

WILBUR SMITH

Leopar
Karanlıkta Aylanır

ALTIN KİTAPLAR

Kitabın Orijinal Adı

THE LEOPARD HUNTS IN DARKNESS

Yayın Hakları (c) WILBUR SMITH ONK AJANSI

ALTIN KİTAPLAR YAYINEVİ

Türkçe: BELKİS ÇORAKÇI

Kapak: YÜKSEL ÇETİN

Yazarın Yayın evimizde Yayınlanan öteki Kitapları

BENCİL (tükendi)

DENİZ KADAR AÇ (tükendi)

ŞEYTAN ÇIĞLIĞI (tükendi)

MELEKLERİN GAZABI (tükendi)

BİR AVUÇ KUM (tükendi)

MACERACILAR

LANETLİLER KÖRFEZİ

FIRTINA

VAHŞİ ADALET

BİR SERÇE DÜŞTÜ

Ufak tefek, son Bushmen'lerin «Koca Kurak» diye adlandırdığı Kalahari çölünden küçük bir rüzgâr kopmuş, bin mil, hatta daha da fazla yol alıp ta buralara kadar ulaşmıştı. Şimdi Zambezi vadisi yanındaki yükseltinin oralardaydı. Küçük rüzgâr tepeler arasında bölünüp parçalara ayrıldı.

Erkek fil bu tepelerden birinin doruğuna yakın yerde duraladı. Tam tepede durup da silüetinin uzaklardan görünmesine İzin vermeyecek kadar kurnazdı. Koca gövdesi oradaki yeni bitmiş msasa ağaçlarının yaprakları sayesinde saklanıyor, rengi geri plandaki gri kayaların önünde o kadar göze çarpmıyordu.

Hortumunu elinden geldiği kadar yükseğe kaldırdı, havayı çevresi kıllı burun deliklerine çekti, sonra hortumu kıvrıp demin çektiği havayı kendi ağzının içine doğru üfledi. Üst dudağının yukarisından sarkan iki koku organı, pembe goncalar gibi açıldı hayvan havayı inceledi.

Uzak çöllerin incecik, biber gibi tozlarını, yüzlerce yaban bitkisinin polenini, alt vadideki bufalo sürüsünün o sıcak kokusunu bufaloların su İçmekte olduğu havuzun serinliğini hissetti. Bu ve buna benzer kokulan tanıyordu. Her kokunun kaynağının ne kadar uzakta olduğunu doğru olarak tahmin etti.

Ama onun esas aradığı koku bu değildi. Bunların hepsini bastıran öteki kötü kokuyu arıyordu o. Yeril tütünün, et yiyen canlı kokusuyla karışımının, araya yıkanmamış yün kokusunun, parafinin, karbolik sabunun, tabaklanmış derinin de katıldığı o insan kokusunu arıyordu. O koku da gelmekteydi burnuna. Kovalamaca başladığından bu yana, hep aynı uzaklıktaydı o kokunun kaynağı.

Erkek fil içinden o kalıtımsal öfkenin kabardığını bir kere daha hissetti. İrkinin sayısız kuşaklarını İzlemiş durmuştu o koku. Kendisi daha yavruyken öğrenmişti o kokuyu tanımayı, ondan nefret etmeyi... korkmayı. Hemen hemen tüm hayatı o koku tarafından yönetiliyordu.

Ömür boyu süren bu kaçma kovalama işi ancak son zamanlarda bir kesintiye uğramıştı. Onbir yıldır. Zambezi dolaylarındaki sürüler sakin yaşayabilmekteydi. Tabii kendisi bunun nedenini bilemez, anlayamazdı. Kendisine eziyet edenler arasında korkunç bir iç savaşın sürmekte olduğunu, o savaş yüzünden Zambezi dolaylarının savunmasız hedefe döndüğünü, fildişi avcıları için de, fil neslini tüketmekle yükümlü et avcıları için de fazla tehlikeli bir bölge haline geldiğini bilemezdi. O yıllarda sürüler yine kalabalıklaşma olanağı bulmuşlardı ama son zamanlarda eski baskı ve korkular tüm hışmıyla bir kere daha geri dönmüştü nedense.

Erkek fil duyduğu öfke ve korkunun etkisiyle mücadele ederken hortumunu bir kere daha kaldırdı, o feci kokuyu iri kemikli kafasının içindeki sinüslerine doğru çekti. Ondandır döndü, ağır adımlarla kayalık tepeyi aştı. Vücudu bir an için Afrika göklerinin mavi rengine karşı grimsi bir leke gibi göründü. Koku halâ burnunda, öbür yamaçta yayılmış bekleyen sürüsünün yanına döndü.

Ağaçların arasına dağılmış bekleyen fillerin sayısı üç yüze yakındı. Dişilerin çoğunun yanında yavruları vardı. Bazısı o kadar küçüktü ki şişko damuz yavrularını andırıyor, analarının karnının altındaki boşluğa sığabiliyordu. Minik hortumlarını alınlarına doğru kıvrıyor, boyunlarını gerip kafalarını bacaklar orasında sallanan şişkin memelere uzatmaya çalışıyorlardı.

Daha büyükçe olan yavrular sağda solda zıplayıp oynuyor, epey de gürültü çıkarıyordu. Sonunda büyük fillerin tepesi atınca yakındaki bir ağaçtan bir dal koparıyor, hortumlarına kıştırıyor, onunla küçükleri bir iyi pataklamaya girişiyor, yaramazlar bağırarak, şakacı bir telâş içinde kaçıyordu.

Dişiler ve genç erkekler acelesiz bir kararlılıkla bir şeyler yemektedirler. Hortumlarını sık, dikenli çalıların ara sena uzatıp bir avuç böğürtlen çıkarıyor, aspirin yutan yaşlı bir adam gibi onları ağızlarının ta gerisine, boğazlarına yakın yere yerleştiriyorlardı. Ya da o lekeli, uzun dişleriyle bir msasa ağacının kabuğunu yontuyor, üç metre kadar kısmını soyuyor, soyukları mutlu mutlu o üçgen

biçimindeki alt dudaklarının üzerine yerleştiriyorlardı. Kimisi, numara yapan sirk köpekleri gibi iki arka ayağı üzerine kalkıp, ağaçların en yüksekteki yapraklarına uzanıyor, kimisi de geniş alınlarına vücutlarının dört tonluk kuvvetini yükleyerek ağaçları sallıyor sallıyor, sonunda bir yığın olgun meyvenin sağnak gibi yere dökülmesine yol açıyordu. Yamacın alt taraflarında iki gene erkek fil, güçlerini birleştirip yirmi metrelik bir ağacı devirmeyi başardılar. Ağacın en yüksek yapraklarına bir türlü yetişememişlerdi çünkü. Ağaç devrilirken, dokularının yırtılmasından büyük bir çatırtı çıktı, sürünün geri kalanı bu sesi duydu, birden ortalığı deminki mutlu gürültülere çelişki oluşturan şaşkırtıcı bir sessizlik sardı.

Yavrular korkuyla analarının butlarına yaslandılar, iri memeler donmuş gibi hareketsizleşti, kulaklar gerildi, yalnızca hortumların o çevreyi yoklayıp inceleyen uçlarında hareket kaldı.

Erkek fil salınarak tepeden onların yanına doğru indi. Kalın, sarımsı dişlerini havaya kaldırmıştı. Telâşlı yırtık pırtık kulaklarını tutuş biçiminden belli oluyordu. İnsan kokusu hala kafasının içindeydi. En yakındaki dişilerin yanına varınca hortumunu uzatıp kokuyu onlara doğru püskürttü.

Dişiler bir anda döndüler, rüzgâr altına doğru seyirttiler Takipçilerin kokusu sürekli burunlarına gelebilsin diye yapıyorlardı bunu içgüdüsel bir hareketti. Sürünün geri kalanı bu manevrayı fark etti, onlar da koşu düzenine geçti. Yavrularla emzikli anaları ortaya aldılar. Bekâr dişiler, yavruların çevresindeydi. Genç erkekler sürünün önüne düştü, yaşlı erkekler iki yanda mevkilerini aldı. Hep birlikte yerleri sarsan adımlarla uzaklaşmaya koyuldular. Bu hızı bir gün bir gece hatta gerekirse ertesi gün de kesintisiz sürdürebilirlerdi.

Yaşlı erkek kaçarken aklının karıştığını hissediyordu. Bugüne kadar karşılaştığı hiçbir kovalamaca bunun kadar ısrarlı olmamıştı. Sekizinci gündü bugün. Kovalayanlar hala yaklaşmamış sürüyle temas etmemişti. Güneydeydiler. Kokularını yaşlı file doğru yolluyorlardı. Ama onun güçsüz gözlerinin göremeyeceği kadar uzakta kalmayı da sürdürüyorlardı. Kalabalıktılar. Bu kadar kalabalığına ömrü boyunca hiç rastlamamıştı. Güneydeki geçitleri kaplayan bir çizgi halinde dağılmışlardı. Bir tek kere görebilmişti kendisi onları. Beşinci gün. Dayanma gücünün sonuna vardığını hissedip sürüyü geri çevirmiş, kovalayanların hattını yarıp geçmeye çalışmıştı. Onlar önlemişlerdi bunu. Ufacık, değnek gibi yaratıklardı. Dokunulsa kırılacak gibi görünmelerine rağmen, ne kadar da tehlikeliydiler! Sarı otların arasından ayağa fırlamış, sürünün güneye geçmesini önlemişlerdi. Durmadan battaniyelerini havada çevirmiş, boş parafın tenekelerine vurup gürültü çıkarmış, sonunda onun da cesaretini kaybetmesine neden olmuşlardı. O zaman yaşlı fil geri dönmüş, sürüsünü bir kere daha kuzeye, büyük nehrin yanındaki tepelere doğru yöneltmişti.

Bu tepeler on bin yıldır fillerin ayak izleriyle dolmuştu. İzler kolay yolları seçer, geçitleri, kayalar arasındaki delikleri bulurdu. Yaşlı fil de sürüsünü böyle bir geçitten geçirmişti. Dar yerlerde sürü tek sıra düzenine giriyor, alan genişleyince yine yayılıp koşu düzenine geçiyordu.

Gece de koşturmuştu onları. Mehtap yoktu ama, iri beyaz yıldızlar yere pek yakın gibiydi. Sürü o karanlık ormanlardan hemen hiç ses çıkarmadan geçiyordu. Gece yarısından sonra bir ara yaşlı fil geride kalmış, sürünün öne geçmesine izin vermişti. Bir saat geçmeden, rüzgâr o insan kokusunu yine ulaştırmıştı burnuna. Koku biraz daha hafif, biraz daha uzak gibiydi ama, vardı yine. Hiç yok olmuyordu. Erkek fil hemen tekrar kokmaya başlamış, az sonra da sürüye yetişmişti Şu sıra yavaş ilerliyordu sürü. Takipçiler çok gerilerde kalmıştı. Yolda biraz bir şeyler yemek amacıyla daha da yavaşladılar. Vadinin bu alt kısmında ormanlar daha yeşil, daha sıkı. Msasa ağaçlarının yerini mopani'ler dev baobab'lar alıyor, sıcakta iyice irileşiyorlardı. Erkek fil İlerdeki suyun kokusunu aldı ne kadar susamış olduğunu ta karnının İçinde hissetti. Ama bir içgüdü, peşindeki tehlikeden ayrı

olarak ilerde de bir tehlikenin bekliyor olabileceğini fısıldamaktaydı. Fil sık sık duruyor kocaman gri kafasını sağa sola çeviriyor, kulaklarını koca levhalar gibi geriyor, küçük, zayıf gözlerini büyük çabalarla pırıldatıp ancak ondan sonra tedbirli adımlarla tekrar ilerliyordu.

Derken birden duruverdi tekrar. Görüş alanının sınırında bir şey dikkatini çekmişti. Yatık gelen sabah güneşi altında maden gibi parıldayan bir şey. Korkuyla bir adım geri çekildi. Arkasındaki sürü de aynı şeyi yaptı. Duyduğu korku onlara da bulaşıyordu.

Fil o yansıyan ışık beneğine baktı, korkusu yavaş yavaş yatıştı. Ormandan gelen rüzgârdan başka hareket yoktu ortalıkta. Duyulabilen tek ses o rüzgârın dallarda çıkardığı sesle, kaygısız kuş ve böceklerin sesleriydi. Yaşlı fil yine de bekliyordu. Karşılara doğru bakıyor, hiç gözünü ayırmıyordu. Derken ışığın çizdiği açı değişti, ilk gördüğüne benzer başka madenî cisimlerin de varlığını, sıralanmış durmakta olduğunu görebildi. Ağırlığını bir ön ayağından Ötekine geçirdi, boğazından bir kararsızlık böğürtüsü yükseldi.

Yaşlı fili korkutan şey karşısındaki bir dizi galvanize levhaydı. Toprağa sokulu kazıkların tepesine çakılmıştı her biri. O kadar uzun süre önce çakılmıştı ki üstlerindeki tüm insan kokusu uçmuş, gitmişti artık. Her levhanın üzerine boyayla bir yazı yazılmıştı. Bu yazılar kızgın güneş altında zamanla solmuş, eskiden kırmızıyken şimdi açık pembe olmuştu. Stilize bir kurukafa, altında iki çapraz kemik, üstünde de «TEHLİKE : MAYIN TARLASI» sözcükleri.

Mayınlar buraya yıllar önce, şimdi yerinde yeller esen Rodezya hükümeti tarafından Zambezi kıyılarında bir güvenlik tedbiri olsun diye yerleştirilmiş, böylelikle ZIPRA ve ZANU gerilla kuvvetlerinin nehrin karşı tarafındaki Zambia'dan gelip bölgeye girmesi önlenmeye çalışılmıştı. Milyonlarca anti personel mayını ve daha ağır Claymore mayınlarıyla döşenmiş bu alan öyle uzun, öyle genişti ki, asla temizlenemezdi mayından. Maliyeti, zaten ekonomik sıkıntılar içinde bulunan yeni siyah hükümetin çıkışamayacağı kadar yüksek olurdu.

Yaşlı fil tereddüt ederken birden çevrelerindeki havayı çatırtı sesleri doldurdu. Hırçın kadırgaların sesiydi sanki bu. Arkadan, güneyden geliyordu. Yaşlı fil mayın tarlasından uzaklaşıp seslerin geldiği tarafa doğru döndü.

Ormanın hemen üzerinden, iğrenç, kara bir cisim kendisine doğru yaklaşıyordu. Islık çalan, gümüş renkli bir çemberin altında asılı gibiydi. Gökyüzünü gürültülerle doldurarak sürüye doğru yaklaştı. O kadar alçaktaydı ki tepede dönen pervanesinin yarattığı hava akımı dalların yüksekte olanlarını karmakarışık ediyor, toprağın kuru yüzünden kırmızı bulut gibi tozlar yükseliyordu.

Bu yeni tehlikenin karşısında erkek fil tekrar döndü, seyrek çakılmış madenî levhaların orasından son hızla geçti, korku içindeki sürüsü de onun peşi sıra mayın tarlasına daldı.

Altında ilk mayın patladığı zaman erkek fil tarlanın elli metre kadar içine girmişti. Mayın yukarıya doğru, sağ arka ayağının kalın derisinden içeriye doğru patladı, ayağın yarısını balta kesmiş gibi koparıverdi. Bacağın üst kısmından kıpkırmızı etler sallanmaya başladı. Yaranın içinde beyaz kemik parıldarken erkek fil üç ayağı üzerinde yine ileriye doğru atıldı, ikinci mayın sağ ön ayağının tam altında patladı, ayağı ve bileği kanlı bir topak haline getirdi. Fil acıyla haykırdı, korku içinde kalçalarının üzerine oturdu, parçalanan bacakları yüzünden daha fazla ilerleyemedi. Yanından geçen emzikli analar mayın tarlasında ilerlediler.

Başlangıçta bom bom bom sesleri aralıklıydı. Ama az sonra, manyak bir bateristin tuttuğu tempo gibi kesintili bir stakato'ya dönüştü. Bazen dört beş mayın aynı anda patlıyor, çıkan yoğun ses yandaki tepelere çarpıp yüz yankıya bölünüyordu.

Bunların hepsinin gerisinde, bir cehennem orkestrasının yaylı sazları gibi o helikopter pervanesinin ıslıklı sesi yatmaktaydı. Araç tarlaya doğru iniş yapıyor, dönüyor, tarlanın kenarına varınca yükseliyor, dağılan sürüyü tıpkı bir çoban köpeği gibi alanın içinde tutuyordu. Bir sağa uçuyor, geri dönmeye çalışan bir grup hayvanı bu kararlarından vazgeçiriyor bir sola seğirtiyor, mucize sonucu tarlayı yarasız aşır nehir yamacına varmış olan genç erkek fili geri püskürtüyordu. Hayvan çaresizlik içinde, olduğu yerde durup dönüyor, tekrar mayın tarlasına dalıyor, bu sefer bir mayın ayağını koparıyor, zavallı haykırıp kükreyerek yıkılıyordu.

Patlayan mayınların sesi top ateşleri gibi birbirini izlemekteydi. Her patlamayla birlikte, bir toz sütunu durgun havaya doğru yükseliyor, uçuşan sis gibi kırmızı tozlar manzaranın dehşetini biraz saklıyordu. Toz bulutu ağaç tepelerinin düzeyine kadar varabilmekteydi. Çaresiz hayvanlar patlayan mayınların parlak ışığında aydınlandıkça görülebiliyorlardı.

Bir yaşlı dişi, dört ayağını birden kaybetmiş, tarlada yan yatmakta, kalkabilmek için kafasını yere vurup durmaktaydı. Bir başkası karnının üzerinde sürünecek ilerlemeye çalışıyor, arka ayakları ardında sürükleniyordu. Hortumu, yanı başındaki yavrusunu korumak istercesine ona sarılmıştı. O sırada tam göğsünün altında bir Claymore patladı, kaburgalarını dört bir yana saçtı, aynı zamanda yavrunun da arka kısmını havaya uçurdu.

Analarından ayrılmış olan birkaç yavru, toz örtüsünün içinde bağırarak koşuyorlardı. Kulakları korkudan kafalarının iki yanına yamyassı yapışmıştı. Bir gürültü, bir ışık... hepsi karmakarışık bir yığın halinde üst üste döküldüler.

Bu böyle uzun süre devam etti. Sonunda patlamalar yavaşladı, yine eskisi gibi aralıklı oldu, daha sonra da kesildi. Helikopter, uyarı levhalarının dışında yere indi. Motorunun sesi sustu, dönen pervanesi durdu. Artık tek duyulan ses ölmekte olan hayvanların sesiydi. Helikopterin kapısı açıldı, bir adam yere atladı.

Siyah bir adamdı. Kolları kesilip çıkarılmış soluk bir blucin ceketle, dapdar, dalgalı boyanmış bir blucin pantolon giymişti. Rodezya savaşı sırasında blucin kumaşı gayri resmi bir üniforma gibiydi gerillalar için. Adamın ayaklarında süslü püslü batılı çizmeleri vardı. Altın çerçeveli Polaroid havacı gözlüğünü alnında yukarıya doğru itmişti. O gözlükle, ceketin üst cebinin kenarından görünen parıltılı tükenmez kalemler dizisi, eski gerillaların rütbe nişanı gibi bir şeydi. Sağ kolunun altında bir AK 47 saldırı tüfeği taşıyordu. Mayın tarlasının kenarına kadar yürüdü beş dakika kadar hareketsiz durup karşısındaki manzarayı duygusuzca seyretti, sonra tekrar helikoptere doğru döndü.

Ön camın gerisinde, pilotun suratı ona doğru döndü. Afro saçlarının tepesinde kulaklıkları hala yerli yerindeydi. Subay ona aldırış etmedi. Dikkatini helikopterin gövdesine yöneltti.

Gövdedeki tüm İşaret ve numaralar yapışkan bantlarla dikkatle kapatılmış, üzeri püskürtme siyah boyayla boyanmıştı. Yapışkan bant bir köşesinden açılmış, altından aracın numarasının köşesi görünüyordu. Subay onu elinin ayasıyla tekrar yapıştırdı, yaptığı işi eleştirici bakışlarla bir süzdü, sonra en yakındaki moponi'nin gölgesine doğru yürüdü.

AK 47'sini ağacın gövdesine dayadı, blucinini korumak için yere bir mendil serdi, sırtını ağacın sert kabuklarına dayayıp oturdu. Altın Dunhill çakmağını çıkardı, bir sigara yaktı, içine derin bir soluk çekti, sonra koyu renk, kalın dudaklarından dumanı ağır ağır üfledi.

Bundan sonra ilk defa olarak gülümsedi. Soğuk, düşünceli bir gülümseme yayıldı yüzüne. Üçyüz fil eski usulle öldürmek için ne kadar adam, ne kadar zaman ve ne kadar mermi gideceğini düşünüyordu.

Yoldaş komutan eski savaş günlerindeki kurnazlığının bir zerresini bile kaybetmiş delildi... bunu ondan başka kim düşünebilirdi ki? Başını hayranlık ve saygı yansıtan bir hareketle iki yana salladı.

Sigarasını bitirince İzmirli başparmağıyla İşaret parmağı arasında ezip toz haline getirdi. Eski günlerden kalma bir alışanlıktı bu. Gözlerini kapadı.

Mayın tarlasından gelen o korkunç inleme ve haykırma sesleri korusu, onun uyumasını engellemedi. Uyanmasına aslında İnsan sesleri neden oldu. Hemen ayağa kalktı. Uykusundan eser kalmamıştı. Güneşe doğru baktı. Vakit öğleni geçmişti.

Helikoptere doğru gidip pilotu uyandırdı.

«Geliyorlar.»

Kapıyı açtı megafonunu eline aldı, patıkaya çıktı, İlk adamlar ağaçların arasında belirinceye kadar bekledi, onlara eğlenen bir tiksintiyle baktı.

«Maymunlar!» diye mırıldandı. Onlara karşı, eğitilmiş insanın köylülere duyduğu tiksintiye, bir Afrikalının başka kabileden bir adama duyduğu nefreti duyuyordu.

Fillerin izini sürerek uzun bir sıra halinde yaklaştılar. İki, üç yüz kişiydiler. Hayvan postundan gocuklar, içine eskimiş batı tipi giysiler giymişlerdi, önde erkekler, arkada kadınlar vardı. Kadınların çoğunun memeleri açık kimisi genç başlarını dik tutan, kalçalarını şiirsel bir biçimde sallayarak yürüyen türdendi. Blucinli subay onlara bakarken, içindeki tiksinti, yerini bir beğeni duygusuna bıraktı. Belki daha sonra bunlardan birine vakit ayırabilirim, diye düşündü, bunu düşünürken elini blucininin cebine soktu. Gelenler mayın tarlasının kenarına dizildiler. Konuşuyor, sevinçle bağıyor, birkaçı el çırpıp kıkırdaşıyor parmaklarıyla birbirlerine can çekişen koca hayvanları gösteriyordu.

Subay bir süre sevinçlerini yaşamalarına izin verdi. Kendi kendilerini kutlamak için böyle bir molaya ihtiyaçları vardı. Sekiz gündür avdaydılar. Durup dinlenmeden yürümüşlerdi. Fil sürüsünü ileri doğru sürmek için davul çalma işini nöbete koymuşlardı. Subay onların sessizleşmesini beklerken, bu ilkel, cahil köylüleri böyle etkin bir bütün haline getirebilen o kişisel mknatısı, o karakter gücünü bir kere daha düşündü. Bu operasyon baştan sona bir tek kişinin eseriydi..

«Tam erkek!» diye başını salladı subay. Sonra kendini bu tapınma benzeri hayranlıktan uyandırmak için silkindi, megafonu dudaklarına götürdü.

«Kesin sesinizi! Susun!» diye bağırdı onlara. Arkasından da yapılması gereken İşlerle ilgili talimatı vermeye koyuldu.

Eli baltalı ve bıçaklıların arasından kasap ekiplerini seçti, kadınlara çalı yığmalarını, duman tütürecek ateş yakmalarını, kimisine de mopani kabuklarından sepet örmelerini emretti, ondan sonra dikkatini tekrar kasaplara çevirdi.

Yerlilerin hiçbiri daha önce ömründe hava taşına binmemişti. Subay İlk grubu helikoptere bindirip mayın tarlasındaki ilk cesedin oraya indirebilmek için çizmenin sivri burnunu da kullanmak zorunda kaldı.

Helikopterin kapısından sarkıp aşağıda yatan ihtiyar erkek file baktı. Kalın kıvrık dişlerini İnceledi, sonra hayvanın aradan geçen süre içinde kan kaybından öldüğünü fark etti. Pilota alçalması için işaret etti.

Ağzını yerlilerden en yaşlısının kulağına yaklaştırıp bağırdı.

«Sakın ayaklarınızı toprağa basmayın!» Adam başını otomat gibi salladı, «önce dişler, ondan sonra etler.» Adam başını tekrar salladı.

Subay onun omzunu tıptısladı, yaşlı yerli aşıya, hayvanın karnı üzerine sıçradı. Karın, fermante gazları yüzünden şişmeye başlamıştı bile. Köylü çabalayıp dengesini bulmaya uğraştı. Adamları da ellerinde baltalarıyla onun peşinden indiler.

Subayın bir el işaretiyle helikopter havalandı, ejderha sineği gibi dişleri iyi gözüken bir başka file doğru uçtu. Bu seferki hala sağdı. Oturur gibi doğruldu, kanlı hortumunu uzatıp sanki helikopteri havadan kopmak istedi.

Subay kapının arasından AK 47'siyle nişan aldı, boynun arka tarafına, kafanın vücutla birleştiği yere bir tek el ateş etti. Dişi fil yıkıldı, yanındaki yavrusu kadar hareketsiz, yere serildi. Subay ikinci kasap ekibinin başkanına başını salladı.

Ağırlıklarını o koca gri kafalar üzerinde dengeleyen, asla yere basmamaya dikkat eden baltacılar, önce dişleri kafanın beyaz kemiğinden ayırdılar. Duyarlı bir işti bu. Ters bir vuruş, fildişinin değerini çok düşürebilirdi. Blucinli subayın, sırf bir emre karşı soru sordu diye, yerlilerden birinin çenesini dipçikle kırdığını görmüşlerdi. Fildişini bozana neler yapmazdı ki. Dikkatli çalıştılar. Fildişleri yerinden çıktıkça helikopter onları topluyor ekibi bir sonraki cesede taşıyordu.

Akşam bastırırken fillerin çoğu da ya aldıkları yaralardan, ya da yedikleri kurşunlardan ölmüşlerdi ama kurtarıcı mermiyi henüz yememiş olanların çılgınlıkları hala çevredeki çakal ve sırtlan seslerine karışıyor, geceyi iğrençleştiriyordu. Baltacılar ellerindeki meşalelerin ışığında çalışmayı sürdürmekteydiler. Günün ilk ışıklan, tüm fildişlerinin toplanmış olduğunu gösterdi.

Artık baltacılar dikkatlerini, hayvanları kesip parçalamaya yöneltebilirlerdi. Giderek artan sıcaklık onlardan daha hızlıydı. Kokmaya başlıyordu etler. Bu koku, açılan, parçalanan barsakların kokusuna karışıyor siyahların iştahını arttırıyordu. Helikopter her budu, her kol ve küreği, yerinden çıkarılır çıkarılmaz alıp mayın tarlasının dışındaki güvenli alana taşımaktaydı. Kadınlar etleri şerit şerit kesiyor, ateşlerin yukarısına asıp dumanda islendiriyorlardı.

Subay yapılan işi denetlerken bir yandan bu ganimeti hesapladı. Derileri saklayamamaları koruyamamaları çok yazıktı doğrusu. Her post bin dolar ederdi. Ama çok büyük olurdu. İyi tabaklanamaz, kokar, değeri sifira İnerdi. Oysa etlerdeki hafif kokuşmuşluk, onları Afrika damak zevkine göre daha değerli hale getirirdi. Tıpkı bir İngiliz'in av hayvanlarının tadından hoşlanması gibi bir şeydi bu.

Beş yüz ton ıslak et kuruyunca ağırlığının yarısını kaybederdi. Yine de Zambiya yakınında, bakır madenlerindeki binlerce işçiyi beslemek gerektiğinden, oraları protein konusunda aç pazarlardı. Libresi İki sterline gidiyordu hafif islendirilmiş etler. Bu fiyat üzerinden anlaşmaya varılmıştı bile. Sırf et, bir milyon Amerikan doları tutuyordu. Ayrıca tabii fildişleri de vardı.

Fildişleri helikopterle kampın yarım mil ilerisinde, tepelerde, saklı bir yere taşınmıştı. Orada sıra sıra dizilmiş, seçme bir ekip onların üzerinde çalışmaya başlamış, her dişin enli tarafından içine doğru giren kovuktaki kalın, beyaz, koni biçiminde sinir kütesini çıkarıyor, sonra dişi üzerindeki tüm kan ve pisliklerden arındırıp temizliyor, hassas burunlu uzak doğu gümrükçülerinin kokuyu almaması için tedbir alıyorlardı.

Dört yüz diş vardı. Bir kısmı henüz olgunlaşmamış hayvanların dişleri olduğundan birkaç kilo ancak geliyordu ama, yaşlı erkeklerin dişleri, tanesi seksen sterlinden fazlaya gidecekti. Ortalama, tanesine yirmi sterlin demek akla uygundu. Hong Kong'da cari fiyat, libresine yüz dolardı. Yani toplam sekiz yüz bin dolar. Günün net kârı bir milyon doları geçecekti. Üstelik de, yetişkin erkekler için yıllık gelirin altı yüz doların altında olduğu bir ülkede.

Operasyonun diđer ufak tefek fireleri de olmuřtu tabii. Baltacılarından biri dengesini tutturamamıř, hayvanın üzerinden dūřmüřtü. Dūřünce de oradaki bir anti personel mayınının üzerine kıç üřtü oturuvermiřti.

«Geri zekâlı, maymun!» Subay adamın bu ahmaklığına sıkılmıştı. Cesedinin oradan toplanıp gömülmek üzere hazırlanması için değerli iş zamanından bir saat ziyan etmişlerdi.

Bir başka adam baltasını hızlı savurmaya çabalarken kendi ayağını uçurdu, bir düzine kadarı da oralarını buralarını kesip yaraladılar. Adamlardan bir tanesi, subayın çalılar arasında kendi genç karısına yaptıklarına itiraz ettiği için karnına bir AK 47 kurşunu yedi. Ama yine de iřin kârı dūřünülrse, bu kayıplar ufak sayılırdı. Yoldař komutan memnun olacaktı. Haklıydı da memnun olmakta.

Fildişi İşinde çalışan ekip işini üçüncü gün sabah bitirdi. Subay onları aşağıdaki isleme işine yardımcı olmaya yolladı, fildişi kampı boşaltıldı. Malı incelemek üzere az sonra oraya gelecek önemli konuğu kimsenin görmemesi gerekiyordu.

Konuk helikopterle geldi. Subay parıldayan sıra sıra fildişlerinin yanında hazır ol duruyordu. Pervanenin püskürttüğu hızlı hava akımı ceketine çarptı, blucininin paçalarını dalgalandırdı ama adam o kazık gibi duruşunu bozmadı. .

Araç yere kondu, içinden pek otoriter biri indi. Yakışıklı adamdı. Dimdik, güçlü, bembeyaz düzgün dişli. O dişler kapkara suratında daha da parlak görünüyordu. Kıvırcık Afrikalı saçları, biçimli başına pek yakın yerden, kısa kesilmişti. İtalyan modasına göre dikilmiş, İnci rengini andırır gri bir elbise, beyaz gömlek, lacivert kravat. Siyah pabuçları yumuşak dana derisinden elde yapılmıştı.

Subaya elini uzattı. Ondan genç olan subay hemen saygılı hazır ol durumunu bozup, babasına koşan bir çocuk gibi ona doğru koştu.

«Yoldaş komutan!»

«Yo! Yo!» diye takıldı büyük adam subaya. Hâlâ gülümsüyordu. «Artık Yoldaş Komutan değil. Yoldaş Bakan. Bundan böyle bir tomar pasaklı çetecinin başı değil, egemen bir devletin hükümetinde Bakanım.» Bakan taze fildişlerine bakarken yüzünde bir gülümseme belirmesine bir kere daha izin verdi. «Ayrıca da gelmiş geçmiş en başarılı fildişi avcısıyım.. yalan mı?»

***

Taksi Beşinci Caddenin asfaltı üzerindeki demir kapaklı adam deliklerinden birinde daha sarsılınca Craig Mellow yüzünü buruşturdu. Bergdorf Goodman'ın kapısı önündeydiler. New York taksilerinin çoğu gibi bu arabanın da süspansiyonu daha çok Sherman tanklarına lâyıktı.

Craig içinden Mbabwe çukurunda LandRover'le giderken bile bu kadar sarsılmadım diye düşündü. Bu düşünce birden içinde bir özlem duygusu uyandırdı. Chobe nehrinin aşağı kesiminde büyük Zambezi'nin suladığı yeşil alanlarda yaptığı o eziyetli yolculuğu hatırlamıştı.

Bunlar o kadar gerilerde kalmıştı ki şimdi! Anıları kafasından uzaklaştırdı, şimdiki zamana döndü, yayıncısıyla yiyeceği öğle yemeğine taksiyle gelmek zorunda kalmanın kendisine herhalde bir tür hakaret olarak bilhassa ayarlandığını hissetti. Taksinin parasını da ödemek zorunda kalıyordu bu durumda. Bir zamanlar yayıncıları ona şoförlü limuzin arabalar yollar, yemek randevusunu da ya Dört Mevsim'de, ya la Grenouille'de verirlerdi. Greenwich Village'in İtalyan lokantalarına düşmezlerdi. Bir yazar, yazmakta olduğu kitabı üç koca yıl boyunca getirip teslim etmezse, işte böyle küçük itiraz gösterilerine kalkardı yayınevleri. O yoz ar vaktinin çoğunu, satın aldığı hisse senetlerinin komisyonculuğunu yapan kadınla aşk yaşamaya ayırırsa daktilosunun başında geçirdiği zaman Studio 54'de geçirdiğinden az olursa, sonunda olacağı buydu tabii.

«Eh, herhalde başıma gelecek var.» Craig suratım astı; sigara çıkarmak üzere elini cebine attı. sonra 6igaroyı bıraktığını hatırladı. Alnındaki iri siyah bukleyi geriye doğru itip kaldırımda yürüyen insanlara baktı. Afrika ormanlarından sonra, büyük kentin bu kalabalığını ve telâşını ilginç bulurdu bir zamanlar. Gri taş binalar, sokaklardaki neon ışıklar bile ona değişik, heyecan verici görünürdü. Oysa şimdi kendini onlar arasında boğulur gibi hissediyordu. Bir klostrofobi duygusu gelişmekteydi içinde. Apaçık, koca gökleri özlüyor, yüksek binaların arasından gözüken şerit gibi gökyüzü onu doyurmuyordu.

Taksi acı bir fren yaptı, düşüncelerini yarıda kesti. Şoför başını arkaya çevirmeksizin «Onaltıncı Cadde.» diye duyuruda bulundu.

Craig ön kısmı arkadan ayıran camın arasından bir on dolar uzattı. O Perspex cam şoförü yolculardan korumak için konmuştu oraya. «Üstü kalsın.» dedi Craig, Kapıyı açıp kaldırıma indi. Lokantayı hemen gördü. Etnik özelliklere sahip, tipik İtalyan yeri. Vitrininde hasır kılıflı chanti şişeleri.

Craig kaldırımda rahat adımlarla yürüdü ve hiç topallamadı. Ona bakan, anlayamazdı bile sakatlığını. Duyduğu kuşkulara rağmen lokantanın içinin serin ve temiz olduğunu, ortalıkta dolaşan yemek kokularının iştah açan türden olduğunu fark etti.

Ashe Levy salonun arka tarafındaki loca gibi yerlerin birinde oturduğu masadan ayağa kalkıp ona İşaret etti.

«Craig yavrum!» Kolunu Craig'in omuzlarına sardı, yanağını babacan bir hareketle okşadı. «İyi görünüyorsun bakıyorum koca kurt!» Ashe kendine göre bir konuşma tarzı geliştirmişti. Görünüşi de pek kendine özgüydü. Saçları fırça gibi kesilmişti. Altın çerçeveli gözlük takıyordu. Gömleği çizgili, ama yakası beyazdı. Platin kol düğmeleri, kravat iğnesi, ayağında kahverengi bağlı pabuçlar, burunlarında zimba delikli ayrı bir parça. Ceketini kaşmirden ve ince yakalıydı. Gözleri çok açık renkti. Baktığı nokta, sanki Craig'in gözlerinin biraz yan tarafındaymış gibiydi. En iyi cins Tihua gold İçer başka tütün kullanmazdı.

«Güzel bir yer burası Ashe. Nasıl keşfettin?»

«O kasvetli Dört Mevsim'den bıkmıttı geldi, bir değişiklik olsun dedim.» Ashe sinsi sinsi

gölümsedi. Uyguladığı uyan jestinin dikkati çekmiş olmasından memnundu. «Craig, sana çok yetenekli bir bayanı tanıştırmak istiyorum.»

Genç kadın locanın gerisinde, gölgelerin arasına saklanmış oturuyordu ama bu söz üzerine öne doğru eğilip elini uzattı. Spot ışığı eline düştü. Bu yüzden Craig'in ilk izlenimi kadının eliyle ilgili oldu.

İnce bir eldi. Sanatçı parmağı gibi parmakları vardı. Tırnaklar iyi temizlenmiş, kısa kesilmiş, cilalanmamıştı. Tatlı güneş yanığına rağmen, ince cildin altından soylu mavi damarları iyice belli olan bir el. Kemikler inceydi ama, parmakların içinde dip taraflarında sertleşmiş kısımlar vardı. Güç işlere alışkın bir eldi bu el.

Craig eli tutunca, kuvvetini de hissetti. Üst kısımdaki kuru serin teni, avuçtaki sertlikleri dokunmasıyla hissederken kadının yüzüne baktı.

Koyu renk, kalın kaşları vardı. Bir gözünün dış köşesinden başlıyor, öbür gözünün dış köşesine kadar, hemen hemen kesintisiz bir kavis halinde devam ediyordu. Gözleri bu kör ışıkta bile güzeldi. Yeşil, üzerinde bal rengi benekler dolu. Bakışları dosdoğru ve içtendi.

«SallyAnne Jay.» dedi Ashe. «Bu da Craig Mellow.»

Burnu düzdü ama hafif iriydi. Ağzı da güzel sayılamayacak kadar büyüktü. Gür siyah saçları geniş alnından sımsıkı arkaya çekilmişti. Yüzünün cildi de elleri gibi bal rengi güneş yanığı yanaklarında incecik bir toz halinde çiller serpiliydi.

«Kitabınızı okudum.» dedi. Sesi sakin, konuşması duru, aksanı kibardı. Ama Craig onun sesinin titreşimini duyuncaya kadar yaşının ne denli genç olduğunu anlayamamıştı. «Bence olanları hak eden bir kitap.» dedi.

«Bu iltifat mı, eleştiri mi?» Sesini önem vermiyormuş gibi çıkarmaya çalışıyordu ama, İçinden inşallah bu kız da kendi edebi bilgisini göstermek için çok satan bir kitabı yazarının yüzüne karşı kötüleyen tiplerden değildir, diye ummaktaydı.

«Olan şeyler çok İyi.» dedi kız. Craig içindeki sevince kendi de şaştı. Kızın bu sözle konuyu kapanmış farz ettiği açıkça belli olduğu halde sevinmişti. Memnuniyetini göstermek için avucundaki eli hafifçe sıktı, gereğinden biraz daha uzun süre tuttu. Kız sonunda elini silkerek kurtardı, kucağına koydu.

Kafatası avcısı türünde kızlardan değildi belli ki. Alık hayranlardan da değildi. Craig kendi kendine, zaten yatağıma sokulmaya kalkan edebiyat tutkunlarından usanmıştım dedi. Alık hayranlar da saldırgan eleştirmenler kadar beterdi... hemen hemen.

«Bakalım Ashe'i kandırıp içki ısmarlabilecek miyiz.» deyip kızın karşısındaki yere doğru kaydı, oturdu.

Ashe şarap listesini yine her zamanki gibi dikkatle inceledi sızlandı, sorular sordu, ama sonunda on dolarlık Prascati'yl ısmarladı.

İlk yudumu dilinde dolaştırırken. «Güzel meyve tadı.» diye mırıldandı.

Craig, «Soğuk ve ıslak.» diye cümleyi tamamladı. Ashe tekrar gülümsedi. İkisi de gecen sefer içtikleri '70 Corton Charlemogne'ı hatırlamışlardı.

Ashe garsona. «Bir konuk daha bekliyoruz.» dedi. «Siparişi o zaman veririz.» Craig'e döndü. «Önce SallyAnne'in sona eserlerini göstermesine vakit tanımak istedim.» diye açıkladı.

«Gösterin.» dedi Craig, Elinden olmadan yine savunmaya geçmişti. Dağlar ormanlar hop onun

sırtına binip gitmek isteyenlerle doluydu. Basılmamış yazılarını ona beğendirip desteğini almaya çalışanlar, telif haklarının yatırımın yönetecek yatırım danışmanları kendi hayat hikâyelerini yazmasına izin verip gelirini onunla yarı yarıya paylaşmayı cömertçe önerenler ona sigorta satmaya, ya da Güney Pasifik adalarından bir cennet satmaya kalkanlar, ufacık bir avans ve ondan da küçük bir kâr payı karşılığında film senaryosu yazmasını isteyenler... hepsi aslanın avına üşüşen sırtlanlar gibiydi.

SallyAnne yere ayaklarının yanına bıraktığı sert kapaklı bir dosyayı alıp masanın üzerine Craig'in önüne koydu. Ashe spot ışığını ayarlarken SallyAnne dosyanın kurdelesini çözdü, arkasına yaslanıp oturdu.

Craig dosyayı açtı ve birden dondu. Kollarının cildi tavuk derisi gibi kabardı, ensesindeki tüyler havaya dikildi... büyük bir şey tam anlamıyla güzel bir şey gördüğü zaman tepkisi hep böyle olurdu. Central Park'daki Metropolitan Müzesinde bir Gauguin vardı. Güney Pasiflikli bir Madonna, bebek İsa'yı omzunda taşıyor. Ona baktığı zaman do dikilmişti ensesindeki tüyler. T.S. Eliot'un şiirlerinden bazı pasajları.

Labirenco Durrell'in yazılarının bazı yerlerini ne zaman okusa böyle olurdu.

Beethoven'in Beşinci Senfonisinin başlangıç akorları; Rudolph Nureyev'in o inanılmaz jeté sıçramaları; Nicklaus'la Borg'un iyi zamanlarında topa vuruşları... bunların hepsi diken diken ederdi ensesindeki saçları. Şimdi de karşısındaki kız yapıyordu aynı şeyi ona.

Önündeki bir fotoğraftı. Üst perdahı yumurta kabuğu gibi kumlu, bu yüzden her ayrıntı canlıydı. Renkler net ve son derece gerçektir.

Bir filin resmiydi bu. Yaşlı, erkek bir fil. Hayvan kameraya, tam karşıdan, tipik korku davranışı içinde bakıyordu. Kulakları kara bayraklar gibi yayıktı. Her nasılsa bu fil, koca bir kıtanın tüm büyüklüğünü, tüm ebedîliğini yansıtmaktaydı. Oysa sindirilmiş durumdaydı. O koca kuvvetin işe yaramadığını hissediyordu insan. Alışmadığı şeyleri görünce kafası karışmış bir hali vardı. Atalarından gelen tecrübelerine dahil değildi bu yeni şeyler. Yeralacak değişiklik onu sarsacaktı. Tıpkı Afrika'nın kendisini sarsacağı gibi.

Fotoğrafta onunla birlikte çevresindeki arazi de görünüyordu. Zengin, kırmızı topraklar... rüzgârın kaldırdığı, güneşin kavurduğu, kurağın mahvettiği topraklar. Craig o tozu ağzında hisseder gibi oldu. Sonra hepsinin tepesinde o sınırsız gökyüzü. Sanki bir kurtuluş vaad eden o gökyüzü. Gümüş rengi kümülonimbüs'ler üst üste yığılıp karlı bir dağa benzemiş, yer yer çürük gibi morarmış, mavileşmiş, bir yerindeki bir delikten tek bir güneş ışını geçmiş, dosdoğru erkek filin üzerine bir nur gibi düşmüş.

Bu kız onun anavatanının anlamını ve esrarını, mercek kapağının açılıp sonra tekrar kapandığı o bir anlık zaman parçası içinde yakalamayı bilmişti. Oysa kendisi aylarca köleler gibi çalışmış, bu düzeye yaklaşmamıştı bile. Başarısızlığını anlayınca da bir daha denemeye korkuyordu şimdi. Özgüvenindeki bu sarsıntı yüzünden bir uyarı olarak kendisine ikram edilmiş o şaraptan bir yudum aldı. Bu sefer aynı şarap ağzında, daha önce fark etmediği kinin gibi acı bir tat bıraktı.

«Nerelisiniz?» diye sordu kıza, yüzüne bakmadan.

«Denver. Colorado. Ama babam uzun yıllar Londra Büyükelçiliğinde görev yaptı.» Aksanı oradan geliyordu demek. «Afrika'ya on sekiz yaşındayken gittim, hemen âşık oldum.» Bu sözlerle kendi hayat hikâyesini kısaca tamamlamış oluyordu.

Resme parmaklarıyla dokunmak, onu kaldırıp tersyüz etmek için Craig'in gerçekten çaba

harcaması gerekti. Altında bir resim daha vardı. Çölde bir su birikintisinin başında, kara bir püskürük kayanın üzerine oturmuş genç kadın. Başında Ovahimba kabilesine özgü, tavşan kulaklarına benzer bir başlık. Çocuğu yanında duruyor, onun çıplak memesini emiyordu. Kadının cildi bir yağ ve ter tabakası altında pırıl pırıldı. Gözleri Firavun mezarlarındaki fresklerde görülen gözlerdendi. Çok güzel bir kadındı.

«Denver, Colarado, ha!» diye düşündü Craig. Bu kadar bozulmasına çok şaşıyor, öfkesinin derinliğine inanamıyordu. Çocuk yaşta bir ecnebi kızı, bu resimdeki gene kadının halkına özgü o karmaşık ruhu ne hakla böyle kusursuz biçimde yakalardı! Kendisi ömrü boyunca o insanların arasında yaşamış, yine de bir Afrikalıyı şu anda Greenwich Village'in bu İtalyan lokantasında gördüğü kadar açık seçik görememişti.

Hırsını bastırmaya çalışarak o resmi de çevirdi. Altından Craig'in en sevdiği yaban çiçeği olan bir kigelia Afrikana goncasının kahverengi ve altın rengiyle süslü o borazan biçimli harikulâde boynu çıktı. Çiçeğin ağzının içinde, iyice derinlerde değerli bir zümrüde benzer minik bir böcek vardı. Kendiliğinden ışık saçarcasına yeşil yeşil parlıyordu. Renk ve biçimin kusursuz bir aranjmanıydı bu. Öyle olduğu için kızıdan daha da çok nefret etliğini hissetti.

Başka fotoğraflar da vardı. Bir tanesinde bir milis askeri sırtı duruyordu. Omzunda AK 47 tüfeği, boynunda kurutulmuş insan kurukafalarından bir kolye. Vahşiliğin ve küstahlığın bir karikatürü. Bir başkasında, yüzü buruş buruş bir sihirbaz doktor, her yanından boynuzlar, boncuklar, kurukafalar sarkarken mesleğini uyguluyor. Hastası olan kadın yere toprağın üzerine yatmış sihirbaz doktor onun derisini kesiyor, kanları koyu renk yılanlar gibi kara cildi üzerinden kıvrıla kıvrıla akıyor. Olgun yaştaki hasta kadının memelerinde, yanaklarında ve alnında dövmeler var. Dişleri köpek balığının dişleri gibi ince ve keskin törpülenmiş. Yamyamlık günlerinden kalma bir gelenek. Gözleri, acı çeken bir hayvan gibi. Afrika'nın sabrıyla dayanma gücüyle dopdolu.

Bunun peşinden, tam çelişki oluşturan bir başka fotoğraf geliyor. Afrikalı çocukları okuldaki sınıfta gösteriyordu. Ahşap direklerden, sarmaşıklardan yapılmış derme çatma bir sınıf. Öç çocuğa bir kitap düşüyor, dersi baş başa vererek izliyorlardı ama, genç siyah öğretmenin sorularına karşı eller hevesle havada. yüzler öğrenme İsteğiyle ışıltı ışıltı... her şey vardı bu resimde. Umudun ve umutsuzluğun komple kayıtları, korkunç bir fakirlik ve dehşet verici bir zenginlik, vahşet ve şefkat, amansız etkenler ve cıvıl cıvıl yaratıcılık, acılar ve mizah. Craig başını kaldırıp kıza tekrar bakmaya cesaret edemedi. Sert parlak fotoğrafları ağır ağır çevirmeye, her birinin içercesine tadını çıkarmaya onun gözlerine bakacağı anı geciktirmek için elinden geleni yapmaya devam etti.

Birden durdu, özellikle acı bir kompozisyon vardı karşısında. Bir kemik ormanı. Kız dramatik etkiyi güçlendirmek için bu resmi siyah beyaz çekmişti. Kemikler parlak Afrika güneşi altında ışıltıyordu. Dönümler dolusu kemik. Kocaman kafalar, dev omurgalar, okyanuslara dalgıç indirmede kullanılan kafesleri hatırlatan iri kaburga kafesleri, fiçı boyunda kefolarda göz çukurlarının karanlık mağaralar gibi oyukları. Craig önce efl sonelerin fil mezarlıklarını düşündü. Eski avcılar, fillerin ölmek üzere gizli bir yere gittiğine inanırlardı.

Kız. «Fildişi tüccarları.» dedi. «İki yüz seksen altı İskelet.» Bu sefer Craig başını kaldırıp ona bakmak zorunda kaldı. Bu sayı onu afallatmıştı.

«Bir seferde mi?» diye sordu, kız başını salladı.

«Filleri eski mayın tarlalarından birine sürmüşler.»

Craig elinde olmaksızın ürperdi, fotoğrafa tekrar baktı. Masanın altında eli oyluğunun üzerinden dizine doğru kaydı, bacağını tutan kasnağı hissedebileceği yere geldi, koca hayvanların kaderi onun

içinde boğazına tıkanan bir acıma uyandırdı. Kendi mayın tarlasını hatırladı, ayağının altındaki patlamanın tokat gibi etkisini bir kere daha hissetti... balyozla vurulmuş gibi.

«Üzgünüm.» dedi kız alçak sesle. «Bacağınızı biliyorum.» Ashe atıldı. «Ev ödevlerini iyi yapar!»

Craig içinden. «Kes sesini!» diye düşündü öfkeyle. Ama bir şey söylemedi. «İkiniz de susun!. Bacağından söz edilmesinden nefret ederdi. Kız ev ödevini gerçekten iyi yapan biri olsa. bunu da bilirdi. Ama sorun yalnız bacağından söz edilmiş olmasında da değildi... daha çok o fillerdeydi. Craig bir zamanlar yaban hayvanları idaresinde çalışmıştı. Onları tanır, severdi. Bu katliam kanıtı içini bulandırıyor, onu fena sarsıyordu. Kıza düşmanlığı daha do arttı. Bu tatsız duyguları o getirmişti ona. İntikam olmak geldi içinden. Çocuklar gibi ödeşmek istedi canı. Ama daha buna fırsat bulamadan, son konuk çıkageldi, Ashe'in takdimleri bir kere daha dikkatleri dağıttı.

«Craig, sana çok özel birini tanıtmak istiyorum.» Ashe'in tüm takdimleri böyle reklâmlar faslından olurdu. «Bu bey, Henry Pickering. Henry, Dünya Bankasının başkan yardımcısıdır. Dikkatle kulak kabartırsan, kafasının içinde milyarlarca doların şıkır şıkır ettiğini duyarsın. Henry, bu da dahi çocuğumuz Craig Mellow Afrika'dan çıkan yazarlar orasında. Karen Blixen de dahil, en büyüklerinden biridir yalnızca... o kadar!» «Kitabı okudum.» diye başını salladı Henry. Çok ince, çok uzun boylu, saçları vakitsiz dökülmüş biriydi. Bankacılara yakışır türde, koyu renk takım elbise giymişti. Yalnızca kravatında bir nebze renk vardı. Bir de o parlak mavi gözlerinde. «Bu seferlik galiba abartmıyorsun. Ashe.» dedi.

SallyAnne'in yanağını platonik bir ifadeyle öptü, oturdu. Ashe'in kadehine koyduğu şarabı tattı, sonra kadehi bir santim ileriye itti. Craig adamın ince hareket tarzına hayranlık duyduğunu hissetti.

Henry Pickering açık duran dosyaya bakarak. «Nasıl buldunuz?» diye sordu Craig'e.

Ashe Levy çabucak atıldı. «Bayıldı, Henry. Aklı başından gitti, serseme döndü. İlk baktığı zaman yüzünü görmeni isterdim. Deli oldu. deli!» «İyi.» dedi Henry alçak sesle. Gözleri Craig'in yüzündeydi. «Fikri anlattın mı?» «Sıcağı sıcağına sunmak istedim onu.» Ashe Levy başını sallıyordu. «Birden patlatmak istedim.» Craig'e döndü.

«Bir kitap.» dedi. «Bir kitap düşündük. Adı. Craig Melow'un Afrika'sı. Sen atalarının Afrika'sını yazacaksın, neydi, ne oldu, onları anlatacaksın. Oraya gidecek, derinlemesine bir analiz yapacaksın, insanlarla konuşacak...»

«Özür dilerim.» diye onun sözünü kesti Henry. «Anladığıma göre başta gelen iki dilden birini biliyormuşsunuz... Sindbele'ydi, değil mi? Zimbabwe dili?»

Craig'in yerine Ashe. «Su gibi bilir.» diye cevap verdi. «Onlardan biriymiş gibi.»

Henry, «İyi.» diye başını salladı. «Çok da tanıdığınız olduğu doğru mu? Bir kısmının yüksek hükümet görevlerinde olduğu?» Ashe o soruyu da kaptı. «Eski arkadaşlarından bazıları Zimbabwe hükümetinde Bakan oldu. Ondan yükseği yok ki!»

Craig, gözlerini tekrar fil mezarlığının fotoğrafına indirdi. «Zimbabwe.» Siyahların zaferden sonra seçtiği bu yeni isme hala pek alışmamıştı. Orayı hala Rodezya olarak düşünürdü. Kendi atalarının, ellerinde kazma kürek ve Maxim makinelleriyle gidip vahşilikten çıkardıkları toprakları oraları. Onların vatanydı... bir zamanlar kendisinin de vatanydı... adı ne olursa olsun, hala da vatanydı.

«Birinci sınıf bir kitap olacak. Craig, Hiçbir masraftan kaçınılmayacak. Nereye istersen gidebilir, kiminle istersen konuşabilirsin. Dünya Bankası buna olanak verecek, para da verecek.»

Ashe Levy hevesle devam ediyordu. Craig başını kaldırıp Henry Pickering'e baktı.

«Dünya Bankası mı yayınlıyor?» Sesi alay doluydu. Ashe buna da cevap verecekti ama, Henry Pickering elini onun kolu üzerine koydu.

«Topu biraz da bana bırak Ashe.» dedi. Craig'in ruhsal durumunu sezmişti adam. Sesi yumuşak ve ikna ediciydi. «Bizim işimizin en büyük kısmı, az gelişmiş ülkelere borç vermek. Zimbabwe'ye yaklaşık bir milyar dolar yatırım yaptık. Bu yatırımımızı korumak istiyoruz. Bir model, bir sergi haline getireceğimiz o küçük Afrika devletini bütün dünya tanısın istiyoruz. Siyah bir hükümet nasıl başarılı olabilirmiş, görsünler. Kitabınızın bize bunu sağlayacağı kanısındayız.»

«Ya bunlar?» Craig fotoğraflara dokundu.

«Kitabın entelektüel etkisi kadar, göze etkisi de olsun istiyoruz. SallyAnne bunu sağlayabilir diye düşündük.» Craig birkaç saniye sessiz kaldı, bu süre içinde, yüreğinde korkunun iğrenç bir sürüngen gibi kıpırdandığını hissetti. Başarısızlık korkusu. Aklına, bu fotoğraflarla rekabet etmek zorunda kalacağı geldi. Kızın merceğinin o dehşet verici görüntülerine yenilmeyecek kalitede yazılar çıkarmak zorundaydı. Kendi adı tehlikeye giriyordu. Kızınsa kaybedeceği bir şey yoktu. Her şey ondan yanaydı. Bu kız bir müttefik değil, bir hasımdı. Deminki düşmanlığı geri döndü, öyle bir kuvvetle döndü ki bir tür nefretti sanki.

Kız masanın karşısından ona doğru eğiliyordu. Spot ışığı, o benekli yeşil gözlerin çevresindeki uzun kirpiklere düşmüştü. Ağzı hevesle titriyordu. Alt dudağında minik bir tükürük balonu. İnci gibi parıldadı. Craig öfke ve korkusunun arasında bile acaba o dudağı öpmek nasıl olurdu, diye düşündü.

«Craig, eğer elime fırsat verilirse bunlardan da iyisini başarırım.» dedi kız. «İşin doruğuna varırım eğer bana şans tanırsan. Lütfen!

«Filleri seviyor musun?» diye sordu Craig ona. «Sana bir fil fıkrası anlatayım. Kocaman yaşlı bir erkek fil varmış. Bunun sol kulağının içinde bir pire yaşarmış. Günlerden bir gün fil, derme çatma bir ahşap köprüden geçmiş, öteki yamaca vardığında pire onun kulağına, 'Vay canına! Amma sarstık o köprüyü demiş.» SallyAnne'nin dudakları yavaşça kapandı ve renkleri soldu. Göz kapakları titredi, kara kirpikler kelebek kanadı gibi çırpıldı, o kirpiklerin gerisinde yaşlar parıldamaya başlarken kız arkasına yaslandı, spot ışığının altından çekildi.

Bir sessizlik oldu. O sessizlikte Craig de içinde pişmanlık duygusunun gelişmekte olduğunu hissetti. Kendi zalimliği, katılığı içini bulandırıyordu. Bu kızın sağlam, sert olacağını sanmıştı. Kendisine dikenli bir cevap vermesini beklemişti. Gözyaşları aklına bile gelmemişti. Onu avutmak, aslında öyle demek istemediğini söylemek geldi İçinden. Kendi korkusunu, güvensizliğini anlatmak geldi. Ama kız kalkıyordu masadan. Fotoğrafların dosyasını topluyordu.

Alçak sesle. «Kitabınızın bazı bölümleri ne kadar anlayışlı, ne kadar merhametliydi... sizinle çalışmayı ne kadar istemiştim.» dedi. «Herhalde kendinizin de kitabınız gibi olmanızı beklemek saçmaydı.» Ashe'e baktı. «Özür dilerim, Ashe, kendimi pek aç hissetmiyorum artık.» Ashe hemen ayağa kalktı. «Aynı taksikle gidelim.» dedi. Sonra Craig'e alçak sesle, «Tebrikler, kahraman! Yeni kitabı bitirince beni ara.» deyip SallyAnne'in peşinden yetişmek üzere acele acele uzaklaştı.

Henry Pickering kadehiyle oynuyor, düşünceli gözlerle şarabı inceliyordu.

Craig, «Pastörize keçi sidiğinden farkı yok.» dedi. Sesinin pek de sağlam çıkmadığını farketmişti. Şarap garsonuna işaret edip bir Mersault ısmarladı.

«Bu daha iyi.» dedi Henry. «Eh, belki de kitap fikri o kadar parlak bir fikir değildi, ha?» Kolundaki saate göz attı. «İsmarlasak fena olmaz.» Başka şeylerden konuştular... Meksika kredisi

olayından. Reagan'ın dönem ortası güven oyunundan, altın fiyatından... Henry hızlı kâr için gümüşü tercih ediyor, elmasın da yakında daha iyi duruma geleceğine inanıyordu. «Ben olsam De Beers alır saklardım.» diye öğüt verdi.

Onlar kahve içerken, bir başka masadan güzel bir sarışın kalkıp yaklaştı.

«Siz Craig Mellow'sunuz.» diye suçladı onu. «Sizi televizyonda gördüm. Kitabınıza da bayıldım. Lütfen, lütfen şunu İmzalayın bana.» O yemek listesini imzalarken kız eğilip dimdik memesini onun koluna dayadı.

«Beşinci Caddede Saks'ın kozmetik bölümünde çalışıyorum.» dedi «Ne zaman olsa bulursunuz beni orada.» O gittikten çok sonra, pahalı parfümlerin kokusu hala masanın çevresinde dolaşıyordu.

Henry imrenen bir sesle. «Bunları hep böyle red mi edersiniz?» diye sordu.

Craig, «İnsanoğlu et ve kandandır ne de olsa.» diye güldü. Henry hesabı ödemekte direndi.

«Bir limuzinim var. Sizi bırakayım.» diye teklifte bulundu.

Craig, «Yürüyeyim de hamurları eritsin midem.» dedi.

«Biliyor musun? Craig, bana kalırsa sen yine Afrika'ya döneceksin. O fotoğraflara bakışımı gördüm de... aç bir insan gibi.»

«Mümkün.»

«Kitap. O konudaki ilgimiz. O işin nedenleri Ashe'in anlayabildiğinden daha derin. Sen orada en başta gelen siyahlan tanıyorsun. Bu beni ilgilendiriyor. Kitabında öne sürdüğün fikirler de bizim düşüncemize uyuyor. Oraya dönmeye karar verirsen. yola çıkmadan beni bir ara. Belki karşılıklı birbirimize birer iyilik yapabiliriz.» Henry siyah bir Cadillac'ın arka kanepesine bindi, kapı hala açık dururken eğildi. «Aslında bana o resimler bayağı iyi gibi gelmişti.» dedi. Sonra kapıyı kapadı. Şoföre başıyla işaret verdi.

Bawu, iki yeni yapılmış yatın arasına demirlemişti. Biri kırk beş kadem boyunda bir Canper ve Nicholson, öteki de bir Hatteras convertible'dı ama, Bawu onların yanında bile fena durmuyordu. Beş yıllık bir tekne olduğu halde, Craig onun her vidasını kendi eliyle sıkıştırmıştı. Yat rıhtımının kapısında durup teknesine baktı. Nedense bugün onun zarif çizgilerinden her zamanki kadar zevk almadı.

Rıhtımın yazıhanesinde resepsiyon masasında oturan kız kapıdan girerken ona seslendi. «Sana iki telefon geldi. Craig, İstersen bu telefonu kullanabilirsin.» Kızın uzattığı notlara baktı. Biri hisse Senedi komisyoncusundan geliyordu. «Âcil» diye yazılıydı, öteki, ona batı bölgesindeki bir günlük gazeteden. Son zamanlarda pek seyrelmişti bu tür mesajlar.

Önce komisyoncu aradı. Craig'in Mocatta altın sertifikalarını satmışlardı. Bir ons'unu üç yüz yirmi dolardan aldığı altınlar, beş yüz iki dolara gitmişti. Craig büroya parayı vadesiz hesaba yatırmalarını söyledi.

Sonra ikinci numarayı çevirdi. Telefonun bağlanmasını beklediği süre içinde, karşısındaki kız nedense gereğinden fazla hareket ediyor, dosya çekmecelerinin en alttakilerine eğiliyor Craig'in memelerini de, bacaklarını da rahatça görebilmesini sağlıyordu. beyaz Bermuda şortu ve pembe atlet tipi tişört giymişti.

Craig, gazetenin edebiyat servisi şefini karşısında bulunca kadın ona yeni kitabının ne zaman basılacağını sordu.

Craig içinden acı acı. «Ne kitabı!» diye düşündü. Kadına cevap verirken, «Henüz kesin tarihi

belli değil ama rotaya girdi.» dedi. «Bu arada bir röportaj yapmak ister misiniz?» «Teşekkürler ama kitap basılana kadar bekleyelim. Bay Mellow.» Craig, «Çok beklersin.» diye düşünerek telefonu kapadı, aynı anda karşısındaki kız başını kaldırıp parlak bakışlarla ona baktı.

«Bu geceki parti Firewater'da.» Yılın her akşamı, teknelerin birinde mutlaka parti olurdu.

«Geliyor musun?»

Şortuyla tişörtünün orasından sımsıkı göbeği görünüyordu. Gözlüğü olmasa enikonu güzel olabilirdi... ne çıkar ki diye düşündü Craig içinden. Bugüne bugün, altın sertifikasından çeyrek milyon dolar kazanmış, yemek masasında da kendini rezil etmiş biriydi o.

«Ben Bawu'da iki kişilik özel bir parti veriyorum.» dedi. Büyük sabır göstermişti kız bugüne kadar doğrusu. Sırası gelmişti onun da artık.

Karşısındaki surat birden aydınlanınca Craig doğru tahmin ettiğini anladı. Gerçekten enikonu güzeldi.

«Buradan beşte çıkıyorum.»

«Biliyorum. Hemen gel.»

Birini yerle bir et, ötekini mutlu et diye düşündü gamlı gamlı. Bunlar birbirini götürmeli, durum denkleşmeliydi. Ama olmuyordu tabii. Craig geniş yatağında, üzerine tek çarşaf örtmüş, iki elini ensesinde kenetlemiş, sırtüstü yatıyordu. Gecenin küçük seslerini dinlemekteydi. Teknenin gıcirtısı, halatın bordaya çarpışı, dalgaların gövdeye vuruşu. Havuzun karşı tarafında Firewater'deki parti hala capcanlı devam ediyordu, içlerinden birini suya atarlarken uzaktan sarhoş kahkahaları duyuldu. Craig'in yanındaki kız uyurken dudakları arasından sürekli hava püskürtme sesleri çıkarıyordu.

Çok hevesli ve çok tecrübeli çıkmıştı kız. Ama Craig yine de kendini tatsız hissediyordu. Kalkıp güverteye çıkmak istiyordu ama, o zaman kız uyanırdı. Yine hevesli olacağından emindi. Daha fazla zahmet etmek istemiyordu. Bu yüzden, olduğu yerde yatmaya devam etti. SallyAnne'in dosyasından bir takım görüntülerin sanki bir sihirli lamba ışığında kafasında birbirini kovalamasına izin verdi. O görüntülerden, daha eski bir takım görüntüler doğdu. Uzun zamandır uyuklayan, ama şimdi taptaze, capcanlı, yeniden dirilen görüntüler ve yanlarında onlara eşlik eden kokular, tadlar, sesler.. hepsi Afrika'ya ait. Kulağına sarhoş yatçıların sesi yerine, geceleri Chobe nehri kıyılarında çalınan tamtamların sesi gelmeye başladı. Çevresinde New York'daki Doğu Nehri'nin suları yoktu. Burnuna gelen koku kavrulmuş toprağa düşen tropik yağmur damlalarının çıkardığı kokuydu. Sancı veren bir sıla özleminin melankolisine kaptırdı kendini. O gece bir daha uyuyamadı.

Kız ona kahvaltı hazırlamakta direndi. Bu işi sevişmek kadar iyi bilmiyordu. O kıyıya çıktıktan sonra Craig'in mutfağı temizlemesi hemen hemen bir saat sürdü. Sonra çıkıp salona geçti.

Yazı masasının üzerindeki lombozun perdelerini çekip kapadı rıhtımdaki faaliyetlerin dikkatini dağıtmamasını sağladı, oturup çalışmaya başladı. Son on sayfayı tekrar okudu, bunlardan ikisi işe yorarsa yine şanslı sayılırım, diye düşündü. Soğuk yazılardı. Kişiler pek kasıntıydı. Acı acı sözler söylüyorlardı. Bir saat kadar sonra, bir kelimenin eş anlamlısını bulmak üzere yan raftaki sözlüğüne uzandı.

«Daha neler!» diye söylendi. «İnsanların konuşurken böyle tumturaklı kelimeler kullanmadığını ben de bilirim.» Sayfaların arasından katlanmış kâğıtlar düşünce durakladı.

Çalışmasına ara vereceğinden gizli gizli memnun, katlı kâğıtları açtı, Janine adlı bir kızdan gelen mektup olduğunu hatırladı. Savaş günlerinin acılarını onunla paylaşan, yaralanmadan sonra nekahet döneminde ona sabırla eşlik eden kız. Bacağını kaybettikten sonra ilk defa yürüdüğünde o da

yanındaydı. Bawu'yu ilk Atlantik yolculuğuna çıkarırken halatı o çözmüştü. Sevdiği kız. Neredeyse evleneceği kız. Yüzünü şimdi hemen hemen hiç hatırlayamadığı kız.

Janine bu mektubu Yorkshire'deki evinden yazmıştı. Babasının ortağı olan genç veterinerle evlenmeden üç gün önce. Mektubu yeni baştan, yavaş yavaş okudu. On sayfasını da. Sonra. onu neden göze görünmez bir yere saklayıp unutmaya çalıştığını hatırladı. Janine yer yer gücenikti ama, söylediklerinin bazıları çok yaralayıcıydı.

«O kadar uzun süre. o kadar sık başarısızlıklara uğramıştın ki, birden gelen başarı senin aklını başından aldı...» Craig orada duraladı. O kitap hariç, başka ne yapmıştı? Bir tek kitap! İşte kız ona cevap veriyordu.

«Çok masum ve çok hassastın. Craig, O çocuksu halinle çok sevilecek biriydin. Ben o niteliklerle bir arada yaşamak istemiştim. Ama Afrika'dan ayrılışımızdan sonra bunlar hepsi yavaş yavaş kurudu, sen katı ve alaycı biri olmaya başladın...

«İlk karşılaştığımız günü hatırlıyor musun? Hani sana. 'Şımarık çocuğun birisin. Her başladığın işi yarım bırakırsın sen,' demiştim. Doğruydum. Craig, İlişkimizi bile bıraktın. Yalnızca öteki dilberleri demek istemiyorum. Edebiyat meraklısı kızlar değil benim söylemek istediğim. Sen sevmekten vazgeçtin. Bak sana besbedava bir öğüt vereyim. Bari tek iyi yaptığın şeyden vazgeçme. Yazmaktan vazgeçme. Craig, O gerçekten büyük günah işlemek olur...» Bu satırları ilk okuduğunda, nasıl üstten bakıp küçümsediğini hatırladı. Ama şimdi öyle yapamıyordu... korkusu çok fazlaydı. O da başına geliyordu işte... kızın tahmin ettiği gibi.

«Seni gerçekten sevdim. Craig, Birdenbire değil ama, yavaş yavaş. O sevgiyi silmen uzun sürdü ve seni çok uğraştırdı. Artık seni sevmiyorum. Craig, Bir daha hiçbir erkeği seveceğimi de sanmıyorum. Cumartesi evleneceğim adamı bile. Ama senden dost olarak hoşlanırım. Hep hoşlanacağım. Hep iyiliğini isteyeceğim. En büyük düşmanına dikkat et... kendine.» Craig mektubu katladı... canı bir içki istedi. Dolaba yürüyüp bardağa Bacardi doldurdu. Koca bir bardak. Onu içerken mektubu bir daha okudu. Bu sefer İçindeki cümlelerden bir teki etkiledi onu.

«Biz Afrika'dan ayrıldıktan sonra kurudu bunlar senin içinde... anlayış da deha da.» «Evet,» diye fısıldadı. «Kurudu. Hepsi kurudu.» İçindeki sıla özlemi birden ağrıyan bir yaraya dönüştü. Yolunu kaybetmişti. İçindeki çeşme kurumuştum. Kaynağa geri dönmek istiyordu.

Mektubu yırtıp küçük küçük parçalara ayırdı, körfezin pis sularına attı boş bardağı olduğu yerde bıraktı, koridoru geçip güverteye, oradan iskeleye çıktı.

Kızla konuşmak istemiyordu. Bu yüzden, rıhtım kapısındaki paralı telefonu kullandı.

Sandığından kolay oldu. Santraldeki kız onu hemen Henry Pickering'in sekreterine bağladı.

«Bay Pickering'in müsait olup olmadığından emin değilim. Kim arıyordu acaba?» «Craig Mellow.» Pickering'in sesi telefonda hemen duyuldu.

Craig ona. «Eski bir Matabele atasözü vardır.» dedi. «Zambezi nehrinin suyundan bir kere içen mutlaka yine donup içer.»

«Demek susadın.» dedi Pickering.

«Tahmin etmiştim.»

«Beni ara demiştin.»

«Gel beni gör.»

«Bugün mü?» diye sordu Craig,

«Hey, dostum, gemi aızıya almışsın sen! Dur randevu defterime bakayım.. akşam altıda olur mu? En erken o zaman boşum.» Henry'nin odası yirmi altıncı kattaydı. Yüksek pencereler, boğaz gibi caddelerin üzerinden Central Park'ı görmekteydi.

Henry Craig'e bir viski soda koydu, pencerenin yanına, onun durduğu yere getirdi. Kentin görünümüne bakarak yanyana sessizce içtiler. Bu arada kocaman kızıl bir topa benzeyen güneş morlaşmaya başlayan havanın içinden çevreye garip gölgeler düşürüyordu.

Sonunda Craig, «Sanırım numara yapma zamanı geçti, Henry.» dedi. «Benden ne istiyorsun, söyle artık.»

Henry «Belki de haklısın.» diye kabullendi. «Kitap işi bir tür paravandı. Dürüst bir davranış değil. Hoş ben şahsen yine de senin yazılarını o kızın resimleriyle yan yana görmekten son derece hoşla...»

Craig sabırsız bir hareket yaptı, Henry devam etti

«Ben Afrika Bölgesiyle görevli başkan yardımcısıyım.»

«Kapıda tabelâmı gördüm.» diye başını salladı Craig

«Bizi eleştirenlerin dedikleri bir yana biz elbette ki yardım kuruluşu değiliz, kapitalizmin kalelerinden biriyiz. Afrika, ekonomik bakımdan zayıf ülkelerle dolu bir kıta. Güney Afrika Birliğiyle kuzeydeki petrol çıkarıcılar hariç, ancak kendini besleyebilecek tarım toplulukları hepsi. Dayanacak bir iskelet olarak sanayileri de yok, maden kaynakları da az.»

Craig tekrar başını salladı.

«Eski sömürge sistemine karşı bağımsızlıklarım yem kazananların bazıları hala beyazların kurduğu alt yapıdan yararlanıyor. Beri yanda ötekilerin pek çoğu... Zambia olsun, Tanzania ve Maputo olsun.. aradan uzun zaman geçtiği için o alt yapıyı da bir karmaşa içine itmiş, ideolojik bir hayalet haline getirmişler. Kurtarması kolay olmayacak.» Henry başını üzgün üzgün sallarken, eczacıya eskisinden de çok benzedi. «Ama Zimbabwe, Kenya ve Malawi gibi bazılarının mücadele edecek gücü var. Sistem hala çalışır durumda, çiftlikler henüz büsbütün parçalanıp bilgisiz köylülere dağıtılmamış, demiryolları işliyor, bakır, krom ve turizm'den ülkeye üç beş kuruş döviz giriyor. Şansımız biraz yaver giderse, bunları yaşatabiliriz.»

«Ne diye zahmet ediyorsunuz?» diye sordu Craig, «Yani daha demin biz yardım kuruluşu değiliz demiştin. O halde ne diye zahmet ediyorsunuz?»

«Çünkü eğer onları beslemezsek, er ya da geç onlarla savaşmak zorunda kalırız. Durum bu kadar basit. Açlıktan ölmeye başarlarsa bil bakalım kimin pençesine düşerler?»

«Evet, mantıklı konuşuyorsun.» Craig viskisini yudumladı.

«Şimdi bir on için bugüne dönelim. Kısa listemizdeki ülkelerin bir tek yararlanılabilir zenginliği var. Altın gibi somut bir şey değil ama ondan kat kat daha değerli. Batılı turistlere o ülkeler ilginç geliyor. Eğer oralara bağladığımız milyarların faizini almak istiyorsak, ilgine gelmeye devam etmesini de sağlamalıyız.»

«Bunu nasıl sağlayacaksınız?» diye sordu Craig,

«Kenya'yı örnek olarak ele alalım,» diye önerdi Henry. «Evet, tabii, güneşi ve kumsal plajları var ama, Yunanistan'la Sardunya'nın da var, üstelik oraları Paris'e ve Berlin'e çok daha yakın. Akdeniz'de olmayan şey. Afrika yaban hayatı. Turistler daha uzun uçak yolculuğuna ancak onu görmek için katlanır. İşte o. bizim verdiğimiz kredinin garantisidir. İflâs etmememizi turist dolarları sağlayacak.»

Craig kaşlarını çattı. «Tamam. Ama kendi rolümü hala göremiyorum.»

«Biraz beklersen oraya da varacağız.» dedi Henry. «Önce durumu biraz açıklayayım. Durum şöyle... beyaz adam pılısını pırtısını toplayıp gittikten sonra, bağımsızlığına yeni kovuşan Afrikalı çevresine şöyle bir baktığı zaman, maalesef ilk gördüğü şey fildişleriyle gergedan dişleri oluyor. Bir filin, bir gergedanın dişi, ona on yıl namusuyla çalışmaktan daha çok para kazandırıyor. Elli yıldan beri, beyazların yönettiği Av Hayvanları İdaresi, bu harikulâde zenginlikleri koruyordu. Ama şimdi beyazlar yo Avustralya'ya, ya da Johannesburg'a kaçmak zorunda kaldı. Arap şeyhleri, gerçek gergedan dişinden kabzası olan bir hançere yirmi beş bin dolar ödemeye hazır. Zafer kazanmış gerilla savaşıncısının elinde de AK 47'si hazır. Her şey çok mantıklı.»

«Evet, bunları ben de gördüm.» dedi Craig «Aynı şey Kenya'da da oldu. Kaçak av, büyük işti orada da. Üstelik tepeden yönetiliyordu. Yani çok nüfuzlularca demek istiyorum. Bunun sonunu getirmek bizim onbeş yılımızı aldı. bir cumhurbaşkanının da başını yedi. Şimdi Kenya'daki av yasağı yasaları tüm Afrika'da en sıkı yasalar. Ve daha önemlisi, uyguluyorlar da onları. Tüm forsumuzu kullanmak zorunda kaldık. Tıpayı çekeriz bile dedik. Ama şimdi artık yatırımımız korunuyor.»

Henry bir an kasıldı, sonra melankoli onu tekrar sardı.

«Şimdi aynı şeyi baştan sona bu sefer Zimbabwe için yapmak zorundayız. O mayın tarlasındaki katliamın fotoğraflarını gördün. Yine örgütlenmiş girişim. Biz de yine çok yüksek birinin parmağı olduğundan kuşkuluyoruz. Bunu durdurmak zorundayız.»

«Hâlâ beni neden ilgilendirdiğini duymayı bekliyorum.» «Orada bir ajan gerek bana. Tecrübeli biri... hatta belki bir zamanlar Av Hayvanları ve Yaban Hayatı İdaresinde çalışmış biri. Mahallî dili bilen, dolaşıp soru sormak için özrü olan biri... belki yazacağı yeni kitap için araştırma yapan bir yazar. Aynı zamanda hükümette forslu tanıdıkları olan bir yazar. Tabii eğer alanının uluslararası şöhreti de olursa, önünde daha fazla sayıda kapılar açılır. Adam kapitalist sistemin başarısına inanmışsa ve bizim yaptığımız şeye de gerçekten inanıyorsa, kesinlikle etkili olacaktır.»

«James Bond, bendeniz, ha?»

«Dünya Bankasının yerinde tahkik elemanı. Yılda kırkbin dolar, ayrıca masraflar bol bol da başarma zevki ve doyumunu. Sonunda gerçekten bir kitap bile çıkabilir. Seni La Grenoulê'da yemeğe davet eder kendi seçeceğin şarabı ısmarlarım.»

«Başta da söylediğim gibi. Henry, numara yapmayı kesip benimle tümünden açık konuşmanın vakti gelmedi mi?» Craig, Henry'nin güldüğünü ilk defa duydu. Bulaşıcı, sıcak, keyifli bir gülme idi.

«Gözlemlerin ilk seçimimde haklı olduğumu gösteriyor. Pekâlâ, Craig konu orada bitmiyor. Birden patlatmak istememiştim. Önce ayaklarını ıslatasın diye bekliyordum. Dur içkini tazeleyeyim.» Antik bir yerküreye benzetilmiş içki dolabına yürüdü. Bardağa buz atarken konuşmaya devam etti.

«İlişkimiz olan ülkelerde, dış görünüşün altında nelerin döndüğünü tümüyle bilmemiz çok önemli. Bir başka deyimle, işlerlikli bir istihbarat sistemi. Zimbabwe'deki düzenimiz hiç de istediğimiz çapa ulaşamıyor. Son zamanda kilit bir adamımızı kaybettik. Otomobil kazası... ya da görünüşte öyle ölmeden bize bir imalı haber bıraktı... Rusların desteklediği bir hükümet darbesiyle ilişkili dedikodular duymuş.»

Craig içini çekti. «Biz Afrikalılar doğrusu artık oy sandıklarına pek bel bağlamıyoruz. Tek önemi olan, kabilelerin sadakat bağları, bir de kuvvetli kol. Hükümet darbesi, oy kavramından daha mantıklı.»

«Sen tamam mısın?» diye bilmek istedi Henry «Herhalde masraflar dediğine birinci sınıf uçak

biletleri de dahildir!» Craig hınzırlık ediyordu.

«Herkesin bir fiyatı vardır. Seninki de o mu?»

«Ben o kadar ucuza gelmem. Ama bacağımın gömülü olduğu ülkede bir Sovyet hükümeti görmek de beni fitil eder. İşi alıyorum.»

«Tahmin etmiştim.» Henry elini uzattı. Eli soğuk ve şaşılacak kadar güçlüydü. «Bir kuryeyle yatına dosyayı ve sağ kalma çantasını yollarım. Dosyayı oku adama geri ver. çanta kalsın.»

Henry Pickering'in sağ kalma çantasındakiler ilginçti: Birkaç basın kartı. TWA Ambassadors Klübüne üyelik kartı, bir tane Dünya Bankası sınırsız kredi kartı, deri bir kılıf İçinde süslü, madenmine karışımı iri bir yıldız, üzerinde «Arazi Görevi - Dünya Bankası» diye yazılı.

Craig yıldızı avucunda tarttı. «Bununla adam yiyen aslanı bile döve döve öldürebilir insan.» diye mırıldandı. «Başka ne işe yarar, bilemiyorum.»

Dosya çok daha doyurucuydu. Okuyup bitirdiği zaman, doğduğu ülkeden birkaç yıl önce ayrıldığından buyana orada yer alan değişiklikler arasında, adının Rodezya'dan Zimbabwe'ye çevrilmesinin belki en önemsiz değişiklik olduğunu anlamıştı.

***

Craig kiraladığı Volkswagen'i altın otların kıpırdadığı tepelerde sürerken gaz pedalına çok iyi eğittiği üvey ayağıyla basıyordu. Bulawayo havaalanının Avis oto kiralama masasındaki Matabele kız onu uyarmıştı.

«Depo dolu efendim. Ama bir daha ne zaman doldurabilirsiniz onu bilemiyorum. Matabele ülkesinde benzin pek az.» Kentin içinden geçerken benzincilerin önünde upuzun araba kuyrukları görmüştü. Kaldığı motelin sahibi de defteri imzalayıp bungalovun anahtarını aldığı sırada ona başka uyarılarda bulunmuştu.

«Maputo asileri doğu kıyısından gelen boru hattına saldırıp duruyorlar. İşin pis tarafı, sınırın ötesinde. Güney Afrikalılarda bol bol var, onlar da bize satmaya bayılırlar ama bizim işgüzarlar siyasal kirliliği olan benzin istemezlermiş. Bu yüzden tüm ülke stop etti. Siyasal hayallerin kâbusu bu! Var olmak için onlarla alışveriş yapmaya mecburuz. Bunu bir an önce kabul etseler daha iyi.» Bu yüzden Craig arabayı ağır sürüyordu. Bu hızdan memnundu. İyi tanıdığı kırsal bölgeyi gözden geçirme fırsatı buluyordu bir kere. Bir mil sonra çite vardı ve kapının sarhoş gibi yana yıkık durumda, açık olduğunu gördü. İlk defa böyle görüyordu o kapıyı. Arabayı park etti. İnip kapıyı arkasından kapamaya uğraştı ama çerçevesi eğrilmiş. menteşeleri paslanmıştı. Vazgeçip ana yoldan ayrıldı, otların üzerinde yatmakta olan levhayı kontrol etmek üzere yürüdü.

Duyuru levhası yerinden çıkarılıp buraya atılmıştı. Onu yerinde tutan somunlar koparılarak alınmıştı. Üzerindeki yazıları güneş soldurduğu halde, hala okunabiliyordu:

King's Lynn Afrikander damızlıkları

Muhteşem Ballantyne IV'ün evi

Büyük Şampiyonlar Şampiyonu.

Sahibi : Jonathan Ballantyne.

Geniş sırtlı, kendi ağırlığı yüzünden gösteri manejinde kırıtarak yürüyen koca al hayvanı hatırlıyordu Craig, Bir yanağında mavi şampiyon rozetiyle. Jonathan 'Bawu' Ballantyne. Yani Craig'in annesinin babası, onu yularından tutar, gururla dolaştırırdı.

Craig tekrar Volkswagen'e döndü, bir zamanlar canlı altın renginde olan şimdi toz bürümüş, kel otların üzerinden arabayı sürdü. King's Lynn otları hiçbir zaman, ellilerdekl dört yıllık kuraklıkta bile böylesine bozulmamıştı. Craig bu duruma hiçbir neden bulamadan ilerlerken, bir küme bodur deve dikenini ağacının gölgesinde durdu.

Motoru susturduğunda, deve dikenlerinin orasından 'me'leme sesleri duydu ve bu sefer gerçekten şoka kapıldı.

«Keçiler!» dedi yüksek sesle. «King's Lynn'de keçi besliyorlar.» Herhalde Bawu Ballantyne'in ruhu mezarında fir dönüyor olmalıydı. Sevgili çimenleri üzerinde keçi! Craig onları aramak üzere ilerledi. Bir sürüde ikiyüzelli hatta daha fazla keçi vardı. Alaca renkli, fazla hareketli birkaç tanesi ağaçların yukarılarına kadar tırmanmış, kabukları ve tohumları yiyorlardı. Diğerleri otları köküne kadar kemirmekle meşguldü. O zaman otlar tümüyle kuruyacak, toprak da küsecekti. Craig bu hayvanların kabile vakıf alanlarında sebep olduğu tahribatı daha önce çok görmüştü.

Sürünün yanında iki çıplak Matabele çocuk vardı. Craig onlara kendi dillerinde hitap edince çok sevindiler. Böyle durumlar için yanına aldığı, şimdi onlara uzattığı ucuz şekerleri avurtlarına doldurdular ve hiç çekingenlik göstermeden konuşmaya başladılar.

Evet, şu sıra King's Lynn'de otuz aile yaşıyordu, her birinin de kendi keçi sürüsü vardı. Matabeleland'ın en iyi cins keçileriydi bunlar. Çocuklar bunu söylerken gurur duyuyor, patlak

dudaklarını daha da şişire şişire anlatıyorlardı. Beride, ağaçların arasında, boynuzlu, iri bir teke genç bir dişiyle çiftleşmekteydi. «Bakın!» diye bağırdı çoban çocuklar. «İsteyerek ürüyorlar. Yakında bizim keçiler tüm öbür ailelerinkini geçecek.» «Burada oturan beyaz çiftçilere ne oldu?» diye sordu Craig,

«Gittiler.» dedi çocuklardan biri gururla. «Bizim savaşılarımız onları nereden geldilerse oraya geri yolladı. Şimdi bu topraklar devrimin çocuklarına ait.» Altı yaşındaydılar ama devrim sözlüğünü iyi ezberlemişlerdi.

Herbirinin boynunda lastik borudan yapılmış bir sapan sallanıyordu. Çıplak bellerinin çevresinde o sapanla öldürdükleri kuşlar asılıydı. Tarla kuşları, kırlangıçlar, üzeri mücevher gibi güneş kuşları. Craig çocukların öğle yemeği olarak bu kuşları oracıkta yakacakları bir kömür ateşinde bütün olarak pişirebileceklerini biliyordu. Tüyer kendi kendine yanıp gidecek, onlar da minik, kararmış gövdeleri afiyetle mideye indireceklerdi. İhtiyar Bawu Ballantyne yerli çoban çocuklardan birini sapanla yakalasa, kayışla döverdi.

Çoban çocuklar Craig'in peşi sıra yola doğru yürüdüler, biraz daha şeker versin diye yalvardılar, uzaklaşırken ona eski dostlarıymış gibi el salladılar. Keçilere ve ölmüş kuşlara rağmen. Craig içinde bu insanlara karşı taşkın bir sevginin varlığını bir kere daha hissetti. Ne de olsa kendi halkıydı onlar. Tekrar yurduna yuvasına dönmek ne güzel bir duyuydu!

Tepelerin doruğuna varınca durdu, aşağıya King's Lynn'e baktı. Çayırılar bakımsızlıktan ölmüştü. Keçiler çiçek yataklarını harab etmişti. Büyük evin metruk durumda olduğunu Craig bu kadar uzaktan bile anlayabiliyordu. Pencereleler kırılmış, oyukları eksik dişler gibi kara kara görünüyordu. Çatıyı örten asbest plâkaların çoğu çalınmış, tahtalar sökülmüş, çatı direkleri gökleri işaret eden parmaklar gibi havada kalmıştı. Çatıdan sökülen o tahtalarla eski sığır ahırlarının yanına gecekondular kurulmuştu.

Craig arabayı sürdü, sığır banyosunun yanında durdu. Havuz kuruydu. Yarisına kadar toprak ve çöple dolmuştu. Craig onun yanından geçti, ilerdeki gecekondular topluluğuna doğru yaklaştı. Burada yaşayan aileler altı kadardı. Craig kendisine doğru havlayarak koşan başıboş köpekleri İyi nişanlanmış birkaç taşla uzaklaştırdı, sonra yanan ateşlerden birinin başında oturmakta olan ihtiyar adamı selâmladı.

«Sizi görüyorum, dede.» Dili iyi konuştuğu için ihtiyarın yüzünde de sevinç okundu. Craig ateşin başında' bir saat kadar oturup yaşlı Matabele'yle çene çaldı. Konuştukça aradığı kelimeleri daha kolay bulmaya, kulağı Sindebele'nin ritmini ve nüanslarını daha iyi ayırt etmeye başladı. Matabeleland'a döndüğünden beri geçen dört gün içinde öğrendiklerinden daha fazlasını o gün. orada öğrendi.

«Bize devrimden sonra herkesin güzel bir arabası, en iyi cins beyazların beslediği sığırlardan da beşyüz başlık bir sürüsü olacak dediler.» İhtiyar ateşe tükürdü. «Şimdi tek arabası olanlar, bakanlar. Karnımız hep tok olacak dediler. Oysa yiyeceklerin fiyatı Smith'le beyazların kaçmasından önceki fiyatın beş katına çıktı. Her şey beş kat fiyata satılıyor. Şeker de tuz da sabun da... her şey.» beyaz yönetim döneminde sıkı bir döviz kontrol sistemiyle katı fiyat kontrol politikası, ülkeyi enflasyonun en kötü etkilerinden koruyordu. Ama şimdi, uluslararası topluma katılmanın tüm zevklerinden yararlanmaya başlamışlardı. Ülkenin parası ise daha şimdiden yüzde yirmi devalüasyona uğramıştı.

«Sığır almaya paramız yetmez.» diye anlattı İhtiyar. «Bu yüzden keçi besliyoruz. Keçi!» Tekrar ateşe tükürdü. dumanların çıkışını seyretti. «Keçi! Pislik yiyen bir Shona gibi.» Duyduğu kabile nefreti de deminki tükürüğü gibi duman tütürüyordu.

Craig onu kaşları çatık, kendi kendine mırıldanır durumda bıraktı, eve doğru yürüdü. Geniş ön balkona çıkan merdivenleri tırmanırken, o kapıdan büyükbabasının çıkıp kendisine alaycı bir söz söyleyeceği yolunda garip bir sezgi vardı içinde. Hayalinde ihtiyarı tekrar canlandırdı. Dimdik, gür kır saçları, meşin cildi. İnanılmaz Ballantyne yeşili gözleriyle karşısında.

«Döndün yuvaya, ha. Craig? Kuyruğunu da kıstırılmışsın bakıyorum!»

Oysa veranda çöp doluydu. Yaban güvercinleri pislemişti her tarafa. Sağda solda kurdukları yuvalarda, kimse onları rahatsız etmeksizin yaşayıp gidiyorlardı.

Balkonu geçip ilerdeki çift kapıya yaklaştı. O kapılar kütüphaneye açılırdı. Eskiden kapıların üzerinde iki dev fildişi dururdu. Dedenin 1860'da vurduğu filin dişleriydi onlar. Ailenin arması sayılırlardı. King's Lynn'ln girişinde nöbetçiydiler. Büyükbaba Bawu oradan her geçişinde onlara eliyle dokunurdu. Bu yüzden, sarı Fildişinin bir yeri cilalanmış gibiydi. Şimdi ise duvarda yalnızca onları tutan somunların çıkarıldığı yerdeki delikler görünüyordu. Aileden Craig'e miras kalan ve hala da onun olan tek şey deri ciltli aile günlükleriydi. Soyunun kayıtlarıydı onlar. Büyükbüyükbüyükbabasının yüz yılı aşkın süre önce Afrika'ya gelişinden bu yana her şey kayıtlıydı o defterlerde. Fildişleri de o defterleri tamamlayacaktı. Kendi kendine, onları arayacağım; diye söz verdi. Herhalde bu kadar nadide bir hazinenin izini bulmak zor olmazdı.

Hortlaklar evine benzeyen eve girdi. Raflar, gömme dolaplar yer döşemeleri, buradaki gecekondular tarafından sökülmüş, ateş yakmakta kullanılmıştı. Pencere doğramaları, küçük çocukların sapan talimleri için hedef olmuştu. Kitaplar, duvarlardaki portre fotoğraflar, halılar. Rodezya tik ağacından yapılmış ağır mobilyalar hep gitmişti. İçi boş bir kabuk gibiydi eski yuvası. Ama sağlam bir kabuktu. Craig açık avucuyla duvarlara vurdu.

Büyük-büyük-büyük-babası Zauga Ballantyne'in taştan kendi eliyle yaptığı duvarlar. Vuruşundan tok, çınlayan bir ses çıktı. Bu kabuğu yeniden harika bir ev haline sokmak İçin birazcık hayal gücü, bir miktar da para yeterdi.

Craig evden çıktı, çevresi duvarla çevrili aile mezarlığının arkasındaki kopje'ye tırmandı. Mezarlık kaya bir tepenin dibinde msasa ağaçlarının altında yatıyordu. Mezar taşlarının arasında otlar büyümekteydi. Mezarlık ihmal edilmişti ama saldırıya uğramamıştı. Sömürge çağından kalma diğer anıtların kaderini paylaşmamıştı.

Craig büyükbabasının mezarının kenarına oturdu. «Merhaba, Bawu, ben döndüm,» dedi. Ondan sonra da ihtiyarın sesini, kendisine çok iyi tanıdığı aksi ve alaycı cevapları veriyormuş gibi dinledi.

«Evet, ne zaman kuyruğun tutuşsa buraya koşarsın. Bu sefer ne oldu?»

«Kurudum Bawu.» diye cevap verdi. Sonra sessiz kaldı. Uzun süre orada oturdu. İçindeki fırtınanın yavaş yavaş biraz sakinleştiğini hissetti.

«Burası rezil olmuş. Bawu.» dedi tekrar. O sırada ihtiyarın mezar taşı üzerinde mavi kafalı, küçük bir kertenkele belirdi, onun sesinden hızla kaçtı. «Balkondaki Fildişleri gitmiş. En güzel çayırlarında keçi besliyorlar.» Yine sessiz oturdu. Ama bu sefer birtakım hesaplar yapmaya planlar kurmaya başlamıştı. Yaklaşık bir saat kadar oturduktan sonra, yerinden kalktı.

«Bawu, keçileri senin çayırlardan çıkarırsam hoşuna gider mi?» diye sordu, dönüp tepeden aşağıya. Volkswagens bıraktığı yere doğru yürüdü.

***

Kente döndüğünde saat beşi biraz geçiyordu. Standard Bankasının karşısındaki emlak komisyoncusu firma da açık arttırma salonu da henüz açıktı. Kapıdaki tabelâ yeniden boyanmıştı. Craig kapıdan girer girmez, haki şortlu, kırmızı suratlı, hayat dolu açık arttırmacıyı tanıdı. Yakası açık kısa kollu bir gömlek giymişti adam.

«Demek sen bizim gibi toz olmadın Jack.» diye selâmladı Craig, Jack Daniels'!

Toz olmak, son zamanlarda başka diyarlara göç etmenin karşılığında kullanılır olmuştu. 250.000 beyaz Rodezyalıdan yaklaşık 150.000'i, düşmanlıkların başlamasından bu yana toz olmuştu. Savaş kaybedilip Robert Mugabe'nin siyah hükümeti kontrolü ele aldıktan sonra geri kalanların da çoğu kaybolmuştu.

Jack ona baktı, baktı. «Craig!» diye patladı sonunda. «Craig Mellow!» Kocaman, kahverengi pençelerini uzatıp Craig'in ellerini avuçlarına aldı. «Evet, ben kaldım. Ama araya çok yalnızlık çekiyorum. Oysa sen bakıyorum köşeyi döndün. Hem de nasıl döndün! Gazeteler o kitaptan bir milyon dolar kazandığını yazıyor. Buradakiler duyunca kulaklarına inanamadılar. Bizim Craig Mellow mu? deyip durdular. Hem de başkası değil de Craig Mellow!» «öyle mi dediler?» Craig'in gülümsemesi katılaştı elini geri çekti.

«Kitabı sevdim diyemem.» diye başını iki yana salladı Jack. «O siyahları kahraman gibi göstermişsin... ama yabancı ülkeler bunu duymaktan hoşlanıyor, değil mi? Siyah demek, güzel demek... kitapları sattıran da bu ha?» «Eleştirenlerin bazıları bana ırkçı dedi.» diye mırıldandı Craig, «Aynı anda herkesi birden mutlu edemezsin.» Jack dinlemiyordu bile. «Bir şey daha Craig, Neden Bay Queers'i homo gibi gösterdin?»

«Kitapta nedenlerini anlattım.» diye onu yatıştırmaya çalıştı Craig,

«Büyük adamdı o, Craig, Ama bugünlerde siz gençlerin büyüklüğü yıkmanız moda oldu. Karıncaların aslanın topuğunu kemirmesi gibi.» Jack'ın konuya iyice ısınmaya başladığını görüyordu Craig, Sözü değiştirmek zorundaydı.

«Bir içki içelim mi Jack?» diye sordu. Jack sustu. Pembe yanakları, mor ve şiş burnu, yalnızca Afrika güneşinin ürünü değildi.

«Şimdi iyi bir lâf ettin.» dedi dudaklarını yaladı. «Uzun Ve susuz bir gün geçirdim. Dur. burayı kapatıp kilitleyeyim.»

«Ben gidip şişeyi alsam, burada kendi başımıza içer, rahat rahat konuşurduk.»

Jack'ın düşmanlığının son izleri de uçup kayboldu. «Güzel fikir. İçki satan büfede birkaç şişe Dimple Haig kalmıştı... gitmişken bir kova da buz alıver.»

Jack'ın kutu gibi ufacık odasında oturup kaliteli viskiyi ucuz, kalın camlı bardaklardan içtiler. Jack Daniels'in tutumu çok yumuşamıştı.

«Gitmedim Craig, Çünkü gidebileceğim bir yerim yoktu. İngiltere mi? Savaştan bu yana ayak basmadım oraya. Bir yandan sendikalar, bir yandan o lânet olası hava... eksik olsun. Güney Afrika'ya mı? Onlar da bizim gibi olacaklar. Bizimkinin hiç değilse patırtısı geçti gitti.» Şişeden bardağa tekrar viski doldurdu. «Giderken İnsana ikiyüz dolar çıkarma izni veriyorlar. Altmış beş yaşında bir adama, hayata yeni baştan başlamak için ikiyüz dolar... Eksik olsun!»

«Hayat nasıl. Jack?»

«Burada kime iyimser diyorlar, biliyor musun?» diye sordu Jack. «İşlerin bundan daha kötü olamayacağına inanan insana diyorlar.» Gürültüyle güldü, kıllı bacağına bir tokat şaklattı. «Yoo. şaka

söylüyorum. Aslında çok da kötü değil. Eski standartları beklemediğin sürece, çeneni kapalı tutar, politikaya bulaşmazsan, hala iyi bir hayat yaşayabiliyorsun... herhalde dünyanın herhangi bir yerinde yaşayabileceğin kadar iyi bir hayat.»

«Büyük çiftçiler peki? Onların işi nasıl?»

«Onlar seçkinler. Hükümetin aklı başına geldi. Toprağı kamulaştırma fasaryalarından vazgeçtiler. Eğer siyah kalabalıkları beslemek istiyorlarsa, beyaz çiftçilere ihtiyaç olduğunu kabul ettiler. Şimdi onlardan büyük gurur duyuyorlar. Buraya resmî bir konuk geldiği zaman... Komünist Çin'den, ya da Libya'dan bir bakan geldiği zaman, ona beyaz çiftliklerini dolaştırıyor, durumun ne kadar iyi olduğunu göstermeye çalışıyorlar.»

«Peki toprağın fiyatı?»

«Savaşın sonunda siyahlar devralıp da çiftlikleri kalabalıklara dağıtacağız diye çılgık atarlarken bedava versen kimse bir karış toprak almıyordu.» Jack viskisini gargara yapar gibi bir sesle yuttu. «Senin aile şirketini ele alalım örneğin. Rholands Çiftlik Şirketini. Buna üç dalı da dahil: King's Lynn, Queen's Lynn, bir de kuzeyde. Chizarira Av Rezerv alanına sınır olan o büyük toprak... Douglas amcan topunu birden çeyrek milyon dolara sattı. Savaştan önce olsa on milyon bile getirirdi.»

«Çeyrek milyon mu?» Craig afallamıştı.

«Bedava vermiş!»

«Üstüne de hayvanları verdi, ödüllük Afrikander boğalarını, doğurgan inekleri... her şeyi.» Jack tadını çıkara çıkara anlatıyordu. «Anlıyorsun ya buradan gitmesi şarttı. Başlangıçtan beri Smith'in kabinesinde bakandı. Siyah hükümet devraldığı anda kendisini hedef diye seçeceklerini biliyordu. Emlâki bir İsviçre-Alman konsorsiyumuna sattı. Parasını Zürih'te ödediler. Bizim Dougie ailesini alıp Avustralya'ya gitti. Tabii daha önceden dışarda birkaç milyonu da vardı. O sayede orada Queensland'da kendine güzel bir sığır çiftliği aldı. Kalmak zorunda olan her şeyi buraya bağlı zavallı bizler olduk.»

«Bir içki daha iç.» dedi Craig, Sonra konuyu tekrar Rholands Çiftliklerine çevirdi. «Konsorsiyum ne yaptı Rholands'ı aldıktan sonra?»

«Lânet olası kurnaz Almanlar!» Jack'ın dili biraz dolaşmaya başlamıştı artık. «Tüm hayvanları aldılar, hükümetten birine rüşvet yedirip kendilerine ihracat permisi verilmesini sağladılar, sonra hapsini sınırdan Güney Afrika Birliğine geçirdiler. Duyduğuma göre orada onları bir buçuk milyona satmışlar. Unutma ki birinci sınıf damızlıktı hayvanlar. Şampiyonlar şampiyonuydu hepsi. Yani bir milyondan fazla kâr ettiler. Ondan sonra kârlarını ülkeden çıkardılar, altın hisselerine yatırıp iki milyon da ondan kazandılar.»

«Çiftlikleri soyup sonra da terk mi ettiler?» Jack ağır ağır başını salladı.

«Tabii şirketi satmaya çalışıyorlar. Benim satılık listelerinde adı var. Ama oralara tekrar hayvan alıp işletmeye açmak dünyanın sermayesini gerektirir. Kimse ilgilenmiyor. Bıçak sırtında gezen bir ülkeye para getirmeyi kim ister? Onu söyle sen bana!»

«Ne istiyorlar şirkete?» Craig bunu lâf olsun diye soruyor havasındaydı ama Jack birden ayılıverdi. Boncuk gibi açık arttırmacı bakışlarını Craig'e dikti.

«Sen ilgilenmez misin?» Gözü daha boncuklaştı. «O kitaptan gerçekten bir milyon dolar kazandın mı sen?» «Ne istiyorlar?» diye tekrarladı Craig,

«İki milyon. Bu yüzden alıcı bulamadım. Buralıların çoğu o otlaklara el atmaya bayılırdı. Ama

iki milyon! Kimde var o para bu ülkede...»

«Parayı Zürih'te alsalar, fiyatı düşer mi?» dedi bu sefer Craig,

«Shona'lar ter kokar mı gibi bir soru bu!»

«Ne kadar düşer?»

«Bir milyona fit olurlar... Zürih'te.»

«Çeyrek milyon?»

«Olmaz. Asla... onbin yıl beklesen vermezler.» Jack başını heyecanla İki yana sallıyordu.

«Onlara telefon aç. Çiftlikleri gecekonducuların istilâ ettiğini söyle. Şimdi onları oradan atmaya kalkmak siyasal patırtıya neden olur. Otlaklarda keçi beslediklerini söyle. Bir yıla kalmaz çöl olur orası. Yatırdıkları parayı tastamam geri alacaklarını özellikle vurgula. Sahipleri ülke dışında bulunan mülklere devletin el koyacağı yolunda tehditler duyulduğunu anlat. Her şeyi kaybedebilirler.»

«Bütün bunlar doğru.» dedi Jack. «Ama çeyrek milyon! Vaktimi boşuna ziyan ediyorsun sen.»

«Telefon aç onlara.»

«Telefonun parasını kim verecek?»

«Ben. Kaybın olmayacak Jack.» Jack içini çekti, razı oldu. «Pekâlâ, ararım.»

«Ne zaman?»

«Bugün Cuma. Pazartesiye kadar aramanın yaran yok.»

«Peki, Bu arada bana birkaç teneke benzin bulabilir misin?»

«Benzini ne diye İstiyorsun?»

«Chizarira'ya gideceğim. On yıldır uğramadım oraya. Satın alacaksam, bir görmek isterim.»

«Ben olsam gitmezdim Craig, Orası haydut diyarı.»

«Onun nazik ifadesi, siyasal muhalifler.»

«Matabele haydutları onlar.» diye direndi Jack inatla. «Ya seni kışından vururlar, ya fidye İçin kaçırlar, ya da ikisini birden yaparlar.»

«Sen bana benzini bul ben riske kendim girerim. Gelecek hafta başlarında döner. Zürih'teki dostların teklife ne diyor, sorarım.»

***

Harikulâde bir diyardı. Hâlâ vahşi, dokunulmamış. Ne bir çit ne ekili topraklar, ne binalar. Burası sığırların ve köylü çiftçilerin istilâsından, çeçe sineği sayesinde korunuyordu. Zambezi nehrinden tepelerdeki ormanlara kadar olan yer çeçe sineği bölgesiydi.

Arazinin bir yanında Chizorira Av Rezerv alanı, öbür yanında Mzolo Orman rezerv alanı bulunuyordu. Her ikisi de yaban hayatın korunduğu geniş alanlardı. 1930 krizi sırasında ihtiyar Bawu yerini dikkatle seçmiş, akr başına altı peni ödemiş, yüzbin akr yeri ikibin beşyüz sterline almıştı. Bir gün Craig'e. «Buranın hiçbir zaman sığır yetiştirme yeri olamayacağını biliyorum.» diye anlatmıştı. İki Chizarira nehrindeki yeşil bir koyun kenarında, incir ağaçlarının altında kamp kurmuşlardı o sıra koca bir kuş kanatlarını hızla çırpı, sonra batmakta olan güneşin ışıkları altında, karşı kıyının şeker gibi beyaz kumları üzerine kondu. «Otlaklar acı olur burada. Çeçe sineği de yetiştirmeye çalıştığın her şeyi öldürür. Ama işte sırf bu yüzden burası Afrika'nın asla bozulmayacak, mahvolmayacak bir bölgesi.» İhtiyar orayı kendine av yeri ve toplumdan kaçma, dinlenme köşesi yaptı. Asla çevresine dikenli tel çekmedi, üzerine bir kulübe bile kurmadı. Yaban incirlerinin yayılmış dalları altında, kuru toprak üzerinde yatmayı tercih etti hep.

Bawu orada her zaman çok dikkatli, hayvanlarını seçerek avlandı... fil, aslan, gergedan, bufalo... yalnızca tehlikeli, yırtıcı hayvanları avladı. Ama onları yabancı tüfeklerden büyük bir kıskançlıkla korudu. Kendi oğullarına ve torunlarına bile orada avlanma hakkı vermedi.

«Burası benim kendi özel cennetim.» derdi Craig'e. «Ve ben de burayı böylece tutacak kadar bencil bir insanım.» Craig o koyun kenarındaki patikaların, kendisi ihtiyarla burada kamp kurduğundan bu yana kullanılmış olduğunu sanmıyordu. En az on yıl. Otlar bürümüşü patikaları. Filler mopani ağaçlarını ilkel yol barikatları gibi devirmişlerdi. Sağnak yağmurlar da silip süpürmüştü her şeyi.

Craig, «Haydi, gayret Bay Avis.» deyip sağlam Volkswagen'i sürdü.

On tekerden yönetilen bu araba, geçilmesi en zor kurumuş nehir yataklarını bile aşabilecek kadar hafif ve çevikti. Craig ara ara iniyor, yoldaki ince kumları, araba kaymasın diye dallarla süpürüp temizliyordu. Beş altı kere yolunu kaybetti, inip yürüyerek bulabildi.

Motelden aşırıldığı tek battaniyeye sarılıp kıvrıldı, hiç kıpırdamadan, deliksiz ve rüyasız bir uyku uyudu. O sihirli Afrika şafağı sökerken uyandı. Soğuk fasulye yemeğini konserve kutusunun içinden yedi, sonra heybesiyle battaniyesini yaban incirinin altında bırakıp nehrin kıyısı boyunca yürüdü.

Yaya olunca, yüz ark boyunda bu koca arazinin ancak çok küçük bir kısmını gezebiliyordu ama Chizarira nehri zaten buranın yüreğinin attığı yerdı. Burada buldukları, son ziyaretinden bu yana buranın ne kadar değiştiğini anlatacaktı ona.

Ormanda nispeten sık rastlanan türde bir yaban hayatının hala büyük ölçüde var olduğunu çok geçmeden gördü. Kocaman, kıvrık boynuzlu, çizgili ceylan, sıçrayarak ilerden geçti, zarif küçük impala'lar, tüylü beyaz kuyruklarını oynatarak ağaçların arasında duman gibi yok oldular. Yavaş yavaş, daha ender rastlanan hayvanların da varlığını hissetti. İlk önce nehir kenarındaki killi toprakta bir leoparın pek taze izlerini gördü. Koca kedi gece buraya su içmeye gelmişti. Bunun arkasından, nefis bir samur antilop'un gözyaşı damlası gibi uzun ayak iziyle üzüm gibi dışkılarına rastladı.

Öğle yemeğinde, kurutulmuş sucuktan çakısıyla birkaç dilim kesti, baobap ağacından topladığı birkaç topak krem tartarı emdi. Tekrar yola koyulduğunda, sık bir abanoz ormanına geldi, daracık, kıvrılan av patikalarından birini izleyip ormanın arasına daldı. Yüz adım kadar İlerledikten sonra kendini birbirine dolaşmış çalılar arasındaki küçük bir meydancıkta buldu. İçinde bir yücelme duygusu uyandı.

Bu meydancık, sığır ahırını gibi kokuyordu. Oysa burası av hayvanlarının yeriydi. Besbelli hep buraya barsaklarını boşaltmaya geliyorlardı. Midede sindirilmiş küçük dal ve ağaç kabuklarından oluşan dışkıların dağınık ve saçılmış oluşları dikkate alınır. Craig buranın siyah gergedanlara ait bir tuvalet olduğunu anlayabiliyordu. Afrika'nın en nadir, soyu en büyük tehlike içinde bulunan hayvanı.

Siyah gergedan, akrabası olan beyaz gergedandan çok farklı bir hayvandı. beyazlar çayırlarda otlayan sakin, nispeten yumuşak huylu hayvanlardı. Siyahı ise, aralarında dolaştığı sık ağaçlıklarda, aşağı dalları yiyerek beslenirdi. Yapı olarak huysuz, meraklı, budala, çabuk sinirlenen bir hayvandı. Canını sıkan her şeye saldırırdı. Bu insan da olurdu, at da kamyon da hatta lokomotif de.

Savaştan önce Zambezi vadisinde, kara yoluyla demiryolunun birlikte Victoria Çağlayanına doğru alçalmaya başladığı yerde, pek ün salmış bir gergedan vardı. Onsekiz tane kamyon ve otobüse saldırmıştı. Bu taşıtları dik bir yamaçta yaya hızına inmek zorunda kaldıkları bir sırada yakalıyor, tam karşıdan saldırıyor, boynuzu radyatörü deliyordu. Buharlar püskürmeye başlayınca, keyfinden küçük zafer çılgınlıkları atarak hemen ormana çekiliyordu.

Başarıları başını döndürdü ve sonunda çizmeyi aştı. Victoria Çağlayanı ekspresine saldırdı. Rayların üzerinde koşarak son hızla, bir ortaçağ şövalyesi gibi uça uça saldırdı. Lokomotif saatte yirmi mil yapıyordu. Gergedan iki ton ağırlığındaydı ve o da aşağı yukarı aynı hızı karşıdan doğru, ters yönde yapıyordu. Bu nedenle çarpışma muhteşem oldu. Ekspres gıcırdayarak yerinde saymaya başladı. Tekerleri çaresizlik içinde, oldukları yerde dönüp duruyordu. Ama gergedan da artık radyatör katili döneminin sonunu noktalamış oldu.

Son bırakılan dışkı oniki saatten eski değildi burada. Craig buna sevindi. İzlere bakılırsa, grup halinde erkek ve dişiler, yanlarında yavrularıyla geziyorlardı. Craig gülümseyerek eski bir Matabele efsanesini hatırladı. Gergedanın kendi dışkısını sonradan neden dağıttığını, ve koca ormanda neden yalnızca kirpiden korktuğunu, bağıra bağıra kaçtığını açıklayan bir efsaneydi bu.

Matabele'lerin anlattığına göre bir zamanlar bir gergedan, çalılarda budunu yırtmış, deriyi dikmek için kirpiden bir iğnesini ödünç İstemiş. İğneyi alırken de gelecek sefer karşılaştığımızda öderim, demiş. Yırtığı bir saz kullanarak o iğneyle diktikten sonra, gergedan iğneyi ağzına koyup dudaklarıyla tutmuş yaptığı işi beğene beğene seyretmeye koyulmuş ama, bu ara iğneyi istemeyerek yutmuş. O gün bu gündür hep dışkısını karıştırıp o iğneyi arar sitem dinlememek için de kirpiden kaçarmış.

Bugün dünyadaki siyah gergedan nüfusu herhalde birkaç bini geçmezdi. Bunlardan birkaç tanesinin burada bulunması Craig'i çok sevindiriyor, ilerisi için düşündüğü planlara kuvvet kazandırıyor.

Gergedan tuvaletinden ayrıldı, en yeni izleri sürerek ilerledi. Aslında hayvanın kendisine rastlamayı umuyordu. Yarım mil kadar ancak gitmişti ki, dar patikanın yan tarafındaki yol vermez gri çalılardan gerisinden bir tıslama ve homurtu duydu. Arkasından telâş çılgınlıklarına benzer sesler geldi, kahverengi küçük kuşlar havaya yükseldi. Bu gürültücü kuşlar, Afrika'nın iri av hayvanlarıyla bir kader birliği yaparak yaşar, yalnızca onların asalağı olan kan emici böcek ve sinekleri yiyerek beslenirlerdi. Buna karşılık da çevrenin tehlikeye karşı uyarıcı bekçileri sayılırlardı elbette.

Bu telâş çılgınlıklarını izleyen saniyelerde homurtular arttı, buhar motorunu andırır hale geldi, çalılar aralandı, Craig de umduğu hayvanı karşısında gördü. Koskocaman, gri hayvan, otuz adım kadar ilerde, patikanın ortasındaydı. Burnundan öfke dumanları çıkarıyor miyop gözleriyle boynuzunun üzerinden bakıp saldıracak bir şey arıyordu.

Hayvanın zayıf gözlerinin hareketsiz insanı ancak onbeş adım uzaklıktan görebileceğini bilen Craig rüzgârın da kendi yüzüne doğru estiğini hesaplayıp olduğu yerde dondu. Hareketsizdi ama gerekirse kendini yana doğru fırlatıp yolun üzerinden kaçmaya da hazırdı. Gergedan koca gövdesini sağa sola şaşılacak bir çeviklikle döndürüp duruyordu. Craig'e nedense hayvanın boynuzu her geçen saniye daha irileşiyor daha tehditkâr bir havaya bürünüyor gibi geldi. İçgüdüsel bir hareketle cebindeki çakıya uzandı. Hayvan bu hareketi hemen sezdi, ona iki adım yaklaştı. O zaman da Craig onun görüş alanına girmiş oldu tehlike kesinleşti.

Çakıyı avucundan ileriye doğru fırlattı, hayvanın başı üzerinden aşırıp arkasındaki kara çalılara düşmesine yol açtı. Çakı dallara çarparken bir çatırtı oldu.

Gergedan hemen döndü, koca vücuduyla sesin geldiği yere saldırdı. Çalılar aralandı, tank geçiyormuş gibi çatır çatır ezildi, gergedan onları aşırıp koşmaya devam etti. karşıki tepeye tırmandı, ileride bir düşman arayarak gözden kayboldu. Craig olduğu yere patikanın ortasına oturdu, iki büklüm olup katıla katıla gülmeye başladı.

Birkaç saat içinde Craig üç tane kokuşmuş, durgun su birikintisi buldu. Bu garip hayvanlar nedense nehrin duru suları yerine bunları tercih ediyorlardı. Craig bu arada, buraya getireceği turistlerin hayvanları yakından görebilmek için nerelerden seyredeceğini de saptamıştı. Tabii su birikintilerinin kenarlarına tuz dökülecek, oraları hayvanlar için daha da cazip hale getirecekti. Fotoğraflarını çekecek, herkesi şaşırtacaktı.

Su birikintilerinden birinin yanında bir kütüğün üzerine oturmuş, planını destekleyen etkenleri düşünüyordu. Bir kere burası Victoria Çağlayanına uçakla bir saatlik yoldaydı. Victoria zaten dünyanın yedi doğa harikasıdan biri olduğundan, bol sayıda turist çeken bir yerdi. Her oy binlerce kişi gelirdi oraya. O insanların buraya da uğraması, uçağın biraz daha dolambaçlı uçmasından başka bir şeyi gerektirmezdi. Bu da normal uçak biletine pek az bir eklemeye sağlanabilirdi. Rezerv kamplarının pek azında bulunan bir hayvanı vardı onun burada. Arazinin iki yanı da işlenmemiş rezervdi. Yani burada sürekli olarak ilginç hayvanlar bulunabilecek demektir.

Onun aklından şampanya ve havyar tipi bir kamp geçiyordu. Güney Afrika'daki Kruger Ulusal Parkı'na bitişik özel arazileri andırır bir yer. Tek tek küçük bungalovlar kuracaktı turistlerine. Birbirinden ayrı olacaktı bunlar. Herkese, ormanda tek başına yaşama duygusu verecekti. İlginç, çekici, bilgili rehberler tutacaktı. Onlar turistleri Land Roverleriyle ve yaya olarak gezdirecek, ender rastlanan, tehlikeli hayvanları gösterecek bu işi bir serüven haline getirecekler, akşam kampa dönünce de onlara lüks bir tatil sağlayacaklardı. Havalandırma, güzel yemekler ve şaraplar, onları nazlayacak güzel hostesler, yaban hayatına ait filmler, uzmanların vereceği konferanslar, hem eğitici, hem eğlendirici olacaktı. Dünyanın parasını alacaktı bunlara karşılık turistlerden. Turist ticaretinin en üst düzeyine hizmet verecekti.

Ancak güneş battıktan sonra dönebildi yaban incirinin altındaki ilkel kampına. Topallıyordu artık. Yüzü kolları güneşten kızarmış, ensesindeki çeçe sineği ısırıkları şişip kaşınmaya başlamıştı. Takma bacağının oturduğu yer, alışkın olmadığı bu zorlamadan iyice acıyordu. Yemek yiyemeyecek kadar yorgundu. Bacağını çıkardı, plastik bardakla bir viski içti, battaniyesine sarındı ve hemen uykuya daldı. Gece bir ara birkaç dakikalığına uyandı. İdrar ederken uzaklardan gelen aslan kükremelerini uykulu bir zevkle dinledi, sonra tekrar battaniyesine döndü.

Sabah onu uyandıran, tepesindeki yaban incirlerini yiyen yeşil güvercinlerin ıslık gibi çılgınlıkları oldu. Craig açlıktan ölecek haldeydi. Kendini yıllardır hissetmediği kadar mutlu hissediyordu.

Yemeğini yedikten sonra, tek ayağı üzerinde hopyak olarak nehrin kenarına gitti. Elinde Çiftçi

Haftalık Dergisi vardı. Afrika çiftçilerinin kutsal kitabı sayılırdı o dergi. Nehrin sığ yerine, şeker iriliğinde kumların üzerine oturdu, çıplak gerisinin altında o kumların rahatlığını hissederek yeşil, serin suların tadını çıkardı, hala ağrıyan kopuk bacağını dinlendirmeye çalıştı. Elindeki dergiden hayvan fiyatlarını inceliyor, zihinsel aritmetikler yapmaya uğraşıyordu.

King's Lynn'le Queen's Lynn'e yeniden hayvan almanın kaçça çıkacağını farkedince kafasındaki uçarı hayalleri hemen biraz kıstı. Konsorsiyum ilk hayvanları bir buçuk milyona satmıştı. O zamandan bu yana fiyatlar çok yükselmişti ama,

Birkaç iyi boğa ve inekle başlayacak, soyu kendi arındıracaktı. Bu bile epey paraya çıkardı. Çiftliklere yeni baştan malzeme alması da gerekiyordu. Bir de burada. Chizorira'da kuracağı turist kampı vardı. Bütün bunlar yetmiyormuş gibi iki çiftlikte gecekonda kuranları, keçileriyle birlikte oradan çıkarmak şarttı. Bunu yapmanın tek yolu. onlara tazminat ödemektir. Büyükbaba Bawu böyle bir konu açıldı mı. «Kaça çıkacağını hesapla, sonra onu ikiyle çarp, o zaman yaklaşırsın.» derdi.

Craig dergiyi kıyıya doğru fırlattı, sırtüstü yattı. Bir tek yüzü suyun dışındaydı. Kafasından hesap yapmayı sürdürdü.

Kendi yararına olan durumlar yok değildi. Bir kere o yatta tutumlu bir hayat yaşamış, birden üne kavuşan bazı yazarlar gibi har vurup harman savurmamıştı. Kitap hem Avrupa, hem Amerika'da en çok satılan kitaplar listesine girmiş, bu durum bir yıl devam etmişti. Üç büyük kitap kulübünün ana seçeneklerinden biri olmuştu. Bir yığın yabancı dile, bu arada Hintçe'ye çevrilmişti. Reader's Digest dergisi onu kısaltarak vermiş, televizyonda dizisi yayınlanmış, cep kitabı olması için anlaşmalar imzalanmıştı. Sonunda vergi tahsildarı da burnunu sokmuş olsa bile yine büyük şeydi bütün bunlar.

Vergiden ve harcamalardan sonra elinde kalan pay konusunda da şansını yaver gitmiş, altın ve gümüş alıp satmış, borsada üç voli vurmuş, sonunda da tüm kazancını tam zamanında İsviçre frangına çevirmişti. Bunlara ek olarak, yatını da satabilirdi. Daha bir ay önce yüzelli bin dolar teklif etmişlerdi ona Bawu için. Ama yattan ayrılmak onu çok üzecekti. Hoş yazacağı kitap kesinleştiğine göre Ashe'den de yüklü bir avans çekebilirdi.

İhtimallerin sonuna gelmişti. Hepsini kullanır, tüm kredilerinden de yararlanırsa, bir buçuk milyon toparlayabilirdi. O zaman herhalde bir o kadara daha ihtiyacı olurdu.

Henry Pickering, benim en sevgili bankacım, bu habere çok şaşıracaksın!» Tedbirli yatırımcıların ilk ilkesini nasıl bozup da tüm yumurtalarını bir sepete dolduracağını düşünürken kendi kendine sırıtıyordu. «Sevgili Henry, bilgisayarımız az önce seni tek bacaklı, kurumuş bir yazara bir buçuk büyük harf M'yi borç verecek şanslı bankacı olarak seçmiş bulunuyor, tebrikler!» Şu ana kadar bulabildiği en parlak fikir buydu. Hoş Jack Daniels'den bir haber çıkana kadar dert etmeye gerek de yoktu. Düşüncelerini daha gerçekçi konulara çevirdi. Suyun altına girdi, ağzına bir avurt dolusu duru su aldı. Chizarira aslında Zambezi'nin bir koluydu. Yani yine Zambezi suyu içiyordu. Henry Pickering'e söylediği gibi. Chizarira kelimesi turistlerin becerebileceği bir kelime değildi. Bu Afrika cennetine, satılabilecek bir isim bulmak zorundaydı.

«Zambezi Suları» diye söylendi yüksek sesle. «Zambezi Suları diyebilirim.» Birden boğulur gibi oldu. Çok yakınından bir ses.

«Deli galiba.» deyiverdi.

Tok melodik bir Matabele sesiydi. «Buraya silahsız geliyor, gidip timsahların arasına oturuyor ve ağaçlarla konuşuyor!» Craig çabucak yüzükoyun döndü, ormandan sessizce ortaya çıkıp kıyıda, on adımlık yerde durmakta olan üç adama baktı. Onlar da ifadesiz yüzlerle ona bakıyorlardı.

Üçü de soluk blucin giymişlerdi. Çete savaşılarının üniformasıydı o. Taşıdıkları silahlar da tanıdıktı. Hepsinin elinde AK 47'ler vardı.

Blucin, AK 47 ve Matabele dili... Craig'in zihninde bunların kim olduğuna dair en ufak bir kuşku bile yoktu. Zimbabwe ordusunun askerleri şimdi kamuflaj kılığı ya da askerî üniforma giyiyorlardı. Nato silahlarıyla donanmışlardı. Kullandıkları dil de Shona diliydi. Bunlar, şimdi dağıtılmış olan Zimbabwe Halk İhtilal Ordusu'nun üyeleri. Artık siyasal asiler olmuşlardı. Hiçbir yasayı dinlemiyor, devlet yetkisi tanımıyor, uzun kanlı bir çete savaşını ölümüne sürdürüyorlardı. Craig gerçi bu konuda uyarılmıştı. Böyle bir rastlaşmayı bir bakıma bekliyordu. Ama yine de duyduğu şok ağzının kurummasına, içinin bulanmasına yol açtı.

Üç gerillanın en genci. «Onu alıp götürmek zorunda değiliz ki!» dedi. «Vurup gizlice gömeriz... o da rehin olmak kadar iyi.» Yirmi beş yaşında yoktu bile. Herhalde yaşı kadar adam öldürmüş biriydi.

İkinci gerilla onun sözünü onayladı. «Victoria Çağlayanında rehin aldığımız altı kişi başımıza haftalarca dert oldu sonunda yine de onları vurmak zorunda kaldık.» İki birlikte üçüncü adama baktılar. O da onlardan ancak birkaç yaş büyüktü ama liderin o olduğuna hiç kuşku yoktu. İnce bir yara izi dudağının köşesinden başlıyor, şakağından yukarı saçlarının içine kadar uzanıyordu. Bu yüzden gülümsemesi çarpıktı.

Craig onların değindiği olayı hatırlamıştı. Gerillalar Victoria Çağlayanında bir turist otobüsünü durdurmuş, altı kişiyi kaçırmışlardı. Turistler Kanadalı, Amerikalı ve İngiliz'di. Hepsi erkekti. Gerillalar onları ormana götürmüş, serbest bırakmak için bazı siyasal tutukluların salıverilmesini istemişlerdi. Polis ve ordu birliklerinin tüm yoğun aramalarına rağmen rehinelere bir teki bile bulunamamıştı.

Yaralı lider, dumanlı kara gözleriyle Craig'e uzun saniyeler boyunca baktı, sonra başparmağı tüfeğinin tetiğine doğru kaydı.

«Gerçek bir Matabele, kabilesinin kan kardeşini öldürmez.» Craig bunu söylerken sesinin titrememesi, korkusunun belli olmaması için büyük caba sarfetmişti. Kullandığı Sindebele dili öyle kusursuz, öyle rahattı ki şaşkınlıkla gözlerini kırıpştıran bu sefer gerillaların lideri oldu.

«Hey!» diye ifade etti şaşkınlığını. «Erkek gibi konuşuyorsun ... Peki, kimmiş bu sözünü ettiğin kan kardeşi?» «Yoldaş Bakan Tungata Zebiwe.» diye karşılık verdi Craig, Adamın bakışı birden değişiverdi, iki arkadaşı da tedirginleştiler. Onların dengesini bozacak sözü söylemişti besbelli. Kendi idamını da şu an için ertelemeyi başarmıştı. Ama liderin tüfeği hala horozu kalkık Craig'in göbeğine doğru dönüktü.

Sessizliği bozan en gençler oldu. Fazla yüksek sesle konuşuyor, kendi kararsızlığını maskeleyemeye çalışıyordu. «Tepenin üstündeki maymun elbette kara yeleli aslanın adını haykırıp onun sayesinde korunmak ister. Çok kolay. Ama bakalım aslan o maymunu tanıyor mu? Bence yine de öldürelim, bitsin.» «Ama kardeş gibi konuşuyor.» diye mırıldandı lider. «Yoldaş Tungata do sert adamdır...» Craig hayatının hala tehlikede olduğunu anlıyordu. En ufak bir hata yeterdi.

«Göstereyim size.» dedi. Sesi yine titremedi «Çantamın yanına gideyim.» Lider de kararsızdı.

«Çıplağım.» dedi Craig ona. «Silahım yok... bıçağım bile yok... siz üç kişisiniz ve silahlısınız.»

«Git!» diye razı oldu Matabele. «Ama dikkatli git. Aylardır kimseyi öldürmedim.. çok özledim.»

Craig suyun içinde yavaşça ayağa kalktığı anda adamlar bacağının dizle bilek arasında bir yerden kesik olduğunu görünce ilgilendiler. Diğer bacağın ve tüm vücudun o sakatlığı gidermek için nasıl aşırı geliştiğini de ilginç buldukları belliydi. Craig'in tek bacak üzerinde nasıl hızlı hareket

edebildiğini görünce bu ilgileri bir tür saygıya dönüştü. Sonunda Craig sırtından ve göbeğinden sular süzülerek çantasının yanına vardı. Bu karşılaşma için hazırlıklı gelmişti. Çantanın dış cebinden cüzdenim çekti, renkli bir fotoğrafı gerila liderine uzattı.

Fotoğrafta iki adam eski bir LondRover'in kaputu üzerine oturmuşlardı. Kolları birbirinin omzuna atılmıştı. İkisi de gülüyorlardı. Boş ellerinde birer bira tutmakta, onunla fotoğrafçıyı selamlamaktaydılar. Aralarındaki uyum ve dostluk çok belliydi.

Yaralı gerilla resmi uzun uzun inceledi, sonra tüfeğinin emniyetini kapattı. «Bu gerçekten Yoldaş Tungata» dedi. resmi ötekilere uzattı.

En genci. «Belki öyle ama resim çok eski.» dedi hevessiz bir sesle. «Bence yine de vurmalyız onu.» Bu sefer sesi kararlı değil, kuşkulu çıkmıştı.

Arkadaşı ona. «Yoldaş Tungata seni çiğnemededen yutar.» deyip tüfeğini omzuna astı.

Craig bacağını yerden aldı çabucak yerine taktı, kayışını tutturmaya koyuldu. Üç gerilla da öldürme isteklerini bir yana bırakıp onun çevresini sardılar, bu harika organa ilgiyle baktılar.

Afrikalıların şakalardan ne kadar hoşlandığını bilen Craig onlara birkaç numara çekti. Dansetti takma bacağı üzerinde piruet'ler attı baldırına yumruk patlatıp gözünü bile kırpmadı, sonunda da içlerinden en gencinin şapkasını kaptı, dertop edip sıktı. «Pelel» diye haykırarak takma ayağıyla bir tekme savurup yaban incirinin alt dallarına kadar fırlattı, öteki ikisi, arkadaşlarını yuhaladılar, gözlerinden yaşlar akana kadar güldüler küçük düşen genç gerilla da ağaca tırmanıp şapkasını aldı.

Craig onların ruhsal durumunu sağlıklı bir biçimde tahmin ederek çantasını açtı, bardağı ve viski şişesini ortaya çıkardı. Bardağa bolca içki koyup yaralı lidere verdi.

«Kardeş kardeşe.» dedi.

Gerilla tüfeğini ağacın gövdesine dayadı, bardağı aldı. Bir yudumda boşalttı, ağzından, burnundan dumanlar çıkardı, ötekiler de sırayla aynı bardaktan içtiler.

Craig pantolonunu giyip heybesinin üstüne oturdu, şişeyi Önüne koydu, ötekilerin üçü de silahlarını bırakıp onun karşısında yarım daire oldular... oturdular.

«Adım Craig Mellow.»

«Biz sona Kuphela diyeceğiz,» dedi lider. «Çünkü ayağın kendi kendine yürüyor.» Ötekiler beğeniyle alkışladılar. Craig yeni adını kutlamak için hepsine tekrar viski verdi.

Lider. «Benim adım Yoldaş Dikkat.» dedi. Gerillaların çoğu kendilerine savaş adları almışlardı. «Bu arkadaş. Yoldaş Pekin.» Craig içinden, herhalde Çinli eğitmenlere bir saygı, diye karar verdi. Lider en gencini gösterdi. «Bu da Yoldaş Dolar.» Bu sefer gülümsemesini tutmak Craig'e zor geldi. Bu ideoloji karmaşası gerçekten garipti.

«Yoldaş Dikkat, kanka sana işaret koymuş.» dedi Craig,

Kanka demek, çakal demektir. Yani güvenlik kuvvetleri. Herhalde lider aldığı savaş yarasından gurur duyuyor olmalıydı.

Yoldaş Dikkat, yanağını okşadı. «Süngü. Beni öldü sanıp sırtlanlara yem diye bıraktılar.»

«Bacağın?» diye sordu bu sefer Dolar. «O da mı savaştan?»

Buna evet demek, onlara karşı çarpıştığını kabullenmek demektir. Ne tepki gösterecekleri bilinemezdi. Ama Craig başını evet anlamında sallamadan önce ancak bir tek saniye duralamıştı. «Kendi mayınlarımızdan birine bastım.» «Kendi mayınınız mı?» Dikkat bu espriye kargalar gibi

sesler çıkararak güldü. «Kendi mayınına basmış!» ötekiler de komik bulmuşlardı bunu. Craig pek kin tortusu sezmedi.

«Nerede oldu?» diye sordu Pekin.

«Nehirde Kazungala ile Victoria Çağlayanı arasında.» «Ha evet,» diye birbirlerine başlarını salladılar. «Orası berbattır.» Dikkat. «Oradan sık sık geçtik biz.» diye hatırladı. «Scout'larla orada savaştık.» Ballantyne Scout'ları güvenlik kuvvetlerinin seçkin birliklerinden biriydi. Craig de onlardandı.

«Ben mayına bastığım gün Scout'lar sizinkileri nehrin karşısına doğru kovalıyorlardı.» diye anlattı. «Zambia tarafında korkunç çarpışmalar oldu. Scout'lardan sağ kalan olmadı.» «Hey! Hey!» diye bağırıyorlar şaşkınlıkla. «Amma gündü o gün! Biz de oradaydık... Yoldaş Tungata'yla birlikte savaşmıştık orada.»

«Ne savaştı... onları tuzağa düşürdüğümüzde... ne nefis ölümlerdi her biri!» Dolar katliamı gözünde ışıklar oynaşarak hatırlıyordu.

«Savaştılar! Vuruştular! Ah, Nkulukulu... nasıl vuruştular! Yiğit adamlardı!» Craig'in midesi kalktı olayı hatırladığında. Kendi kuzeni. Roland Ballantyne komuta ediyordu Scout'lara. Craig parçalanmış durumda, kan kaybederek mayın tarlasının kenarında yatarken Roland'la bütün adamları birkaç mil ilerde ölene kadar dövüşmüşlerdi. Cesetleri sonradan bu adamlar tarafından parçalanmış. hakarete uğramıştı. Şimdi ise o olayı unutulmaz bir futbol maçı gibi konuşuyorlardı.

Craig onlara yine viski koydu. Nasıl da nefret etmişti onlardan... onların arkadaşlarından! «Ter»ler diyorlardı onlara o zaman. Yani 'teröristler'. İnsan kendi varlığını ve sevdiği her şeyi tehdit eden düşmandan nasıl nefret ederse, öylesine nefret ediyorlardı. Ama şimdi Craig kadehini kaldırıp onları selamladı. Bir zamanlar İngiliz RAF pilotlarıyla Alman Luftwaffe pilotlarının böyle oturup savaş anılarını andıklarını duymuştu. Sanki düşman değilmiş de. dostmuşlar gibi.

«Harare'deki depoları patlatıp petrolü yaktığımızda sen neredeydin?» diye sordular.

«Scout'ların gökyüzünden bizim Molinguşi'deki kampa atlayışlarını hatırladın mı? O gün bizden sekizyüz kişi öldürmüşlerdi... ben de oradaydım!» Pekin bunu gururla hatırlıyordu. «Ama beni yakalayamadılar!» Craig nefretini artık canlı tutamadığını hissediyordu. Savaşın getirdiği zalimlik ve vahşilik hariç, gerçek Matabele'ydi bu adamlar. Her zaman sevdiği Matabele'lerdi. O yıkılmaz espri sevgileriyle kabilelerinden ve kendilerinden duydukları o büyük gurur duygusuyla, o erişilmez özsaygıyla, kendi ahlâk kurallarına o büyük sadakatla! Konuşurlarken Craig onlara ısındığını hissetti. Bunu onlar da sezdi, aynı şekilde karşılık verdiler.

«Peki, buraya neden geldin Kuphela? Senin gibi akıllı bir adam elinde sopa bile olmadan leoparın inine girer mi? Bizi duymuş olmalısın... yine de kalktın, geldin.» «Evet, sizi duydum. Sert adamlar olduğunuzu, eski Mzilikazi savaşçıları gibi olduğunuzu duydum.» Bunu duyunca biraz kasıldılar.

«Ama ben buraya sizi görmek, sizinle konuşmak için geldim.» diye devam etti Craig,

Dikkat. «Neden?» diye sordu.

«Bir kitap yazacağım. O kitapta sizin gerçekte nasıl olduğunuzu, hangi amaçlar uğruna savaşı sürdürdüğünüzü anlatacağım.»

«Kitap mı?» Pekin hemen kuşkulandı.

Dolar, «Ne biçim kitap?» diyerek ona katıldı. «Sen kim oluyorsun da kitap yazacaksın?»

Dikkat'in sesi açıkça öfkeliydi. «Çok gençsin. Kitap yazarlar büyük ve bilge kişilerdir.» Okuma yazmayı ancak söken tüm Afrikalılar gibi. o da basılı sözlere karşı hemen hemen bâtil sayılacak bir dehşet duyuyordu. İleri yaşların getirdiği kır saçlara da saygısı büyüktü.

«Tek bacaklı bir yazar.» diye alay etti Dolar. Pekin kıkır kıkır güldü, tüfeğini eline aldı kucağına yatırdı, bir daha güldü. Hava tekrardan değişmişti. Dolar bu sefer. «Kitap konusunda yalan söylüyorsa, belki Yoldaş Tungata konusunda da yalan söylüyordur.» dedi. Sesi hevesliydi.

Craig buna da hazırdı ama, Heybesinin cebinden iri. sarı bir zarf çıkardı, İçinden bir tomar gazete kupürü çekti. Onları ağır ağır karıştırdı, kuşkulu alaylarının tekrar ilgiye dönüşmesini bekledi, sonunda içlerinden bir tane seçip Dikkat'e uzattı. Kitabın TV dizisi iki yıl önce Zimbabwe televizyonunda gösterilmişti. Gerillalar tekrar ormanlara dönmeden önce. Çok da ilgi toplamıştı dizi gösterilirken.

«Hayır!» diye patladı Dikkat. «Bu eski kral Mizilikazi!» Yazının başındaki resim, Craig'i dizinin oyuncu kadrosu arasında gösteriyordu. Gerillalar eski Matabele kralının rolünü üstlenen siyah aktörü hemen tanıdılar. Adam leopar postu ve tüyler içindeydi.

«Bu da sensin... kralın yanında!» Tungata'nın resmi bile onları bu kadar etkilememişti.

Bir kupür daha vardı. Doubleday kitapçı dükkânında çekilmişti. New York'un Beşinci Caddesinde. Craig kitaplardan oluşmuş koca bir piramidin yanında duruyordu. Piramidin tepesinde arka kapağa basılan yazar resminin büyütülmüşü duruyordu.

«Bu sensin!» Bu sefer gerçekten afallamışlardı. «O kitabı sen mi yazdın?»

«Şimdi inandınız mı?» diye sordu Craig, Dikkat yine de bir taahhüde girmeden önce kanıtları dikkatle inceledi.

Yazıyı okurken dudakları ağır ağır kıpırdıyordu. Sonunda kupürleri Craig'e uzattı. «Kuphela gençliğine rağmen gerçekten önemli bir yazarmışsın.» dedi.

Birdenbire dertlerini ona anlatmaya. İçlerini dökmeye büyük ihtiyaç duyar olmuşlardı. Sanki kabile mahkemesine başvuruyorlar yaşlıların kararını bekliyorlardı. Onlar konuşurken güneş tepede yumurta gibi lekesiz, yükseldi, öğlen oldu, sonra da gurup tarafındaki kanlı ölümüne doğru alçalmaya başladı.

Anlattıkları şey Afrika'nın dramıydı. Bu güçlü kıtayı bölen, parçalayan engeller, o engellerin yarattığı şiddet ve felâket tohumları, hepsinin tutulduğu o onulmaz hastalık... kabilecilik.

Matabele'lerin Mashona'lara düşmanlığı tütüyordu burcu burcu.

«Bok yiyenler!» diyordu Dikkat onlara. «İnlerde oturanlar! Dağ tepe arşınlayan kaçaklar! Arkadan ısırın çakallar!» Savaşçının tüccara, mert eylem adamının politikacıya karşı duyduğu nefretti bu.

«Büyük Mzilikazi Limpopo nehrini geçtiğinden beri Mashona'lar hep bizim köpeğimiz olmuştur. Amholi onlar. Köle oğlu köleler!» Bir grubun diğerine tahakküm etmesi sırf Zimbabwe'ye özgü değildi. Yüzyıllardan beri kıtanın her yanında olup duruyordu. Daha kuzeyde, güçlü Masai'ler. Kendileri gibi savaşçı olmayan Kikuyu'ları bastırıp terörize etmişlerdi. Boyu bir seksenden az olan herkesi cüce sayan dev Wotutsi'ler, yumuşak huylu Hutu'ları kendilerine köle etmişlerdi. Esir olanlar da her seferinde güçle yapamadıklarını politik kurnazlıklarla kazanmaya çalışmış, sömürgecilerin koruması kalkar kalkmaz ya kendilerine baskı yapanları öldürmüş (Hutu'ların Wotutsi'lere yaptığı gibi), ya da Westminster hükümetinin sistemi denkleştiren çek ve bilançolarını bir kenara atıp geçerli doktrini yozlaştırmış, sayılarının kalabalık olmasından yararlanıp güçlü kabileyi kendi siyasal

baskıları altına almışlardı. Kikuyu'ların Masoi'lere yaptığı gibi.

Şimdi de aynı şey Zimbabve'de tekrarlanıyordu. beyaz sömürgeciler. çete savaşlarından sonra etkinliklerini yitirmişlerdi. beyaz yönetim devrinde yaygınlaştırılmaya çalışılan adalet, dürüstlük, mertlik kavramları da onlarla birlikte süpürülüp gitmişti.

Dikkat en acı sesiyle Craig'e. «Her Matabele'ye karşılık beş tane pis Mashona var.» diyordu. «Ama bu neden onlara efendilik hakkı versin? Beş köle bir araya gelse, krala emir mi verecek? Beş maymun ciyaklasa, aslanın kara yelesi titrer mi?»

Craig yumuşak bir sesle. «İngiltere ve Amerika'da öyle oluyor.» dedi. «Çoğunluğun istediği olur...»

«Çoğunluğun isteğinin içine edeyim!» Dikkat, demokrasi doktrinini bir çırpıda bir kenara atıvermişti. «Böyle şeyler belki İngiltere'de, Amerika'da işleyebilir ama burası Afrika. Burada onlar işlemez... ben beş mendeburun isteği önünde eğilmem. Yüz tanesinin, bin tanesinin isteği önünde de eğilmem. Matabele'yim ben. Bana bir tek kişi emir verebilir: Matabele kralı.» Evet, burası Afrika, diye düşündü Craig, Koca Afrika, yüzyılların sömürgeciliğinden gelen transtan çıkıyor, çarçabuk eski düzenine dönüyordu.

Aklından binlerce hevesli İngiliz gencini düşündü. Ufacık bir maaş karşılığında kalkıp buralara gelmiş, ömürlerini sömürge hizmetinde geçirmeye razı olmuşlardı, isteksiz halka Protestan iş ahlâkını, adalet ideallerini öğretmeye uğraşmışlardı. Bu gençler İngiltere'ye vaktinden önce yaşlanmış olarak dönmüşler, sağlıklarını kaybetmişler, yaşlılıklarını sünepe bir emekli maaşıyla geçirmeye mahkûm olmuşlar, hayatlarını değerli ve kalıcı bir şeye adadıklarına inanmışlardı. Acaba çabalarının boşa gittiği hiç akıllarına geldi mi, diye merak etti Craig,

Sömürge sisteminin çizdiği sınırlar pek düzenliydi. Ya bir nehri, ya bir göl kıyısını, ya sıra dağların doruklarını izler, bunların olmadığı yerde, beyaz yönetici sanki cetvelle bir doğru çizip sınırı ayırırdı. «Bu taraf Alman Doğu Afrikası, bu taraf da İngilizlerinki.» Ama o çizgileri çizerken, ikiye bölünen kabileler akıllarına gelmezdi.

«Halkımızın çoğu nehrin karşısında. Güney Afrika Birliğinde yaşıyor.» diye yakındı Pekin. «Onlar yanımızda olsa, her şey farklı olurdu. Kalabalık olurduk. Oysa şimdi bölünmüş durumdayız.»

«Üstelik Shona'lar kurnaz. Geceleri tepelerden inip mısır tarlalarını yağmalayan maymunlar kadar kurnaz. Bir tek Matabele savaşçısının kendilerinden yüz kişiyi diri diri yiyeceğini biliyorlar. Bu yüzden Smith hükümetinin geride kalan beyaz askerlerini kullanıp...»

Craig o beyaz askerlerin. Mugabe hükümeti kendilerini Matabele'ler üzerine saldırdığı zaman nasıl sevindiklerini, kendilerini nasıl yenilmemiş, ama ihanete uğramış saydıklarını hatırlıyordu.

«beyaz pilotlar uçaklarıyla geldiler. Rodezya ordusunun beyaz birlikleri...»

Çatışmadan sonra, Bulawayo istasyonundaki antrepolar, tıka basa Motabelè cesetleriyle dolu frigorifik kamyonların garajı olmuştu.

«Pis işlerini beyaz askerlere gördürdüler. Mugabe ile adamları da bu arada Harare'ye koşup titreye titreye karılarının etekleri altına saklandılar. Askerler bizim silahlarımızı aldıktan sonra, tekrar ortaya çıktılar, üstlerindeki tozları silkelediler, zafer kazanmış gibi kasıla kasıla geri döndüler.» «Liderlerimizin onurunu kırdılar...» Matabele lideri Nkomo, âsîleri saklamakla ve gizli silah depoları kurmakla suçlanmış. Moshonaların hakim olduğu hükümet onu zorla emekliye ayırmıştı.

Pekin. «Ormanda gizli hapisaneleri var onların.» dedi. «Liderlerimizi oraya götürüyorlar.

«Ona bizim burada olduğumuzu söyle. Hazırlar, bekliyorlar de.»

Craig başını salladı. «Söylerim.» Onu Volkswagen'in durduğu yere kadar geçirdiler. Yoldaş Dolar, Craig'in heybesini taşımakta direndi. Arabanın yanına vardıklarında, üçü de onunla birlikte bindiler, tüfeklerinin namlularını pencerelerden dışarıya uzattılar.

«Seninle geleceğiz.» diye anlattı Dikkat. «Çağlayan ana yoluna kadar. Çünkü bizimkilerden birilerine rastlarsan durumun zor olabilir.» Kuzey yoluna vardıklarında karanlık çoktan bastırmıştı. Craig heybesini açtı yiyecek olarak ne kalmışsa onlara verdi, viskiyi de uzattı. Cüzdanında ikiyüz dolar parası vardı. Onu da armağanlara kattı. El sıkıştılar. Dolar. «Yoldaş Tungata'ya söyle, bize silah gerek.» dedi.

«Silahtan çok bir lidere ihtiyaçları var de!» Lider Dikkat Craig'in elini sıkarken geleneksel dostluk işaretiyle başparmağını onun ovucuna dayadı. «Güle güle git. Kuphela. Tek başına yürüyen o bacak seni çabucak uzaklara götürsün.» «Hoşça kal dostum.» dedi Craig de ona.

«Yoo, Kuphela... bana kanlı bir savaş dile daha iyi!» Dikkat'in yaralı suratu korkunç bir sırıtma ifadesiyle farların ışığında aydınlandı.

Craig arkasına baktığında, onlar sessizce avlanan leoparlar gibi karanlığa girmiş, gözden kaybolmuşlardı.

***

Ertesi sabah Craig acık arttırma salonuna girdiğinde Jack Daniels onu. «Seni bir daha görebileceğimden hiç de emin değildim.» diye karşıladı. «Chizariro'ya gittin mi... yoksa aklın başına geldi de vaz mı geçtin?»

«Hâlâ sağım ya!» diye kaçamak bir cevap verdi Craig,

Jack başını salladı. «Aferin sana. O Matabele şufta'larıyla başını belâya sokmakta anlam yok. Topu da haydut.»

«Zürih'ten haber aldın mı?» Jack başını iki yana salladı. «Bura saatiyle dokuzda teleksi yeni çektim. Onların saati bizden bir saat da geri.»

«Telefonunu kullanabilir miyim? Birkaç özel telefon etmem gerek.»

«Yurt içi mi? New York'daki sevgililerle benim hesabıma çene çalmanı istemem.»

«Tabii yurt içi.»

«Tamam... ben yokken buraya da göz kulak ol.» Craig Jack'ın masasına yerleşti. Henry Pickering'in dosyasından aldığı notlara göz attı.

İlk telefonu. Harare'deki Amerikan Büyükelçiliğineydi. Başkent Harare Bulowayo'nun üçyüz mil kadar kuzey doğusuna düşüyordu.

«Kültür Ataşesi Bay Morgan Oxfordla görüşmek istiyorum lütfen.» dedi santrale.

«Ben Oxford.» Aksan Boston'un ünlü üniversitelerinden çıkmaydı.

«Craig Mellow. Ortak bir dostumuz sizi arayıp selamlarını iletmemi istedi.»

«Evet, sizi bekliyordum. Bir ara büroya uğrayıp bir merhaba deseniz iyi olmaz mı?»

«Memnuniyetle.» dedi Craig, Sonra da telefonu kapadı.

Henry Pickering sözünü tutmuştu. Oxford'a teslim edilen her mesaj, diplomatik kuryeyle gidecek, oniki saatte Pickering'in masasında olacaktı.

İkinci telefonu. Turizm ve Enformasyon Bakanının bürosuna etti. Uzun uğraşmalardan sonra Bakanın sekreterine ulaşabildi. Kız onun Sindebele dilinde konuştuğunu duyunca anlayışlı davrandı.

«Yoldaş Bakan Parlamento oturumuna katılmak üzere Harare'de bulunuyor.» dedi. Craig'e bakanın meclis binasındaki özel telefonunu verdi.

Craig dördüncü denemesinde parlamento sekreterliğini buldu. Telefon şebekesi pek kötülemişti buralarda. Zaten tüm gelişmekte olan ülkelerin derdi, kalifiye teknisyen bulmaktı. Bağımsızlıktan önce bu işleri yapanların hepsi beyazdı. O günden bu güne çoğu ülkeyi terk etmişti.

Bu seferki sekreter Moshona'ydı. Kibarlığını kanıtlamak için ille de İngilizce konuşmakta direniyordu.

«Lütfen görüşeceğiniz konuyu belirtin.» Sorularını yazılı bir forma göre soruyordu besbelli.

«Özel. Yoldaş Bakanı tanırım.»

«Ha özlük işleri.» «Hayır, özlük değil, özel.» Craig sabırla düzeltti hatayı. Afrika'nın temposuna yeni baştan alışmaya başlıyordu.

«Yoldaş Bakan'ın programına bakayım. Tekrar aramak zorunda kalacaksınız.» Craig elindeki listeye baktı. Bundan sonra sıra ticaret sicilindeydi. Bu sefer şanslı yaver gitti. Karşısına yardımcı olmaktan hoşlanan, yetenekli bir memur çıktı, istekleri not aldı.

«Daha önce Rodezya Toprak ve Maden Ltd olarak bilinen, sonradan adı Rolands Ltd.'e çevrilen

şirketin hisse sahipleri, tüzüğü, kuruluş anlaşması.» Memurun sesinde, biraz ayıplar hava seziliyordu. Rodezya kelimesi bugünlerde ayıp kelime sayılıyordu gerçekten de. Craig ilk fırsatta şirketin adını değiştirmeyi kararlaştırdı. Satın olabilirse tabii. Afrikalıların kulağına Zimlands sözcüğü çok daha iyi gelecekti.

«Saat dörtte fotokopileriniz hazır olur.» dedi memur ona. «Ücreti onbeş dolar.» Craig bundan sonra tapu dairesini aradı. King's Lynn, Queen's Lynn ve Chizarira mülkünün hak sahiplerine alt belgeleri istedi.

Listesinde daha araması gereken ondört isim vardı. Bunlar Matabeleland'da çiftçilik yapan tanıdıktan, komşuları, aile dostlarıydı. Büyükbaba Bawu'nun güvendiği, sevdiği insanlardı hepsi.

Ondördünden ancak dördünü bulabildi, ötekilerin hepsi arazilerini satmış, güneye gitmişlerdi. Burada kalan aileler Craig'in sesini duymaktan çok memnun oldular. «Hoşgeldin, Craig, Kitabını hepimiz okuduk, televizyonda da seyrettik.» Ama onlara soru sormaya kalkıştığında çeneleri hemen kapanıyordu. İçlerinden bir tanesi. «Bu lânet olası telefonlar elek gibi ses saçar çevreye.» dedi. «Bir gün çiftliğe, yemeğe gel. Gece yatısına da kal. Senin için bir yedek yatağımız her zaman var Craig, Tonrı da biliyor ya. çevrede pek eski tanıdık kalmadı artık.»

Jack Daniels öğleden sonra bir ara geldi. Suratı kırmızı kendisi ter içindeydi. «Hâlâ paramı mı yiyorsun o telefonda?» diye homurdandı. «Acaba köşedeki büfede bir şişe daha Dimple Haig kalmış mıdır dersin?» Craig bu imalı söze karşılık, yerinden kalkıp sokağa çıktı, karşı kaldırıma geçti, kahverengi kesekâğıdına konmuş şişeyi alıp getirdi.

«Bu ülkede yaşayabilmek için insanın karaciğerinin demirden olması gerektiğini unutmuşum.» dedi. Kapağı açtı. Hemen çöpe attı.

Saat beşe on kala bakanın meclis'teki sekreterini tekrar aradı.

«Yoldaş Bakan Tungata Zebawe sizi Cuma sabahı saat onda kabul edecekler. Size yirmi dakika ayırabilecekler.» Bu durumda Craig üç gün beklemek zorunda demektir. Ayrıca zamanı geldiğinde Harare'ye kadar üçyüz mil de araba sürecekti.

«Zürih'ten haber yok mu?» Jack'ın bardağını tekrar dolduruyordu.

Jack. «Bana da böyle bir teklif yapsan, cevap verme zahmetine katlanmazdım.» diye homurdandı. Craig'in elinden şişeyi aldı, bardağa biraz daha içki ekledi.

Birkaç gün boyunca Craig Bowu'nun eski dostlarını ziyaret ederek vakit geçirdi. Kendisine her seferinde geleneksel Rodezya konukseverliği sunuldu.

«Tabii lüks tüketim malları bulunmuyor... Crosse ve Blackwell reçelleri Bronnley sabunları falan artık yok.» diyen bir ev sahibesi, konuğun tabağına mahalli yemeklerden dolduruyordu. «Ama bunlarla idare etmek de zevkli oluyor.» beyaz önlüklü masa hizmetçisine, ortadaki tabağı alıp tekrar patates getirmesi için işaret etti.

Craig günlerini, güneş yanığı, geniş kenarlı fötr şapka giymiş, haki şortlu adamlarla çene çalarak, onların besili sığırlarını üstü açık bir LandRover'den seyrederek geçiriyordu.

«Matabeleland'deki sığır etinin üstüne yoktur.» diyorlardı gururla. «Hâlâ öyle. Buradaki otlaklar dünyada en iyisi. Tabii hepsini Güney Afrika yoluyla ihraç etmek zorunda kalıyoruz ama fiyatlar çok dolgun. İyi ki kaçmamışım. Derek Sanders Yeni Zelanda'dan mektup yazmış. Bir koyun çiftliğinde işçi olarak çalışıyormuş. Zor bir hayat diyor. Pis işleri üzerine yıkacak Matabele'ler yok orada.»

Adam sığırlarına babaca bir sevecenlikle bakıyordu. «Bu hayvanlar hep aynıdır. Hangi siyasal

biçim ve rejimde olursa olsun. Toprağın tuzu bu evlât. Benim kendi halkım bu insanlar. Sanki ailemişler gibi hissediyorum. Onları terketmediğime çok memnunum.»

Bir başka çiftçi «Tabii sorunlar var.» diye anlattı. «Döviz sorunu bir belâ... traktör yedek parçası almak mesele. Hayvanlar için ilaç da öyle. Ama Mugabe'nin hükümeti uyanmaya başlıyor. Sıra besin üretenlere gelince, temel ihtiyaçların yurda girmesi için ithal permilerinde bize öncelik tanıyorlar. Beri yandan. telefonlar canı İstedikçe çalışıyor, trenler artık asla vaktinde işlemiyor. Enflasyon felâket. Ama et fiyatları da ona paralel yükseliyor. Okul da açtılar ama biz çocukları doğru dürüst bir eğitim alsınlar diye Güney Afrika Birliğine yolluyoruz.»

«Ya politika?»

«O iki grup siyah orasında. Matabele Mashona'ya karşı. Çok şükür, beyazlar, o işe bulaşmıyor. Bırak birbirlerini parolasınlar isterlerse. Ben karışmam. Hayat da o kadar fena değil. Eski günlere benzemiyor elbette ama,.. hiçbir zaman eski günlere kavuşulmaz zaten. Öyle değil mi?» «Toprak satın alır mıydın?»

«Param yok dostum.»

«Ama olsaydı?» Çiftçi düşünceli bir tavırla burnunu ovaladı. «Ülke doğru yolda giderse, insan günün birinde o işten çok para kazanabilir. Şu sıra arazi fiyatları çok ucuz. Ama ülke ters tarafa giderse de her şeyi kaybeder.»

«Aynı düşünce borsa için de geçerli. Ama aradaki zamanda. iyi hayat yaşar insan.»

«Evet iyi. Hem ben Zambezi nehrinin çocuğuyum. Londra sislerini soluyarak, ya da Avustralya'da sinekleri kovalayarak yaşayamam.»

Perşembe sabahı Craig arabasına gidip motele döndü, eşyalarını topladı, temizleyiciden çamaşırlarını aldı, hesabını ödeyip çıktı.

Yolda Jack'ın bürosuna uğradı. «Zürih'ten hala haber yok mu?»

«Teleks bir saat önce geldi.» Jack ona makineden yırtılarak alınmış kâğıdı uzattı. Craig dikkatle okudu.

«Müşterimize tüm ödenmiş Rolands şirketi hisselerini, bedelini Zürich'te ödemek şartıyla yarım milyon Amerikan dolarına satın alması için otuz günlük bir opsiyon tanıyoruz. Başka pazarlık kabul edilmez.» Bundan da kesin cevap gelemezdi.

Bawu her zaman, ilk tahminini ikiyle çarp derdi. İşte yine haklı çıkmıştı.

Jack onun yüzüne bakıyordu. «Senin İlk teklifinin iki katı.» dedi.

«Yarım milyonu çıkıştırabilir misin?»

Craig «Zengin amcamla bir konuşayım.» diye takıldı ona. Hem zaten daha otuz günüm var. Ben ondan önce dönerim.»

«Ben seni nereden arayım?» diye sordu Jack.

«Sen arama, Ben seni arayım.» Jack'ın özel stokundan bir depo dalusu daha benzin dilendi, sonra Volkswagen'e binip kuzeydoğu yoluna dizildi. Mashonaland'a Harare'ye doğru gidiyordu. İlk barikata on mil sonra rastladı.

Arabadan inerken içinden. «Tıpkı eski günler gibi.» diye düşündü. Kamuflaj üniforması giymiş iki siyah asker, arabada silah aradılar. Çok da dikkatli aradılar. Kore eğitilmiş üçüncü birlikten bir teğmen de bu arada pasaportu inceledi.

Ailede tüm hamile kadınları doğum yapmak üzere İngiltere'ye yollama geleneğinin bulunmasına Craig bir kere daha sevindi. Mellow'lar da Ballantyne'ler de hep öyle yaparlardı. Üzerinde altın aslan ve tek boynuzlu at bulunan o küçük deftercik, yol barikatlarında hala saygı görüyordu.

Alçak tepeleri aşmış kentin gökdelenlerini görebildiğinde, vakit akşama yaklaşıyordu. Bu gökdelenler Afrika'nın genel görünümüne o kadar aykırı şeylerdi ki! Sanki İngiltere imparatorluğunun ölümsüzlüğü inancının mezar taşlarıydı her biri.

Bir zamanlar Lord Salisbury'nin adını taşıyan kent. 1890 da buralarda yaptığı kerpiç kulübeyle ilk yerleşen Mashona reisinin adını almış bulunuyordu. Cadde ve sokak adları da, beyaz adamları, Victoria dönemini hatırlatan isimlerden, siyah devrimin müttefiklerine doğru kaymıştı. Aynı sokak ama diye düşündü Craig içinden.

Kente girdiğinde, buranın çok meşgul ve telâşlı bir yer olduğunu hissetti. Kaldırımlarda gürültücü siyah kalabalıklar gidip geliyordu. Onaltı katlı modern Monamatapa Otelinde yirmi dilin bin türlü aksanı çınılıyordu. Turistler, yabancı bankacılar, iş adamları, devletin onur konukları, memurlar, askeri danışmanlar dolup taşıyordu binada.

Craig'e boş oda yoktu. Kitabını okumuş, televizyon dizisini de seyretmiş bir müdür muaviniyle konuşuncaya kadar da bulunamadı. Ancak ondan sonra Craig onbeşinci katta, parka bakan bir odaya çıkarıldı. O banyosunu yaparken garsonlar sıra sıra gelip odaya çiçek, meyve getirdiler, peşinden de müessesenin ikramı olan bir Güney Afrika şampanyası geldi. Craig, Henry Pickering'e yazmakta olduğu raporun üzerinde gece yarısına kadar çalıştı. Ertesi sabah saat dokuz buçukta Causeway'deki meclis binasında hazırды.

Bakanın sekreteri onu kırkbeş dakika bekletti, ancak ondan sonra lambrili iç odaya aldı. Yoldaş Bakan Tungata Zebiwe, masasının başındaki koltuğundan ayağa kalktı.

Craig bu adamın kişiliğinin ne kadar güçlü olduğunu unutmuştu. Ya da geçen görüşmelerinden bu yana kişiliği daha artmıştı. Tungata'nın bir zamanlar kendi hizmetkârı ve silah taşıyıcısı olduğunu. Av Hayvanları ve Yaban Hayatı İdaresinde kendisine nasıl hizmet ettiğini hatırladıkça, bu anılar sanki bir önceki yaşama aitmiş gibi geliyordu ona. O zamanlar siyah adamın adı Samson Kumalo'ydu. Kumalo Matabele krallarının soyuydu. Samson da o soydan geliyordu. Büyük büyükbabası Bozo 1896 Matabele isyanının lideriydi. Bu yüzden beyazlar tarafından asılmıştı. Onun babası Gandang ise son Matabele kralı Lobengula'nın üvey kardeşiydi. Son kralı beyazlar çok kötü biçimde öldürmüşler, başkent GuBulawayo'yu ve kralın sarayını yıkmışlardı.

Soyu hanedan, duruşu da kral gibiydi. Craig'den daha uzun boyluydu bir kere. Bir sekseni geçiyordu. Henüz şişmanlamaya başlamamıştı. Matabele'ler çabuk şişmanlardı oysa. Giydiği ipek İtalyan takım, fiziğini çok iyi gösteriyordu. Omuzları geniş, kalçası tazı gibi ince. Çete savaşı sırasında, en başarılı çetecilerden biriydi. Hâlâ da savaşçıydı... buna hiç kuşku yoktu. Craig onu tekrar görmekten güçlü ve beklenmedik bir zevk duydu.

«Sizi görüyorum. Yoldaş Bakan.» diye selamladı onu. Sindebete dilinde konuşuyordu. Ona eski günlerdeki gibi Sam mi desin, yoksa savaş adını kullanıp Tungata Zebiwe mi desin, karar verememişti. Bakanın savaş adı, «Adalet Arayan» anlamına geliyordu.

Tungata aynı dilde. «Seni bir kere yolladım buradan.» dedi. «Aramızdaki tüm borcu ödedim.. seni ülkeden çıkardım.» Dumanlı koyu renk gözlerinde, aynı sevinci paylaşan bir ifade yoktu. Kemikli çenesi gepgergindi.

«Yaptığına şükran duyuyorum.» Craig de gülümsemişiydi artık. Duyduğu sevinci saklamaya

çalışıyordu. Craig'in kendi yaptığı Bawu adlı yatı ülkeden çıkarabilmesi için gerekli Bakanlık emrini Tungata imzalamıştı. O sırada çok katı döviz kontrol yasaları geçerlikteydi. Bir buzdolabı, bir demir karyola çıkarmak bile yasaktı. Craig'in de tek varlığı o yattı. Sakatlığı da hala kötü durumdaydı. Tekerlekli sandalyeye bağlı yaşıyordu.

«Senin şükranını istemiyorum.» dedi Tungata. Yanık bal rengi gözlerinin derinliklerinde Craig'in anlayamadığı bir ifade daha vardı.

Craig yumuşak sesle. «Sana hala sunduğum dostluğu da mı istemiyorsun?» diye sordu.

«Onların hepsi savaş alanında öldü.» dedi Tungata. «Kanlar yıkayıp sildi hepsini. Sen gitmeyi seçtin. Şimdi ne diye döndün?»

«Çünkü burası benim vatanım.»

«Vatanın ha...» Kızıl bir öfke ışığı, o gözlerin akını kaplayıverdi. «Senin vatanın demek! beyaz sömürgeciler gibi konuşuyorsun. Cecil Rhodes'un cani askerleri gibi.»

«O anlamda değil ama,»

«Senin halkın bu toprakları silahla aldı, sonra da silahla bıraktı. Bana vatanım deme bir daha.»

«Nefretin de düşümen kader güçlü.» dedi Craig, Kendinin de öfkelenmeye başladığını hissediyordu. Gözleri yanmaktaydı. «Ama ben buraya nefret etmeye gelmedim. Kalbim özledi, burası beni çekti diye geldim. Yıkılanın yeniden yapılmasına yardımcı olabilirim diye geldim.»

Tungata koltuğuna oturdu, ellerini önündeki beyaz sümenin üzerinde kenetledi. Siyah, güçlü elleri vardı. Sessizce ellerine bakıyordu. Bu birkaç saniye sürdü.

«King's Lynn'e gitmişsin.» diye bozdu sessizliği. Craig şaşırıldı. «Sonra da kuzeye. Chizorira ya gitmişsin.»

«Gözlerin keskin. Her şeyi görüyor.» «O toprakların tapularından kopya istemişsin.» Craig bir daha şaşırırsa da sesini çıkarmadı. «Ama Zimbabwe'de arazi satın almak için hükümet onayı gerektiğini herhalde sen bile bilirsin. O toprağı nasıl kullanmayı planladığını yazacak, ne kadar sermaye koyacağını belirteceksin.»

«Evet, Bunları ben bile biliyorum.»

«Bu yüzden de buraya, bana dostluk sunmaya geliyorsun.» Tungata başını kaldırıp ona baktı. «Sonra da, eski bir dost olarak benden bir iyilik daha isteyeceksin, öyle değil mi?» Craig iki elini iki yana açıp bir çaresizlik işareti yaptı.

«Elli Matabele ailesini geçindirebilecek bir toprakta, bir tane beyaz çiftçi. Hizmetkârları yırtık pırtık giysiler içinde dolaşır, onun fırlattığı artıkları yerken, kendisi şişmanlayıp, zenginleşip duran bir beyaz çiftçi.» diye alay etti Tungata. Craig bunun altında kalmadı:

«Sermaye için deliye dönen bir ülkeye milyonlarca dolar sermaye getiren bir beyaz çiftçi. Düzinelerce Matabele'ye iş veren onları besleyen, giydiren, çocuklarını eğiten bir beyaz çiftçi. Senin dediğin elli Matabele'yi değil, onbin Matabele'yl beslemeye yetecek besin üreten bir beyaz çiftçi... Toprağı seven, onu keçilere karşı, kurağa karşı koruyan, beş değil, beşyüz ürün vermesine katkıda bulunan bir beyaz çiftçi.» Craig öfkesinin kabarıp taşmasına izin verdi. Tungata'nın ateş saçan bakışlarına da karşılık verdi. Masanın karşısında kazık gibi duruyordu.

«Burada işiniz bitti sizin.» diye homurdandı Tungata. «Kraal sona karşı kapalı. Teknene, şöhretine, sana bayılan kadınlarına geri dön yalnızca bir tek bacağını aldığımızı şükret... kafanı da burada bırakmadan çek git.» Tungata elini kıvrıp bileğindeki altın saate baktı.

«Sana söyleyeceklerim bitti.» deyip ayağa kalktı. Ama o düşmanca bakışın gerisinde. Craig o tanımadığı şeyin hala var olduğunu hissediyordu. Derinliğini ölçmeye çalıştı. Neydi bu... korku değil, ondan emindi. Kurnazlık da değil. Bir çaresizlik derin bir pişmanlık belki. Ya da bir suçluluk. Belki de bunların birçoğunun karışımı.

«O halde gitmeden benim sana bir söyleyeceğim var.» dedi Craig, Masaya bir adım yaklaşıp sesini alçalttı. «Chtzarira'ya gittiğimi biliyorsun Orada üç adam tanıdım. Adları Dikkat, Pekin ve Dolar. Sana bir mesaj getirmemi istediler...» Craig devam edemedi. Tungata'nın öfkesi birden çılgınlık haline dönüştü. Titriyordu o öfkenin etkisiyle. Bakışları bulandı, vücudu hırsla sarsılmaya başladı, çenesinin kasları düğüm düğüm oldu.

«Kapa çeneni.» diye tısladı. Sesini ancak demir iradesiyle kısık tutabiliyordu. «Anlamadığın ve seni hiç ilgilendirmeyen işlere karışma. Bunlar senin başını yemeden çık git bu ülkeden.»

«Gideceğim!» Craig da bakışlarıyla ona meydan okudu. «Ama ancak toprak satın alma başvurum resmen reddedildiği zaman giderim.»

«O halde kısa süre sonra gideceksin demektir.» diye karşılık verdi Tungata. «O konuda sana söz verebilirim.» Meclis binasının otoparkında Volkswagen güneşin altında pişiyordu. Craig kapıyı açıp içerisinin biraz serinlemesini beklerken. Tungata Zebiwe'yle yaptığı görüşmenin etkisiyle hala titremekte olduğunu fark etti. Bir elini gözünün önüne doğru kaldırıp parmaklarının titreyişini seyretti. Av idaresinde çalışırken insan yiyen bir aslanı ya da tarlaları mahveden bir erkek fili öldürdükten sonra da böyle düşerdi vücudundaki adrenalin.

Sürücü koltuğuna oturdu, kontrolünü tekrar sağlamaya uğraştı. Bir yandan o görüşmeyi, edindiği izlenimleri düşünüyor, neler öğrendiğini değerlendirmeye çalışıyordu.

Matabeleland'a ayak bastığı andan itibaren, devletin istihbarat örgütlerinden biri tarafından her hareketinin izlenmekte olduğu kesindi. Belki önemli ve ünlü bir yazar olduğu için yapmışlardı bunu... nedenini asla öğrenemeyecekti. Ama her hareketinin Tungata'ya bildirilmiş olduğuna hiç kuşku yoktu.

Tungata'nın yaptığı planlara neden öyle şiddetle karşı çıktığını anlayamıyordu. Adamın saydığı sebepler çok önemsiz ve çok kin dolu şeylerdi. O tatsız karşılaşmanın altında bir başka duygunun varlığını sezdiği zaman haklı olduğundan emindi Craig, Galiba yeni daldığı bu olanın altında başka akıntılar, onların altında da daha gizli akıntılar vardı.

Chtzarira'da rastladığı üç asiden söz ettiğinde Tungata'nın tepkisi geldi aklına. Adamları tanımişti Tungata. Bu belliydi. Gösterdiği tepki de temiz bir vicdandan gelebilecek bir tepkiye hiç benzemiyordu. Craig'in öğrenmesi gereken çok şey vardı daha. Henry Pickering'e ilginç gelecek şeyler de çoktu.

Craig Volkswagen'i çalıştırdı, ağır ağır Monamatapo'ya doğru ilerledi. Kentin caddeleri vaktiyle otuzaltı öküzün yanyana çarkedip U dönüşü yapmasına yetecek kadar geniş yapılmıştı.

Oteldeki odasına girdiğinde vakit hemen hemen öğle olmuştu. içki dolabını açıp cin şişesine uzandı, sonra şişeyi açmadan tekrar yerine koydu, oda servisini arayıp bir kahve söyledi. Güpegündüz içki içme âdetini New York'dan buraya kadar sürüklemişti. Amaçsızlığına bu huy da katkıda bulunuyordu. Değiştirmek gerek bu gidişi, diye karar verdi.

Manzarayı gören pencerenin önündeki yazı masasına oturdu. aklını başına toplamaya çalışırken, parktaki mavi jacaranda ağaçlarına baktı, sonra kalemını alıp Henry Pickering'e yazmakta olduğu rapora son olayları da ekledi. Matabeleland asilerinin Tungata ile ilişkisinden nasıl kuşkulandığını. Tungata'nın kendi toprak satın alma isteğine nasıl suçlu gibi karşı çıktığını bir bir saydı.

Bundan sonra, para istemek doğaldı. Rakamları yazdı. Rholands'ın potansiyeliyle ilgili tahminleri. King's Lynn ve Chizarira için düşüncelerin» elinden geldiği kadar inandırıcı biçimde anlattı. Henry Pickering'in Zimbabwe turizmine gösterdiği ilgiden yararlanarak. «Zambezi Suları»nın turizm yeri olarak geliştirilmesine raporda büyük önem verdi.

İki deste kâğıdı ayrı ayrı sarı zarflara koydu, yapıştırdı, arabasına binip Amerikan Büyükelçiliğine gitti. Kapıdaki deniz erinin kontrolünden geçti, sonra Morgan Oxford kapıya gelip onu tanıdığını belirtti.

Kültür ataşesi Craig'i pek şaşırttı. Yaşı otuzların başlarındaydı. Craig kadar yani. Ama yapısı bir üniversite sporcusunu andırıyordu. Saçları kısa kesilmiş, gözleri insanın içine işleyen bir mavi, el sıkışı sağlam, gösterdiğinden daha fazla gücü olduğu belli bir adam.

Craig'i binanın arka tarafındaki küçük odasına götürdü, iki yapışık zarfı yorum yapmadan kabul etti.

«Bana sizi çevreye tanıştırmam söylendi.» dedi. «Bu akşam Fransız Büyükelçisinin evinde bir resepsiyon var. Başlamak için fena olmaz. Altıdan yediye kadar... ne diyorsunuz?»

«Güzel.»

«Mona'da mı kalıyorsunuz, yoksa Meikles'de mi?» «Monamatopa.»

«Saat tam 17.45'de alırım.»

Craig saatin böyle askerce söylenmesini gözden kaçırmadı. içinden. «Kültür ataşesiymiş!» dedi buruk buruk.

***

Sosyalist Mitterand rejiminde bile Fransızlar yine de o özgün klas gösterisinden eksik kalmıyorlardı. Resepsiyon, büyüklerinin evinin bahçesinde, çimenler üzerindeydi. Üç renkli bayrak, hafif akşam rüzgârıyla dalgalanıyor, frangipani kokuları günün sıcağından sonra insana bir serinlik duygusu veriyordu. Hizmetkârlar beyazdı. Ayak bileklerine kadar kanza giymiş, başlarına püsküllü kırmızı fesler oturtmuşlardı. Şampanyalar Bollinger'di. Bisküvilerin üzerine sürülmüş foie gros da Perigord'dan gelmeydi. Spohodea ağaçlarının altında duran polis bandasu, italyan hafif operet müzikleri çalıyor, buna belirgin bir Afrika ritmi uyguluyordu. Bu partiyi Rodezya genel valisinin altı yıl önce verdiği Craig'in de katıldığı partiden ayıran tek şey. konukların seçimi oluyordu.

En kalabalık olan ve en çok dikkati çekenler. Çinlilerle Korelilerdi. Yeni hükümetin onlara tanıdığı imtiyazlı durumu kullanıyorlardı. Yardımlarını hiç kesmeyenler onlar olmuş. Shona' yı çete savaşlarında somut biçimde onlar desteklemişti. Sovyetler ise bir hata yapmış Matabele'lerden yana olmuşlardı. Mugabe hükümeti şimdi onlara bunu ödetiyordu.

Bahçedeki her grupta, ufak tefek, buruşuk pijama gibi kılıklar giymiş, sırttan, başlarını kuklalar gibi sallayan insanlar vardı. Ruslar ise kendi kendilerine küçük bir grup oluşturmuşlardı. Üniforma giyenler küçük rütbelilerdi. Aralarında bir albay bile yoktu. İlerde Ruslar, ne olursa olsun, bugünkü durumlarına göre ancak ileriye gidebilirlerdi.

Morgan, Craig'i ev sahiplerine tanıştırdı. Sefire kocasından en az otuz yaş daha gençti. Parlak desenli bir Pucci giymişti. Craig ona. «Enchanté, madame,» dedi, dudaklarını kadının elinin tersine değdirdi. Doğruduğunda kadın ona düşünceli, ölçen bir bakışla baktı, bir sonraki konuğa döndü.

Morgan ona takıldı. «Pickering senin içki konusundaki titizliğini bana anlattı. Ama burada diplomatik bir olay yaratmayalım.»

«Pekâlâ, bir bardak köpüğe fit olurum.»

Ellerinde şampanyaları, salonu gözden geçirdiler. Orta Afrika Cumhuriyetlerinden gelen kadınlar, ulusal giysileri içindeydiler. Bir renk cümbüşü yaratıyorlardı. Erkeklerin elinde hayvan kuyruklarından yapılmış sinek kovucular, ya da oymalı bastonlar vardı. Aralarındaki müslümanlar, işlemeli fesler giymişlerdi. Kiminin püsküllerinden hacı oldukları anlaşılıyordu.

Craig içinden sömürgeci büyükbabasına. «Rahot uyu. Bawu.» diye seslendi. «Bugünleri görememen senin için daha iyi.» Morgan. «İngilizlere numaranı çekelim bakalım.» dedi. «Senin de ülken orası olduğuna göre...» Craig'i İngiliz Büyükelçisinin karısına tanıştırdı. Demir çeneli, bir kadındı. Sacları bol spreylı, biçimi de Margaret Thatcher gibiydi.

«Kitabınızdaki tüm o ayrıntılı vahşetten hoşlandığımı söyleyemem.» dedi ciddi bir sesle. «Bunlar gerçekten gerekli miydi sizce?»

Craig sesini alaycı çıkarmamaya çalıştı. «Afrika vahşi bir diyardır. Bu gerçeği sizden saklayan, doğru sözlü bir yazar sayılamaz.» Şu sıra canı amatör edebiyat eleştirmenleriyle konuşmayı hiç istemiyordu, gözlerini kadından ayırdı, çimenlerin ilerisine doğru baktı, ilgilenecek başka bir şey aradı.

Bulduğu şey kalbinin göğüs kafesinden dışarı fırlamasına yol açtı. Bahçenin karşı tarafından o da ona bakıyordu. Kesintisiz bir kavis oluşturan kaşlarının altındaki yeşil gözleriyle. Pamuklu kumaştan bol bir etek giymişti. Baldırları açıkta kalıyordu. Üzerinde basit bir tişört, ayaklarında bilekten bağlanan Romalı sandaletleri vardı. Makyajı yoktu ama yanık teni sağlıklı ve pırıl pırıldı. Siyah sacları yine sımsıkı geriye toplanmıştı. Bir omzunda Nikon FM bir fotoğraf makinesi asılı, iki eli eteğinin ceplerine sokuluydu.

Craig'e bakıyordu ama, Craig onu gördüğü anda o çenesini, meydan okurcasına kaldırdı, ancak bir an onun gözlerine baktı, sonra yavaşça yanındaki adama döndü, dediklerini dikkatle dinledi, beyaz dişlerini göstererek güldü. Yanındaki adam Afrikalıydı. Herhalde Mashona olmalıydı. Kolalı bir üniforma giymişti. Zimbabwe ordusunda kurmay Tuğgeneraldi. Harry Belafonte'nin gençliği kadar da yakışıklıydı.

Morgan alçak sesle, «Bazıları turnayı gözünden vurur.» diye takıldı. «Haydi gel. tanıştırayım seni.» Craig itiraz edemedi. Morgan yola koyulmuştu bile. Craig'in onu izlemekten başka çaresi kalmadı.

«General Peter Fungabera size Bay Craig Mellow'u tanıştırebilir miyim? Boy Mellow tanınmış roman yazarıdır.» «Memnun oldum. Bay Mellow. Kitaplarınızı okuyamamış olduğum için özür dilerim. Zevkli şeylere ayıracak o kadar az vaktim var ki!» İngilizcesi kusursuz, seçtiği kelimeler kaliteliydi ama,, yabancı aksanı çok belirgindi.

«General Fungabera İç Güvenlik Bakanındır Craig,» diye açıkladı Morgan.

«Zor bir görev, Generalim.» Craig onun elini sıktı. Adamın bakışları şahin kadar delici ve zalimdi ama gülümsemesinde şakacı bir kıvraklık vardı. Craig ondan hoşlandığını hissetti. Katı bir adam.. adam iyi bir adam. diye karar verdi.

General başını salladı. «Yapılmaya lâyık işlerin hiçbiri kolay değildir. Kitap yazmak bile. Öyle değil mi Bay Mellow?» Zeki adamdı. Craig onu daha da çok sevdi. Ama kalbi hala çarpıyordu. Ağzı hala kuruydu. Dikkatinin ancak küçük bir kısmını generale verebiliyordu.

Morgan. «Bu da Bayan SallyAnne Jay.» dedi. Craig ona döndü. Ne kadar geçmişti onunla göz göze baktığından bu yana? Belki bir ay. Ama o gözlerdeki her altın rengi beneği, yanaklardaki her çili hatırladığını fark etti.

«Bay Mellow'la tanışmıştık... ama kendisinin hatırlayacağını sanmıyorum.» Tekrar Morgan'a döndü, dostça bir hareketle onun koluna girdi. «Amerika'dan döndüğümde beri seni göremediğime üzgünüm, Morgan. Bana o sergiyi ayarladığın için ne kadar teşekkür etsem azdır, öyle çok mektup aldım ki...»

«Bize de geldi.» dedi Morgan. «Hepsi de çok iyi mektuplar. Haftaya birlikte bir öğle yemeği yiyelim mi? Sana mektupları gösteririm.» Açıklamak üzere döndü. «SallyAnne'in bir fotoğraf sergisini tüm Afrika konsolosluklarımızda turneye çıkardık. Çok güzel resimler. Craig, Görmelisin eserlerini.»

SallyAnne soğuk soğuk gülümsedi. «Gördü. Ama sanıyorum Boy Mellow benim mütevazî çalışmalarına karşı senin duyduğun duyguları paylaşmıyor.» Craig'in itiraz etmesine fırsat vermeden tekrar Morgan'a döndü. «Harika bir şey oldu. General Fungabera rehabilitasyon merkezlerinden birine giderken beni de götürmeye söz verdi. Bir dizi fotoğraf çekmeye de izin verecek...» Vücudunun kurnaz bir hareketiyle Craig'i konuşmanın dışında bırakmıştı. Grubun kenarında, tek başına kalmış gibi oldu Craig,

Koluna hafifçe dokunulması, onu utançtan kurtardı. General Fungabera onu biraz kenara çekti, sözlerinin işitilmemesini sağladı.

«Düşman kazanmak konusunda özel bir yeteneğiniz var galiba. Bay Mellow.»

«New York'da bir yanlış anlama oldu oramızda.» Craig yan gözle SallyAnne'e baktı.

«Orada da bir soğuk rüzgâr estiğini hissettim ama, ben şu sıra güzel fotoğrafçıdan değil, size daha fazla kötülüğü dokunabilecek nüfuzlu kimselerden söz ediyordum.» Bu sefer Craig'in tüm dikkati

Peter Fungabera'ya döndü. Adam alçak sesle devam etti. «Bu sabah kabineden bir arkadaşımla yaptığımız görüşme...» Durakladı.

«Verimsiz oldu diyebilir miyiz?» «Verimsiz kelimesi çok iyi uyuyor.» diye kabullendi Craig,

«Çok yazık. Boy Mellow. Eğer besin konusunda kendi kendimize yeterli duruma gelmek, güneydeki ırkçı komşularımıza bağımlı kalmamak istiyorsak, şu sıra sömürülen toprağa, sermayeyle, kararlılıkla hizmet edecek çiftçilere ihtiyacımız var.»

«Konuları iyi biliyorsunuz. General. Çok da ileri görüşlüsünüz.» Craig içinden, niyetimi bu ülkede herkes mi biliyor acaba diye merak etti.

«Teşekkür ederim. Bay Mellow. Toprak satın alma başvurunuzu yapacağınız zaman tekrar benimle konuşursanız şeref duyarım. Mahkemede dayısı olmak mı derler? Eniştem Tarım Bakanıdır da.

Gülümsediği zaman dayanılmaz oluyordu Peter Fungabera. «Şimdi de duyduğunuz gibi. Bayan Jay'e bazı gizli yerleri gezdireceğim. Uluslararası basın bu konuda çok mesele çıkarıyor. 'Buchenwald' diye yazdı içlerinden bir tanesi sanıyorum. Ya da belki Belsen dedi. Bana öyle geliyor ki sizin gibi ünü olan biri işin gerçeğini açıklayabilir. Bir iyiliğe karşı, bir iyilik belki... hem Bayan Jay'le aynı grupta yolculuk yapmak, aranızdaki anlaşmazlığı çözümlenize de yardımcı olabilir, değil mi?»

***

Craig Volkswagen! New Sorum hava kuvvetleri üssündeki hangarların arkasına park ettiğinde ortalık henüz karanlık ve serindi. Heybesini aldı alçacık yan kapıdan koca hangara daldı.

Peter Fungabera ondan önce gelmişti. İki hava subayıyla konuşuyordu. Ama Craig'in gördüğü anda onları azat etti, birer selâm çaktı, gülümseyerek Craig'e doğru yürüdü.

Kamufraj üniforması giymiş, başına bordo bir bere oturtmuştu. Berenin üzerinde Üçüncü Tugay'ın gümüş leopar arması vardı. Kayışlı omuz silahı dışında, yalnızca deri kılıflı bir asa taşıyordu.

«Günaydın. Bay Mellow. Randevulara vaktinde gelmek çok takdir ettiğim bir niteliktir.» Craig'in heybesine göz attı. «Hafif yolculuk etmek de öyle.»

Adımlarını Craig'inkine uydurdu, koca kapılardan uçağın durduğu sert zemine doğru ilerlediler.

Hangarın kapısı dışında iki eski Canberra bombardıman uçağı duruyordu. Şimdi ikisi de Zimbabwe hava kuvvetlerinin göz bebeğiydi. Bir süre önce Zambezi'deki gerilla kamplarını amansızca bombalamışlardı. Onların ilerisinde de, zarif, gümüş rengi bir Cessna 210 göze çarpıyordu. Peter Fungabera o tarafa doğru yürürken SallyAnne Jay da kanadın altında belirdi. Craig pilotluğu onun yapacağını anladı. Aslında bir helikopter ve bir askeri pilot bekliyordu.

SallyAnne bir blucin, bir panço giymişti. Ayağında yumuşak çizmeler, başında bir eşarp vardı. Görünümü profesyonel, enikonu ustaydı. Kanat depolarındaki yakıtı kontrol ettikten sonra tekrar yere atladı.

«Günaydın, General. Sağ koltuğa siz geçmek ister misiniz?!

«Öne Bay Mellow'u oturtsak olmaz mı? Ben buraları daha önce de gördüm.»

«Nasıl isterseniz.» Craig'e soğuk bir baş selâmı verdi, sonra pilot yerine tırmandı, oturdu. Kuleyle konuştu, kalkış pistine ilerlemek üzere el frenini bırakırken alçak sesle. «Dindar eğitimde fazla domuz eti dert açar,» diye mırıldandı.

Sohbet başlangıcı olarak doğrusu zor bir cümleydi. Craig afallamıştı. Ama kız ona aldırış etmedi. Elleri kontrol düğmelerine gidip gelmeye başladığında. Craig o cümleyi kızın başka bir amaçla kullandığını anlayabildi. Hangi düğmeleri hangi sıraya göre çevireceğini, bu sözcüklerin harflerine göre hatırlıyordu. Craig'in kadın pilotlarla ilgili kuşkuları da bunu anladıktan sonra yatışmaya başladı.

Havalandıklarında bir tur atıp kuzey batıya yöneldiler. SallyAnne uçağı otomatik pilota aldı, kucağına kocaman bir harita açtı, rotayı hesapladı, iyi uçuş tekniğiydi bu. Ama sosyal temas yanı pek fazla değildi.

Craig, «Güzel bir uçak.» diye denemeye girişti. «Kendinizin mi?»

«Dünya Yaban Hayatı Vakfından süresiz ödünç.» Bunu söylerken gözleri karşısındaki göklerdeydi.

«Hangi hızla gidiyor?»

«Tam karşınızda hız göstergesi var, Bay Mellow.» Onu çabasız yenmişti. Sessizliği bozan, Craig'in koltuğuna doğru eğilen Peter Fungabera oldu.

«Şurası Büyük Dyko.» diye aşağıdaki bir jeolojik formasyonu gösterdi. «Yüksek mineral alaşımı. Krom, platin, altın...» Biraz ilerde çiftlik arazileri ortaya çıktı. Uçsuz bucaksız bir alana, kare kare halılar gibi serilmişlerdi. Yeşil ormanlar da ufka kadar kesintisiz uzanıyordu.

«Pongolo tepelerinin hemen bu yanında, ikinci sınıf bir piste ineceğiz. Orada bir misyon istasyonu ve bir yerleşme yeri var ama bölge çok uzak ve kopuk. Araç bizi orada karşılayacak kampa kadar daha iki saat yol gitmek zorunda kalacağız.» diye anlattı general.

SallyAnne. «Daha alçak uçsak bir sakıncası var mı General?» diye sordu. Peter Fungabera güldü.

«Nedenini sormama hiç gerek yok. SallyAnne bana vahşi hayvanların önemi ve korunması gereğiyle ilgili dersler veriyor.» SallyAnne biraz alçaldı. Sıcak artıyordu. Küçük uçak kayalık tepelerden yükselen termallere rastladıkça sarsılıyor, zıplıyordu. Altlarındaki alanda ne insan vardı, ne de insan eliyle ekilmiş herhangi bir şey.

«İssız dağlar.» diye homurdandı general. «Ne sürekli suyu var, ne de bir şey! Otu acı, sineği de caba.» Bu arada SallyAnne bej renkli, sırtı kambur, iri geyiklerin bir sürüsünü görebilmişti. Kuru bir dere yatağının kenarındaydılar. Yirmi mil kadar ilerde de tek başına bir erkek file rastladılar.

SallyAnne hemen ağaç tepelerinin düzeyine kadar indi, filin üzerinde birkaç ağır dönüş yaptı, onun ormana kaçmasını engelledi, açık alanda kalmasını sağladı. Hayvan kulaklarını gerip. hortumunu uzatarak uçağa bakmak zorunda kaldı.

«Harika yaratık!» diye bağırdı SallyAnne. Pencereden giren rüzgâr yüzlerini dövüyor, ağızlarından çıkan sözleri silip süpürüyordu. «Her diş yüz libre gelir.» Açık pencereden tek eliyle resim çekip duruyordu. Otomatik Nikon filmi kendiliğinden çevirirken hırıldayıp durmaktaydı.

O kadar alçalmışlardı ki bir ara fil sanki hortumuyla bir kanadın ucunu kopabilecekmış gibi oldu. Craig hayvanın gözlerindeki ıslaklıkları bile görüyordu. Ellerinin istek dışı bir hareketle koltuğun iki yanına sarıldığını fark etti.

Sonunda SallyAnne fili bıraktı, uzaklaştılar. Craig rahatlayarak içini çekti.

«Ayaklarınız mı titredi. Bay Mellow? Yoksa sizin için tekil kullanıp, 'ayağınız mı titredi' mi diyecektik?»

«Kaltak!» diye düşündü içinden Craig, «Amma da kalleşçe vuruyor!» SallyAnne omzunun üzerinden Peter Fungabera ile konuşmaya başlamıştı.

«Bu hayvanın ölüsü net en çok onbin dolar eder. Canlıyken değeri bunun on katı. Üstelik de geriye yüz yavru bırakacak... kendi yerini alsınlar diye.»

«SallyAnne bu ülkede büyük bir avcı çetesinin çalışmakta olduğu kanısında. Bana inanılmaz fotoğraflar gösterdi. Doğrusu ben de onun kaygılarını paylaşmaya başlıyorum.»

«Onları bulup kafalarını ezmemiz gerek, general.» diye direndi kız.

«Sen bul bana onları SallyAnne. Ezmesi benden. Sana söz vermiştim bu konuda.» Craig dinlerken yine onları bir arada ilk gördüğü zamanki duyguya kapıldı. Aralarındaki uyumu hissetmemeye olanak yoktu. Fungabera da aşırı yakışıklı bir adamdı doğrusu. Craig arkaya doğru bir bakış yöneltirken generali de düşünceli gözlerle kendisine bakar buldu. General bu bakışını hemen bir gülümsemeyle maskeleydi.

«Siz bu konuda ne düşünüyorsunuz. Bay Mellow?» diye sordu. Craig birden kendini ona Zambezi Suları hayallerini ve Chizarira planlarını anlatır buldu. Siyah gergedanları da alanın iki yanının nasıl korunmuş topraklarla sınırlı olduğunu da saydı döktü. Victoria Çağlayanına ne kadar yakın olduğunu da söyledi. SallyAnne de general kadar dikkatle dinlemeye başlamıştı. Sözlerini bitirdiği zaman ikisi de bir süre sessiz kaldılar. Sonunda general. «Doğrusu çok haklısınız. Bay Mellow.» dedi. «İşte bu ülkenin ihtiyaç duyduğu planlar bu tür planlar. Bu girişimlerin kâr potansiyelini sonunda ülkemizin en geri kafalı, en uygarlıktan uzak insanı bile anlayacaktır.»

«Bana Craig deseniz daha kolay olmaz mı General?»

«Oldu, Craig, Dostlarım bana da Peter derler.»

Yarım saat sonra Craig ilerde güneş ışığını yansıtan galvanize bir çatı gördü. SallyAnne. «Tuti Misyon istasyonu.» dedi alçalışa geçti. Kilisenin üzerine doğru inerlerken Craig oradaki kulübelerin yakınında duran insanların uçağa el sallamakta olduklarını gördü.

Pist kısa, dar, pürüzlüydü. Rüzgâr yandan esiyordu. Ama SallyAnne tekerleri yere yumuşak değdirmeyi başardı, sonra da iskele kanadını hafif aşağıda tutarak yandan esen rüzgâra karşı tedbir aldı. Craig kızın çok iyi pilot olduğunu bir kere daha fark etti.

Koca bir morula ağacının altında, kum rengi bir ordu LandRover'i bekliyordu. Üç asker Peter Fungabera'yı ayaklarını yere vurarak selâmladılar, yerlerden tozlar uçuştı, tüfekler şakırdadı. Craig SallyAnne'in uçağı bağlamasına yardım etti. Pek az olan eşyalarını LandRover'e yüklediler.

Yola koyulup kilisenin bitişiğindeki okulun önüne vardıklarında SallyAnne. «Şu okulda bir bayanlar tuvaleti var mıdır?» diye sordu. Peter şoförün omzuna değneğiyle dokundu, araba durdu.

Siyah çocuklar gözlerini iri iri açıp verandaya doluştular, öğretmenleri de merdivenlerden çıkmakta olan SallyAnne'i karşıladı. O da SallyAnne yaşlarındaydı, ince uzun bacakları, basit pamuklu elbisesinin altından görünüyordu. Elbisesi hemşire üniforması kadar temiz, sanki kolalı gibi de ütülüydü. Ayağındaki jimnastik pabuçlarında tek leke yoktu. Teni kadife gibi parlak, yüzü mehtap gibi yuvarlak, dişleri pırıl pırıl gözleri ise Nguni genç kızlarına özgü o ceylân gözleriydi. Yürüyüşünde onlara bile benzemeyen bir zarafet vardı. Uyanık, zeki bir ifadeyle bakıyordu. Hatları gerçekten bir heykeltıraşın elinden çıkmışçasına güzeldi.

SallyAnne'le ikisi birkaç dakika konuştular, sonra öğretmen beyaz kızı binanın kapısından içeri soktu.

«Seninle birbirimizi iyice anlasak fena olmaz sanıyorum. Craig,» Peter'ın gözleri kapıdan girip yok olan iki kızın arkasından bakarken dalmıştı. «SallyAnne'le bana bakışımı gördüm. Bak. SallyAnne'in başarılarına hayranlık duyuyorum. Zekâsı, yaratıcı gücü müthiş bir şey. Ama... soydaşlarımdan birçoğunun tersine, açık ten beni pek açmaz. Avrupalı kadınların çoğunu erkeksi ve tahakküm edici bulurum. beyaz et yavan gelir. Böyle acık konuştuğum için Özür dilerim.»

«Bunları duyduğuma sevindim. Peter.» diye gülümsedi Craig,

«Beri yandan, şu genç öğretmen bana... öyle geliyor ki... kelimelerin ustası sensin, onun kelimesini buluversene.»

«Enfes.»

«İyi.»

«Cazip.»

«Daha da iyi.» Peter güldü. «Kitabını okumak için mutlaka bir vakit bulmam gerekecek galiba.» Birden tekrar ciddileşip devam etti. «Adı Sarah. Dört masteri var. Lise öğretmeni sertifikası var. Esas branşı hemşirelik. Güzel, mütevazı, saygılı, görevine bağlı, geleneksel nezaket kurallarını bilen... erkeklere nasıl doğrudan bakmıyor, fark ettin mi? Baksa, fazla atak bir hareket sayılır.» Peter beğeniyle başını salladı. «Eski değerlere sahip modern bir kadın. Oysa babası sihirbaz doktor. Sırtına postlar giyiyor, kemikleri yere fırlatıp fal bakıyor, yılda bir kere bile yıkanmıyor. Afrika işte!» dedi. «Benim güzel, sonsuz, harikam hep değişip hiç değişmeyen Afrika'm.»

İki genç kadın, okulun arkasındaki sundurmaların birinden çıktılar. Aralarında konuşuyorlardı. SallyAnne bir ara durup kadının bir resmini çekti, sonra çocukları öğretmenleriyle çekti, öğretmen de onlardan biraz daha kabacaydı zaten. İki adam LandRover'den seyrediyorlardı.

«Sen hareket adamısın. Peter... başlık paran olmadığını da sanmıyorum. Ne bekliyorsun peki?» «O Matabele, ben Mashona.» diye açıkladı Peter. «Capulet'le Montague. Hepsi bu.» Çocuklar Sarah'ın yönetiminde onlara bir veda şarkısı söylediler. SallyAnne'in ricası üzerine, şarkılı olarak alfabeği saydılar. sonra da çarpım tablosunu tekrarladılar. SallyAnne bu orada yüzlerindeki o dikkatli ifadeyi çekiyordu. Tekrar LandRover'e bindiğinde, çocuklar arkalarından görünmez oluncaya kadar el salladılar.

Yol bozuktur. LandRover, yağmur mevsiminin yadigârı olan çukurlarda zıplayıp duruyordu. Bir zamanların obur kara çamuru şimdi taş gibi sertleşmişti. Ormanın aralarından, kuzey ufkundaki boş mavi tepeler, itici biçimde görünmekteydi.

«Pongola tepeleri.» dedi Peter. «Kötü toprak.» Gidecekleri yere yaklaştıklarında Peter onlara oranın nasıl bir yer olduğunu anlatıp hazırlamaya çalıştı.

«Bu rehabilitasyon merkezleri aslında toplama kampı değil... ama adından belli olacağı gibi, yeniden eğitime ve normal dünyaya uyum sağlama merkezleri.» Craig'e baktı. «Sen de herkes kadar biliyorsun. Biz korkunç bir iç savaş yaşadık. Onbir yıllık bir cehennem. Bu iş koskoca bir kuşak genel bozdu, katılaştırdı. Yeni yetmelik yaşlarının başlangıcından beri ellerinde otomatik tüfek taşımadan yaşamayı düşünemez oldular. Onlara yalnızca yakıp yıkma öğretildi. İnsanın isteğini elde etmek için yoluna dikileni öldürmek zorunda olduğuna inanarak büyüdüler.»

Peter Fungabera birkaç saniye sessiz kaldı. Craig onun o korkunç yıllardaki anılarını yeniden yaşamakta olduğunu sezdi. Fungabera sonunda içini çekti.

«Zavallı adamları liderleri hep yanlış yola sürdü. Zor yaşama, yokluklara, savaşın mahrumiyetlerine dayanmaları için, onlara yerine getirilemeyecek vaatlerde bulunuldu. Hepsine zengin tarım toprakları ve yüzer baş birinci kalite sığır, ayrıca para, otomobil, istedikleri kadar kan alma hakkı vaat edildi.» Peter öfkeli bir jest yaptı. «Zengin hayallere kapıldılar. Sonra o vaatler yerine getirilemeyince, bu sefer vaat edenlere karşı döndüler. Hepsi zaten silâhlıydı. Her biri eğitilmiş birer askerdi. Çok adam öldürmüşlerdi. Yine öldürmek onları etkilemezdi. Ne yapabiliydik?» Peter susup kolundaki saate baktı. «Durup öğle yemeği yiyelim, biraz bacaklarımız dinlendirelim,» diye öneride bulundu.

Şoför yolun bir tepeye doğru tırmandığı yere nehri aşan tahta köprünün yakınında parketti. Nehrin yeşil suları döne döne aşağıya doğru akıyor, iki yandaki kumluk yamaçlarda otlar suya doğru başlarını sallıyorlardı. Muhafızlar bir ateş yaktı, üzerinde mısırları kebab etti. Malawi çayını pişirdi. Peter bu arada konuklarını biraz dolaştırırken hikâyesine devam etti.

«Afrikalıların eskiden gelme bir geleneği vardı. Gençlerimizden biri haşarılık eder kabile törelerini ihlâl ederse, onu ormandaki bir kampa yollarlar, orada yaşlılar da onu döverek adam ederlerdi. Bu rehabilitasyon merkezi de orman kampının modernleştirilmiş. Sizden bir şey saklamaya çalışmayacağım. Ziyaret edeceğimiz yer. Klüp Mediterane kampı olacak değil. Oradaki adamlar sert adamlardır. Ancak sert muamele etkiler onları. Ama beri yandan, orası bir soykırım kampı da değil. Daha çok İngiliz ordusunun esir kampları gibi diyebiliriz...» Craig, Peter Fungabera'nın dürüstlüğüne hayran olmaktan kendini alamadı. «Tutukluların herhangi biriyle konuşmakta serbestsiniz. Ama tek başınıza ormana falan dalmamanız için sizi uyarmak zorundayım. Bu özellikle senin için geçerli SallyAnne.» Peter ona gülümsedi. «Burası her yerden uzak, vahşi bir yer. Sırtlan gibi, leopar gibi hayvanları çöp ve dışkı kokuları hep çeker. Hepsi korkusuz ve atak olurlar. Kamptan ayrılmak isterseniz bana haber verin, yanınıza bir muhafız vereyim.»

Uydurma öğle yemeğini yediler. Yanık mısırları kemirip, lokmaları o koyu, fazla şekerli çayla

yuttular.

«Hazırsanız. yola devam edebiliriz.» dedi Peter. Onları tekrar LandRover'e götürdü. Bir saat kadar sonra Tuti Rehabilitasyon Merkezine vardılar.

Çete savaşları sırasında burası Smith hükümeti tarafından, siyah köylüleri gerillalardan korumak için kurulmuş savunmalı köylerden biriydi. Ortada kayalık bir kopje vardı. Üzerindeki tüm bitki ve otlar temizlenmişti. İri gri granit kayalar üstüste yığılmış, tepesinde kum torbalarıyla korunan bir minik kale yapılmıştı. Burada makineli, nişan olma platformları ilerde de iletişim siperleri görünüyordu. Bunların aşağısında da kamp yatmaktaydı. Düzenli biçimde yanyana dizilmiş kerpiç kulübeler. Çoğunun hava alması için duvarları yarım. Toz toprak içinde bir alanın çevresindeydi hepsi. O alan geçit ve gösteri yeri, ya da futbol alanı olabilirdi. İki başına pek ilkel kaleler de kurulmuştu çünkü. Yüksek kaleye en yakın tarafında da sağlam, beyaza boyalı bir duvar göze çarpıyordu. Kampın çevresindeki derin hendeğin dışında çift sıra dikenli telli çitler vardı. Teller üç buçuk metre yüksekliğe kadar varıyordu ve pek sık gerilmişti. Hendeğin tabanında tahta direklerle, her köşede yüksek nöbetçi kuleleri vardı. Tek kapıdan girerlerken nöbetçiler LandRover'i selâmladı, sonra konuklar ilerleyip orta alanın çevresini döndüler.

Güneşin altında iki üç yüz siyah genç, üniformalı siyah eğitimcilerin komutlarına uyarak jimnastik yapıyorlardı. Kapısı açıkduran kulübelere daha yüzlercesi düzgün sıralar halinde, toprağın üstünde oturmaktaydı. Bir ağızdan, kora tahtalardaki dersleri yüksek sesle okuyorlardı.

«Sonra gezeriz.» dedi Peter. «Önce sizi yerleştirelim.» Craig'e kalede bir oda verilmişti. Toprak zemin daha yeni süpürülmüş, serinletmek ve tozlarını yatıştırmak için üzerine su serpilmişti. Odadaki tek eşyalar, yerde duran bir şilteyle kapıyı örten perdeydi. Şiltenin üstünde bir paket kibritle birkaç mum duruyordu. Craig bunun önemli konuklara özgü lüks bir muamele olduğunu tahmin etti.

SallyAnne'e koridorun karşı tarafındaki oda verilmişti. O bu ilkel koşullara hiç ters tepki göstermiyordu. Craig kendi kapısının perdesini aralayıp baktığında, onu şiltesinin üzerinde lotus pozisyonunda oturmuş, fotoğraf makinesinin merceğini silip film takarken gördü.

Peter Fungabera izin istedi, tepedeki komuta yerine gitti. Birkaç dakika sonra elektrik jeneratörü çalışmaya başladı. Craig, hoparlörde Peter'in sesini duydu. Shona dilinde hızlı hızlı konuşuyordu. Craig söylenenleri anlayamadı. Peter yarım saat kadar sonra geri döndü.

«Bir saate kadar karanlık basacak. Aşağıya inip tutuklulara yemek verilmesini izleyelim.» Tutuklular büyük bir sessizlik içinde sıra olmuşlardı. Yemeklerini aldıkça sıra ağır ağır öne doğru ilerliyordu. Kimse gülümsemiyor, kimse şakalaşmıyordu. beyaz konuklara ve generale zerre kadar ilgi göstermediler.

«Basit bir yemek.» dedi Peter. «Mısır püresi ve yeşil sebze.» Her adama bir büyük kaşık püreyle üzerine de sebze veriliyordu.

«Et haftada bir. Tütün haftada bir. Kötü davranıştan ötürü ikisi de ceza olarak kesilebilir.» Peter durumu tüm gerçekliğiyle anlatıyordu. Adamlar temizdi. Çalıştırılmış kaslarının altından kaburgaları belli oluyordu. Hiçbirinde yağ diye bir şey görünmüyordu. Yemeği çabucak yutuyorlardı. Daha ayaktayken. Sonra da parmaklarıyla tabağı sıyrıp yalıyorlardı. Zayıflar ama, dermansız değildiler, incediler ama, açlıktan ölür halleri yoktu.

Craig bunları gözlemledi, birden gözleri daraldı.

«Şu adam yaralı.» Koyu renk sırt derisinde mor çürükler görünüyordu.

«Konuşabilirsin onunla,» diye önerdi Peter. Craig adama Sindebele dilinde soru sordu, adam

hemen cevap verdi.

«Sırtına ne oldu?»

«Dayak yedim.»

«Neden?»

«Biriyle dövüştüm diye.» Peter nöbetçilerden birini çağırdı, onunla Shona dilinde alçak sesle konuştu, sonra açıkladı. «Bir başka tutukluyu, sivrilttiği telle yaralamış. İki ay boyunca et ve tütün yasak. Ayrıca kalın sopayla onbeş sopa yemiş. İşte önlemek istediğimiz antisosyal davranışlar bunlar zaten.» Orta alanı tekrar geçip beyaz duvarın öbür yanına geldiklerinde Peter. «Yarın size kampı gezdireceğiz.» diye devam etti. «öbürsü sabah da erkenden yola çıkarız.»

Yemekhanede Shona subaylarla birlikte yediler. Yemekler tutuklulara verilenin aynısıydı ama yanında bir de yağsız et yemeği vardı. Ne eti olduğu da ne kadar taze olduğu da pek belli değildi. Yemek biter bitmez Peter Fungabera izin istediği subayları alıp yemekhaneden çıkardı. Craig'le SallyAnne yalnız kaldılar.

Craig söyleyecek bir şey bulamadan SallyAnne ayağa kalktı, sessizce salondan çıktı. Craig artık sabrının sonuna varmıştı. Birden ona çok öfkeli olduğunu hissetti. Ayağa fırlayıp onun peşinden çıktı. SallyAnne'i nişan platformlarından birinin üzerinde buldu. Kum torbalarının üstüne oturmuş, dizlerini kollarıyla kucaklamış, aşağıya, kampa bakıyordu. Ay artık dolunay dönemini geçmişti. Tepeyi aşmış, ufka doğru iniyordu. Craig yanına geldiğinde SallyAnne dönüp bakmadı. Craig'in öfkesi de geldiği gibi ansızın gidiverdi... yok oldu.

«Hayvan gibi davrandım.» dedi.

Kız dizlerini biraz daha sıkı kucakladı, bir şey söylemedi.

«İlk karşılaştığımızda ben kötü bir dönem geçiriyordum.» diye devam etti Craig, «Ayrıntılarla canını sıkacak değilim ama, yazmakta olduğum kitap duruvermişti. Yolumu kaybetmişim. Hincımı senden aldım.»

O hala bu söylenenleri işittiğine dair bir belirti göstermiyordu. Cilt tel örgünün ötesinde, ormanda iğrenç bir çığlık koptu. Arkadan yükselip alçalan gülme sesleri duyuldu. Bir hıçkırık, sonra bir çığlık daha. Aynı ses kamp çevresinde birkaç yerde, yankılanır gibi tekrarlandı, sonunda giderek alçalan kıkırtılı gülmeler ve homurtular, orada acı dolu inilti halinde uzaklaştı gitti.

«Sırtlan.» dedi Craig, SallyAnne hafif ürperdi, kalkacakmış gibi doğruldu.

«Lütfen.» Craig kendi sesindeki umutsuzluğu kendi kulağıyla duydu. «Bir dakika daha tanı bana. özür dilemek için fırsat kolluyordum.»

«Buna gerek yok.» dedi kız. «Yaptığım işi beğenmeni beklemem bir küstahlıktı.» Sesinde hiç de barışmış bir hava yoktu. «Herhalde ben kendim kaşındım... sen de ağzımın payını verdin!»

«Yaptığın iş... fotoğrafların...» sesi alçaldı. «...beni korkuttu. Bu yüzden tepkim o kadar katı, o kadar çocukça oldu.»

Bu sefer SallyAnne dönüp ona baktı. Ay ışığı yüzünün hatlarını aydınlattı. «Seni korkuttu mu?» diye sordu.

«Fena halde. Bak, ben kendim çalışmıyordum. Bir tek kerelik yazar olduğuma inanmaya başlıyorum. O kitap iyi bir raslantı herhalde, diyordum. Gerçek bir yeteneğim yoktu. içimi yokluyor yokluyor, her seferinde boş buluyordum...» SallyAnne hala ona bakıyordu. Dudakları hafif aralanmış, gözleri esrarengiz karo çukurlar gibiydi, « ...o sıra sen burnuma o lânet olası fotoğrafları dayadın ve

bunlarla yarış diye meydan okudun bana.» Kız başını ağır ağır iki yana salladı.

«Belki isteyerek yapmadın ama, durum buydu...» bir meydan okuma. Kabullenmeye cesaret bulamadığım bir düello. Korkuyordum. Seni tersledim. O günden beri de pişmanlık duyuyorum.»

«Onları beğendin mi?» diye sordu.

«Dünyamı sarstı onlar benim. Bana Afrika'yı tekrar gösteren onlar oldu. İçimi özlemlerle doldurdular. Onları görünce içimdeki eksikliğin ne olduğunu anladım. Sıla özlemiydi benimkisi. Yatılı okulda ilk gecesini yaşayan küçük bir çocuk gibiydim.» Boğulur gibi oldu, çıkardığı sestense utanç duymadı. «8eni buraya geri döndüren senin o resimlerin oldu.»

«Anlamamıştım.» dedi SallyAnne. İkisi de sessiz kaldılar. Craig tekrar ağzını açarsa bir hıçkırık sesi çıkaracağını farkındaydı. Gözlerine yükselen yaşlar canını yakıyordu.

Aşağıdaki kampta birisi şarkı söylemeye başladı. Güzel bir Afrikalı tenor sesiydi. Tepeden hafif ama net biçimde duyuluyordu. Craig şarkının sözlerini hemen tanıdı. Eski bir Matabele marşuydı. Ama şimdi ağıt gibi söyleniyordu. Bir kıtanın tüm acılarını ve dramını dile getiriyordu. Şarkı bitene kadar sırtlan bile bağırmadı.

Sonunda ses sustu. Craig aklından, şiltelerinde uzanıp bu sesi dinleyen yüzlerce tutukluyu düşündü. Onlar da kendisi gibi hüzünlenmiş olmalıydılar.

SallyAnne tekrar konuştu. «Bana söylediğin için teşekkür ederim. Sana pahalıya mal olmuş olmalı. Bunu şimdi anlıyorum.» Uzanıp onun çıplak pazusuna dokundu. Yalnız parmaklarının ucuyla hafifçe dokundu. Craig'in sinir uçları ürperdi kalbi hareketlendi.

Sonra SallyAnne bacaklarını devirdi, kum torbalarının üzerinden sıçrayarak indi. uzaklaştı. Craig onun oda perdesinin kapanırken çıkardığı hışırtıyı, sonra kibriti çakışını işitti.

Uyuyamayacağını farkındaydı. Tek başına orada oturmayı sürdürdü. Afrika gecesinin sesini dinliyor, ayı seyrediyordu. Yavaş yavaş içinden kelimelerin doğup yükseldiğini hissetti. Kuyunun içinde yükselen sular gibi. Duyduğu hüzün geçti, yerini bir heyecan sardı.

Odasına indi, bir mum yaktı, duvardaki bir kovuğa yerleştirdi. Heybesinden defterini çıkardı, tükenmez kalemını eline aldı. Kelimeler beyninde köpürüyor, kaynayan süt gibi taşıyordu. Kalemın ucunu çizgili beyaz kâğıda dayadı, kalem sanki kendiliğinden yazmaya başladı. Canlıymış gibi. Neşe dolu kelimeler, çoktan beri bastırılmış bir orgazm gibi kâğıdın üzerini kapladı. Yalnızca mum bittiği zaman. yenisini yakmak için ara veriyordu yazmaya.

Sabah olduğunda gözleri kırmızıydı. Yanıyordu. Kendini çok yorgun hissediyor, çok hızlı ve çok uzun koşmuşçasına soluk soluğa kalıyordu. Defterinin üç çeyreği dolmuştu, içini bir coşku kapladı.

Bu sevinci sürekli oldu. SallyAnne'in değişen davranışı da ona katkıda bulundu. Gerçi kız hala tutuk ve sessizdi ama, hiç değilse o konuştuğu zaman dinliyor, ciddi cevaplar veriyordu. Bir iki kere gülümsedi bile. O zaman fazla iri ağızyla burnu da yüzünün geri kalan kısımlarına uymuş oldu. Craig incelemeye geldiği adamları, buradaki tutukluları düşünmeyi pek zor buluyordu o sıra. Birden SallyAnne'in onlara duyduğu acıma ve anlayış duygularını hissetti, onun ilk defa olarak içini dökercesine konuştuğunu duydu.

«Bunları kaba saba suçlular diye sınıflandırmak öyle kolay olurdu ki.» diye mırıldanıyordu. Gözleri onların ifadesiz yüzlerinde. kontrollü bakışlarındaydı. «Ama insanın aklına, bunların insanca etkilerle hiç karşılaşmamış oldukları geliyor. Birçoğu daha yaşları pek küçükken okul sıralarından alınıp gerilla kamplarına götürülmüşler. Hiçbir şeyleri yok. Hayatta tek varlıkları, o AK 47 tüfeği. Başkalarının canına ve malına saygı göstermelerini nasıl bekleyebiliriz? Craig, lütfen şu adama kaç

yaşında olduğunu sorsana.»

Craig aldığı cevabı tercüme etti. «Bilmiyormuş. Ne zaman doğduğunu da bilmiyor, annesiyle babasının kim olduğunu da.»

«Herkesin doğum hakkı olarak sahip olduğu şeylerden bile yoksun,» dedi SallyAnne. Craig o anda ağzının tadına tam uymayan bir şarabı nasıl reddettiğini, kendine nasıl kaygısızca bir yeni takım elbise ısmarladığını, uçağın birinci sınıf bölümüne nasıl en doğal şeymiş gibi girdiğini hatırladı. Oysa bu adamların ayaklarında yırtık birer şortları vardı, o kadar. Pabuçları, sırtlarını koruyacak bir battaniyeleri bile yoktu.

SallyAnne Nikon'unun merceğiyle umutsuzluğun da ötesindeki hayvanca aldırmaçlık ifadelerini tespit ederken. «Varsıllarla yoksullar arasındaki o koca çukur sonunda hepimizin mahvına sebep olacak.» dedi. «Şuradaki adama burada nasıl muamele gördüğünü sor.» Craig sorduğu zaman adam ona anlamıyormuş gibi bir ifadeyle baktı. Bu soru anlamsızmış gibi davranıyordu. Craig'in halindeki memnuluk durumu yavaş yavaş yanıp duman oldu gitti.

Kapısı açık kulübelerde verilen dersler, siyasal eğitimdi. Sorumluluk sahibi bir vatandaşın sosyalist bir devletteki sorumlulukları anlatılıyordu. Kara tahtalarda şemalar çiziliydi. Yasama kuvvetini temsil eden meclisin, yargı ve yürütme kuvvetleriyle ilişkileri anlatılmaktaydı. Hepsi tahtaya, okuyup yazmayı ancak bilen tecrübesiz eller tarafından yazılmıştı. Canı sıkkın, işinden usanmış öğretmenlerdi onları yazan. Şimdi de sınıf, o sözleri papağan gibi tekrarlayıp duruyordu. Anlamadan tekrarlamaları Craig'in depresyonunu daha da arttırdı.

Tekrar tepeye, kendi odalarına doğru yürürken. Craig'in aklına bir fikir geldi. Peter Fungabera'ya döndü.

«Buradaki adamların hepsi Matabele, değil mi?»

«Evet, doğru.» diye başını salladı Peter. «Kabileleri birbirinden ayrı tutuyoruz... böyle olması sürtüşmeleri azaltıyor.»

«Shona tutuklular da var mı?» diye ısrar etti Craig,

Peter. «Elbette var.» diye güvence verdi. «Onların kampları doğu yaylalarında... koşulları tıpkı buradaki gibi.» Güneş batarken jeneratör tekrar çalıştı, hoparlörde bir kere daha Peter'in sesi duyuldu, az sonra do Peter onların yanına döndü. Craig odasında gece yazdığı yazıları okuyor, gerekli düzeltmeleri yapıyordu.

Peter. «Sana bir mesaj var. Craig,» dedi. «Amerikan Büyükelçiliğinden Morgan Oxford yollamış.»

Craig hevesle ayağa fırladı. Henry Pickering'in cevabının gelir gelmez kendisine ulaştırılması için talimat bırakmıştı. Peter'in mesajı not ettiği kâğıdı aldı, okudu: «Mellow'a. Stop. Projene benim duyduğum hevesi herkes paylaşıyor. Stop. Ashe Levy avans veya garanti vermeyi reddetti. Stop. Buradaki Borç Verme Komitesi fon tahsis etmeden önce daha büyük garanti istiyor. Stop. Üzgünüm. En iyi dileklerle. Henry.»

Craig mesajı önce hızla, sonra ikinci seferinde yavaş yavaş okudu.»

«Gerçi beni ilgilendirmez ama,» diye mırıldandı Peter Fungabera. «...sanıyorum bu senin Zambezi Suları dediğin yerle ilgili planlarını ilgilendiriyor, ha?»

«Evet, öyte... ve planları da yere seriyor korkarım.» Craig'in sesi acı çıkıyordu.

«Peki, ya Henry?»

«Bir dost... bir bankacı... belki de ona gereğinden fazla güvendim.»

«Öyle.» dedi Peter Fungabera düşünceli bir sesle, «öyle görünüyor. değil mi?»

Dün geceyi uykusuz geçirmiş olmasına rağmen Craig'in yine de uykusu yoktu. Şiltesi demir gibi sertti bir kere. Ormandaki o çılgın sırtlan korosu da insanın keyfini kaçıırıyordu.

Tuti Misyon Merkezinin havaalanına doğru giderken sürücünün yanında oturdu, konuşmalara pek katılmadı. Peter'le SallyAnne arka kanepede çene çalıyorlardı. Rholands'ı satın alma fikrine ne kadar kapıldığını, ne kadar heveslendiğini daha yeni farkediyordu. Desteğini esirgeyen Ashe Levy'ye çok fena kızmaktaydı. Yeterince çaba göstermeyen Henry Pickering'e de... burnunun ucunu bile göremeyen o Borç Komitesine de.

SallyAnne, okul binasına bir kere daha uğrayıp Sarah ile konuşmakta direndi. Bu sefer Sarah onların gelişine hazırdu. Çay ikram etti. Craig şakacı sohbetlerle uğraşacak durumda olmadığından, alt verandada bir koltuk buldu, ötekilerden uzakta, tek başına oturdu. Henry Pickering'in bu red cevabını nasıl olumlu hale çevirebileceği konusunda pek de iyimser olmayan planlar yapmaya uğraştı.

Sarah elinde mineli bir fincan içinde çayla ona doğru yaklaştı. Çayı bir tahta tepsiye koymuş getiriyordu. Uzatırken kızın sırtı Peter Fungabera'nın durduğu tarafa dönüktü.

«İnsan yiyen timsah, avcının kendisini aradığını anlarsa, kendini suyun dibindeki kuma gömer.» dedi Sindebele dilinde yavaşça. «Leopar da avlanacaksa karanlıkta avlanır.» Craig şaşırarak onun yüzüne baktı. Kızın gözleri artık yere bakmıyordu. Bakışlarının o karanlık derinliğinde hırçın bir öfke parıltısı vardı.

«Fungabera'nın yavru köpekleri fazla gürültü çıkarmış olmalılar.» diye devam etti kız. «Siz oradasınız diye aç kaldılar herhalde. Seslerini duydun mu onların. Kuphela?» diye sordu. Bu sefer Craig iyice afalladı. Sarah Yoldaş Dikkatin ona taktığı adı biliyordu. Nasıl bilebilirdi? Fungabera'nın yavru köpekleri demek de ne demekti?

Craig ona cevap veremedi. Peter Fungabera başını kaldırdı. Craig'in yüzünü gördü. Rahat bir tavırla, ama hızla ayağa kalktı, onlara doğru yaklaştı, Sarah'nın yanında durdu. Kız hemen bakışlarını Craig'in yüzünden çekip yere indirdi, küçük bir reverans yaptı, elinde boş tepsiyle uzaklaştı.

«Depresyona o kadar da kendini kaptırma. Craig, Gel sen de katıl aramıza.» Peter elini Craig'in omzuna dostça dayadı.

İstasyondan hava pistine kadar olan kısa yolculuk sırasında. SallyAnne birden öne eğilip Craig'in omzuna dokundu.

«Düşünüyordum da, Craig, senin Zambezi Suları dediğin yer buradan uçakla ancak yarım saat uzakta. Chizarira nehrini haritada buldum. Biraz yolu dolaştırırsak dönüşte o yerin üzerinden uçabiliriz.»

«Yararı yok.» diye başını salladı Craig,

«Neden ama?» Craig o zaman ona Pickering'in mesajının yazılı olduğu kâğıdı uzattı.

«Ah, çok üzüldüm.» Üzüntüsünün gerçek olduğu sesinden anlaşılıyordu. Craig bunu farkedince biraz rahatladığını hissetti.

Peter Fungabera birden. «Ben de görmek isterim orayı,» diye söze karıştı. Craig tekrar başını iki yana sallayınca, generalin sesi sertleşti «Gidiyoruz oraya.» dedi kesinlikle. Craig o zaman kendi tarafsızlığını belirtircesine omuz silkti.

Craig'le SallyAnne haritanın üzerine eğildiler. «Gölcükler şurada olmalı. Burada dere nehir

yatağına kovuşuyor.» Kız cep kalkülatörüyle hesaplarını hemen yaptı.

«Tamam. Bu rüzgârda oraya yirmi iki dakikada varıyoruz.» Uçarlarken SallyAnne aşağıdaki araziye inceliyor, haritasıyla karşılaştırıyordu. Craig ise Matabele kızının sözlerini düşünmekteydi. «Fungabera'nın yavru köpekleri.» Kötü bir söze benziyordu bu. «Kuphela» kelimesi onu daha da beter kaygılandırmaktaydı. Bunun bir tek açıklaması vardı. Bu kız asi gerillalarla temastaydı. Herhalde kendisi de o gerilla grubunun üyesiydi. Ne demek istemişti o timsah ve leopar benzetmeleriyle, Fungabera'nın yavru köpekleri sözüyle? Hem anlamı ne olursa olsun bu sözlerin tarafsızlığı, güvenilirliği olabilir miydi? Kız gerilla sempatzanı olduğuna göre?

«İşte nehir.» dedi SallyAnne. Levyeyi çektii, ormanların özerine doğru döne döne alçalmaya başladılar.

Nehrin kıyısı boyunca çok alçaktan uçtu. Sık bitki örtüsüne rağmen, birkaç av hayvanı sürüsü gördüler. Hatta bir yerde bir kara gergedana rastlayıp çığlıklar attılar.

Birden SallyAnne eliyle ileriye gösterdi. «Şuna bakın!» dedi.

Nehrin kıvrıldığı yerde, çevresi yüksek ağaçlarla çevrili bir açıklık vardı. Orada çimler biçilmişçesine kısa ve sıkı. Zebra'lar orada otladığı içindi bu. Şu onda da, tozları kaldıra kaldıra kaçıyorlardı yaklaşan uçağın sesinden.

«Galiba oraya inebilirim.» dedi SallyAnne. Kanatları sarkıttı. Cessna'yı yavaşlattı, burnunu aşağıya verdi, daha iyi görebilmeye uğraştı. Sonra da iniş takımlarını açtı.

Açık alan üzerinde birkaç kere uçtu. Her seferki, bir öncekinden daha alçak uçtu. Dördüncü uçuşunda tekerler yerden ancak bir metre yüksekteydi. Tozlu tabanda zebraların ayak izlerini görebiliyorlardı.

«Zemin sıkı ve sağlam.» dedi. Bir sonraki geçişinde tekerler yere değdi. SallyAnne hemen frene bastı, yüzelli metre gitmeden uçağı durdurmayı başardı.

«Kuş kız.» diye gülümsedi Craig ona. O da bu iltifata güldü.

Uçaktan inip ormana doğru yürüdüler, hayvan izlerini sürüp ormanı geçtiler, nehir kıyısında bir kayalığa vardılar.

Manzara tipik Afrikaydı, beyaz kumsal kıyıları, suların cilaladığı pırıl pırıl kayalar, sarkık dallı ağaçlar, o ağaçlarda kuşlar... suyun koyu yeşil rengi, yılan gibi kıvrık köklerin üzerinde yükselen koca ağaçlar, onun ilerisinde de. orman.

«Çok güzel.» dedi SallyAnne. Fotoğraf makinesini alıp biraz uzaklaştı.

Peter Fungabera. «Kampın için burası çok uygun.» dedi, parmağıyla aşağıdaki kumsalda görünen fil dışkılarını gösterdi.

«Görünüm enfes olur.»

«Olurdu.» diye ona katıldı Peter. «Vazgeçilemeyecek kadar iyi bir plana benziyor. Milyonlarca dolar kâr olmalı bu işte.»

Craig suratını astı. «Dürüst bir Afrika sosyalisti olarak, doğrusu pis kapitalistler gibi konuşuyorsun.»

Peter güldü. «Sosyalizm en ideal felsefedir derler... ama parasını kapitalistler verdiği sürece.» Craig başını kaldırıp ona keskin gözlerle baktı. Peter Fungabera'nın gözlerinde ilk defa olarak batı Avrupa'ya özgü paragözlük parıltıları görüyordu. İkisi de sustular. SallyAnne'in karşiki ağacı, sonra kayaları resimleyişine baktılar.

«Craig,» Peter belli ki bir karara varmıştı. «Ben Dünya Bankasının istediği garantileri sağlarsam, karşılığında bana Rholonds hisselerinden bir kısmını komisyon olarak vermeni isterdim.»

«Herhalde istemeye de hakkın olurdu.» Craig ölen umutlarının yine alevlenmeye başladığını hisseder gibi oldu. O sırada SallyAnne. «Geç oluyor.» diye seslendi. «Harare'ye daha iki buçuk saatlik yolumuz var.»

New Sarum hava üssü alanına indikleri zaman Peter Fungabera ikisiyle de el sıkıştı.

«İnşallah resimlerin iyi çıkar.» dedi SallyAnne'e. Sonra Craig'e döndü. «Sen nasılsa Monamatopa'da kalıyorsun değil mi? Üç güne kadar seni orada ararım.»

Kendisini bekleyen ordu jipine bindi, şoförüne başını salladı. giderken değneğini kaldırıp onları da selâmladı.

«Araban var mı?» diye sordu Craig SallyAnne'e. O başını iki yana sallayınca. «Senin pilotluğun kadar iyi şoförlük iddiasında bulunamam ama, bir şansını dener misin?» diye teklif etti.

SallyAnne hükümet binasının karşısındaki caddelerden birinde eski bir binadan bir küçük daire kiralamıştı. Craig onu tam kapıda indirdi.

«Akşam yemeğine var mısınız?» diye sordu.

«Çok işim var. Craig,»

«Hızlı bir yemek... söz. Saat onda seni evine getiririm.» Yemin ediyormuş gibi elini kalbine götürüp tiyatromsu bir hareket yaptı. SallyAnne teslim oldu.

«Pekâlâ, saat yedide burada.» Craig onun merdivenleri çıkışını seyretti. Volkswagen'i ondan sonra çalıştırdı. Yürüyüşü ciddi ve hızlıydı ama, bluÇinli gerisi de dayanılır gibi değildi.

Buluştuklarında SallyAnne bir biftek lokantası önerdi. Lokantanın sahibi gene kadını kraliçe karşılar gibi karşıladı. Lokantacı yaşlı, iri yorı, sakallıydı. Biftekler de Craig'in ömründe yediği en lezzetli bifteklerdi. Kalın, sulu ve yumuşak. Bir şişe Cabernet söylediler. Limit Burnu'ndan gelme bir şaraptı. Sohbetleri tutuk başladı ama, Craig onu konuşturdukça, kolayca açıldı.

«Ben Kodak'ta teknik asistanken durum o kadar fena değildi. Ama gezilere görevli fotoğrafçı olarak çağrılmaya başladığım zaman, sergiler açmaya kalkıştığım zaman bir türlü hazmedemedi.» diye anlatıyordu kız. «Bir Nikon'u kıskanmaya kalkan ilk erkek, onu tanıyorum.»

«Ne kadar zaman evli kaldınız?»

«İki yıl.»

«Çocuk yok muydu?»

«Çok şükür yoktu.»

Yemek yiyişi de yürüyüşü gibiydi. Hızlı, düzenli, işlevsel... ama bir zevk unsuru da vardı içinde. Yemeği bitirince kolundaki altın Rolex'e baktı.

«Saat on diye söz vermiştin.» dedi. Ondan sonra da Craig'in itirazlarına aldırmadan hesabın yarısını kendi ödedi.

Apartmanın önünde arabayı park ettiklerinde bir an ciddi bir ifadeyle Craig'e baktı. «Kahve?» diye sordu.

«Memnuniyetle.» Craig arabanın kapısını açarken SallyAnne onu durdurdu.

«Baştan açıklığa kovuşturalım. Kahve dediğim. Instant Nescafe... ve hepsi de o kadar. Jimnastik de

yok, başka bir şey de yok, tamam mı?»

«Tamam.»

«Haydi, inelim.»

Dairesinde eşya olarak bir taşınabilir taperecorder, kanaviçe yastıklar, bir tek de açılır kapanır kamp yatağı vardı. Üzerinde uyku tulumu düzenli biçimde katlanmış, duruyordu. Yastıklar hariç, yer çıplaktı. İyi cilâlanmıştı. Duvarlar; çektiği fotoğraflarla kaplıydı. O küçük mutfakta kahveyi hazırlarken Craig dolaşıp resimlere baktı.

Banyoya girmek istersen şu tarafta,» diye seslendi Sally Anne. «Ama dikkatli ol.» Banyodan çok fotoğrafçıların karanlık odasıydı içerisi. Duş yerinin üzerinde, fermuarla kapanabilen siyah bir naylon çadır vardı. Başka kadınların sabunları, losyonları koyacakları yerlerde şişe şişe fotoğraf ilaçları, kutu kutu fotoğraf kâğıtları duruyordu.

Yastıklara oturup yaslandılar, kahvelerini içtiler. Beethoven'in Beşinci Senfonisini çaldılar. Afrika'dan konuştular. SallyAnne bir iki kere Craig'in kitabına değindi. Söylediği sözler, kitabı dikkatle okumuş olduğunu gösteriyordu.

Sonunda. «Yarın erken kalkmam gerek.» deyip uzandı, boş fincanı konuğunun elinden aldı. «İyi geceler. Craig,»

«Seni bir daha ne zaman göreceğim?»

«Emin değilim. Yarın erkenden yaylalara doğru uçuyorum. Ne kadar kalacağımı bilmiyorum.» Onun yüzündeki ifadeyi görünce yumuşadı. «İstersen döndüğümde seni aradım.»

«İsterim.»

«Craig, senden hoşlanmaya başlıyorum... belki bir arkadaş olarak. Ama ben aşk macerası aramıyorum. Acım hala dinmiş değil... bunu baştan anla da!» Dairenin kapısında el sıkıştılar.

Bu sözlere rağmen Craig otele dönerken son derece memnundu. Şu dönemde, ona olan duygularının analizini yapmak istemiyordu. Niyetlerini değerlendirmeye de yanaşmıyordu. Erkeklerde şöhret meraklılarından olmayışı, onun adını da listesine eklemek peşinde olmayışı yeterdi şimdilik. Hevessizliği. çekiciliğini daha da arttırıyordu. Onun yeteneklerine, başarılarına saygı duymaktaydı Craig, Afrika sevgisine anlayış göstermekte, onu paylaşmaktaydı. Afrika halkına olan duygularını da paylaşmaktaydı.

Volkswagen'i parkederken. «Şimdilik bu kadarı yeter.» dedi kendi kendine.

Otelin lobisine girdiğinde, bir görevli ellerini ovuşturarak yanına geldi, onu alıp müdür muavininin odasına götürdü.

«Bay Mellow, siz yokken emniyet özel şubeden buraya geldiler. Sizin kasayı onlara açmak zorunda kaldım. Odanıza da girdiler.»

«Allah kahretsin, buna haklan var mı?» diye sordu Craig,

«Anlamıyorsunuz., burada ne isterlerse yaparlar. Ama kasadan hiçbir şey almadılar. Bay Mellow. Bu konuda sizi temin edebilirim.»

«Ben yine de bir bakmak istiyorum.» dedi Craig,

Seyahat çeklerini saydı, tamamı. Dönüş uçak bileti, pasaportu yerli yerindeydi. Ama Henry Pickering'in verdiği sağ kalma çantasına da bakmıştı adamlar. inceleme elemanı rozeti, deri kılıfından çıkmıştı.

«Kim emredebilir böyle bir aramayı?» diye sordu müdür muavinine.

«Ancak çok yüksek mevkide biri.»

«Tungata Zebiwe.» diye düşündü Craig acı acı. «Seni hınzır, meraklı köpek.. ne kadar da değişmişsin!» Craig, Tuti Rehabilitasyon Merkeziyle ilgili olarak Henry Pickering'e yazdığı raporu Büyükelçiliğe götürdü. Morgan Oxford onu teslim aldı, sonra kahve ikram etti.

Craig, «Burada sandığımdan daha uzun kalabilirim.» dedi. «Otel odasında da çalışamıyorum.» Morgan omuzlarını kaldırdı. «Daire bulmak çok zor. Bir arayalım bakalım.» Ertesi gün telefon etti. «Craig, burada çalışan kızlardan biri bir aylık izinle Amerika'ya gidiyor. Senin hayranlarındanmış. Dairesini altıyüz dolara bir aylığına kiraya verecek. Yarın yola çıkıyor.»

Yatağın kanepeler olarak kullanılacağı ufacık dairelerdendi ama, rahat ve havadardı. Yazı masası olarak işe yarayacak bir büyük masa vardı. Craig oraya bir tomar Typex silgi, kâğıtlar uçmasın diye kullanacağı bir tuğla, bir de kocaman sözlük koydu, «iş başına.» diye mırıldandı.

Çalışırken saatlerin ne kadar hızlı geçtiğini hemen hemen unutmuştu. Yazılı kâğıtların önünde birikişinin ne büyük zevk verdiğini de unutmuştu.

Bundan sonraki birkaç gün içinde Morgan Oxford iki kere aradı, ikisinde de onu diplomatik partilere davet etti ama Craig ikisini de reddetti, sonunda da telefonun fişini çekti. Dördüncü gün hızını yavaşlatıp telefonu tekrar taktığında, hemen çalmaya başladı.

«Boy Mellow!» Bir Afrikalı sesiydi. «Sizi çok zor bulduk. Lütfen kapatmayın. General Fungabera görüşecek.»

«Craig, ben Peter.» O tanıdık aksan ve cazibe. «Bugün öğleden sonra buluşabilir miyiz? Saat üçte? Ben şoförü yollarım.»

Peter Fungabera'nın evi kentin onbeş mil dışında. Macillwane gölüne bakan bir evdi. 1920'lerde yaptırılmıştı. Bir İngiliz uçak yapımcısının, geçinemediği oğlu tarafından. Çevresinde geniş balkonlar, onun dışında da çayırlar ve tomurcuk dolu ağaçlar görünüyordu.

Üçüncü Tugay'dan üniformalı nöbetçiler Craig'le şoförü iyice inceleyip, ancak ondan sonra içeriye bıraktılar. Craig merdivenleri çıkarken Peter Fungabera onu basamakların üst başında bekliyordu. beyaz pamukludan pantolon, kırmızı kısa kollu gömlek giymişti. Kadife gibi tenine çok yakışmıştı bu kılık. Craig'in koluna dostça girdi, onu balkonun ilerisinde oturmakla olan grubun yanına götürdü.

«Craig, sana Bay Musharewa'yi tanıştırebilir miyim? Kendisi Zimbabwe Toprak Bankası yönetim Kurulu Başkanı. Bu do Bay Craig Mellow. Ünlü yazar.» El sıkıştılar. «Bir içki. Craig? Biz Bloody Mary içiyoruz.»

«Çok iyi olur. Peter.» Uçuşan bir kanza giymiş hizmetkâr, sömürge günlerini hatırlatıyordu insana. Craig'e içkisini verip uzaklaştı. Peter Fungabera acık konuştu. «Zimbabwe Toprak Bankası. Dünya Bankasının beş milyon dolarlık kredisine kefil olmayı kabul ediyor.» Craig, ağzı acık. ona baktı.

«Dünya Bankasıyla ilişkin o kadar da gizli bir sır değil. Henry Pickering'i de iyi tanırız.» diye gülümsedi Peter. Sonra hemen devam etti. «Tabii ki bir takım şartlar var ama, senin itiraz edeceğin şeyler değil bence.» Avukatına döndü. «Evrak sende İzzy. Bay Mellow'a Bir kopya ver sonra do hepimize yüksek sesle oku lütfen.» İsadore Cohen gözlüğünü düzeltti, önündeki masada duran sayfaları desteledi, okumaya başladı.

«Önce, toprak satın alma izni var elimizde.» dedi. «İngiliz tabaası ve Zimbabwe vatandaşı olan Craig Mellow'un toprak sahibi bir özel şirketin hisselerinin büyük payını satın alma izni. Şirketin adı

Rholands (Pty) Ltd. Onay devlet başkanı tarafından ve tarım bakanı tarafından imzalanmış durumda.»

Craig, Tungata Zebiwe'nin nasıl bu izni durduracağını söylediğini hatırladı, sonra da tarım bakanının Peter'ln eniştesi olduğunu düşündü. Generale doğru baktı ama, o avukatını dikkatle dinlemekteydi.

Destedeki her belgeyi Isadore Cohen teker teker okudu, en küçük bir noktayı bile atlamadı, her paragrafın sonunda da sorular ve cevaplar için durakladı.

Craig o kadar heyecanlanmıştı ki, ne doğru dürüst oturabiliyor. ne de sesini ciddi çıkarabiliyordu. Peter. Dünya Bankasından söz ettiği zaman duyduğu ilk panik kaybolmuştu. Ayağa fırlayıp dansetmek istiyordu oracıkta. Rholands onundu. King's Lynn onundu. Queen's Lyn onundu. Zambezi Suları onundu.

Bu heyecanı arasında bile. Isadore Cohen'in okuduğu bir paragraf kulağına pek tatsız geldi.

«O da ne demek... Zimbabwe devletinin ve halkının düşmanı...?»

«Tüm belgelerde standard maddedir o.» diye açıkladı Isadore Cohen. «Basit bir vatanseverlik ifadesidir. Toprak Bankası bir devlet kuruluşu. Eğer kredi alan insan, vatan hainliği sayılabilecek faaliyetlere katılırsa, banka tüm sorumlulukları suçlu tarafa devredebilir.»

«Bu yasal mı?» Craig kuşkuluydu. Avukat güvence verdikten sonra Bankanın başkanı, «Bay Cohen'in dediği gibi standard maddedir bu.» dedi.

Peter Fungabera gülümsedi. «Eh, herhalde hükümeti devirmek için silahlı ayaklanma başlatmak niyetinde değilsin, değil mi. Craig?» Craig zayıf bir gülümsemeyi ancak tutturabildi. «Eh, pekâlâ. Eğer borç veren Amerikan Bankası bunu kabul ediyorsa, bence de tamam.» Okumalar bir saate yakın sürdü, sonra Başkan Mustarewa tüm kopyaları imzaladı, yardımcısıyla Peter Fungabera onun imzasına tanıklık ettiler. Sonra Craig'in imzalama sırası geldi. Onu da tanıkların imzası izledi. Sonunda Isadore Cohen, resmî yetkisiyle tüm belgeleri onayladı.

«Tamam, baylar. imzalı ve hazır.»

«Bir tek, Henry Pickering'in kabul edip etmemesi kaldı.» Peter Fungabera hınzırca sırıttı. «Ah, sana söylemeyi unuttum. Bay Kepwepwe dün öğleden sonra Pickering'le konuştu. New York saatiyle sabah 10'da yani. Bu belgeler ellerine varır varmaz parayı sana çıkaracaklar.» Hizmetkâra baktı. «Şimdi artık şampanyayı getirebilirsin.» dedi.

Şerefe kadeh kaldırdılar, sonra Toprak Bankasının. Dünya Bankasının, Rholands şirketinin şerefine de kadehler kalktı. İki siyah bankacı ancak ikinci şişe bittikten sonra gitmek üzere kalktılar.

Bindikleri limuzin uzaklaşırken Peter Fungabera. Craig'in koluna girdi. «Şimdi de benim komisyonu konuşabiliriz. Belgeler Bay Cohen'de.» Craig okudu, yüzündeki kanın çekildiğini hissetti. «Yüzde on.» diye soludu. «Rholands'ın ödenmiş hisselerinin yüzde onu.» «O adı değiştirsek gerçekten iyi olur.» diye kaşlarını çattı Peter Fungabera. «Biliyorsun, benim hisselerim vekâleten Bay Cohen'de duracak. Sonra utanmaktansa o isimden kurtulalım.» Craig anlaşmayı okuyormuş gibi yapıyor, bir yandan itiraz etmenin bir yolunu arıyordu. İki adam sessizce ona bakmaktaydılar. Yüzde on demek, soygun demektir. Ama ne yapabilirdi ki Craig?

Isadore Cohen dolmakaleminin kapağını açtı. Craig'e uzattı.

«Bence hem bakan, hem ordu komutanı olan birinin ortaklığını yararlı bulacaksınız.» dedi. Craig kalemi aldı.

«Bir tek kopya bu.» diye kararsızlığını belirtti.

«Tek kopya gerekli zaten.» Peter hala gülümsüyordu. «Onu da ben saklayacağım.» Craig başını salladı.

Bu alışverişin kanıtlanmasına olanak kalmayacaktı. Hissetler bir vekilin elindeydi. Tek belge Peter Fungabera'daydı. Bir Çatışma olursa, Craig'in sözüne karşı bir bakanın sözü... ama Rholands'ı çok istiyordu o. Hayatında hiçbir şeyi bu kadar istememişti.

Anlaşmanın altına imzasını attı, masanın karşı tarafındaki iki odam gözle görülür biçimde rahatladılar. Peter Fungabera üçüncü bir şişe şampanyaya istedi.

«Şu ana kadar Craig'in ihtiyaç duyduğu şeyler yalnızca bir kalemle biraz kâğıttı. Bir de zaman.

Birden kendini büyük bir sahiplik sorumluluğu altında buldu. Zaman da onu sıkıştırmaya başladı. Yapılacak o kadar çok şey. önünde o kadar az zaman vardı ki. kendini kararsızlıklar içinde hissediyor, kalkıştığı bu büyük işe şaşıyor, örgütleme yeteneklerinden kuşku duyuyordu.

Avutulmaya, cesaretlendirilmeye ihtiyacı vardı. Aklına hemen SallyAnne geldi. Arabayla onun evinin önünden geçti ama, pencereler kapalı, posta kutusu dopdoluydu. Kapıyı çaldığında cevap veren olmadı.

Kendi küçük dairesine döndü, masanın başına oturdu, önüne bir beyaz kâğıt çekti. «Yapılacak işler var.» diye söylendi, boş kâğıda baktı.

Bir zamanlar bir kızın kendisine söylediği sözü hatırladı. «Hayatında yalnızca bir tek şeyi iyi yaptın.» Ama kitap yazmak, milyonlarca dolarlık bir çiftlik şirketini hortlatmakla karşılaştırılmazdı. Ailesi çiftçiydi gerçi. Burnunda inek tersinin o amonyaksı kokusuyla büyümüştü. Bawu'nun eğerine binebilecek yaşa geldiği anda. hayvanları tanımaya da başlamıştı.

«Başaracağım.» dedi kendi kendine hırsıyla. Listeyi hazırlamaya başladı:

1) Jack Daniels'i ara, Rholands'ı satın almayı kabul et

2) New York'a uç.

a) Dünya Bankasıyla konuş.

b) Çek hesabı aç, paraları yatır.

c) Bawu'yu sat

3) Zürih'e uç.

a) Satın alma anlaşmasını imzala

b) Satanlara paralarını öde

İçindeki panik duygusu yatışmaya başladı. Telefonu açıp İngiliz Havayollarının numarasını çevirdi. Cuma uçağıyla Londra'ya gidebileceğini öğrendi. Oradan Concorde'la New York'a geçecekti.

Jack Daniels'i bürosunda buldu. «Ne cehennemdesin?» Jack'ın sesi, akşam içkilerine başlayalı epey olduğunu anlatıyordu.

«Jack. tebrikler... yirmibeş bin dolar komisyon kazanmış bulunuyorsun.» Craig bunu söyledikten sonra, adamın sessiz şaşkınlığın zevkini çıkardı.

39) Okky van Rensburg hala ülkede mi. öğren.

Okky yirmi yıl King's Lynn'in teknisyenliğini yapmıştı. Craig'in büyükbabası onun yeteneklerini iftiharla anlatırdı: «Okky bir John Deere traktörünü parçalar, onun yedekleriyle bir Cadillac ve iki Rolls Royce'u yeni baştan yapabilir.» der dururdu. Craig'in ihtiyacı vardı ona.

Kalemini elinden bıraktı. ihtiyarı hatırlayarak gülümsedi. «Eve dönüyoruz. Bawu.» dedi yüksek sesle. Saatine baktı, on olmuştu. Ama nasılsa uyuyamayacağını biliyordu.

İnce bir kazak giydi, biraz gece yürüyüşü yapmak üzere çıktı. Bir saat kadar sonra SallyAnne'in apartmanı önündeydi. Ayakları kendi kendine gelmişti buraya sanki.

İçinde hafif bir heyecan hissetti. Pencere acık, ışık yanıyordu.

«Kim o?» sesi boğuktu.

«Ben Craig,» Uzun bir sessizlik oldu.

«Geceyarısı oluyor neredeyse.»

«Daha saat onbir... hem sana söyleyecek bir şeyim var.»

«Ha. Peki,.. kapı kilitli değil.» Karanlık odadaydı. Craig ilaç şişelerinin şıkırdadığını duyuyordu.

«Beş dakikaya kadar geliyorum.» diye seslendi. «Kahve yapmasını bilir misin?» Çıktığında üzerinde şapşal, dizine kadar gelen, torba gibi bir yün elbise vardı. Saçları açık, omuzlarına sarkıyordu. Craig onu hiç böyle görmemişti. Bakakaldı.

Kız iki elini kalçalarına dayayıp. «Nedenin inşallah iyidir,» dedi.

«Rholands'ı aldım.» Bu sefer bakakalma sırası ona gelmişti.

«Zambezi Suları'nın sahibi olan şirket Benim artık. Benim Zambezi Suları benim. Bu yetmez mi haber olarak?» SallyAnne kollarını onu kucaklamak üzere açarak yaklaşıyordu. Craig de onun gibi yaparken kız birden kendini tuttu, durdu, onu da aynı şeyi yapmaya zorladı. Aralarında iki adım kalmıştı.

«Bu harika bir haber, Craig, Senin adına öyle mutlu oldum ki! Nasıl oldu bu? O iş yattı sanıyordum.» «Peter Fungabera beş milyon dolara kefil buldu.»

«Tanrım. Beş milyon! Beş milyon borç mu alıyorsun? Ne kadardır beş milyonun faizi?» Craig bunu düşünmeyi ta baştan beri istememişti. Yüzünden de belli oldu. Kız hemen bir pişmanlık* duygusuna kapıldı.

«Özür dilerim. Küstahlıktı bu yaptığım. Senin adına gerçekten mutluyum. Bunu kutlamamız gerek...» Hemen ondan uzaklaştı.

Mutfaktaki dolapta bir şişe Glenvilet viskisi buldu. Şişenin dibinde iki parmak ancak kalmıştı. Onu dumanı tüten kahvelere kattı.

«Zambezi Suları'nın başarısı şerefine,» diye fincanını kaldırdı. «Şimdi bana her şeyi anlat... Ondan sonra, benim de sona Haberlerim var.» Saat onikiyi geçene kadar Craig ona güneydeki iki çiftliği nasıl geliştireceğini, eski yuvasını tekrar nasıl hayata döndüreceğini. sürüleri nasıl kuracağını anlattı, ama, daha uzun zamanı Zambezi Suları ve yaban hayatı konularına ayırdı. Bu konunun onu daha çok ilgilendirdiğini biliyordu.

«Düşünüyordum da... kampların planlanmasında, yapımında bir kadının fikrine ihtiyacım var. Herhangi bir kadın olmaz. Sanat zevki olan. Afrika ormanlarını tanıyan, seven bir kadın.» «Craig, eğer bunu beni tanımlamak için söylüyorsan, ben Dünya Yaban Hayatı Vakfı'nın bir fonuyla geldim buraya. Tüm zamanımı onlara ayırmak zorundayım.»

«Bizimki fazla zaman almaz.» diye itiraz etti o. «Yalnızca danışmanlık. Fırsat bulduğun zamanlar bir günlüğüne oraya uçarsın.» SallyAnne'in zayıfladığını hissetti. «Sonra tabii kamplar çalışmaya başladıktan sonra, konuklara fotoğraflarını da kullanarak konferanslar vermeni isteyeceğim...» Bam

teline dokunduğunu hemen anladı. Her sanatçı gibi o da eserlerini göstermeye bayılıyordu.

«Bak. söz vermiyorum.» dedi SallyAnne en ciddi sesiyle. Ama sonunda onun bu işi üstleneceğini ikisi de anlamışlardı. Craig, üzerindeki yeni sorumluluğun büyük ölçüde azaldığını hissetti.

«Bana vereceğin haberler olduğunu söylemiştin.» diye hatırlattı ona sonunda. Gecenin biraz daha uzayacağından memnundu. Ama onun birden çok fazla ciddileştiğini görünce durgunlaştı. Buna hazır değildi.

«Evet, haberlerim var.» SallyAnne kendini toparlamak ister gibi durakladı, sonra devam eti. «Baş avcının izini buldum.»

«Ulu Tanrım! O sürüleri katliama süren mi? Bu esaslı haber işte. Nerede? Nasıl?»

«Son on gündür doğudaki yaylalardaydım, biliyorsun. Sana söylememiştim. O dağlarda bizim Vakıf için bir leopar araştırması yapıyorum. Ormanın leopar bulunan her tarafında, benim hesabıma çalışan adamlarım var. O koca kedilerin yaşadığı yerleri haritaya işliyoruz, yavruları, ölümleri not ediyor, insan toplumunun onlara etkisini hesaplamaya çalışıyoruz falan filan. Buradan sözü. yanımda çalışan adamlardan birine getirmek istiyorum. Leş gibi kokan, ihtiyar bir Sangarie avcısı. Yaşı seksen falan olmalı. Karılarının en genci onyediy yaşında. Geçen hafta ona ikiz çocuk doğurdu. Adam çapkının biri. Çok esprili. Viskiye de bayılıyor. İki tek Glenvilet verdin mi gevezeleşiyor. Vumba dağlarındaydık. İkimiz tek başımıza kamp kurmuştuk. İkinci tekten sonra, bir leopar postu için kendisine ikiyüz dolarlık teklif yapıldığını ağzından kaçırdı. Yakalayabildiğin kadar alırız, demişler. Tuzağın yayını, tellerini falan do onlar verecekmiş. Ona bir kadeh daha ikram ettim, bu teklifin çok şık giyinmiş bir siyah gençten geldiğini öğrendim. Hükümet LandRover'lerinden biriyle geziyormuş. Bizim yaşlı Shangane, o genç adama, yakalanıp kodese tıklılmaktan korktuğunu söylemiş. Ama adam böyle bir şey olmayacağı konusunda güvence vermiş. Harare'deki en büyük başlardan birinin onu koruyacağını ileri sürmüş. O yüksek kişinin hem bir yoldaş bakan olduğunu, hem çete savaşlarında büyük kahramanlıklar gösterdiğini, hem hala kendi özel ordusuna komuta ettiğini anlatmış.»

Kamp yatağının üzerinde sert kapaklı bir dosya duruyordu. SallyAnne uzanıp onu aldı, Craig'in kucağına koydu. Craig dosyayı açtı. En üstteki sayfa, Zimbabwe hükümetindeki bakanların odlarını içeren uzun bir listeydi. Yirmi altı isim vardı listede. Her birinin yanında da açıklamalar.

«Bu listeyi hemen kısaltabiliriz.» dedi SallyAnne. «Kabinedekilerin pek azı çete savaşına gerçek anlamıyla katıldı. Çoğu o savaşın bitmesini, Londra'daki Ritz otelinin sütlerinde, ya da Hazar denizi kıyılarında kendilerine sunulan konuk daça'larında beklediler.»

Craig'in yanındaki yastığa oturdu, uzanıp ikinci sayfayı çevirdi.

«Altı isim.» dedi. «Çete savaşının altı komutanı.»

«Hâlâ pek çok.» diye mırıldandı Craig, Bu seferki listenin en başında Peter Fungabera'nın bulunduğunu görüyordu.

«Ama daha da ileri gidebiliriz.» dedi SallyAnne. «Özel bir ordu deniyor. Bu herhalde asiler demek. Asiler hep Matabele. Liderler de onlardan biri olmalı.»

Üçüncü sayfayı çevirdi. Bu sayfada bir tek isim vardı.

«En başarılı çete savaş komutanlarından biri. Turizm Bakanı. Yaban Hayatı Genel Müdürlüğü de ona bağlı. Eski hikâye, bilirsin. Hazineyi emanet ettiğin koruyucular, genellikle onu ilk soyanlar olur. Her şey yerine oturuyor.» Craig bu adı sesli olarak okudu. «Tungata Zebiwe.» Bunun doğru olmasını hiç istemediğini hissediyordu. «Ama Av idaresinde çalışırken o benim yanımdaydı. Adamımdı...»

«Dediğim gibi, çalma fırsatını en çok bulanlar, bir serveti koruyanlar olur.»

«Ama Sam o parayı ne yapsın? Bu avcıların başı milyonlarca dolar topluyor olmalı. Sam çok basit yaşar. Herkes bilir bunu. Evi büyük değildir, pahalı arabaları yoktur, kadınlara armağan vermez, kendi toprağı yoktur... başka pahalı zevkleri de yoktur!»

«Bir tek en pahalısı hariç.» dedi SallyAnne alçak seste. «Nüfuz.»

Craig'in öbür itirazları ağzından çıkamadan öldü. SallyAnne başını salladı. «Nüfuz! Anlamıyor musun. Craig? Bir asiler ordusu beslemek pahalı iştir. Hem de çok pahalı iştir.»

Durum yavaş yavaş açıklığa kavuşuyordu. Craig de bunu kabullenmek zorundaydı. Henry Pickering onu yaklaşan bir sol hükümet darbesine karşı uyarmıştı. Sovyet desteğinde bir darbe. Ruslar savaş sırasında Matabele'lerin ZIPRA kesimini desteklemişlerdi. Onların adayını da kesinlikle bir Matabele olacaktır.

Ama Craig hala bu fikre karşı koyuyor, eskiden dostu olan adamın anılarına sarılıyordu. Herhalde ömründe olmuş olacak en iyi arkadaşındı o adam onun. Samson Kumalo olarak tanıdığı o adamın köklü dürüstlük duygusunu hatırladı. Hıristiyan misyonu eğitmişti onu. Yüksek ilkeleri vardı. Av idaresinde, başlarındaki âmirin gizli av düzenlenmesiyle ilişkisi olduğunu anladıkları zaman o Craig'i desteklemişti. Şimdi kendisi mi baş avcı olmuştu? Craig sakatlandığı zaman, çaresiz kaldığı zaman, yüreğinde merhamet duyguları hisseden, ona tek varlığı olan yatını alıp Afrika'dan ayrılmasını sağlayan adamdı o. Şimdi nüfuz peşinde koşan açgözlü biri mi olmuştu?

«O benim dostum.» dedi Craig,

«Eskidendi o. Artık adam değişti. Onu son gördüğünde kendini senin düşmanın olarak gösterdi.» SallyAnne direniyordu. «Bana bunu kendin söyledin.»

Craig başını salladı, sonra birden, oteldeki kisasının yüksek bir emirle aranışını hatırladı. Tungata herhalde Craig'in Dünya Bankası ajanı olduğunu tahmin etmiş olmalıydı. Gizli avlarla ilgili bilgi toplamak istediğini de anlamış olmalıydı. Craig'in planlarına o gereksiz şiddetle karşı çıkması ancak bunlarla açıklanabilirdi.

«Nefret ediyorum bu işten.» diye mırıldandı Craig, «Bu fikirden tam anlamıyla nefret ediyorum. Ama sanırım haklı olabilirsin.»

«Ben eminim.»

«Ne yapacaksın?»

«Elimdeki kanıtlarla Peter Fungabera'ya gideceğim.»

«O Sam'i ezer.» dedi Craig, SallyAnne çabucak, «Tungata kötü, Craig,» diye karşılık verdi. «Bir soyguncu o.»

«Benim dostum.»

«Dostundu! Şimdi ne olduğunu bilemezsin. Çete savaşı sırasında başına neler geldiğini de bilemezsin. Savaş insanları değiştirir. Nüfuz ise daha da çok değiştirir.»

«Tanrım, nefret ediyorum bu işten.»

«Benimle Peter Fungabera'ya gel. Ona Tungata Zebiwe durumunu anlatırken yanımda ol.» SallyAnne onun elini tuttu. Bir avutma jestiydi bu.

Craig onun elini sıkma hatasına düşmedi.

«Üzgünüm, Craig, Gerçekten.» Sonra elini çekti.

***

Peter Fungabera onlara sabahın erken saatında zaman ayırdı. İki birlikte onun Macillwane Tepelerindeki evine gittiler.

Bir hizmetkâr onları generalin çalışma odasına aldı. Burası kocaman, seyrek mobilyalarla döşenmiş bir odaydı. Göle bakıyordu. Bir zamanlar bu evin bilardo salonu olduğu belliydi. Bir duvar baştan başa, bölgenin büyütülmüş kabartma bir haritasıyla kaplıydı. Üzerinde renkli minik bayraklar takılıydı. Pencerenin önünde upuzun bir masa, üstünde raporlar, yazılar, meclis evrakı, halisiz parke tabanın tam ortasında da Afrika tik ağacından bir çalışma masası.

Peter Fungabera onları karşılamak üzere masasından kalktı. Yalınayaktı. Yalnızca kalçasına bir bez bağlamıştı. Göğsünün ve kollarının çıplak teni, yeni yağlanmış gibi, pırıl pırıl parlıyordu. O tenin altındaki kaslar, bir torba canlı kobra gibi kıpır kıpırdı. Peter Fungabera besbelli kendini savaşçı olarak her zaman formda tutuyordu.

«Soyunuk halim için özür dilerim.» diye gülümsedi öne doğru ilerlerken. «Ama tam anlamıyla Afrikalı olduğum zaman kendimi gerçekten çok daha rahat hissediyorum.» Masanın karşısına abanoz ağacından alçak tabureler konmuştu.

«Sizi görmek bana her zaman sevinç verir ama, saat onda Meclis'te olmam gerek,» diye durumunu açıkladı.

SallyAnne, «Vakit kaybetmeden konuya gireyim.» dedi. «Baş avcının kim olduğunu bildiğimiz kanısındayız.»

Peter tam masasına oturmak üzereyken, öne doğru eğildi. Bakışları sert ve soru soran türdendi.

SallyAnne. «Bana adını ver, onu ezeyim demiştin.» diye hatırlattı ona. Peter başını salladı.

«Ver adını.» diye emretti. Ama SallyAnne önce kendi haber kaynaklarını ve düşünce zincirini anlattı. Craig'e anlattığı gibi. Peter Fungabera onun sözlerini sonuna kadar sessizce dinledi. Kaşları çatık, düşünceli bir tavırla başını sallayarak bu sözleri onaylıyordu. Sonunda SallyAnne vardığı sonucu açıkladı, listesinde kalon tek adı söyledi.

«Yoldaş Bakan Tungata Zebiwe.» diye yavaşça tekrarladı Peter Fungabera. Kendini arkasındaki koltuğa bıraktı, deri kılıflı değneğini masanın üstünden eline aldı. SallyAnne'in başı üzerinden duvardaki haritaya doğru bakıyor, değneği yavaşça sol elinin pembe ovucuna vurup duruyordu.

Sessizlik sürdü gitti. Sonunda SallyAnne, «Evet?» demek zorunda kaldı.

Peter Fungabera bakışlarını tekrar onun yüzüne indirdi.

«Benden ateşin en kızgın korunu çıplak elle almamı istiyorsun.» dedi. «Yoldaş Zebiwe'nin Bay Craig Mellow'a olan davranışından etkilenmediğinden emin misin?» SallyAnne alçak sesle. «O önemsiz.» dedi.

«Herhalde öyle.» Peter Fungabera. Craig'e baktı.

«Ne dersin?»

«O benim dostumdu. Bana büyük iyiliği oldu.»

«O bir zamanlardı.» dedi Peter. «Artık sona düşman olduğunu açıkladı.»

«Onu hala sever, hala hayranlık duyarım.»

«Ama?» dedi Peter yavaşça.

«Ama, SallyAnne'in doğru iz üzerinde olduğuna inanıyorum.» Craig bunu söylerken pek mutsuzdu.

Peter Fungabera ayağa kalktı, sessizce ilerledi, duvardaki haritanın önünde durdu.

«Tüm ülke kaynıyor.» dedi. Gözü bayraklı toplu iğnelerdeydi. «Matabele'ler bir isyanın eşiğinde. Şurada, şurada ve şurada. Gerillaları ormanlarda topluyor.» Haritaya parmağıyla tıp tıp vurdu. «Fazla atak liderlerinin silahlı isyana yönelik hareketlerini durdurmak zorunda kaldık. Nkomo zorla emekliye ayrıldı, vatan hainliğiyle suçlandı. Tungata Zebawe, kabinedeki görevine hala devam eden tek Matabele. Çok saygınlığı var. Kendi kabilesinin dışında bile. Matabeleler ise ona son kolon liderleri gözüyle bakıyorlar. Eğer ona dokunursak...» «Yakasını sıyırmasına izin ml vereceksin?» dedi SallyAnne umutsuzca. «Yanına kâr mı kalacak? Sosyalist cennetin bu kadarcık mıydı senin? Halk için bir ayrı yasa, beri yanda...»

«Sus. kadın!» diye emir verdi Peter Fungabera. SallyAnne söz dinledi.

General masasına döndü. «Size fazla hızlı gitmenin doğuracağı sonuçları anlatmak istiyordum. Tungata Zebawe'yi şu sıra tutuklamak tüm ülkeyi kanlı bir iç savaşa sürükler. Çaresine bakmayacağım demedim. Ama elbette ki kesin kanıt olmadan, hareketlerimi destekleyecek saygın tarafsız tanıkların ifadeleri olmadan değil.» Hâlâ duvardaki haritaya bakıyordu. «Dünya bizi daha şimdiden Matabele'lere karşı soykırımı girişmekle suçluyor. Yalnızca yasayı uyguladığımız halde... o savaşçı ruhlu, ne yapacağı belirsiz kabileyle uyum sağlamanın yollarını aradığımız halde. Şu anda Tungata Zebawe, Matabele'lerle mantıklı ilişkiler kurabilmek için tek aracımız. Onu bir çırpıda saf dışı bırakmayı göze alamayız.» Sustu. SallyAnne sessizliği bozdu.

«8ir şeyi sana söylememiştim. Craig'le aramızda onu da konuştuk. Eğer Tungata Zebawe avcılarının başıysa, elde ettiği kârları belli bir amaç için kullanıyordur. Müsrif yaşadığının hiçbir işareti yok. Ama asilerle ilişkileri olduğunu biliyoruz.» Peter Fungabera'nın ifadesi sertleşti, gözlerine korkunç bir bakış geldi. «Eğer Zebawe'yse, derisini yüzerim!» Bunu daha çok kendi kendine söylüyordu.

«Ama yaparken elimde dünyaya gösterebileceğim sağlam kanıtlar olmalı... o zaman elimden kurtulamaz.» SallyAnne, O halde bir an önce işe girişsen fena olmaz.» dedi.

***

«Satmak için en uygun zamanı seçtin doğrusu.» diyordu yat komisyoncusu. İkisi Bawu'nun güvertesinde durmaktaydılar. Adam. kruvaze bleyzerı, denizci kasketiyle pek şıktı. Çapa armalı kasketi Bergdorf Goodman'dan yediyüz dolara almıştı. Cildinin güneş yanığı ondan bile etkileyiciydi. New York Atletik Klüp'deki güneş lambası! Delici mavi gözlerinin çevresinde incecik, örümcek ağı gibi kırışıklar vardı. Bunlar da. tropik okyanuslarda ve mercan kayalarında güneşe karşı gözlerini kısmaktan değil, fiyat hazırlarken, fatura yaparken ki çabalarından olmalıydı Craig'e göre.

«Faizler çok düşük... millet yine yat almaya başladı.» Avukatla karşılıklı, boşanma şartlarını konuşmak gibi bir şeydi bu. Ya da bir cenazeciyle tören hazırlıklarını tartışmak gibi. Bawu o kadar uzun zamandan beri onun hayatının bir parçasıydı ki!

«Durumu iyi. Tertemiz, bakımlı. Fiyatınız da makul. Yarın birilerini getirir gösteririm.»

«Ben burada olmayayım.» diye uyardı Craig,

«Anlıyorum. Bay Mellow.» Adamın konuşma tarzı bile cenazeci gibiydi.

***

Ashe Levy'nin sesi de telefonda cenazeci gibi geldi. Ama yine de yata bir adam yollayıp Craig'in Afrika'da yazdığı ilk üç bölümü aldırttı. Craig bundan sonra Henry Pickering'le öğle yemeği yemeye gitti.

«Seninle görüşmek gerçekten hoş.» Craig adamı iki kısa buluşmasında ne kadar sevdiğini unutmamıştı.

«Önce ısmarlayalım.» diye önerdi Henry. Bir şişe Grands Echezeaux'da karar kıldı.

«Cesur adam.» diye gülümsedi Craig, «Ben o ismi ağzıma almaya hiç cesaret edemem. Aksırık nöbeti tuttu sanacaklar diye korkarım hep.»

«Çoğu kişide vardır o. Büyük ve üstün şaraplar arasında en az tanınanı bu. Sebebi de bundan olsa gerek. Fiyatı da bu yüzden ucuz kalıyor Tanrıya şükür.» Şarabı keyifle kokladılar. ona hak ettiği dikkati yönelttiler. Sonra Henry kadehini elinden bıraktı.

«Şimdi bana Peter Fungabera hakkında neler düşündüğünü anlat.» dedi.

«Hepsi raporlarımda yazılı. Okumadın mı onları?»

«Okudum ama sen yine de anlat. Bozan konuşma sırasında ufacık bir şey çıkar, raporlara girmemiş olur.»

«Peter Fungabera iyi yetişmiş, üzerinde işlenmiş bir adam. İngilizcesi dikkate değer. Kelimelerini seçişi, ifade kudreti... ama o ağır Afrika aksanı var. Üniforma giydiği zaman İngiliz subaylarına, normal kılıktayken bir televizyon dizisinin kahramanına benziyor ama, kalçasına bez bağladığı zaman tam aslını gösteriyor. Sapına kadar bir Afrikalı. Onları düşünürken bu noktayı genellikle unutuyoruz. Çinlilerin titizliğini, İngilizlerin huyunu biliyoruz da, Afrikalıyı esas karakteriyle pek az düşünüyoruz...»

«İşte.» dedi Henry Pickering gururla. «Bu raporlarda yoktu. Devam et Craig,»

«Onları kendi standartlarımızla ölçüp, ağır hareketli buluyoruz. Bunun miskinliklerinden olmayıp, yapacakları her harekete önceden büyük önem vermelerinden kaynaklandığını anlayamıyoruz. Onları basit ve direkt insanlar diye görüyoruz. Oysa onlar dünya insanların en ketumu, en içe dönüğü. Kabilelerine İskoçlardan bile daha fazla bağlılar. Bir kan davasını yüzlerce yıl sürdürebilirler. Tıpkı Sicilyalılar gibi...» Henry Pickering dikkatle dinliyor, o yavaşladıkça onu tekrar konuşturacak sorular soruyordu. Bir seferinde. «Hâlâ tam anlayamadığım bir şey var, Craig,» dedi. «O da Matabele, Ndebele sözlerinin farkı. Bana açıklayabilir misin?» «Bir Fransız, kendine Francais der, ama biz ona Fransız deriz. Bir Matabele de kendine Ndebele der, biz ona Matabele diyebiliriz.»

«Ha.» diye başını salladı Henry. «Konuştukları dil de Sindebele, öyle mi?»

«Öyle. Aslında Matabele sözü bağımsızlıktan bu yana biraz Sömürge günlerini hatırlatan bir anlam da kazandı...» Rahatça konuşmayı sürdürdüler. Sonunda Craig, lokantada müşteri olarak bir tek kendilerinin kaldığını görünce şaşırıldı. Garson elinde hesapla tepelerinde dolaşıyordu.

«Söylemeye çalıştığım şu.» diye sözü toparlamaya çalıştı Craig, «Sömürgecilik Afrika'ya bir takım değer kavramları empoze etmiş. Afrika onları reddedecek ve kendi özüne dönecektir.»

«Ve belki de öyle olunca daha mutlu olacaktır.» dedi Henry Pickering. «Eh. Craig, doğrusu maaşımı hak ettin. Tekrar oraya döneceğine gerçekten sevindim. Yakında o alandaki en başarılı ajanımız olacağını tahmin ediyorum. Ne zaman dönüyorsun?»

«New York'a yalnızca çekimi almaya geldim.»

Henry Pickering güldü. O tatlı, boğuk gülüşüyle güldü. «İmalarını balyozla yapıyorsun... bir de

direkt talepte bulunsan. Tanrı korusun bizi!» Hesabı ödeyip ayağa kalktı. «Bankanın avukatı bekliyor. Önce tüm ruhunu ve benliğini ipotek edeceksin, sonra da ben karşılığında sana beş milyonu çekme hakkını vereceğim.» Limuzinin içi sessiz ve serindi. Arabanın süspansiyonu da. New York caddelerinin tüm kusurlarını ütölemeyi başarıyordu.

«Şimdi de SallyAnne'in baş avcı konusunda vardığı sonuç hakkında ayrıntı ver.» dedi Henry.

«Şu anda baş avcı için, hatta belki asilerin lideri için bir başka seçenek düşünemiyorum.» Henry bir an sessiz kaldı, sonra. «General Fungabera'nın harekete geçmek istememesini nasıl yorumluyorsun?» dedi.

«O tedbirli bir adam. Bir Afrikalı. Acele etmez. Her şeyi derinlemesine düşünür, ağını dikkatle örür. Ama harekete geçtiği zaman sanıyorum hepimiz ne kadar hızlı ve kesin davrandığına şaşacağız.»

«General Fungabera'ya elinden gelen yardımı yapmanı istiyorum. Tüm desteğini ver lütfen. Craig,»

«Tungata'nın eskiden arkadaşım olduğunu biliyorsun.»

«Sadakat duygun mu yaralanıyor?»

«Eğer suçluysa, sanmıyorum.»

«İyi! Yönetim Kurulumuz şimdiye kadarki başarılarından çok etkilenecek. Maaşını yılda kırkbinden altmışbine çıkarma yetkim de var.»

«Harika,» diye sırtı Craig, «Beş milyonun faizini öderken çok işime yarar.»

***

Taksi Craig'i rıhtımın kapısına getirdiğinde ortalık hala aydınlıktı. Manhattan'ın kirli havası, güneşin yatık gelmesi yüzünden güzel, mor renkli bir sise dönüşmüştü. Gri beton kulelerin silueti yumuşuyordu böyle olunca.

Craig güverteye adımını atarken tekne ayağının altında eğildi, kaptan yerindeki kişiyi uyandırdı.

«Ashe!» Craig şaşırmişti.

«Ashe Levy, çabalayan yazarların peri prensesi!»

«Yavrum.» Ashe güverteye indi. «Bekleyemedim. Hemen sana gelmek istedim.»

«Duygulandırdın beni.» Craig'in sesi asit gibi acıydı. «Ne zaman yardımına ihtiyaç duymasam, dörtlüme gelersin.»

Ashe Levy bu sözlere aldırış etmedi, elini Craig'in omzuna attı. «Okudum. Bir daha okudum... sonra kaldırıp kasama kilitledim.» Sesi alçaldı. «Harikulâde.»

Craig bir sonraki sitemini erteleyip Ashe'in yüzüne baktı. O yüzde bir sahtelik aradı. Sahtelik yerine, altın çerçeveli gözlüğün gerisindeki gözlerin duygusal gözyaşlarıyla çelik rengine dönüşmüş olduğunu gördü.

«Ömründe yazdığın en güzel şey bu. Craig,»

«Daha üç bölüm!»

«Ama yüreğime saplandı.»

«Epey perdahlanmak ister.»

«Senden kuşku duymuştum. Craig, Bunu itiraf etmem gerek. Bir kitap daha yazacak malzemen kalmadığını düşünmüştüm. Ama bu... bu dayanılır gibi değil. Birkaç saattir burada oturuyor, aklımdan o satırları hatırlıyorum. Bazı yerlerini ezbere tekrarlayabilirim.»

Craig ona dikkatle baktı. Belki o gözyaşları denizin yansıtmasının bir oyunuydu. Ashe gözlüğünü çıkardı, burnunu gürlütle sümkürdü. Yoo, yaşlar gerçektir. Ama Craig yine de inanmakta zorluk çekiyordu. Emin olmasını sağlayacak bir tek kesin deney vardı.

«O kitap için bana avans verir misin, Ashe?» Artık paraya ihtiyacı yoktu. Ama emin olmaya ihtiyacı büyüktü.

«Ne kadar gerekli, Craig? İkiyüz bin yeter mi?»

«Gerçekten beğenmişsin o halde!» Craig yavaşça içini çekti. Yazar milletinin o ebedî kuşkuları bir an için dağılınca, böyle rahatları işte. «Gel, bir içki içelim, Ashe.»

«Daha iyisini yapalım.» dedi yayıncısı. «Gel, sarhoş olalım.»

Craig dümenin başına oturup ayaklarını yüksek bir yere dayadı, elindeki kadehte, damlaların elmas gibi parıldayışını seyretti. Artık Ashe Levy'nin kitabı övüşünü dinlemiyordu bile. Zihni başka yerlerde gezinmekteydi o sıra. insana tüm şansın aynı anda gülmemesi daha iyi. diye düşünüyordu. Aralıklı olarak, birer birer gelirlerse, her birinin tadını çıkarmak daha iyi olurdu.

Tüm zevkler aynı anda yağıyordu üstüne. King's Lynn'ı düşündükçe burnuna Matabele çayırlarının kokusu geliyordu. Zambezi Sularını hatırladı, çalıkların arasında o koca gövdenin çıkardığı hışırtıları duyar gibi oldu. İlk üç bölümün peşinden akıp gelecek yirmi bölümü düşündü, işaret parmağı hevesle kıvrıldı. Acaba şu anda dünyanın en mutlu adamı ben miyim, diye merak etti.

Birden hatırladı. insan mutluluğun tadını ancak, onu bir başkasıyla paylaşarak çıkarabilirdi... içindeki boşluğu hissetti, o benekli gözleri, o genç ağzı düşünürken içini bir melankoli duygusu

kapladı. Bunları ona anlatmak istiyordu. O üç bölümü ona okumak istiyordu. Afrika'da. SallyAnne'in olduğu yerde olmayı tüm ruhuyla özlediğini farkettili.

***

Craig, Jack Daniels'in kullanılmış taşıtlar garajında elden düşme bir LandRover buldu. Jack'ın arabayı öven dırdırına kulaklarını kapatıp motorun sesini dinledi. Tempo pek aman aman değildi ama motordan vuruş ve tokat sesi gibi sesler gelmiyordu. Ön teker transmisyonu iyiydi. Fren sağlam tutuyordu. Kent içinde deneme turu yaparken susturucunun kutusu fırlayıp düştü, ama arabanın geri kalanı parçalanmadı. Bir zamanlar eski LandRover'ini bir hafta sonu içinde tümünden söküp yeni baştan monte etmek zorunda kalmıştı. Bunu da kurtarabileceğini biliyordu. Jack'ın fiyatını bağıra çağıra bin dolara indirdi, yine de kazık yemiş oldu ama acelesi vardı.

Yatı satarken elinde kalan her şeyi LandRover'e yükledi. Bir bavul dolusu giyecek, bir düzine kadar en sevdiği kitaplar, pirinç kasnaklı bir deri bavulda da aile günlükleri. Bagajının en ağır parçası oydu.

Kendisine kalan tüm miras bu günlüklerdi. Bawu'nun bıraktığı tek şey. Milyonlarca dolarlık emlâk. Rholands hisseleriyle birlikte ihtiyarın büyük oğlu Douglas'a yani Craig'in dayısına kalmıştı. O da hepsini satmış. Avustralya'ya göçmüştü. Ama yine de o eskiden kalma yazılar hazinelerin büyüğüydü. Onları okumak Craig'e bir tarih duygusu, soyundan gelen bir gurur veriyor. güven yaratıyordu. Bir çağı böylesine iyi anlamak sayesinde oturup kitap yazabiliyor, üne ve paraya kavuşuyordu. Ayrıca başarı duygusuna da kavuşuyordu. Hatta Rholands'ın kendisi bile ona bu eski kâğıtlar sayesinde geri gelmişti.

Acaba bu King's Lynn yolunu kaç kere gidip gelmişimdir, diye merak etti kendi kendine... ama hiçbir seferi böyle olmamıştı. Hiçbir seferinde oranın patronu değildi kendisi. Ana kapının hemen dışında durdu. Kendi toprağına ilk defa olarak ayağıyla basmak istedi.

Toprağına bastı, durdu. Çevresindeki altın otlaklara, akasya ağaçlarına, ilerdeki gri mavi tepelere, hepsini örten masmavi çanak gibi gökyüzüne baktı, dua edercesine diz çöktü. Takma bacağının hala zorluk çıkardığı tek hareket buydu. Yerden iki ovucuna biraz toprak aldı. Toprağın rengi de. yetiştireceği sığırlar gibi ol aldı. Göz kararıyla av ucundaki toprağı ikiye böldü, onda biri kadarını tekrar yere döktü.

«Bu senin yüzde onun Peter Fungabera.» diye fısıldadı kendi kendine. «Ama bu kalanı benim... onu ömrüm boyunca koruyup seveceğime yemin ederim. Tanrı şahidim olsun.» Oynadığı bu tiyatro nedeniyle kendini biraz çocuksu hissedip utandı, toprağı döktü, ellerinin tozunu pantolonunun gerisine silip tekrar LandRover'e bindi.

Eve varmadan önceki tepelerin eteğinde ince uzun bir gölgenin ilerden kendisine doğru yürümekte olduğunu gördü. Adamın sırtına yıkanmamış bir, battaniye atılmıştı. İçinde yalnızca kalçasına bağladığı bez vardı. Kavga değneklerini sırtında taşıyordu. Ayaklarına eski oto lastiklerinden kesilmiş sandaletler giymişti. Küpeleri asit kavanozlarının plastik kapaklarına boncuk geçirilerek yapılmış, kulak memelerini normal boyunun üç katı kadar uzatmıştı, önünde renkli keçilerden küçük bir sürüyü gütmekteydi.

Craig onu, «Seni görüyorum, ağabey.» diyerek selamladı. ihtiyar sarı dişlerini göstererek sırıttı, Craig'i tanıdığını ve selâmını aldığını belli etti.

«Seni görüyorum. Nkosi.» Craig'in daha önce. buradaki gecekonduların önünde otururken görüp konuştuğu ihtiyardı bu.

«Yağmur ne zaman yağacak?» diye sordu Craig ona. Bir yandan da. tam böyle bir karşılaşma için satın aldığı bir paket sigarayı uzattı.

Afrika'da her tür ciddi konuşmanın önsözü sayılan o soru cevap sohbetine girdiler.

«Adın nedir, ihtiyar?» ihtiyar sözü buralarda, bunamışlık imasından çok bir saygı ifadesi sayılıyordu.

«Bana Shadrach derler.»

«Söylesene. Shadrach. bu keçilerin satılık mı?» Craig bu sözü uzun girizgâhlarla nezaketini kanıtladıktan sonra sorabilmişti ancak. Shadrach'ın gözlerine hemen bir kurnazlık ifadesi gelip yerleşti.

«Bunlar çok iyi keçiler.» dedi. «Onlardan ayrılmak, kendi çocuklarımdan ayrılmak gibi gelir bana.»

Shadrach. King's Lynn'de oturan gecekondu halkının kabul edilmiş lideri ve sözcüsü sayılıyordu. Craig onun kanalıyla, diğerlerinin hepsiyle de ilişki kurabileceğini anladı ve rahatladı.

Günler sürecektir yorucu ve yıpratıcı görüşmelerden kurtulmuş olacaktı böylelikle.

Ama Shadrach'ı pazarlık yeteneğini gösterme fırsatından mahrum edemezdi yine de. Acele ettirerek ona hakaret de edemezdi. Bu yüzden pazarlıklar iki gün sürdü. Bu orada Craig eski konuk köşkünün damını bir tente beziyle kapattı, çalınmış pompanın yerine bir Lister dizel koyup eve su çekmeyi başardı, yeni aldığı kamp yatağını boş evin bir köşesine yerleştirdi.

Üçüncü gün satış fiyatı kararlaştırıldı. Craig de kendini yaklaşık ikibin keçinin sahibi durumunda buldu. Satıcılara paralarını nakit olarak ödedi, her kâğıt parayı, her bozuk parayı onların ovucuna teker teker saydı, sonra meleyip duran servetini dört kiralık kamyonu yükledi. Sulawayo mezbahasına yolladı, bu arada piyasayı mahvetti, fiyatların yarıya inmesine yol açtı, kendisi de onbin dolara yakın para yatırdığı bu alışverişten yüzde elli zarar etti.

«İşe yaman başladık.» diye sıırttı, haber yollayıp Shadrach'ı çağırttı.

«Söylesene ihtiyar, sığırdan anlar mısın?» Bu soru. bir Polinezyalıya balıktan anlar mısın demek, ya da bir İsviçreliye, hiç kar gördün mü demek kadar gülünçtü.

Shadrach gücenmiş gibi doğrulup dikleşti.

«Ben şu boydayken.» diye dizinden aşağı bir yeri işaret etti. «İneğin memelerinden sıcak sütü kendim emedim. Bu boya gelince.» Bu sefer eli diz kapağına yükseldi. «İkiyüz sığır bana emanet edildi. Buzağular analarının rahmine yapışınca onları bu ellerimle çıkardım, yağmurda ahırları su basınca bu omuzlarımda taşıdım. Bu boya gelince.» Eli beş santim daha yükseldi. «Bir dişi aslan öldürdüm. Bıçağımla. Sürüme saldırdı diye...»

Craig sabırla dinliyordu. Sonunda hikâyeye taksit taksit, Shadrach'ın omzuna kadar geldi, orada durdu. «Ve sen de bana sığırlar hakkında ne biliyorsun demeye cesaret ediyorsun, ha?» dedi.

Bu sefer Craig konuştu. «Yakında bu otlaklarda öyle güzel sığırlar otlatacağım ki onlara bakmak gözlerini yaşlarla dolduracak. Getireceğim boğaların sırtları, güneşte parlayan sular gibi parlak olacak; Hörgüçleri sırtlarında ulu dağlar gibi yükselecek, rüzgârlar kurak toprağın tozunu kaldırdığında, yürürlerken husyeleri ağırlıktan yerlere degecek.»

«Ho!» dedi Shadrach. Bu onlarda şaşkınlık ünlemiydi. Craig'in niyetleri de, şiirsel ifadesi de, pek etkilemişti onu.

«Sığırdan iyi anlayan bir adama ve onun bulacağı adamlara ihtiyacım var.» dedi Craig bu sefer.

Shadrach on adam buldu. Gecekondu ailelerinden yirmisini seçti. Hepsi güçlü kuvvetli, hepsi istekliydi. Ne saçmalayacak kadar genç, ne yorulacak kadar yaşlı.

Shadrach nefretle. «Ötekiler maymun soyundan gelen hırsız Mashona'ların sığır arakçıları.» dedi.

«Onları toprağımızdan defediyorum. Emri verdim.»

Craig bu sahiplenme çoğuluna gülümsedi ama Shadrach emredince ötekilerin söz dinlemesinden etkilenmişti.

Shadrach işe aldığı herkesi, yalapşap onarılmış küçük köşkün önündeki alana topladı, onlara geleneksel giya'yı sundu. Matebele komutanları bile savaşılarını çatışmadan bir önceki gece bu kan tutuşturan söylev ve mimiklerle coştururlardı.

«Beni tanırırsınız!» diye bağırdı. «Büyük-büyük-büyükannemin. koca kral Lobengula'nın kızı olduğunu bilirsiniz. Rüzgâr gibi giden kralın.»

«Ehhe!» Toplantının ruhuna girmeye başlamışlardı bile.

«Kral soyundan gelme bir prens olduğumu, doğru dürüst bir dünyada olsa. bin kişinin induna'sı olacağımı, saçlarıma kuş tüyleri, kalkanıma öküz kuyrukları takacağımı biliyorsunuz.» Kavga değneklerini havada bir çevirdi.

«Ehhe!» Craig onların yüzünde gerçek bir saygı ifadesi gördü. ihtiyarı çok tuttuktan belliydi. Doğru seçimi yaptığı için sevindi.

«Şimdi!» dedi Shadrach. «Buradaki bu genç Nkosi'nin bilgeliği ve uzak görüşlülüğü sayesinde, gerçekten induna oldum. Ben. King's Lynn'in induna'sıyım.» Çiftliğe Kingi Lingi diyordu. «Sizler de benim amadoda'larım. seçilmiş savaşılarımsınız.» «Ehhe!» diye kabullendiler, çıplak ayaklarını güm güm yerlere vurdular.

«Şimdi şu beyaz adama bakın. Belki onu genç ve sakalsız görüyorsunuz... ama bilin ki o Bawu'nun torunu. Taka Taka'nın da torununun çocuğudur.»

«Ho!» diye soludu Shadrach'ın savaşıları. Bu isimler sihir gibi etkilemişti onları. Bawu'yu kendileri de tanımışlardı. Sir Ralph Ballantyne ise yalnızca bir efsaneydi. Taka taka adı ona. Matabele isyanında o kadar başarıyla kullandığı makinelinin sesinden ötürü verilmişti.

Craig'e bambaşka gözlerle bakıyorlardı.

«Evet,» diye sürdürdü sözlerini Shadrach. «Evet, bakın ona. Çete savaşının korkunç izlerini taşıyan bir savaşçı o. Korkak, ırz düşmanı Moshona'lardan yüzlercesini öldürdü...» Craig gözlerini kırıpıştırarak, inanmaz bakışlarla bakıyor, Shadrach'ın bu şiirsel nutkunu dinliyordu. «Hatta cesur, aslan yürekli Matabelelerden de kendisine saldıranları öldürdü. Şimdi artık onu bir erkek olarak tanıyın, bir çocuk olarak değil.»

«Ehhe!» diye bağıırken. Craig'in kendi soylarından adam öldürmesine pek de alınmış değillerdi.

«Bilin ki o buraya, sizleri keçi güden karılar olmaktan kurtarıp, yine eskisi gibi gururlu sığırtmaçlar yapmak için geldi çünkü...» Shadrach sözlerinin etkisini artırmak için kısaca durakladı, devam etti. «...yakında bu otlaklar üzerinde otlayan öyle inekler göreceksiniz ki. onlara bakmak gözlerinizi yaşlarla...» Craig, Shadrach'ın kendi sözlerini harfi harfine tekrarladığını fark etti. Okuyup yazmayı bilmeyenlere özgü o olağanüstü bellek, anda da vardı. Sözlerini bitirirken havaya sıçradı, savaş değnekleri birbirine çarptı, herkes onu çılgınca alkışladı, sonra beklenti dolu gözlerle Craig'e baktılar.

Craig onların karşısında ayağa kalkarken, «Üstesinden gelmesi zor bir gösteriydi.» diye düşünüyordu. Alçak sesle, o müzik gibi Sindebele dilinde konuştu.

«Sığırlar yakında gelecek. Onlar gelmeden yapılacak çok iş var. Hükümetin çiftlik işçileri için saptadığı ücreti biliyorsunuz. Onu ödeyeceğim, hepinize ve ailelerinize de tayın bedeli vereceğim.»

Bu sözler pek de alkışlanmadı. «Buna ek olarak.» Craig durakladı. «Her hizmet yılınız dolduğunda size güzel, genç bir inek vereceğim. Kingi Lingi otlaklarında onu otlatmanıza hak tanıyacağım, büyük boğalarımıla çiftleştirip size güzel buzağılar doğurmalarına da hak tanıyacağım...»

«Ehhe!» diye bağırıldılar ayaklarını sevinçle yerlere vurmaya başladılar. Sonunda Craig iki elini havaya kaldırdı.

«Aranızda benim malımı çalmaya kalkanlarınız olabilir. Ya da serin bir gölgelik bulup, günü çalışarak değil, uyuyarak geçirmeye heveslenen olabilir.» Onlara öfkeyle baktı, hepsi biraz sindiler. «Bakın, bu zeki hükümet insanın insana tekme vurmasını yasak etti... ama, sizi uyarıyorum, ben sizi ayağımı kullanmadan da tekmeleyebilirim.» Eğildi, hızlı bir hareketle takma ayağını yerinden çıkarıverdi. elinde tutarak onların karşısına dikildi. Ağzıları açık, bakıyorlardı.

«Bakın, bu benim kendi ayağım değil!» Yüzlerindeki ifade hastalıklı bir hal almaya başlıyordu. Sanki korkunç bir sihir gösterisiyle karşı karşıyaydılar. Yerlerinde sinirli sinirli kıpırdanıp kaçma fırsatı aranmaya başladılar.

Craig bağırıldı. «Bu yüzden de. yasaya karşı gelmeden, kimi istersem tekmeleyebilirim.» iki kere sıçradı, elindeki ayağı en yakınındaki adamın kıçına savuruverdi..

Sessizlik bir an daha sürdü, sonra içlerindeki şaka anlayışı su yüzüne çıktı. Gözyaşları yanaklarında izler bırakana kadar güldüler, çemberler oluşturup elleriyle kendi kafalarını yumrukladılar, birbirlerini kucakladılar, kahkahalardan soluk soluğa kaldılar. Kıçına tekme yiyen bahtsızın çevresine toplandılar, bağıra güle ona takıldılar. Shadrach tüm prens kasılmalarını bir kenara bıraktı, toz toprağın içine, yere yıkıldı, debelene debelene dakikalarca güldü.

Craig onları sevgiyle seyrediyordu. Kendi halkı oluvermişti hepsi. Tabii aralarından ayıklama yapmak zorunda kalacaktı. İyileri bile zaman zaman elbette ki onun zekâsını, iradesini, sabrını sınayacaklardı her Afrikalı gibi. Ama zaman zaman da birbirine yakın bir ailenin üyeleri gibi olacaklardı. Onları seveceğinden emindi.

En önemlisi tel örgülerdi. Sınır diye bir şey kalmamıştı. Miller boyunca dikenli tek eksikti. Herhalde çalınmış olmalıydı. Craig yenisini almaya kalkıştığı zaman eskilerinin neden çalındığını anladı. Matabeleland'da böyle bir mal satılmıyordu. Bu yöreye dikenli tel için ithal permisi de verilmiyordu.

Çiftçiler Kooperatifi müdürü ona. «Zimbabwe'de çiftçilik yapma zevkini paylaşmaya hoş geldiniz.» dedi. «Birileri bir milyon dolarlık akide şekeri ve sütlü çikolata permisi çıkarmayı becermiş ama, dikenli tele çıkarabilen yok.»

«Off. Tanrı aşkına!» Craig çaresizdi. «Çit çekmem şart. Onsuz sığır besleyemem. Ne zaman mal gelir size?» «Orası Harare'deki Ticaret Bakanlığının bir küçük memuruna bağlı.» diye omuz silkti müdür. Craig üzgün üzgün LandRover'ine dönerken birden aklına bir fikir geldi.

«Telefonunuzu kullanabilir miyim?» diye sordu müdüre.

Peter Fungabera'nın kendisine verdiği özel numarayı çevirdi Kim olduğunu açıkladıktan sonra, bir sekreter telefonu bağladı.

«Peter, büyük bir sorunumuz var.»

«Sana nasıl yardımcı olabilirim?» Craig anlattı. Peter kendi kendine mırıldanarak not aldı.

«Ne kadar lâzım?»

«En azından bin ikiyüz kangal.»

«Başka şey lâzım mı?»

«Şu anda değil... ha. evet, seni rahatsız ettiğim için özür dilerim ama, Peter, ben SallyAnne'i bulmaya çalışıyorum. Telefonu cevap vermiyor, telgraflar da cevapsız kalıyor.»

«Beni on dakikaya kadar ara,» diye emir verdi Peter Fungabera. Craig aradığı zaman ona. «SallyAnne yurt dışında.» dedi. «Anladığıma göre Cessna'sıyla Kenya'ya uçmuş. Masal Mara'da, Kitchwo Tembu diye bir yerdeymiş.»

«Ne zaman döneceğini biliyor musun?»

«Hayır ama ülkeye girer girmez sona haber veririm.» Craig adamın kolunun Zimbabwe dışındakileri bile izleyebilecek kadar uzanmasına hayran kalmıştı. Besbelli SallyAnne, dikkat edilecek kimseler listesinde bir isimdi. Birden aklına, herhalde kendisinin de o listede olduğu geldi.

SallyAnne'in Kitchwa Tembu'ya neden gittiğini biliyordu tabii, iki yıl önce Craig de ziyaret etmişti o harika safari kampını. Kampın sahipleri olan Geoff ve Jorie Kent'in davetlisi olarak. Bu mevsimde, kamp çevresindeki zengin bufalo sürüleri yavrulamaya başlardı. Yavruları yemeye çalışan predatörlerle onları korumaya çalışan analar arasındaki savaş. Afrika'nın en görülmeye değer olaylarından biriydi. SallyAnne de Nikon'uyla orada hazır olacaktı.

King's Lynn'e dönerken postaneye uğradı, Nairobi'deki Abercrombie ve Kent'in bürosu kanalıyla telgrafını çekti : «Bana Zambezi Suları için birkaç fikir getir. Stop. Av devam ediyor mu. Soru işareti. Selâm Craig,» Üç gün sonra bir kamyon konvoyu King's Lynn'in bulunduğu tepeye tırmandı. Üçüncü Tugay'dan askerler bin ikiyüz kangal dikenli teli indirip damsız traktör garajlarına yerleştirdiler.

«Ödenecek fatura var mı?» diye sordu Craig, çavuşa. «Ya da imzalayacak belge?»

Adam, «Bilmiyorum,» diye karşılık verdi. «Bana yalnızca bunları buraya getirmem emredildi, ben de getirdim.»

Craig boş kamyonların tepeden aşağıya inişini seyrederken midesine bir yumru oturmuştu. Faturanın asla gelmeyeceği içine doğuyordu. Burası Afrika'ydı, o da biliyordu bunu. Peter Fungabera'yı kendine düşman etmenin sonuçlarını da düşünmek bile istemiyordu.

Beş gün boyunca. Matabeleleriyle birlikte, yarı beline kadar çıplak, ellerinde koruyucu kalın deri eldivenler, deliler gibi çalıştı. Tüm ağırlığıyla teli tutacak direklere yüklendi, adamlarıyla birlikte halk şarkıları söyledi... ama bu arada midesindeki o vicdan yumrusu hep varlığını korudu. Dayanamaz olmuştu.

Çiftlikte hala telefon yoktu. Arabaya binip Bulawayo'ya sürdü. Peter'i Meclis binasında buldu.

«Sevgili Craig, pireyi deve yapıyorsun gerçekten. Levazım subayı daha faturayı çıkarmadı da ondan yollamadım. Ama eğer için daha rahat edecekse sen bana bir çek yolla, işi hemen kapatayım. Ha. Craig, çeki hamiline yaz olmaz mı?» Birkaç hafta boyunca Craig çok daha az uykuyla da yaşanabileceğini öğrendi. Her sabah dört buçukta kalkıyor, Matabele ekipleri kulübelinde uyandırıyor. Onlar uyku sersemi, sırtlarında battaniyeleriyle çıkıyor, soğuktan ürperiyor, nöbetçi ateşinin dumanından öksürmeye başlıyorlardı. Hepsi vız vız söyleniyordu ama, içlerinde pek öfke yoktu aslında.

Öğlende Craig bir akasya gölgesi buluyor, herkes gibi o da uyuyordu. Sonra dinlenmiş olarak kalkıyor, öğleden sonra boyunca tekrar çalışıyor, sonunda yakındaki jacaranda ağacına asılı demiryolu rayına vurularak çıkarılan gonk sesi duyulunca. «Şayii!» diye bir çığlık yükseliyor, herkes dönüş yoluna koyuluyordu.

Craig dönünce üzerindeki toz ve teri, köşkün arkasındaki beton küvette yıkıyor, acele birkaç lokma bir şey yiyiyor, karanlık bastırırken köhne masanın başında, tıslayan gaz lambasının ışığında, önündeki kâğıda tükenmezle yazı yazar durumda oluyordu. Hayalindeki bambaşka bir dünyada yaşıyordu o sıra. Bazı geceler, onikiden sonraya kadar yazıyor, sonra sabah yine dört buçukta, şafak sökmeden kalkıyor, üstelik kendini canlı ve uyanık hissediyordu.

Güneş tenini yakmış, alnına düşen bukleleri sarartmıştı. Ağır işçilik kaslarını geliştirmekteydi. Kesik bacağı da çok sağlamlaşmıştı artık. Bütün gün çitleri dolaşüyor, zerre kadar rahatsızlık hissetmiyordu. Boş vakti o kadar azdı ki, yemekleri son derece ilkel oluyordu. Viski şişesinin kapağı bile açılmamıştı henüz. Craig incelmış, yüzü atmaca yüzüne benzemişti.

Derken bir akşam LandRover'i Jacoranda ağaçlarının altına park ettikten sonra evine doğru yürürken birden durmak zorunda kaldı. Kızarmış rosto ve patates kokuları, tuğla bir duvara çarpmış gibi etki yaptı ona. Ağzının Sularıdığını gördü, tekrar ilerledi. Açlıktan ölmek üzere olduğunu hissediyordu.

Uydurma mutfakta, odun ateşinin başında ince uzun bir gölge duruyordu. Saçları pamuk gibi bembeyazdı. Craig kapıda belirince adam başını kaldırıp suçlayan gözlerle ona baktı.

«Beni neden çağırmadın?» diye sordu Sindebele dilinde. «Kingi Lingi'de başka kimse yemek yapamaz!»

«Joseph!» diye bağırdı Craig yürüyüp onu özlemle kucakladı. Yaşlı adam tam otuz yıl Bawu'nun aşçılığını yapmıştı. Elli kişiyi resmî şölende ağırlayabilir, orman ateşinde avcı karavanası pişirebilirdi. Fırın haline getirdiği teneke kutuda pişen ekmeğin kokusu yayılmaya başlamıştı bile. İhmale uğramış bahçede, bir çanak dolusu salata yapabilecek malzeme de bulmuştu.

Joseph kendini Craig'in kollarından kurtardı. Bu usulsüzlük onu biraz sarsmıştı. «Nkosona, elbiselerin çok kirli.» dedi. Hâlâ küçük bey diyordu ona. «Yatağın do yapılmamıştı. Bıraktığın pisliği temizlemek için bütün gün uğraştık.»

Craig mutfaktaki öbür adamı ancak o zaman görebildi.

«Kapalala, diye sevinçle güldü. Uşak sırtıttı, kafasını hızlı hızlı salladı. O da sevinç içindeydi. Kömür doldurduğu ağır demir ütüyle, o da iş başındaydı. Craig'in bütün giyecekleri ve çarşafaları yıkanmış, şimdi gıcır gıcır ütüleniyordu. Köşkün tüm duvarları yıkanmış, yerler pırıl pırıl cilalanmıştı. Musluğun vanaları bile bahriyeli üniformalarındaki düğmeler gibi parlıyordu.

«İhtiyaçlarımızın bir listesini yaptım.» dedi Joseph. Craig'e. «Şimdilik bunlar yeter. Ama senin gibi birinin bu kovukta yaşaması da yakışık almaz Nkosi Bawu görse, hiç onaylamazdı.» Joseph yaşamasını bilen adamdı doğrusu. «Ben de bunu düşünerek en büyük karımın amcasına haber saldım. Usta bir duvarcıdır. Kiremitçi olan oğlunu, marangoz olan yeğenini de alıp gelmesini söyledim. Hepsi de sanatlarında çok iyidirler. Yarın burada olurlar, bu köpeklerin büyük eve verdiği hasarı onarmaya başlarlar. Bahçeye gelince, ben bir adam tanıyorum...» King's Lynn'ı adam etmek için nelerin gerekli olduğunu birer birer sayıp duruyordu. «Ve o zaman. Noel şölenine otuz önemli konuk davet edebilecek duruma geliriz. Eski günlerdeki gibi. Şimdi git de yıkan, Nkosano. Yemek onbeş dakikaya kadar hazır olur.»

Otlakların sınırları sağlamlanmış, çevre binaların ve esas evin onarımı yoluna girmiş olunca. Craig de hayvan alma konusuyla meşgul olacak zamanı ayırabildi. Shandrach'la Joseph'i çağırdı, yokluğunda King's Lynn'ı onlara emanet ettiğini söyledi. Sorumluluğu ikisi de ciddiyetle kabullendiler. Craig havaalanına gidip LandRover'i oradaki otoparka bıraktı, güneye giden tarifeli

uçağa bindi.

Üç hafta Güney Afrika Birliği eyaletlerinden Kuzey Transvaal'in belli başlı sığır çiftliklerini dolaştı. Buraların iklimi, Matabeleland'a oldukça benzerdi. Damızlık sığır alma işi aceleye getirilecek iş değildi. Her alışveriş için satıcıyla günler süren görüşmeler yapılması, hayvanların incelenmesi gerekiyordu. Craig bu arada Afrikaner köylülerinin konukseverliğinin zevkini çıkardı. Bu köylülerin ataları, Ümit Burnundan, öküz arabalarıyla buralara gelip yerleşen insanlardı. Hayvanlarıyla hep yakın olmuşlardı. Craig her alışverişinde, sığırlarla ilgili yeni bilgiler edindi, sonunda kendi bilgi stoku da epey zenginleşti. Öğrendikleri ona Bawu'nun izinden gitmeyi, onun başarılı deneylerini sürdürmeyi, sağlamlığıyla, hastalığa ve kurağa dayanıklılığıyla tanınan Afrikander türünün, çabuk ürün veren Santa Gertrudis türüyle karıştırmayı öğütlüyor gibiydi.

Suni ilkah yapılmış genç inekler aldı. Ünlü soylardan gelme. şecereli damızlık boğalar aldı. Belgeleri hazırladı, muayeneleri yaptırdı, aşıları ayarladı, karantina kâğıtlarını çıkarttı, sigortaları yaptırdı. Bütün bu muameleler, hayvanların sınırı geçip bir başka ülkeye girebilmesi için şarttı. Bu arada kuzeye doğru. King's Lynn'e kadar olan yolculuk da planlanmalıydı. Craig, böyle değerli hayvanları taşımada uzmanlaşmış bir nakliyeciyi firmayla temasa geçti.

Ödünç aldığı dolarların yaklaşık iki milyonunu harcadıktan sonra, uçakla döndü. King's Lynn'e geldi, sığırlar gelmeden önceki son hazırlıklara başladı. Damızlıklar aylar boyunca, parti parti teslim edilecekti. Her parti yerine iyice yerleştikten sonra ikincisi gelecekti.

İlk gelen, dört genç boğa oldu. Damızlık görevlerine başlamaya hazırdılar. Craig bunların her birine onbeş bin dolar ödemişti. Peter Fungabera ilk hayvanların gelişini gereğince kutlamak taraftarıydı. Kabine bakanlarından ikisini törene katılmak üzere razı etmişti. Başbakanla turizm bakanı yoktu bu gelenler arasında. Yoldaş Tungata Zebiwe o gün meşguldü.

Craig süslü püslü bir konuk ağırlama çadırı ısmarladı. Joseph de keyifle, o ünlü şölenlerinden birini hazırlamaya girişti. Craig iki milyonu harcamanın acısını hala içinden çıkaramamıştı. Bu yüzden ucuz yola başvurdu. Ümit Burnundan iyi bir şampanyanın kendisini değil de taklidini ısmarladı.

Bakanlı grup. siyah Mercedes'ler konvoyu halinde çıkageldi. Yanlarında "bol silah taşıyan" fedaileri de vardı. Fedailerin hepsi havacı tipi güneş gözlüğü takmıştı. Bayanlar yere kadar, desenli safari takımlar giymişlerdi. Dünyanın en çarpıcı renklerindeydi bunlar. Tatlı ucuz şampanya, banyonun tıpası açılmış gibi içilip gidiyordu. Kısa zamanda tüm konuklar bülbüller gibi şakımaya, çocuklar gibi kıkırdaşmaya başladılar. Eğitim Bakanının en büyük karısı bluzunun düğmelerini açtı, kocaman siyah memesini çıkarıp kalçasında taşıdığı bebeğe erken bir öğle yemeği sundu. Kendi de bir yandan bol bol şampanya içmeye devam ediyordu. Craig'in yanında durmakta olan eski bir İngiliz Hava Kuvvetleri subayı, sırtarak. «Buna uçuş sırasında benzin ikmali derler.» diyordu.

Son gelen Peter Fungabera oldu. Komple üniformasını giymişti. Arabasını Üçüncü Tugay'da yüzbaşı olan genç yaveri kullanıyordu. Bu odamı Craig daha önce de bir iki kere görmüştü. Bu sefer Peter onu tanıştırdı. «Yüzbaşı Timon Nbebi.»

Çıt deseniz kırılacak kadar zayıftı. Madeni çerçeveli gözlüğünün ardındaki gözleri, asker gözü denemeyecek kadar duyguluydu. El sıkışı da acele ve ödlekti. Craig onunla konuşmayı isterdi ama, o sırada boğaları taşıyan taşıt da tepeye tırmanmış bulunuyordu. Kamyon uçuşan kırmızı tozların arasında durdu. Durduğu yerin tam önünde Craig'in hayvanlar geçsin diye kurdurduğu iki yanı tahtalarla çevrili yol vardı. İskele indirildi, ama arka kapak açılmadan önce Peter Fungabera kamyonun arkasına tırmanıp kalabalığa hitab etti.

«Bay Craig Mellow, istediği ülkede yaşamayı seçebilecek bir insandır. Uluslararası üne sahip bir yazar olarak da. hangi ülke olsa seve seve kabul eder onu. Oysa o Zimbabwe'yi seçti. bunu yapmakla da bütün dünyaya buranın her ırktan, her renkten her kabileden insanın, hem Mashona'nın hem Matabele'nin yaşayabileceği, çalışabileceği, korkmadan, zarar görmeden yasalara sığınabileceği bir ülke olduğunu göstermiş oldu.» Bu siyasal reklâmlardan sonra Peter Fungabera bir espri yapmaya karar verdi. «Şimdi de ülkemize gelen bu yeni göçmenleri karşılıyoruz ve karşılarken her birinin nice değerli erkek ve kız evlâtlara babalık edeceğine. Zimbabwe'nin zenginliğine katkıda bulunacağına inanıyoruz.»

Peter Fungabera alkışları kendisi başlattı. Craig arka kapıyı açtı. İlk yeni göçmen dışarı fırladı, gözlerini kırıştırarak güneşin altında zınk diye durdu. Dev bir hayvandı. Bir tonu aşkın! Şişkin kasları, parlak kızıl kahverengi sağrısı vardı. O gürültülü. sarsıntılı kamyon yolculuğuna tam onaltı saat dayanmıştı. Ona verilen müsekkinlerin etkisi kaybolmuş, hayvana bir akşamdan kalmalık gelmişti. Tüm dünyaya karşı acı bir öfke vardı içinde. Alkışlayan kalabalığa, bir renk cümbüşü oluşturan kadınlara doğru baktı ve sonunda öfkesini odaklaştıracak bir şey buldu. Korkunç bir böğürtü kurtuldu ciğerlerinden. Bakıcılarını peşinden sürükleyerek tıpkı bir çığ gibi iskelenin yokuşundan aşağıya doğru atıldı.

Bakıcılar kayışları ellerinden kaçırdı, tahta korkuluklar do o saldırıya dayanamadı. Konuklar bir anda dağılıverdiler. Aç bir barakudanın saldırısı önünden kaçan sardalyalar gibi dört bir yana saçıldılar. Yüksek rütbeli yetkililer, koşmakta olan karılarının önüne geçtiler, jacaranda ağaçlarına bir an önce ulaşmaya sovaştılar. Kadınların sırtlarına kayışlarla bağlı bebekler avazları çıktığı kadar haykırıyorlardı.

Boğa şölen çadırının bir yanına doğru atıldı. Hâlâ olanca hızıyla koşuyordu. Çadırın ipi o koca omuzlarına nasılsa dolanıverdi. çadır zarif bir dalgalanmayla, bir yığın korku içinde konuğu altına gömerek örtü gibi indi. Boğa çadırın öbür yanından fırladığı sırada, bir bakanın karısı kendini tam onun yolu üzerinde buldu. Avaz avaz bağıırıyordu. Boğa ona boynuzunun gerisinden baktı, bir saniye sonra da boynuzun ucu kadının uçuşan elbisesine takıldı. Boğa kafasını ani bir hareketle kaldırdı. parlak renkli kumaş kadının üzerinden kolayca sıyrılıp hayvanın kafasına dolandı. Kadın istemeyerek olduğu yerde bir dondu, dengesini buldu, ondan sonra da anadan doğma, upuzun bacaklarını oca aç a tepelere doğru uçtu gitti.

İngiliz pilotu bu sefer de. «İkiye bir kısarak bir meme farkıyla kazandı.» dedi. Zevkten kendinden geçmişti. Ucuz şampanyanın etkisi de yabana atılmamalıydı tabii.

Kadının elbisesi boğanın kafasına iyice dolanmıştı. Hayvan buna daha da sinirlendi. Sanki arenada, matadorun pelerini vardı gözünün önünde. Kocaman, kendinden silahlı kafasını sağa. sola çevirdi, elbise dalgalandı, o hain küçük gözlerden bir tanesi ortaya çıktı. Çıktığı anda. saygıdeğer eğitim bakanını göreceği tuttu. Koşanlar içinde en düztabanı oydu. Vücudu da ağır olduğundan, yokuşu zor tırmanıyordu.

Tam mevkiine uygun bir kilo taşımaktaydı adamcağız. Göbeği yeleğinin altında koca bir dağ gibiydi. Hop hop hopluyordu. Yüzü gece vakti küllerin aldığı renge dönüşmüştü. Korku ve yorgunluktan, kız çocukları gibi tiz bir ses çıkarıyordu. «Vurun onu! Vurun şu şeytanı!» Fedaileri bu emre aldırmadılar. Onlar bakanın elli metre ilerisindeydi zaten. Arayı da hızla açıyorlardı.

Craig olduğu yerden çaresiz bakışlarla bakmaktaydı. Boğa başını eğip tepeye saldırdı, kaçan bakana doğru seyirtti. Ayaklarının altından tozlar püskürüyordu. Bir kere daha böğürdü. Ses Bakanın gerisine birkaç santim uzaklıktan geldi ve sanki adamı bir iki adım ileriye fırlattı. Anlaşılan saygın

bakanın tırmanma yeteneği, koşma yeteneğinden çok daha fazlaydı. Jacaranda ağacının gövdesine sincap gibi hızla tırmandı, alt dallardan birine asılıp kaldı. Boğa onun tam altındaydı.

Boğa tekrar, hırsla böğürdü, tepesindeki adama baktı, ön ayaklarıyla yerleri tepti, beyaz boynuzlarıyla yukarıya uzanmaya uğraştı.

«Bir şey yapın!» diye haykırdı bakan. «Gitsin buradan!» Fedailer omuzlarının üzerinden arkaya baktılar, durumu görünce cesaretlerini yeni baştan kazandılar. Oldukları yerde durup tüfeklerini omuzlarından indirdiler, tedbirli adımlarla boğaya ve kurbanına doğru ilerlediler.

Otomatik tüfekler doldurulurken Craig avazı çıktığı kadar. «Yoo! Vurmayın!» diye haykırdı. Sigortanın, kasıtlı tüfek ateşinden ölüm gibi bir durumu kapsamadığından hemen hemen emindi. Bu hayvan için saydığı onbeş bin dolar bir yana ateş edilirse bakanın arkasında şölen çadırı ve onun altında kalan kalabalık da vardı. Çevrede de kaçışan kadınlar, çocuklar ve Craig'in kendisi.

Üniformalı fedailerden biri tüfeğini kaldırıp nişan aldı. Son korku ve heyecanı, nişan alma yeteneğine katkıda bulunacak değildi elbette. Tüfeğin namlusu havada geniş daireler çizip duruyordu.

Craig tekrar. «Hayır!» diye bağırdı, kendini kamyonun önünde yüzükoyun yere attı. O anda namluyla boğanın arasında ince uzun bir adam belirdi.

«Shadrach!?» diye fısıldadı Craig minnetle ihtiyar adam yaklaşıp tüfeğin namlusunu görkemli bir hareketle itti, sonra yüzünü boğaya döndü.

«Seni görüyorum, Nkunzi Kakhulu! Koca boğa!» diye selâmladı onu nezaketle.

Boğa kafasını sesin geldiği yana çevirdi, Shadrach'ı gördüğü hemen belli oldu. Homurdandı, başını tehlikeli bir biçimde salladı.

«Ho! Sığırlar prensi! Ne kadar da güzelsin!» Shadrach o ürkütücü boynuzlara doğru bir adım attı.

«Başın ne kadar soylu!» dedi okşayıcı bir sesle. «Gözlerin küçük kara mehtaplar gibi!» Boğa boynuzlarını ona doğru eğdi ama hareketi pek o kadar ürkütücü olmadı. Shadrach iki adım daha attı. Kadın ve çocukların korku çığlıkları dinmişti. En korkaklar bile koşmuyordu artık. Herkes dönmüş, ihtiyar adamla boğayı seyrediyordu.

«Boynuzların büyük Mzilikazi'nin hançeri kadar keskin.» Shadrach ağır ağır öne doğru ilerliyordu. Boğa kararsız bir hareketle gözlerini kırptırdı, ona kızıl kızıl baktı.

«Husyelerin ne kadar görkemli.» diye mırıldandı Shadrach okşayan bir sesle. «Kocaman granit kayalar gibi. Bunların ağırlığını ve kuvvetini onbin inek hissedecek.» Boğa bir adım geri gitti, kafasını bir kere daha isteksizce salladı.

«Solugun kuzey rüzgârı kadar sıcak, boğalar kralı.» Shadrach elini yavaşça uzattı, herkes soluksuz, baktı.

«Sevgül yavrum.» Shadrach o parlak, ıslak, çikolata rengi buruna dokundu, boğa sinirli sinirli geriledi, sonra tedbirli adımlarla tekrar yaklaşıp Shadrach'ın elini koklamak istedi. «Benim sevgili yavrum, büyük boğaların babası...» Shadrach işaret parmağını tunç burun halkasına yavaşça taktı, eğildi, ağzını pembe derili burun deliklerine dayadı, kendi soluğunu gürültüyle oraya üfledi. Boğa ürperdi. Craig onun koca omuz kaslarının sakinleştiğini gözüyle gördü. Shadrach doğruldu, parmağı hala burun halkasına takılı, dönüp yürüdü... boğa da onu kuzu gibi takip etti. Seyircilerden zayıf bir tezahürat ve rahatlama sesi yükseldi. İnanamadıkları belliydi. Shadrach onlara nefret dolu bakışlarla bakınca hepsi sindiler.

«Nkosi!» diye seslendi Craig'e. «Bu geveze Mashona maymunlarını çıkar toprağımızdan. Sevgili

yavrumun canını sıkıyorlar.» Craig içinden, inşallah konuklar arasında Sindebele dilini anlayan yoktur diye dualar ediyordu.

Nguni halkıyla hayvanları arasındaki bu hemen hemen esrarengiz yakınlığa bir kere daha şaşmaktaydı. Çok eski çağlarda, ilk sürüler Mısır'dan çıkıp güneye doğru hicret etmeye başladıklarında, siyah adama hayvanın kaderi birbirine ayrılmayacak biçimde bağlanmıştı. Hörgüçlü sığırlar Hindistan'dan çıkmaydı. Avrupa boğalarına benzemezdi. Ama çağlar geçince bu kabileler kadar Afrikalılaştırmışlardı. Garip, diye düşündü Craig, sığırlarla uğraşan kabileler her zaman en üstün, en savaşçı kabileler olmuştu. Masai'ler gibi, Bechuana'lar, Zulu'lar gibi. Toprağa bağlı yaşayanları hep onlar yönetirdi. Belki de sürekli otlak aramak, topraklarını başkalarına karşı savunmak zorunda kalmalarından. insandan da. hayvandan da korumak istemelerinden. Belki bu yüzden kavgacı olmuşlardı öyle.

Shadrach'ın koca boğayı sindirişindeki o kibirli küstahlığı görmemeye olanak yoktu. Efendi ve hayvan, bir birlik oluşturup soylulaştırmışlardı. Eğitim bakanına aynı şey olamamıştı. O hala jacaronda dalında kedi gibi tünemeye çalışıyordu. Craig oraya yürüdü, fedailerle birlikte o da adama inmesi için yalvarmaya başladı.

Peter Fungabera oradan en son ayrılan konuk oldu. Craig'le birlikte çiftliği gezmiş, otlakların tatlı kokusunu burnuna çekmiş, toprağı yeniden kaplamaya başlayan çimenleri seyretmişti.

Craig, «Büyükbabam eski sulama sistemini savaş sırasında değiştirip asbest boru döşemişti,» diye açıkladı. «Sizin o RPG7 roketleri yaman şeylerdi.»

«Evet,» diye ona katıldı Peter. «Onlarla ne ateşler, ne yangınlar başlattık.»

«Doğrusunu istersen, burayı onarma şansına kavuştuğum için seviniyorum. Çok şeyi yeni baştan yapmak gerekti...»

«Bu kadar kısa zamanda bu kadar çok şeyi başardığın için seni kutlamam gerek Yakında otoların gibi lüks bir yaşam süreceksin. Bu ülkeyi ilk ele geçirdiğinizden beri sürüp giden yaşamınız gibi.» Craig ona keskin bakışlarla baktı, bu sözlerin ardında kötü bir anlam aradı ama Peter'in gülümsemesi yine her zamanki kadar sevimli ve rahattı.

«Bütün bu gelişmeler mülkün değerine çok katkıda bulunuyor.» deyiverdi Craig, «Sen de bunun hatırı sayılır bir payına sahipsin.»

«Elbette.» Peter elini avuturcasına Craig'in koluna dayadı. «Ve senin de önünde daha dünya kadar iş var. Zambezi Suları da seni bekliyor. Oraya ne zaman başlayacaksın?»

«Hemen hemen hazırım. Öteki hayvanlar gelir gelmez. SallyAnne'i ayrıntılar konusunda yardımcı olmaya razı ettim.»

«Eh. o halde hemen başlayabilirsin.» dedi Peter. «Sally Anne Jay dün sabah Harare havaalanına indi.» Craig içinden bir sevinç ve beklenti duygusunun yükseldiğini hissetti.

«Bu akşam kasabaya iner ona telefon açarım.»

Peter Fungabera'nın ağzından sıkıntılı bir gülüş çıktı. «Hâlâ telefonunu bağlamadılar mı senin? Yarın bakarım o konuya. Bu arada benim telsizimi kullanabilirsin.» Telefoncular ertesi gün öğleden önce geldiler. SallyAnne'in Cessna'sı da bir saat sonra doğu ufuklarında belirdi. Craig ona işaret vermek için meydanda bir takım paçavraları makine yağına batırıp yaktırdı. Çıkan duman, kıza rüzgârın durumunu da anlatacaktı. SallyAnne inişini yaptı, uçağı LandRover'in durduğu tarafa doğru yaklaştırdı.

Uçaktan yere atıldığı zaman. Craig onun ne kadar çevik ,ve çabuk hareketli olduğunu unuttuğunu fark etti. Sımsıkı blucini içindeki bacaklarının biçimini de. SallyAnne gerçek bir sevinçle gülümsüyordu. El sıkışı sıcak ve sıkıydı. Pamuklu bluzunun altına hiçbir şey giymemişti. Craig'in gözlerinin oraya doğru baktığını, sonra başını suçlu suçlu kaldırdığını farkettiler ama buna aksilenmedi.

«Yukardan ne kadar güzel görünüyor çiftlik!» dedi.

«Seni gezdiririm.» Bavulunu alıp LandRover'in arka kanepesine attı, SallyAnne oğlan çocukları gibi bacağını kapının üzerinden aşırıp arabaya öyle bindi.

Eve döndüklerinde vakit akşama yaklaşıyordu.

«Kapalala sana bir oda hazırladı, Joseph de bir numaralı yemeğini pişirdi. Sonunda artık jeneratörümüz de çalışıyor. Işık var. sıcak su var, banyo var... ya da istersen sana kasabadaki motelden bir yer tutar, ara boyla götürürüm.» «Benzine yazık olmasın.» diye gülümsedi SallyAnne.

Az sonra verandaya. ıslak saçlarına bir havluyu türban gibi sarmış olarak geldi, kendini Craig'in yanındaki koltuğa attı. ayaklarını alçak duvarın üstüne dayadı.

«Tam anlamıyla harikaydı,» dedi. Sabun kokuyordu. Cildi sıcak banyodan hala pembe pembeydi.

«Viskini nasıl istersin?»

«Ağzına kadar dolu ve çok buzlu.»

Yudumladı. içini çekti, birlikte gurubu seyrettiler. O pırıl pırıl Afrika guruplarından biriydi. Güneş batarken konuşmak, günah işlemek olurdu. Sessizce koca ateş topunun görünmez olmasını beklediler. Sonra Craig uzandı, bir tomar kâğıdı onun kucağına koydu.

«Bu ne?» Meraklanmıştı.

«Zambezi Sularındaki danışmanlık ve konuk konferansçılık hizmetlerin için kısmî ödeme.» Craig onun koltuğunun üzerindeki ışığı açtı.

SallyAnne ağır ağır okudu. Her sayfayı üç dört kere okuyordu. Birden, kucağındaki kâğıtları sahiplenircesine sıkarak durdu, gecenin karanlığına doğru baktı.

«Bu yalnızca havası hakkında kaba bir fikir vermek için. Birkaç sayfa. Her yazının karşısına ilgili bir fotoğraf konmasını önerdim.» Craig sessizliği, titrek çıkan bir sesle bozmuştu. «Tabu ben fotoğrafların pek azını gördüm. Sende daha yüzlercesi olduğundan eminim. İki yüzelli sayfa olsun diye hesaplıyordum. Bir o kadar da senin fotoğraflar. Hepsi renkli olmalı tabii.»

SallyAnne başını yavaşça ona çevirdi. «Korkuyormuş!» dedi. «Allah kahretsin Craig Mellow... Bu sefer ben korkudan felç oldum.»

Kızın gözlerine tekrar yaşlar dolduğunu görüyordu. «Bunlar o kadar...» Bir kelime aradı, bulamadı, vazgeçti. «Ben fotoğraflarımı bunların karşısına koyarsam çok... ne bileyim... yavan kalırlar herhalde. Bu topraklar konusunda böylesine ustaca ifade ettiğin o büyük sevgiye lâıyk olmazlar.»

Craig başını iki yana salladı, bu sözü inkâr etti. SallyAnne başını tekrar eğip biraz daha okudu.

«Craig, bu kitabı benimle paylaşmak istediğinden emin misin?»

«Evet,.. hem de çok istiyorum.»

«Teşekkür ederim,» dedi. Craig o anda, ilerde sevişeceklerinden emin oldu. Hemen değil. Bu gece değil. Daha çok erkendi... ama günün birinde birbirinin olacaktı. Bunu onun da bildiğini hissetti. Gerçi ondan sonra pek az konuştular ama, Craig ne zaman ona baksa, güneş yanığına rağmen o yanakların koyulaştığını görüyordu.

Yemekten sonra Joseph kahveleri verandada servis yaptı. O gidince Craig ışığı söndürdü, karanlıkta ayın doğuşunu seyrettiler.

SallyAnne yatmak üzere ayağa kalktığı zaman pek yavaş yürüdü, boşuna oyalandı. Craig'in tam karşısında durdu. Başu onun çenesine kadar geliyordu. «Teşekkür ederim.» Başını kaldırdı, ayak burunlarında yükselip onun yanağına bir öpücük kondurdu. Yine de Craig onun henüz hazır olmadığını biliyordu. Kucaklamak için hiçbir hareket yapmadı.

***

Son sığırlar geldiğinde, beş mil ilerdeki ikinci çiftlik. Queen's Lynn de iskâna hazırды. Craig'in yeni işe aldığı beyaz kâhya ailesiyle birlikte geldi. Sağlam yapılı, ağır konuşan bir adamdı. Afrikaner kanına rağmen, bu ülkede doğup büyümüştü. Sindebele'yi Craig kadar iyi konuşuyordu. Siyahları anlıyor, onlara saygı duyuyordu. Ama en iyi yanı sığırları tanınması, sevmesiydi. Tam ve gerçek bir Afrikalıydı.

Hans Groenewald geldikten sonra. Craig artık Zambezi Suları'nı turizm amacıyla geliştirme işini düşünmeye vakit bulabiliyordu. Güney Afrika'daki bazı lüks av çiftliklerinde buna benzer bungalovlar yapmış genç bir mimar seçti, onu Johannesburg'dan uçakla getirtti.

Craig, SallyAnne ve mimar, üçü birlikte Zambezi Suları'nda bir hafta kamp kurdular. Chizarira nehrinin iki kıyısını da arşınladılar. Toprağın her santimini inceleyip, beş konuk evinin ve onları destekleyecek servis kompleksinin nerelere kurulacağını saptadılar. Peter Fungabera'nın emriyle, burada onları Üçüncü Tugaydan bir manga asker koruyordu. Başlarında Yüzbaşı Timon Nbebi vardı.

Craig bu adamı iyi tanıyınca, ilk izlenimlerinin doğru çıktığını anladı. Ciddi, okumayı seven bir gençti. Boş zamanlarında. Londra üniversitesinin mektupla sağladığı siyasal ekonomi kursunu alıyor, ona çalışıyordu. İngilizceyi ve Sindebele'yi kendi anadili olan Shona dili kadar iyi konuşabiliyordu. Craig ve SallyAnne'le geceleri kamp ateşi başında uzun sohbetler yapıyorlar, ülkeyi tehlikeye iten kabile çatışmalarına bir çözüm bulmaya uğraşıyorlardı. Timon Nbebi'nin görüşleri insanı şaşırtacak kadar ılımlıydı. Sanki bir Shona tugayında subay değildi genç adam. Kabileler arasında işlerlikli bir anlayış olmasını gerçekten istiyor, gerekli buluyor gibiydi.

«Bay Mellow.» diyordu. «Nefretle bölünmüş bir toprakta yaşamayı göze olabilir miyiz? Kuzey İrlanda ve Lübnan'a bakıyorum da kabile çatışmalarının sonucu gördükçe korkuyorum.»

«Ama sen Shona'sın. Timon.» dedi Craig yumuşak sesle. «Herhalde daha çok kendi kabileni tutarsın.»

«Evet, Ama hepsinden önce bir vatanseverim ben. Çocuklarıma bir AK 47 tüfeğiyle barış sağlayamam. Bütün Matabele'leri öldüre öldüre gururlu ve onurlu bir Shona olamam.»

Bu tartışmalar elbette ki hiçbir sonuca varamazdı ama, bu ıssız, huzurlu diyarda bile kendilerini korumak için silahlı bir mangaya ihtiyaç duyuyor olmaları, durumu daha acılaştırıyordu. Çevrede hep silahlı adam bulunması Craig'i de SallyAnne'i tedirgin etmeye başladı. Bir haftalık kamplarının sonlarına doğru bir gece ikisi birlikte nöbetçileri atlatıp kamptan uzaklaştılar.

Sonunda ikisi baş başayken rahat edebilmeye başlamışlardı. Dostça bir sessizliği paylaşabiliyor, ya da bir saat kesintisiz çene çalabiliyorlardı. Birbirine dokunmaya da başlamışlardı. Kısacık, görünüşe göre normal temaslardı bunlar. Ama ikisi de o dakunuşları yoğun biçimde hissediyorlardı. SallyAnne uzanıyor. lâfını vurgulamak için onun elinin üzerine kendi elini kapatıyor ya da mimari çizimlerine bakmak için eğildiğinde ona dayanıyordu. Craig'den çok daha çevik olduğu halde. Craig yine de sulardan atlamak, ağaca uzanmak gerektiğinde elini uzatıp ona yardım ediyordu.

Bugün ilk defa baş başaydılar. Çevredeki abanozlardan daha yüksekçe bir küçük tepe buldular. Burası gergedan tuvaletine bakıyordu. Seyretmek ve fotoğraf çekmek için uygun bir yerdi. Oturup kocaman, iğrenç yaratıklardan birinin gelmesini beklemeye başladılar. Başlarını birbirine eğiyor, fısıldaşarak konuşuyorlardı ama, bu sefer pek dokunmuyorlardı birbirlerine.

Birden Craig tam altlarındaki sık çalılara doğru baktı, olduğu pozda dondu. «Kıpırdama,» diye fısıldadı telâşlı bir sesle. «Hiç hareket etmeden otur!»

SallyAnne başını yavaşça çevirdi. Craig'in baktığı yere baktı. Craig onun şaşkınlık soluğunu duydu.

«Kim bunlar?» diye boğuk bir ses çıkardı kız. Craig cevap vermedi.

Görebildiği kadarıyla, iki kişiydiler. Yalnızca dört göz parıldıyordu. Leopar kadar sessiz gelmişlerdi. Ömürlerini saklanarak geçirmiş kişilerin ustalığıyla, doğaya uyumlamışlardı kendilerini.

Sonunda bir tanesi, hafif, ama ölüm kokan bir sesle konuştu. «Demek sonunda Mashona katil köpeklerini buraya, bizi avlamaya getirdin. Kuphela.»

«Doğru değil bu. Yoldaş Dikkat.» dedi Craig, Boğuk bir fısıltıyla konuşuyordu. «Onları hükümet beni korumaları için yolladı.»

«Sen bizim dostumuzdun... bizden korunmaya ihtiyacın yoktu.»

«Hükümetin bundan haberi yok.» Craig sesine ikna edici bir ton vermeye uğraşıyordu. «Karşılaştığımızı hiç kimse bilmiyor. Sizin burada olduğunuzu da hiç kimse bilmiyor. Buna hayatım üstüne yemin edebilirim.»

«Belki de hayatın söz konusu zaten.» diye kabullendi Yoldaş Dikkat. «O halde çabucak anlat bana. Bize ihanet etmeye gelmedinse. neden geldin buraya?»

«Burayı satın aldım. Grubumuzdaki öteki beyaz adam, ev yapıcısı. Buraya turistlerin ziyaret edeceği bir rezerv yeri kurmak istiyorum. Wankie Park gibi.»

Bunu anlayabilirlerdi. Ünlü Wankie Ulusal Parkı da Matabeleland'daydı. İki gerilla birkaç dakika aralarında fısıldaştılar, sonra başlarını Craig'e doğru kaldırdılar.

«Biz ne olacağız?» diye sordu Yoldaş Dikkat. «Sen evleri yaptırınca biz nereye gideceğiz?» Craig ona, «Biz dostuz.» diye hatırlattı. «Burada size de yer var. Size para ve yiyecek yardımı yaparım siz de buna karşılık benim hayvanlarımı ve binalarımı korursunuz. Buraya gelen konuklarımı gizliden gizliye kollar, bir daha rehine lâfının edilmemesini sağlarsınız. Dostlar arasında bir anlaşma olsun mu bu?»

«Bizim dostluğumuz senin için ne kadar değerli, Kuphela?»

«Her ay beşyüz dolar.»

«Bin.» diye karşı teklifi yaptı Yoldaş Dikkat.

«Gerçek dostlar, para gibi önemsiz konular yüzünden tartışmaz.» Craig fiyatı kabullenmişti. «Şuanda üstümde altıyüz dolar var. Ama gerisini de kamp kurduğumuz incir ağacının altına gömer, buradan öyle giderim.»

«Biz bulur alırız.» diye güvence verdi Yoldaş Dikkat. «Ve her ay seninle ya şurada ya da şurada buluşuruz.» Dikkat eliyle iki randevu yerini, karşılıklı tepeleri işaret etti. İkisi de yüksek tepelerdi. Nehirden epey uzaktaydı. Dorukları ufukta mavimsi silüetler halindeydi. «Buluşmanın sinyali, ya küçük bir yeşil dal ateşi, ya da aralıklı üç el tüfek atışı olacak.»

«Kabul.» «Şimdi parayı ayaklarının dibindeki karınca yuvasına bırak, kadını kampa götür. Kuphela.» SallyAnne yolda dönerken onun hemen yanından yürüyordu. Koluna da girmişti. Her birkaç metrede bir korku dolu bakışlarla arkasına bakıyordu.

«Tanrım! Craig bunlar gerçek şufta'ydı. Sapına kadar, su katılmamış gerilla. Neden bıraktılar bizi?»

«Dünyanın en geçerli nedeni uğruna... para.» Craig boğuk, soluksuz bir gülüşle güldü. Kanındaki adrenalin hala yüksekti. «Ayda bin uyuz dolar uğruna. Kendime piyasanın en sert fedailerini ve bekçilerini tutmuş bulunuyorum. Doğrusu ucuz sayılır.»

«Onlarla anlaşma yapıyorsun sen değil mi?» diye sordu. SallyAnne. «Bu tehlikeli değil mi? Vatan hainliği mi... öyle bir şey sayılıyordur eminim.»

«Herhalde. Biz de kimsenin duymaması için dikkatli olmalıyız. tamam mı?»

***

Mimar da yaman çıktı. Çizimleri birer harikaydı. Evler doğal taştan yapılacaktı. Ahşap olarak buranın keresteleri kullanılacaktı. Nehir yakınındaki seçilen yerlere uyum sağlayacaklar, göze batmayacaklardı. SallyAnne. içlerinin döşenmesi konusunda mimarla birlikte çalıştı, birçok küçük, şirin ayrıntılarla katkıda bulundu.

Birkaç ay boyunca SallyAnne'in Dünya Yaban Hayatı Vakfıyla ilgili görevleri çok zamanını aldı ama, bu gezileri sırasında Zambezi Suları için gerekli kadroyu da buldu, bir sürü kişiyi angaje etti.

önce İsviçre'de eğitilmiş bir aşçıyı, çalıştığı büyük oteller dizisinden ayarttı. Sonra beş genç safari rehberi seçti. Hepsi Afrika doğumluydu. Bu toprağı iyi tanıyor, seviyorlardı. Yaban hayatıyla ilgiliydiler. Hepsinden önemlisi de. bu bilgileri başkalarına aktarma konusunda başarılıydılar.

Bunlar bitince dikkatini reklâm broşürlerine yöneltti. Kendi fotoğraflarını ve Craig'in metinlerini kullandı. «Kitabımız için bir deneme sayılır bu.» diyordu. Johannesburg'dan telefon edip bunları anlatırken Craig içinden, onunla işbirliği yapmaya karar vermenin büyük sorumluluk olduğunu düşünmekteydi. Kusursuzluk peşinde bir insandı SallyAnne. Bir şey onun gözünde ya doğruydu, ya da yanlıştı. O yanlış doğru yapmak için hiçbir şeyden yüksünmüyor, Craig'i de matbaacıları do aynı şeye zorluyordu.

Sonuç olarak ortaya minyatür bir şaheser çıktı. Renkler dikkatle koordine edilmiş, yazı blokları resimlerle dengelenmişti. Broşürün kopyalarını Afrika seyahatlerinde uzmanlaşmış tüm seyahat şirketlerine postaladı. Tokyo'dan Kopenhag'a kadar her yere.

«Bir açılış günü kararlaştırmalıyız.» dedi Craig'e.

«ilk konukların. haber niteliği taşıyan, basının ilgileneceği insanlar olmasını sağlamalıyız. Korkarım onları bedava ağırlamak zorunda kalacaksın.»

«Bir pop şarkıcısı düşünmüyorsundur inşallah.» diye sırtıttı Craig, Bir yandan ürperdiğini hissetti.

«Londra'daki Büyükelçilikte babamı arayıp konuştum. Belki Prens Andrew'u getirebilir... ama olmaya da bilir tabii. Henry Pickering de Jane Fonda'yı tanıyor...»

«Tanrım, bu kadar sosyete meraklısı olduğunu bilmiyordum!»

«Hazır söz şöhretlere gelmişken, sanıyorum ben de bir bestseller yazarı bulabilirim. Durmadan ayıp şakalar yapan, kendi değerinde fazla viski içen biri.»

Craig, Zambezi Suları'ndaki inşaata başlamak üzereyken Peter Fungabera'ya o ıssız diyarda işçi bulmanın zorluklarından yakındı. Peter, «Kaygılanma, ben onu ayarlarım.» dedi. Beş gün sonra, bir konvoy ordu kamyonu içinde, rehabilitasyon merkezlerinden ikiyüz kişilik bir grup geldi.

SallyAnne. Craig'e tatsız bir sesle. «Esir işçiler.» dedi.

Ama yine de, Chizarira nehrine kadar olan bağlantı yolu on günde tamamlandı. Craig de Harare'ye telefon açıp SallyAnne'e bunu bildirdi.

«Sanıyorum açılışı rahat rahat 1 Temmuz'a koyabiliriz.» dedi.

«Harika. Craig,»

«Sen ne zaman gelebileceksin? Hemen hemen bir aydır görmedim seni.»

«Daha üç hafta oldu.»

«Kitap için yirmi sayfa daha hazırladım.» diye bir yem sundu Craig, «Fazla geciktirmeden birlikte bir üzerinden geçmemiz gerek.»

«Yolla bana onları.»

«Kendin gel al.»

«Pekâlâ.» diye teslim oldu. «Haftaya Çarşambaya. Sen nerede olacaksın? King's Lynn'de mi yoksa Zambezi Sularında mı?»

«Zambezi Suları. Elektrikçilerle su tesisatçıları işlerini bitiriyor. Bir kontrol etmek istiyorum.»

«Uçakla gelirim.»

Uçağı nehrin yakınındaki açıklığa indirdi. Craig'in işçi grupları orayı betonlamış her havada inilebilecek bir pist haline getirmişlerdi.

SallyAnne pilot yerinden aşağıya sıçradığı anda Craig onun çok öfkeli olduğunu hemen anladı.

«Ne oldu?»

«Gergedanlarının ikisini kaybetmiş bulunuyorsun.» diyerek ona doğru ilerledi SallyAnne.

«Cesetleri havadan gördüm.»

«Nerede?» Craig de bir anda onun kadar kızmıştı.

«Boğazın ötesindeki sık ormanda. Yine o avcılardır kesinlikle. Cesetler birbirinden elli adım kadar uzakta yatıyor. Birkaç kere üstlerinden alçak geçiş yaptım. Boynuzları alınmış.»

«Charlie ile Lady Di mi dersin?» Craig'le SallyAnne daha önce havadan gergedanları saymış arazilerinin içinde yirmi yedi hayvan saptamışlardı. Bunlar orasında dördü yavru, dokuz çifti de üretken yaşta, olgun hayvanlardı. Hepsine isim takmışlardı. Charlie ile Lady Di genç bir çiftti. Besbelli yeni biraraya gelmişlerdi. Craig'le SallyAnne daha önce yaya olarak onlara epey yaklaşmışlardı. Hayvanların ikisinin de boynuzları pek güzeldi. Erkeğinki daha kalın ve daha ağırdı, ön boynuz kırk santimden fazla, en az on kiloluktu. Avcıya rahat rahat onbin dolar getirirdi. Dişi olan Lady Di daha küçük bir hayvandı. Boynuzları daha ince. zarif biçimde kıvrıktı. Onu son gördüklerinde hamileydi. Doğumu da yakındı.

«Evet, onlar. Eminim.»

«Oraya gitmek kolay iş değil.» diye mırıldandı Craig, «Biz varana kadar ortalık kararır.»

«LandRover'le olmaz. Ama sanıyorum orada inebileceğim bir yer gördüm. Cesetlerden bir mil falan uzakta.»

Craig LandRover'in koltuğunun arkasına takılı tüfeği çıkarıp eline aldı. dolu mu diye kontrol etti.

«Pekâlâ, gidelim.» dedi.

Avcılar hayvanları arazinin en uzak köşesinde avlamışlardı. Vadinin büyük nehre iniş yaptığı yerde. SallyAnne'in seçtiği iniş alanı dar bir doğal meydandı. ilk denemesinde başaramayıp tekrar turlamak zorunda kaldı. İkincisinde hemen hemen ağaçların üstlerine deşe deşe geldi ve ancak başardı.

Cessna'dan inip boğazın ağzına doğru ilerlediler. Craig önde gidiyordu. Tüfeği elinde hazır, emniyeti açıktı. Avcılar hala cesedin yakınlarında olabilirlerdi.

Yol boyunca onlara akbabalar rehberlik etti. Oralardaki her ağaç dalına dolmuşlardı. Yolda yarım düzine kadar sırtlanı, ağızlarında kendi payları, kaçarken gördüler. Onların keskin çeneleri bile o kalın gergedan butlarını parçalayamamıştı. Ama avcılar cesetlerin karınlarını açmış, bu hayvanlara da bir şans tanımışlardı.

Hemen hemen bir haftalıktı cesetler. Kokmuştu. Çevredeki akbaba pisliği de kokuyu daha dayanılmaz hale getiriyordu. Erkeğin kafasından gözleri oyulmuş, kulakları ve yanakları kemirilmişti.

SallyAnne'in havadan da gördüğü gibi boynuzlar gitmişti. Balta yerleri hayvanın burnundaki kemikte açıkça belliydi.

Craig o çürüyen kafaya bakarken öfkeyle titremekte olduğunu, ağzında salyasının kurduğunu hissetti.

«Onları bulabilsem gebertirdim.» dedi. Yanı başında SallyAnne'in rengi solgun, ifadesi karamsardı.

«İtoğlu itler.» diye fısıldadı. «Kana susamış köpekler!» Dişinin olduğu yere yürüdüler. Boynuzlar yine alınmıştı. Karın hala açıktı. Sırtlanlar yavruyu karnından çekip çıkarmış, hemen hemen tümüyle yemişlerdi.

SallyAnne acıyla oraya çömeldi. «Prens Billy.» diye fısıldadı. «Zavallı yavrucak.»

«Burada yapabileceğimiz hiçbir şey yok.» Craig onu kolundan tutup ayağa kaldırdı. «Gidelim artık.» SallyAnne, ayakları gitmek istemese de. ona uyup uçağa doğru ilerledi.

***

Craig'in Yoldaş Dikkatle randevu yeri olarak kararlaştırdığı tepeden, nehrin kıvrıldığı yere. çevresindeki ağaçlıklara doğru baktılar.

Craig yeşil dal ateşini öğleden biraz sonra, yakmış, o zamandan beri besliyordu. Şu sıra gökyüzü artık mora dönüşmeye başlamıştı. Akşamın serinliği bastırdı. SallyAnne ürperdi.

«Üşüdün mü?» diye sordu Craig,

«Hem üşüdüm, hem de üzgünüm.» SallyAnne pek gergindi ama, Craig kolunu onun omzuna attığında uzaklaşmadı. Kendini rahat bıraktı, yaslandı, onun vücudunun sıcaklığından yararlandı. Karanlık yavaş yavaş ufku da yok etti, çevrelerini sardı.

«Seni görüyorum, Kuphela.» Ses o kadar yakından geliyordu ki, ikisi de yerlerinden sıçradılar. SallyAnne suçluymuş gibi Craig'den uzaklaştı. «Beni çağırmışsın.» Yoldaş Dikkat ateşin ışığından uzakta duruyordu.

«Birileri benim iki bejane'mi öldürüp boynuzlarını çalarken sen neredeydin?» diye suçladı onu Craig, «Bana koruyuculuk yapacağına söz verdiğin halde... nerelerdeydin?» Karanlıkta uzun bir sessizlik oldu.

«Bu iş nerede olmuş?» Craig söyledi.

«Orası buraya uzak. Bizim kampımıza da uzak. Bilmiyorduk.» Sesi özür diler gibiydi. Belli ki Yoldaş Dikkat, kendine düşen sorumluluğu yerine getirememiş olduğunu hissediyordu. «Ama bu işi yapamı buluruz. Onları izler, mutlaka buluruz.»

«Bulduğunuz zaman, onlardan boynuzları satın alan adamın adını öğrenmemiz çok önemli.» diye emir verdi Craig,

«Sana o insanın adını getiririm. Bu tepede işaretimizi gözle.»

Oniki gün sonra, Craig dürbünüyle bakarken o uzak tepedeki gri dumanı fark etti. SallyAnne üç gün önce gitmiş olduğundan. LandRover'le oraya tek başına gitti. SallyAnne kalmayı çok istemişti ama, Yaban Hayatı Vakfının müdürlerinden biri Harare'ye geliyordu. Onun da orada olup onu karşılaması şarttı.

«Herhalde gelecek tahsisim buna bağlı olur.» demişti Craig'e. «Ama sen o evcil haydutlarından haber alırmı beni ara.»

Craig tepeye hevesle tırmandı. Oraya vardığında soluğu tıkanmamış takma ayağının bacağına takıldığı yer de acımamıştı. Bu son birkaç ayda gerçekten formunu kazanmıştı yeni baştan. İşaret ateşinin başında durduğunda hala öfkeliydi.

Yoldaş Dikkat sessizce ormanın kenarında belirinceye kadar aradan yirmi dakika daha geçti. Gerilla hala gölgelere sinmeye çalışıyordu. Tüfeğini kolunun kıvrımına dayamıştı.

«İzlenmedin ya?» Craig başını iki yana salladı. «Çok dikkatli olmalıyız. Kuphela.»

«Adamları buldun mu?»

«Paramızı getirdin mi?»

«Evet,» Craig kalın zarfı ceketinin cebinden çekti. «Adamları buldun mu?»

«Sigara?» diye takıldı Yoldaş Dikkat. «Sigara da getirdin mi?» Craig ona bir paket fırlattı. Yoldaş Dikkat bir tane çıkarıp yaktı, soluğunu ta içine çekti. «Ho!» dedi. «Güzelmış.»

«Anlat bana.» diye direndi Craig,

«Üç kişiymişler. Cesetten izlerini sürdük. On günlük izlerdi. örtmeye de çalışmışlardı.» Yoldaş

Dikkat tekrar sigarasından duman çekti, kıvılcımlar uçtu. «Köyleri buraya üç günlük bir yerde. Yaya olarak yani. Batonka sersemliydi hepsi.» Batonko'lar Zambezi yakınlarında yaşayan ve avcılıkla geçinen ilkel kabilelerden biriydi. «Senin gergedanların boynuzları hala onlardaydı. Üçünü alıp ormana götürdük, onlarla uzun süre konuştuk.» Craig bu konuşmayı hayalinde canlandırırken derisinin ürperdiğini hissetti. Öfkesi diner gibi oldu, yerini içi boş bir suçluluk duygusuna bıraktı. Yoldaş Dikkat'e kullanacağı yöntemler konusunda da bir takım uyarılarda bulunması gerekirdi aslında.

«Ne dediler?»

«Bir adam varmış. Kentli bir adam. Otomobil kullanır, beyaz adam gibi giyinirmiş. Gergedan boynuzu, leopar postu, fildişi satın almış. Onlara ömürlerinde görmedikleri kadar para vermiş.»

«Onunla nerede ve ne zaman buluşuyorlarmış?»

«Hep dolunay zamanı gelirmiş. Tuti Mission yolundan. Shangani nehrine doğru. Onlar geleceği gece onu yolun üzerinde beklerlermiş.»

Craig ateşin yanına çömeldi, birkaç dakika düşündü, sonra Yoldaş Dikkat'e baktı. «Gelecek dolunayda do yolun kenarında beklemelerini söyle o adamlara. Gergedan boynuzlarını da yanlarına alsınlar. Otomobilli adam gelince...»

«Buna imkân yok» diye onun sözünü kesti Yoldaş Dikkat.

«Neden?»

«Adamlar öldü.» Craig ona umutsuz bakışlarla baktı. «Üçü de mi?» «Üçü de.» diye başını salladı Yoldaş Dikkat. Gözleri soğuk, bakışları ifadesiz, amansızdı.

«Ama...» Craig soruyu sormaktan vazgeçti. Gerillaları avcılarının üzerine o salmıştı. Bir tazi sürüsünü, evcil farelerin üzerine salmak gibi bir şeydi bu herhalde. Böyle olmasını istememişti ama, sorumlusu kesinlikle kendisiydi. içi bulanıyor, kendinden utanıyordu

«Kaygılanma. Kuphela.» diye onu avuttu Yoldaş Dikkat. «Sana bajane'lerinin boynuzlarını getirdik. Adamlar zaten pis Batonka maymunlarıydı.»

Craig elinde boynuzların torbasıyla tepeden aşağıya. LandRover'e doğru indi. Takma bacağı da acıyordu. Ama ağır torbanın omzunu kestiği yer bile. vicdanı kadar sızlamıyordu yine de.

***

Gergedan boynuzları. Peter Fungabera'nın masası üzerine dizilmişti. Dört taneydi. Uzun ön boynuzlar ve daha kısa arka boynuzlar.

Peter uzun parmaklarıyla bir tanesine dokundu. «Aphrodisiac» dedi.

Craig, «Bâtil inanç o.» diye atıldı. «Kimyasal analizler bu boynuzlarda cinsel gücü artırabilecek hiçbir madde olmadığını çoktan gösterdi.»

SallyAnne. «Bunlar bir tür sıkışmış saç dokusundan başka bir şey değil.» diye patladı. «Başarısızlığa uğrayan Çinli çapkın bunu toz haline getirip gül suyuyla içtiği zaman, elde ettiği etki yalnızca «teşbih» etkisi. Boynuz uzun ve sert... işte bu kadar!»

Craig, «Zaten Arap petrolcülerini buna hançer kabzası olarak her zaman o kurnaz Çinlilerden daha fazla para ödüyor.» diye eklemeye bulundu.

«Son satış pazarı neresi olursa olsun, önemli olan şey şu anda Zambezi Suları'nda bir ay öncesine göre gergedan sayısının iki eksilmiş olması. Gelecek aya daha kaç tane gider, onu da Tanrı bilir.»

Peter Fungabera ayağa kalktı, çıplak ayak, masasının arkasından ortaya çıktı. Kasık bağı yeni yıkanmış, kolalanarak ütülenmişti. Onların karşısında durdu.

«Ben de kendi soruşturmalarımı yapıyordum.» dedi alçak sesle. «Aldığım sonuçlar SallyAnne'in düşünerek vardığı sonuca uyuyor. Bu ülkede son derece iyi örgütlenmiş bir av çetesinin faaliyette olduğu ortada. Av hayvanlarının bol olduğu yörelerde yaşayan kabileleri, avcılık yapmak, hayvanların para getiren kısımlarını toplamak üzere kandırıyorlar. Malları aracılar topluyor. Bunların çoğu düşük rütbeli memur. Av idaresinin bölge müdürleri falan. Sonra mallar uzak ve güvenli saklanma yerlerinde depolanıyor, değeri bir parti halinde nakliyata geçecek hale gelinceye kadar biriktiriliyor. O zaman da ülkeden çıkarılıyor.» Peter Fungabera odanın içinde ağır ağır dolaşmaya başladı.

«Mallar genellikle Zimbabwe havayollarının tarifeli yolcu uçaklarıyla, ya Dar-esSalaam'a ya da Tanzania'ya uçuruluyor. Orda ne oluyor, pek emin değilim ama, herhalde ya Sovyet ya da Çin şileplerine yükleniyordur»

SallyAnne. «Sovyetler yaban hayatını korumaya pek aldırmaz etmiyor zaten.» dedi. «Samur kürk ve balina avları onların en büyük döviz gelirleri arasında yer alıyor.»

Craig, «Zimbabwe Havayolları hangi bakanlığa bağlı?» diye sordu.

«Turizm Bakanlığına. Sayın Tungata Zebwe'ye.» diye karşılık verdi Peter sakin sakin. Birkaç saniye, hepsi sessiz kaldılar. sonra Peter devam etti. «Bir parti malın sevki yaklaşınca, mallar önce Harare'ye geliyor. Hepsi aynı günde, ya da gecede. Depolanmıyor. Doğruca uçağa gidiyor. Sıkı güvenlik tedbirleri altında. Ve derhal ülkeden çıkarılıyor.»

«Bu ne kadar sık oluyor?» diye sordu Craig, Peter Fungabera. odanın duvar dibinde sessizce durmakta olan yardımcısına soru soran gözlerle baktı.

«Duruma göre değişiyor,» diye açıkladı Yüzbaşı Nbebi «Yağış mevsiminde çimenler uzun oluyor. Ormanlarda adım atmak zorlaşıyor. Av faaliyetleri az oluyor. Ama kuru mevsimlerde avcılar daha etkin biçimde çalışabiliyorlar. Bir muhbirden öğrendiğimize göre iki haftaya kadar bir sevkiyat daha olacakmış.»

«Teşekkürler. Yüzbaşı.» Peter Fungabera onun sözünü kaşlarını çatarak, sıkkın bir ifadeyle kesti. Besbelli bu haberi kendisi vermek istiyordu, «Öğrendiğimiz bir şey daha var. Bu çetenin başı operasyonlarda kendi de faal rol oynuyormuş. Örneğin o terkedilmiş mayın tarlasındaki fil

katliamında.» Peter dönüp SallyAnne'e doğru baktı. «Senin fotoğraflarında o kadar canlı şekilde yakaladığın olayda... duyduğumuza göre bir bakan... ama hangisi olduğunu kesin olarak bilemiyoruz... ordu helikopteriyle o yere gitmiş. İki başka olayda da yüksek rütbeli bir hükümet yetkilisinin, mallar havaalanına getirilirken orada hazır bulunduğunu duyduk.»

Craig, «Herhalde adamlarının kendisine hile yapmayacağından emin olamıyor.» diye mırıldandı.

«Yanında o itleri çalıştırdığına göre. nasıl emin olabilir?» SallyAnne'in sesi hırsından boğuk boğuk çıkıyordu ama Peter Fungabera pek etkilenmemişti.

«Gelecek sevkiyatı önceden haber alabileceğimizi sanıyoruz. Anlamışsınızdır, örgütlerine bir adamımızı sokmayı başardık. Tarih yaklaşırken sanığımızın hareketlerini de izleyeceğiz. Şansımız gülerse onu suç üstü yakalarız, mallar elindeyken tutuklarız. Adamlarını da içlerinden birkaçının ifade vermeye razı olacağından eminim.»

Craig onun yüzüne bakarken Yoldaş Dikkat'in avcılarının ölümünü bildirirkenki ifadesine benzer soğuk, yamyassı ve amansız bir ifade gördüğünü sandı. Ama bu yalnızca bir saniye sürdü. Peter Fungabera hemen eski uygar haline döndü, masasına doğru yürüdü.

«Size daha önce anlattığım nedenlerle, tutuklama yaparken bana güvenilir, bağımsız tanıklar gerek. İkinizin de orada bulunmanızı istiyorum. Şu günlerde benden haber alır almaz gelebilecek durumda bulunursanız iyi olur. Ayrıca her an nerede olduğunuzu Yüzbaşı Nbebi'ye bildirin. İki hafta boyunca.» Gitmeye kalktıkları sırada Craig birden sordu. «Bu tür avcılık için en büyük ceza nedir?» Peter Fungabera. masasında düzeltmeye başladığı kâğıtlardan başını kaldırdı.

«Şu andaki yasaya göre. en ağır ceza onsekiz ay boyunca kamplarda, ağır işlerde çalışma. Yasa kapsamına giren bir düzine kadar suç için.'..»

«O yeterli değil!» Craig'in gözünün önüne iki gergedanının cesetleri geliyordu.

«Değil.» diye kabullendi Peter. «Elbette değil. İki gün önce mecliste ben o yasada değişiklik yapan yeni bir yasa önerdim. Perşembe günü önerim ikinci kere okunacak. Partinin tam desteğini sağlayacağımdan kuşku yok. O gün yürüdüğü girecektir.»

«Cezalar o zaman ne olacak?» diye sordu SallyAnne.

«Koruma listesine alınmış hayvanlardan elde edilen malların yetki dışı ticaretiyle uğraşanlar, yani sırf avla değil de bu malların alımını, satımını, ihracını yapanlar için en ağır ceza oniki yıllık ağır işçilik ve yüzbin doları geçmeyen para cezası olacak.» Bunu bir an düşündüler, sonra Craig başını salladı.

«Oniki yıl... evet, bu yeterli.»

***

Peter Fungabera'nın haberi sabahın erken saatinde geldi. Craig'le kâhyası Hans Groenwald otlakları dolaşıp eve yeni dönmüşlerdi. Craig, Joseph'in hazırladığı o devlere lâyük kahvaltılardan birini etmekteydi. Telefon çaldığında, ağzında ev yapması sucuktan bir lokma vardı. Uzanıp açtı.

«Bay Mellow, ben Yüzbaşı Nbebi. General derhal kendisiyle operasyon merkezinde buluşmanızı istiyor. Macillwane'deki evde. Adamımızın bu gece harekete geçmesini bekliyoruz. Ne zaman gelebilirsiniz?»

«Orası altı saatlik otomobil yolu.» dedi Craig «Boyan Jay havaalanına doğru yola çıktı bile. İki saate kadar King's Lynn'e uğrayıp sizi de alabilir.»

SallyAnne gerçekten iki saatten önce geldi. Craig onu pistin kenarında bekliyordu. Doğruca Harare havaalanına uçtular. sonra SallyAnne, Macillwane tepelerine kadar şoförlük yaptı.

Bahçe kapılarından girdikleri anda, burada olağanüstü bir faaliyetin yer almakta olduğunu hemen fark ettiler. Ön bahçede bir Süper Frelon helikopter duruyordu Pilot ve teknisyen, gövdeye yaslanmış, çene çalmaktaydılar. SallyAnne'le Craig yaklaşırken ilgiyle baktılar, sonra onların önemsiz olduğuna karar verip başlarını çevirdiler. Dört tane kum rengi ordu kamyonu da evin arkasındaydı. Tam savaş donanımı içindeki Üçüncü Tugay askerleri, kamyonların çevresindeydi. Craig onların heyecanını hissedebiliyordu. Ava hazırlanan tazılar gibiydi hepsi.

Peter Fungabera'nın odası, operasyon karargâhı haline getirilmişti. Duvardaki kabartma haritanın karşısına iki uzun kamp masası konmuştu bir kere. Birincisinde üç küçük rütbeli subay oturuyordu. İkincisinin üstünde bir telsiz cihazı durmakta. Timon Nbebi telsiz operatörünün üzerinden eğilmiş, oraya lâf yetiştirmekteydi. Alçak sesle. Shona dilinde, hızlı hızlı konuşuyordu. Craig söylenenleri izleyemedi. Nbebi birden kafasını kaldırdı, haritanın başında bekleyen siyah çavuşa bir emir verdi. adam renkli toplu iğnelerden birini derhal yeni bir noktaya getirip çaktı.

Peter Fungabera, Craig'le SallyAnne'e elini sallayarak selâm verdi, oturmaları için işaret etti. O da telefonda konuşuyordu. Telefonu kapatır kapatmaz hemen anlattı. «Depolardan üçünün yerini biliyoruz. Biri Çimonimani dağlarındaki bir şamba'da. Çoğu leopar postu, biraz da fildişi. İkincisi Chiredzi yakınında. güneyde. Bu daha çok fildişi. Üçüncüsü ise kuzeyden geliyor. Tuti istasyonunda saklandığını sanıyoruz. En büyük ve en değerli sevkiyat o. Fildişi ve gergedan boynuzu.» Yüzbaşı Nbebi ona bir not uzatınca konuşmasını kesti, notu hızla okudu. «İyi, iki birliği kuzeyde Karoi'ye kadar ilerletin.» dedi. sonra tekrar Craig'e döndü.

«Operasyonun şifre adı 'Bada'. Shona dilinde leopor demek. Sanığımızda da tüm operasyon boyunca Bada diyeceğiz.» Craig başını salladı. «Şu anda Bado'nın Harare'den ayrıldığını öğrendik. Resmî bir Mercedes'le gidiyor. Şoförü ve iki de fedaisi var. Her üçü de Matabele tabii.»

«Nereye doğru?» diye sordu SallyAnne hemen.

«Şu andaki görünüşe göre kuzeye gidiyor ama, henüz emin olmak için vakit çok erken.»

«Büyük sevkiyatı karşılamaya mı...» SallyAnne'in gözlerinde savaş ışıkları oynaşyordu. Craig kendi duyduğu heyecanın da ensesindeki saçları gıdıklamaya başladığını hissetti.

«Öyle olduğuna inanmak zorundayız.» dedi Peter. «Şimdi Bada kuzeye giderse ne yapacağımızı anlatayım. Çimanimani'den ve Ciredzi'den gelen mallar, bir engel çıkmadan havaalanına kadar gidecektir. Oraya vardıkları onda şoförler ve yanlarındakiler hemen tutuklanacak, sonradan tanık olarak onlardan yararlanılmaya çalışılacak. Tabii hareketleri, kamyonlar yüklenmeye başladığı ondan itibaren göz altında olacak. Her iki deponun sahipleri de kamyonlar oradan çıktıktan sonra hemen tutuklanacak.»

Craig ve SallyAnne dikkatle dinliyorlardı. Peter devam etti. «Eğer Bada doğuya veya güneye giderse, operasyonunun odak noktasını oralara çevireceğiz. Ama en önemli parti kuzeydeki olduğuna göre. oraya gideceğini tahmin ediyoruz. Tabii eğer giderse. Ama sanıyorum haklı çıkıyoruz. Emin olduğumuz anda biz de yola çıkabiliriz.»

SallyAnne, «Onu nasıl yakalamayı planlıyorsunuz?» dedi.

«Bu daha çok çıkacak fırsatlara bağlı. Ne yapacağımız. Bada'nın hareketlerine göre gelişecek. Malla adam arasında fiziksel bir bağlantı kurmaya çalışacağız. Kaçak malı taşıyan kamyonu da. onun Mercedes'ini de gözleyeceğiz. Biraraya geldikleri anda. üstlerine sıçrayacağız...» Peter Fungabera bunu söylerken elindeki değneği sol elinin ovucuna şaklattı, tabanca sesi gibi bir ses çıktı. Craig kendini öyle kaptırmıştı ki. bu sestten havaya zıpladı, sonra SallyAnne'e bakıp saf saf sırıttı.

Telsiz tıkrırdıyordu. Bir ses Shona dilinde konuştu. Yüzbaşı Nbebi mesajı aldığını belirtti. Peter'e doğru baktı.

«Onay geldi, efendim. Bada. Karoi yolunda son hızla kuzeye doğru gidiyor.»

«Pekâlâ. Yüzbaşı, üçüncü aşamaya geçebiliriz.» diye emir verdi Peter. Silâhının omuz kayışını kuşandı. «Tuti yolundaki gözlem ekiplerinden haber var mı?» Yüzbaşı Nbebi mikrofonu üç kere seslendi, hemen cevap aldı. Kısa bir cevap.

«Henüz bir şey yok. Generalim.» diye bildirdi Peter'e.

«Henüz çok erken.» Peter bordo beresini başına çapkınlar gibi yan giydi, berenin gümüş leopar arması sağ gözünün üstünde parıldadı. «Ama biz de artık ileri mevkiekimize doğru yola çıkabiliriz.» Kapıdan balkona ilk önce o çıktı.

Helikopter ekibi onun geldiğini gördü, hemen sigaralarını ellerinden attılar. Ayaklarıyla basıp söndürdükten sonra, önce kendileri bindiler. Peter Fungabera bindiği anda motor da çalışmaya başladı, tepedeki pervane harekete geçti.

Hepsi yerlerine oturup kemerlerini bağladıkları sırada Craig ne zamandır kendisini tedirgin eden bir soruyu sordu. Ama motor gürültüsünden yararlanıp başkalarının işitemeyeceği kadar alçak sesle sordu.

«Peter, bu tam anlamıyla askeri bir operasyon oluyor. Hemen hemen bir haçlı seferi. Ne diye olayı polise devretmiyorsun?» «Beyaz âmirleri kovduklarından bu yana polis dediğin bir tomar zorba salaktan ibaret kaldı...» Peter'in yüzünde birden yaramaz bir gülümseme belirdi. «Hem. arkadaş, o gergedanlar benim de gergedanım bir bakıma.»

Helikopter hepsinin barsaklarını aşağıya çeken bir hızla yükseldi, burnu kuzeye doğru döndü. Alçaktan, ağır ağır uzaklaşmaya başladı. Gövdenin içinden geçen hava. konuşmayı olanaksız hale getiriyordu.

Kuzeye giden ana yolu izliyor, ama yolun iyice batısından gidiyor. Mercedes'tekilerin kendilerini görmesine engel olmak istiyorlardı. Bir saat kadar sonra, helikopter Karoi üzerinde bir döndü, oradaki küçük askerî kaleye inişe geçti. Craig kolundaki saate baktı, Dördü geçiyordu.

Peter Fungabera bu hareketi gördü, başını salladı. «Evet, galiba bu iş bir gece operasyonu olacak.» dedi.

Karoi köyü bir zamanlar beyazların çiftlikleriyle doluydu. Ama şimdi tek bir sokak üzerinde, birkaç dükkân, bir benzin istasyonu, bir postane, bir de küçük karakol kalmıştı. Askeri üs köyün biraz ilerisindeydi. Çete savaşlarının günündeki gibi hala iyi korunuyor, çevresini dikenli teller dolaşıyor,

kum torbalarından kalın duvarlar onu çevreden ayırıyordu.

Üs komutanı genç, siyah bir teğmendi. Gelen konuğun önemi onu fena ürkütmüştü. Peter Fungabera ne zaman ağzını açsa adam hemen tiyatro sahnesindeymiş gibi selâm çakıyordu.

«Çekin bu salağı gözümün önünden.» diye hırladı Peter Yüzbaşı Nbebi'ye. Hemen komuta yerine geçti. «Boda'nın durumu hakkındaki son raporu da hemen istiyorum.»

Nbebi telsizden başını kaldırdı. «Bada yirmiüç dakika önce Sinoia'dan geçmiş.»

«Tamam. Bindiği arabanın tam bir tanımı var mı elimizde?»

«Lacivert Mercedes 280 E. Burnunda bakan forsu var. Plaka numarası PL 673. Yanında giden motosikletli de yok, başka muhafız da yok. Yalnızca içindeki dört kişi.»

«Bu tarif tüm birliklere iletilsin... Ateş edilmeyeceğini de bir kere daha tekrarla. Bada sağ ve sağlam olarak ele geçmeli. Ona bir zarar gelirse yeni bir Matabele isyanıyla karşı karşıya kalırız. Kimse ne ona, ne de arabasına ateş edecek. Kendi canını kurtarmak için olsa bile hatta. Emri dinlemeyen, şahsen bana hesap vermek zorunda kalır.»

Nbebi her birliği birer birer aradı. Peter'in emirlerini tekrarladı. onların mesajı aldıklarını onaylamalarını bekledi. Sonra sabırla oturup beklemeye başladılar. Çatlak mineli fincanlardan çay içiyor, gözleri telsizde, vakit öldürüyorlardı.

Telsiz birden çıtırdayarak hayata döndü, Timon Nbebi hemen oraya koştu.

«Kamyonu görmüşler.» diye tercüme etti zafer dolu bir sesle. «Yeşil, beş tonluk, arkası tenteye kapalı bir Ford'muş. Bir şoför, bir de yanında adam. Ağır yüklüymüş. Süspansiyonu bu yüzden etkilendiğinden, düşük vitesle gidiyormuş. Sanyati nehrini on dakika önce geçmişler. Tuti istasyonu tarafından, buranın yirmibeş mil kuzeyindeki ana yol kavşağına doğru geliyorlarmış.»

Peter Fungabera yumuşak bir sesle, «Demek ki Bada ile kamyon, karşılaşacak biçimde hareket ediyorlar.» dedi. Gözlerinde tıpkı bir avcının gözündeki pırıltı vardı.

***

Artık tüm dikkatleri o telsizdeydi. Ne zaman çıtırdasa bütün gözler ona dönüyordu.

Raporlar düzenli olarak gelmekte. Mercedes'in kuzeye, onların bulunduğu yere. kamyonun da tozlu şose üzerinden ağır ağır ters yönde yaklaşmakta olduklarını bildirmekteydi. Her raporun arasında, sessiz oturuyor, koyu, fazla şekerli çaylarını yudumluyor, kepekli ekmek ve sığır etinden yapılmış sandviçlerini kemiriyorlardı. Peter Fungabera az yiyordu. Sandalyesini iki arka ayağı üzerine kaldırmış, kendi ayaklarını komutan masasına dayamıştı. Değneğini lastik tabanlı avcı çizmelerine düzenli aralıklarla vurup duruyor, bu ses Craig'in iyice sinirine dokunmaya başlıyordu. Birden Craig'in canı fena halde sigara içmek istedi. Aylardan beri ilk defa duyuyordu bu duyguyu. Ayağa kalktı. küçük odanın içinde sabırsızca dolaşmaya başladı.

Timon Nbebi bir rapor daha aldı, mikrofonu elinden bırakırken mesajı Shona dilinden tercüme etti. «Mercedes köye varmış, benzinciden benzin alıyorlarmış.»

Tungata Zebiwe onlardan birkaç yüz metre uzaktaydı. Craig bunu öğrendiğine sıkıldı. Şu ana kadar bu iş bir ölüm kalım kovalamacısı olmaktan çok bir zihinsel egzersize benziyordu. Tungata'yı bir insan olarak düşünmekten vazgeçmişti Craig, Boda'ydı o yalnızca. Avlanacak avdı. Daha kurnaz davranıp tuzağa kıştırılması gereken bir av. Ama şimdi birdenbire onu bir insan olarak, bir dost olarak, olağanüstü bir kişi olarak hatırladı, bir kere daha. içindeki sadakat tortusuyla bir suçluyu cezalandırma isteği arasında bocaladı.

Oda birden ona baskı yapmaya başladı. Kum torbalarının çevrelediği küçük bahçeye çıktı. Güneş batmış, gökler mor bir renk almıştı. Başını kaldırıp baktı. Arkasında hafif ayak sesleri duyuldu. Craig döndü.

«O kadar mutsuz olma.» dedi SallyAnne yavaşça. Craig onun bu ilgisinden duygulandı.

«Gruba katılmak zorunda değilsin.» diye devam etti Sally Anne. «Burada kalabilirsin.»

Craig başını iki yana salladı. «Emin olmam gerek... kendi gözümle görmem gerek.» dedi. «Ama yine de nefret ediyorum.»

«Biliyorum. Bu yüzden de sana saygı duyuyorum.»

Craig başını eğip onun yukarıya kaldırdığı yüzüne baktı, öpülmek istediğini anladı. Onca zamandır sabırla beklediği an gelmişti. SallyAnne artık hazırды. Onun da duyduğu ihtiyaç kendininki kadar güçlüydü.

Parmaklarının ucuyla yanağına dokundu, uzun kirpikli göz kapakları titredi, gözler yarı kopandı. SallyAnne ona doğru sallandı. Craig bir kere daha. onu ne kadar çok sevdiğini fark etti. Bunu bilmek, bir an soluksuz kalmasına yol açtı. içinde hemen hemen dinsel bir dehşet duygusu doğdu.

«SallyAnne.» diye fısıldadı. O anda komuta odasının kapısı gürültüyle açıldı. Peter Fungabera bahçeye çıktı.

«Gidiyoruz.» dedi. İkisi ayrıldılar. Craig, genç kadının uykudan uyanır gibi silkinip kendini toplamaya çalıştığını gördü, gözleri tekrar dikkatli bakmaya başladı.

Yanyana Peter'le Timon'un peşinden LandRover'e bindiler Günün sıcağından sonra akşam iyice serinlemişti. Rüzgâr do etkiliydi. LandRover'in üst tentesini kapamışlardı.

Timon Nbebi direksiyonu kullanıyor yanındaki koltukta Peter Fungabera oturuyordu. Craig'le SallyAnne. arka kanepede telsizciyle hemen hemen kucak kucağa, ancak sıkışmışlardı. Timon arabayı dikkatli sürüyor, ışıklarını hafif kullanıyordu, üçüncü Tugayın üstü acık iki kamyonu, savaş donanımlı askerleriyle. tam onların arkasındaydı.

Mercedes ancak yarım mil ilerleydi. Arasıra. tepelere tırmanırken. stop lambaları görünüyordu.

Peter Fungabera odometreye baktı. «Yirmiüç mil gelmişiz. Sanyati ve Tuti'ye sapan yol iki mil ilerde.» Değneğiyle Timon'un omzuna dokundu. «Yana çek. Kavşaktaki birliği ara.»

Craig soğuktan olduğu kadar da heyecandan titriyordu. Motoru çalışır durumda tutan Timon, ilerideki kavşakta bekleyen grubu orodı.

«Hah! Tamam!» Timon sesindeki sevinci gizleyemiyordu. «Bada ana yoldan sapmış. Generalim. Hedef kamyon da kavşaktan iki mil geride durmuş. Bu randevulu bir buluşma olmalı. efendim.» «Yürü!» diye emir verdi Peter Fungabera. «İzle onları!» Bu sefer Timon Nbebi arabayı hızlı sürdü, farlarını iyice yaktı.

«İşte kavşak!» dedi Peter. Yapılmamış yolun tozu. farların ışığında belirmişti. Timon biraz yavaşladı, hemen saptı. Üçüncü Tugaydan bir çavuş karanlıkta çalıkların arasından çıktı. LandRover'in basamağına atlamayı başardı, boş eliyle bir selâm çaktı.

«Buradan bir dakika önce geçtiler, Generalim.» dedi. «Kamyon biraz ilerde. Hemen arkasında yolu kapattık. Siz geçer geçmez burasını da kapatacağız, efendim. Onları kısırdık.»

«Devam edin, çavuş.» Peter bunu söyledikten sonra Timon Nbebi'ye döndü. «Buradan sonra yol yokuş aşağı iniyor. Kamyonlar inişe geçer geçmez kontağı kapasınlar. Sessiz gidelim.»

Ağır motorlar susunca ortaya çıkan sessizlik pek ürkütücü oldu. Duyulabilen tek ses. LandRover'in lastiklerinin çakıllarda çıkardığı ses, bir de uğuldayan rüzgârdı.

Yolun kıvrımları karanlığın içinde sanki üstlerine apansız saldırıyordu. Timon Nbebi birinci yamacı inerken direksiyona sımsıkı sarılmıştı. İki kamyon, onların stop lambaları yol gösteriyordu. Arkalarında canavar gibi, iki koca gölge. SallyAnne dönemeçlerde üstüste yığılırlarken uzanıp Craig'in elini tuttu. Craig onu kucaklayıp kendine yasladı.

«İşte. oradalar!» dedi birden Peter Fungabera. Sesi heyecandan katılaşmıştı.

Aşağıda Mercedes'in farları ağaçların ilerisinde parlıyordu. LandRover hızla arayı kapatmaktaydı. İlerdeki farlar, bir dönemeç yüzünden birkaç saniye gözden kayboldu, sonra tekrar görüldü. Uzun huzmeler yolu ta ilerlere kadar aydınlatıyordu. Birden o ışığa bir cevap geldi. Karşıda bir çift far. bembeyaz parıldadı». Üç kere peşpeşe yanıp söndü. Bu herhalde kararlaştırılmış bir şifre olmalıydı. Mercedes hemen yavaşladı.

«Enseledik onları!» dedi Peter Fungabera sevinç içinde. Kendi park ışıklarını söndürdü.

Aşağıda tenteli bir kamyon, karanlıkta parketmiş durmakta olduğu yerden kıpırdadı, yolun ortasına çıktı. Farları o sıra durmakta olan Mercedes'i aydınlattı. İki adam Mercedes'ten indi. kamyonu doğru yürüdü. Birinin elinde tüfek vardı. Açık pencereden, şoförle konuşmaya başladılar.

LandRover sessizce, karanlığın içinden o parlak ışıklı tabloya doğru atıldı. SallyAnne. Craig'in eline şaşırtıcı bir kuvvetle sarılmıştı.

Aşağıdaki yolda, adamlardan bir tanesi duran kamyonun arkasına doğru yürümeye başladı, sonra durdu, karanlık yoldan üzerlerine gelen LandRover'e baktı. O kadar yaklaşmışlardı ki, kamyonla Mercedes'in motor seslerine rağmen, adam onların lastiklerini duymuş olmalıydı.

Peter Fungabera LandRover'in farlarını yaktı. Ortalık göz kamaştırarak şekilde aydınlandı. Aynı anda Peter eline elektronik bir megafon alıp ağzına götürdü.

«Kıpırdamayın!» diye çınladı gür sesi gecenin içinde. Sonra yankılar yakındaki tepelerden geri döndü. «Kaçmaya kalkışmayın!» iki adam oldukları yerde dönüp Mercedes'e doğru koştu. Timon

Nbebi motoru gürültüyle çalıştırdı. LandRover ileri atıldı.

«Olduğunuz yerde kalın! Silahlarınızı atın!»

Adamlar kararsızdı. Derken silahlısı tüfeğini yere attı. İkisi birlikte ellerini havaya kaldırdılar, farlara doğru gözlerini kırpıştırdılar.

Timon Nbebi. LandRover'i Mercedes'in önünde durdurdu, yolunu kesti. Sonra yere atladı, otomobilin açık duran penceresine koştu. Uzi makineli tüfeğini içeriye çevirdi.

«Dışarı!» diye bağırdı. «Herkes dışarı!»

Arkalarından iki kamyon da yaklaşip gıcırdayarak durdu, toz bulutları yükseldi. Silâhlı askerler yere atladı, hemen koştu, teslim olan iki adamı yerin tozları üzerine yıktılar. Mercedes'! kuşattılar, kapıları açıp şoförü ve arka kanepede oturan adamı çekerek dışarı çıkardılar.

O uzun boylu, geniş omuzlu adamı başkasına benzetmeye olanak yoktu. Farlar koyu renk hatlarını, abartmalı, kaya gibi gücünü, geniş çenesini aydınlattı. Tungata Zebiwe silkinip kendisini tutanlardan sıyrıldı, çevresine öfkeli bakışlarla baktı. Onu tutanlar içgüdüsel bir hareketle geri çekildi.

«Geri basın, sersem çakallar! Ne cesaretle bana el sürersiniz?» Koyu renk pantolon, beyaz gömlek giymişti. Yuvarlak kafası bir top güllesi gibi karaydı.

«Benim kim olduğumu biliyor musunuz?» diye sordu. «Babalarınızın size terbiye vermediğine pişman olacaksınız.» O küstah güveni, adamların bir adım daha gerilemesine yo! açtı. Başlarını çevirip LandRover'e doğru baktılar. Peter Fungabera karanlıktan adımını atıp farların ışığına çıktı. Tungata Zebiwe onu hemen tanıdı.

«Sen!» diye hırladı. «Elbette! Baş kasap!»

Peter Fungabera, «Kamyonu açın.» diye emretti. Gözlerini öteki adamdan ayırmıyordu. Birbirlerine öyle korkunç bir nefretle bakıyorlardı ki çevrelerindeki her şey önemini kaybediyordu. ilkel bir rekabetti bu. Tüm bir kıtanın vahşetini içeriyordu. İki güçlü adam, uygarlığın tüm yüklerinden sıyrılmıştı. Düşmanlıkları öyle güçlüydü ki, dayanamayacak haldeydiler bu yüke.

Craig de LandRover'den inmiş, öne doğru ilerlemeye niyetlenmişti ama, Mercedes'in yanına vardığında şaşkınlık içinde durdu. Böyle bir şeyi... hatta buna uzaktan yakından birazcık benzeyen bir şeyi bile asla beklemiyordu o. Bu hemen hemen somut, elle tutulabilecek kadar yoğun nefret, o ona ait bir şey değildi. İki adam, vahşi hayvanlar gibi birbirine saldıracak gibiydi. Parçalayacaklardı birbirlerinin gırtlığını. Derin kökleri olan bir nefretti bu. Uzun sürmüş bir düşmanlığın anıt gibi temeli üzerinde yükselen ortak bir hınçtı.

Ele geçirilen kamyonun arkasından, askerler denkleri ve sandıkları aşağıya atıyorlardı. Sandıklardan bir tanesi kırılıp açıldı, upuzun fil dişleri farların ışığında parladı. Bir asker denklerden birini çözdü, bir tomar değerli kürkü tutup çekti. Altın benekli leopar, kızıl lekeli lynx.

«İşte!» Peter Fungabera'nın sesi, zafer sevincinden boğulacak gibiydi. içine nefret ve intikam da karışıyordu. «Yakalayın Matabele köpeğini!»

Tungata ona, «Bu nasıl bir düzense. yine senin kellene dolanacak,» dedi. «Seni Shona orospusunun çocuğu!»

«Yakalayın,» diye tekrarlardı Peter adamlarına. Ama onlar duraklıyordu. Bu görkemli adamdan yayılan görünmez güç perdesi, yaklaşımlarını engelliyordu.

Bu arada SallyAnne de LandRover'den atladı, yolun üzerinde yatan post ve fildişi hazinesine doğru ilerledi. Bir an için Tungata Zebiwe ile askerlerin arasına girdi. Tungata yıldırım hızıyla harekete

geçti. Gözle bile izlenemeyecek kadar hızlı. SallyAnne'in kolunu yakaladı, büktü, ayaklarını yerden kesti, onu kendi göğsü önünde bir kalkan gibi tuttu, eğilip yere atılmış tüfeği kaptı. Bu anı çok dikkatle seçmişti. Herkes bir aradaydı karşısında. Birbirlerine çok yakın duruyorlardı. Askerler öyle sıkı fıkıydılar ki kendilerinden birini vurmada ateş etmelerine olanak yoktu.

Tungata'nın arkasını LandRover koruyordu, önünü de SallyAnne.

«Ateş etmeyin!» diye bağırdı Peter Fungabera adamlarına. «Matabele piçini ben kendim istiyorum.»

Tungata tüfeği SallyAnne'in kolunun altından doğrulttu. Peter Fungabera'ya doğru nişan aldı. SallyAnne'le birlikte LandRover'e doğru gerilemeye başladı. LandRover'in motoru hala çalışıyordu. .

«Kaçamazsın!» diye kasıldı Peter Fungabera. «Yol kesildi. Yüz adamım var. Sonunda elime düştün.»

Tungata tüfeğin namlusunu Peter Fungabera'nın göbeğine doğru indirdi. Craig onun sol omzunun çapraz arkasında duruyordu. Tungata ateş etmeden bir an önce. namlunun yine yön değiştirip biraz daha aşağıya indiğini gördü. Craig, Tungata'nın hedefi bilerek saptırdığını. Peter'in kalçasının iki santim açığına nişan aldığını anlamıştı. Otomatik tüfeğin sesi kulakları sağır edercesine patladı, askerler dağılıp yere kapandılar.

Tungata'nın tek elinde tüfek yükseldi, kurşunlar parketmiş duran kamyonu saplandı, saçın üzerinde, çevreleri beyaz bilezik gibi izlerle çevrili minik delikler açtı. Peter Fungabera kendini yona attı, kamyonu siper alıp yere yattı, lastiklerin arasından emeklemeye koyuldu.

Barut ve toz, farların ışığını bulandırmıştı. Askerler dağılmış. birbirinin atış alanını tikiyorlardı. Bu kargaşalığın içinde Tungata. SallyAnne'i havaya kaldırıp LandRover'in ön koltuğuna attı. aynı anda kendi de şoför yerine sıçradı, arabayı vitesine aldı. motor kükreyerek ilerlemeye başladı.

«Ateş etmeyin!» Peter Fungabera yine bağıırıyordu. Sesinde umutsuz bir kaygı vardı. «Onu canlı istiyorum!» Bir asker kendini LandRover'in önüne attı, onu durdurmak için yararsız bir çaba gösterdi. Çarpmanın sesi, ekmek hamurunun yoğurma tahtasına düşmesi gibi oldu. Kaput adamın göğsüne çarptı, adam düştü. Şasi'nin altında sürüklenirken birkaç kere «güm, güm, güm,» sesleri duyuldu, sonra adam arkada, yolun üzerinde kaldı. LandRover karanlık tepeye doğru tırmanmaya koyuldu.

Craig bilinçli bir kararı olmaksızın, terkedilen bakanlık Mercedes'inin kapısını açıp sürücü yerine kaydı. Direksiyonu 180 derece çevirdi ve gazladı. Mercedes'in kuyruğu yan yan kaydı, lastikleri döndü, yandaki tümseğe ön sağ çamurluğun bir vuruşuyla burnu son birkaç derecelik gerekli dönüşü de kavradı. Craig ayağını gaz pedalından çekti, koymayı karşıladı, direksiyonu topladı, sonra tekrar gaza bastı. Mercedes ileri atıldı. Craig acık pencereden. Peter Fungabera'nın haykırışını duydu: «Craig ! Dur!» Aldırış etmedi, önündeki ilk yokuşa baktı. Mercedes'in direksiyon mekanizması insanı yanıltacak kadar hafifti. Neredeyse fazla çevirip yamaçtan aşağı yuvarlanıyordu. Tekerin birinin boşta döndüğünü fark etti. ilerde LandRover'in stop lambaları, kendi kaldırdığı tozdan hemen hemen görünmez durumdaydı.

Craig otomatik transmisyonu düşürdü, motor haykırdı, hız ibresi dönüp kırmızı işarete dayandı, araba ok gibi tepenin yukarisına fırladı. LandRover'e hızla yaklaştı.

Bir sonraki dönemeçte, aradaki mesafe bitmişti. Köşeyi döndüğü anda Craig toz bulutundan kör gibi oldu. ayağını gazdan çekip virajı duyularıyla aramak zorunda kaldı. Neredeyse yine bulamıyordu. Arka tekeri boşluğa geldi, felâketin birkaç santim ilerisinde durumu tekrar topladı.

Arabaya alışmaya başlıyordu. Dört yüz metre önünde LandRover'i bir an tozlar arasında gördü.

Farları SallyAnne'i aydınlattı. Yana doğru yarım dönmüş, kapının üzerine tırmanıp, son hızla giden arabadan atlamaya uğraşıyordu ama Tungata uzun kolunu uzattı, onu omzundan yakaladı, zorla geri çekip koltuğa oturttu.

Eşarp kızın saçlarından uçtu, kuş gibi uzaklaştı, karanlıkta görünmez oldu. Gür, siyah saçları başının ve yüzünün çevresinde uçtu. Tozlar LandRover'i bir kere daha gözden sakladı... Craig göğsünde kabaran öfkenin onu boğmak üzere olduğunu hissetti. O anda Tungata Zebiwe'ye karşı duyduğu nefret, ömründe kimseye duymadığı kadar güçlüydü. Bir sonraki virajı temiz döndü, döner dönmez tekrar gaza yüklendi.

LandRover üçyüz metre ilerdeydi. Mercedes uçuyor, uzaklık azalıyordu. Derken Craig bir sonraki viraj için yavaşladı, döndüğünde LandRover'i çok daha yakında buldu. SallyAnne dönüp arkaya, ona doğru baktı. Yüzü bembeyaz, hemen hemen ışıklıydı. Farların aydınlığında saçları yüzünün çevresinde dans ediyordu. Zaman zaman yüzü örtüyordu o saçlar. Bir viraj onu gözden sildi. Craig onların peşinden viraja daldı tozların arasında frene bastı, tozlardan sıyrıldı ve ilerde yol barikatını gördü.

Üç tonluk bir askerî kamyon yanlamasına durmuş, yolu kapatmıştı. Kamyonla banket arasında kalan kısma devrik ağaçlar yığılmıştı. Dolaşan dallar, ağır gövdeler, birbirine zincirle bağlanmış gerçekten aşılmaz bir engel yaratıyordu. Craig zincirlerin far ışığında parıldadığını gördü. Bu engel buldozeri bile durdurabilirdi.

Barikatın önünde beş asker duruyordu. LandRover'i durdurmak için tüfeklerini havada sallamaktaydılar. Ateş açmadıklarını gören Craig, inşallah Peter Fungabera telsizde onlarla konuşmuştur, diye dua etti. Ama SallyAnne'in o üstü açık taşıtta ne kadar tehlikede olduğunu gördükçe içi bulanır gibi oluyordu. Bir otomatiğin o yüzü ve vücudu delik deşik edişi geliyordu gözünün önüne.

«Ne olur, ateş etmeyin.» diye fısıldadı, gaza öyle bir güçle bastı ki. takma bacağının oturduğu yer acıdı. Mercedes'in burnu. LandRover'in gerisiyle elli metrelik bir uzaklıktaydı, hala da yaklaşıyordu.

Barikata yüz metre kala, yolun sağ tarafındaki arazi yükseliyor, yan tarafta tümsek oluşturuyordu. Tungata direksiyonu oraya kırdı. LandRover'in çirkin, basık burnu yükseldi, dört lastik bayıra keçi gibi sarıldı, tepesine vardı. uzun. sarı otların arasına daldı.

Craig onu izleyemeyeceğini biliyordu. Mercedes alçak arabaydı. Dibi parçalanırdı o yamaçta. O noktayı geçti, sonra barikat ön camını doldurduğunda frene bastı. Mercedes yan dönüp durdu, kendi tozu içinde boğuldu, Craig tüm ağırlığını kapıya verip yolun üzerine yuvarlandı.

Dengesini buldu, sağ yamaca tırmandı. LandRover yirmi metre ilerdeydi. Motoru düşük viteste çalışıyor, hırlıyor, inliyor, engebeli yolda sarsılıyor, parmak kalınlığındaki sık otları biçiyor. ağaçların arasından geçiyordu. Hızlı koşan bir insan kadar yavaşlamıştı. Craig, Tungata'nın barikatın çevresinden dolaşmayı başaracağını anlıyordu. LandRover'in önünü kesmek üzere atıldı, olanca hızıyla koştu. SallyAnne için duyduğu öfke ve korku yönetiyordu ayaklarını. Bir tek kere tökezledi.

Tungata Zebiwe onun yaklaştığını gördü, tüfeği tek eliyle kaldırdı, sarsılan LandRover'in burnu üzerinden nişan almaya çalıştı ama SallyAnne kendini silâhın üzerine attı. İki koluyla sarıldı, ağırlığıyla namluyu aşağıya doğru zorladı, Tungata da öbür elini direksiyondan çekemedi. Araba sarsılıyor, hopluyordu çünkü. Barikatın hizasını geçmişlerdi. Craig yetişemiyordu. Bunu anlayınca göğsüne bir sancı girdi, kükreyen taşıttın peşinden koştu.

SallyAnne'le Tungata mücadele halindeydiler. Siyah adam sonunda kolunu kurtardı, elini bıçak gibi kullanarak SallyAnne'in kulak altına hızlı bir vuruş savurdu. Kız yüzükoyun ön panelin üzerine

kapandı, Tungata direksiyonu çevirdi. Araba döndü, Craig'e birkaç metrelik avantaj tanıdı. Sonra LandRover bir an yüksek tümsekte durdu, aşağıdaki yolun üzerine atlamadan önce titredi, sonra da madenlerinin şangırtısı, dönen lastiklerinin uğultusu arasında, yolun üzerine düştü.

Craig gücünün ve kararlılığının son katresini kullanıp atıldı. o gözden kaybolduktan bir an sonra tümseğin üzerine vardı.

Üç metre aşağıda. LandRover bir mucize sonucu, hala dört lastiğinin üzerindeydi. Tungata çok sarsılmıştı. Direksiyona çarpan ağız kaniyordu. Kontrolü ele alabilmek için mücadele etmekteydi.

Craig duraklamadı. Kendini yamaçtan aşağı fırlattı. Düşüş soluşunu kesti. LandRover ilerliyordu. Craig arka kapının üzerine düştü. Kaburgalarının madene çarpıp sarsıldığını duydu, acı boğazına düğümlendi, soluğu ağzından ıslık gibi çıktı, gözlerinde yıldızlar uçtu. Ama telsiz takımına sarılmayı başarmıştı. Bırakmadı.

LandRover'in ileri doğru fırladığını hissetti, SallyAnne'in acı ve korkuyla inlediğini duydu. Bu ses onu çelikleştirdi. bakışları netleşti. Arka kapıya asılmış, sallanıyordu. Ayaklan havada uçuyor, yerde sürükleniyordu.

Tam arkasında askeri kamyon da barikattan ayrılmaktaydı. Motoru gök gürültüsü gibi homurdanıyor, farları yolu aydınlatıyordu. Karşılarında ise anayolun T kavşağı vardı. LandRover yine azami hızına çıkmıştı.

Craig kendini viraja hazırladı ama, yine de dönerken kolları omuzlardaki yuvalarından çıkar gibi oldu. Tungata iki tekeri üzerinde sola dönüş yapmıştı. Bu sefer kuzeye gidiyordu. Elbette giderdi. Zambia sınırına uzaklık ancak yüz mildi. Yol yokuş aşağıydı. Çeçe sineğinin istilâsına uğramış bu yerde kimse oturmazdı. Sıcaktan kavrulan, boş bir alandı orası. Sonunda sınır kapısı, ve Chirundu'da Zambezi nehrinin bir köprüsü. Yanında bir rehine olunca, belki oraya varabilirdi... ya da varmaya uğraşırken kendini de SallyAnne'i de canından ederdi.

Craig kendini santim santim yine LandRover'in arka basamağına kaydırmayı başardı. SallyAnne koltukta yığılmıştı. Araba sarsıldıkça başı bir sağa, bir sola sallanıyordu. Tungata onun yanında çok uzun boylu, çok geniş omuzluydu. beyaz gömleği, arkadan gelen far ışığında pırıl pırıldı.

Craig bir elini bırakıp arka kanepenin sırtına sarıldı, kendini çekip içeriye atlamaya çalıştı. O onda LandRover ani bir hareketle döndü. Craig de dikiz aynasında Tungata'nın gözlerini gördü. Craig'e bakıyordu. Onu dengesiz düşürmek, fırlatmak istiyordu.

Santrfuj kuvveti Craig'i devirdi, arabanın yan tarafından dışarı attı. Bir tek sol eliyle tutunabilmişti. Yükün ağırlığından kasları ve lifleri çatırdadı. Tüm vücut ağırlığı o kola binmişti. Acıyla soludu. Göğsüne korkunç bir ağrı saplandı. Ama elini bırakmadı. Yan tarafta sallanarak gidiyordu. Çelik kenar göğsüne bir daha çarptı.

Tungata direksiyonu tekrar kırdı, arabayı yolun yanına doğru savurdu. Craig farların ışığında yandaki tümseğin kendisine doğru geldiğini gördü. Tungata'nın niyeti onu yamaçta ezerek LandRover'den atmaktı. Kayalarla sert maden arasında parçalayacaktı onu. Craig istemeyerek bağırdı, bacaklarını kıvrıp yukarıya atmaya savaştı. LandRover tümseğe, çarparken madenin kayalarda çıkardığı ses duyuldu. Bir şey bacağına aşağı kısmına çarptı, takma ayağın kayışlarını kopardı, takma ayak uçtu gitti. Orası et ve kemikten olsa. ölümcül bir durum olurdu bu. Ama LandRover tekrar yola doğru dönerken. Craig o hareketten yararlanıp kendini arka kanepeye attı, boş kalan kolunu bir anda arkadan Tungata'nın boğazına doladı.

Tungata iki elini direksiyondan havaya kaldırdı. Craig'in bileklerine ve dirseklerine sarıldı,

ağzından boğuk sesler çıktı, boş kolan direksiyon deli gibi döndü. LandRover yoldan çıktı, dik kayalık yamaçtan aşağıya doğru kayd, tepetakla iniş yaptı.

Craig'in kolları açılmış, kendisi uzaklara fırlamıştı. Kaskatı toprağa çarptı, döndü, bir an hareketsiz yattı. Kulakları uğulduyordu. Vücudu ezilmişti. Çaresiz durumdaydı. Ama kendini toplayıp dizleri üzerinde doğruldu.

LandRover başaşağı duruyordu. Farları hala yanık. Otuz adım kadar daha aşağıda, o farların ışığı SallyAnne'i gösterdi. Uyumakta olan bir küçük kıza benziyordu. Gözleri kopalı, ağzında rahat bir ifade vardı. Dudakları çok kırmızıydı. Saçlarının başladığı yerden koyu renk bir yılan gibi kan izi solgun alnından aşağıya iniyordu.

Craig ona doğru emeklemeye başladığı sırada, oradaki karanlıkta bir başka gölge ayağa kalktı. Kocaman, karanlık, geniş omuzlu bir gölge. Tungata da sersemlemişti. Yarım daire çizerek dönüp duruyor, acıyan boğazını tutuyordu. Onu görünce Craig üzüntü ve öfkeden deliye döndü.

Kendini Tungata'nın üzerine attı, çarpıştılar. Göğüs göğse geldiler. Çok uzun zaman önce dost olarak sık sık güreşmişlikleri vardı. Ama Craig adamın o boğa kuvvetini nasılsa unutmuş olduğunu fark etti. Kasları sert ve güçlüydü. Transkontinental kamyon lastikleri gibi kara ve dayanıklıydı. Craig tek bacağı üzerinde dengesizdi de. Tungata tüm sersemliğine rağmen onun ayağını yerden kesti.

Craig yere düşerken elini bırakmadı. Tungata da. tüm gücüne karşın kendini kurtaramadı. Birlikte yıkıldılar. Craig yarım bacağını kullandı. Kopuk yerin ucuna geçirilmiş sert lastik kısım, savurduğu anda, düşmekte olan Tungata'nın vücuduna çarptı. Ağaç gövdesine balta inmiş gibi bir ses çıktı, tekme Tungata'nın göğsüne indi tam kalbinin üzerine.

Tungata sırtüstü devrildi ve hareketsiz kaldı. Craig ona doğru örneklede. İki eliyle o savunmasız gırtlığa uzandı. İp gibi kasları, tiroid bezinin çıkıntısını hissetti, baş parmaklarını oraya bastırdı, ama elleri altındaki vücudun hayatla bağının kopmak üzere olduğunu anlayınca elleri aşağıya kayd, titredi... Craig soluk soluğa doğruldu.

Tungata'yı kayalık taban üzerinde öylece bırakıp SallyAnne'in yattığı yere emekledi. Onu kucağına yatırarak oturdu, başını kendi omuzlarına yasladı. O paçavra gibi, cansız vücut... Bir eliyle alnından akan kanı gözlerine varmadan önce silmeye çalıştı.

Tepelerinde, yolun üzerinde, gürleyen kamyon acı bir fren yaptı, silâhlı adamlar yamaçtan aşağı koşular, ov hayvanına gelen tazılar gibi saldırdılar. Craig'in kucağında SallyAnne. uykudan uyanan bir çocuk gibi kıpırdandı, hafifçe mırıldandı.

Sağdı... hala... sağdı... Craig ona. «Sevgilim.» diye fısıldadı «Sevgilim, seni öyle çok seviyorum ki!»

***

SallyAnne'in kaburgalarından dördü kırık, sağ ayak bileği ciddi şekilde burkulmuştu. Boynuna yediği darbeden ötürü çürükler ve şişlikler görünüyordu. Ama kafasındaki kesik yüzeyseldi Röntgen kafasında herhangi bir hasar göstermemişti. Yine de kalabalık devlet hastanesinde Peter Fungabera'nın ayırttığı özel odada gözlem altına alınmış bulunuyordu.

Tungata Zebiwe davasına atanan savcı Abel Khori onu orada ziyaret etti. Bay Khori kibar görünüşlü bir Shona'ydı. Londra Barosu tarafından davet edilmiş bir hukuk adamıydı. İngilizler gibi giyinir, tüm iyi eğitilmişler gibi Latince deyimleri sık sık kullanır, yalnız bozan tam yerine oturamazdı.

«Sizi ziyaret edişim, polise vermiş olduğunuz ifadenin bazı yerlerine ilişkin kafamdaki soruları aydınlatmak için.» diye açıkladı. «Yoksa, duruşmada vereceğiniz ifadeyi etkilemeye kalkmak bence çok yakışsız bir davranış olurdu.» Craig'e ve SallyAnne'e Tungata'nın serbest bırakılması için yapılmakta olan Matabele gösterilerine ilişkin haberler verdi. Bu ayaklanmalar polis ve Üçüncü Tugay tarafından hızla bastırılmıştı. Herold'ın Shona olan sorumlu müdürü bu haberleri gazetenin üçüncü sayfasına yakıştırmış bulunuyordu.

«Hepimizin asla unutmamız gereken şey bu adamın bir Ipso jure olduğu, kriminal bir eylemle suçlandırılmıştır. Onun bir kabile kurbanı gibi kahramanlaşmasına izin vermemeliyiz. Tehlikeleri görüyorsunuzdur. Bu olayı ne kadar çabuk, mutatis mutandis çözebilirsek herkes için o kadar iyi olacaktır.»

Craig'le SallyAnne. Tungata Zebiwe'nin duruşmaya ne kadar çabuk çıkarılacağını öğrenince önce şaşırıyorlar, enikonu tedirgin oldular. Mahkemelerin yedi aylık programı tıklım tıklım dolu olduğu halde, ona Yüksek Mahkeme on gün sonrasına gün vermişti.

«Onun kıratında bir adamı yedi ay boyunca kodeste nudis verbis tutamayız.» diye açıkladı savcı. «Kefaletle bırakıp peşindekileri bir çılgınlığa kışkırtmasına da izin veremeyiz.» Duruşmadan başka. Craig'le SallyAnne'i meşgul edecek diğer konular da vardı. Cessna uçağı, bir haftalık revizyona girip 'uçabilirlik sertifikası' olmak zorundaydı. Bu revizyonu yapabilecek tesisler Zimbabwe'de yoktu. Dost bir pilotun uçağı Johannesburg'a kadar götürmesi gerekiyordu. SallyAnne. «Kanatları kopuk bir kuş gibi hissediyorum kendimi.» diye yakındı.

Craig, «O duyguyu tanıyorum.» deyip koltuk değneğini yere vurdu.

«Ah. çok üzgünüm. Craig.»

«Üzülme. Nedense artık kopuk bacağımdan konuşmak beni rahatsız etmiyor. Hele de seninle.»

«Ne zaman gelecek bacak?»

«Oxford Morgan onu diplomatik kurye içinde Henry Pickering'e yolladı, o da Hopkins Ortopedik'teki teknisyenlere çabucak yaptırtacağına söz verdi. Herhalde duruşmada gelmiş olur.» Duruşma. Her sözün sonu duruşmaya bağlanıyordu. King's Lynn'deki işler. Zambezi Suları'ndaki evlerin açılışı bile Craig'i SallyAnne'in yatağı başından ayıramıyor, duruşma hazırlıklarından uzaklaştıramıyordu. Hans Groenewald'ın King's Lynn'de bulunması büyük şanstı. SallyAnne'in bulunduğu Peter Youngusband adlı genç Kenya'lı rehber de, Zambezi Suları'nı müdür olarak yönetiyordu. Craig bu ikisiyle her gün telefonda konuşuyordu ama, kendisi yine de Harare'de, SallyAnne'in yanında kalıyordu.

Craig'in bacağı, SallyAnne'in taburcu olmasından bir gün önce geldi. Craig pantolonunun paçasını yukarı çekip birleşme yerini Salfyarine'e gösterdi.

«Düzeltilmiş, temizlenmiş, yağlanmış, onarılmış.» diye öğündü. «Senin kafan nasıl?»

«Senin bacağın gibi.» Gülüyordu. «Ama doktorlar en az birkaç hafta bu kafanın üzerinde zıplama diye uyardılar.» Ayak bileğinden dolayı baston kullanıyordu SallyAnne. Taburcu olurken göğsü de hala sargılar içindeydi. Craig onun bavulunu aşağıya, LandRover'e taşıdı.

Binerken yüzünü buruşturduğunu görünce. «Kaburgaların acıyor mu?» diye sordu.

«Kimse oralarımı sıkmazsa, idare ederim.»

«Sıkmak yasak... kural mı bu?» diye sordu Craig,

«Herhalde...» SallyAnne sustu, bir an ona baktı, sonra gözlerini indirdi, fısıldadı. «Ama kurallar, budalalar içindir. Akıllılara ancak yol gösterirler.»

Craig'in cesareti bu sözler üzerine epey arttı.

***

Zimbabwe Cumhuriyeti Yüksek Mahkemesinin Mashonaland bölümü, hala İngiliz adaletinin tüm süslü püslü geleneklerini sürdürüyordu.

Yüksek kürsünün üzerinde, yargıcın başı üstünde kalan duvarda. Zimbabwe simgesi olan zırf salona hakimdi. Kürsünün karşısında meşe sıralar vardı. Tanık kürsüsüyle savcının yeri, yargıcın kürsüsünün iki yanındaydı. Savcılar ve savunma avukatları uzun, siyah cübbeler, yargıç ise kırmızı cübbe giyiyordu. Tek değişen, suratlarının rengiydi. Tepelerindeki beyaz bukleli perukalar, kolalı beyaz cübbe yakaları, yüzlerinin siyahlığını daha da vurguluyordu.

Dopdoluydu salon. Arkadaki ayakta durma yerleri de dolunca, mübaşirler kapıları kapadı, kalabalığın büyük kısmını koridorda bıraktı. Aslında kalabalık sakin ve düzenliydi. Yüzleri çok ciddiye. Hemen hepsi Matabele'ydi. Matabeleland'dan ta buralara kadar otobüslerle gelmişlerdi. Çoğunun göğsünde ZAPU partisinin rozeti vardı. Sanık salona getirilirken aralarında bir mırıltı dolaştı, arkalardan. ZAPU renklerinde giyinmiş siyah bir kadın, «Bayete, Nkosi Nkulu!» diye bağırıp yumruğunu havaya kaldırdı.

Nöbetçiler onu hemen yakalayıp kapıdan çıkardılar. Tungata Zebiwe sanık yerinde durmuş, ifadesiz bir yüzle bakıyor, varlığı salondaki herkesi cüceleştiriyordu. Yargıç Damashawa bile o ince uzun kemerli Mısır burunlu, parlak, ufacık, kuş gözlü Mashona bile o şahane kırmızı cübbesine rağmen sıradan bir insan gibi kalıyordu onun yanında. Ama Yargıç Damashawa'nin yaman bir ünü vardı. Savcı bu davaya onun seçilmesinden çok memnundu. Craig'le ve SallyAnne'le konuşurken bunu iyice belli etmişti.

«Ah, o tam persona grata'dır. Şu sıra da çok Ingremlo legis durumda. Adalet yerini bulacaktır korkmayın.» Ülke henüz Rodezya iken İngiliz jüri sistemi kaldırılmıştı. Şimdiki durumda yargıç karara iki siyah cübbeli yardımcısıyla birlikte varacaktı. Onlar da kürsüde, onun yanında oturuyorlardı. İkisi de Shona'ydı. Bir tanesi, yaban hayatı korunması üzerinde uzman, öteki ise yüksek rütbeli bir yargıçtı. Damashawa isterse onlara uzmanlık dallarında danışabilecekti. Ama son karar yine de kendisine aitti.

Cübbesinin eteklerini çevresine yerleştirdi, devekuşlarının yuvalarına yerleşirken tüylerini sallaması gibi hareketler yaptı, sonra kara parlak gözleriyle Tungata Zebiwe'ye baktı. Bu arada mahkeme kâtabi, suçlama belgesini İngilizce olarak okuyordu.

Sekiz ana suç vardı. Koruma altına alınmış hayvanların ürünlerini alıp satmak, rehine kaçırap tutmak, öldürücü silâhla saldırı, ciddi yaralama amacıyla saldırı, cinayete teşebbüs, tutuklamaya şiddet yoluyla karşı çıkma, motorlu araç çalma ve devlet malına zarar verme. Ayrıca oniki tane de daha küçük suç söz konusuydu.

«Tanrım.» diye fısıldadı Craig, SallyAnne'e. «Mahvediyorlar adamı.»

«Aferin onlara. Asıldığını görmek hoşuma gider.»

«Üzgünüm canım ama bunların hiçbiri idamlık suç değil.» Buna rağmen, duruşmanın açılışı sırasında Craig'in içinde. Yunan trajedilerinin başlangıcında duyulan duygular vardı. Bir kahramanın çevresi, daha sıradan, daha kötü insanlarla sarılmış gibi bir hava.

Craig bu duygularına rağmen. Abel Khorin'in açış konuşmasında konuyu ortaya ustaca serdiğini kabullenmek zorunda kalıyordu. Hem adam pek Latince deyim de kullanmıyordu bu sefer iddia makamının kalabalık tanıklarından birincisi General Peter Fungabera'ydı. Komple üniformasıyla pek şıktı. Yemini etti, dimdik durdu. Değneğini bir elinde yumuşak olarak tutuyordu. İfadesini çok açık seçik verdi. O kadar duru, o kadar etkili konuşuyordu ki, yargıç not alırken ikide birde onaylarcasına

başını sallamaktaydı.

ZAPU partisinin merkez komitesi, savunma için Londra'dan Bay Joseph Petal adlı bir avukat tutmuştu. Ama Bay Petal bile General Fungabera'nın ifadesini pek sarsmadı, kısa zamanda çabalarının yararsızlığını anladı, daha müsait bir av bekleyerek kenara çekildi.

Bir sonraki tanık, kaçak mal dolu kamyonu kullanan şofördü. Eski ZiPRA gerillalarındandı. Rehabilitasyon merkezlerinin birinden yeni tahliye edilmişti. Verdiği ifade bölge lehçesinde olup, tercüman tarafından İngilizceye çevriliyordu.

«Tutuklandığınız geceden önce sanığı hiç gördünüz mü?» diye sordu Abel Khorı ona.

«Evet, savaşta onunla birlikteydim.»

«Savaştan sonra onu tekrar gördünüz mü?»

«Evet,»

«Ne zaman gördüğünüzü mahkemeye anlatır mısınız?»

«Geçen yıl kurak mevsimde.»

«Rehabilitasyon merkezine girmenizden önce mi?»

«Evet, ondan önce.»

«Bakan Tungata Zebiwe ile nerede karşılaştınız?»

«Vadide. Büyük nehrin yakınında.»

«O buluşmayı mahkemeye anlatır mısınız?»

«Fil avlıyorduk... dişler için.»

«Nasıl avladınız filleri?»

«Kabile halkını kullandık. Batonka'ları. Bir de helikopter. Filleri eski mayın tarlasına sürdük.»

«Bu tarz soru sorulmasına itiraz ediyorum, sayın yargıç.» dedi Bay Petal ayağa fırlayarak. «Bunların suçlamalarla hiç ilgisi yok.» Abel Khorı, «İlk suçlamayla ilgili.» diye direndi.

«İtirazınız reddedildi. Bay Petal. Lütfen devam edin. sayın savcı.»

«Kaç tane fil öldürdünüz.»

«Çok, pek çok fil.»

«Bir tahminde bulunabilir misiniz?»

«Belki ikiyüz kadar... emin değilim.»

«Ve Bakan Tungata Zebiwe'nin de orada olduğunu mu söylüyorsunuz?»

«Filler öldürüldükten sonra geldi. Fildişlerini sayıp helikopteriyle götürmek için.»

«Ne helikopteri?»

«Bir hükümet helikopteri.»

«İtiraz ediyorum, sayın yargıç. Bu noktanın ilgisi yok.»

«İtiraz reddedildi. Lütfen devam edin.» Soru sorma sırası Bay Joseph Petal'e geldiğinde, o hemen atağa kalktı.

«Size desem ki Bakan Tungata Zebiwe'nin direniş savaşçıları arasında siz yoktunuz... Bakanı da o gece Karoi yolunda karşılaşıncaya kadar görmemiştiniz...»

«İtiraz ediyorum, sayın yargıç.» dedi Abel Khorı, gururuna dokunulmuş gibi. «Savunma, vatansever askerlerin bir kaydı olmayışından yararlanıp tanığı küçük düşürmek istiyor.»

«İtiraz kabul edildi. Bay Petal, lütfen sorularınızı eldeki konuya inhisar ettirin ve tanığa zorbalık yapmayın.»

«Başüstüne. sayın yargıç.» Bay Petal, umutsuzluktan yanakları pembe pembe, tanığa döndü. «Rehabilitasyon merkezinden ne zaman salıverildiğınızı yargıca söyler misiniz?»

«Unuttum. Hatırlayamıyorum.»

«Tutuklanmanızdan çok zaman önce miydi, yoksa kısa süre önce mi?»

«Kısa süre.» Tanık suratını asmıştı. Kucağına koyduğu ellerine bakıyordu.

«Cezaevi kampından o gece. o kamyonu kullanma şartı karşılığında salıverildiğiniz ve sonradan burada ifade vermeyi kabul ettiğiniz için de...»

«Sayın yargıç!» diye bir çığlık attı Abel Khorı. Yargıcın sesi de onunki kadar tiz ve kızgındı.

«Bay Petal, rehabilitasyon merkezlerine cezaevi kampı diyemezsiniz.»

«Nasıl isterseniz, sayın yargıç.» Bay Petal devam etti. «Rehabilitasyon merkezinden tahliye edilirken size bir vaatte bulunuldu mu?»

«Hayır.» Tanık mutsuz bakışlarla çevresine bakıyordu.

«Salıverilmenizden iki gün önce. Üçüncü Tugay'dan Yüzbaşı Nbebi adlı biri sizi ziyaret etmiş miydi?»

«Hayır.»

«Kampta hiç ziyaretçiniz geldi mi?»

«Hayır! Hayır!»

«Hiç mi? Emin misiniz?»

«Tanık soruyu zaten cevapladı.» diye avukatın sözünü kesti yargıç. Bay Petal tiyatro sahnesindeymiş gibi içini çekti. İki elini havaya attı.

«Başka sorum yok, sayın yargıç.»

«Başka tanık çağırmak istiyor musunuz. Bay Khorı?»

Craig, bundan sonraki tanığın Timon Nbebi olması gerektiğini biliyordu ama her nedense Abel Khorı onu atladi, LandRover'in ezdiği askeri çağırdı. Craig, savcılık taktiklerinin böyle birden değişmesi üzerine içini bir kuşku ürpertisinin kapladığını hissetti. Savcı acaba Yüzbaşı Nbebi'yi karşı taraf avukatının sorularından kurtarmaya mı çalışıyordu? Bay Petal'ın o rehabilitasyon merkezine Timon Nbebi tarafından yapılmış ziyareti kurcalayacağından mı korkuyordu? Eğer durum öyleyse, bunun nedenlerini düşünmek bile korkunçtu. Craig bu yüzden kendini zorlayıp kuşkularını bir kenara itti.

Her soru ve cevabın tercüme edilmesi zorunluluğu, duruşma sürecini uzatıyor, sıkıcı hale getiriyordu. Craig'in tanık yerine çıkma sırası ancak üçüncü gün geldi..

Craig yemin ettiğinden sonra henüz Abel Khorı sorularına başlamadan önce, sanık yerine doğru bir göz attı. Tungata Zebiwe dikkatle ona bakıyordu. Bakışları birbirine kilitlendi, Tungata sağ eliyle bir işaret yaptı.

Eski günlerde. Av idaresinde birlikte çalışırlarken. Craig'le Tungata bu işaret dilini aralarında

geliştirmişler, çok da ilerletmişlerdi. Bir sürüyü izlerken, nesil fazlası hayvanları imha ederken, ya da katil aslanları öldürürken, bu özel dil sayesinde sessizce ve hızla haberleşebiliyorlardı.

Tungata bu sefer yumruğunu kapadı. Güçlü parmakları, avucunun pembe oyası üzerine kapandı. İşaretin anlamı açıklı: «Dikkatli ol. Büyük tehlike var.» Tungata bu işareti en son verdiğiinde. Craig hemen dönmüş, yaralı dişi aslanın üzerine atılmakta olduğunu bir iki saniye farkla görebilmiş, elindeki .458 magnum'un kurşunu hayvanın kalbine saplandığı halde, yine de çarpışmanın şiddetinden Craig yere yıkılmıştı.

Bu sefer Tungata'nın işareti sinirlerini ürpertti, kollarındaki tüyler ayağa kalktı. Geçmişteki tehlikenin anısı ve gelecekteki tehlikenin beklentisi korkunçtu. Bu bir tehdit miydi, yoksa bir uyarı mı? Craig merakla Tungata'ya bakıyordu. Emin olamıyordu. Çünkü Tungata'nın suratı ifadesizdi. Craig ona bir işaret verdi. «Soru ? Anlamadım.» Ama Tungata buna aldırmadı. Craig de bu arada. Abel Khorı'nın ilk sorusunu kaçırmış olduğunu fark etti.

«Özür dilerim... tekrarlar mısınız?»

Abel Khorı ona sorularını peşpeşe, hızla sordu.

«Mercedes yaklaşırken kamyon şoförünün ona herhangi bir işaret verdiğini gördünüz mü?»

«Evet, ışıklarını yaktı.»

«Cevap ne oldu?»

«Mercedes durdu. İçindekilerden ikisi indi, kamyonun şoförüyle konuşmaya gitti.»

«Sizin kanınıza göre bu önceden kararlaştırılmış bir buluşma mıydı?»

«İtiraz ediyorum, sayın yargıç, tanık bunu bilemez.»

«İtiraz kabul edildi. Tanık bu soruyu dikkate almasın.»

«Şimdi Bayan Jay'i tanığın gaddar pençelerinden kahramanca kurtarmanıza geçelim.»

«İtiraz ediyorum... 'gaddar' kelimesi.»

«Gaddar sıfatını lütfen kullanmayın.»

«Nasıl emrederseniz.»

O el işaretinden sonra, Craig'in ifadesinin sonuna kadar. Tungata Zebiwe Matebeleland'ın granitlerinden oyulmuş bir heykel gibi hareketsiz oturdu. Çenesi göğsüne değiyordu. Ama gözleri bir an bile Craig'den ayrılmadı.

Bay Petal sorularını sormaya kalktığıında. Tungata ilk defa kıpırdadı, öne doğru eğilip birkaç kelime fısıldadı. Bay Petal itiraz edecek oldu ama Tungata emir verir gibi bir hareket yaptı.

«Sorumuz yok, sayın yargıç,» diye teslim oldu Bay Petal. Dönüp yerine oturdu. Craig'in tanık yerinden eziyet çekmeksizin inmesine yol açtı.

Savcılık tanıklarının sonuncusu SallyAnne'di. Peter Fungabera'dan sonra en ağırlıklı tanık da herhalde o oldu.

Burkuk bileği üzerinde hala topallayarak yürüyordu. Abel Khorı hemen ilerledi, elini uzatıp onun tanık yerine çıkmasına yardım etti. Boynundaki çürüğün kara rengi, görünen tek yarasıydı. İfadesini hiç kararsızlık göstermeden, duru. tatlı bir sesle verdi.

«Sanık sizi yakaladığı zaman neler hissettiniz?»

«Ölmekten korkuyordum.»

«Sanığın size vurduğunu söylediniz. Nerenize vurdu?» «Boynumun şurasına... çürüğü görebilirsiniz?»

«Sanığın tüfekte Boy Mellow'a nişan aldığını söylediniz. Sizin tepkiniz ne oldu?»

«Başka yara alıp almadığınızı mahkemeye anlatır mısınız?»

Soruların ardı kesilmiyor. Abel Khorı bu tatlı tanıktan elinden geldiği kadar yararlanmak istiyordu. Boy Petal akıllılık etti, soru sormaktan bir kere daha vazgeçti. Savcılık kendi dosyasını üçüncü günün akşamında kapatmış oldu. Craig sıkıntılıydı. Bir depresyon içinde gibiydi.

SallyAnne'le ikisi, çok sevdikleri o biftek lokantasında akşam yemeği yediler. Bir şişe güzel Ümit Burnu şarabı bile Craig'in neşesini yerine getiremedi.

«O Tungata'yı daha önce görmeme meselesi... sonra kamyonu kullanmak şartıyla kamptan salıverilmesi...» «Ona inandın mı yoksa?» diye kaşlarını çatı SallyAnne. «Yargıç bile bunun ne kadar uzak bir ihtimal olduğunu saklamadı.»

Craig onu apartmanın kapısında indirdikten sonra, boş sokaklarda kendi başına yürüdü durdu. İçinde bir yalnızlık duygusu, bir ihanete uğrama duygusu vardı... ama buna mantıklı bir neden bulamıyordu.

***

Bay Joseph Petal savunmasına başlarken önce Tungata Zebiwe'nin şoförünü çağırdı.

Şoför epey kilolu bir Matabele'ydi. Genç olmasına rağmen göbek bağlamaya başlamıştı. Yüzü sevimli, güleç bir yüz olacak türdendi ama, şu anda sıkıntılı ve bulutluydu. Başı yeni traş edilmişti. Tanık yerinde durduğu sürece bir kere olsun Tungata' ya bakmadı.

«Tutuklandığınız gece Bakan Zebiwe size ne emir vermişti.»

«Hiçbir şey. Bana hiçbir şey söylemedi.» Bay Petal gerçekten şaşırılmıştı. Aldığı notlara baktı.

«Arabayı nereye sürmeniz gerektiğini söylemedi mi? Nereye gitmekte olduğunuz bilmiyor muydunuz?» «Bana. 'doğru git' 'sola dön', 'sağa dön' diyordu.» diye mırıldandı şoför. «Nereye gittiğimizi bilmiyordum.»

Belli ki Bay Petal bu cevabı beklemiyordu.

«Bakan Zebiwe size. Tuti istasyonuna gitmenizi söylemedi mi?»

«İtiraz ediyorum, sayın yargıç.»

«Tanığa kendi istediğinizi söyletmeye çalışmayın. Bay Petal.»

Bay Joseph Petal bir yandan düşünmekteydi besbelli. Halinden belliydi. Kâğıtlarını karıştırdı. Tungata Zebiwe'ye doğru baktı. O hiç hareketsiz oturuyordu. Bay Petal sorularının gidişini değiştirdi.

«Tutuklanmanızdan bu yana nerede kalıyorsunuz?»

«Hapiste.»

«Hiç ziyaretçiniz geliyor mu?»

«Karım geldi.»

«Başka kimse gelmedi mi?»

«Hayır.» Şoför kendini savunmak istiyormuş gibi başını eğdi.

«Kafanızdaki o izler nedir? Dövüldünüz mü?» Craig şoförün traşlı kafasındaki koyu renk şişkinlikleri ilk defa gördü.

Abel Khorı yakınma dolu bir çığlık attı. «Sayın yargıç, ısrarla itiraz ediyorum.»

«Bay Petal, bu tür soruların amacı nedir?» dedi yargıç heybetle.

«Sayın yargıç, tanığın ifadesinin polise verdiği ifadeye göre neden bu kadar değiştiğini anlamaya çalışıyorum.» Bay Petal suratını asan işbirliğine hiç yanaşmayan tanıktan açık bir cevap koparmaya uğraştı durdu, sonunda da vazgeçti. bir çaresizlik işareti yaptı.

«Başka sorum yok, sayın yargıç.» Abel Khorı gülümseyerek kendi sorularını sormak üzere ayağa kalktı.

«Demek kamyon size ışıklarını yaktı, öyle mi?»

«Evet,»

«O zaman ne oldu?»

«Anlamadım.»

«Mercedes'in içinde biri, kamyonu gördüğünüz zaman bir şey yaptı veya bir şey söyledi mi?»

«Sayın yargıç...» diye başladı Bay Petal.

«Bence bu yerinde bir soru.. tanık cevap versin.» Şoför hatırlamaya uğraşıyormuş gibi kaşların çattı, sonra mırıldandı. «Yoldaş Bakan Zebiwe konuştu. 'işte orada... kenara çek ve dur.' dedi.»

«İşte orada!» diye tekrarlardı Abel Khorı ağır ağır teker teker. «Kenara çek ve dur! Demek sanık kamyonu gördüğü zaman böyle söyledi, öyle mi?»

«Evet, öyle dedi.»

«Başka sorum yok sayın yargıç.»

***

«Sarah Tandiwe Nyoni'yi çağırın.» diye sürpriz tanğını belirledi savunma avukatı. Abel Khorı kaşlarını çattı, iki yardımcısıyla heyecanlı heyecanlı fısıldaştı, içlerinden biri ayağa kalktı, yargıca selâm verdi, hızlı adımlarla duruşma salonundan çıktı.

Sarah Tandiwe Nyoni tanık yerine çıktı, kusursuz İngilizcesiyle yeminini etti. Sesi müzik gibi ve tatlı, davranışı nazik ve çekingendi. Craig'le SallyAnne onu Tutti'deki okulda ilk gün nasıl gördülerse öyleydi. Koyu yeşil, pamuklu bir elbise giymişti. Yakası beyazdı. Ayağında alçak topuklu pabuçlar vardı. Saçları özenle örülmüş, geleneksel biçimde toplanmıştı. Yeminini bitirdi, yumuşak bakışlarını Tungata Zebiwe'ye çevirdi. O ne gülümsedi, ne de yüzündeyi ifadeyi değıştirdi. Ama önündeki parmaklıkta duran sağ eli hafifçe kıpırdadı. Craig onun kıza gizli dilde işaret verdiğini anladı.

«Cesaret!» diyordu o sinyal. «Yanımdayım!» Kız bu işareten belirgin bir kuvvet aldı. Çenesini kaldırdı. Bay Petal'a dürüstçe baktı.

«Lütfen adınızı söyleyin.»

«Adım Sarah Tandiwe Nyoni.» dedi kız. Tandiwe Nyoni Matabele dilinde «Sevgili kuş» demekti. Craig bunu SallyAnne'e tercüme etti.

SallyAnne. «Ona çok yakışıyor.» diye fısıldadı

«Mesleğiniz nedir?»

«Tutti ilkokulunun başöğretmeniyim.»

«Mahkemeye mesleki yeteneklerinizi anlatır mısınız?» Joseph Petal kızın eğitimli, sorumluluk sahibi bir insan olduğunu kısa zamanda kanıtladı, sonra devam etti.

«Sanık Tungata Zebiwe'yi tanıyor musunuz?»

Kız cevap vermeden önce tekrar Tungata'ya baktı., yüzü aydınlanır gibi oldu. «Tanıyorum, ah evet, tanıyorum!» diye boğuk bir fısıltı çıktı ağzından.

«Lütfen yüksek sesle konuşun, yavrum.»

«Onu tanıyorum.»

«Tutti istasyonunda sizi hiç ziyaret etti mi?»

«Evet,» diye başını salladı.

«Ne kadar sık?»

«Yoldaş Bakan önemli ve meşgul bir insan, ben ise okul öğretmeniyim...» Tungata bunu reddeder gibi küçük bir hareket yaptı. Kız bunu gördü, güzel dudaklarında küçük bir gülümseme belirdi.

«Gelebildiği kadar sık gelirdi. Ama benim istediğim kadar sık değil.»

«Söz konusu gecede onu bekliyor muydunuz?»

«Bekliyordum.»

«Neden?»

«Konuşmuştuk. Telefonda bir önceki sabah konuştuk. Geleceğine dair söz verdi. Arabayla geleceğini, geceyarısından Önce varmış olacağını söyledi.» Yüzündeki gülümseme soldu, gözleri karanlık ve umutsuz oldu. «Şafak sökene kadar bekledim.. ama gelmedi.»

«Bildiğiniz kadarıyla, o hafta sonu sizi ziyaret etmesi için özel bir neden var mıydı?»

«Evet,» Sarah'nın yanakları koyuldu. SallyAnne'in içinde yeni bir hayranlık uyandı. Daha önce siyah bir kızın utandığını ömründe görmemişti.

«Evet, babamla konuşmak istediğini söylemişti. Buluşmayı ben ayarlamıştım.»

«Teşekkür ederim, yavrum.» dedi Josep Petal yumuşak bir sesle Bay Petal'ın soruları sırasında savcının yardımcısı salona geri dönmüş, Abel Khori'ye bir takım notlar uzatmıştı. Abel Khori sorularını sormak üzere kalktığı anda, o notlar da elindeydi.

«Bayan Nyoni, Sindebele dilindeki isifebi sözcüğünün anlamını mahkemeye söyler misiniz?»

Tungata Zebewe hafifçe homurdandı, ayağa kalkmaya niyetlendi ama yanında duran polis elini omzuna koyup onu yatıştırdı.

«Orospu demek.» diye cevap verdi Sarah alçak sesle.

«Acaba bu söz aynı zamanda, evli olmadığı halde bir erkekle yaşayan...»

«Sayın yargıç!» Josep Petal'ın itirazı geç gelmişti ama, çok firaklıydı. Yargıç Damashawa itirazı kabul etti.

«Bayan Nyoni.» dedi Abel Khori tekrar. «Sanığı seviyor musunuz? Lütfen sesinizi çıkarın. Sizi duyamıyoruz.»

Bu sefer Sarah'nın sesi ciddi, hemen hemen meydan okur gibiydi. «Seviyorum.»

«Onun için her şeyi yapar mısınız?»

«Yaparım.»

«Onu kurtarmak için yalan söyler misiniz?»

«İtiraz ediyorum, sayın başkan.» diye ayağa fırladı Josep Petal.

«Ben de sorumu geri alıyorum.» Abel Khori yargıcın müdahalesinden erken davranmıştı.

«Size şöyle bir şey söyleyeyim Bayan Nyoni. Diyelim ki sanık sizden, okulunuzda yasa dışı fildişlerini ve leopar postlarını saklamak için bir depo ayırmanızı istedi!»

«Hayır!» diye başını iki yana salladı Sarah. «O asla böyle bir...»

«Ve diyelim ki o gece sizden o malların kamyonu yükletip yola çıkarılmasına nezaret etmenizi istedi...»

«Hayır! Hayır!» diye bağırdı Sarah.

«Onunla telefonda konuştuğunuz zaman size bir sevkiyat hazırlamanızı söylemedi mi?»

«Hayır! O iyi bir insandır.» diye hıçkırıldı Sarah. «Büyük ve iyi bir insan. Böyle bir şeyi asla yapmaz.»

«Başka sorum yok. sayın yargıç.» Abel Khori kendinden pek memnun, yerine dönüp oturdu, asistanı ona doğru eğilip tebriklerini kulağına fısıldadı.

«Kürsüye sanık bakan Tungata Zebewe'yi çağırıyorum.»

Bay Petal'ın bu hareketi oldukça rizikoluydu. Craig hukuk adamı olmadığı halde, Abel Khori'nin katı davranmakta kararlı olduğunu görebiliyordu.

Josep Petal sorularıyla önce Tungata'nın toplum içindeki yerini, devrime hizmetlerini, basit yaşam tarzını ortaya sererek işe başladı.

«Gayri menkulünüz var mı?»

«Harare'de bir evim var.»

«O evi kaç para satın aldığınızı mahkemeye söyler misiniz?»

«Ondört bin dolara.»

«Ev olmak için bu para pek de fazla sayılmaz değil mi?»

«Ev de pek fazla bir şey değil.» Tungata'nın cevabı dürüsttü. Yargıç bile gülümsedi.

«Arabanız?»

«Emrimde bakanlığın arabası var.»

«Yabancı bankalarda paranız?»

«Yok.»

«Karılarınız?»

«Yok...» Sarah Nyoni'ye doğru baktı, «...henüz,» diye ekledi.

«Töresel karılarınız? Başka kadınlar?»

«Yaşlı halam benim evimde kalır. Evimi o yönetir.»

«Şimdi söz konusu geceye gelelim. Neden Karoi yoluna doğru gittiğinizi mahkemeye anlatırmısınız?»

«Tutti istasyonuna gidiyordum.»

«Hangi nedenle?»

«Bayan Nyoni'yi ziyaret etmek, ve babasıyla şahsî bir konuda konuşmak.»

«Ziyaretiniz planlanmış mıydı?»

«Evet, Bayan Nyoni ile yaptığım bir telefon görüşmesinde.»

«Onu daha önce de ziyaret etmiş miydiniz? Bir kereden fazla mı?»

«Evet, öyle.»

«Bu ziyaretlerinizde nerede kalırdınız?»

«Orada benim için ayrılmış ahşap bir indlu vardı.»

«Bir kulübe mi? Yerde bir şilte, köşede açık bir ateşle mi?»

«Evet,»

«Bu tür bir yerde kalmayı mevkiinize aykırı bulmuyor muydunuz?»

«Tersine, halkımın geleneksel yaşamına dönmek bana zevk verir.»

«Bu kulübede sizinle birlikte kalanlar oluyor muydu?»

«Şoförüm ve muhafızlarım.»

«Bayan Nyoni... sizi orada ziyaret etti mi?»

«Böyle bir şey âdetlere ve kabile geleneğine aykırı olurdu.»

«Savcı burada istfebi sözcüğünü kullandı. Buna ne diyorsunuz?»

«Bunu kendi tanıdığı kadınlara uygulayabilir. Ben bu adın uyacağı kimseyi tanımıyorum.» Yargıç yine gülümsedi, savcının yardımcısı Abel Khor'i'yi şakacı bir tavırla dürttü.

«Şimdi, sayın Bakan... sizin Tutti istasyonuna gideceğinizi başka bilen var mıydı?»

«Niyetimi gizlemedim. Masa takvimime de yazdım.»

«O ajanda yanınızda mı?»

«Hayır. Sekreterimden onu savunmaya teslim etmesini istedim ama, masamdan kaybolmuş.»

«Anlıyorum. Şoförünüze arabayı hazırlamasını söylediğiniz zaman, nereye gideceğinizi ona bildirdiniz mi?»

«Evet,»

«Bildirmediğinizi söylüyor.»

«O halde hafızası iyi değil... ya da etki altında kalmış.» diye omuzlarını kaldırdı Tungata.

«Pekâlâ. O gece yolda Karoi ile Tuti arasında ilerlerken bir başka araca rastladınız mı?»

«Evet, Karanlıkta parketmiş duran bir kamyon vardı. Yolun kenarında, ama burnu bize dönük durumda.»

«O sırada neler olduğunu mahkemeye anlatır mısınız?»

«Kamyonun şoförü farlarını yaktı, üç kere yakıp söndürdü. Aynı zamanda da kamyonu yolun ortasına sürdü.»

«Sizin arabanızı durmaya mecbur edecek şekilde mi?»

«Evet, öyle.»

«O zaman ne yaptınız?»

«Şoförüme, 'Kenara çek... ama dikkatli ol, bu bir tuzak olabilir' dedim.»

«O halde bu kamyonu beklemiyor muydunuz?»

«Beklemiyordum.» «işte orada! Kenara çek!» demediniz mi?»

«Hayır.»

«Bu bir tuzak olabilir demekle ne demek istediniz?»

«Son zamanlarda pek çok araba, silâhlı haydutların, şufta'ların saldırısına uğruyor. Özellikle de ıssız yollarda ve geceleri.»

«Duygularınız nasıldı?»

«Sorun bekliyordum.»

«Ondan sonra ne oldu?»

«İki muhafızım Mercedes'den indi, kamyonun şoförüyle konuşmaya gittiler.»

«Mercedes'de oturduğunuz yerden kamyonun şoförünü görebiliyor muydunuz?»

«Evet, Kendisi hiç tanımadığım biriydi. Daha önce ömrümde görmemiştim.»

«Buna tepkiniz ne oldu?»

«O sırada artık çok kaygılıyım.»

«Peki ne oldu?»

«Birden arkamızda başka farlar belirdi. Megafonda bir ses adamlarıma teslim olmalarını, silâhlarını yere atmalarını söyledi. Mercedes'im silâhlı adamlar tarafından sarıldı, zorla çekilerek dışarı çıkarıldım.»

«Bu adamlar arasında tanıdığınız var mıydı?»

«Evet, Mercedes'den çıkarıldığımda General Fungabera'yı tanıdım.»

«O zaman kuşkularınız yatıştı mı?»

«Tersine, o zaman hayatımın tehlikede olduğuna iyice inandım.»

«Bunun nedeni. Sayın Bakan?»

«General Fungabera, başta gelen Matabele'lere karşı hunharca davranışlarıyla ün salmış bir tugaya komuta eder...»

«İtiraz ediyorum, sayın başkan... Üçüncü Tugay devletin resmî bir ordusudur. General Fungabera da çok iyi tanınmış, saygı gören bir subaydır,» diye bağırdı Abel Khorî.

«Savcılığın bu itirazı son derece haklı.» Yargıç öfkeden titriyordu. «Sanığın saygın bir askere ve onun cesur adamlarına kara sürmek için bu mahkeme salonunu âlet etmesine izin veremem. Sanığın karşımda durup kabile nefretlerini ve kinlerini ortaya saçmasına göz yumamam. Sizi uyarıyorum... Bu yolda devam ederseniz sizi mahkemeye hakaretten cezalandırırım.» Josep Petal, tanığının bu sözlerin etkisinden sıyrılabilmesi için otuz saniye kadar bekledi.

«Hayatınızın tehlikede olduğunu hissettiğinizi söylediniz, değil mi?»

«Evet,» dedi Tungata alçak sesle.

«Gergin ve sinirli miydiniz?»

«Evet,»

«Askerlerin kamyondan fildişi ve kürkleri indirdiğini gördünüz mü?»

«Gördüm.»

«Tepkiniz ne oldu?»

«Bunların şu ya da bu şekilde beni suçlamakta kullanılacağını. beni öldürmek için bir özür olarak sunulacağını düşündüm.»

«İtiraz ediyorum, sayın yargıç.» diye seslendi Abel Khorî.

«Sanığı bir daha uarmayacağım.» Yargıç Damashawa'nin sesi tehditkârdı.

«Sonra ne oldu?»

«Bayan Jap içinde bulunduğu taşıttan indi, benim yakınımdan geçti. Askerlerin dikkati dağınkı. Bu benim son şansım, diye düşündüm. Bayan Jay'i tuttum, askerlerin bana ateş etmesini önledim. LandRover'le kaçmaya çalıştım.»

«Teşekkür ederim, sayın Bakan.» Bay Joseph Petal yargıca döndü.

«Sayın yargıç, tanığım zor bir sorgulamadan geçti. Mahkemeye yarın sabaha kadar ara verilmesini ve kendisine dinlenme fırsatı tanınmasını iznimize sunabilir miyim?» Abel Khorî bir anda ayağa kalktı. Kana susamış hali vardı.

«Daha ögle olmadı. Sanık da Kürsüde ancak otuz dakika kaldı. Savunma ona recte et suavtter davrandı. Eğitilmiş, katı bir asker için bunun sözü mü olur!» Abel Khorî heyecanından yine işi Latinceye dökmüştü.

«Devam edeceğiz. Bay Petal,» dedi yargıç. Joseph Petal omuzlarını kaldırdı.

«Tanık sizin. Bay Khorî.»

Abel Khorî şu sıra tam formundaydı. Sözleri giderek şiirselleşiyordu. «İfadenizde hayatınızın tehlikede olduğundan korktuğunuzu söylediniz... ama ben de size diyorum ki. o sırada suçluluk duygusunun etkisindeydiniz. Cezalandırılmaktan korkuyordunuz. Bir halk mahkemesi huzuruna çıkarılmaktan, şu anda karşınızda gördüğünüz kırmızı cübbeli bilge kişinin gazabından. ...»

«Hayır.»

«Ve sizi bir dizi iğrenç ve kaba harekete zorlayan yalnızca suçlu vicdanınızdı.»

«Hayır, öyle değildi.»

«Güzel Bayan Jay'i yakaladığınızda, onun genç ve narin bacaklarını bükmek için aşırı fiziksel kuvvet kullanmadınız mı?»

«Ona bir tek kere vurdum, bununla da hızla giden taşıttan atlayıp kendini ciddi şekilde yaralamasını önlemeye çalıştım.»

«Öldürücü bir silâhı, daha doğrusu bir askerî saldırı tüfeğini dolu olduğuna bildiğiniz halde General Peter Fungabera'ya çevirmediniz mi?»

«Onu tüfekle tehdit ettim... evet, o dağru.»

«Sonra da kasıtlı olarak vücudunun ölüm bölgelerinden birine ateş ettiniz... yani... karnına.»

«Fungabera'ya ateş etmedim. Onu ıskalamak üzere nişan aldım.»

«Ben de diyorum ki. generali öldürmeye çalıştınız ve o da ancak üstün refleksleri sayesinde sizin saldırınızdan kurtulabildi.»

Tungata yumuşak sesle. «Eğer onu öldürmeye çalışıyor olsaydım, ölmüş olurdu.» dedi.

«LandRover'i çaldığınızda, devlet malı olduğuna biliyor muydunuz?»

«Tüfekle Bay Craig Mellow'a nişan aldınız mı? Onu öldürmenizi Bayan Jay'in cesur müdahalesi mi önledi?»

Abel Khorı yaklaşık bir saat süreyle, karşısındaki az konuşan insana bu tür sorular sordu, ondan bir dizi suçlayıcı itiraflar kopardı. Sonunda Abel Khorı yerine oturduğunda, zafer kazanmış döğüşçü horoz gibi kasılıyordu. Craig içinden, Joseph Petal sanığına tanıklık yaptırmaktan elde ettiği ufacık kârı, çok ağır zararlarla ödedi, diye düşündü.

Ama Bay Petal'ın son sözleri merhamet uyandıracak bir konuşma oldu. Tungata Zebiwe'nin o geceki hareketlerini bir kere daha açıkladı, mazur gösterdi, bunu yaparken da yargıcın vatanseverlik duygularını, ya da kabile sadakatlerini hiç incitmedi.

«Kararımı yarına erteliyorum,» dedi yargıç Damashawa. Mahkeme tatil edildi. izleyiciler koridora çıkarken heyecanlı heyecanlı fısıldaşıyorlardı.

Akşam yemeğinde SallyAnne. «Bu işin başından beri bir tek kere acıma hissi duydum, o da Sarah kürsüdeyken oldu,» dedi. «Öyle tatlı bir çocuk ki!»

«Çocuk mu? O senden bir iki yaş büyük bile galiba.» diye güldü Craig, «O zaman sen kundak bebeği olmalısın.»

SallyAnne bu takılmaya aldırmadan, ciddi sesiyle devam etti. «Adama öyle çok inanıyor ki, bir iki saniye ben bile kendi bildiklerimden kuşku duydum. Ama sonra tabii Abel Khorı beni tekrar gerçek dünyaya döndürdü.»

***

Yargıç Damashawa kararı o dikkatli konuşmasıyla, o evde kalmış kız sesiyle okudu. Bu okuma biçimi her nedense konunun ciddiyetine pek yakışmadı, önce yargıç, iddia makamı ile savunmanın birleştiği noktaları saydı, sonra devam etti. «Savunma sözünü iki ana nokta üzerine dayandırdı. Birincisi Bayan Sarah Nyoni'nin ifadesinde değindiği nokta, yani sanığın o gece aslında bir... daha iyi kelime bulamadığım için, aşk seferine gitmekte olduğu, kamyonla buluşmanın bir rastlantı olduğu, ya da bilinmeyen kimseler tarafından anlaşılamayan biçimde kurulmuş bir komplo olduğu.

«Bu arada Bayan Nyoni mahkeme üzerinde saf ve tecrübesiz bir genç bayan izlenimi yarattı ve sanığın çok derin etkisinde bulunduğu, hatta sanık kendisinden kaçak malları hazırlamasını istese, onu bile kabul edeceği yolundaki savcılık iddiasını kendisi de kabullendi.

«Bu yukardakilerin ışığında mahkeme Bayan Nyoni'nin ifadesini taraflı ve güvenilmez olarak reddetmiş bulunuyor.

«Savunmanın ikinci dayandığı nokta, sanığın hayatının tutuklayan subaylar tarafından tehdit edildiği ve sanığın bu inançla bir takım mantıksız özsavunma eylemlerine kalkıştığı oluyor.

General Fungabera kusursuz üne sahip bir subay ve aynı zamanda devletin yüksek bir görevlisidir. Üçüncü Tugay, devlet ordusunun seçkin bir birliğidir ve üyeleri, savaşın katılaştırdığı tecrübeli askerler olmakla birlikte, disiplinli ve eğitilmiş askerlerdir.

«Bu nedenle mahkeme. General Fungabera veya adamları tarafından tehdide uğradığı yolundaki sanık iddiasını kategorik olarak reddetmektedir. Sanığın değil hayatının, güvenliğinin bile en küçük bir tehlike altında olmasına asla imkân yoktur. Mahkeme aynı zamanda, sanığın kendisinin bu inanca kapılmış olması iddiasını da reddetmektedir.

«Bu durumda, birinci suçlamayı, yani koruma altına alınmış vahşi hayvanlar üzerinde ticaret suçlamasını ele alıyor, sanığı suçlu buluyor, onu yasanın emrettiği en ağır cezaya çarptırıyorum. Oniki yıl ağır hizmet.

«İkinci suçlama, yani bir rehine kaçırmak ve bırakmamak konusunda sanığı suçlu buluyor, onu on yıl ağır hizmet cezasına çarptırıyorum.

«Üçüncü suçlama olan öldürücü silâhla saldırı konusunda sanığı suçlu buluyor, altı yıl ağır hizmet cezasına çarptırıyorum...

«...Cinayete teşebbüs... altı yıl ağır hizmet...

«...Ciddi bedensel zarar vermek amacıyla saldırı... altı yıl ağır hizmet...

«...bu cezaların birbirini izleyerek uygulanmasını ve hiçbir kısmının affa uğramamasını...» Abel Khoru bile, söz buraya gelince kofasını şaşkınlıkla kaldırdı. Cezalar toplam kırk yıla varıyordu. İyi hal ve hareketten tüm hafifletmeler sağlansa bile. Tungata yine de otuz yıldan fazla içerde kalacak, o zamana kadar tüm yararlı hayatı da sona erecekti.

Salonun arkalarından siyah bir kadın Sindebele dilinde bağırdı. «Baba! Babamızı elimizden alıyorlar!» Diğerleri de onun ağdına katıldı. «Halkımızın babası! Babamız öldürüyorlar!» Bir adam gümbürtülü bir bariton sesle şarkıya başladı.

«Neden ağlıyorsunuz, Shangani'nin dulları...

Neden ağlıyorsunuz Moles'in yavruları.

Babanız kralın emrine uydu!»

Bu şarkı. Kral Lobengula'nın savaşçılarından kalma bir eski marştı. Söyleyen adam da çiçeği burnunda, güçlü, zeki suratlı. kısa saçlı biriydi. Söylerken yanaklarından aşağı yaşlar akıyordu. Başka

bir zamanda olsa kralın askerlerinin Induna'sı olabilirdi. Şarkısına çevresindeki erkekler de katıldı, sonunda yargıç Domoshawa öfkeyle ayağa kalktı.

«Hemen şu anda sessizlik sağlanmazsa solonu boşaltıp gürültüye sebep olanları mahkemeye hakaretle suçlarım.» diye bağırdı. Ama mübaşirlerin düzeni tekrar sağlayabilmesi yine de beş dakika sürdü.

Bütün bunlar sırasında Tungata Zebiwe sanık yerinde ses çıkarmadan ayakta duruyor, yüzünde hayal meyal sezilen bir gülümsemenin gölgesi oynaşıyordu. Sonunda durum düzelince muhafızlar onu götürürken, salonun öbür tarafındaki Craig'e baktı, son bir el işareti yaptı. Bunu daha önce ancak şaka olarak kullanırlardı. Zorlu bir güreşten, ya da başka tür bir dostça yarışmadan sonra. Tungata bu sefer ciddiymi ama, işaretin anlamı. «Eşitlendi... berabere kaldık.» demektir. Craig çok iyi anlıyordu. Kendisi bacağına kaybetmiş. Tungata da özgürlüğünü kaybetmişti. Eşittiler.

Bir zamanlar dostu olan adama seslenmek, bunun bahtsız bir sonuç olduğunu, kendisinin bunu böyle istemediğini anlatmak istiyordu ama Tungata öbür tarafa dönmüştü. Muhafızlar onu dışarı çıkarmaya uğraşıyorlardı. Tungata buna izin vermedi, geri durdu Başı sağa sola dönüyor, kalabalık salonda sanki birini arıyordu.

Sarah Nyoni bir sıranın üzerine çıktı, önündekilerin başları üzerinden iki elini ona doğru uzattı. Bu sefer Tungata son işaretini ona verdi. Craig bu işareti açık seçik okudu : «Saklan!» diye emrediyordu Tungata kıza. «iyi saklan. Tehlikedesin.» Kızın yüzündeki ifadenin değişmesinden, mesajı onun da anladığı belliydi. Muhafızlar Tungata'yı merdivenlerden aşağıya, alt kattaki hücrelere sürüklüyorlardı.

Craig Mellow şarkı söyleyenler, ağıt tutanlar orasından kendine yol açtı, SallyAnne'i bileğinden sürükleyerek foto muhabirlerini omuzlarıyla yardı.

Otoparkta SallyAnne'i LandRover'in ön koltuğuna bindirdi, kendisi sürücü tarafına koştu. Fazla inatçı son bir fotoğrafçıya yumruğunu kaldırdı, bindiği gibi arabayı kızın apartmanına sürdü, kapının önünde durdu. Motoru kapatmadı.

«Ya şimdi?» diye sordu SallyAnne.

«Soruyu anlamadım.» Craig'in tersliği üzerindeydi.

«Hey! Ben senin arkadaşımın, hatırlamadın mı beni?»

«Özür dilerim.» Direksiyonun üzerine başını yasladı. «Kendimi çok berbat hissediyorum. Rezil hissediyorum.»

SallyAnne cevap vermedi ama gözleri merhamet doluydu.

«Kırk yıl.» diye fısıldadı Craig, «Bunu hiç beklemiyordum. Bilseydim...»

«Bilsen de yapabileceğin hiçbir şey yoktu.»

Craig yumruğunu sıktı, direksiyona indirdi. «Zavallı garip... kırk yıl!»

«Yukarıya geliyor musun?» SallyAnne'in sesi pek yumuşaktı. Ama o başını iki yana salladı.

«King's Lynn'e dönmem gerek. Bu korkunç iş başladığından beri her şeyi ihmal ettim.»

«Hemen şimdi mi gidiyorsun?» Şaşırmişti.

«Evet,» «Yalnız mı?» Craig evet anlamında başını salladı.

«Yalnız kalmak istiyorum.»

«Kendine işkence edebilmek için mi?» SallyAnne'in sesi ciddileşti. «Buna dünyada izin vermem.

Ben de geliyorum. Bekle! Bir çantaya birkaç şey atayım.. motoru bile kapatma, o kadar çabuk geleceğim.» Beş dakikada döndü. Heybesini kucaklamış, merdivenlerden koşa koşa iniyordu. Fotoğraf makinesi omzundaydı. Hepsini LandRover'in arkasına attı.

«Tamam, gidelim.» Yolda pek az konuştular. Ama az sonra Craig onun o anda yanında olduğuna memnun oldu. Baktığı zaman gülümsemesi, gergin ruhsal durumunu hissedince eline, koluna dokunması, bir şey beklemeyen sessizliği Craig'i rahatlattı.

King's Lynn'in tepesine, akşam yaklaşırken tırmandılar. Joseph onları ta uzaktan görmüştü. Eve vardıklarında, verandada bekliyordu.

«Seni görüyorum. Nkosazana.» Joseph daha ilk görüşünde sevmiştii SallyAnne'i. Ona epey zamandan beri «Küçük Hanım» diyordu. Uşaklara genç kadının pek az eşyasını indirmelerini emrederken, her zamanki ciddi halinden oldukça uzak bir konukseverlik gülümsemesi vardı yüzünde.

«Size banyo hazırladım.. çok sıcak.»

«Harika, Joseph.» Banyosundan sonra, verandaya. Craig'in yanına çıktı. Craig dolaptan içkileri çıkardı, ona tam istediği gibi bir viski hazırladı, kendine de pek az sodalı bir viski daha yaptı.

«Yargıç Damashawa'nin şerefine.» diye kadehini alaycı bir ifadeyle kaldırdı. «Ve Mashona adaletine. Her kırk yılına dal» SallyAnne sofrada, Craig'in tüm ısrarlarına rağmen şarap almadı. Craig, «Baron Rothschild çok alınır bilse.» dedi. «Bu en iyi şarabı. Benim de son şişem Kendim kaçak soktum ülkeye.» Bu neşesi zorlamaydı.

Yemekten sonra konyak sürahisini eline aldı tam doldurmak üzereyken SallyAnne. «Craig, lütfen sarhoş olma.» dedi.

Sürahi havada kaldı. Craig dönüp onun yüzünü inceledi.

«Hayır, sana tahakküm etmek değil niyetim.» diye açıkladı kız. «Bencil davranıyorum yalnızca. Bu gece seni ayık istiyorum.» Craig sürahiyi bıraktı, koltuğunu arkaya itti kalkıp masanın çevresinden dolaştı, onun tarafına geldi. SallyAnne onu karşılamak üzere ayağa kalktı.

Craig onun tam karşısında durdu. «Sevgilim, o kadar uzun zamandır bekledim ki!»

«Biliyorum.» diye fısıldadı. «Ben de »

Onu dikkatle kollarına aldı. Kırıtabilecek, nadide bir şey gibi. Değiştiğini hissediyordu SallyAnne'in. Yumuşamıştı sanki. Vücudu esnekleşmiş. biçimini onunkine uydurmuştu. Dizlerinden göğsüne kadar, ona yaslanmıştı. Sıcaklığı ince giysilerinden Craig'e geçiyordu.

Craig başını eğdi, o yüzünü kaldırdı, dudakları birleşti. SallyAnne'in dudakları serin ve kuruydu. Ama bir anda sıcaklaştılar. ayrıldılar, nemli ve tatlı bir hale dönüştüler. Güneşin ısıttığı bir incir, yeni koparılmış, ortasından yarılmış gibi.

Craig onun gözlerine baktı, dudaklarını öptü. gözbebeklerindeki o renklere, sarı ok başlarıyla dolu yeşillere baktı. Sonra göz kapakları titredi, aşağıya indi. uzun kirpikler birbirine dolaştı. Craig de gözlerini kapadı. ona sınımsıkı sarıldı, ama vücudunu yoklamaya kalkışmadı. Ağzının verdiği o mucize duygusuyla yetindi, kadife dilinin zevkine vardı.

Joseph mutfak kapısını açtı, elinde kahve tepsisiyle bir an durdu, sonra gururla gülümsedi, geri çekildi, kapıyı kapadı. Onun gelip gidişini ikisi de görmediler. SallyAnne geri çekilince Craig kendini yalnız hissetti, tekrar ona uzandı. O parmaklarını onun dudaklarına yavaşça dayadı, bir an duraklamasına yol açtı. Fısıldadığı zaman sesi öyle boğuk çıktı ki hafif öksürüp Sonra tekrar başlamak zorunda kaldı.

«Senin odana çıkalım, sevgilim.» dedi.

Craig çıplak olarak yatağın kenarına oturup bacağını çıkarmak üzere eğildiğinde bir an garip bir hava esti. SallyAnne hemen onun karşısında diz çöktü. O da çıplaktı. Onun ellerini itti kayışları kendi çözdü. Sonra başını eğdi, bacağın ucundaki düzgün, sertleşmiş deriyi öptü.

«Teşekkür ederim.» dedi Craig, «Bunu yapabildiğine sevindim.»

«O da sensin.» dedi SallyAnne. Senin bir parçan.» Tekrar öptü. sonra dudaklarını yukarıya onun dizine ve daha üst tarafa kaydırdı.

Sabah önce Craig uyandı, gözleri kapalı yatmayı sürdürdü. içindeki harika duyguya şaşıyor, nedenini anlamıyordu. Sonra birden hatırladı, içini bir sevinç doldurdu, gözlerini açtı, başını çevirdi... bir an için onu orada bulamayacağından korkmuştu. Ama oradaydı.

Yastığını yataktan aşağıya atmış, çarşafı üzerinden tekmelemiş». Bebek gibi kıvrılmış, dizlerini hemen hemen çenesinin altına kadar çekmişti. Şafağın ışığı perdelerin arasından süzülüyor. tenine inci gibi bir pırıltı veriyor, vücudunun çukur yerlerini gölgeliyordu. Saçları açıktı. Yüzünü örtüyor, her soluğunda dalgalanıyordu.

Craig onu rahatsız etmemek için hareketsiz yattı. hayranlıkla seyretti. Uzanmak istiyor, kendini tutuyor, içindeki isteği acı duyacak kadar çoğaltıyordu. SallyAnne onun yönelttiği bu dikkati sezmiş olmalıydı. Kıpırdandı, bacaklarını uzattı, sırtüstü dönüp belini kavislendirerek kediler gibi gerindi.

Craig uzandı, bir parmağıyla parlak siyah saçları onun yüzünden kaldırdı. SallyAnne'in gözler» ona döndü, bakışları netleşti. sonra komik bir şaşkınlıkla baktı. Derken burnu buruştu, yüzüne yaramaz bir gülümseme yayıldı.

«Hey. bayım.» diye fısıldadı. «Çok özel ve çok yaman biriymişsiniz meğer. Bu kadar uzun beklediğime şimdi gerçekten pişmanım.» İki kolunu uzattığında, Craig onun bu pişmanlığını pek paylaşmıyordu. Zaman ayarlamasının çok iyi olduğunu farkındaydı o. Bir gün öncesi bile fazla erken olurdu. Daha sonra, sarılmış yatarlarken ona da söyledi bunu.

«önce birbirimizden hoşlanmayı öğrendik. Ben öyle istiyordum.» «Haklısın.» dedi SallyAnne. Biraz geri çekilip onun yüzüne baktığında, memeleri Craig'in vücudundan ayrılırken garip bir ses çıkardı. «Senden hoşlanıyorum. Gerçekten.» «Ben de...» diye başladı Craig, Ama SallyAnne onun dudaklarını parmaklarıyla acele kapadı.

«Henüz değil. Craig, sevgilim.» diye yalvardı. «Onu duymak istemiyorum.. henüz.» «Ne zaman?» «Yakında sanıyorum...» Sonra daha emin bir sesle ekledi. «Evet, yakında. O zaman ben de sana aynı şeyi söyleyebilirim.»

***

Sanki King's Lynn çiftliği de bunun böyle olmasını onlar kadar beklemişti.

Uzun yıllar önce orası yabanılıktan kurtarılmıştı. Bir başka erkekle kadının sevgisi. King's Lynn'in kurulmasında ilham kaynağı olmuştu. O günden bu yana da, kuşaktan kuşağa, onları izleyen diğer erkeklerle kadınların sevgisi burayı bura yapmıştı. Şimdi ilk çift de, onları izleyen çiftler de çevresi duvar çevrili mezarlıkta yatıyorlardı ama, onlar hayattayken King's Lynn yaşamış, büyümüş zenginleşmişti. Sonra. onu sevmeyen yabancıların eline düştüğü zaman soyulmuş, kurumuş, esas besin kaynağı olan sevgiden yoksun kalmıştı.

Craig evi tekrar onardıktan. otlakları canlandırdıktan sonra bile, en gerekli unsur yine eksikti. Ancak şimdi King's Lynn'de bir sevgi atmosferi belirmekteydi. Onların birbirine duyduğu sevgi sanki evin duvarlarından dışarı taşıyor, tepelere doğru yayılıyor. bütün araziye sınıyordu. Bir hayat soluğuydu bu. Toprağa daha fazla hayat vaat ediyordu.

Matabele'ler bunu hemen farkettiler. Craig'le SallyAnne eski LandRover'de kızıl tozların arasında ilerlerken. Matabele kadınları çalıştıkları yerlerden doğruldular, başlarını çevirip seslenerek onları selâmladılar, bilen bakışlarla onların arkasından baktılar. İhtiyar Joseph hiçbir şey söylemedi ama Craig'in odasındaki yatağı hazırlarken dört yastık koydu, SallyAnne'in kendine seçtiği tarafın başucuna da bir vazoda çiçek yerleştirdi. Sabah kahvaltı tepsisine kendi pişirdiği özel bisküvilerden dört tane koyup öyle getirmeye başladı.

Üç gün boyunca SallyAnne kendini tuttu dördüncü gün sabah. yatağında çayını yudumlarırken Craig'e. «Bu perdelerden çok çok iyi bulaşık bezi olur.» deyiverdi. Elindeki yarısı ısırılmış bisküviyi pencereleri örten bezlere doğru uzatıyordu.

«Sen daha iyisini yapabilir misin?» diye sordu Craig, Kurnazlığım saklamaya çalışıyordu. SallyAnne bu tuzağa gözü kapalı giriyordu. Perde seçmeye kalkıştığı anda. artık her şeyi üstlenmiş demektir. Mobilya dizaynından yeni sebze bahçesinin düzenine, evin yanındaki ihmale uğramış kısma gül fidanları dikmeye kadar.

Sonra komploya Joseph de katıldı, akşam neler pişeceğini planladıktan sonra yemek listesini ona onaylatmaya kalktı.

«Bu gece rosto mu olsun, yoksa piliç mi. Nkosozano?»

«Nkosi Craig işkembe seviyor.» SallyAnne bunu lâf arasında öğrenmişti. «Soğanlı işkembe pişirmeyi bilir misin?»

Joseph sırtıttı. «Savaştan önceki vali general ne zaman Kingi Lingi'ye gelse ona soğanlı işkembe hazırlardım, Nkosozana. Bana her seferinde. 'Çok güzel olmuş Joseph, bunu dünyada en iyi sen yapıyorsun' derdi!»

«Pekâlâ Joseph, bu akşam dünyanın en güzel soğanlı işkembesini yiyelim.» SallyAnne gülüyordu. Ama Joseph ona kilerin anahtarlarını uzattığı zaman, durumun ne kadar ciddi, sorumluluğun ne kadar büyük olduğunu hissetti.

King's Lynn'de ilk buzağı doğduğu gece SallyAnne de oradaydı. Doğum zor olmuştu. Buzağının kafası geriye dönüktü içerde. Craig kolunu dirseğine kadar sabunlayıp ananın vücudundan içeriye uzattı, başı çevirdi, bu arada Shadrach'la Hans Groenewald anayı tuttular. SallyAnne de feneri yükseltip yardımcı oldu.

Sonunda buzağı kayarak dışarıya fırladı. Düveydi. Acık bej dermansız bacaklı bir yaratıktı. Ortaya çıkar çıkmaz anasının memesini emmeye başladı. Onu Shadrach'a emanet edip eve. yatmaya gittiler.

«Ömrümde katıldığım en ilginç tecrübelerden biri oldu bu. sevgilim. Kim öğretti sana bu işleri

yapmayı?»

«Büyükbabam Bawu.» Craig karanlık yatak odasında ona sımsıkı sarılmıştı. «İçin bulanmadı mı?»

«Bayıldım. Doğum her zaman hayranlık uyandırır bende.» Craig kıkır kıkır gülererek.«Ama ben. Sekizinci Henry gibi, bu işin soyutunu daha çok tercih ederim.» dedi.

«Kaba çocuk.» diye fısıldadı SallyAnne. «Yorgun değil misin sen?»

«Ya sen?»

«Pek değil.» diye kabullendi. «Doğrusu fazla yorgunum diyemem.» SallyAnne oradan gitmek için iki kere, yarım ağızla girişimde bulundu.

«Bugün bir telgraf aldım. Cessna hazırmış. Johannesburg'a gidip onu almam gerek.»

«İki üç hafta daha beklersen ben de seninle gelirim. Güneyde büyük bir kuraklık var. Sığır fiyatları çok düşmüş durumda. Birlikte büyük çiftlikleri bir dolaşırız, birkaç kelepir alışveriş yaparız.»

SallyAnne bunun üzerine gidişini savsakladı. Günler birbirine eklendi, ikisi için de işle. sevgiyle dolu oldu. Resimli kitap üzerinde çalışma, yeni roman üzerinde çalışma. Yaban Hayatı Vakfı için toplanmış malzemeyi tasnif etme. Zambeza Sularının açılışı için son hazırlıklarla uğraşma ve King's Lynn'in günlük işleri.

Her geçen hafta. Craig'in ve King's Lynn'in çevresine örmekte oldukları ağa karşı koyma isteği de SallyAnne'in içinde azalıyordu. Eski yaşamının etkileri yavaş yavaş soldu, günün birinde çiftlikteki koca evden söz ederken «evimiz» dediğini fark etti, üstelik bundan şoka bile uğramadı.

Bir hafta Sonra. Harare'deki adresinden buraya bir mektup iletildi. Resmî bir başvuru formuydu gelen. Yaban Hayatı Vakfı bursunun uzatılması başvurusuydu. Formu doldurup derhal yollayacağı yerde, katlayıp fotoğraf makinesinin kılıfına koydu.

«Yarın doldururum.» diye söz verdi kendi kendine. Ama ta içinden, hayatının ana kavşaklarından birine varmış olduğunu biliyordu. Afrika'nın dört bir yanına tok başına uçuşlar yapmak, yalnızca sırtındaki elbiseler ve elindeki kamerayla başbaşa yaşamak, bulunduğu yerde yatmak, fırsat çıktıkça banyo yapmak fikri her nedense ona artık eskisi kadar çekici gelmiyordu.

O akşam, yemekten sonra, hemen hemen boş sayılabilecek yemek odasına şöyle bir baktı. Yeni perdeler asılmıştı. Joseph' in marangoz kuzeninin yaptığı, SallyAnne'in çizimini hazırladığı masada yemek yiyorlardı. Bu masanın kullanıldıkça ne kadar güzelleşeceğini düşündü. Sonra masadaki mumların arasından, karşısında oturmakta olan adama baktı, içinde garip duygular uyandı. Kararını verdiğinin farkındaydı.

Kahvelerini verandada içerken, jacaranda ağaçlarından ağustos böceklerinin seslerini dinlediler.

SallyAnne. Craig'in omzuna yaslandı. «Craig, sevgilim, artık sana söylemenin zamanı geldi.» dedi. «Seni gerçekten seviyorum.. hem de pek yoğun ve pek derin bir sevgiyle seviyorum..» Craig hemen Bulawayo'ya koşup nikâh kıydırmak istiyordu ama SallyAnne onu gülererek durdurdu.

«Hay deli adam! Bu iş bir kilo peynir satın almaya benzemez. insan öyle günün birinde kalkıp evlenmez.»

«Nedenmiş? Bir yığın insan yapıyor ya!»

«Ben yapmam ama,» dedi o ciddi bir sesle. «Ben bunu yolu yordamıyla yapmak isterim.» Parmaklarıyla saydı, takvime işaretler koydu, cep defterine danıştı, sonunda kararını verdi. «10 Şubat olsun.»

«Daha dört ay var.» diye inledi Craig, Ama itirazlarına hiç kulak asılmadı.

Beri yandan Joseph de SallyAnne'in düğün planlarını destekliyordu.

«Klngi Lingi'de evlenin Nkosikazi.»

Bu bir soru değil, bir öneriydi. SallyAnne'in Sindebele dili de bu arada bir hayli ilerlemiş olduğundan. Joseph'in kendisini terfi ettirdiğini, artık «Küçük Hanım» yerine «Hanımefendi» dediğini hemen fark etti.

«Kaç kişi?» diye sordu Joseph. «iki yüz mü. üç yüz mü?»

«O kadar kişi çıkarabileceğimizi sanmıyorum.» dedi SallyAnne suratını asarak.

«Nkosano Roly. KingiLingi'de evlendiğinde, dört yüz davetli gelmişti. Nkosi Smithy bile gelmişti hatta!»

«Joseph!» diye onu azarladı yeni hanımefendi. «Ne kadar züppe olduğunun farkında mısın sen?»

Craig için. Tungata'nın mahkûmiyetinden gelen o mutsuzluk yavaş yavaş erimekteydi. King's Lynn'deki heyecan temposu onu yutuyor, gölgeliyordu. Birkaç ay içinde olayı neredeyse unutmış denilebilirdi. Yalnızca arada bir hiç beklemediği bir zamanda, eski dostunun anısı diken gibi batıyor, onu tedirgin ediyordu. Dünyanın geri kalanının gözünde ise Tungata Zebiwe sanki hiç yaşamamış gibiydi. Basın ve televizyon, mahkemeyi ayrıntılarıyla verdikten Sonra. bir sessizlik perdesi inmişti konunun üstüne.

Derken birdenbire Tungata Zebiwe'nin adı televizyon ekranlarını yeniden doldurdu, tüm kıtanın her gazetesinde, baş sayfadan haykırır oldu.

Craig'le SallyAnne, televizyonun karşısında, şaşkın ve inanmaz durumda, ilk haberleri dinliyorlardı. Haberler bitince hava raporu başladı. Craig ayağa kalktı, televizyona doğru yürüyüp kapattı. SallyAnne'in yanına döndü. Hareketleri, korkunç bir kazanın şokunu üzerinden atamamış bir adam gibiydi.

Loş odada ikisi sessizlik içinde oturdular. Sonunda SallyAnne onun eline uzandı, tutup sıktı. Sıkarken bir yandan bütün vücudu, isteği dışında ürperdi.

«O zavallı küçük kızlar... daha bebek sayılır onlar! Korkularını düşünebiliyor musun?»

«Goodwin'leri tanırdım, iyi insanlardı. Siyahlarına hep iyi davranırlardı,» diye mırıldandı Craig,

«Bu olay onu tehlikeli bir hayvan gibi kilit altına almakta ne kadar haklı olduklarını onaylıyor.» SallyAnne'in duyduğu dehşet yavaş yavaş yerini bir öfkeye bırakıyordu.

«Bundan ne kazanacaklarını umuyorlar, hala anlamıyorum...» Craig inanmaz bir ifadeyle başını iki yana sallayıp duruyordu. SallyAnne patladı.

«Bütün kıta, bütün dünya anlamış olmalı artık onların ne . olduklarını. Kana susamış. insanlık dışı zalimler...» Sesi boğazına tıkanıp, bir hıçkırığa dönüştü. «O bebekler... ah. Tanrım. nefret ediyorum ondan! Ölsün istiyorum!»

«Onun adını kullanıyorlar... Emri Tungata verdi demek değil bu. O istememiştir haberi bile yoktur.» Craig sesini inandırıcı çıkarmaya uğraşıyordu.

«Ondan nefret ediyorum.» diye fısıldadı SallyAnne. «Bu olaydan ötürü nefret ediyorum ondan.»

«Çılgınlık bu. Tek kazanacakları. Shona birliklerinin gazabını Matabeleland üzerine bütün hışmıyla çekmek.»

«Küçüğü beş yaşındaymış.» SallyAnne duyduğu o öfkeden kendini kaybetmiş, aynı şeyleri

tekrarlayıp duruyordu.

«Nigel Goodwin iyi adamdı... onu yakından tanırdım. Savaşta aynı özel polis birliğindeydik. Severdim onu.» Craig içki masasına yürüdü, viskileri doldurdu. «Ne olur. Tanrım, yeniden başlamasın her şey. O korkunç zulüm ve dehşet... ne olur. Tanrım, kurtar bizi ondan.»

Nigel Goodwin kırk yaşına yaklaştığı halde. Afrika güneşinden etkilenmeyen o pembe suratı sayesinde delikanlı gibi görünürdü. Karısı Helen incecik, siyah saçlı bir kızdı. Çirkinliğini iyi huyu, tatlı bakışlı kahverengi gözleri silip götürürdü.

İki kızları Bulawayo'daki manastır okulunda yatılıydı. Alice Goodwin sekiz yaşında, kıvrıkcık saçlı, çilli, babası gibi tombul ve pembeydi. Ailenin bebeği Stephanie ise beş yaşındaydı. Aslında yatılı okul için henüz küçüktü ama, ablası orada öğrenci olduğundan, başrahibe onu imtiyazlı olarak kabul etmişti. Güzel olan. küçüğüydü. Ufak tefek, esmer, bir yavru kuş kadar hareketli ve sevimli. Annesinin o parlak gözlerini almıştı.

Her cuma sabahı Nigel ve Helen Goodwin yetmiş sekiz millik bir yol yaparak çiftlikten kasabaya inerlerdi. Saat birde iki kızı okuldan alırlar, hep birlikte Selborne Otelinde yemek yerler, bir şişe şarap içerler, öğleden sonrayı alışveriş yaparak geçirirlerdi. Helen haftalık erzakını alır, kızlara ve kendine elbiselik kumaşlar seçerdi. Sonra kızlar kasaba sinemalarından birindeki matineye girerler, anneleri kuaförde saçlarını yıkatıp yaptırırdı. Basit yaşamının tek lüksüydü bu onun.

Nigel, Matabele Çiftçiler Birliği üyesiydi. Bir iki saatlik süreyi Birliğin lokalinde geçirir, oranın sekreteriyle ve diğer çiftçilerle çene çalardı. Sonra geniş, güneşli sokaklarda biraz dolaşır. şapkasını alnından arkaya doğru iter. ellerini ceplerine sokar, piposunu tüttürerek gezinir, rastladığı siyah ve beyaz dostlarıyla selamlaşır. birkaç adımda bir durup birileriyle sohbet ederdi.

Toyota'yı parkettiği yere, yani Birliğin otoparkına döndüğünde, Matabele uşağı Josiah ve iki işçisi onu bekliyor olurlardı. Alışverişleri, âletleri, yedek parçaları, sığır ilaçlarını, diğer eşyayı kamyonun arkasına yüklerlerdi. Onlar bu işleri bitirirken Helen'le çocuklar da gelir, hep birlikte dönüş yoluna koyulurlardı.

«Affedersiniz, efendim.» diye takılırdı Nigel, karısına. «Bayan Goodwin'i gördünüz mü acaba?» Her hafta tekrarlanan bir şakaydı bu oralarında. Helen yeni saç biçimine yapılan bu iltifattan memnun olur, gülerdi.

Kızlar için Nigel her seferinde biraz şeker getirirdi yanında. Karısı itiraz eder. «Şeker onların dişlerine zararlı, hayatım.» der. Nigel bu arada kızlara göz kırpıp. «Biliyorum ama, bir seferlik ziyarı yok.» diye karşılık verirdi.

Stephanie henüz pek bebek olduğundan, kamyonun önünde, annesiyle babasının ortasında gider gelir. Alice ise Josiah ve diğer iki Matabele ile arkaya binerdi.

Helen. «İyi sarın, canım.» diye uyardı onu o gün. «Eve varana kadar karanlık basacak.»

İlk altmış iki mil, ana yol üzerindeydi. Orada, çiftlik yoluna saptılar. Josiah yere atlayıp çitin kapısını açtı, kamyon girdi.

«Yaşasın evimiz.» dedi Nigel memnun bir sesle. Kendi toprağı üzerinde ilerledi. Bunu her seferinde söylerdi. Helen ona gülümsedi. uzanıp elini onun bacağına dayadı.

«Eve dönmek güzel bir duygu, hayatım.» diye katıldı onun düşüncesine.

Afrika gecesi apansız bastırmıştı. Nigel farları yaktı. Sağda solda sığırların parlak gözleri. ışıklan benek benek yansıtıyordu. Şişman, mutlu sığırlardı bunlar. Dışkılarının amonyak gibi kokusu

çevredeki havaya yayılıyordu.

«Kuruyor hava.» diye mırıldandı Nigel. «Biraz yağmur gerek.» «Öyle canım.» Helen. Stephanie'yi kucağına aldı. çocuk uykulu uykulu onun omzuna dayandı.

«işte geldik! Cooky ışıkları yakmış!» dedi Nigel bu sefer.

On yıldır, bir elektrik jeneratörü almayı planlıyorlardı. Ama her seferinde, daha önemli bir masraf kapısı acılıyordu. Bu yüzden hala gaz ve parafin yakmaktaydılar. Evin ışıklan onlara hoş geldin dercesine, akasyaların dalları arasından pırıl pırıl parlıyordu.

Nigel kamyonu arka verandanın altına parketti, motoru susturdu, farları söndürdü. Helen, kucağında Stephanie ile indi. Çocuk uyuyordu. Baş parmağını ağzına sokmuş ince bacakları havada sallanıyordu.

Nigel kamyonun arkasına yürüyüp Alice'i indirdi.

«Longile, Josiah. Artık gidebilirsiniz. Kamyonu yarın sabah boşaltırız.» dedi adamlarına, «İyi uykular!» Alice'in elini tutup karısının peşinden verandaya doğru yürüdü ama onlar daha basamaklara varamadan aşırı parlak bir ışık üstlerine düştü, aile birbirine sokularak durakladı. «Kim o?» diye sordu Nigel tedirgin bir sesle. Gözlerini ışıktan korumak için elini alınına doğru kaldırdı. Öbür eli hala Alice'in elini sımsıkı tutuyordu.

Gözleri alıştı, yüzüne tutulan fenerin gerisini de görebilmeye başladı. Birden içini, karısı ve çocukları için duyduğu korku kapladı. Üç siyah adam vardı. Blucin pantolon ve ceket giymişlerdi. Hepsinin elinde AK 47 tüfekleri göze çarpıyordu. Tüfekler aileye doğrultulmuştu. Nigel çabucak arkasına baktı. Başka yabancılar da vardı. Kaç kişi olduklarından emin olamadı. Gece karanlığında belirmişlerdi apansız, Josiah ile iki yardımcısı onların tüfeklerinin korkusuyla birbirine sokulmuşlardı.

Nigel, verandanın ucundaki çelik silah dolabını düşündü, sonra birden, dolabın boş olduğunu hatırladı. Savaş bittiğinde yeni siyah hükümetin ilk yaptığı işlerden biri, beyaz çiftçilerin bütün silahlarını toplamak olmuştu. Önemi yok, diye düşündü. Zaten o dalaba kadar varmasına olanak yoktu çünkü.

«Kim bunlar. Baba?» diye sordu Alice. Sesi korkudan pek zayıf çıkıyordu. Ama tabii biliyordu aslında küçük kız. Savaş günlerini hatırlayabilecek yaşıydı.

«Cesur olun, canlarım.» dedi Nigel hepsine. Helen, kucağında Stephanie ile ona doğru sokuldu.

Tüfeğin namlusu Nigel'in sırtına dayandı, ellerini arkasına çektiler, bileklerini birbirine bağladılar. Galvanize telle bağlıyorlardı. Tel etine oturdu. Sonra Stephanle'yi annesinin kucağından aldılar, yere koydular. Uyku sersemliğinden bacakları sarsak basıyordu. Fenerin güçlü ışığında gözlerini baykuş gibi kırıştırdı. Baş parmağı hala ağzındaydı. Helen'in ellerini de arkasında bağladılar. Tel bileğini keserken bir kere inledi, sonra dudağını ısırды, sustu. İki adam. ellerinde telle çocuklara doğru ilerlediler.

«Onlar bebek daha.» dedi Nigel. Sindebele dilinde. «Lütfen onları bağlamayın. Lütfen canlarını yakmayın.»

«Kes sesini, beyaz çakal!» Cevap da Sindebele dilindeydi. Adamlardan biri Stephanie'nin arkasına çömeldi.

«Acıyor, baba.» diye ağlamaya başladı küçük kız. «Bu adam canımı yakıyor. Durdur onu.»

«Cesur olman gerek.» diye tekrarladı Nigel. Aptal gibi konuşuyor, yetersiz kaldığını biliyor,

kendinden nefret ediyordu. «Artık koca kızsın.» Öteki adam Alice'e doğru yürüdü.

«Ağlamayacağım.» diye kendi kendine söz verdi Alice. «Cesur olacağım, baba.»

«Aferin tatlı kızım.» Adam onu do bağladı.

«Yürüyün!» Fenerli odam emir veriyordu. Grubun lideri olduğu belliydi. Elindeki otomatik tüfeğin namlusu çocukların sırtını dürttü, verandanın merdivenlerini çıkmalarını sağladı.

Stephanie'nin ayağı takıldı, küçük kız yere serildi. Elleri arkasında bağlı olduğu için ayağa da kalkamadı. Yerde çaresizlik içinde debelenip duruyordu.

«İtoğulları.» diye fısıldadı Nigel. «Ah. hayvanlar!» Adamlardan biri kızın saçlarına yapıştı, onu çekip ayağa kaldırdı. Kız sendeledi, çılgın gibi ağlamaya başladı. Bir yandan veranda duvarına, ablasının durduğu yere ilerliyordu.

«Bebekleşme. Stephanie.» dedi Alice ona. «Bu bir oyun.» Ama onun da sesi korkudan titriyordu. Gözleri fenerin ışığında iri iri, nemli nemli parlıyordu.

Sıralandılar. Nigel. Helen ve kızlar. Fener üstlerinde bir ileri. bir geri gezindi, hepsinin yüzünü sırayla aydınlattı, bahçede neler olup bittiğini görememelerini sağladı.

«Neden yapıyorsunuz bunu?» diye sordu Nigel. «Savaş bitti... biz size hiçbir kötülük etmedik.» Cevap gelmedi. Yalnızca o parlak ışık, yüzlerinde dolaşmaya devam etti. Stephanie acı hıçkırıklarla ağlıyordu. Derken karanlığın içinde başka sesler duyuldu. Korkmuş, sinmiş mırıltılar dolaştı bahçede. Kadın, çocuk ve erkek sesleri.

Helen alçak sesle. «Adamlarımızı getirdiler.» diye mırıldandı. «Seyretmeye. Tıpkı savaş günlerindeki gibi. Bir idam bu.» Kızlar duymasın diye, çok alçak sesle fısıldıyordu. Nigel söyleyecek bir şey bulamadı. Karısının doğru söylediğini biliyordu.

«Keşke sana seni ne kadar çok sevdiğimi daha sık sık söyleseydim.» dedi.

«Zıyanı yok.» diye fısıldadı karısı. «Ben zaten baştan beri biliyordum.»

Çiftliğin Matabele işçilerini artık görebiliyorlardı. Aileleriyle. Pırıl pırıl ışığın ardında, baskıncı liderin sesi yükseldi. Sindebele dilinde konuşuyordu.

«İşte bunlar, Matabele toprağını sömüren beyaz çakallar, Mashone katilleriyle işbirliği yapan beyaz lâğım fareleri. Lobengula'nın çocuklarının amansız düşmanları...»

Adam bu sözlerle kendini de coşturuyor, cinayet işleyecek hale getiriyordu. Nigel boşlarına nöbetçi dikilen muhafızların durdukları yerde sallanmaya, mırıldanmaya başladıklarını, etkiye kendilerini kaptırdıklarını görüyordu. Hiç neden yokken. Matabele'ler bu duruma bir de isim bulmuşlardı: ilâhî çılgınlık. Eski kral Mzilikazi'nin zamanında bir milyon insan ölmüştü bu ilâhî çılgınlıktan.

«Bunlar Mashona'ların tabanını yalayan beyaz itler. Tungata Zebiwe'yi ele veren hainler. O bizim halkımızın babasıydı. Onu Mashona'ların ölüm kampına tıktırdılar.» diye haykırdı lider.

Nigel Goodwin ailesine. «Hepinizi kucaklıyorum, canlarım.» diye fısıldadı.

Helen onun bu kadar şefkatli bir söz söylediğini ömründe duymamıştı. Ağlamasına sebep olan şey. duyduğu korkudan çok, bu söz oldu. Gözyaşlarını engellemeye çalıştıysa da, yanaklarından aşağı yuvarlanmaya başladılar.

«Ne yapalım onlara?» diye sordu lider.

Kendi adamlarından biri. «Öldürelim!» diye bağırdı. Ama Matabele kalabalığı, karanlığın içinde,

sessiz duruyordu.

«Ne yapalım onlara?» diye tekrarlandı soru.

Bu sefer lider verandadan aşağıya sıçradı, soruyu çiftlik işçilerinin suratına haykırdı. Onlar hala cevap vermiyorlardı.

«Ne yapalım onlara?» Aynı soru. Ama bu sefer beraberinde dipçiklerin siyah kaslara iniş sesi.

«Ne yapalım onlara?» Dördüncü defa...

«Öldürelim!» Güvensiz, korku dolu sesler, sonra yine dipçik sesleri.

«Öldürelim!» Herkes katılıyordu artık çılgılığa.

«Öldürelim!»

«Abantwana kaminai» Bir kadın sesiydi bu. Nigel o sesi tanıdı. Şişman Martha... kızların dadısı. «Yavrularım benim!» diye sesleniyordu. Ama giderek güçlenen «Öldürelim! Öldürelim!» korusu o sesi kolaylıkla bastırdı, ilâhi çılgınlık yayıldı.

Blucinli iki adam fenerin ışığına adım attılar. Nigel'i kollarından yakalayıp yüzünü duvara döndürdüler, zorla diz çöktürdüler.

Lider fenerini adamlarından birine verdi, kemerinden tabancasını çekti, bir kurşunu namluya sürdü. Tabancadan metalik bir ses çıktı. Namlu Nigel'in kafasına dayandı, tetik bir tek kere çekildi. Nigel yüzüstü yere kapandı. Kafasının içinde ne var ne yoksa fişkırıp karşıdaki duvara yayıldı, sonra pelte gibi yere doğru akmaya başladı.

Ayakları hala hareket ediyor, boşa tekmeler savuruyordu. Helen'i de duvara çevirip diz çöktürdüler. Kocasının cesedinin yanı başına.

«Anne!» diye bağırdı Alice. Aynı anda ikinci kurşun annesinin alnından fırladı, başının arkası içeriye doğru çöktü. Alice' in o acıklı cesaret gösterisi artık son bulmuştu. Bacakları büküldü, verandanın tabanına serildi. Barsakları hafif bir sesle istek dışı olarak kendi kendine boşalıverdi.

Lider ona doğru yürüdü. Alice'in alnı hemen hemen yere değiyordu. Kıvırcık saçları iki yana düştü, sesinin üst kısmını boşa bıraktı. Lider sağ elini uzattı, namluyu o yumuşak, beyaz cilde dayadı. Kolu bir kere titredi, kurşunun sesi boğuk çıktı.

Mavi dumanlar namludan yükselip (enerin ışığında oynadı).

Tek mücadele eden küçük Stephanie oldu. Lider sonunda tabancanın namlusunu onun kafasına indirdi. Stephanie yine de yerde, ablasının kanları içinde debeleniyor, sağa sola tekmeler sallıyordu. Lider ayağını onun iki omzu arasına bastı, ateş ederken hareket etmemesini sağladı. Kurşun Stephanle'nin şakağından çıktı. Sağ kulağının hemen önünden. Açtığı 'delik ufacıktı. Bir anda çocuğun kanıyla doldu.

Lider eğildi, işaret parmağını o kana batırdı, duvara, çarpık çurpuk harflerle. «TUNGATA ZEBIWE YAŞIYOR» diye yazdı.

Sonra verandadan aşağıya atladı. Leopar gibi çevikti. Gecenin karanlığında, sessizce uzaklaştı. Adamları tek sıra halinde onu izlediler.

***

Başbakan ekranda, «Bu asilerin ezileceğine, tam anlamıyla ezileceğine dair sizlere söz veriyorum.» diyordu.

Gözlük camlarının gerisindeki gözlerinde çelik gibi, kör bakışlar vardı. Televizyonun kötü görüntüsü, çevresine hayalet gibi gölgeler ekliyordu. Ama adamın öfkesi bundan etkilenip azalmıyor, sanki vericiden taşıp King's Lynn'in salonunu dolduruyordu.

Craig, «Onu hiç böyle görmemiştim,» dedi.

SallyAnne de. «Genellikle pek soğuk adamdır,» diye eklemeye bulundu.

«Orduya ve polis kuvvetlerine, bu korkunç gaddarlıktan sorumlu olanları bulup yakalamalarını emrettim. Onları bulacağız. Destekleyenleri de bulacağız. Halkın öfkesini üstlerinde hissedeceklerdir. Bu asilerin zulümlerine dayanacak değiliz.» «Aferin ona.» diye başını salladı SallyAnne. «Onu pek sevmezdim aslında... bugüne kadar.»

«Sevgilim, o kadar da sevinme.» diye uyardı onu Craig, «Unutma ki burası Afrika. İngiltere ya da Amerika değil. Burada duygular başka türdür. Kelimelerin de başka anlamları vardır. Yakalamak gibi. ezmek gibi kelimeler burada çok farklı anlamlara gelirler.»

«Craig, biliyorum, sen Matabele'leri hep seversin ama bu sefer herhalde sen bile...»

«Pekâlâ.» diye bir elini havaya kaldırdı Craig, «Kabul ediyorum. Matabele'lerin yüreğimde özel bir yeri vardır. Ailem onlarla bir arada yaşamıştır. Onları dövmüş, sömürmüşüzdür. Onlarla savaşmış, onları kesmişizdir... karşılığında onlar da bizi kesmişlerdir. Ama beri yandan, onları tanıma fırsatı bulmuş, sevmiş, saygı duymuşuzdur. Evet, sevmişizdir. Mashonaları tanımıyorum. Onlar içe kapanık, soğuk, kurnaz ve hilekârdır. Dillerini bilmem, onlara hiç güvenmem. Bu yüzden Matabeleland'da yaşamayı seçtim.»

«Sana göre Matabele'ler peygamber... bu tür bir vahşeti asla yapmazlar, öyle mi?» SallyAnne. Craig'e içerlemeye başlıyordu. Sesi keskinleşiyordu yavaş yavaş. Craig hemen bu söze karşı çıktı.

«Yok, öyle demedim! Onlar da Afrika'nın her kabilesi kadar zalimdir, çoğundan da çok daha yaman savaşçıdır. Eski zamanlarda, bir yabancı kabileye baskın verdiklerinde çocukları havaya atar, süngülerine geçirirlerdi. İhtiyar kadınları ateşe atar, nasıl yandığını gülererek seyrederdilerdi. Zalim olmak da Afrika'da ayrı bir değer taşır. Burada yaşamak niyetinde olan insan, bunu ta başından anlamalıdır.»

Sustu, gülümsedi. «Bir zamanlar bir Matabele ile siyaset felsefe tartışması yapıyordum. Eskiden gerilla olan biriydi. Ona demokrasi kavramını anlattım. Bana cevap olarak ne dedi. biliyor musun? 'Bu sizin ülkenizde iyi işleyebilir ama, burada işlemez. Burada işlemez.' Anlamıyor musun? İşin çekirdeği bu işte. Afrika kendi kurallarını koyar, kendi kurallarını uygular. Şu önümüzdeki birkaç hafta içinde Pennsylvania'da. ya da Dorset'te göremeyeceğin türden bir takım nefis şeyler göreceğimize bir milyon dolarına bahse girebilirim! Eğer Mugabe «ezeceğiz» diyorsa, tutuklayıp da mahkemede kanıt arayacağız demek istemiyordur. O bir Afrikalı. Ne diyorsa onu demek istiyordur. Ezmek yani!»

O gün günlerden çarşambaydı. Cuma günü geldiğinde. King's Lynn için çarşı günü de gelmiş oluyordu. Bulawayo'da alışverişler yapılacak, herkes sosyal yaşama karışacaktı. Craig'le SallyAnne o cuma erkenden yola çıktılar. Yeni aldıkları beş tonluk kamyon da onları izliyordu. içi çiftlikteki Matabele'lerle doluydu. Hazır kamyon giderken, onlar da yararlanıyor, kasabaya izin yapmaya iniyorlardı. En iyi kılıklarını giymiş, heyecanla şarkılar söylemekteydiler.

Craig'le SallyAnne. Thabas Indunas'daki yol kavşağına varamadan barikatla karşılaştılar. Trafik

yüz metre boyunca birikmiş bekliyordu. Craig arabaların çoğunun çevrildiğini görmekteydi.

«Dur bir dakika!» dedi SallyAnne'e. Onu LandRover'de bıraktı, bekleyen arabaların en önüne kadar koştu.

Barikat pek geçici bir şeye benzemiyordu. Kum torbaları yığılmış, otoyolun iki yanına ağır makineler yerleştirilmişti. Hafif makineler de barikatın arkasında, yolun üzerindeydi. Kaçan olursa diye hazır bekliyorlardı.

Esas engeli, içi beton dolu varillerle, lastik delmeye hazır çivili maden plakalarla kurmuşlardı. Muhafızlar Üçüncü Tugaydandı. Başlarında her zamanki bordo bereleri, üstünde gümüş rengi armolarıyla. Çizgili kamuflaj savaş ceketleri onlara orman kaplanı gibi bir hava veriyordu.

«Ne oluyor. Çavuş?» diye sordu Craig içlerinden birine.

«Yol kapalı, mambo.» dedi adam ona nezaketle. «Yalnızca askerî permi olanların geçmesine izin veriliyor.»

«Benim kasabaya inmeme gerek.»

«Bugün olmaz.» diye başını salladı adam. «Bulawayo bugün gidilebilecek durumda değil.»

Sanki bunu onaylamak istiyormuşcasına kasaba tarafından birkaç patlama sesi duyuldu. Ateşteki yeşil dalların çatırdamasına benzer bir ses. Craig'in kollarındaki tüyler hemen ayoğa dikildi. Bu sesi çok iyi tanırdı. Savaş günlerinin çirkin anıları kafasında tekrar canlandı. Otomatik tüfek sesiydi bu uzaktan gelen sesler.

«Evinize dönün, mambo.» dedi çavuş, anlayışlı bir sesle. «Bu artık sizin indaba'nız değil.»

Craig birden, bir kamyon dolusu adamını tekrar King's Lynn'e döndürebilmek için büyük bir telâş duygusuna kapıldı.

LandRover'e kadar koştu, onu parketmiş bekleyen arabaların sırasından çıkardı. U dönüşü yaptı.

«Neymiş. Craig?»

«Sanıyorum başladı.» dedi ciddi bir sesle. Sonra gaz pedalını yere yapıştırdı.

King's Lynn'in kamyonunun neşe içinde karşıdan yaklaştığını gördüler. Kadınlar şarkı söylüyor, el çırpıyordu. Parlak renkli giysileri rüzgârda uçuşmaktaydı. Craig elini sallayıp onları durdurdu. Koştu, kapının yanındaki basamağa çıktı. Shadrach. Craig'in ona verdiği gri takım elbiseyi giymişti. Şoförün yanındaki onur koltuğunda oturmaktaydı.

«Geri dönün,» diye emir verdi Craig, «Kingi Lngi'ye gelin. Büyük patırtı var. Bu iş bitene kadar kimse Kingi Lngi'den ayrılmayın.»

«Mashona askerleri mi?»

«Evet,» dedi Craig ona. «Üçüncü Tugay.»

«Bok yiyen çakal oğlu çakallar!» Shadrach açık pencereden dışarıya tükürdü.

***

«Bin masumun devlet güvenlik kuvvetleri tarafından öldürüldüğünü söylemek saçmalığın ta kendisidir...» Zimbabwe adalet bakanı, koyu renk elbisesi, beyaz gömleğiyle tıpkı başarılı bir hisse senedi komisyoncusuna benziyordu. Televizyon ekranından gülümsemekteydi. Spot ışıkları kara suratının rengini değiştirmiyor ancak üzerindeki ter damlalarını parıltıyordu. «Güvenlik kuvvetleriyle Matabele asilerinin karşılıklı ateş açması sırasında bir iki sivil öldü ama binler! Ha. ha. ha!» diye neşeyle güldü. «Eğer binlerce kişi öldüyse birisi lütfen bana cesetleri gösterebilir... ben öyle bir şey bilmiyorum.»

Craig televizyonu kapadı. «Eh, Harare'nin diyeceği bu!» deyip kolundaki saate baktı. «Sekize geliyor. Bakalım BBC ne diyormuş?» Smith yönetimi dönemindeki sıkı sansür günlerinde, orta Afrika'da akıllı bir şeye eren herkes evinde mutlaka kısa dalgalı bir radyo alıcısı buldurmaya alışmıştı. Hâlâ iyi bir yöntemdi doğrusu. Craig'in radyosu Taesu Musen'di. BBC'nin 2171 kilohertz'den yayın yapan Afrika servisini alıyordu.

«Zimbabwe hükümeti tüm yabancı gazetecileri Matabeleland'dan çıkardı. İngiliz Yüksek Temsilcisi. Zimbabwe Başbakanını ziyaret ederek İngiliz hükümetinin duyduğu kaygıları ifade etti ve güvenlik kuvvetlerince uygulandığı iddia edilen zulümlere değinerek...»

Craig Güney Afrika radyosunu çevirdi. Ses çok net ve yüksekti. «...kuzey sınır komşusu Zimbabwe'den ülkemize giriş yapan yüzlerce mülteci ile ilgilidir. Mültecilerin hepsi Matabele kabilesindedir. Gelen bir grubun sözcüsü, gördüğü kasaba, katliamlarım ve sivillerin öldürülmesini tarif ederken. 'Herkesi öldürüyorlar.' demiştir. 'Kadınları, çocukları, hatta keçilerle tavukları bile.' Bir başka mülteci ise. 'Lütfen bizi geri göndermeyin. askerler bizi öldürecek şekilde konuşmuştur.» Craig istasyonları taradı. Amerika'nın Sesi'ni buldu.

«Zimbabwe Matabele'lerinin kurduğu ZAPU partisinin lideri Joshua Nkorna, ülkesinden kaçtıktan sonra sınır komşusu Botswana'ya sığınmıştır. Bölge muhabirimize. 'Şoförüne ateş açıp öldürdüler' demiş, bundan sonra da, 'Mugabe benim ölmemi istiyor. Ne pahasına olursa olsun benden kurtulmak istiyor' diye eklemiştir. »

«Son zamanlarda ZAPU partisi ileri gelenlerinin tutuklanması ve hapsedilmesini takiben, Nkomo'nun da Zimbabwe'den ayrılması. Matabele halkını lidersiz ve sözcüsüz bırakmıştır.

«Bu arada Robert Mugabe hükümeti ülkenin batı kesimine basın yasağı koymuş, tüm yabancı basın temsilcileri bölgeden çıkarılmış. Kızıl Haç'ın gözlemci yollama teklifi de reddedilmiştir.»

«Bunların hepsi öyle tanıdık olaylar ki!» diye mırıldandı Craig. «Dinlerken aynı bulantıyı içimde tekrar hissediyorum.» Pazartesi SallyAnne'in doğum günüydü. Kahvaltıdan sonra, LondRover'e binip Queen's Lynn'e kadar gittiler ve Craig'in orada Bayan Groenewald'a emanet ettiği armağanı aldılar.

«Ah, Craig, ne kadar şeker!»

«Artık seni King's Lyn'le bağlayacak iki sebep var.» dedi Craig ona.

SallyAnne, bal rengi köpek yavrusunu iki eliyle tutup havaya kaldırdı, ıslak burnunu öptü, yavru da onu yaladı.

«Rodezya arslan köpeği derler bunlara.» diye anlattı Craig, «Ama şimdi artık herhalde Zimbabwe arslan köpeği demek gerek.» Yavru köpeğin derisi üstüne bol geliyordu. Alnından buruş buruş aşağıya sarkıyor, sanki kaygısından alnını kırıştırmış gibi görünüyordu. Sırtı o tür köpeklerde hep olduğu gibi kavisliydi.

«Pençelerine bak!» dedi SallyAnne birden. «Canavar olacak büyüyünce. Adını ne koyayım?»

SallyAnne'in doğum günü onuruna, Craig o günü tatil ilân etti. Yavru köpeği alıp, evin aşağı

tarafındaki küçük çağlayanın oraya, pikniğe gittiler, su kenarında, ağaçların altında bir halının üzerine uzanıp yattılar, köpeğe isim aradılar. SallyAnne. Craig'in, «Adı Köpek olsun,» önerisini reddetti.

Siyah suratlı ufacık kuşlar kanat çırpıp uçuyor, sepet gibi yuvalarından başaşağı sallanıyorlardı. Joseph piknik sepetine bir şişe de beyaz şarap koymuştu. Köpek yorgunluktan bitap düşene kadar çekirge kovaladı, sonra SallyAnne'in yanına serilip yattı. Şarabı bitirdiler, halının üstünde seviştiler. SallyAnne ciddi ciddi. «Şşş!» diye fısıldadı. «Köpeği uyandıracaksın!»

Tekrar tepeye tırmanırken SallyAnne birden. «Olaylardan bütün gün söz etmedik.» dedi.

«Rekorumuzu bozmayalım.»

«Köpeğin adını Buster koyacağım.»

«Neden?»

«Bana ilk verilen köpeğe de o adı koymuştum.» Buster'e akşam yemeğini, üzerinde Köpek' yazılı bir çanak içinde verdiler, sonra sobanın yanında ona boş bir şarap sandığı içine yatak hazırladılar. İkisi de yorgun ve mutluymuştu. Kendi yemeklerini yer yemez hemen yatmaya çıktılar.

Craig silah sesleriyle uyandı. Savaştan kalma refleksleriyle hemen yataktan fırladı. Henüz uykusu tam açılmamıştı. Duyduğu otomatik tüfekti. Kısa patlama sesleri. Çok yakından geliyordu. Bunu içgüdüyle fark etti. Kısa patlamalar demek, iyi eğitilmiş atıcılar demekti. Aşağıda, çiftlik halkının oturduğu kesimdeydiler. Ya da atölyelerin orada. Uzaklığı hesaplamaya çalıştı.

Bacağını buldu, yerine taktı. Artık uykusu açılmıştı. İlk düşündüğü SallyAnne oldu. Pencere düzeyinden aşağıya eğildi, kendini yatağa attı. onu yakalayıp aşağıya, yere çekti.

SallyAnne çıplaktı. Uyku sersemiydi.

«Ne oldu?»

«Al.»

Sabahlığı ayak ucundan çekip ona fırlattı. «Giyin. Ama doğrulma.»

SallyAnne sabahlığı sırtına geçirirken Craig de düşüncelerini toparlamaya çalışıyordu. Evde silah yoktu. Yalnızca mutfak bıçakları, bir de arka verandada odun kırmak için küçük bir balta. Kum torbalı bir siper de yoktu. Koruyacak bir tel örgü de, ışıklandırma sistemi de, telsiz vericisi de yoktu... bir zamanlar çiftliklerin sahip olduğu savunma teçhizatından hiçbiri yoktu.

Tüfek sesleri bir daha duyuldu. Birisi bağırdı. Bir kadın. Tiz bir çığlık... birden kesildi.

«Ne oluyor? Kim bunlar?» SallyAnne'in sesi sakin ama gergindi. Ayılmıştı. Korkmuyordu. Craig ondan gurur duydu. «Asiler mi?»

«Bilmiyorum ama anlamak için buralarda oyalanacak değiliz,» dedi Craig karanlık bir sesle.

Başını kaldırıp yeni çatıya baktı. Kolayca alev alabilecek malzemedendi. En iyi şansları, ormana kaçmak olabilirdi. Bunu yapabilmek için de. adamların dikkatini bir başka tarafa çekmek şarttı.

Craig pencerenin altından yuvarlanarak süzüldü, kapının yanında ayağa kalktı. Yatak odasının kapısı kilitli değildi. Hemen koridora fırladı. Telefonun başında on saniye ziyan etti. Telleri kesmiş olacaklarını zaten biliyordu. Kulaklıktaki sessizlik de bunu onayladı. Kulaklığı elinden fırlattı, mutfığa daldı.

Gelenlerin aklını karıştıracak, dikkatini çekecek bir tek şey geliyordu aklına. Işık. Dizel jeneratörünün kontrol düğmesine bastı, bahçedeki motor odasından hafif bir mırıltı duyuldu, ampuller sapsarı yandı, ortalığı ışığa boğdu. Craig kontrol paneline uzandı, ev ışıklarının kablosunu çekip

çıkardı, sonra verandayı ve ön bahçeyi yaktı. O zaman evin arkası karanlıkta kalacaktı. Oradan kaçmaları gerekiyordu. Hem de çok çabuk olmalıydılar. Saldırganlar henüz eve varmamışlardı ama, birkaç saniye sonra burada olurlardı.

Koşarak mutfaktan çıktı, salonun kapısından geçerken verandadaki ve bahçedeki aydınlığa doğru göz attı. Çimenler olağanüstü bir yeşildi bu yapay ışıkta. Jacaranda ağaçları katedral kubbesini andırıyordu. Silah sesleri durmuştu. Ama işçilerin oturduğu kesimde bir kadın ağıda başlamıştı. Craig'in tüyleri ürperdi.

Saldırganların tepeye doğru tırmanıyor olması gerekirdi şu anda. Bunu biliyordu. SallyAnne'e haber vermek üzere döneceği sırada ışığın yan tarafında bir hareket sezdi, gözlerini kısıp ne olduğunu anlamaya çalıştı. Kimin saldırdığını öğrenmek ona ufak bir avantaj sağlayabilirdi. Ama buna karşılık değerli saniyelerini ziyan etmiş olacaktı.

Sezdiği hareket, koşan bir adamdı. Eve doğru yaklaşıyordu. Siyah, çıplak biri... yoo kasık bezi bağlıydı. Aslında pek koşuyor da denemezdi. Sarhoş gibi sendeleyerek geliyordu. Verandanın ışığında vücudunun yarısı, yeni yağlanmış gibi pırıl pırıldı. Craig bunun kon olduğunu anladı. Adam kendi kanıyla boyanmıştı. Üzerinden damlıyordu kanlar.

Craig ikinci bir şok dalgası içinde, bu adamın Shadrach olduğunu tanıdı. Düşünmeksizin, ona yardım etmek üzere ilerledi. Salonun verandaya açılan kapısını bir tekmeyle açtı. Shadrach'ı kollarına aldı. Tam düşeceği sırada. ihtiyarın ne kadar hafif olduğuna şaşırıldı. Bir hamlede onu verandaya taşıdı, korkuluk duvarının altına yatırdı, yanına çömeldi.

Shadrach'ın pazısından vurulmuş olduğunu görüyordu. Dirseğinin biraz üstünden. Kolu kurdele gibi cansız sallanıyordu yanında. Shadrach kolunu bebek gibi göğsüne yaslamış, taşımaktaydı.

«Geliyorlar.» diye soludu. «Kaçmanız gerek. Bizimkileri öldürüyorlar. Sizi de öldürecekler.» ihtiyarın konuşabilmesi bile bir mucizeydi. Böyle bir yarayla ayağa kalkıp koşabilmesi ise hiç olacak şey değildi. Verandanın duvarı dibinde yatarken kasık bezinden bir parçayı ıslak dişleriyle yırttı, kolunu tam yaranın biraz üzerinden sarmaya uğraştı. Craig onun elini itti, düğümü kendi attı.

«Kaçmanız gerek, efendim.» Craig onu yakalayamadan ayağa kalkan ihtiyar ışıkların ötesindeki karanlıklara dalıp gözden kayboldu.

«Beni uyarmak için kendi hayatını tehlikeye attı.» Craig bir an onun arkasından baktı, sonra iki büküm, hızla tekrar eve daldı.

SallyAnne. bıraktığı yerde bekliyordu. Pencerenin dibine çömelmişti. Pencereden giren ışık. yeri kare biçiminde sarıya boyamıştı. SallyAnne'in saçlarını arkasına topladığını, üzerine bir tişörtle bir şort giydiğini gördü. Ayağında deriden, bağlı jimnastik pabuçları vardı.

«Aferin,» diyerek onun yanına çömeldi. «Haydi, gidelim.» «Buster.» dedi SallyAnne. «Köpeğim!» «Tanrı aşkına!

«Onu bırakamayız!» Yüzüne artık Craig'in çok iyi tanıdığı o inatçı bakışlar yerleşmişti.

«Gerekirse seni kucağında taşıırım!» diye uyardı Craig onu hırsla. Sonra hafifçe doğrulup pencerenin kenarından son bir defa dışarıya baktı.

Bahçe pırıl pırıl aydınlıktı. Vadiden doğru bir takım adamlar tırmanıyordu. Disiplinli ve düzenli sıralar halinde. Craig bir an gözlerine inanamadı, sonra rahatlamış gibi soluğunu bıraktı.

«Oh, Tanrıya şükür!» diye fısıldadı. Bu tepki, tüm vücuduna mal olmuştu bile. Kendini yorgun hissediyor, titriyordu. SallyAnne'i yakalayıp kucakladı «Tehlike kalmadı,» dedi. «Durum düzeldi.»

«Ne oldu?»

«Güvenlik kuvvetleri geldi.» Bordo bereleri ve üzerindeki gümüş rengi armaları tanıdı. «Üçüncü Tugay burada... artık kurtulduk.»

On verandaya çıkıp kurtarıcılarını selâmlamaya hazırlandılar. SallyAnne, yavru köpeğini kucağına almıştı. Craig kolunu onun omzuna attı.

«Sizi ve adamlarınızı görmek beni çok sevindirdi. Çavuş.» dedi en başta yürüyen adama,

«Lütfen içeriye girin.» Çavuş tüfeğiyle işaret ediyordu. Tehditkâr değilse bile, uyulması gereken bir emirdi bu. Uzun boylu, uzun bacaklı bir adamdı. Yüzündeki ifade soğuk, hiçbir şey belli etmeyen bir ifadeydi. Craig içindeki rahatlama duygusunun azaldığını hissetti. Bir terslik vardı. Gelen askerler evi kuşatıyorlardı. İçerindeki kuşkucular ikişer ikişer, birbirini koruyabilecek biçimde yaklaşıyordu. Bu sokak döğüşçülerinin klasik taktiği idi. Eve hızla daldılar. Kimi pencerelerden, kimi yan kapılardan girdi, çabucak dolaşip kontrol ettiler. Evin arka tarafından bir cam kırılması sesi geldi. Pek tahripkâr bir arama yapıyorlardı.

«Ne oluyor, Çavuş?» Craig'in öfkesi yine kabarıyordu. Uzun boylu çavuşun bu seferki hareketi ise açıktan açığa düşmanlık doluydu.

Craig'le SallyAnne onun önü sıra yemek odasına doğru gerilediler, odanın ortasında, tik ağacından yemek masasının hemen yanında durdular. Yüzleri adamın tüfeğine dönüktü. Craig, SallyAnne'e korurcasına sarılmıştı.

İki asker evin ön kapısından girip Çavuşa Shona dilinde. Craig'in anlayamayacağı kadar hızlı bir şeyler söylediler. Çavuş başını salladı, bir emir verdi. Askerler duvarın dibine sıralandılar. Hepsinin tüfekleri orta yerde duran ev sahibi çifte dönüktü.

«Işıklar nerede?» diye sordu çavuş. Craig söyleyince gidip açtı, oda aydınlandı.

Craig, «Ne oluyor. Çavuş?» diye tekrarlardı. Öfkeliydi. SallyAnne için de korkuyordu.

Çavuş bu soruya aldırmadı, kapıya doğru yürüdü, çayırdaki askerlerden birine seslendi, adam koşarak geldi. Sırtında bir telsiz vericisi vardı. Anteni omzundan yukarıya doğru yükseliyordu. Çavuş telsizin mikrofonuna bir şeyler söyledi, sonra tekrar odaya döndü.

Hareketsiz bir tablo gibi durup beklediler. Craig'e sanki saatler geçmiş gibi geliyordu ama aslında beş dakika dolmadan çavuş başını hafifçe yana eğip dinledi. Craig de duydu. Bir motor sesi. Dizel jeneratörününkinden farklı bir ses. Derken yaklaştı, Craig bunun bir LandRover olduğunu anladı.

Araba çiftlik yolundan yaklaştı, farlarının ışığı pencerelerde dolaştı, frenler gıcırdadı, çakıllar ezildi. Motor sustu, kapılar çarptı, sonunda verandaya çıkan basamaklarda ayak sesleri duyuldu.

General Peter Fungabera, adamlarının başında odaya girdi. Beresini bir kaşına doğru eğik giymiş, boynuna aynı renkte ipek bir fular bağlamıştı. Beline sokulu tabanca dışında tek silahı, yine her zamanki değneği idi.

Peşinde Yüzbaşı Timon Nbebi vardı. Uzun boylu, yuvarlak omuzluydu. Gözleri o çelik çerçeveli gözlüğün gerisinde ifadesizdi. Elinde deriden bir çanta taşıyordu. Makineli tüfeğini omzuna asmıştı.

«Peter!» Craig'in sevincini gölgeleyen tek şey o tedirgin edici bezginlik duygusuydu. Bunların hepsi fazla hesaplı, fazla kontrollü, fazla kuşku vericiydi. «Adamlarımdan bazıları öldürüldü. İndinom şuralarda bir yerde, ağır yaralı.»

«Düşman biraz zayıf verdi,» diye başını salladı Peter Fungabera.

«Düşman mı?» Craig şaşırılmıştı.

«Asiler,» diye tekrar başını salladı Peter. «Matabele asileri.»

«Asiler mi?» Craig ona bakakalmıştı. «Shadrach bir asi, ha? Bu çılgınca bir şey... o adam kendi halinde, cahil bir sığırcı. Politikaya da zerre kadar metelik...»

«Bazen durumlar görüldüğü gibi değildir.» Peter Fungabera masanın başındaki sandalyeyi çekti, ayağını onun üstüne bastı, dirseğini dizine dayadı. Timon Nbebi çantayı onun önüne, masaya koydu, geri çekildi. Makineliyi elinde hazır tutuyordu.

«Birisi bana lütfen burada neler olup bittiğini anlatır mı, Peter?» Craig hem bezgin, hem de sinirliydi. «Birileri işçilerimin oturduğu yere saldırdı... adamlarımdan bazılarını öldürdüler. Tanrı bilir kaç tanesi... neden onların peşine gitmiyorsun?»

«Silahlı çatışma bitti.» dedi Peter Fungabera ona. «Bu sömürge tarzı malikânende beslediğin mikrop hainleri temizledik.»

«Sen neden söz ediyorsun?» Craig iyice afallamıştı. «Ciddi olamazsın!»

«Ciddi mi?» Peter rahatça gülümsedi. Doğrudu, ayağını tekrar yere indirdi. Yürüyüp onların karşısında durdu. «Bir yavru köpek!» Hâlâ gülümsüyordu. «Ne şeker şey!»

Buster'ı SallyAnne'in kucağından aldı. Daha SallyAnne onun niyetini anlayamamıştı. Döndü, masanın başına ilerledi. Bir yandan küçük köpeği okşuyor, gıdıklıyordu. Kulağının arkasını kaşıdı. Hayvan hala uykuluydu. Minik sesler çıkarıyor. Burnunu ona sürüyordu. içgüdüsel hareketlerle annesinin memesini aramaktaydı aslında.

«Ciddi, ha?» diye tekrarlardı Peter. «Size ne kadar ciddi olduğumu göstermek istiyorum.» Yavru köpeği yerin taş zeminine bırakıverdi. Hayvan sırtüstü düştü, sersemlemiş durumda yatakaldı. Peter çizmesini onun göğsüne bastı, sonra tüm ağırlığıyla hayvanın göğsünü ezdi. Yavru köpek bir kere bağırdı. Göğsü içine göçtü.

«İşte bu kadar ciddiyim.» Artık gülümsemedi. «Sizin hayatlarınız da benim gözümde bu hayvanınki kadar değer taşıyor.»

SallyAnne bir inleme sesi çıkardı, başını çevirdi, yüzünü Craig'in göğsüne gömdü. İçi bulanmış, göğsünden öğürtüler yükseliyordu. Craig onun bu duyguyu bastırmak için mücadele ettiğini hissetti. Peter Fungabera yumuşacık, sarı cesedi bir tekmede şömineye fırlattı, oturdu.

«Tiyatro gösterileriyle fazla vakit kaybettik.» dedi. deri çantayı açtı. İçinden çıkardığı kâğıtları masaya yaydı.

«Boy Mellow, siz Amerika CIA' örgütü adına tahrikçi ajan olarak faaliyet gösteriyordunuz...»

«Bu bal gibi yalan!» diye bağırdı Craig, Ama Peter bu patlamaya aldırmadı.

«Mahallî kontrol âmiriniz. ABD Büyükelçiliğinden Morgan Word, merkezî kontrol âmiriniz ve paranızı ödeyen de Henry Pickering adında biri. Dünya Bankasında yüksek mevkide bir memur paravanı ardında dolaşıyor. Sizi de. Bayan Jay'i de o aldı ve...»

«Bu doğru değil!»

«Maaşınız da yılda altmış bin dolardı. Göreviniz Matabeleland'da bir küçük ihtilâl merkezi kurmaktı. Masrafını CIA'in size kredi görünümünde. Dünya Bankası aracılığıyla verdiği beş milyon dolardan karşılamak üzere.»

«Daha neler. Peter... bunlar saçmalığın daniskası ve kendin de bal gibi biliyorsun!»

«Bu sorgunun süresi boyunca bana ya 'Efendim' ya da 'General Fungabera' diye hitab edin anlaşıldı»

mi?» Başını çevirip dinledi. Bahçeden sesler geliyordu. Bir konvoy hafif kamyon gelmiş gibi. Shona dilinde emirler hoykırılıyor, yeni askerler kamyonlardan iniyordu. Kapının camlarından bakan Craig, bir düzine kadar askerin ağır tahta sandıkları verandaya taşımakta olduklarını gördü.

Peter Fungabera tekrar Craig'e döndü. «Devam edebiliriz. Matabele hainleriyle ilişki kurmak için dillerini bilmenden ve bu ne yapacağı belli olmaz insanların karakterinden yararlandın...»

«İlişki kurduğum bir kişi bile gösteremezsin çünkü yoktu.» Peter Fungabera başını Timon Nbebi'ye doğru salladı, bir emir haykırdı.

İki asker, bir adamı ite kaka odaya soktular. Adam yalınayaktı. Üzerinde giysi olarak yalnızca parçalanmış bir haki şort vardı. O kadar sıskalaşmıştı ki, kafası kocaman görünüyor, ona iğrenç bir görünüm veriyordu. Kafası traş edilmişti. Üzerinde morluklar, şişlikler, yeni kabuk tutmuş yaralar görünüyordu. Kaburgaları da yeni yediği dayakların izleriyle doluydu. Herhalde kırbaçlanmıştı.

«Bu beyaz adamı tanıyor musun?» diye sordu Peter Fungabera ona. Adam Craig'e baktı. Gözlerinde mat bir ifadesizlik vardı. Sanki toz elenmişti o gözlere.

«Onu ömrümde görmedim...» diye söze başladı Craig,.. ama birden sustu. Adamı tanımıştı. Yoldaş Dolardı bu. Zambezi Suları'nda rastladığı üç kişinin en genç olanı.

«Evet?» diye gülümsedi Peter Fungabera. «Ne diyordunuz. Bay Mellow?»

«İngiliz temsilciliğinden birini görmek istiyorum,» dedi Craig, «Bayan Jay de ABD Büyükelçiliğine telefon etmek istiyor »

«Elbette.» diye başını salladı Peter Fungabera. «Zamanı gelince. Ama önce başladığımız işi bitirmek zorundayız.» Yoldaş Dolar'a döndü. «Bu beyaz adamı tanıyor musun?»

Yoldaş Dolar başını salladı. «Bize para verdi.»

«Götürün onu.» diye emir verdi Peter Fungabera. «Yarasına bakın, biraz da yiyecek verin. Evet, Bay Mellow, asilerle ilişkiniz olduğunu hala inkâr mı ediyorsunuz?» Cevap beklemedi, sözlerine devam etti. «Bu arazide gizli bir silah deposu kurdunuz. O silahları bir hükümet darbesinde kullanacak ve o darbenin sonunda bu ülkenin başına Amerika yanlısı bir diktatör getirip...»

«Hayır.» dedi Craig alçak sesle. «Bende silah yok.»

Peter Fungabera içini çekti. «İnkârlarınız yararsız.. ve bezdirici.» Uzun boylu Shona çavuşuna döndü. «İkisini getirin.» Kendi öne düşüp verandaya, askerlerin durduğu yere çıktı. Sandıklar oraya yığılmıştı. «Açın şunları.» diye emir verdi. Adamlar kilitleri kırıp kapakları kaldırdılar.

Craig bu sandıklardaki silahları hemen tanıdı. Amerikan Armante 5.56 milimetreli AR 18 otomatik tüfeklerdi bunlar. Her kutuda altı tane, yepyeni, daha fabrika yağı üzerlerinde.

«Bunların benimle hiç ilgisi yok.» Craig nihayet bir şeyi inançla inkâr etme olanağı bulmuştu.

«Sabrımı taşıyorsun.» dedi Peter Fungabera. Timon Nbebi'ye döndü. «Öteki beyaz adamı getir.»

Craig'in kâhyası Hans Groenewald parketmiş kamyonların birinden indirilip sürüklenerek getirildi. Elleri arkasında kelepçelenmişti. Adam korku içindeydi. Geniş, güneş yanığı suratu balon gibi sönmüş, her yanında kırışıklar, katlar oluşmuştu. Hastalıklı bir taziye benziyordu. Gözleri kanlı kanlı, sarhoş gibi bakıyordu.

«Bu silahları çiftliğin traktör garajlarında mı sakladınız?» diye sordu Peter Fungabera. Groenewald'ın cevabı duyulur gibi değildi.

«Sesini çıkar, be adam.»

«Evet, sakladım efendim.»

«Kimin emriyle?»

Groenewald acı dolu gözlerle Craig'e baktı, birden Craig'in yüreği buz gibi oldu, o soğuk oradan, karnına ve bacaklarına doğru yayıldı.

«Kimin emriyle?» diye tekrarladı Peter Fungabera.

«Bay Mellow'un emriyle, efendim.»

«Götürün.»

Askerler onu tekrar kamyonu doğru sürüklerken Groenewald'in kafası arkaya dönüyor, gözleri Craig'den ayrılmıyordu. Birden bağırdı. «Özür dilerim. Bay Mellow, karım ve çocuklarım var...»

Askerlerden biri dipçiği Groenewald'in karnına indiriverdi. Adamın soluğu boğazına tıkanı, vücudu iki büklüm oldu. Düşecekti ama askerler kollarından yakalayıp kamyonu atıverdiler. Şoför kamyonu hemen çalıştırdı, tepeden aşağıya doğru uzaklaştı.

Peter Fungabera, peşinde diğerleriyle tekrar yemek odasına girdi, masanın başındaki yerine oturdu. Önündeki kâğıtları yeniden yerleştirip gözden geçiriyor, Craig'le SallyAnne'e aldırılmıyordu. Onlar karşı duvarın dibinde ayakta durmak zorunda kalmışlardı. İki yanlarında birer asker vardı. Sessizlik uzadı, gitti. Craig bu sessizliğin bilerek yaratıldığını bildiği halde, yine de bozmak istiyor, masum olduğunu haykırmak, çevresine örülen yalanlar, yarı doğrular ve çarpıtmalar ağına itiraz etmek istiyordu.

Yonibaşında SallyAnne dimdik durmakta, ellerinin titremesine engel olmak için onları birbirine kenetlemekteydi. Yüzüne yeşilimsi bir renk gelmişti. Ter kaplıydı yüzü. Gözlerini durmadan şömineye, yavru köpeğin cesedinin fırlatılıp atılmış bir oyuncak gibi yattığı yere çeviriyordu.

Sonunda Peter Fungabera kâğıtları yana doğru itti. sandalyesinde arkasına yaslandı, değneğiyle masaya hafif hafif vurmaya başladı.

«Asılmalık suç,» dedi. «Seninki de. Bayan Jay'inki de idamlık suç...»

«Bunların onunla hiçbir ilgisi yok.» Craig kolunu SallyAnne'in omuzlarına korurcasına sardı.

«Sandalyeyi ayak altından çektikleri zaman hissedilen o düşüşe karşı, kadınların aşağı organları erkeklerden daha dayanıksızmış,» dedi Peter Fungabera. «Etkisi çok garip olabiliyormuş... öyle diyorlar.» Craig'in gözü önünde iğrenç bir sahne belirdi, içi bulandı. Yutkundu, kusmasını zor gemledi, konuşamadı.

«Bereket versin iş oraya varmak zorunda değil. Seçme hakkı sizin.» Peter değneği parmakları arasında ağır ağır çeviriyordu. Craig gözlerini Peter'in ellerinden alamadığını farkettiler. O upuzun, zarif parmakların içi de, avuç içi gibi pespembeydi.

«Bence sizler bilmeden, emperyalist kapitalist patronlarınızın piyonu olmuştunuz.» Peter yine gülümsedi. «Gitmenize izin vereceğim.» ikisinin de başı aynı anda kalkıverdi. onun yüzüne baktılar.

«Görüyorum, inanmıyorsunuz ama ben ciddiyim. Şahsen ikinizi de pek sevmiştim. Sizi asılırken görmek bana pek bir zevk verecek değil. İkinizin de ziyan edilmesi yazık olacak, sanat yetenekleriniz var. Hem şu ondan itibaren başka zarar da veremezsiniz.» Onlar hala sessizdiler. Umutlanmaya başlıyor, beri yandan hala korkuyor, bunun da korkunç ve zalim bir oyunun parçası olduğundan kuşkulanıyorlardı.

«Size bir teklif yapmaya hazırım. Mertçe davranır, apaçık bir itirafname imzalarsanız, sizi adamlarımla sınıra kadar gönderirim. Geçiş izniyle birlikte. Değer verdiğiniz ne eşyanız varsa onları

da yanınıza olabilirsiniz. Sizi serbest bırakacağım. gidin ve beni de halkımı da bir daha rahatsız etmeyin diye.» Gülümseyerek bekledi. Değneği masanın üzerinde tıp-tıp-tıp diye sesler çıkarıyordu. Açık kalmış bir musluktan damlayan su gibi. Bu ses Craig'in aklını dağıttı. Doğru dürüst düşünemediğini fark etti. Her şey çok çabuk olup bitmişti. Peter Fungabera dengesini bozmuştu onun. Saldırısının doğrultusunu değiştirmişti birden. Kendini toparlamak için zamana ihtiyacı vardı Craig'in. Yeni baştan mantıklı biçimde düşünmesi şarttı.

«İtirafname mi?» deyiverdi. «Ne tür itirafname? Şu sizin gösterilerden biri mi olacak? Halk mahkemesi önünde ml? Küçük mü düşürüleceğim?»

«Yoo, bence o kadar ileri gitmemize gerek yok.» dedi Peter Fungabera. «Yalnızca senden yazılı bir belge istiyorum. Suçlarını üstlenen, âmirlerinin yaptıklarını açıklayan bir belge. Tanıklar da imza edecek. Ondan sonra sınıra kadar size eşlik edilecek ve serbest bırakılacaksınız. Her şey son derece dürüst basit ve... izninizle söyleyeyim, aynı zamanda uygarca ve insanca.»

«Herhalde imzalayacağım itirafnameyi sen yazıp hazırlayacaksın.» dedi Craig, Peter Fungabera kıkır kıkır güldü.

«Ne kadar sağlıklı gözlemlerin var.» önündeki desteden bir kâğıt seçti. «İşte burada. Yalnızca tarihi atıp imzanı bastıracaksın.» Buna Craig bile şaşırıldı.

«Önceden mi daktilo ettirdin?»

Kimse cevap vermedi. Yüzbaşı Nbebi yazıyı alıp ona getirdi.

«Lütfen okuyun. Bay Mellow.» dedi.

Üç sayfalık, daktilo edilmiş bir yazıydı. İçi daha çok «emperyalist patronlar»a hakaretlerle, aşırı solun isterik sloganlarıyla doluydu. Ama bütün bunların arasında. Craig'e yüklenen bir takım somut ve ciddi suçlar da vardı.

Ağır ağır okuyordu. Uyuşan beynini zorlayarak çalıştırma çabasıındaydı. Ama her şey rüya gibi ve gerçek dışı geliyordu ona. Sanki kendisini ilgilendirmiyordu bütün bunlar... yazının belli bir noktasına varıncaya kadar. Orada birden irkildi, bilinci geri döndü. Bu kelimeler öyle tanıdıktı, öyle iyi hatırladığı kelimelerdi ki. varlığının çekirdeğini dağarcasına kavurdu birden.

«Bu hareketlerimle kendimi Zimbabwe hükümetinin ve halkının düşmanı olarak kanıtladığımı biliyorum.»

Daha önce imzaladığı bir belgede de aynı kelimeler geçiyordu. Birden bu komplonun gerisindeki amacı görüverdi.

«King's Lynn.» diye fısıldadı. Okumakta olduğu sayfalardan başını kaldırıp Peter Fungabera'ya baktı. «Konu o asıl, King's Lynn'in peşindesin sen!» Sessizlik oldu. Tek duyulan, değneğin masada çıkardığı sestti. Peter Fungabera bir tek tempo bile aksatmadı. Hâlâ gülümsüyordu.

«İş ta başından beri planlı yaptın. Aldığım kredinin kefaleti... o maddeye de bunu yazmıştın.» Beynindeki uyuşmuşluk yok oldu, Craig öfkesinin tekrar kabardığını duydu. itirafnameyi yere fırlattı. Yüzbaşı Nbebi eğilip aldı, iki eliyle, garip bir biçimde tuttu. Craig hırsından titriyordu. Masanın başında oturan zarif adama doğru iki adım attı, elleri isteği dışında öne doğru uzandı ama uzun boylu Shona çavuşu tüfeğini Craig'in göğsüne uzatıp yolunu kesti.

«Seni domuz!» diye tısladı Craig, Alt dudağında beyaz bir tükürük köpüğü parlıyordu. «Polis istiyorum. Yasanın korumasına sığınmak istiyorum.»

«Bay Mellow,» dedi Peter Fungabera sakın bir sesle, «Matabeleland'da kanun benim. Size de

benim korumam sunuluyor.»

«Yapmayacağım. O iğrenç kâğıdı imzalamayacağım. Ölürüm daha iyi!»

«Onu da ayarlayabiliriz,» dedi Peter Fungabera. Sonra inandırıcı bir sesle devam etti. «Seni derhal bu gösterişleri bir kenara bırakıp gerçeği kabul etmeye davet ederim. Kâğıdı imzala, başka tatsızlıklardan kurtulalım.»

Craig'in dudaklarına kaba kelimeler yükseliyordu. Ağzından fırlamalarını zorlukla engelledi. Onların önünde kendini küçük düşürmek istemiyordu.

«Hayır.» dedi. «O kâğıdı asla imzalamam. Beni öldürmek zorunda kalırsın.»

«Fikrini değiştirmen için sana son bir şans tanımak istiyorum.»

«Hayır. Asla.» Peter Fungabera sandalyesinde döndü, uzun boylu çavuşa baktı.

«Kadını sana veriyorum,» dedi. «Önce sen, sonra da adamların. Birer birer, hepsi sırasını savıncaya kadar. Burada, bu odada, bu masanın üzerinde.»

«Tanrım.. sen insan değilsin!» diye geveledi Craig, SallyAnne'i tutmaya çalıştı ama askerler onu yakaladılar, Craig'i geriye. duvara doğru ittiler. Bir tanesi süngüsünü onun gırtlığına tutup yerinde kalmasını sağladı.

İkincisi SallyAnne'in bileğini büktü, sırtına, kürek kemiklerinin arasına doğru kıvırdı, yürütüp çavuşun önüne getirdi. SallyAnne vahşice mücadele etmeye başladı. Asker onu biraz havaya kaldırdı. Yere ancak pabuçlarının burnu değiyordu artık. Yüzü acıyla kıvrılmıştı.

Çavuşun yüzü ifadesizdi. Ne gülüyor, ne de edepsiz bir hareket yapıyordu. İki eliyle SallyAnne'in tişörtünün göğsünü yakaladı, yakasından beline kadar yırttı, memeler dışarı fırladı. Çok beyaz ve yumuşak görünüyordu bu memeler. Pembe başları duyarlı ve çabucak incinecek gibiydi.

«Yüzelli adamım var.» dedi Peter Fungabera. «Bu iş bitene kadar epey vakit geçecek.»

Çavuş iki parmağını SallyAnne'in şortunun beline taktı, onu da aşağıya çekiverdi. Şort genç kadının ayak bileklerine yığıldı. Craig öne doğru atılmak istediği sırada süngünün ucu boğazının derisini yırttı. Birkaç damla kan, gömleğinin göğsüne damladı. SallyAnne elleriyle önündeki üçgen biçiminde siyah yeri kapamaya çalışıyordu. Acıklı denecek kadar etkisiz bir hareketti bu.

«Senin gibi beyaz liberal denen tiplerin, kadınlarının içine siyah et girmesinden ne kadar rahatsız olduklarını bilirim.» Peter Fungabera'nın sesi sohbet eder gibiydi. «Bu işin kaç kere tekrarlanmasına izin vereceğini saymak ilginç olacak.»

Çavuşla adamları SallyAnne'i kaldırıp masanın üstüne sırtüstü yatırdılar. Çavuş şortu onun ayaklarından çıkardı, ama ayakkabılarını çıkarmadı. Yırtık bluz da hala üzerindeydi.

Askerler genç kadının dizlerini ustaca yukarıya, göğsüne doğru kıvırdılar, sonra dizleri bastırıp koltuk altlarına soktular. Bunu daha önce de sık sık yapmış olmalıydılar. SallyAnne çaresizdi. Vücudu kıvrılmış, savunmasız, her yanı apaçıktı. Odadaki herkes, vücudunun en gizli yerlerinin derinliklerini görebiliyordu. Çavuş kendi kemerinin tokasını açmaya koyuldu.

«Craig!» diye bir çığlık attı, SallyAnne. Craig'in bedeni kırbaç yemişi gibi sarsıldı.

«İmzalayacağım.» diye fısıldadı. «Onu bırakın, imzalayayım.» Peter Fungabera, Shona dilinde bir emir verdi. SallyAnne'i hemen kaldırdılar. Asker geri çekildi, Çavuş yardım edip onu doğrulttu, şortunu nezaketle eline tutuşturdu. SallyAnne tek ayak üstünde hoplayarak, hafif hafif hıçkırıp titreyerek onu giydi.

Sonra Craig'e koşup iki kolunu boynuna sardı. Konuşamıyordu. Boğulur gibi yutkundu, gözyaşlarını yok etti. Vücudu titriyordu. Craig onu kendine yaslayıp bebek avutur gibi sesler çıkardı.

«Ne kadar çabuk imzalarsan o kadar çabuk gidebilirsiniz.» Craig masaya yürüdü. SallyAnne'i hala kolunun kıvrımı arasında tutuyordu.

Yüzbaşı Nbebi dolma kalemini uzattı. Craig itirafnamenin üstteki iki sayfasına parafını, üçüncüsüne de imzasını attı. Yüzbaşı Nbebi ile Peter Fungabera imzaya tanıklık ettiler. Sonra Peter. «Son bir formalite.» dedi. «Seni de. Bayan Jay'i de tugay doktorunun muayene etmesini, herhangi bir kötü muameleye maruz kalmadığınızı belgelemesini istiyorum.»

«Allah belânı versin... yeterince azap çekmedi mi bu kız?»

«Lütfen bana zorluk çıkarma, ahbap.» Doktor herhalde dışardaki kamyonlardan birinde bekliyor olmalıydı. Ufak tefek bir Shona'ydı. Davranışları ciddi, işini bilir gibiydi.

«Kadını yatak odasında muayene edebilirsiniz. Doktor. Özellikle de ırzına geçilmediğinden emin olmanızı istiyorum.» diye talimat verdi Peter Fungabera. Doktorla SallyAnne salondan çıkınca Craig'e döndü. «Bu arada sen çalışma odadaki kasanı açıp pasaportunu ve yolculuk için gereken başka belgelerini alabilirsin.»

İki asker Craig'le birlikte, balkonun öbür ucuna kadar yürüyüp çalışma odasına girdiler, o kasanın şifresini açıncaya kadar beklediler. Craig pasaportunu, kredi kartlarının bulunduğu cüzdanı ve Dünya Bankası rozetini aldı. Sonra üç deste Amerikan Express seyahat çekini, yeni romanının sayfalarını da aldı. Hepsini İngiliz havayolları çantasına doldurup tekrar yemek salonuna döndü.

SallyAnne'le doktor da yatak odasından dönüyorlardı. SallyAnne mavi kaşmir jerse bir bluzla blucin giymişti, isteri krizi, ufak hıçkırıklar düzeyine inmişti artık. Fotoğraf makinesinin kılıfı bir omzunda, fotoğraflarının dosyasıyla kitap için hazırladıkları metin öbür kolunun altındaydı.

«Sıra sende.» dedi Peter Fungabera. Craig'e doktoru izlemesi için bir işaret yaptı. Craig döndüğünde SallyAnne bir LandRover'in arka kanepesinde oturuyordu. Yüzbaşı Nbebi onun yanındaydı. Arkada da iki asker bekliyordu.

Peter Fungabera verandadaydı. «Güle güle Craig,» dedi. Craig ona baktı, duyduğu nefreti saklamaya çalıştı.

«Aile imparatorluğunu yeni baştan kurmana gerçekten izin vereceğime sen de inanmış olamazdın, değil mi?» dedi Peter görkemli bir tavırla. «Biz o dünyayı yoketmek için çok büyük mücadele verdik.»

LandRover karanlığın içinde tepelere doğru uzaklaşırken Craig döndü, arkasına baktı. Peter Fungabera hala ışıklı verandada duruyordu. Değişmişti sanki. Oraya aitmiş gibi bir hali vardı. Malına sahip çıkan bir fatihti, bu koca malikânenin patronuydu. Craig ağaçlar görüşünü engelleyene kadar baktı ona. Gerçek öfkesinin içinde kabarmasına ancak ondan sonra izin verdi.

***

LandRover'in ışıkları levhonın üzerinde oynadı:

King's Lynn Afrikander Damızlıkları

Sahibi: Craig Mellow

Alay ediyordu sanki bu levha onunla. Derken yerdeki demir ızgaranın üzerinden geçip çiftliğin kapısından çıktılar. Craig'in rüyalarını ve hayallerini geride bırakıp King's Lynn'den uzaklaştılar, batıya yöneldiler. Lastiklerin sesi tekdüzeleşti. Ana yola çıkmışlardı. LandRover'in içinde hala kimse konuşmuyordu.

Yüzbaşı Nbebi dizlerinin üzerinde durmakta olan çantayı açtı, içinden bir şişe çok kuvvetli yerli içki çıkardı. Ön kanepeden arkaya dönüp şişeyi Craig'e uzattı. Craig elini hırsla yana savurup istemediğini anlatmak istedi ama Timon Nbebi ısrar etti. Craig sonunda şişeyi istemeyerek aldı. Kapağını çevirerek açtı, bir ağız dolusu yuttu, dumanlarını sesli olarak burnundan çıkardı. Gözlerine yaşlar doldu ama, içki midesine bir ateş gibi yayıldı, kanı onu tüm vücudunda dolaştırdı, bir onda kendini rahatlamış gibi hissetti. Bir yudum daha alıp şişeyi SallyAnne'e uzattı. O başını iki yana salladı.

«İç.» diye emir verdi Craig, SallyAnne söz dinledi. Ağlamayı kesmişti ama, ürpertileri hala devam ediyordu. içki onu öksürttü... neredeyse boğuluyordu. Ama yine de yuttu. Az sonra dengesini kazanır gibi oldu.

«Teşekkür ederim.» diyerek şişeyi Timon Nbebi'ye geri verdi. Az önce o kadar hakarete uğramış, küçük düşürülmüş bir kadından bu terbiye, hepsinin utanmasına yol açtı.

Bulawayo'nin yakınında ilk yol barikatına rastladılar. Craig saatine baktı. Gecenin üçüne yedi dakika vardı. Barikatta bekleyen başka taşıt toktu. İki asker barikatın arkasından gelip LandRover'in iki yanında durdular. Timon Nbebi camını indirdi. birine alçak sesle bir şeyler söyledi, aynı zamanda bir de kâğıt uzattı. Asker kâğıdı fenerinin ışığında kısaca inceledi, sonra geri verdi. Selâm çaktı, barikat kaldırıldı, geçtiler.

Bolowayo sessizdi. Sanki hayat yokmuş gibi bir hali vardı. Pencereleden ancak birkaçında ışık yanıyordu. Bir trafik ışığı yeşilken sarıya, sonra kırmızıya dönüştü. Şoför efendi efendi durup bekledi. Sokaklar bomboş olduğu halde, o ışık tekrar yeşile dönünceye kadar hareket etmedi. Motorun sesi hafif hafif devam ediyordu. Derken ta uzaklardan bir otomatik tüfeğin sesi duyuldu.

Craig, Timon Nbebi'nin yüz ifadesini dikiz oynaşından seyrediyordu. Bu sesi duyunca irkilip yüzünü buruşturduğunu gördü. Trafik ışığı yeşile döndü, ilerlediler. Güneye giden bir yola saptılar. Kasabanın çıkışında iki barikattan daha geçtiler, sonra açık yolda ilerlemeye başladılar.

Gece karanlığında güneye doğru gidiyorlardı. Lastiklerin o tekdüze sesi, rüzgârın uğultusu arasında, ön panelden yansıyan ışıklar hepsinin yüzlerini yeşile boyuyordu. Arkadaki telsiz bir iki kere çıtırdadı, Shona dilinde bir takım sesler duyuldu. Craig, Peter Fungabera'nın sesini tanıdı. Ama herhalde o sıra Fungabera başka bir ekibe sesleniyor olmalıydı. Timon Nbebi cevap vermeye kalkışmadı. Yollarına sessizce devam ettiler. O değişmez motor ve lastik sesleri, arabanın içindeki sıcak havayla birleşince Craig'in uyuklamasına yol açtı. Deminki öfkesine, korkusuna rağmen, uyumayabiliyordu gerçekten.

Sarsılarak uyandı. Timon Nbebi ilk defa olarak konuşuyordu. LandRover'in motor sesi de değişmişti. Şafağın ilk ışıkları kendini belli ediyordu. Rengi solan gökyüzüne karşı ağaçların silueti farkediliyordu artık. LandRover yavaşladı, anayoldan dar bir toprak yola doğru saptı. Çevrelerini bir mantar ve toz kokusu sardı «Neredeyiz?» diye sordu Craig, «Yoldan niçin ayrıldık?» Timon Nbebi

şoförle konuştu, şoför arabayı kenara çekip durdurdu.

«Lütfen inin.» diye emretti Timon. Craig indi. Timon onu bekliyordu, inmesine yardım etmek için bekliyor gibiydi. Ama Craig'in kolunu tutup hafifçe büktü. Daha Craig itiraz edemeden koluna buz gibi bir çeliğin değdiğini duydu. Timon iki bileğine kelepçe takıvermişti. Bu o kadar beklenmedik bir şeydi, öylesine ustaca yapılmıştı ki. Craig iki eli önünde kelepçeli, şaşırıp kalakalmıştı. Karşısındaki askerlere bakıp duruyordu. Sonunda. «Tanrım... bu da ne demek?» diye bağırdı.

Bu arada Timon Nbebi. SallyAnne'in de ellerini kelepçelemişti. Craig'in tepkisine hiç aldırmadan şoföre ve diğer iki askere bir şeyler söylüyordu. Sözler Craig'in anlayamayacağı kadar hızlıydı. Yalnızca Shona dilindeki iki kelimeyi yakalayabildi. «Öldür» ve «Sakla». Askerlerden biri itiraz edecek oldu. Timon. LandRover'in açık penceresinden içeriye uzandı, telsizin mikrofonunu eline aldı. Bir sinyal verdi, üç kere tekrarladı, kısa süre sonra telsizde Peter Fungabera'nın sesi duyuldu. Craig generalin sesini parazite rağmen tanıdı. Kısa bir konuşma geçti. Timon Nbebi mikrofonu yerine astı. Asker artık itiraz etmiyordu. Timon Nbebi'nin emirlerinin onaylandığı ortadaydı.

Timon İngilizce olarak. «Gidiyoruz,» dedi. Craig'i apar topar ön kanepeye bindirdiler. Muamele tarzı tümünden değişmişti.

Şoför LandRover'i yabancı arazinin giderek daha derinlerine doğru sürüyordu. Sabah ışıkları güçlenmekteydi. Dışarda kuş sesleri başlamıştı. Craig yolun yanındaki akasya ağacından kuşların koro halinde öttüğünü duydu. Kahverengi bir tavşan farların ışığında hareketsiz kaldı, upuzun, pembe kulaklarını hoplatarak birden koşmaya başladı. Yavaş yavaş gökyüzüne Afrika şafağının o akıl durduran renkleri yayıldı, şoför farları söndürdü.

«Craig, sevgilim. Bizi öldürecekler, değil mi?» diye sordu SallyAnne alçak sesle. Sesi artık titremiyordu. Akşamki krizini yenmişti. Kendini kontrol edebiliyordu. Yalnızmışlar gibi konuşuyordu.

«Üzgünüm.» Craig söyleyecek şey bulamıyordu. «Peter Fungabera'nın kurtulmamıza izin vermeyeceğini bilmem gerekirdi.»

«Yapabileceğin hiçbir şey yoktu. Bilsen bile.» Craig, «Bizi ıssız bir yere gömecekler, kaybolmamızın suçunu da Matabele asilerine yükleyecekler.» dedi. Timon Nbebi sessiz ve hareketsiz oturmayı sürdürüyordu. Bu suçlamayı ne kabullendi, ne de reddetti.

Yol çatala ayrıldı. Soldaki zor belli oluyordu. Timon Nbebi o tarafı işaret etti. Şoför daha da yavaşladı, vites küçülttü. Yirmi dakika kadar o bozuk yol üzerinde sıçrayarak ilerlediler. O zamana kadar ortalık iyice aydınlanmıştı. Doğacak güneşin ışıkları akasyaların tepelerini renklendiriyordu.

Timon Nbebi bir emir daha verdi, şoför o yoldan da saptı, bele kadar gelen otların arasında kör gibi ilerledi. Gri granit bir kopje'nin çevresinden dolaştı, sonunda deminki kuş uçmaz, kervan geçmez yoldan bile görülemeyecek bir yere geldiler. Bir emir daha duyuldu, şoför durdu, motoru susturdu.

Sessizlik çevrelerini sardı, yalnızlık ve ıssızlık duygusunu daha da belirginleştirdi.

SallyAnne alçak sesle. «Bizi burada kimse bulamaz.» dedi. Craig onu avutacak söz bulamadı.

«Olduğunuz yerde kalın.» diye emretti Timon Nbebi.

SallyAnne ona. «Bu yaptığınız için hiçbir duygu yok mu içinizde?» diye sordu. Nbebi başını ona çevirdi. Çelik çerçeveli gözlüğünün gerisinde gözleri belki de üzüntü ve pişmanlık yansıtıyordu ama ağzının ifadesi sertti. Soruya cevap vermedi. Az sonra tekrar döndü, arabadan indi. Shona dilinde emirler verdi, askerler silahlarını LandRover'in en arkasına yerleştirip kayışladılar. Şoför inip arabanın üzerine tırmandı, üç kasma ve kürek indirdi.

Timon Nbebi pencereden içeriye uzanıp kontağa takılı anahtarı aldı, sonra adamlarını biraz ileriye yürüttü, çizmesinin burnuyla yere iki dikdörtgen çizdi. Shona askerler, kayışlarını, savaş ceketlerini çıkardılar, mezarları kazmaya koyuldular. Toprak yumuşak olduğu için hızla çukura iniyorlardı. Timon Nbebi yanlarında durmuş, onları seyretmekteydi. Bir sigara yaktı, dumanı hareketsiz havanın içinde, dosdoğru yükseldi.

Craig, «Şu tüfeklerden birini almaya çalışacağım.» diye fısıldadı. Silahlar arabanın arkasındaydı. Her iki kanepenin üzerinden emekleyerek aşmak, sonra tüfeklerden birini yerinden kurtarmak zorundaydı. Bu bitince tüfeği dolduracak, selektörü çevirip ayarlayacak, arka pencereden nişan alacaktı. Bunların hepsini de elleri kelepçeliyken yapacaktı.

«Başaramazsın.» diye fısıldadı SallyAnne.

Craig, «Herhalde.» diye kabullendi. «Ama başka çare düşünebiliyor musun? Ben 'Haydi' deyince sen kendini yere at.» Craig koltuğunda döndü. Takma bacağı hareketlerini engelliyordu. Bileği vites koluna takılmıştı. Bir tekmeyle kurtardı, vücudunu dertop etmeye çalıştı. Ağır ve derin bir soluk aldı. arka pencereden mezar kazan gruba doğru baktı.

«Dinle.» dedi telâşlı bir sesle. «Seni seviyorum. Kimseyi seni sevdiğim gibi sevmedim.»

«Ben de seni seviyorum, canım.» diye fısıldadı SallyAnne.

«Cesur ol!» dedi Craig ona.

«İyi şanslar!» SallyAnne koltuğunda aşağıya doğru kaydı. Craig ilk hareketi neredeyse boşatıyordu. Ama tam o anda Timon Nbebi LandRover'e doğru döndü, Craig'i olduğu yerde dönmüş, SallyAnne'i de pencereye düzeyinin altına kaymış durumda gördü. Kaşlarını çattı, hızlı adımlarla çabucak arabanın yanına geldi. Açık pencerenin yanında durdu, yumuşak sesle, İngilizce olarak konuştu.

«Yapmayın. Bay Mellow. Hepimiz büyük tehlike içindeyiz. Tek şansımız, sizin hareketsiz oturmanız, beklenmedik bir hareket yapmamanızda.» Cebinden kontak anahtarını çıkardı, öbür eliyle belindeki tabancanın kılıf kapağındaki çitçiti açtı. Bir yandandan alçak sesle konuşmaya devam ediyordu. «Adamlarımın silahlarını ellerinden ustaca almış bulunuyorum. Dikkatleri de yaptıkları işe dönük. Ben LandRover'e binince beni engellemeyin. bana saldırmaya da çalışmayın. Ben de sizin kadar tehlikedeyim. Bana güvenmeniz gerek. Anlıyor musunuz?»

«Evet,» diye başını salladı Craig, içinden, başka çarem var mı ki? diye düşünüyordu.

Timon. LandRover'in sürücü kapısını açtı, direksiyona oturdu. Bellerine kadar çukurun içine girmiş olan üç adama baktı, sonra anahtarı kontağa sokup çevirdi.

Motor gürültüyle çalışmaya başladı, üç asker şaşırarak başlarını kaldırdılar. Uğultu devam etti, etti, ama marş almadı. Askerlerden biri haykırdı, mezardan dışarıya sıçradı. Göğsünü terler kaplamış, üzerine gri bir toz tabakası oturmuştu. LandRover'e doğru ilerledi. Timon Nbebi gaz pedalını pompalıyor, bir yandan anahtarı çevirip duruyordu. Yüzünde çaresiz, korku dolu bir ifade vardı.

«Boğacaksın motoru.» dedi Craig ona. «Çek ayağını gazdan!» Asker onlara doğru koşmaya başlamıştı, öfkeli sorular soruyordu haykırarak. Sesler devam etmekteydi. Hırr! Hırr! Hırr!... Timon direksiyon simidine yapışmış, sanki o pozda donmuştu.

Koşan asker artık hemen hemen yanlarındaydı. Ondan daha az çevik, daha az uyanık olan öteki askerler de geliyorlardı arkasından. Onlar da bağıriyordu. Bir tanesi küreğini tehdit edercesine sallamaktaydı.

«Kapıyı kilitle!» diye bağırdı Craig, Timon kapının kolunu kilitli duruma doğru itti. aynı anda da

asker tüm ağırlığıyla kapıya yüklendi. Açamayınca hemen arka kapıya seyirtti. Henüz SallyAnne orayı kilitleyemeden yetişti, tuttuğu gibi açtı. Uzanıp SallyAnne'i kolundan yakaladı. dışarıya doğru çekmeye başladı.

Craig hala ön koltuktaydı. Kelepçeli ellerinin ikisini birden kaldırdı, askerin traşlı kafasına olanca gücüyle indirdi. Kelepçelerin keskin çelik kenarı, kafasına çarptı, adam. Vücudunun yarısı içerde, yarısı dışarda, kapının oraya yıkıldı.

Craig ona bir daha vurdu. Tam alnının çatısına. Kanlar açtığı kovuğu doldurmadan hemen önce, orada kemiğin parıltısını bir an görebildi, öteki iki asker birkaç adım gerideydiler. Elllerinde kürekleri, kurtlar gibi uluyarak geliyorlardı.

Tam o anda LandRover'in motoru çalıştı, hayata döndü. Timon hemen vitesi taktı, bir çangırtı sesiyle vites yerine oturdu. LandRover ileri fırladı. Craig koltuğun arkasına SallyAnne'in üzerine doğru fırlamıştı. Kan içindeki askerin ayaklan ise bir dikenli çalıya takılmış olduğundan, araba ilerlerken odam kayıp yere düştü.

LandRover tümsekli arazide sarsıldı, peşinde koşmakta olan iki siyah askerin önü sıra. arka kapısı ikide bir çarpa çarpa ilerledi, giderek hız kazandı. Taşlara, devrik ağaç ve dal parçalarına rastladıkça hopluyordu. izleyen askerler geride kalmışlardı. Bir tanesi elindeki küreği çaresizlik içinde onlara doğru savurdu. Arka cam kırıldı, en arka kanepeye kırık cam parçaları saçıldı.

Timon Nbebi, yüksek otların arasında kendi geliş izleri üzerinden ilerlemekteydi. Hızları nihayet koşan bir insanın hızından daha yükseğe varabilmişti. İki asker vazgeçtiler, soluk soluğa durdular. Bir süre öfkeli haykırışları duyuldu, sonra yok oldular. Timon deminki patıkaya ulaştı, direksiyonu çevirdi, arabayı hızlandırdı.

«Ellerinizi bana uzatın.» diye emretti. Craig kelepçeli ellerini uzatınca Timon kelepçelerin kilidini açtı. «Tamam.» deyip anahtarı Craig'e verdi.

«Siz de Bayan Jay'inkini açın.»

SallyAnne bileklerini ovalıyordu. «Hay Allah. Craig.. bir an gerçekten yolun sonuna vardık sanmıştım.»

«Çok ucundan sıyırdık.» diye ona atıldı Timon Nbebi. Tüm dikkatini önündeki yola vermişti. «Bunu Napolyon demişti galiba.» Craig onun yaptığı yanlış düzeltmeden o devam etti. «Lütfen arkadaki o tüfeklerden birini alıp kendinizi silahlı ve hazır tutun. Bay Mellow, ikincisini de benim yanıma koyun.»

SallyAnne kısa namlulu, çirkin silahlan ön tarafa doğru geçirdi. AK 47'leri hala kullanan tek ordu birliği. Üçüncü Tugay'dı. Kuzey Koreli eğitmenlerinden bir miras.

«Kullanmasını bilir misiniz. Bay Mellow?» diye sordu Timon Nbebi.

«Rodezya polisinde çalıştım.»

«Öyle ya... ne budalayım.» Craig hemen hazneyi kontrol etti. doldurdu. Silah yeni ve bakımlıydı. Elinde onun ağırlığını hissetmek Craig'in tüm kişiliğini değiştiriyordu. Daha birkaç dakika önce kontrolünü kaybetmiş, kafası karma karışık, güvensiz, korku içinde bir insandı. Oysa şimdi silahlıydı. Artık mücadele edebilirdi. Kadını da, kendisini de koruyabilirdi. Olaylar ona yön vereceği yerde, o onlara yön verebilirdi. İlkel insanın atovistik içgüdüsyüdü bu. Craig, içindeki duygulara kendi de şaşıyordu. Kanepenin arkasından uzandı. SallyAnne'in elini tutup sıktı, o da karşılık verdi.

«Neyse, artık bir mücadele şansımız var.» Sesinin tonu SallyAnne'e ulaşınca ona da biraz güven

geldi. Geceyarısı uyandıklarından bu yana ilk defa olarak gülümsedi. Craig elini kurtardı, içki şişesini buldu, ona uzattı. SallyAnne içti. Timon Nbebi'ye verdi.

«Pekâlâ. Yüzbaşı, neler oluyor burada?» Timon içkinin tadına yüzünü buruşturdu, hızlı hızlı soludu. Cevap verirken sesi o yüzden boğuk çıktı.

«Haklıydınız. Bay Mellow. General Fungabera'dan aldığım emir, sizi ve Bayan Jay'i ormana götürüp kurşuna dizmektir. Ortadan kaybolmanızın Matabele asilerine maledileceği konusunda da haklıydınız.»

«Peki, neden dinlemediniz emirleri?» Timon cevap vermeden önce şişeyi Craig'e geri uzattı, sonra başını çevirip SallyAnne'e doğru baktı.

«Sizi öldürme hazırlıklarını yapmak zorunda kaldığım için ve daha önce size güvence veremediğim için üzgünüm. Ama adamlarım İngilizce anlıyordu. İşi gerçek gibi göstermek zorundaydım. Bu beni de çok sarstı, çünkü çektiklerinizden sonra daha fazla acılarla ve korkularla yüzyüze gelmenizi istemedim.»

SallyAnne sordu. «Yüzbaşı Nbebi. her yaptığınızı affediyorum, şu anda yapmakta olduğunuz şey için de size bayılıyorum ama, Tanrı aşkına, neden yapıyorsunuz bunu?»

«Şimdi size söyleyeceğim şeyi daha önce tek kişiye söylemiş değilim. Bakın, benim annem saf kan bir Matabeleydi. Ben çok küçükken öldü ama onu hala hatırlıyor, anısına saygı duyuyorum.» Yüzlerine bakmıyor, dikkatini önündeki yola veriyordu. «Babam beni bir Shona olarak büyüttü. Ben yine de Matabele kanımı her zaman hissettim. Benim halkım onlar. Yapılanları da görmeye artık dayanamıyorum. General Fungabera'nın bu duygularımı hissettiğinden eminim. Ama annemin durumunu bildiğini sanmam. Ne olursa olsun, ona yararlı olabileceğim sürenin sonuna vardığının farkında. Son zamanlarda davranışlarından belli etmeye başladı. Adam yiyen leopara o kadar uzun süre yakın olunca, insan davranışlarının anlamını anlıyor. Siz gömüldükten sonra, benim için de bir planı vardı mutlaka. İşaretsiz bir mezar daha... ya da Fungabera'nın yavru köpekleri.» Timon burada Sindebele dilinde kelimeler kullanmış, amawundhla ka Fungabera, demişti. Craig buna şaşırıldı. Tuti'deki okulun öğretmeni Sarah Nyoni de aynı sözü kullanmıştı.

«Bu sözü daha önce de duydum. Anlayamadım.»

«Sırtlanlar.» diye açıkladı Timon.

«Rehabilitasyon kamplarında ölenler, ya da kurşuna dizilenler ormana çıkarılır, sırtlanlara bırakılır. Sırtlanlar geriye hiçbir şey bırakmaz. Ne bir kemik parçası, ne de bir tutam saç.»

SallyAnne belli belirsiz bir sesle. «Ah. Tanrım!» diyebildi. «Tuti'ye gitmiştik. Orayı gezdik. Hayvanların sesini de duyduk ama anlayamadık. Kaç kişi gitti o yoldan?» Timon Nbebi. «Ancak bir tahmin yürütebilirim.» dedi. «Binlerce.»

«İnanılır gibi değil.»

«General Fungabera'nın Matabele'lere karşı olan nefreti bir çılgınlık, bir tutku düzeyindedir. Onların kökünü kurutmak niyetinde. Önce liderlerini vatan hainliğiyle suçladı. Haksız yere suçladı... tıpkı Tungata Zebiwe gibi...»

«Yoo!» dedi SallyAnne sefil bir sesle. «Buna dayanamayacağım.. Zebiwe masum muydu?»

«Üzgünüm, Bayan Jay.» diye karşılık verdi Timon Nbebi «Zebiwe'yi tuzağa düşürürken Fungabera'nın çok dikkatli davranması şarttı. Onu siyasal faaliyetleri nedeniyle tutuklatırsa tüm Matabele kabilesinin isyan edeceğini biliyordu. Siz ve Bay Mellow ona enfes bir fırsat sundunuz.

Siyasal olmayan bir suç. Hırsızlık suçu.»

«Kafam çalışmaz oldu,» dedi SallyAnne. «Eğer Zebiwe masumsa. baş avcı o değilse, bir başka baş avcı var mıydı? Varsa kimdi?»

«General Fungabera'nın kendisi.» diye karşılık verdi Timon Nbebi.

«Emin misin?» Craig inanamıyor gibiydi.

«Ülkeden çıkarılan nice kaçak malın sevkini ben kendim ayarladım.»

«Ama o gece... Karol yolunda?»

«Onu hazırlamak basit işti. Zebiwe'nin er geç yine Tuti'ye gideceğini general biliyordu. Zebiwe'nin sekreteri bize tam tarihi ve saati verdi. Bir kamyonu kaçak malları yükledik, rüşvetle kandırdığımız bir Matabele'yi sürücü olarak kullandık, onu yolun üzerinde bekledik. Tabii Tungata Zebiwe'nin şiddet tepkisi göstereceğini bilmiyorduk. O da bize fazladan bir ikramiye oldu.» Timon arabayı yolun izin verdiği kadar hızlı sürüyordu. SallyAnne'le Craig yerlerinde kaykılmış oturmaktaydılar. Kurtulmaktan duydukları o yapay sevinç, yerini hızla yorgunluğa ve şoka bırakıyordu.

«Nereye gidiyoruz?» diye sordu Craig,

«Botswana sınırına.»

Ülkenin güney batıdaki sınır komşusuydu Botswana. Epey zamandan beri tüm komşu ülkelerden siyasal mültecilerinin sığındığı yer olagelmişti.

«Yol boyunca, halkıma neler yapıldığını görme fırsatı bucağınızı umuyorum. General Fungabera güney batı Matabeleland'ı tümüyle tecrid etti. İçeriye ne gazeteci, ne din adamı bırakıyor, Kızıl Hac'ı da sokmuyor...»

Dev karıncaların yerleri oyuk oyuk ettiği bir alandan geçerken yavaşladı, sonra yine hızlandı.

«General Fungabera'nın verdiği geçiş izni bizi biraz daha ileriye kadar götürebilir ama sınıra vardırılmaz. Yon yolları, arka yolları arayıp bir geçiş yeri bulmamız gerek. General Fungabera kısa zamanda benim kaçtığımı öğrenecektir. O zaman Üçüncü Tugay'ın tümü peşimize düşecek. Bu olmadan araya elden geldiği kadar mesafe koymalıyız.» Yoldaki ana çatala vardılar. Timon durdu ama motoru susturmadı. Çantadan büyük bir harita çıkarıp kucağına yaydı, dikkatle inceledi.

«Demiryolunun hemen güneyindeyiz. Bu yol Empaneni istasyonuna gider. Eğer hakkımızdaki uyarı ulaşmadan orayı geçebilirsek, Madaba ile Matsumi arasındaki sınıra varmaya çalışabiliriz. Botswana polisi sınır yolunda sürekli devriye dolaştırır.»

«Haydi, yola düşelim.» Craig sabırsızlanıyor, korkuyordu. Kucağındaki silahın verdiği rahatlık hızla yok olmaya başlamıştı. Timon haritayı katladı, arabayı sürdü.

Birkaç dakika sonra SallyAnne, «Size birkaç soru daha sorabilir miyim?» dedi.

«Cevap vermeye çalışırım.»

«Goodwin'lerin ve Matabeleland'daki öbür ailelerin öldürülmesinden Tungata Zebiwe mi sorumlu? O cinayetler onun kışkırtması mı?»

«Hayır, hayır, Bayan Jay. Zebiwe o katilleri kontrol altında tutmaya canla başla uğraşır hep. O gece de Tuti'ye buna benzer bir amaçla gidiyordu sanıyorum. Radikal Matabetelerle buluşmak. kafalarına biraz mantık sokmak için.»

«Ama duvara kanla yazılan o yazı? 'Tungata Zebiwe yaşıyor' yazısı?» Bu sefer Timon Nbebi sessiz kaldı. için için bir savaş veriyormuş gibi kırıştı yüzü. Onun konuşmasını beklediler. Sonunda içini

çektii. Sesi değişmişti.

«Bayan Jay, bu söyleyeceklerim için beni suçlamadan önce lütfen durumumu gözönüne alın. General Fungabera ikna edici adamdır. Ben de onun çan şeref vaadlerine kapılmışım. Sonra birden, çok fazla ileri gittiğimi, artık geri dönemeyeceğimi anladım. Kaplana binmek gibi bir şey. Artık bir kötü işten, ikinci, daha kötü işe doğru gidiyordum.» Sustu, hızla gerisini getirdi. «Bayan Jay, Goodwin'ler için o katilleri ben şahsen tuttum. Rehabilitasyon merkezinden kiraladım. Onlara nereye gideceklerini, neler yapacaklarını, duvara ne yazacaklarını hep ben söyledim. Silahlarımı verdim. Üçüncü Tugay'ın taşıtlarıyla oraya gitmelerini bile ayarladım.»

Yine sessizlik oldu. Tek duyulan. LandRover'in motor sesiydi. Timon Nbebi kendini bu sessizliğı bozmak zorunda hissetti. Sanki ağızından çıkan sözler duyduğu suçluluğı hafifletiyordu.

«Adamlar Matabele'ydi. Savaştan katılmış insanlardı. Kendi özgürlüklerini yeniden kazanmak için ne olsa yapmaya hazırdılar. Ellerine silah alıp taşımayı özlemişlerdi. Hiç kararsızlık göstermediler.»

«Bunu. Fungabera mı emretti?» diye sordu Craig,

«Elbette. Matabele'lerin üstüne yürümek, köklerine kibrit suyu ekmek için özür olarak kullandı o olayı. Neden sizinle birlikte kaçtığımı belki şimdi daha iyi anlıyorsunuzdur. Bu yolda devam edemezdim artık.»

«Öteki cinayetler... Senatör Savage'le ailesinin öldürülmesi?» diye sordu SallyAnne.

«Onları General Fungabera emretmek zorunda kalmadı.» Timon başını iki yana sallıyordu. «Onlar taklit cinayetlerdi. Ormanlar hala savaştan kalma vahşi adamlarla dolu. Silahlarını saklıyorlar, kalkıp kentlere geliyorlar. Hatta bazıları işe bile giriyor. Ama hafta sonu ya da bayram tatili geldi mi hemen ormana koşuyor, silahlarını gömdükleri yerden çıkarıyor, baskına gidiyorlar. Siyasal asi değil bunlar. Silahlı haydut yalnızca. beyaz aileler de en nefis av oluyor. Hem zengin, hem çaresiz. Mugabe hükümeti silahlarını da topladı, artık kendilerini savunabilecek durumda değiller.»

Craig sözün sonunu onun yerine getirdi. «Ve bütün bunlar da Peter Fungabera'nın ekmeğine yağ sürüyor. Her hayduda siyasal asi diyorlar. Her soygun, soykırımı devam etmek için ek bir neden sayılıyor, dünyaya Matabele kabilesinin vahşiliğini, gaddarlığını gösterecek kanıt olarak sunuluyor.»

«Evet, doğru. Bay Mellow.»

«Tungata Zebiwe'yi de çoktan öldürmüştür...» Craig eski dostu için duyduğu pişmanlık ve suçluluktan, kendini birden çok yaşlı ve çok yorgun hissetti. «Kesinlikle öldürmüştür!»

«Hayır, Boy Mellow.» diye başını salladı Timon. «Ben Zebiwe'nin öldüğünü sanmıyorum. Bence General Fungabera onu sağ istiyor. Onunla ilgili bir takım planlar var.»

«Ne planı?» diye sordu Craig,

«Emin değilim ama bence Peter Fungabera Ruslarla ilişki halinde.»

«Ruslarla mı?» Craig inanmaz bakışlarla ona baktı.

«Bir yabancıyla gizli bir görüşme yaptı. Bence o adam Rus istihbaratının çok önemli bir elemanı.»

«Emin misin, Timon?»

«Adamı gözümle gördüm.»

Craig bunu birkaç saniye düşündü, sonra ilk sorusuna döndü.

«Pekâlâ, şimdilik Rusları bir yana bırakalım... Tungata Zebiwe nerede? Fungabera onu nerede

tutuyor?»

«Onu da bilmiyorum. Üzgünüm, Bay Mellow.»

«Eğer soğsa. Allah acısın ona.» diye fısıldadı Craig,

Tungata'nın neler çektiğini düşünebiliyordu. Birkaç dakika sessiz kaldı, sonra sorularının yönünü değiştirdi.

«General Fungabera benim topraklarımı kendine aldı. Devlet adına almadı. Buna inanmakta haklı mıyım?»

«General o toprağı çok istiyordu. Sık sık sözünü ederdi.»

«Peki nasıl... yani bu işi yasanın kılıfına nasıl uyduracak?»

«Çok basit.» diye açıkladı Timon. «Siz devlet ve halk düşmanısınız. Mülkünüze el kondu, önce o mülk kamulaştırılacak. Toprak bankası krediniz için verdiği kefaleti geri alacak, imzanızı attığınız o maddeye dayanacak. Yeddi emin Rholands şirketindeki hisselerinizi ihaleyle satışa çıkaracak. General Fungabera'nın teklifi kabul edilecek. Düşmandan alınan el konmuş malların yeddi emini onun eniştesidir. Fiyat generalin işine gelen bir şey olacak.»

«Eminim.» dedi Craig acı bir sesle.

SallyAnne. «Ama neden bu kadar uzun yollara başvursun?» diye sordu. «Herhalde dünya kadar milyonu vardır. Parası zaten ona bol bol yeter.»

«Boyan Jay, bazı insanlar için yeter diye bir şey yoktur.»

«Ama herhalde bunun yanına kalacağını umamaz.»

«Kim engel olacak ki. Bayan Jay?» O cevap vermeyince Timon devam etti. «Afrika yeni baştan, beyaz adam gelmeden önceki durumuna dönüyor. Burada yöneticilerde bir tek nitelik aranır, o da kuvvettir. Biz Afrikalılar başka hiçbir şeye güvenmeyiz. Fungabera kuvvetlidir. Bir zamanlar Tungata Zebiwe de kuvvetliydi.» Timon, kolundaki saate göz attı. «Ama bizim artık bir şeyler yememiz gerek. Sanırım bugün uzun bir gün olacak.» Yoldan saptı. LandRover'i nisbeten seyrek ağaçların arasına daldırdı. Üstüne tırmandı, çalı çırpı örtüp arabayı gözlerden sakladı. Özellikle uçaktan görülebilmesini engelledi. Sonra acil durum çantasını açtı. Çanta, yolcu koltuğunun altındaydı. Su deposu da yer döşemelerinin altına saklanmıştı.

Craig madenî matarayı kumla doldurdu, üzerine arabanın yedek deposundan benzin döktü. Dumansız ocakları hazırды. Üzerinde çaylarını kaynattılar. Zor yutulan soğuk yiyeceklerini yediler ve pek az konuştular Timon bir ara telsizin sesini yükseltti, mesajları dinledi, sonra başını iki yana salladı.

«Bizimle ilgili değil.» Dönüp Craig'in yanına çömeldi.

«Sınıra ne kadar yolumuz vardır?» Craig ağzı dolu dolu konuşuyordu.

«Kırk mil, belki biraz daha fazla.» Telsiz tekrar canlandı, Timon ayağa fırladı, dikkatle onun üzerine eğildi.

«Biraz ilerimizde Üçüncü Tugaydan bir birlik var.» diye durumu bildirdi. «Empandeni Misyon İstasyonundalar. Asilere karşı bir eyleme girişilmiş. Ama işi bitirmişler. Bölgeden çekiliyorlar. Belki bu tarafa doğru çekilirler. Dikkatli olmalıyız.» «Yoldan görülmediğimizden emin olayım.» Craig ayağa kalktı. «SallyAnne. o ateşi söndür! Yüzbaşı, beni koruyun.»

AK 47'lerden birini eline aldı, yola doğru koştu. LandRoveri saklayan ağaçları, sonra üzerine

örtülmüş dalları dikkatle gözledi. Bir dal koparıp lastiklerin yerde bıraktığı izleri süpürdü, ezilen otları dikleştirdi. Pek kusursuz sayılmazdı ama, hızla giden araçtan bakıldığında dikkati çekmeyebilirdi. Rüzgârsız havanın içinde bir titreşim hissedilmeye başlamıştı. Dinledi. Kamyon motorlarının sesiydi bu. Giderek artıyordu. Craig tekrar LondRover'e koştu, ön koltuğa. Timon'un yanına bindi «Tüfeğinizi arkaya, eski yerine bırakın.» dedi Timon. Craig kararsızlık gösterince anlattı. «Lütfen dediğimi yapın. Boy Mellow. Bizi bulurlarsa, savaşmanın yararı yok. Onları konuşarak kandırmak zorundayım. Sizde silah olursa, pek o kadar kolay kandıramam.» Craig tüfeği isteksiz bir hareketle SallyAnne'e uzattı, o da alıp yerine koydu, tokayı taktı. Craig kendini tekrar tehlikede hissetmeye başladı. Yumruklarını sıkıp kucağına koydu. Motorların sesi hızla arttı, az sonra marş söyleyen erkek sesleri de ona katıldı. Şarkılar da güçlendi. Craig tüm gerilimine rağmen. Afrikalıların bu güzel sesini duyunca ensesindeki saçların dimdik ayağa kalktığını hissetti.

«Üçüncü Tugay.» dedi Timon. «Bu yağmur rüzgârları marşı. Tugayın kendi marşı.» İki de karşılık vermediler. Timon aynı ezgiyi kendi kendine mırıldandı, Sonra alçak sesle o da söylemeye başladı. Sesi şaşılacak kadar güzel ve ürperticiydi.

Ulus yanarken, yağmur rüzgârları ferahlık getirir.

Kurak sığırları çarpınca, yağmur rüzgârları onları ayağa kaldırır.

Çocuklarınız susayıp ağlayınca, onları yağmur rüzgârları doyurur.

Biz yağmuru getiren rüzgârlarız.

Biz ulusun kurtarıcı rüzgârlarıyız.

Timon sözlerin anlamını onlara Shona dilinden tercüme etti. Craig artık kamyonların kaldırdığı gri toz bulutunu da görebiliyordu. Sesler çok yaklaşmıştı.

Güneş ışığının madeni bir yüzeyden yansıdığını gördüler. Yavaş yavaş yaprakların arasından, konvoy gözüktü. Üç kamyonu. Kum rengine boyanmıştı. Arkalarında kamuflaj üniforması giymiş askerler doluydu. Tüfekleri omuzlarındaydı. Son Kamyonun ön koltuğunda bir subay oturuyordu. Dosdoğru Craig'in gözlerine bakıyor gibi bir hali vardı. Çok da yakındaydı. Yapraklar ne kadar da seyrekli o anda! Craig yerinde büzüldü.

Bereket versin konvoy geçti, motorların sesi ve şarkılar uzaklaştı, kumlar yerine oturdu.

Timon Nbebi derin bir soluk verdi. «Başkalarına da rastlayacağız.» diye uyardı. Parmakları kontak anahtarındaydı. Sessizliğin yine eskisi gibi deliksiz olmasını bekledi, sonra Land Rover'i çalıştırdı, çalılardan çıktı, tekrar yola yöneldi.

Oraya varınca, konvoyun gittiği yönün tersine saptı. Kamyonların az önce açtığı izlerin üzerinden sürdü. Yirmi dakika kadar gittikten sonra Timon birden koltuğunda eğildi, ön camdan yukarıya, gökyüzüne doğru baktı.

«Duman.» dedi. «Empandeni biraz ilerimizde. Fotoğraf makinenizi hazırlar mısınız, Bayan Jay? Sanırım Üçüncü Tugay size bir şeyler bırakmıştır.»

Misyon kasabasını çevreleyen mısır tarlalarına vardılar. Mısırların sapları kurumuş, kulaklar koçanların ağırlığıyla boyunlarını bükmeye başlamışlardı. Hasat zamanı çok yakındı. Tarlalarda çalışan kadınlar olmalıydı. Bir tanesini yolun kenarında yatar gördüler. Kaçarken sırtından vurulmuş, kurşun iki göğsünün arasından çıkmıştı. Sırtına bağlayarak taşıdığı emzikli bebek defalarca süngülenmişti. LandRover geçerken sinekler onların üzerinden havalandı, sonra hemen tekrar kondular.

Kimse konuşmadı. SallyAnne kılıfı açıp Nikon'unu ortaya çıkardı. Yüzündeki çillerin altında teni pek solgun görünüyordu.

Öteki kadınlar yola daha uzak bir yerde yatıyorlardı. Renkli kumaşlardan bir yığın gibiydiler. Leke içindeydi o giysiler. Kasabada elli kadar kulübe vardı. Hepsi de yanmaktaydı. Tutuşan çatılardan sabahın mavi göklerine alevler yükseliyordu. Cesetlerin çoğunu, yanan evlerin içine atmışlardı. İlk düştükleri yerlerde kan birikintileri, sonra sürüklendiklerini belli eden izler görünüyordu. Pişen et kokusu çok güçlüydü. Ağzlarında tadını hissettiler, Craig'in içi bulandı, ağzıyla burnunu eliyle kapadı.

«Bunlar asi miydi?» diye fısıldadı SallyAnne. Dudakları buz parçaları gibi bembeyazdı. Açık pencereden resim çekerken makinenin otomatığı durmadan uğultuyla dönüyordu.

Tavukları da öldürmüşlerdi. Tüyleri hafif rüzgârda sağa solo uçuşuyordu. Patlamış bir kuştüyü yastıktan uçuşur gibi.

«Dur!» diye emretti SallyAnne.

Timon. «Beklemek tehlikeli olur.» diye uyardı.

«Dur!» diye tekrarladı SallyAnne bir kere daha.

Arabanın kapısını açık bırakıp kulübelerin orasına daldı. Hızlı hızlı çalışıyor, ikide bir film değiştiriyordu. Bir yandan dudaklarının titrediği görülmekteydi. Gözleri iri iri açılmış, içleri dehşet doluydu.

«Gitmemiz gerek.» dedi Timon.

«Bekleyin.» SallyAnne tam bir profesyonel gibi ilerledi, bir grup kulübenin arkasına doğru saptı. Yanık et kokusu Craig'in midesini altüst ediyordu. Yangının sıcaklığı da fırın gibi yapmıştı ortalığı.

SallyAnne avazı çıktığı kadar bağırdı, iki erkek aynı anda LandRover'den atladılar, tüfeklerini doğrultup birbirlerini koruyarak koşular. Craig eski savaş eğitiminin geri döndüğünü fark etti. Kulübenin yanına yanaştı.

SallyAnne orta yerde duruyordu. Artık fotoğraf makinesini kullanabilecek durumda değildi. Ayaklarının dibinde çırılçıplak bir siyah kadın yatıyordu. Vücudunun üst kısmı, güzel ve sağlıklı bir kadın olduğunu ortaya koyuyordu. Göbeğinden aşağısı ise pespembe, üzerinde hiç deri olmayan, korkunç bir görünümdü. Kendisini attıkları ateşten emekleyerek uzaklaşmıştı. Vücudunun alt kısmında bazı yerlerde yanık pek derin değildi. Eti pembe, lenflerinden sular akıyordu oralarda. Ama yer yer de kemikler ortaya çıkmıştı. Kalça kemiği kömür rengine dönüşmüş, çevresindeki yanık etlerin arasından görünüyordu. Karnının üzerini kaplayan kısım tümüyle yanmış, açık kalan yerden barsaklar ortaya çıkmıştı. Ama kadın bir mucize sonucu hala sağdı. Parmakları mekanik bir hareketle yerleri tirmalayıp duruyordu. Ağzı açılıp kapandı, sesi çıkmadı. Gözleri iri iri açık, bilinçli, acı içindeydi.

«Lütfen LondRover'e dönün, Bayan Jay.» dedi Timon Nbebi. «Ona yardım edemezsiniz.»

SallyAnne kazık kesilmiş, yerinden kıpırdayamıyordu. Craig kolunu onun omuzlarına sardı, döndürdü. LandRover'e doğru yürüttü.

Yanan kulübenin köşesine vardıklarında Craig arkasına baktı. Timon Nbebi kadına daha yaklaşmış, elinde AK 47'şiiyle hazırды. Tüm dikkati kendi ellerine dönük, yüzü kadınınkı kadar ıstırap doluydu.

Craig, SallyAnne'i evin çevresinden dolaştırdı. Arkalarında bir tek el silah sesi oldu, sonra çevredeki yangının çatırtısı onu bastırdı. SallyAnne tökezledi, doğrulup dengesini buldu. LandRover'e vardıklarında SallyAnne arabaya yaslandı, yavaşça eğildi, tozların üzerine kustu, dikleşip ağzını

elinin tersiyle sildi.

Craig içki şişesini ortaya çıkardı. Dibinde üç parmak bir şey kalmıştı. SallyAnne'e uzattı, o da su gibi içti. Craig boş şişeyi onun elinden aldı. hırçın bir hareketle yanmakta olan kulübeye fırlattı.

Timon Nbebi evin arkasından ortaya çıktı. Tek kelime söylemeden gelip direksiyona oturdu. Craig de SallyAnne'in arka koltuğa binmesine yardım etti. Kasabanın içinden sessizce geçtiler. Boşları bir sağa. bir sola dönüyor, peşpeşe ortaya çıkan yeni dehşet manzaralarını izliyordu.

Kırmızı tuğladan yapılmış küçük kiliseden geçtiler. Çatısı çökmüştü. Mihraptaki tahta haç alev alevdi. Mavi dumanlar yükseliyordu. Güneşin parlak ışığı altında alevler hemen hemen renksizdi.

***

Timon Nbebi telsizi, gemicilerin sığı yeri bulmak için sonarı kullandıkları gibi kullanıyordu.

Üçüncü Tugay'ın barikatları ve tuzak ekipleri ikide bir merkeze raporlar vermekteydiler. Rapora başlarken de önce mevkilerini bildiriyorlardı. Timon hepsinin yerini haritasına işlemekteydi.

İki keresinde barikatlardan ancak yan yollara saparak kurtuldular, sığır patikalarında, akasya ormanları arasında ilerlediler. İki küçük köyden daha geçtiler. Buraları sığır çiftliği gibibir şeylerdi. İki üç Matabele ailesi yaşıyordu. Üçüncü Tugay buralara da onlardan önce gelmişti. Onların peşinden de kargalarla akbabalar sökün etmişti. Yarı kızarmış cesetleri gagalıyor, yanmış kulübelerin küllerini didikliyordular.

Yol izin verdikçe batıya doğru ilerlemeyi sürdürdüler. ilerisini görececek bir tepeye vardıkları anda Timon aracı kuytu bir yere park ediyor, Craig kaportanın üzerine çıkıp keşif gözlemi yapıyordu. Nereye baksa, ufuk hep yükselen dumanlarla kesintiye uğruyor, her tarafta yanan köyler görünüyordu. Batıya doğru yollarına devam ettiler. Kalahari çölünün kenarına vardıklarında arazi birden çok değişti. Apaçıktı her taraf. Bitki olsun, başka görülebilecek herhangi bir şey olsun, giderek seyrekleşiyordu. Toprak engebesini kaybediyor, düzleşiyordu. Amansız bir güneşin altında kavrulan kumlardan başka hiç bir şey yoktu. Ağaçlar kavrulup ölmüş, dalları kötürüm bacaklar gibi kalakalmıştı. Burası ancak en temel ihtiyaçlara cevap verebilecek bir bölgeydi. Yabanıl alanın başladığı sınırdı. Onlar yine de batıya doğru ilerlemeyi sürdürdüler.

Güneş tepeyi aştı, öğle vakti geçti. Şafaktan beri otuz mili aşkın yol almışlardı. Sınıra varmaya daha en az yirmi millik Yolları vardı. Craig bunu haritaya bakarak tahmin etti. Üçü de aralıksız gerilimden, sıcaktan, madenî arabanın sarsıntısından bezgin durumdaydılar.

Öğleden sonranın ortalarında, birkaç dakika için yine durdular. Craig çay pişirdi. SallyAnne ilerdeki dikenlerin arkasına ilerleyip çömeldi. Timon da telsizin üzerine eğildi.

«İlerde artık köy yok.» dedi Timon. «Sanıyorum yolumuz açık. Ama ben buradan öteye hiç gitmedim. Neyle karşılaşacağımızı bilemiyorum.»

«Ben burada Tungata'yla birlikte Av idaresinin elemanı olarak çalışmıştım,» dedi Craig, «1972'de. Sığırlara saldıran bir grup arslanı izledik, sınırı da yüz mil kadar aştık. Kötü arazidir. Yüzeyde su yoktur. Yerler yumuşak, tuzlu bir kum...» Timon elini telâşla sallayınca hemen sustu.

Timon bu orada telsizde yeni bir ses duymuştu. Daha yetkili bir ses, verilen raporları kesip kendi yayını yaptı. Belir ki verdiği emre öncelik tanınmasını istiyordu. Timon Nbebi kazık kesildi, soluğu ağzından çığılık gibi kurtuldu.

«Ne oldu?» Craig sezgilerini daha fazla gemleyememişti. Ama Timon elini kaldırıp onu yine susturdu, mesajı sonuna kadar dinledi. Telsiz susunca başını kaldırıp onlara baktı.

«Bir devriye ekibi bu sabah atlattığımız üç askeri bulmuş. Bu mesaj tüm birlikleri alarma geçiriyor. General Fungabera bizim yakalanmamıza birinci derece öncelik vermiş. Keşif uçakları bu bölgeye doğru havalanmış. Neredeyse üzerimizde belirirler. General mevkiimizi şaşılacak kadar sağlıklı hesaplamış. Buranın doğusunda bulunan eylem birliklerine, her işi bırakıp bu mevkie doğru yönelmeleri için emir veriyor. Sınıra, Plumtree'nin güneyindeki demiryoluna yakın yerde varacağımızı hesaplamış. İki ekibi de Plumtree'deki sınır karakoluna yolluyor, yolumuzu kestirecek.» Sustu, gözlüğünü çıkardı, camlarını ipek kravatının ucuyla sildi. Gözlüğü olmayınca, güneş ışığındaki baykuş kadar miyoptu.

«General Fungabera tüm ekiplere 'leopar' şifresini verdi...» Yine durakladı, sonra özür diler gibi ekledi. «Leopar şifresi, gördüğün onda vur demektir. Korkarım bu iyi haber değil.»

Craig haritayı kapıp kaputun üzerine serdi. SallyAnne yaklaştı. onun tam arkasında durdu.

Craig, «Biz buradayız.» dedi. Timon evet anlamında başını salladı. «Bundan sonra tek yol bu yol. Kuzeye doğru kıvrılıyor. Kuzey-kuzeybatı yönünde devam ediyor.» diye mırıldandı Craig kendi kendine. «Plumtree'den gelen devriyeler bu yoldan gelmek zorundalar. Ötekiler de arkamızdan gelecek.» Timon yine başını salladı. «Bu sefer yanımızdan geçip gitmezler. Arıyor olacaklar.» Telsiz bir kere daha çıtırdadı. Timon hemen onun başına koştu. Dinlerken yüzü daha bile karardı.

«Arkamızdan gelen eylem ekibi LandRover'in izini bulmuş. Pek geride değiller ve hızla da yaklaşıyorlar,» diye bilgi verdi. «İlerimizdeki devriyelerle ilişki kurmuşlar. Araya sıkıştık. Ne yapacağımızı bilemiyorum. Bay Mellow. Beş dakikaya kadar burada olurlar.» Craig'e yalvaran bakışlarla baktı.

«Pekâlâ.» Craig kontrolü rahatça eline almıştı. «Biz de açık araziden sınıra doğru gideriz.»

«Ama toprak kotu demiştiniz...» diye başladı Timon.

Craig, «Haydi, çabuk ol.» diye terslendi. «Ben tepeye oturup sana rehberlik ederim. SallyAnne, ön koltuğa sen geç!» Craig omzunda' AK 47'syle arabanın tepesine tüneyip. Timon'un çantasından aldığı pusulayı kucağına koydu, sapma açısını kabataslak hesapladı, Timon'a seslendi.

«Sağa, sağa dön... tamam. Bu rotayı sürdür.» Biraz ilerde beyaz beyaz parlayan bir tuz birikintisi alanı vardı. Birkaç mil kalmıştı oraya varmalarına. Tuzun altındaki toprak sert ve sağlam gibi görünüyordu. LandRover hızlandı, alçak, dikenli çalıkların arasında ilerledi. Ancak kalın çalılara veya devrik ağaçlara varınca kıvrıyordu Timon direksiyonu. Craig her sapmadan sonra tekrar yönü ayarlıyor, onu uyarıyordu.

Saatte yirmibeş mil gidiyorlardı. Ufka kadar önleri temizdi. Peşlerindeki kamyonlar ağır olduğundan onlara yetişemezdi. Craig bundan emindi. Sınıra da alt tarafı bir saatlik yolları kalmıştı. Ortalık neredeyse kararacaktı. Demin içtiği çay da keyfini yerine getirmişti. Craig içinde bir mutluluk hissetti.

«Eee, itoğulları, gelin de yakalayın bakalım bizi!» diye seslendi görünmeyen düşmanlara. Sonra rüzgâr altında yüksek sesle güldü. Tehlike yaklaştığı zaman adrenalinin nasıl bir etki yaptığını unutmuştu. Bir zamanlar çok severdi bu duyguyu. Tiryakiliği hala da geçmemişti görünüşe göre.

Olduğu yerde dönüp arkasına baktı ve hemen gördü... sanki öğle sıcağından ötürü çölde uçan tozlar... ama bu tozlar sıcaktan falan değildi. Amaçlı olarak ilerliyorlardı. Tam hesapladığı yerdeydi. Biraz doğularında. Demin onların ayrıldığı yoldan doğru geliyorlardı.

Eğilip şoför penceresinden içeri. «Bir devriye ekibi gördüm.» diye seslendi. «Beş mil kadar gerimizdeler.» Tekrar arkasına baktı, kendi kaldırdıktan tozdan görüşü bulandığı için yüzünü buruşturdu. Tozlar duvak gibi onları izliyordu. Dakikalarca havada kalıyordu onlar geçtikten sonra. Peşlerindeki bu görmemiş olamazlardı. Craig önüne bakacağı yerde, arkadaki bu tozlara takmıştı kafasını. Önlerindeki dev karınca çukurunu, kısa otlar şoförün görüşünden saklamaktaydı. Saatte yirmibeş millik hızla o çukura giriverdiler.

Araba olduğu yerde zınk diye durdu.

Craig oturduğu yerden ileriye fırladı, kaputun üstünden uçup dizleri ve dirsekleri üzerinde kumlara düştü, yüzünün de yan tarafını çarptı. Tozların içinde, sersemlemiş durumda yatıyordu. Yuvarlanıp doğruldu, ağzından kanlı bir salya tükürdü. Diliyle dişlerini kontrol etti, hepsi sağlandı. Dirseği sıyrılmış, üzerinde deri diye bir şey kalmamıştı. Blucininin dizlerinden de kanlar görünüyordu. Takma bacağının kayışına el attı, o sağlandı. Ayağa kalktı.

LandRover'in önu iyice batmıştı. Şasisi çukurun kenarına oturmuştu. Topallayarak yolcu tarafına yürüdü, kendi dikkatsizliğine bir küfür savurdu, kapıyı tutup açtı. Ön cam, Sally Anne'in kafasını çarptığı yerden çatlamıştı, SallyAnne koltukta öne doğru devrilmiş durumdaydı.

«Ah. Tanrım!» diye fısıldadı, genç kadının başını yavaşça kaldırdı. Bir gözünün üstünde mavi bir şişlik vardı. Yanağına dokunduğu zaman SallyAnne'nin bakışları netleşti, Craig'in yüzüne dikildi.

«Yaran kötü mü?»

O dağrulup oturmaya çalıştı. «Kan içindesin.» dedi Craig'e. Sesi sarhoş gibiydi.

«Sıyrık.» diye güvence verdi Craig, Onun kolunu sıktı, Timon'a doğru baktı.

Ağız direksiyon simidine çarpmıştı. Üst dudağı yarılmış, kanıyordu. Üst diş etleri de parçalanmıştı. Ağız kan doluydu. ipek fularıyla sildi.

«Geri vitese tak,» diye emir verdi ona Craig, Arabayı hafifletmek için SallyAnne'i ön koltuktan çekip indirdi. SallyAnne sendeleyerek birkaç adım attı. sonra kış üstü oturdu. Kafasını çarpmaktan gelen sersemliği hala geçmiş değildi.

Motor tekliyordu. Craig arkalarındaki toz bulutunu izlerken Timon da onunla uğraşmaktaydı. Toz bulutu iyice yaklaşıyordu. Hızla. Sonunda motor çalıştı, kekeleydi, kükredi, Timon da gaz pedalına yüklendi. El frenini gürültüyle bıraktı, dört teker birden çılginca dönmeye başladı.

«Ağır ol ahbab şaftı kıracaksın.» dedi Craig,

Timon bir daha. bu sefer daha yumuşak denedi. Tekerler yine döndü, gerilere toz püskürttü, araba sarsıldı, ama yerinden kıpırdamadı.

«Dur!» diye bağırdı Craig, Yumuşak toprak üzerinde dönüp duran lastikler LandRover'i giderek mezara gömüyordu. Craig yüzükoyun yere yattı, şasinin altına baktı. Sol ön teker çukura girmişti. Havada dönüyordu. Arabanın ağırlığı ön süspansiyonun kenarlarına binmiş durumdaydı.

«Kürek!» diye seslendi Craig, Timon'a.

«Bıraktık onları!»

Bu sefer Craig çukurun kenarındaki kumlara elleriyle girişti. Bir yandan telâşla. «Kazacak bir şey bulun!» diye haykırdı.

Timon arka bagajda arandı, ona bir kriko sapıyla geniş ağızlı bir pervane kanadı getirdi. Craig onları kapıp çukurun kenarına saldırdı. Homurdanıyor, soluyordu. Tuzlu terleri, yanağında acılan yarayı yakmaya başlamıştı.

Telsiz bir yandan çıtırdadı. Timon. «Yoldan saptığımız noktayı bulmuşlar.» diye tercüme etti.

Craig ter içinde. «Tanrım!» diye hıçkırdı. İki milden fazla değildi artık araları.

«Yardım edeyim mi?» Timon'un sesi yarık dudağından tıslayarak çıkıyordu.

Craig cevap verme zahmetine girişmedi. Şasinin altında ancak bir kişinin sığabileceği kadar yer vardı. Zemin titredi. LandRover birkaç santim indi. havada kalan lastik de çukurun dibinde basacak bir yer buldu. Craig bu sefer dikkatini çukurun keskin kenarına çevirdi, tekeri tutmasın diye orayı yontmaya koyuldu.

«SallyAnne, direksiyona sen geç.» Vuruşlarının arasında, kesik kesik konuşuyordu. «Timon'la ben ön tarafı kaldırmaya çalışacağız.» Arabanın allından sürünerek çıktı, bir saniye daha ziyan edip arkaya baktı. izleyenlerin kaldırdığı tozlar artık yerden bakılınca da gözüküyordu. «Haydi. Timon.» Öne geçip radyatörün karşısında omuz omuza durdular, dizlerini büktüler, ön çamurluktan kavradılar.

SallyAnne tozla kaplı ön camın gerisinden gözüküyordu. Alnındaki şişkinlik kocaman. mor bir kene gibiydi solgun teninin üzerinde. Camdan Craig'e baktı. Gözlerindeki ifade çaresizdi.

«Bastır!» diye homurdandı Craig, İki erkek yüklendiler. Gizlerinin ve vücutlarının tüm gücüyle asıldılar. Craig ön tarafın süspansiyonun üzerinde birkaç santim kalktığını hissetti, SallyAnne'e başını salladı. O el frenini bıraktı, motor çalıştı, tekerler döndü, araba geriye doğru sıçradı, sonra lastik, çukurun kenarına takıldı.

«Dinlen!» dedi Craig, Soluk soluğa kaputun üstüne kapandılar.

Toz bulutu o kadar yaklaşmıştı ki, neredeyse altındaki kamyonlar bile gözükecekti.

«Tamam, bir daha.» dedi Timon'a. «Bastır! Bir! Kii! Üç!» SallyAnne motoru çalıştırırken tüm ağırlıklarıyla tekrar yüklendiler. Araba çukurun kenarında sıçramaya başladı.

«Devam et!» Çevrelerinde tozlar kalktı, telsizin sesi sevinçle haykırdı. Tazılar kokuyu almıştı. Tozu gördükleri belliydi.

«Devam et!» Craig vücudunun bilmediği derinliklerinden yeni bir güç buldu. Dişleri birbirine kaynar gibi oldu, soluğu boğazında öttü, gözlerinde yıldızlar uçtu. Hâlâ yükleniyordu. Sırtındaki kasların parçalanmakta olduğunun farkındaydı... birden LandRover'in tekerleri çukurun kenarında sekti, geriye doğru fırladı. Kurtulmuştu teker.

Craig destekten yoksun kalınca öne doğru uçu. dizüstü kapandı. Bir daha ayağa kalkacak gücü olmadığını düşündü.

«Craig! Çabuk ol!» diye haykırdı SallyAnne ona. «Bin arabaya!» Son bir çabayla doğruldu, sendeleyerek LandRover'e ilerledi. Kaputun üzerine tırmanırken SallyAnne de gaza basıp yola koyuldu. Craig'in bacaklarına yeni baştan güç gelir gibi oldu. Tepeye oturmayı başardı, arkaya baktı.

Peşlerinde bir tek kamyon vardı. Beş tonluk bir Toyoto. Yine kum rengine boyanmıştı. Sıcağın yarattığı titrek serap içinde koskoca bir canavara benziyor, onlara doğru geliyordu. Craig gözlerini kırpıştırıp içlerini yakan terleri gidermeye çalıştı. Ne kadardı aradaki uzaklık? Yamyassı arazide, sıcağın serabı içinde tahmin etmek zordu.

Görüşü netleşti, kamyonun tepesindeki karanlık şeyin ağır bir makineli olduğunu anladı. Üçlü ayak üzerine monte edilmiş. dönebilecek durumdaydı. Ardında da bir askerin kafası görünüyordu. Galiba değişikliğe uğramış bir Goryunov Stankovy idi. Korkunç bir silahtı.

«Ulu Tanrım!» diye fısıldadı. LandRover'in hareketinin değiştiğini de o anda hissetti. Titriyor, sarsılıyordu. Çarpan sol ön taraftan metal yırtılmasına benzer sesler gelmekteydi. Hızı da azalmıştı. Hem de çok azalmıştı.

Craig eğilip şoför penceresine bağırdı.

«Hızlan!»

«Ön taraf gitti.» SallyAnne kafasını camdan çıkarıyordu. «Hızlansak parçalanacağız.»

Craig geriye baktı. Kamyon arayı kapatıyordu. Pek çabuk kapatmıyordu ama, yine de yaklaşmaktaydı. Tepedeki ateşçinin namluyu hafif çevirip ayarladığını gördü.

«Bastır. SallyAnne!» diye bağırdı. «Parçalanmaz diye um! Arkamızda ağır bir makineli var ve menzile girmek üzereler.» LandRover öne atıldı. Bu sefer metal sesine ağır bir vuruş sesi de eklendi. Titreşim Craig'in dişlerini zangırdattı. Tekrar geriye baktı. Arayı açmışlardı... Birden koca kamyonun, tepesinden ateş edilmesiyle sarsıldığını gördü.

Ses henüz gelmiyordu. Craig hemen hemen akademik bir ilgiyle baktı. Biraz sollarında kalan yerde

tozlar iki metreden fazla yükseldi. Geçen mermi, bakır telgraf teline demir sopayla vurulmuş gibi bir vınlama sesi çıkarmıştı.

«Sola dön!» diye bağırdı Craig, Her zaman merminin düştüğü tarafa dönmek gerekirdi. Nişan alan, namluyu ters tarafa kaydırmak zorundaydı. Tozlar da hedefini iyi ayarlamasını engelleyecekti Bir sonraki mermi sağa, epey uzağa düştü.

«Sağa dön!» diye haykırdı Craig,

«Sen de onlara ateş et!» SallyAnne kafasını tekrar camdan çıkarmıştı. Kafasını vurmaktan gelen sersemliği geçiyordu besbelli. Kavganın heyecanına kapılmaya başlıyordu.

«Emirleri ben veriyorum!» dedi Craig ona. «Son yoluna bak.» Mermi bu sefer yüz metre uzağa düştü.

«Sola dön!» Zigzag çizmeleri nişancıyı şaşırtıyordu. Tozlar hedefi bulandırıyor. Ama onlar da buna karşılık hız kaybediyorlardı. Kamyon yine yaklaşmaya başlamıştı.

Tuz dolu düzlük karşılarındaydı. Yüzlerce dönüm gümüş rengi alan. Craig gözlerini kısıtı, kamaşmasını önledi, küçük bir zebra sürüsünün bıraktığı izleri buldu. Ayakları tuz tabakasını delmiş, alttaki sarı toprağı ortaya çıkarmıştı. Gececek ağır taşıt hemen gömülürdü oraya.

«Düzlüğe girmemeye çalış... sola! Daha! Daha! Tamam, devam et!» diye bağırdı.

Tuz alanının bir uzantısı, boynuz gibi. onlara doğruydı. Belki peşindekileri oraya girmek üzere kandırabilirdi. Dönüp kendi kaldırdıkları tozun arasından arkaya baktı, alçak sesle. «Bok» diye bir küfür savurdu.

Kamyonun şoförü tuzlu çıkıntıya sapmayacak kadar kurnazdı. O da onları izliyordu. Makinelinin mermileri yine her taraflarına düşmekteydi. Üç tanesi LandRover'in metaline çarptı, krater gibi delikler açtı.

«İyi misin?»

«İyi!» diye bağırdı SallyAnne. Ama sesinin tonu eskisi kadar güvenli değildi. «Craig, araba gitmiyor. Gaz pedalı yere yapışık, hala da yavaşlıyor. Bir şey oldu!» Craig'in burnuna yaralı çamurluktan yanık maden kokuları gelmeye başlamıştı.

«Timon, bana bir tüfek uzat.»

AK 47'nin menzili dışındaydılar ama, ilk el ateşi ettiğinde kendini daha az çaresiz hissetti. Kurşunların nereye düştüğünü görememiş olmasına rağmen. Tuz uzantısının çevresinden dolaştılar. Craig tüfeğini doldururken ileriye baktı.

Sınır ne kadar yol kalmıştı? On mil falan herhalde. Ama . 'leopar' şifresi almış bir Üçüncü Tugay birliği, sınırda durur muydu? İsraililer de, Güney Afrikalılar da, tarafsız arazide hızlı takip konusunda nice örnekler sergilemişlerdi. Peşlerindeki kendilerini ölümüne izleyeceklerini biliyordu Craig,

LandRover, ritmik hareketlerle, dengesiz süspansiyonu üzerinde sarsılıyordu. Craig ilk defo olarak kurtulamayacaklarını hissetti. Bunu anlamak onu kızdırdı. İkinci mermi grubunu kullandı, kısa kısa ateşler etti. Üçüncüsünde Toyota apansız döndü, kendi tozları içinde duruverdi.

«Vurdum onu!» diye bağırdı Craig neşeyle.

SallyAnne. «Aferin!» diye seslendi.

«Geronimo!»

«Tebrikler. Bay Mellow. Çok iyi.»

Kamyon hareketsiz duruyordu. Çevresindeki tozlar yatışmaya başlamıştı.

«Alın da...» diye haykırdı Craig, «Alın da. dürüp büküp şaapın orospu çocukları!» Tüfeği ta uzaktaki taşıta çevirip tüm kurşunları boşalttı.

Kamyonun çevresinde insanlar koşuyordu. Koca bir kara böceği kuşatan karıncalara benziyorlardı. LandRover topal topal onlardan uzaklaşmaktaydı.

«Yo, olamaz!» diye bağırdı Craig,

Kamyonun silueti değişmiş, burun tekrar onlara dönmüştü. Tozlar do yeni baştan yükseliyordu çevresinde «Yine geliyorlar!» Belki de şoförü vurmıştı. Verdiği zarar her neyse, kalıcı bir şey değildi. Ancak iki dakika durmuşlardı. Şimdi de kamyon eskisinden hızlı yaklaşıyor gibiydi. Sanki bunu vurgulamak istercesine. ağır makineli tekrar gümbürdedi, ateşi LandRover'e gürültüyle çarptı.

İçerden biri bağırdı. Çıkan ses tiz ve kadınsıydı. Craig buz gibi kesildi. Sormaya cesaret edemiyordu. Elleri kaportanın iki yanına sarılmış, korkudan donmuş durumdaydı.

«Timon vuruldu!» Bu SallyAnne'in sesiydi. Craig'in kalbi ani bir rahatlama duygusuyla hızlı hızlı atmaya başladı.

«Ne kadar kötü?»

«İyice kötü. Her yanı kan içinde.»

«Duramayız. Sen sür!»

Craig çaresiz bakışlarını ileriye dikti. Karşısında koskoca bir boşluk uzanıyordu. Yamyassı, hiç arızasızdı. Tuzlar güneşi yansıtıyor, süt gibi soluk bir ışık, ufku da o renge boyuyor, yerle gök birbirine kaynaşıyor, nerede ayrıldıkları belli olmuyordu.

Craig bakışlarını yere doğru indirdi ve bağırdı. «Dur!» Verdiği emri vurgulamak için yumruğunu olanca hızıyla kaportanın tepesine patlatmıştı. SallyAnne anında tepki gösterdi, frenlere yüklendi. Sakat LandRover kayıp yan döndü, durdu.

Craig'in bu telâşına yol açan şey. futbol topu boyundan bile küçük, hiç dikkat çekmeyen, sarı bir kürk yumağıydı. LandRover'in önüne sıçramıştı. Kanguru gibi upuzun arka ayakları vardı. Bu bacaklar vücudunun geri kalanıyla oransızdı.

«Sıçrayan tavşan!» diye bağırdı Craig, «Koskoca bir grup. Tam önümüzde.»

SallyAnne. «Kanguru fareleri!» diyerek pencereden başını çıkardı. Motoru kapatmamıştı. Başını çevirdi, Craig'den emir bekledi.

Şansları vardı. Sıçrayan tavşanlar doğaya uyum sağlayan hayvanlardı. Gün ışığında uyarıcı rol oynayan bir tek onlar vardı. Craig dikkatle bakınca, grubun ne kadar kalabalık olduğunu görebildi. Onbinlerce hayvan vardı. Gevşek toprak tümseklerini andırıyorlardı ama, Craig bunların toprağı oyduklarını, altlarındaki tabanın puf puf, yumuşacık bir hale geldiğini biliyordu. Tüm alan herhalde bir buçuk metre derinliğe kadar böyle oyuk oyuk olmalıydı.

Bu tür arazi atlı bir adamın ağırlığını bile taşımazdı, nerede kaldı LandRover! Motor çalışmayı sürdürürken Craig peşlerindeki kamyonun homurtusunu işitebiliyordu. Ağır mokineli tekrar ateşe başladı. Craig öne doğru kopandı.

«Sola dön!» diye bağırdı. «Tuz havuzuna doğru dön!» Döndüklerinde, yaklaşan kamyonun burnuyla tam dik açı oluşturdu. Makinelinin ateşi onları kovalıyordu. Timon'un inlemeleri motor sesine

rağmen Craig'e kadar ulaşıyordu. Onları duymamaya çalıştı.

«Geçecek yol yok.» diye seslendi SallyAnne. Tavşanların oyukları her yerdeydi.

«Sen sür.» dedi Craig, Kamyon onlara çabuk varmak için çapraz dönmüştü. Çok hızlı yaklaşıyordu. «İşte!» diye bağırdı Craig rahatlayarak. Tıpkı tahmin ettiği gibi, tavşan yuvaları tuz çukuruna varmadan duruyordu. Arada dar bir köprü gibi sağlam toprak vardı. Craig, SallyAnne'i oraya yöneltti. Beşyüz metre kadar gittikten Sonra köprüyü geçmiş olduklarını gördüler, önleri artık tümüyle sağlam topraktı. SallyAnne arabayı gazladı, izleyicilerinden uzaklaşmaya çalıştı.

«Hayır! Hayır!» diye bağırdı Craig, «Sağa dön! Tam sağa!» SallyAnne kararsızdı. «Yap dediğimi. Allah kahretsin!» Birden SallyAnne onun niyetini anladı, direksiyonu sağa kırdı, tuz çukurundan, yuvalar arasındaki sağlam köprüden uzaklaştı, yaklaşan kamyonun önünde, bu sefer öbür yana doğru ilerlemeye başladılar.

Kamyon hemen onların önüne doğru burnunu kırıverdi. Sağlam köprüden o da uzaklaştı. Araları o kadar azalmıştı ki, arkadaki askerlerin şapkaları seçilebiliyordu artık. Bordo bereler. alınlarında gümüş rengi, parlak leopar armalar. Çılgınlıkları da duyulmaktaydı. Bir AK 47 zafer sevinciyle ateşe başladı.

Makineli, LandRover'in on metre önünden kum kaldırdı. Hemen o toza daldılar.

Craig de AK 47'siyle ateş açmıştı. Şoförün dikkatini önündeki topraktan ayırmak çabasındaydı.

«Lütfen! Yalvarırım! Ne olur... olsun!» diye yakardı, silahını tekrar doldurmaya uğraştı. Tanrılar herhalde o anda ona kulak kabartmış olmalıydılar. Kamyon güm diye alttaki yumuşacık toprağa batıverdi.

Sanki fil tuzağa düşmüştü. Yer açılmış, onu yutmuştu. Yan devrildi, arkaya binmiş askerler döküldüler. Tozlar yatışınca, kamyonun yan üstü, yarı yarıya kumlara gömülü durumda olduğu görüldü. Çevresine insanlar saçılmıştı. Bazıları doğrulmaya uğraşiyor, ötekiler düştükleri yerde hareketsiz yatıyorlardı.

«Tamam!» diye bağırdı Craig, «Oradan ancak buldozer çıkarır onları.»

«Craig!» diye seslendi SallyAnne. «Timon'un durumu kötü. Ona yardım edebilir misin?»

«Bir saniye dur.» Craig arabanın tepesinden atladı, arka kanepeye bindi. SallyAnne hemen gaza basıp yola koyuldu.

Timon vücudunun yarısı koltukta, yarısı yerde, serilmişti. Başı kapıya dayalıydı. Soluğu boğazında gargara gibi sesler çıkarıyor, üniforma ceketinin sırtında kanlar gözükiyordu. Craig onu yavaşça kanepeye yatırdı, ceketinin fermuarını açtı.

Büyük şaşkınlığa uğradı. Herhalde kurşun arabanın çeliğinden geçip gelmişti. Biçimi öylesine bozulmuştu ki, ilkel bir dom dom kurşununa dönmüştü. Timon'un sırtında kahve fincanı kadar bir delik açılmıştı. Çıkış yeri yoktu. Hâlâ içerdeydi kurşun.

Ön panelin altına yerleştirilmiş bir ilk yardım çantası vardı. Craig oradan iki sargı çıkardı, onlarla yarayı sardı, sıkıca bağladı.

«Nasıl durumu?» diye sordu SallyAnne. Bir an için gözlerini karşısındaki yoldan çekmişti.

«İyileşecek.» Craig bunu Timon duysun diye söylüyordu. SallyAnne'e bakıp başını iki yana salladı.

İşi bitikti Timon'un. Bir iki saat ömrü ya var, ya yoktu. Kimse böyle bir yara alıp da sağ kalamazdı. LandRover'in içindeki yanık maden kokusu do dayanılır gibi değildi.

«Soluk alamıyorum.» diye fısıldadı Timon. Debelendi.

Craig onun baygın olacağını ummuştu. Oysa Timon'un gözleri onun yüzündeydi. Craig bir yumruk atıp pencerenin camını kırdı, biraz daha hava girmesini sağladı.

«Gözlüğüm.» dedi Timon. «Göremiyorum.» Craig çelik çerçeveli gözlüğü yerde, iki koltuğun arasında buldu, uzanıp onun burnu üzerine yerleştirdi, kulplarını kulaklarına geçirdi.

«Teşekkür ederim. Bey Mellow.» İnanılmaz bir şey. Timon gülümsemişti. «Galiba sizinle gelemiyorum.» dedi.

Craig duyduğu üzüntünün bu kadar güçlü olmasına kendi de şaşırırdı. Timon'un omzunu sımsıkı tuttu. Bu fiziksel temasın ona biraz güç sağlayacağını umdu.

«Kamyon?» diye sordu Timon.

«Onu çökerttik.»

«Tebrikler, efendim.»

O konuşurken arabanın içi yanık lastik kokusuyla dolmuştu.

«Yanıyoruz!» diye bağırdı SallyAnne. Craig olduğu yerde döndü.

LandRover'in burnu yanıyordu. Kızıla dönüşen metal, yağı tutuşturuyor, ön lastiği de yakıyordu. Motorun sesi hala devam ederken, onlar yerlerinde stop ettiler, şasinin altından dumanlar yükseldi.

«Kapat motoru!» dedi Craig, Bir anda kapıyı açtı, elini yandan alta uzatıp yangın söndürme âletini çekti.

Bulut gibi tabakayı buruna sıktı. Alevler hemen, anında söndü. Craig kaputu açarken parmakları kızgın madenden yandı. Motora da aynı maddeden sıktı. Maden soğurken yüksek sesler çıkarıyordu. Craig arabanın gerisine yürüyüp arkaya baktı. Devrik kamyon, sislerin arasında artık hiç görünmüyordu. Kulaklarında sessizlik uğuldadı. çölün verdiği yalnızlık duygusu onu sardı, bir ağırlığı, bir hacmi varmış gibi hareketlerini yavaşlatmaya başladı. Düşüncelerini bile.

Adrenalin sarhoşluğundan ağızında tebeşir gibi bir tad vardı.

«Su!» Hızla koltuğun altındaki yedek su deposuna yürüdü, kapağını açtı, düzeyini kontrol etti.

«En azından yirmibeş litre!» Arkadaki AK 47'lerden birinin yanına bir alüminyum matara asılmıştı. Craig onu alıp ağızına kadar doldurdu. Timon'a götürdü.

Timon şükran duyarak içti. Bir an önce yutmak için telâş ediyor, tıkanıyor, öksürüyordu. Craig matarayı SallyAnne'e uzattı, sonra da kendi içti. Timon biraz daha rahat gibiydi. Craig pansumanları kontrol etti. Kanama şimdilik biraz yavaşlamıştı.

«Çölde sağ kalmanın birinci kuralı.» diye hatırlattı Craig kendi kendine. «Arabadan uzaklaşmayacaksınız.» Ama burada o kural geçerli değildi. Bu araba peşlerindeki miknatis gibi çekecekti. Timon keşif uçaklarından da söz etmişti. Bu apaçık düzlükte LandRover'i otuz mil ilerden görürlerdi. Üstelik Plumtree yönünden de ikinci bir ekip geliyordu. Birkaç saate kadar onlar da varırlardı buraya.

Beklemek olmazdı. Devam etmek zorundaydılar. Timon'a baktı. Aralarında sessiz bir anlaşma oldu.

«Beni bırakmak zorundasınız.» diye fısıldadı Timon.

Craig onun gözlerine bakamıyordu. Cevap da veremedi. Kalkıp tekrar arabanın tepesine tırmandı, arkaya baktı.

Bıraktıkları izler güneş altında çok belli oluyordu. O izleri gözleriyle yavaş yavaş ufka doğru sürdü, birden irkildi.

Görüş alanının ta ucunda bir kıpırtı vardı. Uzun saniyeler boyunca bunun bir görüntü hilesi olmasını umdu. Sonra görüntü bir kere daha güçlendi. Kıvrılan bir tırtıl gibiydi. Sıcaklığın serabı yüzünden bir an ayakları yerden kesilir gibi oldu, havada kaldı, sonra yine yerle birleşti, bir sıra insan halinde belirdi. izlerin üzerinde koşarak ilerliyorlardı. Üçüncü Tugay'ın adamları kovalamacadan vazgeçmemişlerdi. Yaya geliyorlardı. Düzenli adımlarla koşuyorlardı çölün üzerinde. Craig'in böyle çatlak siyah askerlerle daha önce de çalışmışlığı vardı. Adımlarının hızını ta geceye kadar böyle koruyabileceklerini biliyordu.

Aşağıya atladı. Timon'un dürbününü aldı.

«Yaya bir ekip bizi izliyor,» dedi onlara.

Timon. «Kaç kişi?» diye sordu.

Craig yukarı çıkmış, dürbünü ayarlıyordu. «Sekiz kişi... kamyon devrilince fire vermişler.»

Dönüp güneşe baktı. Güneş kızarıyor, sıcaklığını kaybediyor. ufuk sislerinin arasına doğru kayıyordu. Batmasına iki saat var. diye tahmin yürüttü Craig,

Timon ona. «Beni iyi bir yere taşırsanız, ateş eder onları geciktiririm.» dedi. Craig kararsızlık gösterince. «Tartışmakla vakit kaybetmeyin. Bay Mellow.» diye ekledi.

«SallyAnne, matarayı tekrar doldur.» diye emretti Craig, «Çikolatayı ve kumanyanın arasındaki yüksek protein keklerini al. Haritayı, pusulayı, bir de şu dürbünü al.»

LandRover'in çevresindeki araziye inceliyordu. Bu yamyassı diyarda kendilerine avantaj sağlayacak hiçbir şey yoktu. Tek güçlü kale. LandRover'in kendisiydi. Benzin deposunun dibindeki tıpayı çekti, hızla benzinin kumlu toprağa akmasını, boşalmasını sağladı. Böyle olunca, şanslı bir kurşunun arabayı parlatması. Timon'u da birlikte yakması önlenmiş olacaktı. Kumları toplayıp arka tekerlerin arkasına çabucak bir kale kurdu, yedek lastikleri ve çelik âlet kutusunu. Timon'un yanlarını kapamak üzere yerleştirdi. Askerler yaklaştıkları zaman onu bir süre daha koruyabilmek için.

Timon'un arka koltuktan inmesine yardım etti. onu yüzükoyun. arka tekerlerin arkasına yatırdı. Kanama hemen tekrar başladı, pansumanı lekeledi. Timon'un cildi kül rengi olmuş, üstdudağının üzerini boncuk boncuk ter damlaları kaplamıştı. Craig onun eline bir AK 47 verdi, önüne kumlardan bir nişan desteği daha kurdu. Yedek fişekliği Timon'un sağ elinin tarafına yerleştirdi. Beşyüzlük.

«Karanlığa kadar dayanırım.» diye söz verdi Timon boğuk bir sesle. «Ama bana bir el bombası bırakın.» Bunun nedenini çok iyi anlıyorlardı. Timon ele sağ olarak geçmek istemiyordu. En sonunda o bombayı kendi göğsünün altına koyup patlatacağı.

Craig geri kalan beş el bombasını alıp heybelerden birine tıktı. İngiliz Havayollarının çantasını, içindeki kâğıtları ve romanının taslağıyla birlikte, heybeye, bombaların üzerine yerleştirdi. Âlet kutusundan bir rulo tel, bir tel makası aldı. Cephane kutusundan da AK 47 için altı yedek fişek dizisi seçti, ilk yardım çantasındaki malzemeyi ikiye böldü. Timon'a iki pansumanlık gazlı bez. bir kutu ağır kesici hap, bir hazır enjektör morfin bıraktı. Geri kalanını yine heybeye soktu.

LandRover'in içine hızla baktı, ihtiyacı olabilecek başka bir şey var mıydı? Rulo yapılmış, plastikten bir kamuflaj çarşafı. Desenli. Yerde yatıyordu. Onu da torbaya tıktı, omuzladı. Zaten ancak bu kadarını taşıyabilirdi. SallyAnne'e baktı. Matarayı bir omzuna, torbayı ötekine asmıştı. Fotoğrafların dosyasını rulo yapıp heybeye tıkmıştı. Rengi çok solgun, alnındaki şiş sanki daha bile büyüktü.

«Tamam mı?» diye sordu Craig,

«Tamam.»

Timon'un yanına çömeldi. «Allahaismarladık, Yüzbaşı.» dedi.

«Güle güle Bay Mellow.» Craig onun elini tutup gözlerinin içine baktı. Orada korku göremedi. Afrikalıların ölümü bu kadar kolay ve rahat kabul etmesine bir kere daha şaşıtı. Çok kereler gözlemlemişti bunu.

«Teşekkürler. Timon... her şey için.» dedi.

«Hamba gaşle,» diye karşılık verdi Timon yavaşça. «Huzurla gidin.»

«Şala gaşle.» Craig ona geleneksel cevabı vermişti. «Huzurla kal.» Ayağa kalktı, onun yerine SallyAnne çömeldi.

«İyi bir insansın. Timon.» dedi. «Cesursun da.»

Timon belindeki çitçiti açtı. tabancasını çekti. Tokarev tip 51'in Çin malı bir taklidiydi. Çevirip genç kadına uzattı. Hiçbir şey söylemedi. SallyAnne baktı, sonra tabancayı aldı.

«Teşekkür ederim. Timon.» Bunun da, deminki el bombası gibi, son an için olduğunu hepsi biliyorlardı. Kolay gidiş. SallyAnne silahı blucinin kemerine soktu, sonra içgüdüsel bir hareketle eğilip Timon'u öptü.

«Teşekkür ederim.» dedi tekrar. Çabucak ayağa kalktı, döndü.

Craig onu koşar adım uzaklaştırdı. Birkaç adımda bir dönüp arkasına bakıyor, arabayı her an izleyenlerle kendileri arasında korumaya çalışıyordu. İkisinin LandRover'den yaya olarak kaçtığını anlarsa. adamlarının yarısını LandRover'e saldırmak üzere bırakır, geri kalan kuvvetleriyle vakit kaybetmeden onları izlerlerdi.

Otuzbeş dakika sonra otomatik tüfeğin ilk sesini duydular. Craig dinlemek üzere durdu. LandRover çok uzakta bir benek halindeydi. Ortalık da kararıyordu. ilk ateşe bir yığın silah sesi cevap verdi.»

«İyi bir asker.» dedi Craig, «O ilk kurşunu boşa atmamıştır. Peşimizde sekiz adam yok artık. Buna bahse girebilirim.» SallyAnne'in yanaklarından yaşlar boşalmakta olduğunu görünce şaşırdı. Tenini kaplayan tozları çamura çeviriyordu bu yaşlar.

«Mesele ölmek değil.» dedi Craig alçak sesle. «Ölmenin biçimi.»

SallyAnne öfkeyle patladı. «O Hemingway edebiyatını kendine sakla ahbap! ölen sen değilsin.» Sonra birden pişman oldu. «Özür dilerim, sevgilim. Başım çok acıyor. Onu da öyle çok sevdim ki!»

Onlar ilerledikçe silah sesleri de daha uzaktan gelir oldu. Sonunda, ayak sesi kadar belirsizleşti.

«Craig!» diye seslendi SallyAnne. Craig döndüğünde onu yirmi adım gende yere oturmuş gördü. Şaşkınlığı pek belliydi. Craig durunca SallyAnne hemen kendini bıraktı, başını dizlerinin arasına gömdü.

«Birazdan iyileşirim.» dedi. «Başım fena.» Craig ilkyardım malzemesinin arasından ağır kesiciyi çıkardı. İki tanesini ana bir yudum suyla yutturdu. Başındaki şişkinlik Craig'i çok korkutuyordu. Kolunu beline sarıp onu sımsıkı tuttu.

«Ah, ne güzel!» SallyAnne ona yaslandı Çöl sesizliğinin içinde birden ta uzakta bir patlama sesi duyuldu. SallyAnne kazık kesildi.

«Neydi o?»

«El bombası.» dedi Craig, Kolundaki saate baktı. «Bitti artık. Ama bize ellibeş dakikalık mesafe kazandırdı. Allah senden razı olsun. Timon. Nur içinde yat.»

«Bu zamanı ziyan edemeyiz.» dedi SallyAnne kararlı bir sesle. Bir çabayla ayağa kalktı, arkasına baktı. «Zavallı Timon.» dedi, tekrar yürümeye başladı.

Askerlerin LandRover'de bir tek kişi bulunduğunu anlamaları. oradan ayrılan izleri bulup peşine düşmeleri ancak bir dakika sürerdi. Craig içinden, acaba kaçını Timon ekarte etti, kaçtı kaldı, diye merak etti. «Yakında anlarız.» dedi kendi kendine. Gece üstlerine tiyatro perdesi gibi hızla indi.

Mehtapsız bir geceydi. Tek aydınlık, yıldızların ışığıydı. Bir yanda Orion, bir yanda büyük hac parıldıyordu. Kuru çöl havasında parlaklıkları müthişti. Samanyolu fosforesan bir lekeyi andırıyordu. Bir çocuk ateş böceğini alıp parmakları arasında ezmiş gibi. Gökyüzü çok güzeldi ama, Craig geriye baktığında, bıraktıkları ayak izlerini gösterecek kadar ışık bulunduğunu anladı.

«Dinlenelim.» dedi SallyAnne'e. Yere upuzun uzandı. AK 47'nin süngüsüyle birkaç ince dal kesti, belindeki telle birbirine bağladı, telin bir ucunu kemerinin arkasına tutturdu.

«Öne düş!» dedi. Kısa konuşmakla enerji tasarrufu yapıyordu. SallyAnne öne geçti. Artık koşar adım gitmiyordu. Craig çalılarını arkasından sürükleyerek ilerledi Dallar yeri süpürüyordu. Dönüp baktığında, ayak izlerinin silindiğini gördü.

Birinci milden sonra, sürüklediği bu dalların ağırlığı tüm gücünü emip götürür gibi oldu. Dallara yaslanıp durdu. Son bir saat içinde SallyAnne üç kere su istemişti. Vermek istemiyordu Craig, ilk susuzluğunda asla içmemeliydi insan. Çölde sağ kalma kurallarının biri de buydu. içerse, o susuzluk hiç dinmek bilmezdi. Ama beri yandan. SallyAnne sağlam değildi. Hem hastaydı, hem de başındaki yaradan ötürü ıstırap içindeydi. Craig ona hayır demeye kıyamamıştı. Kendi içmedi. Ertesi gün. eğer yaşarlarsa, yanacaklardı susuzluktan. Heveslenmesine engel olmak için matarayı onun elinden aldı.

Geceyarısından biraz önce, belindeki teli çözdü. Dalların ağırlığı pek fazla gelmişti. Eğer Shona'lar hala iz üstündeysen, zaten işe yaramamış demektir. Onları bırakınca. SallyAnne'in torbasını kendi omzuna aldı.

«Ben taşırdım.» diye itiraz etti o. Ama sarhoş gibi yalpalıyordu. Bir tek kere bile yakınmamıştı. Yüzü gece ışığında bembeyaz görünüyordu.

Craig onu avutacak bir şey düşünmeye uğraştı.

«Sınırı saatler önce geçmiş olmalıyız.» dedi.

«Kurtulduk mu demek?» diye fısıldadı SallyAnne. Craig ona yalan söylemeye cesaret edemedi. SallyAnne ürperdi.

Gece rüzgârı ince giysilerini hiçe sayıyor, onları donduruyordu. Craig kamuflaj çarşafını açtı. omuzlarına örttü, sonra SallyAnne'i koltuk altından kucaklayıp yan ağırlığını üstlendi, ilerlediler.

Bir mil kadar sonra tuz birikintisinin öbür ucuna vardılar. SallyAnne'in o gecelik daha fazla yürüyemeyeceğini anlamıştı. Elli altmış santim yüksekliğinde, kabuk gibi bir tepecik göze çarpıyordu. Ondandıktan sonra yine sağlam toprakta.

«Burada duralım,» dedi. SallyAnne hemen yere yığıldı. Craig onun üstünü kamuflaj çarşafıyla örttü.

«Bir su içebilir miyim?»

«Hayır. Sabahtan önce olmaz.»

Matara hafiflemişti. Yarıdan fazlası gitmişti suyun.

Rüzgârı tutmak için birkaç çalı kesti, sonra SallyAnne'in pabuçlarını ayağından çıkardı, ayaklarına masaj yaparken elleriyle yoklayıp muayene etti.

«Ayy, batıyor.» Sol topuğu kıpkırmızıydı. Craig topuğu ağzına götürüp duyarlı kısmı yalayarak iyileştirmeye, sudan tasarruf etmeye çalıştı. Sonra oraya merkürokrom sürdü, yara bandı yapıştırdı. Çorapları çıkarıp, sağ ayağındakini sola, sol ayağındakini sağa giydirdi, pabuçları da giydirip tekrar bağladı.

«Ne kadar iyisin.» diye minidendi genç kadın. Craig çarşafın altına uzanıp onu kucakladı. «Çok da sıcaksın.» diye ekledi SallyAnne.

«Seni seviyorum. Uyu artık.» İçini çekti, sokuldu. Craig onu uyuyor sandı ama az sonra o alçak sesle. «Craig, King's Lynn için öyle çok üzülüyorum ki!» dedi.

Sonunda uyuyabildi. Soluğu derinleşti, düzgünleşti. Craig çarşafın altından çıktı, onu rahat bıraktı. Elinde AK 47 ile gidip küçük tepenin kenarına oturdu. Karşıdaki düz alanı gözlem altında bulundurmakta yarar vardı. Gelebilirlerdi.

Nöbet tutarken bir yandan SallyAnne'in söylediğini düşündü. King's Lynn'i düşündü. Kocaman, kızıl renkli hayvanlardan kurulu sürülerini, tepenin üzerindeki evini, yuvasını düşündü. Oraya yerleşmiş, aileleriyle orada yaşayan kadın ve erkekleri düşündü. Hayallerini, umutlarını, bu kadınla orada neler yapabileceğini düşündü.

Kadınım. Onun yattığı yere döndü, diz çöküp soluklarını dinledi, masanın üzerinde, o zalim gözler altında, çırılçıplak, ikiye katlanmış yatışını hatırladı.

Yine nöbet yerine geçti. Tungata Zebiw'e'yi düşündü. Paylaştıkları dostluğu, kahkahaları hatırladı. Tungata'nın mahkemeden götürülürken verdiği el sinyalini gözünün önüne getirdi.

«Eşitlendik... beraberiz.» Başını iki yana salladı.

Bir zamanlar milyoner olduğunu düşündü. Sonra da. şimdi borçlu olduğu milyonları hatırladı. Varlıklı bir insanken, meteliksiz duruma düşmüştü. Daha da beter hatta. Şu İngiliz Hava yolları çantasının içindeki kâğıtlar bile kendisinin değildi. Roman taslağı elinden alınacak, alacaklıları ondan da yağ çıkarmaya kalkacaklardı. Hiçbir şeyi yoktu Bir tek bu kadın... ve içindeki öfke.

Derken hayalini Peter Fungabera'nın yüzü doldurdu... çikolata gibi, düzgün. Günah kadar güzel! Şeytan kadar güçlü...

Öfkesi yeniden kabardı. Neredeyse ölecekti o öfkenin yoğunluğundan.

Gece boyunca uyumadan oturdu. Tüm varlığıyla nefret etmeyi sürdürdü. Her saat başı SallyAnne'in başına gidiyor, onun yanına çömeliyordu. Bir keresinde çarşafını düzeltti, bir başka sefer alınıdaki şişliğe yavaşça dokundu. O uykusunda inledi. Craig kalkıp yerine döndü.

Bir ara uzakta bir takım karaltılar gördü, midesi ağzına gelir gibi oldu. Ama Timon'un dürbünüyle baktığında bunların solgun renkli çöl ceylânları olduğunu anladı. At kadar iriydiler. Baklama biçiminde beyaz maskeler vardı yüzlerinde. Hızla geçtiler. karanlığın içinde eriyip gittiler.

Orion alçaldı, şafağın ilk ışıkları belirdi. Yola çıkma zamanıydı. Ama o oyalanıyordu. SallyAnne'i yeni günün getireceği korkularla, zorluklarla yüzleştirmek istemiyordu. Birkaç dakika daha rahat etse. yine iyiydi.

O sıra gördü onları. Karnının içi sanki erimiş kurşunla doldu. Henüz çok uzaktaydılar. Gölgeleeri çöl hayvanlarının gölgesinden iriydi. Düzenli olarak yaklaşıyorlardı. Herhalde bu kadar gecikmelerini, o sürüklediği çalılar sağlamıştı. Ama çalıları bıraktığı yerden sonrasını çok hızlı almış

olmalıydılar.

Birden umutsuzluğu biçim değiştirdi. Geleceklerse bari şimdi gelsinler, diye dūřündü. Son çarpışma için burası da her yer kadar uygundu. Shona'lar açık araziden yaklaşıyorlardı. Bu yamaç ona zayıf da olsa bir avantaj tanıyordu. Diz boyu otlar da öyle. Ama onlardan yararlanacak kadar vakit yoktu..

Heybesini bıraktığı yere koştu. İki büklüm koşuyor, ağarmakta olan gökyüzüne karşı siluetini göstermek istemiyordu. Beş el bombasını gömleğinin önüne tıktı, rulo teli kaptı, makası aldı, yamaçın dibine doğru koştu.

Yaklaşmakta olan gölgelere baktı. Tek sıra halinde, peşpeşe geliyorlardı. Arazi dümdüz olduğu için. Ama yamaca varınca herhalde ok biçiminde sıralanıp ilerleyeceklerdi.

Craig el bombalarını bu düşünceye göre yerleştirdi. Yamacın üst kenarı boyunca. Yükseklik etkinin biraz daha yaygın olmasını sağladı.

Her bombayı bir çalının dibine sağlamca bağladı. Birbirinden yirmi adım uzağa. Sonra telle her birinin pimine bir teli dikkatle tutturdu. Tellerin ucunu birer birer SallyAnne'in yatmakta olduğu yere doğru serdi, heybesinin üst kapağına bağladı.

Diz çökmüştü. Gün hızla aydınlanıyordu çünkü. Beşinci ve sonuncu bombayı da hazırladı, sonra karnı üzerinde emekledi. Çalıların arasında yattığı yerden teller yelpaze gibi açılarak yayılıyordu. AK 47'nin kurşunlarını kontrol etti, yedekleri sağ elinin yanına hazırladı.

SallyAnne'i uyandırma zamanı gelmişti. Onu dudaklarından yumuşacak öptü. o burnunu buruşturdu, hafif inilti sesleri çıkardı. gözlerini açtı. Yeşil gözlere bir anda bir sevgi yerleşti, Sonra durumu hatırlayınca o ifadenin yerini üzüntü aldı. Doğrulup oturmaya çalıştı ama, Craig kolunu göğsüne uzatıp onu engelledi.

«Geldiler.» diye uyardı. «Savaşacağım.» O başını salladı.

«Timon'un tabancası yanında mı?» Yine başını salladı, elini kemerine götürüp tabancayı aradı. «Kullanmasını biliyor musun?» «Evet,» «Bir kurşunu en sona sakla.» SallyAnne ona baktı.

«Kararsız davranmayacağına söz ver.»

«Söz veriyorum.» diye fisıldadı genç kadın.

Craig başını yavaşça kaldırdı. Askerler dört yüz metre kadar ilerdeydi. Tahmin ettiği gibi ok başı biçiminde dağılıyorlardı. Avcı kafilesi gibi.

Zayıf ışıkta tek benek olmaktan çıkıp dağıldıkları zaman Craig onları soyma fırsatı buldu. Beş! Keyfi birden kaçtı. Timon umduğu kadar başarılı olmamıştı. Yalnızca üçünü saf dışı bırakabilmişti. Beş kişi Craig için çok fazlaydı. Bu saklanmalara, bu gafil avlanmalara rağmen, yine de çok fazlaydı.

«Yüzünü yere doğru tut.» diye fisıldadı. «Ayna gibi parlar.» SallyAnne söz dinleyip yüzünü kolunun kıvrımına kapadı. Craig kendi gömleğinin yakasını yukarı çekip ağzını, burnunu kapadı. onların yaklaşmasını seyretti.

Allah kahretsin, amma da iyiler, diye dūřündü. řu hareket edişlerine bak! Bütün gece yol almışlar, hala do cıva gibiler, ön ortada uzun boylu bir Shona vardı. Rüzgârda fişek gibi gidiyordu. AK 47'sini saę kalçasında taşıymaktaydı. Dikkati avına yöneltti. şafağın ışığı bir ara gözlerine düştü, gözler kara suratında top ateşi gibi parıldıadı. Craig onun kilit adam olduğunu anladı.

Yardımcıları, iki yanında ikişer taneydi. Karanlık, tıknaz kişilerdi. Onlar da tehlikeliydi ama, baştağının emrindeydiler. Ortadaki Shona'nın verdiği el işaretlerine kukla gibi uyuyorlardı. Yamaca

doğru sesizce yaklaştılar. Craig tellerin uğlarını avucuna yerleştirdi, parmaklarının arasında kaydıldı.

Yamaca elli adım kala Shona durdu, bir el sinyali verdi, diğerleri de durdular. Shona'nın başı yavaşça sağa. sola döndü, alęak yamacı ve üzerindeki bitki örtüsünü taradı, öne doğru beş hafif adım attı. tekrar durdu. Başı tekrar ne. arkaya döndü. Bir şey grmş. Craig otomatik bir hareketle soluğunu tuttu, saniyeler geçti.

Derken Shona tekrar hareket etti. Olduğu yerde döndü, iki baştakilere işaret parmağını uzattı, sonra yumruğunu sıkıp gösterdi. Düzenleri birden tersine bir ok oldu. Orta geride, iki yan ilerde. Shona bu sefer Nguni kabilesinin savaş düzenini taklit etmişti. Boğa boynuzu düzeni. Kral Caka bunu çok etkili biçimde kullanırdı. şimdi de boynuzlar Craig'in üstüne doğru ilerliyordu.

Craig bombaları bu kadar seyrek yaydığı için birden sezgileriyle gurur duydu. Dıştaki adamlar hemen hemen iki baştaki bombaların tam üstüne geliyorlardı. Avucundaki telleri ayırdı. hafif topladı, yanlardakilerin yaklaşmasını bekledi. Keşke uzun boylu Shona olsaydı, diye düşünüyordu. Tehlikeli adam oydu. Ama o hala ilerlemiyordu. Patlamanın menziline girmemişti. Sağ ve sol açıkların hareketini izliyor, yönetiyordu.

Sağdaki adam yamaca vardı, tedbirli bir adım atıp çıkmaya davrandı. Ama soldaki hala on adım gerideydi.

«Birlikte.» diye fısıldadı Craig, «Birlikte haklamaya mecburum.» Craig birinci adamın bombanın yanından geçmesine izin verdi. Dizi herhalde saklı bombaya değip geçmişti. Soldaki de yamaca vardı. Başının çevresinde kanlı bir sargı görünüyordu.

Timon'un işi. Bomba şu anda göbeğinin hizasında olmalıydı. Craig olanco gücüyle dıştaki iki tele asıldı, pimlerin çekildiğini, ateşleme kapaklarının, madensel birer sesle açıldığını duydu.

Üç saniye süre vardı. Shona'nın refleksleri çok iyi eğitilmişti. Yamaca yeni varan, eğilip gözden kayboldu. Ama Craig onun bombaya fazla yakın olduğunu, kurtulamayacağını hesapladı. Aşağıda, geride bulunan diğer üçü de eğildiler, eğilirken ateş açtılar, yan devrildiler, tekrar ateş ettiler, yamacın üst yüzünü taradılar.

Yalnızca soldaki adam. belki yaralı olduğundan, belki refleksleri o yüzden yavaşlamış olduğundan, o tehlikeli saniyelerde ayakta kaldı. Bomba bir ampul gibi parladı. Parçalanan şarapnel adama çarptı. Ayakları yerden kesildi, karnı yarıldı. Sağda teki bomba da gökgürültüsü gibi patladı. Craig şarapnel'in ete girme sesini yine duydu.

İki itoğlu, diye düşündü, uzun boylu Shona'yı avlamaya çalıştı ama otların arasından nişan olmak zorundaydı. Uzun boylu Shona da yerde yuvarlanıyordu. Craig'in kurşunu birkaç santim gerideki tozları kaldırdı. Hizası tamamdı, ikinci kurşun sola dş. Shona yuvarlanmaya devam ederken ateş etti.

Öteki askerlerden biri ayağa fırlayıp yamaca saldırdı. Boğa gibi. Craig ona döndü. Tam göğsünden vurdu. Daha doğrusu kasiğından başlayıp karnına göğsüne doğru taradı. AK 47'nin ateş ederken yukarı doğru yükselmesi ünlüydü. Craig de bunu bildiğinden, telfi etmeye çalışmıştı. Asker tüfeğini elinden attı. hızla döndü, diz üstü dş, sonra namaz kılan insanlar gibi secdeye kapanıp kaldı.

Uzun boylu Shona doğrulmuştu. Bir emir haykırdı, Sonra yaklaştı, ikinci adam onu izledi. Yirmi adım geriden. Craig sevine namluyu öndekine çevirdi. Bu sefer ıskalamasına olanak yoktu. AK 47 bir kere tepti, sonra boş haznededen ses geldi. Shona hiç zarar görmeksizin yaklaşmaya devam ediyordu.

Craig tüfek doldurma işinde eskisi kadar hızlı değildi. Namluyu Shona'ya çevirmekte bir mikro

saniye geç kaldı. Tam tetiği çekerken adam eğildi, görünmez oldu. Yamacın altındaydı artık. Craig zararsız birkaç atış yaptı.

İçinden bir küfür savurdu, solo döndü, yamaca beş adımı kalmış olan öbür askere ateş etti. Rastgele etti ama şansı tuttu. Kurşunlardan biri adamın ağzına rastladı, kafasını ağır bir yumruk yemiş gibi arkaya büktü. Bordo bere ucan bir kuş gibi havalandı, asker yere yıkıldı.

ilk on saniyede beş kişiden dördü! Craig bu kadarını hayalinde bile göremezdi. Ama beşincisi, esas tehlikeli olanı hala sağdı. Yamacın altında bir yerdeydi. Craig'in nereden ateş ettiğini hesaplamış olmalıydı. Yerini biliyordu.

«Çarşafın altında kal.» dedi Craig, SallyAnne'e. Sonra diğer üç bombanın tellerini çekti Patlamalar hemen hemen aynı anda oldu. Toz ve alevlerin arasında Craig hareket geçti.

Öne ve sağa doğru koştu. Otuz adım. İki büklüm. Yeni doldurduğu AK'sı elindeydi. Öte atıldı, yerde yuvarlandı. bekledi. Yüzükoyun durumda, demin Shona'nın eğildiği yerin tam tepesindeydi. Gözleri hızla sağa. sola baktı.

Ortalık biraz daha aydınlanmıştı. Shona'nın hareket ettiğini gördü. Yamacın üzerinden yaklaşıyordu. Mamba kadar hızlıydı ve Craig'in hiç beklemediği taraftaydı. Herhalde yamacın altında dirsek çizmiş, çevreden dolaşmıştı. Craig'in solundaydı.

Craig AK'yı ona çevirdi, ateş etmedi. Yeni yerini boşuna belli edemezdi. Shona elli metre ilerdeki otların arasına çöktü, görünmez oldu. Craig tırtıl gibi sessiz, ona doğru emekledi. Hiç ses çıkarmıyordu. Toz da kaldırmıyordu. Tüm varlığıyla bakıyor, dinliyordu. Uzun saniyeler geçti. Craig santim santim yaklaştı. Shona'nın SallyAnne'i bıraktığı yere doğru gitmekte olduğunu biliyordu.

O sırada SallyAnne bağırdı. Bu ses Craig'in sinirlerini mahvetti. Otların atasından ikisi birlikte yükseldiler, ayağa kalktılar. SallyAnne mücadele ediyor, kedi gibi tırmalıyor. Shona onu saçlarından tutup diz çöktürüyor. olduğu yerde sürekli dönüyor, ateş edilmesini zorlaştırıyordu.

Craig saldırdı. Bilinçli bir hareket değildi bu. Birden kendini ayakta bulmuş, ileri doğru atılmıştı. Tüfeğini sopa gibi sallıyordu. Shona onu gördü. SallyAnne'i bıraktı, genç kadın bir adım geri gitti ve yere düştü. Shona savrulan tüfeğin altından kaydı, dizlerinden doğrulurken omzuyla Craig'in kaburgalarına vurdu. Tüfek Craig'in elinden uçtu. Craig soluğunu kazanmak için mücadele etti. Shona bu yakın kavgada kendi tüfeğinin de işe yaramayacağını anladı, onu elinden attı. İki kolunu birden kullandı.

Daha ilk çatışmalarında Craig adamın fazla gücü olduğunu anladı. Boyu da, kilosu da müthişti. Ayrıca kara bir antrasit kadar sağlam, üstelik eğitimliydi. Craig'in ensesine upuzun kolunu savurdu, ama Craig buna karşı koyacağı yerde kendi ağırlığını Shona'nın darbesinin sürüklediği tarafa yıktı. Bu Shona'yı şaşırttı, birlikte yuvarlandılar. Craig onun üzerinden aşarken mâdeni bacağıyla bir tekme savurdu... ama tekmesi tam yerini bulamadı.

Shona döndü, ona tekrar vurdu. Craig bunu savuşturdu, göğüs göğüse kenetlendiler. Yuvarlanırken bir biri, bir öteki üste çıkıyordu. Solukları birbirinin yüzüne vurmaktaydı. Shona birden Craig'in yüzüne kurt gibi saldırdı, beyaz, kare biçimindeki dişlerini geçirmeye çalıştı. Yakalayabilse. Craig'in burnu ya da yanağı kopardı. Daha önce birahane kavgalarında çok görmüştü Craig böyle olayları.

Başını geriye çekeceği yerde alnıyla Shona'ya bir tos vurdu. ağzına çarptı. Shona'nın kesici dişlerinden biri diş etinin hemen dibinden kırıldı, ağzı kanla doldu. Craig gerileyip bir tos daha vurmaya çalıştı ama Shona birden onun üzerine geçti. Elinde bıçağı parıldıyordu.

Tekrar yuvarlandılar. Shona üstte kaldı. Craig'in göğsüne, ata biner gibi oturmuştu. Sağ elindeki

parlak bıçağın ucu Craig'in boğazındaydı. Craig iki eliyle o bıçağa uzandı, biriyle bıçağın sapını, diğeriyle Shona'nın bileğini kavradı ama engel olamıyordu Bıçağın ucu yavaş yavaş alcaıdı. Shona bacaklarını savurdu, bir tanesini Craig'in ik bacağının arasına sokmayı başardı. onu hareketsiz kıstırdı.

Bıçak iniyordu. Onun ardında Chona'nın yüzü de yaklaşmaktaydı. Harcadığı güçten pembeleşmişti kara suratı. Kırık dişi kan lekeliydi. Çenesinden damlayan kanlar Craig'in yüzüne düşüyordu. Adamın gözleri yuvalarından fırlayacaktı içi damarlarla doluydu... bıçak iniyordu.

Craig tüm gücüyle onu itmeye uğraştı. Bıçağın ucu bir an durdu. Sonra inip Craig'in derisine değdi. Köprücük kemiklerinin birleştiği yere. Deriyi delerken şırınga gibi acıttı. Craig bir dehşet duygusu arasında, Shona'nın vücudunun tüm gücüyle bastırmak üzere gerildiğini hissetti... bunu önleyemeyeceğini anladı.

Birden bir mucize oldu, Shona'nın kafası biçim deriştirdi. Lastik bir balon gibi çöktü. Kafatasının içindekiler şakağından fişkırip bir çeşme gibi aktı, boşaldı... silahın sesi Craig'in kulaklarını patlatırcasına gümledi. Shona'nın vücudundaki güç kesildi, adam yeni tutulmuş balık gibi toprağın üzerine serildi.

Craig doğrulup oturdu. SallyAnne bir adım ilerdeydi. Diz çökmüş oturuyor. Tokarev tabancayı iki eliyle tutuyordu. Namlu hala karşıya dönüktü. Herhalde o namluyu Shona'nın şakağına dayamış, ondan sonra tetiği çekmişti.

«Onu öldürdüm!» diye inledi. Gözlerinde dehşet okunuyordu.

«Çok şükür öldürdün!» diye soludu Craig, Gömleğinin yakasıyla boynunu kuruluyordu.

«Daha önce hiçbir canlı öldürmemiştim.» diye titredi SallyAnne. «Tavşan, hatta balık bile. Hiçbir şey!» Tabancayı elinden attı, ellerini birbirine sürtüp temizlemeye çalıştı. Gözü Shona'nın cesedindeydi. Craig ona doğru emekledi. onu kollarına aldı. SallyAnne tir tir titriyordu.

«Götür beni buradan.» diye yalvardı. «Lütfen. Craig, O kanın kokusu geliyor burnuma. Götür beni buradan.»

«Peki, Tamam.» Ayağı kalkmasına yardım etti; yerdeki çarşafı acele topladı. İki heybeyi omuzladı.

«Bu taraftan.» Craig iki torba ve tüfeği taşıyarak yolu gösterdi, cesedin başından ayrılıp batıya doğru oldular.

Üç saat kadar yürüdüler, sonra ilk yudum suyu içmek üzere durdular. Craig yaptığı hatayı o zaman anladı. Su şişeleri! Telâşından ölen Shona'nın su şişelerini almayı unutmuştu.

Özlem dolu bakışlarla arkaya baktı. SallyAnne'i burada bırakıp tek başına dönse bile, dört saat ziyan ederdi. Üçüncü Tugay ekipleri herhalde gelirlerdi o zamana kadar. Elindeki matarayı şöyle bir tarttı. Çeyreği doluydu. Bu günü zor geçirirdi. Yatıp dinleniyor olsalar bile yetmezdi. Nerede kaldı ki onlar yürümek zorundaydılar.

Karar zaten kendiliğinden verildi. Tek motorlu bir uçağın sesi duyuldu. Kuzeydeydi. Craig bakışlarını çölün tepesindeki gökyüzüne dikti. Atmacanın altındaki tavşan kadar çaresizdi.

«Keşif uçağı.» dedi. motorun temposunu dinledi. Ses bir ara uzaklaştı, sonra daha güçlü olarak tekrar duyuldu.

«Çember çizerek uçuyor, arıyorlar.» Konuşurken uçağı da gördü. Sandığından daha yakında ve çok alçaktaydı. SallyAnne'in omzuna bastırarak onu yatırdı, örtüyü üzerine serdi. Bunu yaparken arkasına baktı. Uçak hızla yaklaşıyordu. Alttan kanatlı, tek motorlu bir uçak. Rotasını hafif değıştirdi, dosdoğru

onlara geldi. Craig hemen SallyAnne'in yanına uzandı, çarşafın altına girdi.

Motorun sesi yükseldi. Pilot onları görmüştü. Craig örtünün bir ucunu kaldırıp baktı.

SallyAnne alçak sesle. «Piper Lance uçağı.» dedi.

Gövdesinde Zimbabwe Hava Kuvvetlerinin armaları vardı. Ama pilot beyazdı. Yanında bir de siyah oturuyordu. Başında o korkunç bordo berelerden bir tane. üzerinde gümüş arma. Piper dönüşünü yaparken ikisi de ifadesiz yüzlerle aşağıya baktılar. Siyah subay, bir mikrofonu ağzına doğru tutuyordu. Piper' in bir kanadı Craig'in tam üzerinden geçti, sonra uçak dengelendi. geldiği yöne doğru uzaklaştı. Motorun sesi bir süre sonra yerini çölün sessizliğine bıraktı.

Craig, SallyAnne'i ayağa kaldırdı.

«Yürüyebilir misin?» O evet anlamında başını salladı. Islak bir tutam saçı alnından geriye itti. Dudakları soyuluyordu. Alt dudağı çatlamış, orta yeri kanamıştı. Yakut tanesi gibi.

«Botswana'ya iyice girmiş olmamız gerekir. Sınır yolu fazla olamaz. Eğer Botswana polis devriyesine rastlayabilirsek...»

***

Yol tek şerit enindeydi. Botswana polisi burayı yasak avlanma ve izinsiz sınır girişleri açısından sıkı bir kontrol altında tutardı.

Craig'le SallyAnne öğleden sonra bir ara o yola vardılar.

O zamana kadar Craig çoktan tüfeği ve mermileri atmış, heybede yalnızca en lüzumlu şeyleri bırakıp onu da hafifletmişti. Bir ara yazıları bir yere gömmeyi, sonra fırsat çıkınca gelip almayı da düşünmüştü... az değil, dört kilo geliyordu kâğıtlar. Sonunda SallyAnne onu bundan vazgeçirmişti.

Matara artık boştu. Son yudumlarını öğleden biraz önce içmişlerdi. Hızları saatte bir mile kadar düşmüştü. Craig artık terlemiyordu. Dilinin şişmeye başladığını, boğazının kapandığını hissediyordu. Isı vücudunun tüm nemini çekip almaktaydı.

Yola vardılar. Craig'in gözleri ta ilerdeki sıcak ufuklara çakılmıştı. Tüm varlığı, bir ayağını kaldırıp ötekinin önüne basma işine odaklanmıştı. Yolu hiç farkına varmadan geçtiler, önlerindeki çöle doğru yürüdüler. Kurtulma fırsatını görmeyip de susuzluk ve ölüme giden ilk onlar değildi. İki saat kadar sendeleyerek ilerledikten sonra Craig durdu.

«Şimdiye kadar yola varmış olmamız gerekirdi.» diye fısıldadı, pusulaya tekrar baktı. «Pusulaya yanlış olmalı! Kuzey o tarafta değil.» Aklı karıştı. Kuşku içindeydi. «Bozulmuş kahrolası şey! Çok güneye geldik.» diye karar verdi, yönünü kaybedenlerin ilk halkasını çizerek ilerlediler. Mezar halkaları denirdi bunlara. Sonu ölümlle noktalanırdı.

Güneşin batmasından bir saat kadar önce Craig gri toprakta bitmiş kahverengi, ölü bir asmaya takıldı. Üzerinde koskocaman bir tek yeşil meyve vardı. Diz çöküp onu elmas topluyormuş gibi saygıyla kopardı. Kendi kendine çatlak, kanayan dudakları arasından mırıldanarak süngüyle onu ikiye böldü. Güneşin etkisiyle sıcacıktı. Canlı et gibi.

«Ceylân kavunu,» diye açıkladı SallyAnne'e. O karşısına oturmuş, bomboş bakışlı, anlamayan gözlerle onu seyrediyordu.

Süngünün ucuyla kavunun içindeki beyaz etli kısmı ezdi. SallyAnne'in ağzına doğru tuttu. Genç kadının boğazı, duru, ılık sıvıyı yutabilmek için kıpırdadı, sıvı şiş diline yayılırken gözlerini keyifle yumdu.

Craig dikkatle çalışarak meyvenin yarısından bir fincan kadar sıvı çıkarmayı başardı, ona içirdi. İçirirken sıvının kokusundan kendi boğazı da kasılıyor, acıyordu. SallyAnne gözünün önünde yeni baştan enerji şarj ediyordu. Son yudum dudaklarının arasından geçerken Craig'in ne yaptığını fark etti.

«Sen?» diye fısıldadı.

Craig kalın kabuğu aldı, sıktı, emdi.

«Üzgünüm.» SallyAnne kendi düşüncesizliğinden ötürü sarsılmıştı. Craig başını iki yana salladı.

«Şimdi serinler. Gece.» Onun kalkmasına yardım etti, birlikte ilerlediler.

Zaman Craig'in kafasında biçim değiştiriyordu. Guruba baktı, onu şafak sandı.

«Yanlış.» Pusulayı alıp uzağa fırlattı. Pek uzağa da gitmedi. «Yanlış... yol yanlış'.» Geri döndü. SallyAnne'i de çevirdi.

Craig'in kafası gölgelerle, karanlık şekillerle doluydu. Bir kısmının suratı da yoktu. İçinden onlara gitmeleri, defolmaları için sessizce seslendi. Bazılarını tanıyordu. Ashe Levy kocaman bir sırtlanın sırtına binmiş, önünden geçmekteydi. Elinde Craig'in yeni roman taslağı vardı. Altın çerçeveli gözlüğü gurubun ışıklarıyla parılıyordu.

«Cep kitabı olarak bile satılmıyor.» diyordu gülererek. «Kimse almıyor. Senin işin bitik, yavrum. Bir

tek kitaplık adamsın. Craig, Bir tek kitaplık adam.»

Craig birden, adamın elindekinin kendi kitabı değil. Dört Mevsim lokantasının şarap listesi olduğunu gördü.

«Corton Charlemagne ısmarlayalım mı?» diye alay etti Ashe. Craig'le. «Ya da başka marka mı?»

Craig onun arkasından. «Sırtlana yalnız sihirbaz doktorlar biner!» diye seslendi. Ama kurumuş boğazından hiç ses çıkmadı. «Zaten hep biliyordum senin...»

Ashe o hınzır gülüşüyle bir kahkaha patlattı, sırtlanı mahmuzladı, roman taslağını havaya fırlattı. beyaz sayfalar uçup yere doğru inmeye başladılar. Craig onları toplamak için diz çökünce, kâğıtlar avucunda toza dönüştü. Craig birden, yerinden kalkamadığını gördü. SallyAnne de yanındaydı. Birbirlerine tutundular, sarıldılar... o sırada gece bastırdı.

Uyandığında sabahtı. SallyAnne'i uyandırmadı. Genç kadının soluğu horlamalı çıkıyordu. Ağzı açıktı.

Craig yere bir çukur kazmaya başladı. Toprak yumuşaktı ama, yine de iş pek yavaş gidiyordu. Hâlâ diz çökmüş durumda, oradan bir avuç Çöl sebzesi topladı. Süngüyle ince ince doğradığında, içlerinde hiç nem yok gibiydi. Onları çukurun dibine döşedi.

Boşalmış alüminyum mataranın tepesini kesti, fincan gibi kısmını çukurun tam ortasına koydu. Bu basit işleri yapmak bile çok büyük konsantrasyon gerektiriyordu. Plastik çarşafı çukurun üzerine serdi, köşelerine toprak yığıp tutturdu. Çarşafın orta yerine, yani alttaki fincanın tam üzerine, bir round mermi koydu.

Emekleyerek SallyAnne'in yanına döndü, ona gölge yapacak biçimde oturdu.

«Düzelecek.» dedi ona. «Yakında yolu buluruz. Yakında olmalı...» Boğazından hiç ses çıkmadığını anlayamıyordu. Çıksa do zaten SallyAnne işitebilecek durumda değildi.

«O damuz Ashe yalancının biri. O kitabı bitireceğim, göreceksin. Borçları ödeyeceğim. Film anlaşması yapacağız... King's Lynn'i satın alacağım. Düzelecek. Üzülme sevgilim.» Sabahın kavurucu sıcağının geçmesini bekledi. Sabırsızlığını yenmeye çalışıyordu. Saatine bakıp öğle olduğunu görünce gidip çarşafı kaldırdı. Plastiğe vuran güneş, çukurun içindeki havayı kaynama noktasına kadar ısıtmıştı. Doğranmış bitkilerden yükselen buharlaşma, plastik çarşafın alt yüzünde yoğunlaşmış. sarkık olan noktaya doğru akmış, oradan da alüminyum fincana damlamıştı.

Yarısı doluydu fincanın. Onu iki eliyle kaldırdı. O kadar titriyordu ki, neredeyse dökecekti. Ağzına götürüp küçük bir yudum aldı. Sıcaktı ama tadı bal gibiydi. Yutmamak için tüm gücünü harcaması gerekti.

Eğildi, kendi ağzını SallyAnne'inkine dayadı. Onun da dudakları morarmış, kanıyordu. Ağzındaki suyu yavaşça onun ağzına geçirdi.

«İç, sevgilim, iç ve yut.» Onun acıyla yutkunuşunu seyrederken budala gibi kıkırdamakta, gülmekte olduğunun farkında bile değildi.

Her seferinde birkaç damla olmak üzere, o değerli sıvıyı kendi ağzından onunki ne aktardı durdu. SallyAnne her yudumu daha kolay yutabiliyordu. Craig son yudumu kendine sakladı. Boğazından aşağıya kaymasına izin verdi. Su onu, güçlü bir içki gibi, hemen sarhoş etti. Oturup o şişmiş dudaklarıyla gülümsedi. Bütün yüzü şişmiş, güneşten morumsu kırmızı bir renk almıştı. Yanağındaki yaranın üzeri kapkalin bir kabuk bağlamıştı. Kanlı gözlerine kuru çapaklar birikiyordu.

Kuyunun düzenini tekrar kurdu, dönüp SallyAnne'in yanına uzandı. Gömleğinin eteğinden bir parça

yırtıp onun yüzünü örttü, fısıldadı. «Düzelecek... yardım gelir... yakında. Üzülme... sevgilim...» Ama o günün son günleri olduğunu biliyordu. Bir gün daha sağ tutamazdı onu. Yarın öleceklerdi. Ya güneş öldürecekti onları, ya da Üçüncü Tugay... ama yarın öleceklerdi.

Gun batımında fincanda bir o kadar su daha buldular. Onu içtikten sonra kucak kucağa ağır, ölüme benzeyen bir uykuya daldılar.

Craig'i bir şey uyandırdı. Bir an o sesi, çalılarda oynaşan rüzgâr sesi sandı. Zorlukla doğrulup oturdu, başını yana eğip dinledi. Hâlâ hayal mi görüyor, yoksa gerçekten yükselip alçalan sesler mi duyuyor, anlayamıyordu. Şafak yaklaşmaktaydı herhalde. Ufuk henüz karanlıktı.

Birden ses belirginlik kazandı. Craig onu tanıdı. Dört silindirli LandRover motorunun tipik sesi. Üçüncü Tugay avdan vazgeçmemişti. Hâlâ geliyorlardı üstlerine. Kan kokusu almış sırtlanlar gibi.

İki farın ışığını gördü. Çölün ta ilerisinde. LandRover kaba arazide inip kalktıkça solgun ışıklar da oynuyordu. AK 47'ye uzanmaya çalıştı. Bulamadı. Ashe Levy çalmış olmalıydı onu herhalde. Sırtlanın sırtına atmış, götürmüştü tüfeği. «Hiçbir zaman güvenmedim zaten o piçe.» diye düşündü acı acı.

Yaklaşan farlara umutsuz gözlerle baktı. Işıktaki ufacık, sarı şekiller dans ediyordu. «Daha neler.» dedi kendi kendine. «Periler. Hiç inanmazdım perilere! Dur. söyleme... öyle dersen içlerinden biri olur. Perileri öldürmek istemiyorum, inanıyorum onlara.» Aklını kaybediyordu. Hayaller, sulanmış gerçeklerle karmakarışık olmuştu.

Birden tanıdı. O yarı çıplak, sarı ufaklık, bir Bushman'dı. Çöl pigme'lerinden biri. Bushman bir iz sürücü. Üçüncü Tugay onların izini sürmek için bir Bushman tutmuştu. Ancak bir Bushman bütün gece iz sürebilirdi... hele de LandRover farlarını kullanarak.

Farlar onları aydınlattı. Sahne ışığı gibi. Craig gözlerini gölgelemek için elini kaldırdı. Işık o kadar parlaktı ki, can yakıyordu. Süngüyü eline almış, arkasına saklamıştı.

Bir tanesini haklarım, dedi kendi kendine. Bir tanesi tamam.

LandRover birkaç adım ötede durdu. Küçük Bushman iz sürücü tam yanı başlarındaydı. Kuşların diline benzer diliyle bir şeyler söylüyor, cik cik, cuk cuk edip duruyordu. Craig, LandRover'in kapısının açılıp kapandığını duydu. Farların arkasında olduğu için göremedi. Bir adam inip onlara doğru yürüdü. Craig onu hemen tanıdı. General Peter Fungabera... Craig'in yattığı yere ilerlerken farların ışığında dev gibi görünüyordu.

Teşekkür ederim sana. Tanrım, diye dua etti Craig, Ölmeden onu bana yolladığın için şükürler olsun sana. Süngüyü daha sıkı kavradı. Gırtlığına, dedi kendi kendine. Tam üzerime eğildiği anda. Kalan gücünün tümünü topladı. O sırada da General Peter Fungabera onun üzerine eğildi. Şimdi! Craig çabaladı. Ucunu gırtlığına sapla! Ama hiçbir şey olmadı. Kollan emri dinlemiyordu, işi bitmişti. Geriye hiç gücü. kuvveti kalmamıştı.

General Fungabera ona. «Botswana Cumhuriyetine yasa dışı giriş yapmaktan tutuklu bulunduğunuzu bildirmek zorundayım. efendim.» dedi. Ama sesini değiştirmişti. Tok, sakın, anlayışlı bir ses kullanıyordu. İngilizcesinde yine çok yabancı aksanı vardı.

Beni kandıramaz, diye düşündü Craig, Hilekâr itoğlu. O sırada. Peter Fungabera'nın Botswana polis üniforması giymekte olduğunu gördü.

«Şansınız varmış.» diyerek diz çöktü o. «Yolu aştığınız yerde izlerinizi bulduk.» Üzeri fötr kaplı bir su şişesini Craig'in ağzına uzatıyordu. «O andan beri sizi izliyoruz. Dun saat üçten beri.» Serin su Craig'in ağzına doldu, çenesinden aktı. Süngüyü elinden attığı gibi iki eliyle şişeye sarıldı. Hepsini

bir anda yutmak istiyordu. O suyun içinde boğulmak istiyordu. Tadı öyle güzeldi ki. gözlerine yaşlar doldu.

Yaşların arasından. LandRover'in kapısındaki Botswana polis armasını gördü.

«Kim?» diyerek Peter Fungabera'ya baktı. Ama bu suratı daha önce ömründe görmemişti. Enli, yassı burunlu, kaygıdan kırışmış, iyi huylu bir buldok suratı.

«Kim?» diye tekrar sordu gıcırtilı bir sesle.

«Lütfen konuşmayın. Sizi ve bayanı en kısa zamanda Francistown hastanesine götürmek zorundayız. Çölde çok ölen olur... siz epey şanslısınız.»

«Siz General Fungabera değilsiniz.» diye fısıldadı Craig, «Kimsiniz?»

«Botswana polisi sınır devriyesi. Covuş Simon Mafekeng hizmetinizde. efendim.»

***

Albay Bukharin çocukluğunda, yani vatanseverlik savaşından önceki günlerde, babasıyla sık sık kurt avlarına çıkardı. Ural dağlarının tepelerindeki tek tek köylere bela olan kurt sürülerini kovalarlardı kış aylarında.

Sonsuz, karanlık Tayga ormanlarına yaptıkları o seferler sırasında. içinde avcılığa karşı derin bir ihtiras uyanmıştı. Vahşi yerlerin yalnızlığına, tehlikeli bir hayvana karşı tüm duyularıyla harekete geçmenin o ilkel zevkine tutkundu. Görme, işitme, koklama,.. sonra doğuştan avcı olanlara özgü o sezme duyusu. Avının ne yapacağını sezme. Bütün bunlar albayda hala vardı. Yaşı altmış ikiye gelmiş olsa bile. Ayrıca yüzler ve olaylar konusunda bilgisayarlara taş çıkaran bir belleği de vardı. İşinde yükselmesine bunlar yol açmıştı. Yedinci Komiserlikte departman başıydı artık. Avların en tehlikelisini, bir profesyonel olarak avlıyordu... insanı.

GRU'nun ve KGB'nin yüksek görevlilerine ayrılmış av alanlarında ayı avlarken, hazırlanmış gizli yerlerden ateş etmeye dudak büker, tek başına, yaya olarak en tehlikeli yerlere girer, yanındakileri şaşırtırdı. Fiziksel tehlikenin heyecanı, içinin ta derinlerinde yatan bir ihtiyacı doyuruyor gibiydi.

Şu sıra üzerinde uğraştığı iş, Dzershinsky Meydanındaki binanın ikinci katında bulunan kendi dairesinden kanalize edildiği zaman, işin önemini hemen görmüş, kontrolü şahsen eline almıştı. Dikkatli çabalar sonucu, o ilk potansiyel yavaş yavaş gerçekleşiyor, ürün veriyordu. Albay Bukharin'in seçilen insanla burada, faaliyet gösterecekleri yerde yüzyüze buluşma zamanı geldiğinde de, kendisine en fazla zevk veren paravan kimliği seçmişti.

Ruslar, özellikle de yüksek görevlerdeki Ruslar, yeni Zimbabwe Cumhuriyetinde pek makbul kişiler sayılmıyordu. Sürekli kuşku altındaydılar. Bu ülkenin bağımsızlık savaşı sırasında Rusya kendine yanlış atı seçmiş, Joshua Nkomo'nun ZIPRA gerillalarını desteklemişti. Matabele asi grubuydu onlar. Şu anda Harare'de bulunan hükümetin gözünde artık Rusya yeni bir sömürgeci düşmandı. Devrimin gerçek dostları ise Çin ve Kuzey Kore'ydi.

Albay Bukharin bunları düşünerek Zimbabwe'ye Fin pasaportuyla giriş yapmıştı. Sahte isimle, Fin dilini de, diğer beş yabancı dil gibi çok iyi konuşurdu. Bu diller arasında İngilizce de vardı. Ona başkent Harare'ye rahatça girip çıkmasını sağlayacak bir paravan kimlik gerekiyordu. Harare'de her hareketi kontrol altında olacaktı. Demek ki sık sık oradan ayrılıp ormanlara, ıssız yerlere gidebilmeli, adamıyla orada, kimse görmeksizin buluşup konuşabilmeliydi.

Dünya Bankasıyla IMF'nin baskısı altında diğer başka Afrika ülkelerinin pek çoğu büyük avları çoktan yasaklamışlardı ama, Zimbabwe'de lisanslı profesyonel avcılar hâla o lüks safarilerini belirli «kontrollü alan»larda yapabiliyorlardı. Bu safariler, sıkıntı içindeki ekonominin belli başlı döviz kaynaklarındandı.

Helsinki'n zengin kereste tüccarı kılığına girmek Albay'ı pek eğlendiriyordu. Kendi av zevkini böylelikle, ancak kapitalist sistemin parasal aristokratlarına nasip olabilecek biçimde tatmin etme olanağı bulmuştu.

Elbette ki bu operasyona tahsis edilen bütçe böyle bir masrafı karşılayamazdı. Ama operasyonun seçilen kişisi General Peter Fungabera çok varlıklı ve çok hırslı bir adamdı. Albay Bukharin paravan olarak safariyi seçip, giderlerini karşılama şerefini de ev sahibi olarak ona bahşetmeyi önerdiğinde zorluk çıkarmamıştı. Günde bin dolara patlıyordu safarinin masrafları.

Şu onda küçük bir meydanlığın ortasında durmakta olan Albay Bukharin, az önce bufoloyu bilerek, yalnızca yaralamıştı. Oysa tabanca, tüfek, şatgan ve benzeri silahlarda çok keskin nişancıydı. Hedef de yalnızca otuz metre uzaktaydı. Canı istese, kurşunu hayvanın iki gözünün ortasına, ya da herhangi bir gözün bebeğine saptayabilirdi. Öyle yapmamış, hayvanı karnından vurmuştu. Ciğerlerin bir el

ayası gerisinden. Soluğunu engellemek için. Hızını kesecek kadar geriden de değil. Harikulâde bir erkek hayvandı. Kara boynuzu dağ gibiydi. İki ucu arasındaki açıklık bir buçuk metreden fazlaydı. Az kişiye nasip olurdu böyle bir hayvan avlamak. Hoş ilk kanı akıtan albay olduğuna göre, sonunda öldüren hangisi olursa olsun, hayvan artık ona ait demektir. Belinde asılı kupaya votka doldururken Peter Fungabera'ya gülümsedi.

«Na Zdorovye!» diye selâmladı onu. Göz kırpmadan votkayı bitirdi, gümüş kupayı tekrar doldurup ona da uzattı.

Peter kolalı, yeni ütülenmiş bir tulum giymişti. Göğsünde adının yazılı olduğu bir rozet vardı. Boynuna haki renkli ipek bir fular bağlamıştı. Başını açıktı. Güneşi yansıtıp da avı ürkütecek arma falan olmasın diye.

Gümüş kupayı kabul etti, kenarı üzerinden Rus'a baktı. O da Peter kadar boyluydu. Ama daha bile inceydi. Otuz yaş daha gençmişçesine dimdikti. Gözleri garip, soluk, zalim bir maviydi. Yüzü savaştan ve diğer çatışmalardan kalmış yara izleriyle kaplıydı. Ay yüzeyinin minyatürü gibi bir şeydi. Kafası traş edilmiş, yeni çıkan seyrek, kısacık saçlar gümüş rengiydi. Güneşte pırıl pırıl parlıyordu.

Peter Fungabera hoşlanıyordu bu adamdan. İmparator pelerini gibi taşıdığı o kudret havasından etkileniyordu. İçinde saklı o zalimlik, hemen hemen Afrikalıları hatırlatmaktaydı. Peter çok iyi anlardı bu duyguyu. Adamın hilekârlığı da hoşuna gidiyordu. Peşpeşe sıraladığı yalanlar, kurnazlıklar, yarı doğrular, doğrular... hepsinin birbirinden ayrılmaz hale gelişi! Adamdan taşan o tehlike duygusu heyecan veriyordu Peter'e öyle yoğun bir duyguydu ki, hemen hemen kendine özgü bir kokusu bile vardı. «ikimiz de aynı soydanız.» diye düşündü Peter kadehini havaya kaldırırken. Kavurucu içkiyi bir yudumda yuttu. Bitirdiği zaman solumasını dikkatle kontrol etti, rahatsızlık belirtisi göstermemeye çalıştı. Kupayı uzattı.

«Erkek gibi içiyorsun.» diye kabul etti Albay Bukharin. «Şimdi bakalım erkek gibi avlanmasını da biliyor musun?» Peter doğru tahmin etmişti. Bir sınavdı bu aslında. Votka da, bufalo avı da, hepsi. Kayıtsızlığını göstermek için omuz silkti. Rus işaret edip, biraz uzakta bekleyen profesyonel avcıyı çağırdı.

Avcı Zimbabwe doğumlu bir beyazdı. Yaşı otuzların sonlarına doğru yaklaşıyordu. Rolüne uygun olsun diye geniş kenarlı bir şapka, haki gömlek giymiş, göğsüne fişeklikler takmıştı. Gür, siyah, kıvrıkcık bir sakalı vardı. Yüzündeki ifade son derece mutsuzdu. Karnından yara almış bir bufaloyu ormanda izlemeye hazırlanan bir adamın tipik ifadesi.

«General Fungabera bir 458 istiyor.» dedi Albay Bukharin. Avcı sefil bir ifadeyle başını salladı. Bu sersem nasıl etmiş de o hareketsiz hedefi böyle saçma sapan bir yerinden vurmuştu sanki? Şu ana kadar şampiyonlar gibi ateş ediyordu. Off, şu orman da amma ürkütücüydü. Avcı elinde olmadan ürperdi. İki numaralı silahçının yaklaşması için parmaklarını şıklattı. Silahçı yaklaşıp bir ağır silah getirdi.

Rus alçak sesle. «Sen burada çantacılarla bekle.» dedi avcıya.

«Efendim!» diye itiraz etti avcı hemen. «Sizi yalnız yollayamam. Lisansımı elimden alırlar. Kurallar buna asla...»

«Yeter.» dedi Albay Bukharin.

«Ama. efendim, anlamıyorsunuz...»

«Yeter dedim!» Rus sesini yükseltmedi ama o solgun mavi gözler karşısındakini susturmaya yetti. Adam birden, bu insana karşı duyduğu korkunun, lisansını kaybetme korkusundan daha baskın

çıkıldığını anladı. Karşıdaki yaralı bufalonun korkusu bile hiç kalırdı bununkinin yanında. Hemen sindi, rahatlamış gibi geriye çekildi.

Rus onun elinden .458'i aldı, dolu olup olmadığını kontrol etti. sonra Peter Fungabera'ya uzattı. Peter tüfeği aldı, hafifçe gülümsedi, elinde şöyle bir tarttı, silahçıya geri verdi. Bukharin kır kaşlarından birini hafifçe kaldırdı, o da gülümsedi. Gülümsemesinde alay ve nefret birbirine karışıyordu.

Peter, Shona dilinde silahçıya çabucak bir şeyler söyledi. «Eh he, mambo!»

Adam koştu, diğer çantacılardan bir başka silah aldı. Peter'e getirdi, saygısını göstermek için hafifçe eğildi.

Peter bu yenisini de elinde tarttı. Kısa bir kılıçtı bu sefer gelen. Kabzası sert ağaçtandı, üzerine bakır tel sarılmıştı. Bıçağı hemen hemen elli santim boyunda, on santim genişliğindeydi. Peter bıçağın kenarıyla, parmağının üzerindeki tüyleri yavaşça traş edip keskinliği denedi, sonra kararlı bir hareketle ceketini, pantolonunu, av botlarını çıkardı.

Üzerinde yalnızca zeytin yeşili şortu, bir de elinde bıçağı kalmıştı. «Bu Afrika tarzı, Albayım.» Rus artık gülümsemedi. Peter nezaketle. «Ama sizin yaşınızda birinin bu tarz avlanmasını beklemiyorum.» dedi. «Siz yine tüfeğinizi kullanabilirsiniz.» Rus hafifçe başını sallayıp bu ödünü kabul etti. Bir puan kaybetmiş sayılırdı. Ama bakalım bu kara mujik kasıldığı kadar usta mı, diye düşündü. Yerdeki izlere baktı. Hayvanın izleri, fincan tabakları kadar kocamandı. Damlayan sulu kanlar, delinen barsaklardan dökülen yeşilimsi sarı sıvı dışkılarına karışmaktaydı.

«Ben izleyeceğim.» dedi. «Sen de fırsatını kollayacaksın.»

Rahat adımlarla ilerlediler. Rus beş adım kadar öndeydi. Kanlı izlere doğru eğilmiş durumda yürüyordu. Peter Fungabera onun arkasında, bıçağı kolunun altına doğru saklamış durumda ilerlemekteydi. Kara gözleri ilerdeki çalılıarı düzenli biçimde inceliyor, hayvanın tümünü görmeyi beklemiyor, ufak tefek belirtileri arıyordu. Belki ıslak bir burunun parıltısı, ya da büyük boynuzun kıvrımının bir kenarı.

Yirmi adım kadar gittikten sonra çalılar çevrelerine kapanır gibi oldu. Sera gibi yemyeşildi her taraf. Bitkiler onları soluksuz bırakıyordu. Ortalık yaprak küfü kokuyor, yerdeki nemli yapraklar ayak seslerini örtüyordu. Sessizlik eziyordu insanı. Rus terlemeye başlamıştı. Gömleğinin sırtı, iki küreğinin arası sıırılsıklamdı. Ensesinde ter damlaları boncuk boncuk parlıyordu. Peter onun derin derin soluyuşunu duymaktaydı. Ama bunun korkudan değil, avcının o zevkli heyecanından olduğunu içgüdüyle anlamıştı.

Peter Fungabera aynı duyguyu paylaşmıyordu. Onun içinde. korkunun bulunması gereken yerde, buz gibi bir soğukluk vardı. Çete savaşı sırasında eğitmişti kendisini buna. Gerekli bir şeydi bu yaptığı. Bıçakla yapacağı bu av da gerekliydi. Tek amacı, şu Rus'u etkilemekti. Peter Fungabera tüm korkularını ve duygularını o soğuklukla uyuşturarak kendini hazırladı. Kaslarının dolgunlaştığını, sınırlarında gerilimin biriktiğini hissetti. Bir ok gibiydi tüm vücudu. Yaya dayalı, atılmaya hazır bir ok gibi.

Gözleri izlerin gittiği, aralarında kaybolduğu çalılara pek az bakıyordu. Asıl dikkati iki yandaydı. Avladıkları bu hayvan Afrika'nın en kurnaz ve en tehlikeli hayvanıydı. Bir tek leopar hariç belki. Ama onda yüz leoparın kuvvetine denk bir kuvvet de vardı. Arslan olsa, saldırmadan önce kükrer, fil olsa, göğsüne kurşun yiyince kaçardı. Ama Cape bufalosu sessiz gelirdi. Saldırısını önleyebilecek tek şey... öldürmekti.

Kocaman, maden gibi mavi bir sinek Peter Fungabera'nın dudağına kondu, burun deliğine doğru tırmandı. Peter'in konsantrasyonu o kadar derindi ki onu farketmedi bile. İki yana bakıyor, kendini oralara karşı kolluyordu.

Rus yerdeki izleri kontrol etti, değişikliğe uğradığını farkettiler. İzler derindi burada. Yerde kümelenmiş kanlı pislikle vardı. Hayvan burada durmuştu. İlk kaçıışından sonra. Peter Fungabera onu gözünde canlandırabiliyordu. Kocaman ve siyah. Burnu havada. Karnındaki o acıyla başını çevirmiş, avcılarının tarafına bakıyor. Barsakları elinde olmaksızın boşalıyor. Durmuş, dinlemişti, peşinden gelen sesleri. Nefret ve öfke kaplamıştı içini. Öldürme öfkesi asıl o anda başlamıştı. Sonra başını eğmiş, acılar içinde yoluna devam etmişti.

Rus başını çevirip Peter'e baktı. Konuşmak zorunda değillerdi. Birlikte ilerlediler.

Hayvan otovistik bir bellekle hareket ediyordu. Yaptığı her şey ataları taralından da sayısız kereler yapılmıştı. Kurşunu yediği zamanki o dörtlüye kaçıışından, durup dinleyişine, arkaya bakışına, kaslarına güç toplayıp, vücudunun arka kısmını rüzgâra vermeye çalışarak ilerleyişine, böylece avcılarının kokusunu her zaman alabilmeyi amaçlamasına, tuzak arayarak başını iki yana çevirişine kadar hepsi bir planın parçaları gibi önceden hazır hareketlerdi.

On adımlık ufak bir meydanı geçmiş, karşı çalılıklara yürüyüp oradaki yapraklara alnını dayamış, kanlarını oraya bulaştırmış. sonra elli adım daha gitmişti. Birden yana döndü, geniş bir çember çizerek geriye doğru yürüdü. Amaçlı gidiyordu artık. Sessiz ve dikkatli. Tekrar aynı meydana döndü.

Orada durdu. Karşı taraftaki çalılıkların gerisindeydi. Az önce kendi bıraktığı kanlı izlere yan taraftan bakıyordu. Sık yapraklar vücudunu tümüyle saklamaktaydı. Korkunç bir sessizlik ve hareketsizlik içindeydi. Isırgan sinekler yarasına konarken ne onları kovdu, ne de kuyruğunu salladı. Kulaklarını oynatmadı Öne doğru uzatmıştı onları. Kanlı izlerin üzerinde avcılarının görünmesini beklerken gözlerini bile kırpmıyordu.

Rus hafif bir adım atıp meydanlığa çıktı. Gözleri karşıdaki kanlı yapraklarda. hayvanın kendine yol açtığı çalılardaydı. Sessizce ilerledi. Peter Fungabera onu izlerken iki yanı kontrol ediyordu. Dans eder gibiydi adımları. Vücudunu ince bir ter tabakası kaplamıştı. Göğsündeki yassı, sert kaslar her hareketinde biçim değiştiriyordu.

Hayvanın gözünü gördü. Işığı yansıtmış, bir an kalp para gibi parlamıştı o göz. Sol elinin parmaklarını şıklattı. Rus olduğu yerde dondu. Peter Fungabera bufalonun gözüne baktı. Ne gördüğünden emin olamıyordu ama, onun tam olması gereken yerde olduğundan emindi... otuz metre kadar solda bir U dönüşü yapsa, tam oraya gelirdi.

Peter gözlerini kırptırdı, görüntü birden netleşti. Artık yalnız gözü değil, ağaç dalı kadar hareketsiz duran boynuzu da görüyordu. Bakışları tekrar göze döndüğünde, içinde cehennemlerin tutuşmakta oluşunu anladı.

Hayvan saldırdı. Orman birden önünde açıldı, dallar yarıldı, çatırdadı, kırıldı, yapraklar titredi, hayvan meydana fırladı. Yengeç gibi yan yan geliyordu. Son anda dönüp saldırışına kadar, nice avcıyı kandırmıştı bu hareket.

Hızla geldi. Böylesine kocaman bir hayvanın bu kadar hızlı hareket edebilmesi inanılacak şey değildi. Bir granit kaya kadar geniş ve yüksekti. Sırtı ve omuzları, kuru çamurlarla kaplıydı. Yer yer tüyü dökülmüş kel kısımlar vardı. Diken yaralarıyla aslan pençelerinin açtığı yaralar da, eski olmasına rağmen, belli oluyordu.

Açık ağzından gümüş renkli salya akmaktaydı. Kılılı yanaklarında da gözyaşı izleri görünüyordu.

insan iki koluyla o boyuna sarılamazdı. İki kolunu açsa o iki boynuzun uçlarına dokunamazdı. Boğazında üzüm salkımı gibi çıkıntılar, Sonra çevresine yaydığı o boğucu dışkı kokusu!

O öldürmeye hazır öfkesiyle, görkemli biçimde yaklaştı. Peter Fungabera da onu karşılamak üzere ilerledi. Tam Rus'un önünden geçerken. Albay da tüfeğim doğrultuyordu. Peter hedefle arasına girip onu engelledi, namluyu yukarıya kaldırmak zorunda bıraktı. Kara bir orman yarattığı gibi hareket ediyordu Peter. Hayvanın yanlamasına ilerleyişine karşı, ters açıdan yaklaşıyordu. Hayvanın dengesi bu yüzden bozuldu. Peter'e. gerilerken yumruk yemiş bir boksörün bakışıyla baktı. Peter vücudunun yalnızca üst kısmını geriye attı kendisine doğru savrulan boynuzdan kaçtı, hayvanın başı savuruşun sonunda yukarı kalkarken tekrar yanaştı.

O anda hayvan savunmasızdı. Çenesinden ön bacaklarının başladığı yere kadar olan kısmı açıktaydı. Peter Fungabera vücudunun tüm gücüyle bıçağını savurdu ve yüklendi.

Hayvan da bıçağa doğru atılıyordu. Bıçak vücuduna pamuğa gömülen bir ayak gibi emme sesi çıkararak gömüldü. Peter'in sağ elinin parmakları da bıçağın peşinden yaraya girdi, görünmez oldu. Fıskıran kanlar omuzlarını kapladı. Peter bıçağın kabzasını bıraktı, dönerek uzaklaştı, hayvan göğsündeki uzun çeliğin geldiği yere dönerken karşısını boş buldu. Peter'i izlemek istedi, ama ön bacakları kazık kesilmiş gibi oldu, karşısındaki adama bakarken bakışları matlaştı.

Peter Fungabera onun önünden geçti. İki kolunu sevinçle havaya kaldırmıştı. «Ha, yerleri sarsan sen!» diye haykırdı Shona dilinde. «Ha, gökleri gürleten!»

Hayvan öne iki adım attı, birden içinde bir şey yarıldı. Açılmış burun deliklerinden kanlar boşaldı. Ağzını açtı, böğürdü. göğsünden yükselen kanlar ağızından fişkirip taşı. Koca hayvan, dengesini bulmaya çalışarak döndü, sendeledi.

«Geber, kara Tanrılar tohumu!» diye bağırdı Peter. «Geleceğin kralının çeliğini hisset, sonra da geber!»

Hayvan yıkıldı. Ağırlığı yere çökünce ayaklarının altındaki zemin titredi.

Peter Fungabera, gözlerin matlaşmakta olduğu o koca kafaya yaklaştı, tek dizini yere dayadı, iki ovucuna, ağızdan boşalan taze. sıcak kanları doldurdu, ağızına götürüp sanki şarapmış gibi içti. Kanlar kollarından aktı, çenesinden damladı. Peter güldü. Çıkardığı ses Rus'un sirke gibi kanını dondurdu.

«Canlı kanını içtim senin, koca boğa! Kuvvetin bana geçti artık!» diye bağırdı Peter. Hayvan da aynı anda sırtını kavislendirdi, son ölüm ürpertisini geçirdi.

***

Peter Fungabera duşunu yapmış, kıyafetini değiştirmişti. Siyah pantolonunun iki yanında bordo şeritler vardı. Kısa ceketi de tugayının rengi olan bordo rengindeydi. Yakası siyah ipektendi, beyaz gömleğinin önü kolalı, yakası kanat gibiydi. Boynunda papyon kravatı vardı. Göğsüne iki sıra minyatür madalyalar takmıştı.

Kamp hizmetkarları sofrayı, yayık dallı bir mhobahoba ağacının altında hazırlamışlardı. Çimenlik bir meydanın kenarında, asıl kamptan görünmeyen, duyulmayan bir yerde, masada bir şişe Chivas Regal viski, bir şişe votka, bir kova buz ve iki kristal kadeh görölmekteydi.

Albay Nikolai Bukharin, Peter'in karşısında oturuyordu.

Uzun, pamuklu gömleğini, şalvar gibi Kazak pantolonunun üzerine bırakmış, beline bir kuşak sarmıştı. Ayaklarında yumuşacık deri çizmeler vardı, öne doğru eğilip bardakları doldurdu. birini Peter'e uzattı.

Bu sefer süslü kelimeler söyleyip şerefe kadeh kaldırmadılar. Yavaşça içtiler, bir yandan Afrika göklerinin morarışını seyrettiler. Birlikte tehlikeye atılmış ve sonunda birbirine saygı duymuş iki adamı bu sessizlik rahatlatıyordu. Uyum içindeydiler. Her biri, birlikte ölmeye lâıyk bir insanla beraberdi. Ya da ölesiye savaşmaya lâıyk bir düşmanla.

Sonunda Albay Bukharin bardağını masaya çat diye bıraktı.

«Eee, dostum, söyle bana ne istediğini bakalım,» dedi.

Peter Fungabera en basit ifadeyle. «Bu toprağı istiyorum.» diye karşılık verdi.

«Hepsini mi?» diye sordu albay.

«Hepsini.»

«Yalnız Zimbabwe'yi değil yani!»

«Yalnız Zimbabwe'yi değil.»

«Biz de onu elde etmene yardım edeceğiz, öyle mi?»

«Evet,»

«Ya karşılığında?»

«Benim dostluğum.»

«Ölene kadar dostluğun mu?» dedi albay kuru bir sesle. «Yoksa istediğini elde edip yeni bir dost bulana kadar dostluğun mu?»

Peter gülümsedi. Aynı dili konuşuyor, birbirlerini iyi anlıyorlardı.

Rus bu sefer. «Ebedi dostluğa dair bize ne gibi somut simgeler verebilirsin?» diye direndi.

Peter, «Benim ülkem gibi fakir bir ülke.» diye omuz silkti. «Size ancak birkaç stratejik mineral verebilirim... nikel, krom, titanyum, berilyum... biraz da altın.» Rus anlayışlı anlayışlı başını salladı. «Bunlar bize yararlı olur.»

«Sonra ben Zimbabwe'nin Monamatapo'sı olunca, gözlerim çevreme bakmaya başlar elbette...»

«Elbette.» Rus onun gözlerine bakıyordu. Hoşlanmazdı siyahlardan. Irkçılık Rusların içine işlemişti. Ne renklerini severdi. ne de kokularını... ama bu adam!

«Gözlerim o zaman güneye dönebilir.» dedi Peter Fungabera alçak sesle Ha! Albay Bukharin sevincini karanlık bir ifadenin ardına sakladı. Bu adam farklıydı!

«Sizin gözlerinizin epey zamandan beri bakmakta olduğı yere.» diye devam etti Peter. Rus

neredeysse alkışlayacaktı.

«Ne göreceksin güneyde. Yoldaş General?»

«Esir edilmiş, ayaklanmaya hazır insanlar göreceğim.»

«Başka ne?»

«Witwatersrand'in ve Free State arazilerinin altınlarını göreceğim. Kimberley'in elmaslarını göreceğim. Uranyumu, platini. gümüşü, bakın.. yani bu dünyanın en zengin hazinelerinden birini göreceğim.»

«Evet,» diye onu teşvik etti Rus sevinçle. Bu adam zekiydi. Kafası çalışıyordu. Bu işe yetecek cesareti de vardı.

«Batı dünyasını bölen bir üs göreceğim. Hem güney Atlantığı, hem Hint okyanusunu kontrol eden, Basrayla Avrupa'nın, Basrayla Amerikalıların yolu üzerine oturmuş bir üs göreceğim.»

Rus elini havaya kaldırdı. «Bu düşünceler seni nereye yöneltecek?»

«Güneydeki bu ülkenin, uluslar topluluğunda hakettiği yere yükselmesini sağlamak benim görevim olacak, özgürlük âşıklarının en büyüğü olan Sovyet Sosyalist Cumhuriyetler Birliği'nin vesayeti ve koruması altında.»

Rus başını salladı. Gözlerini hala onunkilerden ayırmıyordu. Evet, bu siyah adam bir amaca sahipti. Güney gerçekten büyük ödül. Ama onu kazanabilmek için, boğarcasına sınımsız kavramak kuşatmak zorundaydılar. Doğuda zaten Mozambik ellerindeydi. Batıda Angola onlarındı. Namibia da yakında ellerine geçecekti. Ödülü tecrid edebilmek için yalnızca kuzeyi elde etmeye ihtiyaçları vardı. Kuzey de, Zimbabwe'ydi. Bu adam verebilirdi onu onlara.

Albay Bukharin oturduğu kamp sandalyesinde öne doğru eğildi, sesi iş bitirmeye yönelik, sabırsız bir ses haline dönüştü.

«Ya fırsat?»

«Ekonomik kargaşa ve kabileler arası çatışmalar. Merkezi hükümetin çöküşü.»

«Bu hükümet, ekonomik krizi kendi yaratıp senin ekmeğine yağ sürüyor.» diye gözlemde bulundu Rus. «Sen de kabile çatışmalarını körükleyip işi kolaylaştırıyorsun.»

«Teşekkür ederim, yoldaş.»

«Ama... köylülerin yönlendirilecek hale gelmesi için önce biraz aç kalmaları gerek.»

«Sahipleri beyaz olan çiftlikleri kamulaştırmak için hükümete baskı yapıyorum, beyaz çiftçiler olmadı mı, size epey büyük çapta bir açlık vaat edebilirim.» Peter Fungabera gülümsüyordu.

«Bir başlangıç yapmışsın diye duydum. Kendi arazini edinmişsin, kutlarım. King's Lynn miydi? Adı öyleydi, değil mi?»

«İyi izliyorsunuz. Albayım.»

«İzlemek benim görevim. Ama sıra devletin yularını ele olmaya gelince, insanlar karşılarında nasıl birini görmek ister?»

«Güçlü birini.» dedi Peter hiç düşünmeden. «Amansızlığım kanıtlamış birini.»

«Seninki de önce çete savaşında, son zamanlarda da Matebeleland'a iyice kanıtlandı.»

«Çekiciliği, kişiliği olan. Halkın iyi tanıdığı bir insan.»

«Harare sokaklarında kadınlar sana şarkılar söylüyor. Televizyonda yüzünün görünmediği,

gazetelerin baş sayfasında resminin basılmadığı gün geçmiyor.»

«Arkasında kuvvet bulunan bir insan.»

«Üçüncü Tugay.» diye başını salladı Rus. «Ve birde SSCB halkının dostluğu. Ama...» Durakladı. «İki soruya hala cevap vermek gerek. Yoldaş General.»

«Buyrun?»

«Birincisi, bizler gibi insanlar arasında ele alınması pek tatsız bir konu. para. Bana fon verenler tedirginleşebilir. Masraflarınız bize yolladığınız fildişi ve postların gelirini aşmaya başladı...» Tartışma başlamasın diye elini tekrar havaya kaldırdı. Yaşlı bir eldi eli. Üzerinde karaciğer lekeleri, mavi damarlar vardı. «Biliyorum, biz bütün bu işleri sırf özgürlük aşkı uğruna yapmalıyız. Para denilen şey, kapitalizme özgü ayıp bir şeydir. Ama bu dünyada hiçbir şey kusursuz değil. Kısacası, Yoldaş General. Moskova'nın size ayırdığı kredinin sınırlarına varmak üzeresiniz.»

«Anlıyorum,» diye başını salladı Peter Fungabera. «İkinci sorunuz nedir?»

«Matabele kabilesi. Bunlar savaşçı ve zor insanlar. Biliyorum. onları isyana teşvik etmek, şimdiki hükümeti batının gözünde gaddarlıkla suçlamak istediniz ve buna zorunluydunuz. Ama sonra ne olacak? Siz iktidara gelince onları nasıl kontrol edebileceksiniz?»

«Bu soruların ikisine de bir tek isimle cevap vereceğim.» dedi Peter Fungabera.

«O isim?»

«Tungata Zebiwe.»

«Ha! Evet! Tungata Zebiwe. Matabele lideri. Onu hapsedtirmiştin. Bu zamana kadar tasfiye edilmiştir sanıyordum.»

«Onu çok gizli yerde, güvenlik altında tutuyorum. Buraya yakın rehabilitasyon merkezlerimden birinde.»

«Açıkla.»

«Önce parayı.»

«Bildiğimiz kadarıyla Tungata Zebiwe zengin bir adam değil.» diye mırıldandı Rus.

«İkiyüz milyon Amerikan dolarını aşabilecek bir servetin anahtarı onun elinde.»

Rus kırçıl kaşını inanmaz bir ifadeyle havaya kaldırdı. Peter bu ifadeyi artık iyi tanımaya başlamıştı. Tedirgin oluyordu artık.

«Elmaslar.» dedi.

Rus iki elini iki yana açarak. «Ana vatan dünyanın en büyük üreticilerinden biri zaten.» deyiverdi.

«Sanayi elması değil. Kömür de değil. Mücevher taşı. Birinci su. İri taşlar. Kocaman taşlar. Dünyada çıkarılmış olanların en iyilerinden.»

Rus düşünceli görünüyordu. «Eğer bu doğruysa...»

«Doğru! Ama daha fazlasını açıklamayacağım. Henüz»

«Pekâlâ. Hiç değilse bizim maliyedeki nekeslere bir para vaadi sunabilirim. Gelelim ikinci soruya. Matabelelere. Hepsini yok edemezsin. Kadınıyla çocuğuyla.»

Peter Fungabera başını üzgün üzgün iki yana salladı. «Maalesef hayır. En iyi yol o olmasına rağmen. Amerika ve İngiltere izin vermez. Hayır, benim buna da cevabım Tungata Zebiwe. Ben ülkeyi ele geçirince o tekrar ortaya çıkacak. Hemen hemen bir mucize gibi, geri gelecek, ölümden

dönecek. Matabele kabilesi sevinçten çılgına dönecek. Onun peşinden gidecekler. Ona tapacaklar. Ben de onu kendime başkan yardımcısı yapacağım.»

«Senden nefret ediyorum. Onu mahvettin. Serbest bıraktığın anda öcünü almaya kalkacaktır.»

«Hayır!» Peter başını iki yana sallıyordu. «Onu size yollayacağım. Sizin zor durumlar için özel klinikleriniz var. değil mi? Akıl hastaları orada ilaçlarla tedavi görüyorlar... başka teknikler de kullanılıyor... o hastaları tekrar mantıklı hale getirebilmek için. Bu sefer Rus gülmesini tutamadı. Kendine bir votka daha doldurdu. için için gülerken sarsılıyordu. Peter'e baktığında, o solgun gözlerde ilk defa saygı vardı.

«Şerefine içiyorum. Zimbabwe Monamatapo'sı. Bin yıl saltanat süresin!»

Bardağını bıraktı, çayıra doğru baktı. Bir zebra sürüsü ilerdeki su başına gelmiş, su içiyorlardı. Korkak ve sinirliydi. Aslanlar pusu kurardı çünkü genellikle su başlarında. Sonunda diz boyu suya girdiler, dudaklarını hep birlikte suya daldırdılar. Az sonra içlerinden yaşlı bir erkek homurdandı, hepsi birlikte dörtnala uzaklaştılar.

«Sözünü ettiğin tedavi pek katı bir şeydir.» dedi Albay Bukharin. Gözleri zebra sürüsünü izliyordu. «Bazı hastalar sağ çıkmaz o tedaviden. Çıkanlar da... değişir.»

«Zihinleri bozulur.» diye tamamladı Peter «Basit anlamda, evet,»

«Bana onun vücudu lâzım, beyni değil. Ben bir kukla istiyorum. bir insan değil.»

«Bunu sağlayabiliriz. Ne zaman yollayacaksın onu bize?»

«Önce elmaslar.» dedi Peter.

«Elbette. Önce elmaslar. Ne kadar sürer?»

Peter omuzlarını kaldırdı. «Fazla sürmez.»

«Hazır olduğun zaman sana bir doktor yollarım. Yanında gerekli ilaçlarla. Tungata Zebiwe'yi fildişini yolladığın yoldan çıkarırız. Uçakla DaresSalaam'a oradan da bizim şileplerden biriyle Odessa'ya.»

«Kabul.»

«Buraya yakın bir yerde demiştin, değil mi? Onu görmek isterim.»

«Akıllıca bir davranış olur mu?»

«Lütfen suyuma git!» Albay Bukharin'in ağzından çıkınca bu bir rica değil, bir emir oluyordu.

***

Tungata Zebiwe öğlen güneşi altında ayakta duruyordu. beyaza badana edilmiş, güneş ışınlarını yakalayıp kocaman bir ayna gibi geri vuran, dümdüz bir duvarın karşısındaydı. Güneş doğduğundan beri duruyordu orada.

Anadan doğmaydı Tungata. İki yanındaki iki adam gibi. Üçü de öyle zayıflar ki, her bir kaburgaları tane tane görünüyordu. Omurgalarının omurları, sırtlarının ortasında bir tespilin boncukları gibi çıkık çıkık duruyordu. Duvardan yansıyan güneşe karşı Tungata gözlerini iyice kısımış, incecik birer yarık durumuna getirmişti ama, başının dönmemesi için de tüm dikkatini badnadaki bir noktacığa vermişti. O baş dönmesi iki yanındaki adamları birkaç defa yere yıkmıştı sabahtan beri. Ancak nöbetçilerin kırbaçları ayağa kaldıramıştı onları tekrar. Şu anda da, ayakta dururken sallanıyorlardı.

«Cesaret, kardeşlerim.» diye fısıldadı Tungata. Sindebele dilinde. «Shona köpeklerinin sizi yenik görmesine izin vermeyin.» Yıkılmamakta kararlıydı. Duvardaki o minik gamzeye bakıp duruyordu. Bir kurşun deliğiymi orası. Üstüne badana çekilmişti. Her idamdan sonra mutlaka badana ederlerdi. Bu konuya büyük önem verirlerdi.

«Amanzi!» diye tısladı sağındaki adam. «Su!»

«Onu düşünme.» diye emir verdi Tungata ona. «Konuşma da o konuda. Yoksa seni deli eder.» Sıcaklık duvardan fiziksel ağırlığı olan dalgalar halinde geliyordu.

«Kör oldum.» diye fısıldadı öteki adam. «Göremiyorum.» beyaz ışık gözlerini kavurmuş, kar körlüğü gibi bir duruma yo! açmıştı.

«Shona köpeklerinin iğrenç suratlarından başka görececek bir şey yok zaten.» dedi Tungata. «Körlüğüne şükret, dostum.» Birden arkalarında Shona dilinde sert emirler duyuldu, sonra ayak sesleri geldi.

«Geliyorlar.» dedi körleşmiş Matabele. Tungata Zebiwe içinde bir pişmanlık duygusunun kabardığını hissetti.

Evet geliyorlardı sonunda. Bu sefer kendisi için.

Haftalardır süren tutukluluğunun her gününde, idam mangasının ayak seslerini öğle saatinde dinlemiş durmuştu. Bu seferki kendisi içindi. Ölümden korkmuyordu ama içine bir hüznün duygusu yerleşmişti. Korkunç bir kâbusu yaşayan halkına yardım edememesi yazıktı. Kadını bir daha göremeyeceğini düşünmek de üzüyordu onu. Kadını ona. çok istediği oğlunu hiçbir zaman doğuramayacaktı. O kadar çok şey vaadeden hayatının meyvesini vermeden sona ermesi acıydı. Çok eskiyi hatırladı. Büyükbabasının yanında durmuş, mısır tarlalarına bakıyordu. Ani bir fırtınanın harab ettiği mısır tarlalarına «Onca iş boşa gitti... ne yazık!» demişti büyükbabası. Tungata bu sözleri kendi kendine tekrarlar kaba eller uzandı, onu çekip, duvarın önündeki tahta hedefin önüne getirdi.

Ellerini tahtalara bağladılar. Tungata gözlerini açtı. Duvardan kurtulduğu için duyduğu sevinç, karşısındaki silahlı adamları görünce karardı.

Öteki iki çıplak Matabele'yi de duvarın oradan alıp getirdiler. Kör olanı dizlerinin üzerine yıkıldı. Yorgunluktan ve korkudan dermanı kesilmişti. Barsakları isteği dışında boşalıverdi. Nöbetçiler tiksintiyle güldüler.

«Ayağa kalk!» diye emretti Tungata ona sert bir sesle. «Moşobane'nin gerçek bir evlâdı gibi ayakta öl!» Adam büyük çabalarla tekrar ayağa kalktı.

«Yürü yerinel!» diye emretti Tungata. «Biraz solunda.» Adam elleriyle yoklayarak ilerledi, hedefi buldu. Onu bağladılar.

İdam mangasında on kişi vardı. Başları da Üçüncü Tugay'dan bir yüzbaşıydı. Ağır adımlarla askerlerinin önünden geçti, her birinin tüfeğini kontrol etti. Shona dilinde onlara birkaç espri yaptı. Tungata anlayamadı. Adamlar güldüler. Gülüşlerinde arsız bir hava vardı. içki içmiş, ya da uyuşturucu almışlar gibi. Daha önce de yapmışlardı bu tür işi. Hoşlarına gittiği belliydi. Tungata savaşta onlar gibi pek çok insan tanımıştı. Şiddet ve kan bir tiryakilik haline gelmişti onlar için.

Yüzbaşı sıranın başına geri döndü, göğüs cebinden, ellene ellene hırpalanmış bir kâğıt çıkardı. Okurken yanlıklar yapıyor, kelimeleri yanlış telâffuz ediyordu. İngilizcesi pek zor anlaşılır türdendi.

«Devlet ve halk düşmanı olarak mahkûm edildiniz.» diye okudu. «Düzelmez olarak tanımlandınız, ölüm emriniz Zimbabwe Cumhuriyeti Başkan yardımcısı tarafından onaylanarak...» Tungata Zebiwe çenesini yukarı kaldırdı, şarkı söylemeye başladı. Sesi derin, tok ve çok güzeldi. Shona yüzbaşının tiz sesini bastırıyordu.

«Köstebekler yerin altındadır.

«Ölü mü onlar? diye sorar Maşobane kızları.» Matabele'lerin eski marşını söylüyordu, Birinci dörtlüğü bitirince iki yanındaki adamlara.

«Söyleyin!» diye emretti. «Matabele aslanının kükreyişini duysun bu Shona'lar.» Onlar da söylemeye başladılar:

«Taşın altından çıkan kora mambo gibi Ölüm sütünü çeliğimizle sağdık...» Karşılarında duran yüzbaşı bir emir verdi, adamları tek kişiymiş gibi sağ ayaklarıyla bir adım attılar ve tüfekleri kaldırdılar. Tungata şarkıyı sürdürüyordu. Onların ta gözlerinin içine bakıyor, meydan okuyordu. Yanındaki iki adam da ondan gelen güçle beslenerek seslerini yükselttiler. İkinci bir emir daha duyuldu. tüfekler nişan aldı. Askerlerin gözleri gezden baktı, üç çıplak Matabele güneşin altında şarkı söylemeyi sürdürdüler.

Birden bir mucize oldu. daha başka sesler de gelmeye boşladı. Uzaklardan, aynı savaş şarkısı söyleniyordu. Geçit töreni meydanının ilerisindeki tutuklu kulübelерinden geliyordu sesler. Yüzlerce tutuklu Matabele de onlarla birlikte söylüyor, onların ölüm anını paylaşıyor, onlara kuvvet ve cesaret veriyordu.

Shona yüzbaşı sağ elini havaya kaldırdı. Hayatının son saniyesinde Tungata'nın üzüntüsü birden yok oldu, yerine büyük bir gurur duygusu geldi. Erkek bunlar, diye düşündü. Ben olsam olmasam da. zorbalara karşı koyacaklar bunlar.

Yüzbaşı elini hızla aşağıya indirdi, «Ateş!» diye haykırdı.

Tüm tüfekler hemen hemen bir anda patladı. Manganın askerleri tüfeklerin geri tepmesiyle sallandılar... patlamanın sesi Tungata'nın kulaklarında öyle çınladı ki. elinde olmadan irkildi.

Kurşunların yaşayan ete girdiğini kulaklarıyla duydu. Göz ucuyla iki yanındaki adamların, çekiçle vurulmuş gibi geriye savrulduklarını gördü. Sonra kayışlarına asılı durumda öne sarktılar. Şarkıları dudaklarında kesiliverdi. Ama Tungata'nın ağzından hala yükseliyor. Tungata dimdik duruyordu.

Askerler tüfeklerini indirirken gülüp birbirlerini dürttüler. Büyük bir espriye tanık olmuşlardı sanki. Kulübelерden gelen şarkı sesi, ton değiştirmiş, bir ağıta dönüşmüştü. Sonunda Tungata'nın sesi de tekledi, durdu.

Başını çevirip yanındaki adamlara baktı. Kurşunları onlar paylaşmışlardı. Göğüsleri delik deşikti. Sinekler yaralara konmaya başlamışlardı bile.

Birden Tungata'nın dizleri bükülür gibi oldu. kararlılığının tükenmeye başladığını hissetti. Adım

adım. zorlukla kontrol altına alabildi kendini.

Shona yüzbaşı gelip onun karşısına dikildi. İngilizce olarak, Yaman şakaydı, ha?» dedi. «Koca adam seni!» Sevinçle sırttı, dönüp. «Su getirin!» diye seslendi.

Bir asker ona içinde dupduru su bulunan bir kâse uzattı. Yüzbaşı kâseyi aldı. Tungata suyun kokusunu alabiliyordu. Bushmen'lerin suyu kilometrelerce uzaktan koklayabildiği söylenirdi hep. Ama o bugüne kadar buna pek inanmamıştı. Suyun kokulu, taptaze, yeni dilimlenmiş kavun gibiydi. Boğazı spazmodik yutma hareketleriyle kıpırdandı. Refleksti bu. Gözlerini 0 kâseden alamıyordu.

Yüzbaşı kâseyi kendi dudaklarına kaldırdı, koca bir yudum aldı, ağzını çalkalayıp gürültüyle gargara yaptı, tükürüp Tungata'ya sırttı, köseyi onun suratına uzattı, yavaşça, bilinen şekilde eğdi, sular Tungata'nın ayakları dibine boşaldı. Bacaklarının dize kadar olan kısımlarına sıçradı. Her damla bir buz damlası gibi soğuktu. Tungata'nın vücudunun her hücresi o suya çılgınlık derecesinde özlem duymaktaydı. Yüzbaşı kâseyi iyice başaşağı edip son damlaları da akıttı.

«Koca adam!» diye tekrarladı, dönüp adamlarına bir emir daha haykırdı. Hepsi koşarak uzaklaştılar. Tungata'yı meydanın ortasında sineklerle ve iki cesetle bıraktılar.

Güneş batarken onu almaya geldiler. Bileklerindeki bağları kestikleri zaman, şiş ellerine yeniden kan giderken istemeyerek inledi, dizleri üstüne çoktu. Bacakları onu taşımıyordu artık. Askerler onu yarı taşıyarak, yarı sürükleyerek kulübesine götürdüler.

Oda çırılçıplaktı. Yalnızca bir köşede üzeri açık bir tuvalet kovası vardı. Çamur zeminin üzerinde, orta yerde iki de kâse duruyordu. Birinde su, ötekinde bir topak mısır unu keki vardı. Aşırı tuzluydu kek. Bunu yemenin acısını yarın susuzlukla ödeyecekti. Ama kuvvetli olması da şarttı.

Suyun yarısını içti, kalanını ertesi sabah için bıraktı, yere uzandı. Oluklu saç tavandan, gün boyu biriken sıcaklık hala üzerine dökülüyordu. Sabaha doğru soğuktan titreyeceğini de biliyordu. Vücudunun her eklemi ağrıyor, kafası güneşin ve ışığın etkisiyle zonkluyordu. Bir ara kafasının çatlayıp yarılacağından korktu.

Dışarda, kampın dikenli tellerinin dışında sırtlan sürüleri önlerine konan şöleni paylaşamayıp kavga etmekteydiler. Duyulan çığlıklar açgözlülüğün tipik örneğiydi. Arasına bir kemiğin dişler arasında parçalanma sesiyle noktalanıyordu.

Tungata bütün bunlara rağmen uyudu. Şafak vakti, sert ayak sesleriyle, haykırılan emirlerle uyandı. Sakladığı suyu hemen yuttu, kendini güçlendirmeye çalıştı, kovanın üzerine çömeldi Dün vücudu neredeyse ihanet ediyordu ona. Bugün öyle olmasına izin vermeyecekti.

Kapı birden açıldı.

«Çık dışarı. Matabele köpeği! Çık dışarı, kokmuş köpek!» Onu tekrar duvara götürdüler. Üç çıplak Matabele şimdiden orada duruyordu. Duvarın yeniden badana edilmiş olduğunu gördü. Bu işe çok önem veriyorlardı. Duvara altmış santim uzakta, yüzünü oraya dönüp durdu, önündeki gün için kendini çelikleştirmeye çalıştı.

Öğle vakti öteki üç odamı vurdular. Bu sefer Tungata onlara şarkıda önyak olamamıştı. Uğraşmıştı ama, boğazından ses çıkarmayı başaramamıştı. Öğleden sonra, bir ara gözlerinde kara ve ışıklı lekeler oynaşmaya başladı. Ama ne zaman bacaklarındaki derman tükenip bağlı bileklerine doğru yıkılsa, yukarı çekilmiş kollarının koltuk altlarında yarattığı acı onu tekrar kendine getiriyordu.

Susuzluk dayanılacak gibi değildi.

Kafasının içindeki karanlık lekeler giderek daha derinleşti, daha uzun süreli olmaya başladı.

Koltuk altlarındaki acı artık onu hayata tümüyle döndüremez oldu. Derken karanlıkların içinden bir ses konuştu.

«Sevgili dostum.» dedi o ses. «Bütün bunlar bana son derecede tatsız geliyor.»

Peter Fungabera'nın sesi karanlıkları kovaladı. Tungata'ya yeniden güc verdi. Doğrulmaya uğraştı, başını kaldırdı, görüşünü netleştirmeye çalıştı. Peter Fungabera'nın yüzüne baktı, nefreti hemen ona yoldaşlık etmeye yetiştirdi. Bu nefrete tüm gücünü ve kuvvetini borçluydu.

Peter Fungabera üniforma ve bere giymişti. Değneği sağ elindeydi. Yanında. Tungata'nın ömründe görmediği bir beyaz adam vardı. Uzun boylu, ince, yaşlıydı. Kafası yeni traş olmuş, yüzünün cildi eski yara izleriyle dolu, gözleri garip, soluk bir maviydi. Tungata bu gözlere bakınca, kobraya bakıyormuş gibi bir tiksinti duydu. Adam Tungata'yı doktorların gözlerinde görülebilen bir ilgiyle seyrediyordu. Bu gözlerde acıma ya da benzeri insanca duygular yoktu.

Peter, yanındaki beyaz adama, «Ne yazık ki Yoldaş Bakan Zebawe'yi en iyi durumda göremediniz.» dedi. «Çok kilo kaybetti. Ama buradan kaybetmedi...»

Peter Fungabera değneğin ucuyla Tungata'nın çıplak erkeklik organlarını havaya kaldırdı.

«Hiç böyle şey gördünüz mü?» diye sordu adama, Tungata bağlı olduğundan geri çekilemedi. Bu artık küçük düşmenin en son noktasıydı. Adamın bu küstahlığı, özel organlarına öyle bakması, incelemesi...

«Üç insana yeter bunlar.» dedi Peter, alaycı bir hayranlıkla. Tungata gözlerinde alevler tutuşarak, sessizce ona baktı.

Rus eliyle sabırsız bir hareket yaptı. Peter başını salladı.

«Haklısınız, vakit kaybediyoruz.» Kolundaki saate göz attı. sonra yakında durmakta olan yüzbaşıya döndü. Mangası da yüzbaşının arkasındaydı.

«Tutukluyu kaleye getirin.» dedi.

Tungata'yı oraya kadar taşımak zorunda kaldılar.

***

Ortadaki kayalık kopje'nin üzerinde Peter Fungabera'nın özel dairesi vardı. Çok yalın döşenmişti ama, toprak taban daha yeni süpürülmüş, sular serpilmişti. Peter'le Rus, çalışma masası olarak da kullanılan masanın iki yanındaki koltuklara oturmuşlardı. Karşı duvarda, onlara dönük bir tahta kerevet duruyordu.

Nöbetçiler Tungata'yı getirip oraya oturtular. Tungata onların elini itip dik oturdu, karşısındaki iki adama öfkeli bakışlarını dikti. Peter, yüzbaşuya Shona dilinde bir şey söyledi, kaba dokunmuş gri bir battaniye getirip Tungata'nın omuzlarına örttüler. Bir emir daha... yüzbaşı elindeki tepsinin içinde bir şişe votka, bir şişe viski, iki kadeh buz ve suyla tekrar girdi.

Tungata suya bakmadı. Tüm iradesini kullandı, gözlerini Peter Fungabera'nın yüzünden ayırmamayı başardı.

«Bak. böylesi çok daha uygarca.» dedi Peter. «Yoldaş Bakan Zebiwe. Shona dilini bilmez, yalnızca ilkel Sindebele lehçesini bilir. O zaman biz de, hepimizin bildiği bir dilde konuşalım... İngilizce.»

Votkayla viskiyi doldurdu. Buz kadehte tıkırdadığı zaman Tungata ürperdi, ama gözlerini Peter Fungabera'nın yüzünden ayırmadı.

«Bu bir brifing toplantısı.» diye açıkladı Peter. «Konuğumuz Afrika tarihini inceliyor.» Eliyle beyaz adamı gösteriyordu. «Bu ülke hakkında yazılan her şeyi okumuş ve hatırlıyor. Beri yandan sen de Kumalo ailesinin çocuğusun Tungata dostum. Matabele'lerin eski soyguncu krallarının soyundan geliyorsun. Bu toprağın gerçek sahibi olan Mashona halkını yüzyıllarca soyan, korkutan insanların soyundan. Bu nedenle, şimdi size anlatacaklarımı ikiniz de biliyor olabilirsiniz. Eğer biliyorsanız, hoşgörü göstermenizi rica ederim.» Viskisini yudumladı. Karşısındakilerin ikisi de ne konuştu, ne kıpırdadı.

«Yüzelli yıl geriye gitmemiz gerek.» dedi Peter. «Zulu Kralı Çaka'nın en sevdiği genç komutanlarından birinin, savaş ganimetlerini kralına getirmeyi reddettiği zaman. Bu adamın adı Mzilikazi idi. Kumalo ailesinden. Maşobane oğullarındandı. Zulu'ların bir kolu yani. Tarih onu ilk Matabele kralı olarak anacaktı. Bu arada söyleyeyim, bu adam kuracağı kabileye örnek olmuş biriydi. Soymanın, yağmalamanın, eziyet etmenin ustasıydı. Ünlü bir katildi. Beri yandan hırsız da. Kendi kralından çalmıştı bir kere. Ganimetin krala düşen payını vermemişti. Üstelik Mzilikazi korkaktı. Çünkü Kral Çaka onu cezalandırmak üzere çağırttığında, o kaçtı.» Peter. Tungata'ya gülümsedi. «Katil, hırsız ve korkak... böyle bir insandı Mzilikazi... Matabele'lerin babası! İşte bu tanım, o günden bugüne, kabilenin her üyesi için geçerli oldu. Katil! Hırsız! Korkak!» Bu hakaretleri zevkle tekrarlıyordu. Tungata ateş saçan gözlerle onun yüzüne bakmaktaydı.

«Sonunda bu üstün niteliklere sahip adam yanına birkaç hain Zulu daha takıp kuzeye doğru kaçtı. Yoluna çıkan daha zayıf kabilelerin başına belâ oldu, sürülerini ve genç kadınlarını çaldı. Büyük bir katliam oldu. Matabele bıçakları altında bir milyon masum insanın ruhunu teslim ettiği söylendi. Mzilikazi geçtiği yerlerde kurukafalarla yakılmış köylerle dolu bomboş bir alan bıraktı.

«Kıtanın kuzeyine doğru, kasa kavura ilerlerken, sonunda kendisinden daha kona susamış, daha gaddar bir grupta karşılaştı. beyaz adamlarla... Boerlerle. Onlar Mzilikazi'nin ünlü savaşçılarını kuduz köpekler gibi vurdular. O zaman korkak Mzilikazi yine kuzeye doğru kaçtı.» Peter bardağındaki buzları yavaşça salladı. Bu ses Tungata'nın gözlerini kırpıştırmasına yol açtı. Ama bardağa yine de bakmadı.

Atak Mzilikazi Limpopo nehrini geçti, karşısına otları tatlı, manzarası güzel bir diyar çıktı. Burada yumuşak huylu, doğayı seven insanlar yaşıyordu. Büyük taş kentler yaratmış bir uygarlığın

çocuklarıydılar. Bu insanlara Mzilikazi. 'Pislik yiyenler' diye isim taktı, onları kendi sürüsü olarak değerlendirdi. Gerçekten sürü muamelesi etti onlara. Zevk olsun diye öldürdü, kendi savaşçılarına esir sağlamak için besledi. Mashona'ların genç kadınları, eğer üretkenlerse, yeni savaşçılar doğurtmak amacıyla kullanıldı... ama bunları zaten biliyorsunuz.»

Beyaz adam. «Ana hatlarını biliyorum, evet,» dedi. «Ama sizin bu yorumunuzu bilmiyordum. Buradan do anlaşıyor ki tarih dediğimiz şey aslında galiplerin propagandasından ibaret bir şey.»

Peter güldü. «Bu sözü daha önce duymamıştım.» dedi. «Ama doğru. Şimdi de son galipler bizleriz. Yani Shona'lar. Demek ki tarihi yeniden yazma zamanı geldi.»

«Devam et.» dedi beyaz adam. «Sözlerini eğitici buluyorum.»

«Pekâlâ beyazların takvimiyle 1868 yılında Mzilikazi. şişko. safahata düşkün, hastalıklı kral. nihayet öldü... Adamlarının cesedi görmeden önce Matabeleland'ın sıcağında tam elli altı gün bekletmiş olmaları ilginçtir. Sonunda öyle kokmuş ki. Hayattayken ki kokusuna ulaşmış. Bu da Matabele'lerin bir başka çekici yanındır.» Tungata'nın itiraz etmesini bekledi, etmeyince devam etti.

«Yerine oğullarından Lobengula geçti. Rüzgâr kadar hızlı giden, anlamına geliyor. Babası kadar şişman, hilekâr ve kana susamış biriydi. Ama Matabele'lerin başına geçer geçmez dikilen iki fide, sonradan büyüyecek, şişman Kumolo kralını yere vuracaktı.»

Usta hikâyeciler gibi durakladı, anlattıklarının etkisini arttırmaya çalıştı. Sonra tek parmağını havaya kaldırdı. «Birincisi, yağmaladığı toprakların güneyinde, beyaz adamlar ıssız bir kopje'nin yanında pırıl pırıl bir çakıl buldular, ikincisi de kuzeydeki uzak bir adada sağlıksız bir genç beyaz, zayıf ciğerlerini güçlendirmek amacıyla bir gemiye binip güneye doğru yol almaya başladı.

«Kopje kısa zamanda beyaz karıncalar tarafından kazıldı, bir mil boyunda, dörtyüz kadem derinliğinde bir çukur açıldı beyaz adamlar oraya Kimberley dediler. Orayı yerli kabilelerden çalan İngiliz dışişleri bakanının adıydı bu.

«Sağlıksız genç beyazın adı Cecil John Rhodes'du. Matabele kralından bile gaddar, hain ve kurnaz olduğunu kısa zamanda kanıtladı. Kopje'nin parlak taşlarını keşfetmiş olan öteki beyaz adamları bir lokmada yalayıp yuttu. Korkuttu, tehdit etti, rüşvet verdi, hile yaptı, sonunda hepsini kendisi ele geçirdi. Dünyanın en zengin adamı oldu.

«Ama bu parlak çakılların kazanılabilmesi için onbinlerce insanın çalışması gerekiyordu. Yapılacak ağır iş çıkınca, nereye bakar beyaz Afrikalı?» Peter kıkır kıkır güldü, lâf olsun diye sorduğu bu soruyu cevapsız bıraktı.

«Cecil Rhodes siyah adamın ömrünün üç yılına karşılık, basit tayın, ucuz bir tüfek, birkaç da kuruş teklif etti. Saf siyahlar bu ücretleri kabul ettiler, patronlarını kat kat milyoner ettiler.

«Kimberley'e gelen siyahların arasında. Matabele'lerin genç amadoda'ları da vardı. Onları oraya Lobengula yollamıştı... size Lobengulo'nun hırsız olduğunu söylemiş miydim? Bu adamlara verdiği emir, parlak çakılları çalıp, gelirken geri getirmektir. Onbinlerce Matabele güneye doğru yola koyulup elmas işçisi olarak çalıştı ve döndüklerinde yanlarında elmas götürdüler.

«Seçtikleri elmaslar en büyük, en parlak olanlarıydı. Yıkama ve işleme süreci içinde en çok dikkati çekenlerdi. Kaç elması mı diyorsunuz? Polisin yakaladığı bir Matabele, toplam 348 karatlık, yani o zamanın fiyatıyla 3000 sterlin değerinde elmasları yutmuştu. Bugüne vursak 300.000 eder. Bir başkası bacağını yarmış, kaslarının arasına 200 karatlık bir tek elmas sokup dikmişti.»

Peter omuzlarını kaldırdı. «Bugünkü değeri ne kadardır, tanrı bilir. Belki iki milyon sterlini» Yaşlı beyaz adam o ana kadar kayıtsız, hatta ilgisiz bir tavırla dinlerken, bu söz üzerine öne eğildi. Başını

çevirmiş, Peter Fungabera'nın dudaklarına bakıyordu.

«Beyaz polislerin yakaladıklarıydı onlar. Ama onbinlerce Matabele de hiç yakalanmadan gidiyordu. Unutmayın ki kazıların ilk günlerinde siyah işçiler üzerinde hemen hemen hiçbir kontrol yoktu. Canları istediği gibi gidip gelirlerdi. Bazısı bir hafta çalışır, gider, bazısı bir yıl çalışırdı ama, gittikleri zaman o parlak çakıllar da onlarla birlikte gitti... saçlarında, yeni çizmelerinin topuklarında, ağızlarında, karınlarında, anüslerinde. kadınlarının vajinalarında... binlerce karatlık elmas gitti oradan kuzeye.

«Tabii bu böyle devam edemezdi. Rhodes sonunda bir kontrol sistemi getirdi. İşçiler üç yıllık anlaşmaları boyunca dikenli telle çevrili bir yerde, kilit altında tutuldular. Gitmeden önce anadan doğma soyuluyor, on gün boyunca karantina kulübelerinde gözlem altına alınıyorlardı. Bu süre içinde başları ve vücut tüyleri traş ediliyor, beyaz doktorlar vücutlarını muayene ediyor, yeni yara gibi görünen yerleri inceliyor, gerekirse neşterle tekrar acıyorlardı.

«Onlara bol bol hint yağı içiriliyordu. Tuvalet çukurlarına ince delikli tel süzgeçler takılmıştı. Dışkıları yıkanarak akıtılıyordu aşağıya. Ama Matabele'ler usta hırsızlardı. Yine de taşlarını oradan çıkarmanın yollarını buldular. Artık kuzeye doğru akan elmas ırmağı incelmış, cılız bir suya dönüşmüştü ama, hala yukarıya. Lobengula'ya ulaşmayı başarıyordu.

«Ne kadar elmas, diye soracaksınız yine. Ancak tahmin yürütebiliriz. Bozo, yani 'Balta' adlı bir Matabele vardı. Kimberley' den ayrılırken beline elmaslardan bir kuşak sarmıştı. Gandang'ın oğlu Bozo'yu duymuşsundur, sevgili Tungata. Senin büyükdedendi o. Ün salmış, korku salmış bir Matabele induna'sıydı. Saldırıları sırasında yüzlerce savunmasız Mashona'yı kılıçtan geçirmişti. Efsaneye göre, götürüp Lobengula'nın önüne serdiği elmas kemerin ağırlığı on deve kuşu yumurtasına eşitti. Bir tek devekuşu yumurtası, yaklaşık bir düzine tavuk yumurtası kadar olduğuna göre, efsanenin abartma payını çıksak bile. bugünün enflasyon parasıyla beş milyon sterlinlik bir servetten fazla demektir.

«Bir başka kaynak da bize Lobengula'nın beş küp dolusu birinci su elması olduğunu söylüyor. Beş galon elmas!. Yani De Beers'in merkezi elmas satış örgütünü kökünden sarsmaya yetecek kadar.

«Bir başka hikâye de. Lobengula'nın indunaları için, yani kabile danışmanları için düzenlediği khombisile'yi anlatır. Khombisile, Sindebele dilinde, sergi demektir.» Peter bunu beyaz adama açıkladıktan sonra devam etti. «Kral. kendi geniş evindeyken çırılçıplak soyunuyor, karıları koca vücudunu hayvan yağıyla yağlıyor, sonra elmasları bu yağlara yapıştırıyorlar. Tüm vücudu değerli taşlarla mozaik gibi kaplanıyor, yüz milyon sterlinlik bir heykel haline geliyor.

«İşte sorunuzun cevabı bu. baylar. Lobengula belki de bir tek yerde bir araya toplanmış en çok sayıda elmasın sahibiydi. De Beers'in Londra'daki merkezi satış örgütü hariç.

«Bütün bunlar olurken, dünyanın en zengin adamı Rhodes da Kimberley'de, kendi imparatorluğunu bir tutku haline getirmiş durumda, kuzeye doğru bakıp hayaller kuruyordu. Tutkusu öyle büyüktü ki, oraya artık, 'Benim kuzeyim,' demeye başlamıştı. Sonunda orayı da, tıpkı Kimberley'i aldığı gibi, adım adım aldı. Lobengula'yla temas etmek üzere elçiler yolladı. Topraklarındaki, bu arada Mashona ülkesindeki mineralleri çıkarmak için işçi yollayacağını söyledi, anlaşmaya çalıştı.

«Rhodes, İngiltere'deki beyaz Kraliçe'den Royal Charter şirketini kurmak için izin ve onay aldı, sonra katı, amansız adamlardan kurulu bir özel ordu yollayıp kopardığı bu hakları fiilen de almaya çalıştı. Lobengula böyle bir şey beklemiyordu. Çukur kazacak birkaç adam, evet... ama bir ordu dolusu kaba saba serüvenci, hayır.

«Başlangıçta Lobengula'nın itirazları bir işe yaramadı. beyazlar bastırıp duruyorlardı. Sonunda onu

korkunç bir hata yapmaya zorladılar. Lobengula kendi hayatını tehlikede gördü, adamlarını savaş düzeninde topladı.

«Zaten Rhodes'la adamlarının beklediği, planladığı da buydu. Vahşicesine Lobengula'nın gırtlığına çöktüler. En iyi askerlerini makineli kurşunlarıyla taradılar. Matabele ulusunu darmadağın ettiler. Sonra Lobengula'nın GuBulawayo'daki yerine doğruldular. Ama Lobengula kurnaz bir hırsız ve korkağın da biri olduğundan, çoktan yine kuzeye doğru kaçmıştı. Yanına karılarını, sürülerini, savaşçılarından geriye kalanları... ve tabii elmaslarını almıştı.

«Beyaz adamlardan kurulu küçük bir kuvvet onu bir süre izledi, sonunda bir Matabele tuzağıyla karşılaştılar ve hepsi öldürüldüler. Başka beyazlar da gelip Lobengula'yı izlerdi ama, o sırada yağmur mevsimi başladı, her tarafı çamura çevirdi, nehirler sel oldu aktı. Böylece de Lobengula kurtuldu. Hazinesiyle birlikte. Amaçsız adımlarla kuzeye doğru yoluna devam etti, sonunda daha ileri gitme isteğini de kaybetti.

«Vahşi ve ıssız bir yerde, baba bir kardeşi Gandang'ı yanına çağırdı, ulusunu ona emanet etti, son nefesine kadar korkak kaldığı için de sihirbaz doktoruna bir zehir hazırlatıp onu içti.»

«Gandang onun vücudunu mağarada dik durumda oturttu, çevresine özvarlığını sıraladı. Bıçaklarını, tüylerini, kürklerini, şiltesini, sandalyesini, silahlarını, bira fiçilerini... ve elmaslarını. Lobengula'nın cesedi oturur durumda, leopar derilerine sarıldı. ayaklarının dibine beş galonluk elmas küpleri kondu. Ondan sonra mağaranın ağız dikenle örüldü, saklandı. Gandang da Matabele ulusunu oradan tekrar güneye döndürüp Rhodes'in ve Royal Charter Şirketinin esiri durumuna soktu.

«Ne zaman oldu bunlar, diyeceksiniz. 1894'ün yağmur mevsiminde oldu. O kadar da eski değil. Yalnızca doksan yıl önce, «Nerede, diye soracaksınız. Cevap... şu anda oturduğumuz yere pek yakın. Herhalde aramızda yirmi mil bile yoktur. Lobengula. GuBulowayo'dan çıktığında dosdoğru kuzeye gitmişti. Umudunu kesip intihar ettiği zaman Zambezi nehrine varmak üzereydi.

«Bu hazine mağarasının yerini, yaşayan insanlar arasında bilen var mı, diye soracaksınız. Onun da cevabı evet!»

Peter Fungabera sustu, sonra birden bağırdı. «Ah. beni bağışla, sevgili Tungata. sana içecek bir şey vermeyi unuttum.» Bir bardak daha getirmeleri için seslendi, bardak geldiğinde kalkıp içine su ve buz koydu, kendi eliyle Tungata'ya götürdü.

Tungata bardağı iki eliyle tutup dikkatle, kontrollü yudumlarla içti. Azar azar.

«Nerede kalmıştım?» Peter Fungabera tekrar masanın yanındaki koltuğuna döndü.

«Bize mağarayı anlatıyordun.» Soluk gözlü beyaz adam dayanmamıştı.

«Ha. evet, öyle ya! Görünüşe göre Lobengula ölmeden önce. baba bir kardeşi olan bu Gandang'a elmasların korunması görevini vermişti. Efsaneye göre ona, 'Günün birinde halkımın bu elmaslara ihtiyacı olacak.' demişti. 'Sen. senin oğulların ve onların oğulları bu hazineyi o güne kadar saklayacaksınız.'

«Böylece bu sır Kumalo ailesi içinde, yani Matabele'lerin kral ailesi içinde babadan oğula geçmeye başladı. Seçilen bir erkek evlat, erkeklik yaşına gelince, babası ya da büyükbabası onu alıp özel bir hac seferine götürüyordu.»

Tungata çektiği işkencelerden öyle bitkindi ki. kendini halsiz ve ateşler içinde hissediyordu. Zihni sanki yüzüyor, midesindeki buzlu sular onu sarhoş ediyordu. Hayalle gerçek birbirine karışıyordu kafasında. Lobengula'nın mezarına yaptığı o hac seferinin anıları taptazeydi o anda. Peter Fungabera'nın sesini dinlerken, o günleri yeni baştan yaşıyormuş gibi oluyordu.

Rodezya Üniversitesine başladığı yıldı. Uzun bir tatili dedesiyle geçirmek üzere evine dönmüştü. Gideon Kumalo, Khami Misyon okulunun başöğretmeniydi. Bulawayo'nun hemen dışındaydı okul.

«Sana büyük bir müjdem var.» diye karşılamıştı ihtiyar onu. Gözlük camlarının gerisindeki gözleri gülüyordu. Az da olsa. görüyordu henüz. Ama bir beş yıl sonra hiç göremez olmuştu.

«Birlikte bir yolculuğa çıkacağız. Vundla.»

İhtiyar'ın ona taktığı isimdi o. Tavşan demekti. Afrikalılara pek sevimli gelen bir hayvandı tavşan. Sonradan esirler, tavşanlarla ilgili efsaneleri Amerika kıtasına da taşımışlardı.

Dedeyle torun otobüse binip kuzeye doğru yönelmişler, ıssız kavşaklarda belki beş altı kere otobüs değiştirmişler, bazen bir otobüsün gelmesini kırksekiz saat beklemişlerdi. Ama bu gecikmeler onların hiç canını sıkmamıştı. Bu geziyi bir piknik haline getirmişlerdi ikisi. Geceleri yaktıkları kamp ateşinin başına oturuyor, konuşuyorlardı.

Gideon dede ne de güzel hikâyeler anlatıyordu! Masallar, efsaneler, kabile öyküleri... ama Tungata'yı asıl etkileyen, hayran bırakan, tarihi. Bıkmadan elli kere dinleyebilirdi aynı olayı. Mzilikozi'nin Zululand'dan çıkışını. Boer'lerle yaptığı savaşı. Limpopo nehrini aşışını... Komutanlarının adlarını birer birer bilir, hangi savaşlarda ne onurlar kazandıklarını teklemekten sayabilirdi.

En sevdiği hikâye de, dedesinden dinlediği, 'dağın altına yol kazan Köstebeklerin hikâyesiydi. Büyükdedesi Bozo (Balta) kurmuş, eğitmiş, komuta etmişti o gruba. O köstebeklerin savaş şarkılarını söylemesini öğrenmişti Tungata. Günün birinde kusursuz bir dünyada kendisinin de o köstebeklere komuta edeceğinin hayalini kurardı. Başına tüyler de takarak.

Böyle böyle, gözü az gören sakallı ihtiyarla genç delikanlı gün boyunca, dostluk ede ede yolculuk etmişlerdi. Sonunda ihtiyar bindikleri köhne otobüsün şoföründen kendilerini bir ormanın kenarında indirmesini istemişti.

«8u noktayı iyi ezberle. Vundla.» diye talimat vermişti Gideon. «Burada ırmak kayadan aşağıya düşüyor, şu ilerdeki kopje de uyuyan bir aslana benziyor. Başlama noktası burası.»

Ormanın içinden kuzeye doğru yola koyulmuşlardı. Yön bulmak için kullandıkları ipuçlarını Gideon ona ezberletiyor, durmadan ezbere saydırıyordu. Kolay akılda kalsın diye, kafiyeli bir şiir haline bile sokulmuştu yol işaretleri. Tungata o şiiri hala şaşırmadan söyleyebilecek durumda olduğunu farketti.

«Baş nokta uyuyan aslan... baktığı yere yürü Fil geçidine varınca filin izini sürü...» Gideon'un ağır adımlarıyla üç gün daha yol gittikten sonra, dik bir tepeye tırmanmaya başlamışlardı. Tungata en sarp kısımlarda ihtiyara yardım ediyordu. Ve sonunda kendilerini Lobengula'nın mezarıyla karşı karşıya bulmuşlardı.

Tungata türbenin önünde diz çöktüğünü, kendi çakısıyla bileğini yardığını, kendi kanını emip türbenin önündeki koyaklara tükürdüğünü, dedesinin ardından gizlilik ve koruma konusundaki o korkunç yemini kelime kelime tekrarladığını da hatırlıyordu. Tabii yeminin içinde elmastan söz edilmiyordu. ihtiyar da öyle bir şey anlatmamıştı. Tungata yalnızca mezarın sırrını saklayacağına. o sırrı kendi seçtiği erkek evlâdına devredeceğine. 'Maşobane çocukları imdat diye bağırincaya kadar' bunun böyle devam edeceğine yemin etmişti. O gün mezarın taşları yarılıp açılacak. Lobengula'nın ruhunu serbest bırakacak, o ruh bir ateş gibi fırlayacaktı dışarı... Lobengula'nın ateşi!

Bu törenden sonra ihtiyar oradaki bir ağacın gölgesine uzanmış, gece bastırana kadar uyumuştur. Tungata ise uyanık kalmış, mezarı ve çevresini incelemiştir. Kendisini belli düşüncelere götüren bir

takım işaretler bulmuştu orada. Ama bunları dedesine anlatmamıştı. Ne o sıra. ne de dönüş yolculuğunda. Gideon'u telâşlandırmak, üzme istemiyordu. Onu çok seviyor. korumak istiyordu.

Peter Fungabera'nın sesi. hayallerini yarıda kesti, onu tekrar şimdiki zamana getirdi.

«Aslına bakarsanız şu anda Kumalo ailesinin seçkin bir üyesiyle, koca soyguncunun türbesinin bugünkü koruyucusuyla karşı karşıya olmak şerefine sahibiz. Yoldaş Bakan Tungata Zebiwe ile.»

Beyaz adamın soluk, zalim gözleri ona döndü. Tungata oturduğu kerevetin üzerinde kazık kesildi. Kendi sesini denediğinde. içtiği o bir damla suyun boğazını yumuşatmaya yettiğini gördü. Sesi derinden ve ölçülü çıktı. Yalnızca biraz hışırtılıydı.

«Kendini kandırıyorsun. Fungabera.» Bu adı bir hakaret gibi çıkarmaya çalışmıştı ağzından. Ama Peter'in gülümsemesi hiç bozulmadı. «Senin hayalinde uydurduğun bu saçmaları hiç bilmiyorum. zaten bilsem bile...» Tungata'nın cümleyi bitirmesine gerek yoktu.

«Çok sabırlı olduğumu göreceksin.» diye vaatte bulundu Peter ona. «O elmaslar orada doksan yıldır yatıyor. Birkaç hafta daha yatsa bozulacak değiller herhalde. Yanımda bir doktor getirdim. Senin tedavine nezaret edecek. Matabele'lere özgü cesaretin kırılana kadar bunun ne kadarına dayanabileceğini göreceğiz. Beri yandan, bu tatsızlığa herhangi bir anda son Vermek de senin elinde. Bizi Lobengula'nın mezarına götürmeyi seçebilirsin. Götürdükten sonra da. uçakla bu ülkeden ayrılıp istediğin yere gitmeni sağlayacağım...»

Peter sustu, Sonra teklifinin en tatlı bölümünü ortaya serdi. «... ve duruşma salonunda seni büyük bir mertlikle savunan o genç kadını. Sarah Nyoni'yi yanına alabilirsin.»

Tungata'nın nefret dolu ifadesinin gerisinde bu sefer şimşek gibi bir duygu ışığı belirip söndü.

«Evet,» diye başını salladı Peter. «Onu güvende tutuyoruz.» «Bu yalanların kanıtı ihtiyacı yok. Onu ele geçirmiş olsaydınız çoktan kullanırdınız.» Tungata. verdiği emri Sarah'nın dinlemiş olduğuna inanmak zorundaydı. Duruşma salonundan çıkarılırken ona Verdiği işareti Sarah okumuş, anlamıştı. «Saklan! Tehlikedesin!» diye emretmişti Tungata ona. O da anlamış, kabul ettiğini belirtmişti. Güvendeydi o. Tungata buna inanmaya mecburdu. Tek inanabileceği şey de oydu.

«Göreceğiz.» dedi Peter.

«Hoş önemi yok.» Tungata genç kadını korumaya çalışıyordu. Shona'ların Sarah'yı aramakta olduğu ortaya çıkmıştı artık. «Alt tarafı bir kadın o.» dedi Tungata. «Ne isterseniz yapın. Benim için bir anlamı yok.»

Fungabera sesini yükseltti. «Yüzbaşı!» diye bağırdı. Nöbetçilerin komutanı hemen içeriye girdi. «Tutukluyu tekrar hücrelerine götürün. Tedavisi doktorun emirlerine göre yapılacak ve uygulanaşına doktor nezaret edecek. Anlıyor musunuz?»

Yalnız kaldıklarında Albay Bukharin alçak sesle. «Kolay olmayacak.» dedi. «Hem fiziksel kuvveti var, hem ondan başka bir şey daha var. Bazı insanlar eğilmezler. En aşırı baskılar altında bile.»

«Belki biraz vakit olabilir ama sonunda...»

«Ben o kadar emin değilim.» diye içini çekti Bukharin. «Sözünü ettiğin kadın gerçekten elinizde mi?»

Peter bir kararsızlık geçirdi. «Henüz değil. Ortadan kayboldu. Ama yine de... yalnızca bir zaman sorunu. Ebediyen saklanamaz.»

«Zaman.» diye tekrarlardı Albay Bukharin. «Evet, her şeyin bir zamanı var. Ama senin zamanın geçiyor. Bu iş ya çabuk yapılmalı. ya da hiç.»

Peter «Haftalarla değil, günlerle ölçülecek bir zaman.» diye söz verdi. Ama sesi incelmış gibiydi. Albay Bukharin usta avcı olduğundan, bu avantajını hemen hissetti.

«Zebiwe sert adam. Bizim klinikteki tedaviye cevap vereceğinden de emin değilim. Bu elmas hazine işinden de hoşlanmadım. Çocuklara anlatılan serüven hikâyelerine biraz fazla benziyor. Matabele kadının elinden kaçmasına izin vermenden de hoşlanmadım. Bu iş baştan sona canımı sıkmaya başladı.»

«Gereksiz yere karamsarlığa düşüyorsunuz... her şey iyi gidiyor. Yalnızca bunu size kanıtlamak için biraz zamana ihtiyacım var.»

«Burada pek uzun kalamayacağımı zaten biliyorsun. Moskova'ya dönmem gerek. Ne diyeceğim onlara... define aramak için yerleri kazmaya başladığımı mı anlatacağım?» Bukharin iki elini havaya kaldırdı. «Bunamaya başladım sanırlar.»

«Bir ay.» dedi Fungabera. «Bir ay daha gerek bana.»

«Bugün ayın onu. Bu ayın sonuna kadar vaktin var. Hem parayı, hem de adamı bize en geç o zaman teslim edeceksin.»

«Çok sınırlı.» diye itiraz etti Peter.

«Gelecek ayın Birinci günü buraya döneceğim. O gün teslim hazır değilsen, âmirlerine tüm projenin iptal edildiğini bildireceğim.»

***

Yılan hemen hemen iki metreye yakındı. Kalındı da. Tel kafesin bir köşesinde halkalar halinde kıvrılmış, yatıyordu. Pulları mor ve altın rengi, tarçın ve ayva rengi, en güzel sonbahar renklerinin karışımıydı. Boncuk boncuk, pırıl pırıl renkleri, siyahlar çerçevesiyordu.

Ama bütün bu güzel renkler ve desenler bile, dikkati hayvanın o iğrenç kafasından uzağa çekmeye yaramıyordu. Biçimi iskambil'deki maça gibiydi. Buruna doğru inceliyor, sivriliyordu. Gözleri cilâlı boncuklar gibi pırıl pırıl, dili çatal, sırttan dudakları arasına girip çıkarken tüy gibi de hafifti.

«Bunu ben buldum diye öğrenemem.» dedi Peter Fungabera. «Bu küçük eğlenceden tümüyle doktor sorumlu.» Tungata'ya gülümsedi, «İkimiz karşılıklı konuşmalı epey gün geçti. Doğrusunu istersen, zamanın tükendi artık. Benimki de. Ya bugün razı olacaksın, ya da artık önemi kalmaz. Bugünden sonra artık gözden çıkarılmış birisin. Yoldaş Zebiwe.»

Tungata. kızıl Rodezya tik ağacından bir sandalyeye kayışlarla bağlıydı. Tel kafes, önündeki masanın üzerinde duruyordu.

«Sen bir zamanlar Av idaresinde çalıştın,» diye devam etti Peter Fungabera. «Bu sürüngenini herhalde bitiş gabonica, ya da Gaboon yılanı olarak tanırsın Afrika yılanlarının en zehirliyelerinden biridir, ondan daha zehirli bir tek mambo vardır. Ama bunun ısırması mamba'don da, kobra'dan da daha fazla acı verir. Söylentilere göre o acı insanı daha ölmeden önce çıldırtıyormuş.» Değneğinin ucuyla kafese dokundu, yılan ona saldırdı. Halkalar döndü, o canavar kafa kafesin içinde sıvı gibi kaygan, ama hızlı bir hareketle gidip geldi, vücudunun yarısı havaya yükselip indi. Çene açıldı, ağız içinin tereyağı gibi sarı derisi, cilâlı porselen gibi beyaz dişleri göründü, Sonra o dişler, masayı sarsan bir hızla kafese kapandı. Peter Fungabera bile istemeyerek bir adım geri sıçradı, sonra özür diler gibi güldü.

«Yılanlara hiç dayanmamam.» diye açıkladı. «Tenimi ürpertirler. Ya siz. Yoldaş Bakan?»

«Her ne planlıyorsan blöf olduğu belli.» diye karşılık verdi Tungata. Sesi biraz daha zayıftı. Geçen buluşmalarından bu yana. güneş altındaki duvarın karşısında pek çok gün geçirmişti. Vücudu öyle ufalmıştı ki, kafasına hiç uymuyordu artık. Tenine gri bir renk gelmişti. Tozlu ve kuru gibiydi. «Beni bu nesneye sokturmayı göze alamazsın. Herhalde zehir keselerini çıkarmışsındır.»

«Doktor?» Peter Fungabera. masanın uzak tarafında oturan askerî doktora döndü. Doktor hemen ayağa kalkıp odadan çıktı.

Peter Fungabera aynı sohbet sesiyle devam etti. «Gaboon'u bulmamız büyük bir şans oldu. Az bulunan bir hayvandır bilirsin.» Doktor geri dondu. Ellerine ta dirseğe kadar gelen kapkalın deri eldivenler giymişti. Kedi yavrusu boyunda, iri, çizgili bir fare taşıyordu. Fare çılgınlık atıyor, eldivenli ellerin arasında çırpınıyordu. Doktor tedbirli hareketlerle kafesin tepesindeki kapağı açtı, fareyi oradan içeriye attı, yaylı kapağı derhal kapadı. Tüylü hayvan kafesin dört yanına koşup tel duvarları kolaçan etti, burnuyla, bıyıklarıyla yokladı, sonra birden köşedeki yılanı gördü. Ta havaya sıçradı, kazıklaşmış bacakları üzerine düştü, karşı köşeye gerileyip çöktü, düşmanına bakmaya başladı.

Yılanın halkaları ağır ağır açılıyordu. Renklerini pırıl pırıl parıldatarak fareye doğru kaydı Küçük hayvana doğa dışı bir sessizlik gelmişti. Burnu artık kıpırdamıyordu. Karın üstü serildi. kendisine yaklaşmakta olan ölümü hipnotize olmuş gibi seyretti.

Fareye elli santim kola, yılan durdu, başını arkaya atıp boynunu S gibi kıvırdı. Halkaları yeni bir biçim alarak birbiri üzerine seriliyordu. Derken gözle izlenemeyecek kadar büyük bir hızla soktu.

Fare kafesin duvarına fırladı, yılan hemen geri çekildi, halkaları birbirinin üzerine düşmeye

başladı. Farenin kürkü üzerinde ufacık kan benekleri belirmişti. Vücudu büyük bir hızla nabız gibi atmaya başladı. Bacakları kıvrıldı, koordinasyonsuz biçimde seyirdi, sonra birden ağzından bir çığlık kurtuldu. Dayanılmaz bir ıstırabın ifadesi! Hayvan yuvarlandı, son bir kere daha sarsılıp öldü.

Doktor uzun bir tahta maşayla onun leşini kafesten aldı. odadan çıkardı.

Peter Fungabera. «Elbette ki senin vücut ağırlığın o fareden çok fazla.» dedi «Bu yüzden de seninki çok daha uzun sürecek.» Doktor bu sefer yanında bir yüzbaşı ve iki askerle döndü.

«Daha önce de söylediğim gibi. bu kafesi ve mekanizmayı doktor çizip hazırladı. Bence büyük iş başardı. Hele de malzemenin ne kadar sınırlı, zamanın ne kadar kısa olduğu düşünülürse.»

Tungata'nın sandalyesini kaldırıp kafesin daha yakınına getirdiler. Askerlerden birinin elinde, daha küçük ikinci bir tel kafes vardı. Fazla iri bir eskrim maskesine benziyordu. Tungata'nın başına kolaylıkla geçti, boynundan kopandı, yerine oturdu. Bu maskenin ön tarafından ileriye doğru tel bir boru uzanıyordu. Deforme bir fil hortumunu andırır bir şeydi.

İki asker Tungata'nın sandalyesinin tam arkasında durdular. onu öne doğru ittiler. Sonunda maskenin hortumunun ucu. yılanın kafesinin duvarına dayandı. Shona doktor uzandı. Tungata'nın miğferinin ucunu kafese takıverdi.

«Kefesin kapağı yukarıya kaydırıldığı anda, sen ve Gaboon aynı yuvayı paylaşıyor olacaksınız.» Tungata tel hortumun içinden karşıdaki tel kapağa baktı. «Ama bunu senin ağzından bir kelime çıktığı anda kesebiliriz.»

Tungata hafif sesle. «Baban bok yiyen bir Shona sırtlanı senin.» dedi.

«Yılanın kendi kafesinden çıkıp seninkine gelmesini kolaylaştırmak için karşı duvara ısı vereceğiz. Sana mantıklı davranmanı öneririm, Yoldaş. Bizi Lubengula'nın mezarına götür.»

«Kralın mezarı kutsaldır...» Tungata birden sustu. Sandığından daha zayıf düşmüştü Ağzından kaçmıştı bu söz. Şu ana kadar böyle bir mezarın varlığını inatla inkâr etmiş durmuştu.

«Güzel.» dedi Peter mutlu bir sesle. «Şimdi en azından bir mezarın var olduğu konusunda anlaşlık. Bizi oraya götürmeyi kabul et, bütün bunlar bitsin. Uçakla güvenli bir ülkeye git. Kadınınla birlikte...»

«Tüküreyim canına Fungabera. Anan olacak hastalıklı orospuya da tüküreyim.»

«Açın kafesi.» diye emir verdi Fungabera.

Kapak rayların üzerinde yukarıya doğru kaydı, Tungata hortumun içinden bakarken kendini bir tüfeğin namlusuna bakıyormuş gibi hissetti. Yılan kafesin öbür ucunda kıvrılmış, kara. parlak gözleriyle ona bakıyordu.

«Hâlâ vakit var. Yoldaş.» Tungata sesinin nasıl çıkacağına güvenemediğinden. konuşmak istemedi. Kendini çelikleştirdi, yılanın gözlerine baktı, onu kendi gücü altına almaya çalıştı.

«Devam,» dedi Peter. Askerlerden biri, içi kor dolu küçük bir mangalı masanın üzerine koydu. Sıcaklığı Tungata bile oturduğu yerden hissedebiliyordu. Asker yavaş yavaş mangalı kafesin öbür ucuna doğru itti, yılan patlar gibi tısladı, halkalarını açmaya koyuldu. Sıcaktan kurtulmak için tel hortumun ağzına doğru kaymaya başladı.

«Çabuk ol. Yoldaş.» dedi Peter «Yaparım de. Birkaç saniyen kaldı. Kapağı hala kapatabilirim.»

Tungata alnından fişkırان terleri, ensesinden sırtına doğru süzölen damlaları hissetti. Peter Fungabera'ya haykırarak bir küfür savurmak, ona da bunun kadar korkunç bir son dilemek istedi, ama nabızı sanki kendi kulaklarında atıyor, onu sağırlaştırıyordu.

Yılan hortumun ucuna vardığında kararsız duraladı, girmeyi istemedi.

«Hâlâ vakit var.» diye fısıldadı Peter. «Böylesine iğrenç bir ölümü hak etmiyorsun... söyle artık. Yaparım de!»

Tungata yılanın bu kadar iri olduğunu daha önce fark etmemişti. Gözleri kendi gözlerine kırk santim uzaktaydı artık. Hayvan bir kere daha, delinmiş kamyon lastiği gibi tısladı, saldığı hava Tungata'nın kulak zarlarında titredi. Asker mangalı daha da itip kafesin duvarına iyice dayadı. Yılan kafasını hortumun ağzından içeriye soktu, karnındaki pullar tellere sürtünüp kuru kazıma sesine benzer bir ses çıkardı «Hâlâ çok geç değil.» Peter Fungabera elini beline atıp tabancasını çekti, namluyu tel örgüye dayadı, yılanın kafasına nişan aldı. «Sen evet de. kafasını uçurayım.»

«Sen o kokmuş Shona cehennemine git.» diye fısıldadı Tungata. Yılanın kokusunu da alabiliyordu artık. Kuvvetli bir koku değildi. Baygın, küfe benzer bir koku. Midesi bulandı. Midesinden yükselen kusmuğun, boğazının arkalarını yakmaya başladığını duydu. Yutkundu, kendisini bağlayan kayışlarla mücadele etti. Gösterdiği çabalardan kafes sarsılıyordu ama iki asker onun omuzlarına sarıldılar. Koca yılan bu hareketlerden telâşa kapıldı, tekrar tısladı, boynunu S biçiminde kıvrıp sokmaya hazırlandı.

Tungata mücadeleyi kesti, kendini hareketsiz durmak üzere zorladı. Vücudundan terlerin boşaldığını duyuyor, buz gibi damlaların kalçalarından süzüldüğünü. sandalyenin oturma yerinde göllendiğini hissediyordu.

Yılan yavaşça kafasını indirdi, onun yüzüne doğru uzandı. Gözlerine onbeş santim kola. Tungata hala kendi teriyle kaplı bir heykel gibi, nefret ve korku içinde, hareketsizdi. Artık o kadar yakındı ki onu net göremiyordu. Görüşünü tıkayan bir bulanıklık yalnızca. Derken yılan dilini uzatıp onun yüzünü yokladı Tungata'nın vücudundaki her sinir, kopacak kadar gergindi. Dermansız vücuduna haddinden fazla adrenalin yayılmıştı. Kendini boğulacak gibi hissediyordu. Geri kalan tüm gücüyle. bilinçli kalmaya çabaladı Yoksa kendinden geçecek. kara bir boşluğa yuvarlanıp hiçbir şeyi bilmeyecekti.

Yılan yavaşça ilerledi. Tungata yanaklarında buz gibi halkaların kıpırdandığını hissetti. Kulağının altında, boynunun arkasında... derken son bir korku orgazmıyla, hayvanın halkalarını kendi kafasının çevresine atmakta, oraya yerleşmekte olduğunu anladı. Kafası sarılıyor, ağzı. burnu kapanıyordu. Bağırma, hareket etmeye cesaret edemedi. Saniyeler geçti.

«Seni sevdi.» Peter Fungabera'nın sesi heyecan ve beklentiyle boğuklaşmıştı. «Yanına yerleşiyor.»

Tungata gözlerini devirip baktı. Peter görüş alanının içindeydi Kafesin ince eleği görüntünün netliğini bozuyordu yalnızca «Buna razı olamayız.» dedi Peter. Tungata onun elinin mangala doğru uzandığını gördü. Mangalın içine ince uzun çelik bir şişin sokulmuş olduğunu ilk defa farkediyordu. Peter onu eline aldığı anda ucu kıpkızıl parıldadı.

«Kabul etmek için son şansın bu.» dedi Peter. «Hayvana bununla dokunduğum anda çıldıracak.»

Cevap bekledi. «Konuşamazsın elbette. Kabul ediyorsan gözlerini hızla kırp.»

Tungata kafesin dokusu arasından ona sabit bakışlarla bakıyor, tüm evreni doldurmaya yetecek bir nefreti haklarıyla ifade etmeye çalışıyordu.

«Eh. biz elimizden geleni yaptık.» dedi Peter Fungabera.

«Artık yalnızca kendini suçlayabilirsin.»

Kızgın şişin ucunu kafesin arasından soktu, yılanı dokundurdu. Et yanmasından gelen bir «tıss» sesi

duyuldu, yakıcı bir duman yükseldi ve yılan delirdi.

Tungata halkaların kafasını sıktığını, pompaladığını farkettiler, sonra koca vücut kırbaç gibi sallandı, sağa sola çarptı, bulunduğu dar yeri çılgın, koordinasyonsuz çarpınmalarla doldurdu. Kafes çatırıyor, sarsılıyor, tıngırdıyordu. Tungata kontrolünü kaybetti. Kulağına kendi çığılığı geldi. Korku kaplamıştı benliğini.

Birden yılanın başı, görüş alanını doldurdu. Çene açıldı, o sarı boğaz karşısında belirdi, hayvan atılıp soktu. Sokuşun sarsıntısı Tungata'yı afallattı. Yanağından, gözünün altından sokmuştu. Vurduğu darbe, dişlerinin birbirine vurmasına yol açtı, kendi dilini ısırıldı. Ağız kanla doldu. Yılanın dişlerinin kendi etine kapandığını, çekip sarstığını, ölüm zehirini vücuduna boşalttığını hissetti... ondan Sonra. bereket versin Tungata'nın çevresini bir karanlık sardı, koca gövdesi kendisini tutan kayışların üzerine bilinçsiz durumda yığıldı.

***

«Öldürdün onu. budala!» Peter Fungabera'nın sesi tiz ve telâşlıydı.

«Yoo, hayır.» Doktor hızlı hızlı çalışıyordu. Askerlerin yardımıyla tel maskeyi Tungata'nın kafasından çıkardı. Askerlerden biri perişan yılanı karşı duvara savurdu, sonra AK 47'nin dipçiğiyle kafasını dağıttı. «Hayır. Bayıldı, o kadar. Duvarda durmaktan güçsüz kalmıştı zaten.»

Hep birlikte Tungata'yı kaldırıp, duvarın dibindeki kamp yatağına yatırdılar. Doktor hemen nabzını dinledi.

«Bir şeyi yok.» Bir enjektöre cam bir ampulden ilaç çekti, Tungata'nın ter içindeki pazusuna sapladı. «Ona bir uyarıcı verdim... hah. işte!» Doktorun rahatlaması gözle görülebilecek gibi oldu. «işte! Ayılmaya başladı bile.»

Doktor. Tungata'nın yanağındaki yaradan akan sulu lenfatik maddeleri sildi.

«Bu ısırıkların mikrop kapması ihtimali her zaman var.» dedi kaygıyla «Bir antibiyotik yapayım.»

Tungata inledi, mırıldandı, sonra güçsüz bir mücadeleye girişti. Askerler onu tuttular. Sonunda iyice kendine geldiği zaman doğrultup oturtular. Gözleri zorlukla Peter Fungabera üzerinde netleşti. Aklının karıştığı çok belliydi.

«Yaşayanların dünyasına hoş geldin. Yoldaş.» Peter'in sesi yine eskisi gibi rahat ve keyifliydi. «Artık öteki dünyanın da tadına bakmış ender kişilerden birisin.»

Doktor hala uyguladığı tedaviyle uğraşıyordu ama Tungata'nın gözleri Peter Fungabera'nın yüzünden bir an bile ayrılmadı.

«Anlamıyorsun, farkındayım.» dedi Peter. «Kimse de seni anlamıyorsun diye suçlayamaz. Aslında doktor senin de tahmin ettiğin gibi zehir keselerini çıkarmıştı.» Tungata başını iki yana salladı. Konuşamadı.

«Fare!» dedi Peter onun yerine. «Elbette... fare. O büyük kurnazlıktı. Doktor odadan çıktığında ona küçük bir iğne yaptı. ilacın dozunu daha önce başka farelerde denemiş, etki süresini iyi hesaplamıştı. Hakkın vardı, sevgili Tungata, seni gözden çıkarmaya henüz hazır değiliz. Belki gelecek sefere... ya da öbürsü sefere... onu asla kesin olarak bilemeyeceksin. Ama tabii bir seferinde hesapta yanılabiliriz de. Örneğin yılanın dişlerinde bir miktar bakiye zehir kalmış olabilirdi...» Peter omuz silkti. «Bunlar çok duyarlı iş... bu sefer, gelecek sefer... kim bilebilir? Buna ne kadar dayanabilirsin. Yoldaş? Ne zaman çatlayıverir zihnini?»

Tungata boğuk bir sesle. «Sen dayandığın kadar dayanırım.» diye fısıldadı. «Bu konuda sana yemin edebilirim.»

«Dur. dur. fazla iddialı yeminlere gerek yok.» diye azarladı Peter onu yumuşak bir sesle. «Bundan sonra planladığım küçük eğlence, benim köpek yavrularıyla ilgili... herhalde duymuşsundur Fungabera'nın yavru köpeklerini. Seslerini de her gece dinliyorsun. Onları nasıl kontrol altına alabileceğimizi bilemiyorum. ilginç olacak .. belki bir kol ya da bacak kaybedersin... o çenelerin bir kere kapanması yeter.» Peter değneğiyle oynuyor, onu parmaklarının arasında çeviriyordu. «Seçme hakkı senin. Bir tek kelime, her şeyi çözümlenmeye yeter.» Peter bir elini havaya kaldırdı. «Yo, lütfen kendini yorma. Hemen cevap vermene gerek yok. Bu olayın sarsıntısını atlatabilmen için sana duvarda birkaç gün daha tanıyacağız, ondan sonra...»

***

Tungata zaman kavramını yitirmişti. Duvarda kaç gün geçirdiğini hatırlayamıyor, kaç kişinin kurşuna dizilişine tanık olduğunu bilemiyor, kaç gece yattığı yerde sırtlanların sesini dinlediğini hesaplayamıyordu.

Bir sonraki su kabından ötesini düşünmek zor geliyordu ona. Doktor onu hayatta tutacak su miktarını pek ince hesaplamıştı. Susuzluk hiç sonu gelmeyen bir işkenceydi. Uyurken bile. Kâbusları artık hep su hayalleriyle doluydu. Göller, akar sular... kendisi hiçbirine ulaşamıyordu. Yağmur çevresine düşüyor, ona hiç değmiyordu. O yine kudurtan, dayanılmaz bir susuzluk içindeydi.

Susuzluğa ek olarak, Peter Fungabera'nın onu sırtlanlara atma tehdidi de hayal gücünü etkiliyor, her gecen gün daha sarsıcı oluyordu. Su ve sırtlan... bu ikisi onu akıl sağlığının sınırlarına doğru itmeye başlamıştı. Daha uzun süre dayanamayacağını farkındaydı. Bu zamana kadar neden dayanmış olduğunu da anlayamıyordu. Kendi kendine durmadan, hayatta kalmasını Lobengula'nın mezarına borçlu olduğunu tekrarlıyordu. O sır elinde oldukça, öldürmezlerdi onu. Mezarı onlara gösterdikten sonra kendisini güvenli bir yere yollayacakları konusunda Peter Fungabera'nın verdiği söze inanmak bir an bile aklından geçmedi.

Sağ kalması şarttı, göreviydi bu onun. Yaşadığı sürece. Ufacık do olsa, bir kurtarma umudu vardı. Kendisi ölürse halkının zorbaların kucağına daha fazla düşeceğini biliyordu. Tek kurtuluş umutlarıydı Tungata onların. Yaşamak, onlara karşı ödeviydi. Şu sıra ölmek çok daha büyük bir lütuf gibi gelse bile, ölemezdi. Yaşamak zorundaydı.

Şafaktan önceki o son, buz gibi karanlıkta bekliyordu.

Vücudu ayağa kalkamayacak kadar güçsüz ve tutuktu. Bugün onu duvara, ya da ne planlamışlarsa oraya, taşıyarak götürmek zorunda kalacaklardı. Bunu düşünmekten nefret ediyordu. Onların önünde zaaf göstermekten tiksiniyordu.

Kampın hareketlendiğini duydu. Nöbetçilerin yürüyüşü, gereksiz bir hırçınlıkla haykırılan emirler, tokat sesleri, bitişik hücreden idam duvarına sürüklenen tutukluların çığlıkları.

Neredeyse onu da almaya geleceklerdi. Su kabına uzandı ve birden hayal kırıklığına uğradı. Dün gece kendini kontrol edemediğini hatırladı. Kap boştu. Üzerine eğilip kabı köpek gibi yaladı. Belki dibinde bir damla kalmıştır diye. Kuruydu.

Sürgü çekildi, kapı açıldı. Gün başlamıştı. Tungata ayağa kalkmaya uğraştı, diz üstü oturdu. Nöbetçi içeriye girdi, kara, iri bir nesneyi hemen içeriye bıraktı, sonra sessizce çıktı. Kapı tekrar sürgüldü. Tungata yalnız kaldı.

Bu daha önce hiç olmamıştı. Tungata aptallaştı, anlayamadı. Karanlıkta dizüstü oturup bir şeyler olmasını bekledi ama hiçbir şey olmadı. Öteki tutukluların götürülüşünü dinledi, sonra sessizlik başladı.

Işık güçlendi, o temkinli biçimde nöbetçinin az önce bıraktığı nesneyi inceledi. Plastik bir kovaydı. İçindeki şey şafak ışıklarında parıldıyordu.

Su. Bir koca galon su. Oraya emekleyip yokladı. Henüz ummaya cesaret edemiyordu. Daha önce bir kere kandırmışlardı onu. Su kabını doldururken hile yapmışlardı. Suyun tuz ve biber dolu olduğunu, yutuncaya kadar anlamamıştı. Bunu izleyen susuzluk onu delirtecek gibi olmuş, sıtma nöbeti geçirircesine titremiş durmuştu.

Parmağını dikkatle kovadaki sıvıya batırdı, bir damlasını tattı. Tertemiz, tatlı suydu. Boğazından iniltiye benzer bir ses çıktı, kendi kabını alıp bu değerli sıvıya daldırdı. Korkunç bir umutsuzlukla içti. Her an kapının açılıp nöbetçinin belirmesini, bir tekmede kovayı devirmesini bekliyordu. Boş

midesi şişinceye kadar içti, karnında sancılar başladı. Birkaç dakika dinlendi. sıvının kurumuş dokularına yayılışını hissetti, o dakulara yeni baştan güç dolduğunu anladı, sonra tekrar içti, dinlendi, yine içti. Üç saat sonra, çok uzun zamandan beri ilk defa kovaşına gidip bol bol idrar etti.

Onu almaya öğlende geldiklerinde kendini hemen hemen neşeli hissediyor denilebilirdi. Midesinde sular gurul gurul oynaşmaktaydı. Onlara ebediyen karşı koyabileceğinden emindi şu anda. İdam duvarı artık onun için bir korku oluşturmuyordu. Oraya çok fazla bağlanmış, çok uzun süre beklemişti. İyi anladığı bir rutinin parçası olarak görmeye başlamıştı o işi. Artık öyle bir noktaya varmıştı ki, onu korkutan tek şey, bilinmeyenlerdi.

Geçit töreni meydanının ortasına vardığında, bugün bir şeylerin farklı olduğunu sezdi. Duvarın tam karşısına bir yer yapmışlardı. Güneş siperlikli bir çardak gibi. Altına iki sandalye konmuş, ikisinin arasına bir masa yerleştirilmiş, üzerine öğle yemeği için sofraya kurulmuştu.

Sandalyelerden birinde. Peter Fungabera'nın o çok iyi tanıdığı hayalini gördü. Tungata onu günlerdir görmemişti. Yeni bulduğu cesaret sarsılır gibi oldu. kendini yine zayıf hissetmeye başladı. Dizleri lastik gibi gevşedi, yürürken sendeledi. Ne planlıyorlardı bugün için? Bir bilse... dayanırdı. Bilememek dayanamadığı tek işkenceydi.

Peter Fungabera yemek yiyordu. Tungata yanından geçirtirken başını bile kaldırmadı. Yemeğini Afrika usulü, parmaklarıyla yiyordu Peter. Mısır kekinden bir lokma koparıyor, onu yoğurup ufak toplar halinde ayırıyor, ortasına baş parmağını bastırıp bir çukur açıyor, içine Kariba nehrinden tutulmuş tuzlu kapento balığından ve yeşil sebze yemeğinden koyuyordu, yemeğin kokusu Tungata'nın ağzını sulandırdı. Ama adımlarının temposunu bozmadan duvara, idam yerine doğru ilerlemeli sürdürdü.

Bugün orada kendisinden başka bir tek kurban vardı. Gözlerini ışığa karşı kısarak baktı. Onu önceden kayışlarla bağlamışlardı yerine. Sonra şaşırarak tutuklunun erkek değil, kadın olduğunu anladı.

Çıplaktı... genç bir kadındı. Teni güneşte kadife gibi parlıyordu. Biçimliydi. Memeleri simetrik ve dik, meme başları olgun dutların renginde, dışa fırlaktı. Bacakları uzun, düzgün, yalın ayakları küçük ve biçimliydi. Bağlı olduğu için kendini örtemiyordu. Tungata onun çıplaklıktan utandığını hissetti. Bacaklarının başladığı yerdeki tüyler, ayrı cana sahip bir küçük hayvan gibiydi. Tungata gözlerini oradan kaçırmaya çalıştı, kadının yüzüne baktı... ve bütün umutları son buldu.

Bitmişti artık her şey. Nöbetçiler Tungata'nın kollarını bıraktılar O. bağlı kadına doğru yürüdü. Gözleri korku ve utançtan iri iri açılmıştı ama, ağzından çıkan ilk sözler yine de kendisiyle değil. Tungata'yla ilgili oldu. Sindebele dilinde fısıldadı: «Efendim, ne yaptılar size?»

«Sarah.» Uzanıp onun o sevgili yüzüne dokunmak istedi. Ama nöbetçilerin bakışları altında bunu yapamazdı.

«Seni nasıl buldular?» Kendini çok yaşlı ve bitkin hissediyordu. Her şey bitmişti artık.

«Emrettiğiniz gibi yaptım.» dedi genç kadın özür diler gibi bir sesle. «Dağlara çekildim. Ama Sonra bana bir haber geldi. Okuldan bir öğrencim ölmek üzereydi... dizanteriden. Doktor yoktu. O habere aldırılmazlık edemezdim.»

«Tabii yalandı.» dedi Tungata yamyassı bir sesle.

«Yalandı.» diye kabullendi Sarah. «Shona askerlerini beni bekler buldum. Affedin. efendim.»

«Artık önemi yok.» dedi Tungata.

«Benim için değil ama lütfen, efendim.» diye yalvardı Sarah. «Benim yüzümden hiçbir şey yapmayın. Ben Maşobane kızıyım. Bu Shona köpeklerinin bana yapabileceği her şeye dayanırım.» Tungata başını hüzünlü hüzünlü salladı, sonunda uzanıp parmaklarının ucuyla onun dudaklarına dokundu. Eli sarhoş gibi titriyordu. Sarah onun parmaklarını öptü. Tungata elini indirdi. döndü, bitkin adımlarla çardağa doğru yürüdü. Askerler onu durdurmaya çalışmadılar.

Peter Fungabera. o yaklaşırken başını kaldırıp baktı, sonra eliyle karşısındaki boş sandalyeyi işaret etti. Tungata oturdu. vücudu birden yığıldı.

«Birincisi.» dedi Tungata. «Bu kadın derhal çözülecek ve giydirilecek.»

Peter emri verdi. Sarah'yı örttüler, yürütüp kulübelere birine doğru götürdüler.

«Efendimi» diye bağırdı askerler onu sürüklerken. Gözleri acı bir ifadeyle, yalvaran bakışlarla bakıyordu.

«Hiçbir şekilde kötü muamele yapılmayacak.»

«Yapılmadı.» dedi Peter. «Yapılmaz da. Meğer ki sen gerekli kılasın.»

Mısır kekini Tungata'ya doğru itti, Tungata aldırış etmedi. «Bu ülkeden çıkarılacak, Francistown'daki Kızıl Haç temsilcilerinden birinin bakımına devredilecek.»

«Tuti hava pistinde bir hafif uçak hazır bekliyor. Ye. Yoldaş. Güçlü ve sağlıklı olman gerek. Sana ihtiyacımız var.»

«Güvene kavuştuğu zaman benimle kendisi konuşacak. Telsiz veya telefonla. Bana bir şifre verecek. O şifreyi onunla Oramda, yola çıkmadan kararlaştıracam.»

«Kabul.» Tungata için bir fincana sıcak, şekerli cay doldurdu.

«Şifreyi kararlaştırmak üzere bizi yalnız bırakacaklar.»

«Onunla elbette konuşabilirsin.» diye başını salladı. «Adamlarımdan hiçbiri size yüz metreden daha yakın olmaz. Ama süre içinde bir makinelinin namlusu size dönük olmak zorunda. Kadınla tam beş dakika konuşmana izin verebilirim.»

***

«Size zarar verdim.» dedi Sarah. Tungata onun ne kadar özel olduğunu unutmuş olduğunu görüyordu. Duyduğu özlemden bütün vücudu sancır gibi oldu.

«Hayır.» dedi. «Bundan kaçınılamazdı. Suç senin değil, saklandığın yerden çıkman kendin için değil, görev uğrunaydı.»

«Efendim! Ne yapabilirim şimdi?»

«Dinle.» dedi Tungata. Alçak sesle, hızla anlattı. «Güvendiğim bazı insanlar, Peter Fungabera'nın Üçüncü Tugay'ından kurtuldular. Sanırım Botswana'dalar.» Ona isimleri saydı, Sarah birer birer tekrarladı. Onlara söyle...» Sarah kendisine Söylenen her sözü ezberledi, sonra onları da kusursuz tekrarladı.

Tungata gözünün ucuyla, meydanın kenarındaki askerlerin kendi buldukları yere doğru yürümeye başladıklarını gördü. Beş dakikalık süreleri dolmuştu.

«Kurtulduğun, güvene kavuştuğun zaman telsizle konuşmamıza izin verecekler. Her şeyin yolunda olduğunu anlamam için bana. 'Güzel kuşun yüksekte ve hızlı uçuşu' diyeceksin. Tekrar et.»

« Ah. efendim.» Sarah boğulur gibi oldu.

«Tekrar et!» Etti. Sonra kendini onun kollarına attı. birbirlerine sarılıp kaldılar.

«Sizi bir daha hiç görebilecek miyim?»

«Hayır.» dedi Tungata. «Beni unutman gerek.»

«Asla!» diye bağırdı Sarah. «İhtiyar olsam bile... asla. efendim.»

Nöbetçiler onları birbirinden ayırdılar. Bir LandRover meydanın ortasına yaklaşıyordu. Sarah'ı hemen bindirdiler.

Tungata onun yüzünü en son olarak arka pencereden gördü. Donmuş, kendisine bakıyordu... o güzel, o sevgili yüz!

***

Üçüncü gün hücreye. Tungata'yı almaya geldiler, Peter Fungabera'nın orta kopje üzerindeki komuta odasına götürdüler.

«Kadın seninle konuşmaya hazır. Yalnızca İngilizce konuşacaksınız. Konuşmanız banda alınacak.» Peter eliyle telsize bağlı taperecorder'i gösterdi «Araya Sindebele dilinde bir mesaj sıkıştırmaya kalkarsan sonradan tercüme edilecek.»

«Şifremiz Sindebele dilinde kararlaştırıldı.» dedi Tungata ona. «Şifreyi tekrarlamak zorunda.»

«Pekala. O kabul edilebilir. Ama başka lâf yok.» Tungata'ya eleştirici bakışlarla baktı. «Seni tekrar bu kadar iyi ve sağlam gördüğüme çok sevindim. Yoldaş. Biraz iyi besin, istirahat. harikalar yaratmış bakıyorum.»

Tungata soluk bej renginde pantolon ve gömlek giymişti. Bu giysiler yeni yıkanmış, üstelik de ütülenmişti. Hâlâ zayıf ve bitkindi ama, tenindeki o tozlu gri renk yokolmuştu. Gözleri de net ve parlak bakıyordu. Yanağındaki yılan ısırığının şişi inmiş, üzerini kaplayan kabuk kurumuş, sağlıklı görünüyordu Peter Fungabera nöbetçi yüzbaşuya başını salladı, adam telsizin mikrofonunu Tungata'ya uzattı, kayıt makinesinin «record» düğmesine bastı.

«Ben Tungata Zebiwe.»

«Efendim, ben Sarah.» Ses parazitten cızırtılıydı ama, Tungata o sesi nerede olsa tanırdı. Özlem duygusu göğsünü kapladı.

«Güvende misin?»

«Francistown'dayım. Bana Kızıl Hac bakıyor.»

«Bir mesajın var mı?»

Kız Sindebele dilinde konuştu. «Güzel kuşun yüksek ve hızlı uçtu.» Sonra ekledi. «Burada başkalarıyla buluştum. Umutsuzluğa kapılmayın.»

«Bu iyi. Senden istediğim...» Peter Fungabera uzanıp mikrofonu onun elinden aldı.

«Özür dilerim. Yoldaş... ama bu görüşmenin parası benden çıkıyor.» Mikrofonu kendi dudaklarına götürdü, verici düğmesine bastı. «Görüşme bitmiştir,» dedi. bağlantıyı kesti.

Mikrofonu rahat bir hareketle yüzbaşuya fırlattı. «Bandı tercüme ettirin... güvendiğimiz Matabele'lerden birine... bana da hemen bir kopya getirin.» Tungata'yo döndü.

«Kısa tatilin bitti. Yoldaş. Şimdi senin ve benim yapılacak işimiz var. Gidelim mi?»

***

Acaba Lobengula'nın mezarını arama işini ne kadar uzatabilirim. diye düşünüyordu Tungata. Kazanabileceği her saatin değeri vardı. Bir saatlik ek ömür, bir saatlik umut.

«Dedem beni oraya ziyarete götüreli hemen hemen yirmi yıl oldu. Belleğim pek de iyi değil. Hatırladıklarım...»

«Senin belleğin şu tepedeki güneş kadar parlak.» dedi Peter ona. «Yerleri, insanları, isimleri hatırlaman ünlü senin. Yoldaş Mecliste nota ve yazıya bakmadan konuştuğunu çok dinledim. unuttun mu? Hem ayrıca seni doğruca oraya götürececek bir helikopter de hazır bekliyor.»

«O hiç olmaz. ilk gidişimde yaya gittim. Yine öyle gitmem gerek. Havadan bakınca işaretleri tanıyamam.»

Böylece, bir zamanlar Gideon'la Tungata'nın teptiği tozu yollara koyuldular. Tungata başlangıç noktasını gerçekten bulamadı... ne büyük nehrin sularının kayadan aşağıya düştüğü yeri. ne de fil kafasına benzeyen kopje'yi. Üç gün boyunca aradılar. Peter Fungabera giderek daha öfkeli bir insan oluyor, hiçbir şeye inanmıyordu. Sonunda Tungata'nın son referans yeri olarak hazırladığı küçük bir köyde, bir dükkânın önünde durdular. Dükkâncı konuştu.

«Ho! işte eski yol. Evet, köprü yıllar önce yıkıldı, sulara kapılıp gitti, bir daha da yapılmadı. Şimdi yol şöyle gidip böyle ' dönecek...»

Sonunda ot bürümüş patikayı buldular, dört saat sonra da kuru bir dere yatağına vardılar. Eski köprü yıkılmıştı. Beton enkazın üzerini çoktan bitki örtüsü kaplamıştı. Ama derenin yukarı tarafındaki kayalık duvar tam Tungata'nın hatırladığı gibiydi. Yüreğinde bir özlem duygusu kabardı. Birden, ihtiyar Gideon'u yakınında hissetti. O kadar ki. Tungata hafifçe dönüp ruhları yatıştırmak için bir işaret yaptı, fısıldadı. «Affet beni. Baba... yemini boğacağım için.»

Ne hikmetse yanı başındaki ruh anlayışlı ve hoşgörülü gibiydi. Gideon hep öyleydi zaten. «Yol şu tarafta.» LandRover' den yıkık köprüünün başında indiler, yaya yürümeye başladılar.

Tungata en önde gidiyor, peşinden iki silahlı asker geliyordu. Yürürken Tungata hayallerinin gemi alabildiğine azıya almasına izin verdi. Kendini yüz yıl önce kaçan Matabele grubunun bir üyesi gibi gördü. Büyük dedesi Gandang'ın ta kendisiydi şimdi o. Sonuna kadar sadık kalan adam. Yenik bir halkın umutsuzluğunu yeniden duydu, arkalarındaki ormandan hemen ortaya çıkabilecek beyaz atlılara karşı, ellerindeki makineli silahlar karşı bir korku duydu. Kadınların, küçük çocukların ağıtları geliyordu kulaklarına. Sürüler onlarla birlikte ilerliyor, bu zor arazide tökezliyor, devriliyorlardı.

Sonunda hayvanların en son kalanları da ölünce Gandang ünlü Inyati savaşçılarına kralın arabasını izleme emrini vermişti. Tungata kralı da gözünün önüne getirebiliyordu. Şişman ve hastalıklı... sallanıp giden arabada dimdik oturuyor, kuzeye doğru bakıyor. Tarihle kaderin arasına sıkışmış, ezilmiş bir odam.

«Şimdi de son ihanet.» diye düşündü Tungata acı acı. «Ben bu Shona hayvanlarını son defa onun istirahatını bozmaya götürüyorum.»

Üç kere bilerek yanlış yola saptı. Peter Fungabera'nın sabrının taşmasına yol açtı. Üçüncüsünde Peter Fungabera onu çırılçıplak soydurdu, ellerini, ayaklarını bağlattı, elinde kırbacıyla başına dikildi. Tungata'yı kanları kumlu topraklara damlayana kadar dövdü.

Tungata'nın tekrar dönüp doğru izi seçmesine yol açan şey, o dayağın verdiği fiziksel acıdan çok, küçük düşme duygusuydu. Sonunda tepeye vardığında, karşısında gördüğü manzara, ilk ziyaretinden çok canlı biçimde hatırladığının aynısıydı.

Siyah kayaların oluşturduğu derin bir boğazı izliyorlardı. Kayalar binlerce yılın sellerinden

cilâlanmış. pırıl pırıldı. Dipte arasına yeşil havuzlara rastlanıyor, bu havuzlarda balıklar yüzüyor, yem bulmak için yüze çıkıyorlardı. Havada kırlangıç kuyruklu kelebekler uçuşmaktaydı.

Boğazın bir dönemecini döndüler, fil boyunda kayalara tırmandılar, birden karşılardaki kayalar açık verdi, orman geriledi. Önlerinde firavunların piramitlerini cüce gösteren koca bir anıt gibi... Lobengula tepesi göklere yükseliyordu.

Doruklardaki kayalar yirmi tür renkte parıldıyordu. Yukarlarda akbabaların yuvaları vardı. Dönenip duruyorlardı havada. Ana kuş planör gibi hareketsiz, aşağılara kayıyor, sıcak hava akımına rastlayınca yine kıpırdamadan, zarif biçimde yükseliyordu.

«İşte orada.» diye mırıldandı Tungata. «Thabas Nkosi... kral tepesi.»

Doruğa giden doğal patika, üzerini alçıtaşı kaplamış bir kayanın çevresinden dolanıyordu. Yol yer yer pek dikti. Askerlerin yükleri ve silahları ağır olduğundan, tırmanırken yanlarındaki dik yarlara korkulu gözlerle bakıyor, duvar tarafından yürümeye çalışıyorlardı. Ama Peter Fungabera ile Tungata rahat adımlarla, en kötü, en sarp yerleri bile kolayca aşabilmekteydiler. Askerleri çoktan gerilerde bırakmışlardı.

«Onu yardan aşağı atabilirim.» diye düşündü Tungata. «Boş bulunduğu anı yakalayabilirsem.» Dönüp baktı. Peter on adım gerisindeydi. Sağ elinde Tokarev tabancası vardı. Mambo gibi gülümsedi.

«Hayır.» diye uyarıda bulundu. Başka bir şey söylemeden, ikisi de birbirini anladı. Tungata o an için intikam düşüncelerini bir kenara bıraktı, tırmanmaya devam etti. Bir kayanın köşesini döndü, kendilerini tepenin yukarısındaki taç gibi alanda buldular. Deminki kara boğazın ikiyüz metre kadar yukarısındaydılar.

Biraz aralıklı durdular. İkisi de terliyorlardı güneş altında Zambezi'nin derin ve geniş vadisine baktılar. Görüş olanlarının ta ucunda, insan yapısı Kariba gölünün suları parıldıyor, sağda solda kurak mevsiminin ilk orman yangınlarının mavi dumanları tütüyordu. Askerler patikanın aşağısında belirdiler. Peter Fungabera belirgin şekilde rahatlayıp beklenti dolu bakışlarını Tungata'ya çevirdi.

«Devam etmeye hazırız. Yoldaş.»

«Fazla yol kalmadı.» diye karşılık verdi Tungata Tepedeki kayaya vardıklarında, kayanın çatlamış, dağılmış olduğunu gördüler. Çatlak ve yarıklarda kök salacak yer bulmuş olan yaban ağaçları, kökleriyle koyanın yüzünü sarmışlar, birbirine dolanmış yılanlar gibi bir görünüm yaratmışlardı. Dallar ise sığağın ve kurağın sert koşullarında kalınlaşmış, deforme olmuştu.

Tungata onları parçalanmış kayaların ve ıstırap içindeki bir ormanın içinden geçirdi, mağara ağzı gibi bir yere geldiler. Ağızın hemen kenarında bir incir ağacı vardı. Etli dallarının üzeri acı meyvelerle doluydu. Yaklaştıklarında bir grup kahverengi papağan, sarı benekli yeşil kanatlarını çırpıp yükseldiler. İncir ağacının dibinde kaya yarılmış, kökler kendilerine yer bulup çatlakları iterek daha da genişletmişlerdi.

Tungata kayanın önünde durdu. Peter Fungabera sabırsız bir ünlemlerle ona baktı, baktığı anda onun dudaklarının sessizce kıpırdamakta, bir yakarı duası mırıldanmakta olduğunu gördü. O zaman Peter Fungabera karşısındaki kayanın yüzünü daha bir dikkatle incelemeye başladı. Heyecanı giderek arttı. Kayadaki yarıkların doğal nedenlere dayanmayacak kadar muntazam olduğunu gördü.

«İşte!» diye seslendi askerlerine. Onlar koşarak yaklaşırken, parmağıyla koca kayanın yüzündeki çıkıntılardan birini gösterdi. Süngüleri ve çıplak elleriyle hemen giriştiler.

Onbeş dakikalık kan ter içindeki çalışmalardan sonra, o kaya blokunu yerinden oynatmayı

başarmışlardı. Oranın doğal değil, dikkatle örülmüş bir duvar olduğu artık çok belliydi. Yarık yerlerden, içerde ikinci bir duvar daha olduğu gözüküyordu.

«Tutukluyu getirin.» diye emretti Peter. «Önde o çalışacak.» Ortalık çalışılmayacak kadar karardığında, dış duvarı iki kişinin omuz omuza verip çalışabileceği kadar açabilmişlerdi. Önde Tungata, buroya yaptığı ilk ziyarette tahmin ettiği şeyin kanıtlandığını görüyordu... Geçen sefer de görüp dedesi Gideon'dan sakladığı izler, iç duvarda daha bile belirgin hale gelmişti. Bu durum vicdanını rahatlatıyor, yemin bozmanın yükünü üzerinden bir dereceye kadar kaldırıyor.

Gece olduğunda Peter Fungabera isteksiz bir sesle paydos ilân etti. Tungata'nın elleri kayalara sarılmaktan acılar içindeydi. Bir yarığa takılıp kopan tırnağın yeri de çok acıyordu. Onu kelepçeyle Üçüncü Tugay askerlerinden birine bağladılar. Ama bu durumda bile, deliksiz bir uykuya dalmayı başardı. Yorgunluğu müthişti. Peter Fungabera sabah olduğunda onu da. İki askeri de. tekmeyle uyandırmak zorunda kaldı.

Ortalık hala karanlıktı. Pek az olan kumanyalarını yediler Soğuk mısır keki ve çay. Sessizdiler. Daha son lokma boğazlarından giderken Peter Fungabera onları tekrar duvarın başına, işe koştu.

Tungata'nın sıyrık ve yarık elleri pek sakar, pek tutuktu. Peter Fungabera onun tam arkasında duruyor, o yavaşladıkça kırbacını koltuk altındaki yumuşak yere indiriyordu. Tungata yaralı bir aslan gibi kükreyip duvardan elli kiloluk bir kayayı söktü, çıkardı.

Güneş tepenin ardından ortaya çıktı, altın ışıkları kayanın yüzünü aydınlattı. Tungata ile askerlerden biri, kalın bir dalın yardımıyla bir başka kaya parçasını da oynattılar. O kaya oynarken büyük bir çatırdı duyuldu, iç duvar onlara doğru yıkıldı. İki kişi birden geriye sıçradılar, tozların içinde öksürerek büküldüler, açtıkları kovuktan içeriye bakmaya çalıştılar.

Mağaranın havası sarhoş ağız gibi kokuyordu. Bayat, ekşi bir koku, içerinin karanlığı da itici, ürkütücüydü.

«Önce sen.» diye emir verdi Peter Fungabera. Tungata kararsızdı. Batıl korkular dolmuştu içine. Eğitimli, bilinçli bir insandı ama, onun ta dibinde, yine de Afrikalıydı. Burayı kendi kabilesinin, kendi atalarının ruhları koruyordu. Peter Fungabera'ya baktı, elindeki fenere rağmen onun da doğaüstü güçlere karşı aynı korkuyu paylaşmakta olduğunu hemen anladı.

«Yürül» diye emretti Peter Fungabera. Sesindeki sertlik, tedirginliğini hiç de saklayamıyordu. Tungata onu utandırmak için adımını attı, açtıkları delikten mağaraya girdi.

Gözlerinin karanlığa alışabilmesi için bir süre durdu, çevreyi. kovuğun biçimini görebilmeye çalıştı. Taban düzgündü ama, yokuş aşağı iniyordu. Belli ki bu mağara kralın mezarı olmadan binlerce yıl önce. hayvanların ve ilkel insanların barınağı olagelmişti.

Peter Fungabera. Tungata'nın arkasında durup fenerini duvarlarda ve tavanda gezdirdi. Tavan çok eski ateşlerin islerinden leke lekeydi. Düzgün duvarlarda küçük, sarı Bushmen'lerin yaptığı resimler görünüyordu. Her zaman avladıkları yaban hayvanlarıyla ilgiliydi resimler. Kara bufalo, zürafa, gergedan, boynuzlu antilop... renk renk, çok büyük ustalıklarla karikatürize edilmiş. Onların yanına, pigmi sanatçı kendi halkını da çizmişti. Çöp gibi ince, kalçaları deve hörgücü gibi belirgin, ereksiyonları insanoğluna gurur verecek türden. Elllerinde yayları, hayvanları izleyip duruyorlardı duvarda.

Peter Fungabera fenerinin ışığını bu şahane sanat galerisinde dolaştırdıktan Sonra mağaranın dibine doğru hareketsiz tuttu. Orada boğaz daralıyor, yol kendiliğinden yukarı kıvrılıyor, karanlıklara gömülüyordu.

«İleri!» diye emir verdi. Tungata dikkatli adımlarla yokuş tabanda aşağıya doğru ilerledi.

Mağaranın boğazına vardılar. Geçebilmek için başlarını eğmek, bükülmek zorunda kalacaklardı. Sonunda elli adım kadarını da emekleyerek gittiler ve durdular.

Tungata kendini geniş bir odada bulmuştu. Tavanı başlarından beş metre kadar yüksekteydi. Yer düzdü ama, tavadan düşen kayalar birikmişti üzerinde. Peter Fungabera fenerini yine çevrede dolaştırdı. Karşı duvarda, insanın omzuna gelecek yükseklikte, raf gibi bir çıkıntı vardı. Işık o rafın üzerindeki aydınlattı.

Tungata bir an şaşırды, sonra yüz yıl önce kullanılan o kocaman araba tekerlerinden birini tanıdı. Çeken öküzlerden daha yüksek bir teker. Sonra arabanın kendisini de gördü. Parçalara ayrılmış, taşınarak buraya getirilmişti araba.

«Lobengula'nın arabası.» diye fısıldadı. «En sevdiği malı. öküzler çekemediği zaman askerlerin çektiği...»

Peter Fungabera onu Tokorev'inin namlusuyla dürttü, yerdeki taş ve kayalara basarak ilerlediler.

Tüfekler vardı. Başak gibi yanyana dizilmişlerdi. Eski model LeeEnfield. Herhalde Cecil Rhodes'ın Lobengula'ya ödünleri karşılığı verdiği rüşvetin bir parçası olmalıydı bunlar. Tüfekler ve her ay yüz altın. Esarete satılan bir ülke ve ulusun bedeli. Tungata'nın içini bir acı kapladı. Rafta daha başka şeyler de vardı. Deriden yapılmış tuz torbaları, bıçak ve hançerler, boncuklar, süsler, boynuzlar, enli kılıçlar.

Peter Fungabera duyduğu açgözlülük ve sabırsızlıkla bağırdı. «Haydi. Cesedini bulmalıyız. Elmaslar cesetle beraber olmalı.» Kemikler! Fenerin ışığında pırıl pırıl parlıyordu kemikler. «İşte. burada koca herif!» Diz çöküp iskeletin yanına oturdu Peter.

«Bu işte!» dedi sevinçli bir sesle.

Tungata olduğu yerde duruyordu. İlk duyduğu kaygıdan sonra, bu iskeletin ufak tefek, yaşlı bir adama ait olduğunu anlamıştı. Çocuk kadar bir şeydi, ön üst dişleri eksikti. Lobengula iri yarı adamdı. Pırıl pırıl, beyaz dişleri ünlüydü. Onu görmüş olan herkes, gülümsemesini anlatırdı. Bu iskeletin üzerinde hala. sihirbaz doktor giysilerinin kalıntıları görünüyordu. Boncuklar, kabuklar, kemikler, boynuzlar, sürüngen kurukafaları kemerine ve boynuna asılmıştı. Peter bile yaptığı hatayı anladı. ayağa fırladı.

«Bu o değil!» diye bağırdı heyecanla. «Herhalde doktorunu kurban edip buraya koruyucu diye koydular.» Fenerini mağaranın duvarlarında heyecanla gezdiriyordu.

«Nerede?» diye sordu. «Sen bilmek zorundasın. Sana söylemiş olmalılar.»

Tungata sessiz kaldı. Sihirbaz doktorun iskeleti üzerindeki raf, kocaman bir masa gibi çıkıntı yapmıştı. Kralın varı yoğu o rafa sıralanmış, kurbanı da ayaklarının dibine konmuştu. Mağarada tüm dikkatleri toplayan tek yer burasıydı. Kralın cesedinin de orada olması en doğal ve mantıklı şeydi. Peter Fungabera do bunu sezdi, fenerini yavaşça tekrar oraya çevirdi.

Kayanın kovuğu boştu.

«Burada yok.» diye fısıldadı Peter. Sesinde hayal kırıklığı ve umutsuzluk vardı. «Lobengula'nın cesedi gitmiş!» Tungata'nın dış duvarda gördüğü izlerin onu ulaştırdığı sonuç doğrudu. O duvar açılmış, sonra daha az ustalıkla bir işçilikle yeniden örülmüştü. Kralın mezarı besbelli çok önceden soyulmuş bulunuyordu. Ceset çoktan kaçırılmış, mezar tekrar kapatılmış, izler örtülmüştü.

Peter Fungabera duvardaki kovuğa atıldı; diz çöküp elleriyle yokladı. Tungata paragözlüğün Peter

Fungabera gibi tehlikeli ve etkileyici bir insanı bile ne hale getirebildiğine için için şaşıtı. Adam kendi kendine tutarsız sözler mırıldanıyordu.

«Bak! Şuraya bak!» Küçük, kara bir şeyi havaya kaldırdı. Tungata bir adım yaklaştı. Fenerin ışığında bunun bir toprak kaptan kırılmış parça olduğunu tanıdı. Matabele bira testilerinde hep kullanılan elmas desenleri vardı üzerinde.

«Bira testisi.» Peter onu elinde evirip çeviriyordu. «Elmas küplerinden birinin parçası! Kırılmış!» Parçayı yere atıp elleriyle aramayı sürdürdü. Fenerin ışığında tozlar uçuşup duruyordu.

«İşte!» Bir şey daha bulmuştu. Daha küçüktü bu seferki. Baş parmağıyla işaret parmağı arasında tutup havaya kaldırdı. Küçük bir ceviz kadardı. Fenerin ışığını ona çevirdi. Işık hemen kırıldı, gökkuşağı tayfına ayrıldı. Renk renk ışıklar Peter Fungabera'nın yüzüne yansdı. Sudan yansır gibi.

«Elmas.» diye soludu Peter. Sanki dinsel bir dehşete kapılmıştı. Elinde elması yavaşça çeviriyor, ok gibi renkli ışıkları oynatıyordu.

Yontulmamış bir taşı. Tungata baktı. Ama kristali öyle simetrik olarak biçimlenmişti ki. her yüzeyi, fenerin zayıf ışığını bile yakalayıp yansıtmayı başarıyordu.

«Ne kadar güzel!» diye mırıldandı Peter. Elması yüzüne daha da yaklaştırdı.

Kusursuz bir oktahedron biçimdeydi. Rengi, yapay ışıkta bile, doruklarda eriyip dere oluşturan karlar kadar duruydu.

«Ne güzel!» diye tekrarladı Peter Fungabera. Sonra yüzündeki rüya dolu ifade yavaş yavaş yok oldu.

«Bir tek!» diye fısıldadı. «Aceleyle düşürülmüş bir tek taş. Oysa ağız ağzına dolu, beş küp olacaktı.» Gözleri elmas'tan ayrılıp Tungata'ya döndü. Feneri aşağıya doğru tuttuğu için yüzünde gölgeler oynuyor, ona şeytan gibi bir görünüm veriyordu.

«Sen biliyordun.» diye suçladı Tungata'yı. «Zaten bir şey sakladığımı ta başından beri seziyordum. Elmasların alınmış olduğunu biliyordun. Nereye götürüldüğünü de!»

Tungata başını hayır anlamında salladı ama Peter Fungabera kendini kuruyor, giderek öfkeleniyordu. Yüzü buruştu, ağız sessizce açılıp kapandı, dudaklarında ince bir köpük tabakası belirdi.

«Biliyordun!» Kovuğun oradan yaralı bir leopar gibi atıldı.

«Söyleyeceksin bana!» diye haykırdı. «Sonunda söyleyeceksin.» Tokarev'in namlusunu Tungata'nın suratına doğru savurdu.

«Söyle!» diye haykırdı. «Söyle, nerede!» Çelik namlu Tungata'nın yüzüne çarptı sonra bir daha, bir daha çarptı.

«Söyle, nerede elmaslar!» Namlu elmacık kemiğine bir kere daha indi, eti yardı. Tungata dizüstü çöktü. Peter Fungabera bir adım uzaklaştı, sonra öfkesini tutabilmek için kayanın çıkıntısına yaslandı.

«Yo.» dedi kendi kendine, «Öylesi fazla kolay olur. O azap çekecek...» Tungata'ya tekrar saldırmamak, kendini tutabilmek için kollarını göğsünde sımsıkı çaprazladı.

«Sonunda bana söyleyeceksin... yalvaracaksın beni elmaslara götürmene izin vereyim diye. Seni öldüreyim diye yalvaracaksın...»

***

«Ormanda büyümüş iki bebek.» dedi Morgan Oxford. «O kadar safsınız siz ikinizi Bizi de hatırdınız kuburun içine. Ta kaşlarımıza kadar.»

Morgan Oxford. Botswana sınır devriyesinin Craig'le SallyAnne'i çölde bulup hastaneye getirdiğini duyar duymaz Harare'de uçağa atlayıp gelmişti.

«Mugabe hem ABD Büyükelçisine hem de İngilizlere mektup yazmış. İngilizler küplere biniyor, ağızlarından köpükler saçıyorlar. Senin hakkında daha önce hiçbir şey duymamışlar. Craig, Oysa İngiliz vatandaşısin. Sanıyorum seni ellerine geçirirlerse niyetleri Londra kulesine kapatıp kafanı uçurmak.» Morgan. SallyAnne'in yatağının ayak ucunda, ayaktaydı. Craig'in buyur ettiği koltuğa oturmayı reddetmişti.

«Sana gelince, küçük hanım, büyükelçi sana özel bir mesaj vermemi istedi. Buradan kalkan ilk uçakla Amerika'ya döneceksin.»

«Bana böyle bir şey emredemez.» diye onun öfkeli talimatını yarıda kesti SallyAnne. «Burası Sovyet Rusya değil. Ben özgür bir vatandaşım.»

«Uzun süre öyle kalacak değilsin. Hele de Mugabe seni eline geçirirse! Cinayet, silahlı saldırı ve birkaç suçlama daha...»

«Onlar iftira!»

«Sen ve şurada duran erkek arkadaşın, geride bir yığın sıcak ceset bırakmış durumdasınız. Piknik alanında bırakılmış bira şişeleri gibi. Mugabe çoktan Botswana hükümetiyle suçlu iade temaslarına başladı bile...»

«Biz siyasi mülteciyiz!» diye patladı SallyAnne.

«Zimbabwe'lilerin anlattıklarına bakılırsa Bonny ile Clyde' dan farkınız yok.»

«SallyAnne.» dedi Craig yumuşak bir sesle. «Heyecanlanmaman gerekiyor...»

«Heyecanlanmamak mı?» diye bağırdı bu sefer SallyAnne. «Bizi soydular, dövdüler. ırza geçmeyle, kurşuna dizmeyle tehdit ettiler... şimdi de Amerika Birleşik Devletleri resmî temsilcisi, yani vatandaşı olduğum ülkeyi temsil eden adam buraya gelip bize zabıta suçlususunuz diyor.»

«Benim hiçbir şey dediğim yok.» diye inkâr etti Morgan. «Yalnızca Afrika'dan bir an önce toz olup anacığının yanına dönmen için uyarıyorum.»

«Bize zabıta suçlusu diyor, sonra da karşıma geçip ben» eksik etek diye...»

«Buradan git, SallyAnne.» Morgan Oxford tek elini yorgun bir ifadeyle havaya kaldırdı. «Peki, en baştan başlayalım. Başınız fena halde dertte. Hepimizin öyle. Bir çare bulmamız şart.»

«Artık oturur musun lütfen?» Craig boş koltuğu ona doğru itti. o kendini koltuğa attı. bir Chesterfield çıkarıp yaktı.

«Nasıl sağlık durumun?» demeyi akıl etti.

SallyAnne. «Hiç sormayacaksın sanmıştım, hayatım.» diye aksilendi.

Craig anlattı. «Vücudu çok fena kurumuştü. Böbrekleri çalışmayacak diye korktular. Ama üç gündür sonda takılı, durmadan da sıvı veriliyor. O yandan tehlike kalmadı. Kafatasında bir çatlaktan da kuşkuluyorlardı, röntgenler negatif çıktı, çok şükür. Hafif bir beyin sarsıntısıymış. Yarın sabah taburcu edeceklerine söz verdiler.»

«Demek seyahat edebilecek durumda, ha?» SallyAnne.

«Zaten bana da bu ilgin fazla dokunaklı gelmişti.» dedi.

«Bak, SallyAnne. burası Afrika. Eğer Zimbabwe'liler seni ellerine geçirirlerse yardımcı olabilmek için elimizden hiçbir şey gelmez. Bu senin kendi iyiliğin için. Gitmeniz şart. Büyükelçi...»

«Öperim o büyükelçiye.» dedi SallyAnne hırsla. «Seni de Morgan Oxford.»

Morgan ilk defa sıırıttı. «Ekselansları adına konuşamam ama, benim için.. ne zaman başlarsın?» Buna SallyAnne bile göldü.

Craig havanın yumuşamasından yararlandı.

«Morgan. SallyAnne'in en doğru şeyi yapmasını sağlayacağıma inan lütfen...»

SallyAnne yatağında hemen doğruldu, yeni saldırıyı göğüslemeye hazırlandı ama Craig ona hafifçe kaşlarını çattı, başını belli belirsiz iki yana salladı, o da rahatlayıp arkasına yaslandı. Morgan bu sefer Craig'e döndü.

«Sana gelince. Craig... CIA hesabına çalıştığını nereden öğrendiler senin?» diye sordu.

«CIA'ye mi çalışıyormuşum?» Craig şaşırmişti. «Eğer öyleyse kimse bana söylemedi.»

«Henry Pickering'i kim sanıyordun sen... Noel Baba mı?»

«Henry. Dünya Bankası'nın başkan yardımcısı!»

«Bebek bunlar.» diye inledi Morgan. «Ormanda büyümüş bir çift bebek.» Dikleşti. «Eh, herneyse. o bitti artık. Anlaşman son buldu. 'Derhal'den hızlı bir muamele varsa, o tarihte son buldu işte.»

«Henry'ye üç gün önce komple bir rapor yolladım...»

«Hımm!» diye başını salladı Morgan. «Peter Fungabera için Moskova'nın adayı demişsin. Peter bir Shona'dır. Ruslar asla ona ellerini sürmezler. Bilesin diye söylüyorum. General Fungabera ta ne zamandan beri Ruslardan nefret etmesiyle ünlüdür ve bizim Peter Fungabera'yla çok iyi ilişkilerimiz vardır... hem de çok iyi. Bu kadarını söylemek yeter!»

«Tanrı aşkına. Morgan. O halde adam iki taraflı oynuyor. Kendi yaverinden dinledim. Yüzbaşı Timon Nbebi'den!»

«Ve o da soru sorulamayacak biçimde mezarda.» diye hatırlattı Morgan. «Belki kendini daha iyi hissetmene yarar diye söylüyorum, senin raporu bilgisayara verdik. inanılrlık katsayısı 'D' oldu. Henry Pickering sana içten teşekkürlerini yolluyor.»

SallyAnne atıldı. «Morgan, yanan köylere, ölü çocuklara. Üçüncü Tugay'ın yaptıklarına ait çektiğim resimleri gördün...»

«Hani derler ya... helva yapmak için malzeme onlar.» diye onun sözünü kesti Morgan. «Şiddet hareketlerinden elbette ki hoşlanmıyoruz. Ama Fungabera Rus'lara karşıdır. Matabele'ler ise Rus yanlısıdır. Biz antikomünist rejimleri desteklemek zorundayız. Yöntemlerinin bazılarını beğenmesek bile... Bak. El Salvador'da da okkanın altına giden kadınlar ve çocuklar var. O zaman o ülkeye yardımı kesmeye mi kalkalım? Tuttuğunuz insanlar Cenevre Konvansiyonunun kurallarına tam anlamıyla uymadı diye. her yerde geri mi çekileceğiz? Büyü biraz. SallyAnne. Burası gerçek dünya.»

Odada sessizlik oldu. Yalnızca galvanize demir çatının öğle güneşi altında genleşirken çıkardığı çıtırtılar duyuluyordu. Pencerenin dışındaki kuraktan çatlamış, kahverengi topraklı alanda, hastalar pembe sabahlıklarla dolaşıyorlardı. Sabahlıkların sırtında Botswana Sağlık Bakanlığının damgası vardı.

«Bize bunları söylemeye mi» geldin?» dedi SallyAnne sonunda.

«Yetmez mi?» Morgan sigarasını söndürüp ayağa kalktı. «Bir şey daha var. Craig, Henry Pickering

sana söylememi istedi. Zimbabwe Toprak Bankası, aldığı kredi için verdiği kefaleti geri çekmiş. Halk düşmanı olarak resmen suçlanmanı özür olarak kullanmışlar. Henry Pickering de bilmeni istedi. Ana parayı ve faizleri ödemeni bekliyormuş. Sen bir şey anladın mı bu mesajdan?»

«Ne yazık ki evet,» dedi Craig suratını asarak.

«Sen New York'a ayak bastığın anda, bir şeyler ayarlamaya çalışacağını söylüyor. Ama o zamana kadar sana alt tüm banka hesaplarını dondurmak zorunda kalmışlar. Yayıncılarına da ileriye ait telif hakkı ödemelerini şimdilik durdurmalarını tebliğ etmişler.»

«Olacağına bak.»

«Üzgünüm. Craig, Durum kötü gibi.» Morgan elini uzattı. «Kitabını beğenmiştim. Gerçekten. Seni de sevdim. Böyle bitmesi beni içtenlikle üzdü.»

Craig onu diplomatik plakalı yeşil Ford'a kadar geçirdi.

«Bana son bir iyilik yapar mısın?»

«Elimden gelirse.» Morgan kuşkulandı gibiydi.

«Bir paket versem. New York'daki yayıncıma ulaşmasını sağlar mısın?»

Morgan'ın kuşkuları yatışmamıştı. Craig açıkladı. «Kitap taslağımın son sayfaları. Namussuzum başka bir şey değil.»

«Pekâlâ öyleyse.» dedi Morgan güvensiz bir sesle. «Eline geçmesini ayarlarım.»

Craig, kiralanmış LandRover'den İngiliz Havayolları çantasını çekti. «Buna iyi bak.» diye yalvardı. «Damarımın kanı, alnımın teri bu. Belki de tek kurtuluş umudum.»

Yeşil Ford uzaklaşırken ardından baktı, sonra dönüp hastaneye girdi.

SallyAnne'in odasına girdiği anda genç kadın. «O krediler, bankalar falan ne demektir?» diye sordu.

«Anlamı açık. Sana evlenme teklif ettiğimde ben milyonerdim.» Craig gelip onun yatağının kenarına oturdu. «Şimdi ise, cebinde meteliği olmayan, üstelik milyonlarca dolar borcu olan biriyim.»

«Yeni bir kitabın var. Ashe Levy o kitap tutar diyor.»

«Sevgilim, hayatımın geri kalan günleri boyunca her yıl bir 'bestseller' yazsam, ancak Henry Pinckering'e ve bankasına olan borcumun faizini karşılayabilirim.» SallyAnne ona bakakaldı.

«Söylemeye çalıştığım şey başka. İlk teklifim yeniden gözden geçirilmek üzere askıya alınmıştır. Fikrini değiştirme hakkın baki. Benimle evlenmek zorunda değilsin.»

«Craig, Şu kapıyı kilitle, perdeleri de çek.»

«Şaka ediyorsun herhalde... burada... şimdi... nasıl olur? Herhalde bu ülkede bu iş ciddi bir suç sayılıyordur. Yasa dışı bir arada ikamet falan.»

«Bana bak, küçük bey! Eğer insan cinayetten ve silahlı saldırıdan aranıyorsa, gelecekteki kocasıyla yasa dışı kaçamaklar, adam fakir, olsa bile, insanın vicdanına pek ağırlık vermiyor.»

Craig ertesi sabah SallyAnne'i hastaneden aldı. SallyAnne aynı blucini, aynı gömleği giymişti yine.

«Rahibe bunları yıkadı ve tamir etti...» Kapıda LandRover'i görünce SallyAnne taş gibi dondu. «Bu da ne? Beş paramız yok sanıyordum.»

«Bilgisayar henüz mutlu haberi alamadı. Amerikan Ekspres kartımı hala geçerli sanıyorlar.»

«Dürüst bir hareket mi bu?»

«Küçük hanım, insanın beş milyon borcu oldu mu. birkaç yüz dolar vicdana pek ağırlık vermiyor.»
Kontağı açarken ona sıırttı, motor çalıştı.

«Keyfin yerinde. Craig,» SallyAnne kanepede ona doğru kaydı.

«ikimiz de hayattayız... sırf bu yeter havai fışekli kutlamalara. Paraya gelince... zaten pek milyoner tipi olarak yaratılmış değilim. Param olunca gece gündüz her saniyemi, onu kaybetmekten korkarak geçiriyorum. Şimdi kaybedince, yeniden özgürlüğümü kazanmışım gibi bir havaya girdim.»

«Neyin varsa kaybettin diye mutlusun, ha?» SallyAnne yan dönüp ona baktı. «Bu kadarı senin için bile fazla kaçıklık!»

«Yo, mutluyum demedim.» diye reddetti Craig suçlamayı. «Esas üzüldüğüm. King's Lynn'le Zambezi Sularını kaybetmek. Seninle ikimiz oraları harika bir hale getirebilirdik. Ona çok üzülüyorum.. bir de Tungata Zebiwe'ye üzülüyorum.»

«Evet, Onu mahvettik.» ikisi de ayıtmış. suratlarını asmışlardı. «Keşke onun için yapabileceğimiz bir şey olsaydı.»

«Hiçbir halt edemeyiz.» diye başını salladı Craig, «Timon'un verdiği güvencelere rağmen, hala hayatta olup olmadığından bile emin değiliz. Olsa bile, ne nerede olduğunu biliyoruz, ne de onu nasıl bulacağımızı.»

Demiryolunu zangırdarak aşıp Francistown caddelerinde ilerlediler.

«Kuzeyin mücevheri!» diye mırıldandı Craig, «Nüfusu iki bin. Başta gelen sanayii, alkollü içki tüketimi. Var oluş nedeni, belli değil.»

Kentin tek otelinin kapısına parketti. «Gördüğün gibi. kentin tüm nüfusu şu anda barlarda mukim.»
Ama otelin genç Botswana resepsiyoncusu hem güzel, hem de işinin ehliydi.

«Bay Mellow, bir boyan sizi bekliyor.» diye seslendi onlar lobiye girer girmez. Craig konuğu tanıyamadı. SallyAnne koşup onu kucaklayıncaya kadar anlayamadı kim olduğunu.

«Sarah!» diye bağırdı SallyAnne. «Nasıl geldin buraya? Bizi nasıl buldun?»

***

Craig'in odasında iki tek yatakla aralarında bir başucu masasından başka bir şey yoktu. Yerde taklit bir Acem halısı, köşede de bir tek tahta sandalye duruyordu. İki kız yataklardan birine oturdular, bacaklarını altlarına kıvırdılar.

«Kızıl Haç'ta bana sizin polis tarafından çölde bulunduğunuzu söylediler. Bayan Jay.»

«Benim adım SallyAnne, Sarah.»

Sarah tatlı tatlı gülümsedi. «Beni bir daha görmek isteyeceğinizden hiç de emin değildim. Hele duruşmadan sonra. Ama sonra dostlarım bana, Fungabera'nın askerlerinin size kötü davrandığını anlattılar. Belki baştan beri benim haklı olduğumu anlamışsınızdır diye düşündüm. Tungata Zebiwe suçlu değildi. Şimdi de dostlarına ihtiyacı var.»

Craig'e döndü. «Sizin dostunuzdu, Bay Mellow. Bana sizi anlatmıştı. Sizden saygıyla, duyguyla söz ederdi. Korkuyordu sizin için. Zimbabwe'ye döndüğünüzü duyduğunda başınıza kötü bir şeyler gelmesinden çok korktu. Matabeleland'daki aile topraklarınızı geri olmak isteyeceğinizi biliyordu. Büyük belâlar açılacağına farkındaydı. Siz de o belâların arasına sıkışacaktınız. Bizi bekleyen zor günlere dayanamayacak kadar narin biri olduğunuzu söylüyordu. 'Pufu' diye isim takmıştı size. Yani 'hayalci'. Ama aynı zamanda inatçı olduğunuzu da söylüyordu. Tekrar canınızın yanmasını istemiyor, sizi kurtarmak istiyordu. 'Geçen sefer bacağını kaybetti, bu sefer hayatını kaybedebilir' diyordu. 'Ona dostluk etmek için, düşmanı gibi davranmak zorundayım.' diye karar verdi. Sizi Zimbabwe'den çıkarmak için her şeyi yapmakta kararlıydı.»

Craig tahta sandalyeye oturmuştu. King's Lynn'i almaya ilk karar verdiği sıralarda Tungata Zebiwe'ye yaptığı ziyareti hatırladı. Rol mü yapmıştı Tungata o gün? Buna inanmak şimdi bile zor geliyordu Craig'e. Tungata'nın öfkesi öyle gerçek, öyle inandırıcıydı ki!

«Çok üzgünüm. Bay Mellow. Hakkınızda hoş olmayan şeyler söyledim. Ama yalnızca Tungata'nın sizin için dediklerini aktarmaya çalıştım. Dostunuzdu o sizin. Hâla da dostunuz.»

«Aslında artık önemi yok.» diye mırıldandı Craig, «Benim için ne düşünmüş olursa olsun. Sam herhalde çoktan ölmüştür.»

«Hayır!» Sarah ilk defa olarak sesini yükseltti. Telâşlı, hemen hemen öfkeliydi. «Öyle söylemeyin, asla söylemeyin! O sağ. Onu gördüm ve konuştum. Öyle bir insanı asla öldüremezler!»

Sandalye gıcırdadı, Craig hevesle öne doğru eğildi. «Onu gördün mü? Ne zaman?»

«İki hafta önce.»

«Nerede? Neredeydi?»

«Tuti'de... kampta.»

«Sam sağ. ha?» Craig bunu söylerken değişmeye başladı. Omuzlarının çöküklüğü kayboldu, başını daha dik tutar oldu. gözleri daha parlak, daha hevesli bir hole geldi. Aslında Sarah' ya bakmıyordu. Onun başının üzerindeki boş duvara bakıyordu. Saldırısına uğradığı duyguları ve fikirleri kontrol altına alma çabasına düşmüştü. Bu yüzden de, Sarah'nın ağlamaya başladığını göremedi.

Genç kadının omzuna kolunu atıp onu rahatlatmaya çalışan SallyAnne oldu. Sarah hıçkırdı. «Ah, efendim Tungata! Ona neler yapmışlar! Aç bırakmış, dövmüşler. Köyün dilencisi gibi olmuş. Bir deri bir kemik ve her tarafı yara bere içinde. ihtiyarlar gibi yürüyor... yalnızca gözleri hala gururlu.»

SallyAnne hiçbir şey söylemeden onu kucakladı. Craig sandalyeden fırladı, odada dolaşmaya koyuldu. Oda pek küçüktü. Dört adımda bitiyordu. Craig geri döndü. SallyAnne elini cebine daldırdı, buruşuk bir kâğıt mendil buldu, Sarah'ya uzattı.

«Cessna ne zaman hazır olur?» diye sordu Craig, Adımlarını kesmemiştir. Takma bacağı adım attıkça minik bir çıtlama sesi çıkarıyordu.

«Geçen haftadan beri hazır. Sana söylemişim ya!» SallyAnne. Sarah ile meşgul olduğundan, bu cevabı düşünmeden vermişti.

«Ne kadar kilo kaldırabiliyor?»

«Cessna mı? Onunla altı yetişkin insan taşıdım. Ama çok sıkışık olduk. Ruhsatında...» SallyAnne sustu. Başını yavaşça Sarah'dan Craig'e döndürdü, inanmaz bakışlarla ona baktı.

«Tüm kutsal varlıklar adına. Craig,.. aklını mı kaçırdın?»

«Dolu depoyla kaç mil uçar?» Craig onun sorusuna aldırmamıştı.

«Bin ikiyüz deniz mili... ama ciddi olamazsın.»

«Pekâla.» Craig yüksek sesle düşünmeye koyuldu. «LandRover'e iki varil koyabilirim. Sınırın orada iner, deponu doldurursun... Panda Matenga yakınında bir yer biliyorum. Buranın beşyüz kilometre kadar kuzeyinde. Sınır girişine en yakın yer orası...»

«Craig, bizi yakalarsa ne yaparlar, biliyor musun?» SallyAnne'in sesi, duyduğu şoktan boğuk çıkıyordu.

Sarah kâğıt mendili burnuna kapamıştı ama gözleri bir ona. bir ötekine gidip geliyordu.

«Silah.» diye mırıldandı Craig, «Silah gerek. Morgan Oxford? Olmaz. Allah kahretsin, o biz gözden çıkardı.»

«Tüfek mi?» Sarah'ın sesi de gözyaşlarından ve mendilden ötürü boğuktu.

«Hem tüfek, hem el bombası.» dedi Craig, «Patlayıcı. Ne bulursak.»

«Ben tüfek bulurum. Bizimkilerden bazıları kaçıp kurtuldu. Burada. Botswana'dalar. Çete savaşıdan kalma silahları hala ormanlarda saklı.»

«Ne tür?» diye sordu Craig,

«AK ve el bombası.»

«AK! Sarah, sen bir harikasın!»

«Yalnızca ikimiz!» SallyAnne'in rengi solmuştu. Craig'in ciddi olduğunu anlamaya başlıyordu artık. «Yalnızca ikimiz, koskoca Üçüncü Tugay'a karşı... düşündüğün bu mü?»

«Yoo. ben de sizinle geliyorum.» Sarah mendili kenara bıraktı. «Üç kişiyiz.»

«Üç kişi demek! Harika!» dedi SallyAnne. «Üç kişi inanılmaz!» Craig geri dönüp onların karşısında durdu.

«Birinci iş: Tuti kampının bir haritasını çizeceğiz. Hatırlayabildiğimiz her ayrıntıyı işleyeceğiz.» Tekrar dolaşmaya başladı. Hareketsiz duramıyordu.

«İkinci iş: SallyAnne tarifeli uçakla Johannesburg'a uçacak. Cessna'yı alıp getirecek... o ne kadar sürer?»

«Üç günde dönerim.» SallyAnne'in yanaklarına renk gelmeye başlamıştı. «Tabii gitmeye karar verirsem!»

«Tamam! iyi!» Craig ellerini ovaladı. «Şimdi harita işine başlayabiliriz.»

Telefon edip odaya sandviç ve şarap ısmarladı, gecenin ikisine kadar çalıştılar. Sarah ayrılırken sabah kahvaltısına döneceğine dair söz verdi. Craig haritayı dikkatle katladı, sonra SallyAnne'le ikisi

dar yataklardan birine yattılar. O kadar heyecanlıydılar ki, ikisi de uyuyamadı.

«Sam beni korumaya çalışıyormuş.» diye şaşır duruyordu Craig, «Benim için yapıyormuş her şeyi... ta başından beri.» SallyAnne. «Bana onu anlatsana.» diye fısıldadı, başını onun göğsüne dayadı, bir dostluğun hikâyesini dinledi. Sonunda Craig susunca. SallyAnne yavaşça. «Demek bu konuda ciddisin.» dedi.

«Ben ciddiyim. Ama sen katılacak mısın?»

«Bir çılgınlık!» diye mırıldandı SallyAnne. «Aptallık... ama,.. yapalım bari.»

***

Craig'in iki yere yığıp tutuşturduğu yağlı paçavraların dumanı, dupduru çöl göklerine iki düzgün sütun halinde yükseliyordu. Craig'le Sarah, LandRover'in tepesine tırmanmış, yanyana duruyorlar, güneye doğru bakıyorlardı. Kuzeybatı Botswanerin kupkuru, vahşi, ıssız bir yöresindeydiler. Zimbabwe sınırı, buldukları yerin otuz kilometre doğusunda kalıyordu. Aradaki düz ovada birkaç kuru, dikenli ağaç bozuntusu, tuz dolu düzlükleri noktalayan benekler gibiydi.

Yerden yükselen sıcak, görüntüyü titrek bir hale getiriyor, uzaklardaki ağaçlar sanki kıpırdıyor, mikroskop altındaki amipler gibi şekil değiştiriyordu. Bir tuz birikintisinden bir toz hortumu yükseldi, göbek dansözü gibi kıvrıla kıvrıla altmış metreye kadar varıp birdenbire düştü, yokoldu.

Cessna motorunun sesi hafiften duyuldu, söndü, tekrar duyuldu. «işte» Sarah eliyle ufuktaki sivrisinek tersi gibi benekçığı gösteriyordu.

Craig uydurma iniş pistine son bir kere acele göz attı. Cessna motorunun sesini duyar duymaz tutuşturmuştu yağlı paçavraları. Daha önceden paçavra yığınlarının arasında LandRover'i birkaç kere sürmüş, toprağı biraz daha sıkıştırıp sertleştirmeye uğraşmıştı. Elli metre ilerde, zemin tehlikeli sayılacak kadar yumuşaktı.

Başını çevirip yaklaşan uçağı baktı. SallyAnne, baobap ağaçlarının tepelerine kadar alçalmıştı. Hizasını piste göre tuturmaya çalışıyordu. Önce üzerinden bir uçtu, pencereden aşağıya bakıp pisti bir değerlendirmeye çalıştı, sonra tekrar dönüp geldi, hafifçe iniş yaptı. LondRover'e doğru ilerledi.

«Ne kadar da uzun sürdü gelmen!» Craig onu yere atladığı anda yakalayıp kucakladı.

«Üç gün!» dedi SallyAnne, ayakları yerden kesilmiş durumdayken.

«Uzun işte!» Craig onu öptü.

Sonra yere bıraktı, ama, kolunu onun belinden çekmedi. Yürütüp LondRover'e getirdi. SallyAnne, Sarah'ı selâmladıktan sonra, Craig onu LandRover'in yanına çömelmiş bekleyen iki Matabele'yle tanıştırdı.

İkisi selâm vermek üzere saygıyla ayağı kalktılar.

«Bu Jonas, bu da Aaron. Bize saklı silah depolarını gösterdiler, ellerinden gelen her yardımı da sağlıyorlar.»

İçe kapanık, gülümsemeyen gençlerdi. Genç olmalarına rağmen, gözleri yaşlı adam gözü gibiydi. Hayatta çok kötü şeyler görmüş insanların gözleri. Ama istekli, yardıma hazır ve zekiydiler.

İki varil dolusu benzini LandRover'in arkasından indirip Cessna'nın kanatları altına getirdiler. Craig, pilot yerinin arkasında kalan koltukların hepsini çıkardı, ağırlığı azaltmaya, kargo için yer kazanmaya çalıştı.

Bundan sonra, yükleme işine başladılar. SallyAnne her parça kargoyu, yanında getirdiğı terazide dikkatle tartıyor, bir kâğıda not ediyor, toplamaları yapıyordu. En ağır olan. cephaneydi. Sekiz bin round 7.62 mm P'leri vardı bir kere. Craig onların sandığını açmış, hepsini plastik torbalara doldurmuştu. Uzun yıllardan beri gömülü saklandıkları için fişeklerin çoğı işe yaramayacak kadar paslıydı. Ama Craig hepsini birer birer denemiş, seçtiğı her sandıktan birkaç raundu patlatmış, hiçbiri fos çıkmamıştı.

Tüfeklerin de çoğı paslıydı. Craig geceleri gaz lambasının ışığında saatlerce uğraşıp o pasları kazımış, temizlemiş, sonunda pırıl pırıl yirmibeş tüfek elde etmişti. Beş Tokarev tabancayla iki sandık e! bombası da vardı. Onların durumu tüfeklerden iyi gibiydi. Craig her sandıktan bir el bombasını patlatmış, sonucu Beğenmişti. Bu durumda, ellerindeki elli bombadan geriye kırksekiz tane

kalmış oluyordu. Craig onları çuvallara doldurup hazırlamıştı.

Gerekli malzemenin geri kalanını Francistown'dan satın almışlardı. Tel makasları, naylon ipler, bilenmiş pongo'lar, el fenerleri, yedek piller, mataralar, su şişeleri, işe yarayacak daha bir düzine kadar eşya. Sarah bu arada sağlık uzmanı olarak atanmış, derhal işe koyularak bir ilk yardım çantası düzmüştü. Yiyecek ve kumanyalar pek sade ve ilkeldi. Beşer kiloluk plastik torbalara doldurulmuş mısır ezmesi. Yükte hafif en besleyici yiyecek. Birkaç torba da tuz.

«Pekâlâ, bu kadarı tamam!» SallyAnne yüklemeyi birden durdurdu. «Bir gram daha koymaya kalkarsanız havalananlayız. Geri kalanı ikinci turu beklemek zorunda.» Ortalık karardığında, kamp ateşinin başına çevrenip. SallyAnne'in Johonnesburg'dan getirdiği biftekleri, taze meyveleri yediler.

«Doya doya yiyin, çocuklar.» diye teşvik etti SallyAnne onları. «Uzun süre aç kalmak da var hesapta.»

Yemek bitince Craig ve SallyAnne battaniyelerini alıp ateşten uzak bir yere gittiler, ötekiler konuşmalarını duymasın diye. Sıcacık çöl havasında, çıplak uzandılar, ay ışığında seviştiler. Bunun son sefer olabileceğinin ikisi de farkındaydı.

Kahvaltılarını karanlıkta ettiler. Ay battıktan sonra. Jonas'la Aaron'u, LandRover'in başına bekçi bıraktılar. İkinci turdaki yüklemeleri onlar yapacaklardı. Gün ışığı önlerini görmeye yetecek hale gelince. SallyAnne uçağı yürütüp pistin ucuna getirdi.

Aşırı yüklü Cessna'nın yerden kalkabilmesi çok uzun sürdü. Ağır ağır ağaçların üzerine doğru tirmandılar, doğmak üzere olan güneşin yönünde ilerlediler.

«Zimbabve sınırı.» diye mırıldandı SallyAnne. «Hâlâ inanamıyorum bunu yaptığımıza.» Craig onun yanına cephanesinin üzerine oturmuştu. Sarah ise arkadaki yüklerin üzerine, tuzlu ançuez gibi kıvrılmış durumdaydı.

SallyAnne haritadan rotasını hesapladı. Demiryolunu. Wankie kasabasının beş mil güneyindeki bir noktada aşacak, kimseye rastlamamaya çalışacaktı. Altlarındaki arazi hızla değişiyordu. Çöl yerini altın çimenlere, sık ormanlara bırakmaktaydı. Kuzeyde birkaç yüksek kümülüs göze çarpıyordu. Onun dışında, gökyüzü masmaviydi. Craig gözlerini kısarak karşılarında doğan güneşe baktı.

«İşte demiryolu.» dedi az sonra.

SallyAnne hızla alçaldı. Ağaç tepelerinin yirmi metre kadar üstünden demiryolunu aştılar, birkaç dakika sonra da şoseyi geçtiler. Şosenin ta ucunda bir kamyonun belli belirsiz gölgesi gözlenebilmişti ama, onu ancak bir iki saniye görebildiler. SallyAnne hemen suratını astı.

«İnşallah akıllarına bir şey gelmez... Buralarda pek çok hafif uçağı rastlıyor olmalılar.» Kolundaki saate baktı. «Yaklaşık kırk dakika sonra iniyoruz.»

«Pekâlâ,» dedi Craig, «Son bir kere tekrarlayalım. Sarah ile beni indirip mümkün olduğu kadar çabuk tekrar havalanacaksın. Deminki yere döneceksin. Benzin ikmali yapıp tekrar hazırlanacaksın. İki gün sonra yine bize geleceksin. Duman işareti varsa iniş yapacaksın. Yoksa... geri döneceksin. İki gün daha bekleyip son uçuşu yapacaksın. İkincisinde de duman işareti yoksa tamamdır. Dönecek ve bir daha gelmeyeceksin.»

O uzanıp Craig'in elini tuttu. «Craig, öyle söyleme. Lütfen, sevgilim, bana geri dön.»

Bundan sonra hep elele oturdular. Yalnızca arasıra, birkaç saniye. SallyAnne iki el gerektiren bir kontrol yapmak zorunda kaldıkça ayrıldı elleri birbirinden.

«İşte, orada!»

Chizarira nehri, kahverengi arazinin ortasında koyu yeşil bir piton yılanı gibiydi. Ağaçların arasından suların pırıltısı göz alıyordu.

«Zambezi suları... şuracıkta.»

Onca sevgiyle kurdukları kamplardan uzak kalmaya çalışıyorlardı. Ama ikisi de özlem dolu gözlerle nehrin yukarısında kalan ufka doğru bakmaktaydı.

SallyAnne giderek alçaldı, ağaçların tepelerine degecek kadar indi, sonra geniş bir daire çizerek döndü, tepeleri araya alarak Zambezi Suları kampından görülmemelerini sağladı.

Craig tekrar, «İşte. orası!» diye seslendi, sancak kanadının hizasında bir yeri işaret etti. Ağaçların uç tarafında beyaz boncuklar gibi bir şeyler gördüler.

«Hâlâ oradalar!» Craig'in ölü gergedanlarının kemikleri güneşte pırıl pırıldı.

SallyAnne son bir kontrol daha yaptı, ağaçlar arasındaki daracık düzlüğe doğru alçaldı. Buraya daha önce de inmişliği vardı.

«İnşallah toprak serttir.» diye mırıldandı, ağır Cessna'yı kondurmayı başardı.

«Tanrım, sana şükür!» Deli gibi bir hızla yükü boşalttılar, her şeyi bir kenara yığıp üstlerine yeşil naylon örtüleri serdiler.

SallyAnne'le Craig, boşaltma bitince birbirlerine acı dolu bakışlarla baktılar.

«Tanrım... nefret ediyorum bu işten!» diye söylendi SallyAnne.

«Ben de. Onun için hemen git... Çabuk ol. haydi.»

Öpüştüler, sonra SallyAnne koşup uçağa bindi. Pistin kenarına doğru, otları yassıltarak ilerledi, kendi izleri üzerinden hızla geri döndü. Hafifleyen uçak çabucak kalktı. Craig onun yüzünü son defa, pencereden gördü. Solgundu. Az sonra ağaçlar araya girip görüşünü engelledi.

Craig uçak motorunun sesi duyulmaz oluncaya kadar bekledi. Ortalık yeni baştan sessizleşince tüfeğini ve bir torbayı alıp omuzladı Sarah'ya baktı. Sarah blucin ve keten pabuç giymişti. Yiyecek torbasıyla su şişelerini taşıyordu. Tokarev'i kemerine sokulmuştu.

«Hazır mısınız?»

O başını salladı. Craig'in arkasına düştü, adımlarını onunkilere uydurdu, yola koyuldular. Öğleden hemen sonra kopje'ye vardılar. Craig tepenin üzerinden Zambezi Suları kamplarına doğru baktı.

Bundan Sonrası tehlikeliydi artık. Ama o işe koyulup sinyal ateşini yaktı. Sarah'yı yanına aldı, yaklaşan patika üzerinde bir tuzak kurdu. Belki işaret dumanı buraya istenmeyen konukları da çekebilir diye.

Sarah ile ikisi iyice saklanarak beklediler. Üç saat boyunca ikisi de ne kıpırdadı, ne de konuştu. Yalnızca gözleri hareket ediyordu. Aşağıda kalan yamaçları tarıyor, genlerindeki bitki örtüsünü sık sık yokluyorlardı.

Buna rağmen gafil avlandılar. Duydukları ses. Sindebele dilinde hırçın bir fısıltıydı... çok yakınlarından geliyordu.

«Ha! Kuphela! Demek paramı getirdin!» Yoldaş Dikkat'in yaralı suratı onlara bakmaktaydı. On adım yakınlarına kadar sokulmuştu ama onların ruhu duymamıştı. «Bizi unuttun sanmıştım.»

«Sana para getirmediğim... zor ve tehlikeli işler getirdim.» dedi Craig.

***

Yoldaş Dikkat'in yanında üç adam vardı. İnce, tilki gibi adamlardı, işaret ateşini söndürdüler, sonra gerideki ormana yayılıp yerlerini aldılar.

«Buradan gitmemiz gerek.» diye anlattı Yoldaş Dikkat. «Shona kanka'ları böyle açık yerde bizi sinek gibi avlar. Son buluşmamızdan bu yana çok değerli arkadaşlarımızı kaybettik. Yoldaş Dolar'ı da yakaladılar.»

«Evet,» Craig genç adamı son görüşünü hatırladı. Dayak yemiş, yara bere içinde ifade vermişti onun aleyhinde... King's Lynn'deki o korkunç gece!

Ortalık karardıktan sonra onlar daha iki saat yürümeyi sürdürdüler. Kuzeye doğru gidiyorlardı. Nehir boyunca. Ağaçların arasından ilerleyen gözcüler yolun onlar için güvenli olmasını sağlamaktaydılar. Güven veren tek ses, kuşların ötüşüydü.

Sonunda gerilla kampına vardılar. Ufacık, dumansız yemek pişirme ateşlerinin başında kadınlar vardı. Bir tanesi koşup Sarah'yı kucakladı.

Sarah, «Teyzemin en küçük kızı.» diye açıklama yaptı. Craig'le aralarında artık yalnızca Sindebele dilinde konuşuyorlardı.

Kamp pek rahatsız, pek neşesiz bir yerdi. Bir dizi kaba mağaradan oluşmaktaydı. Mağaraların ağzını ağaçların dalları kapatıyordu. Geçici bir kampa benzer hali vardı. Birkaç dakikada sırtlayıp götüremeyecekleri hiçbir teçhizat yoktu. Gerilla kadınlar da erkekleri gibi gülümsemeyen insanlardı.

«Bir yerde uzun süre kalmıyoruz.» diye açıkladı Yoldaş Dikkat. «Kanka'lar izleri havadan pek kolay görebiliyorlar. Hiçbir zaman aynı patikaları kullanmadığımız halde, tuvalete bile aynı yoldan gidip gelmediğimiz halde, kısa zamanda otlar yassılmaya başlıyor, onlara aradıkları işareti veriyor. Yakında buradan da taşınmak zorunda kalacağız.»

Kadınlar onlara yemek getirdi. Craig ne kadar acıkmış ve yorulmuş olduğunu hissetti ama, yemeğe başlamadan önce çantasını açtı, onlara getirdiği birkaç karton sigarayı dağıttı. Asık suratlı erkeklerin ilk defa gülümsediğini gördü. Bir izmariti elden ele dolaştırarak içiyorlardı.

«Kaç kişi var grubunuzda?»

«Yirmi altı erkek.» Yoldaş Dikkat sigarasından soluk çekip başkasına uzattı. «Ama buraya yakın yerde bir grup daha var.» Yirmi altı yeter, diye hesapladı Craig, Eğer habersiz bastırabilirlerse, yeterdi gerçekten.

Ortadaki koca tencereden elleriyle yediler. Yoldaş Dikkat yemekten sonra adamlarının bir sigara daha yakmalarına izin verdi.

«Evet, Kuphela... bize zor bir işten söz etmiştin.»

«Yoldaş Bakan Tungata Zebiwe. Shona'ların elinde esir.»

«Bu korkunç bir şey. Tüm Matabele halkının yüreğinde bir yara... ama burada, ormanın dibinde olduğumuz halde, biz bile bunu aylardır biliyoruz. Sen buralara kadar, bize herkesin bildiği bir şeyi haber vermeye mi geldin?»

«Onu Tuti'de sağ olarak tutuyorlar.»

«Tuti mi! Hol» Yoldaş Dikkat kendini tutamayıp bağırmıştı. Ademlerinin hepsi bir ağızdan konuşmaya başladılar.

«Nereden biliyorsun?»

«Bize öldürüldü demişlerdi...»

«Boş lâf bunlar...»

Craig biraz öteye, kadınların oturduğu yere doğru seslendi.

«Sarah!» Sarah kalkıp yaklaştı.

«Bu kadını tanıyor musunuz?» diye sordu Craig,

«Karımın kuzini.»

«Misyonda öğretmen.»

«O bizden biri.»

«Anlat onlara.» diye emir verdi Craig,

Dikkatli bir sessizlik içinde dinlediler. Sarah. Tungata ile son buluşmasını anlatırken gözleri kamp ateşinin ışıltılarını yansıtıyordu. Sözlerini bitirdiğinde hepsi sessiz kaldılar. Sarah yavaşça kalktı, öteki kadınların yanına döndü. Yoldaş Dikkat, başını adamlarından birine çevirdi.

«Konuş!» dedi ona.

Düşüncesini açıklamaya ilk davet edilen, içlerinde en genciydi, ötekiler de yaş sırasına göre konuşacaklardı. Töresel uygulama buydu. Epey de vakit alırdı. Craig sabrını güçlendirdi. Afrika'nın temposu buydu ne de olsa.

Geceyarısından sonra Yoldaş Dikkat durumu hepsi adına özetledi. «Kadını tanıyoruz. Güvenilir biridir. Bize anlattıklarına da inanıyoruz. Yoldaş Tungata bizim kardeşimizdir. Kanı kralların kanıdır. Onu kokmuş Shona'lar esir aldı. Bu kadarını herkes kabul ediyor.» Durakladı. «Aramızdan bazıları onu Shona'ların elinden kurtarmak istiyor, bazıları da sayımız az diyor. Ayrıca iki kişiye bir tek tüfek düşüyor. Her tüfeğe de beş kurşun var. Bu yüzden fikir ayrılığı başgösterdi.» Craig'e baktı. «Ne diyorsun, Kuphe'a?»

«Ben de diyorum ki, size sekiz bin round mermi, yirmibeş tüfek ve elli el bombası getirdim. Diyorum ki, Tungata benim dostum ve kardeşimdir. Diyorum ki, burada yalnız korkak kadınlar toplanmışsa, benimle gelecek erkek çıkmazsa ben de o zaman Sarah denilen şu kadınla yalnız giderim. Onun yüreği savaşçı yüreği! Gereken adamları da başka yerden bulurum.»

Yoldaş Dikkat'in yüzü birden sitem dolu bir ifadeye büründü.

«Bir daha kadınlardan, korkaklardan söz edilmesini istemiyorum. Kuphela. Bir daha konuşmak hiç gerekli değil. Kalkıp Tuti'ye gidelim, yapmamız gereken şeyi yapalım. Benim de dediğim bu.»

***

Cessna'nın sesini duyar duymaz işaret ateşlerini yaktılar. SallyAnne gördüğünü ışıkla belirttiği anda da söndürdüler. Yoldaş Dikkat'in gerillaları meydandaki otları kesmiş, çukurları toprakla doldurup sıkıştırmışlardı. SallyAnne'in inişi kolay oldu.

Gerillalar cephanenin geri kalanını ve silahları disiplinli bir sessizlik içinde boşalttılar ama, yüzlerinde sevinçlerini gizleyemiyorlardı. Malları çabucak ormana götürüp sakladılar. Onbeş dakika sonra Craig'le SallyAnne boş Cessna'nın kanadı altında yalnızdı.

«Neye dua ediyordum, biliyor musun?» dedi SallyAnne. «İnşallah bu çeteyi bulamazsın, ya da bulsan bile senine gelmeyi reddederler, plandan vazgeçip benimle dönmek zorunda kalırsın diye dua ediyordum.»

«Dua etmekte pek usta değilsin galiba, değil mi?»

«Bilemem. Birkaç gün boyunca epey alıştıрма yapacağım.»

«Beş gün.» diye düzeltti Craig, «Salı sabahı geliyorsun.»

«Evet, Karanlıkta kalkacağım, gün doğarken Tuti hava pisti üzerinde olacağım. Saat tam 05.22'de.»

«Ama ben pistin temiz olduğuna dair sinyal vermedikçe inmeyeceksin. Tanrı aşkına, sinyal yoksa buralarda bekleyip benzinini bitirme, yerine dön. Biz yoksak, umut edip durma.» «Tuti üzerinde üç saat kalabilecek durumda olacağım. Yani vaktiniz 8.30'a kadar.»

«O zamana kadar gelmemişsek, gelemiyoruz demektir O zaman senin gitme zamanın sevgilim.»

«Biliyorum.» SallyAnne hala kıpırdamıyordu.

Craig, «Bon şimdi yola çıkmalıyım.» dedi.

«Birkaç gün nasıl dayanacağım hiç bilemiyorum. Orada, çölün ortasında beklemek, neler olup bittiğini hiç bilememek, korkularıyla, hayallerimle başbaşa kalmak...» Craig onu kollarına aldığı anda titremekte olduğunu fark etti.

SallyAnne boğuk bir fısıltıyla. «Senin için çok korkuyorum.» dedi.

«Salıya görüşürüz. Söz.»

«Söz!» SallyAnne'in sesi tekrar titredi. «Bana dön. Craig, Sensiz gitmek istemiyorum. Döneceğine söz ver bana.»

«Söz veriyorum.» Eğilip onu öptü. SallyAnne gülümsedi. Aslında ağlamak üzereydi.

Pilot yerine tırmanıp motoru çalıştırdı.

«Sesi seviyorum!» diye kıpırdattı dudaklarını. Sesi motor bastırıyordu. Cessna'yı yürüttü, bir daha arkasına bakmadı.

***

Haritada yalnızca altmış mil olarak görünüyordu. Uçaktan bakıldığında hiç de zor bir yol gibi gelmemişti. Ama yerde durum farklı oldu.

Arazi sağdan sola doğru alçalıyor, Zambezi nehri yamacına doğru iniyordu. Onlar tepeleri, birbirine dolaşan vadileri izlemek zorunda kalıyorlardı. Bu yüzden yolları hiçbir zaman engebesiz olamıyordu.

Gerillalar kendi kadınlarını güvenli bir yere saklamışlardı. Sarah'ın kadınlarla kalmayıp kendileriyle gelmesine pek isteksiz razı olmuşlardı. Yolda o da bir erkek kadar yük taşımak. Yoltaş Dikkat'in adım temposuna uymak zorundaydı.

Demir tepeler güneşin sıcaklığını emiyor, geri püskürtüyordu. inişler de tırmanışlar kadar zordu. Taşıdıkları ağır yükler omuzlarını kesiyor, sırtlarını büküyor, bacaklarını dermansız bırakıyordu. izledikleri fil yolları küçük, yuvarlak çakıllarla doluydu. Onları buraya yağmur suları getirmişti. Üzerine bastıkça bu taşlar yuvarlanıyor, dengelerini tehlikeli biçimde kaybetmelerine yol açıyordu.

Gerillalardan biri yere düştü, bileği şişti, çizmesini geri giydiremediler. Onun yükünü diğerleri paylaştı, kadınların beklediği kampa kadar yolunu kendi bulsun diye onu arkada bırakıp ilerlediler.

Küçük mopani anları bütün gün rahat bırakmadı onları. Ağızlarının, burunlarının, gözlerinin etrafında uçup durdular. Nem arıyorlardı aslında. Geceleri de sivrisineklerle başları dertteydi. Yolun üzerinde bir ara çeçe sineği kuşağından geçtiler. işkenceye sessiz, sinsî çeçe sinekleri de katıldı. inşanın tenine öyle hafif konuyorlardı ki, o yakıcı iğneleri batıncaya kadar farkedilmiyorlardı bile.

Saldırı tehlikesi hep vardı. Birkaç milde bir ya ilerdeki, ya geride gözcüler işaret veriyor, herkes saklanmak zorunda kalıyor, parmakları tetikte, yeni bir işaretin gelmesini bekliyorlardı.

Yavaş, meşakkatli, sinir bozucu bir yürüyüşü. İki tam gün sürdü. Dondurucu şafak, kavurucu öğle. sonra yine karanlık... sonunda Sarah'ın babasının köyüne vardılar. Vusamanzi'ydi yaşlı babanın adı. Usta bir sihirbazdı. Matabele kabilesinin yağmurcusuydu aynı zamanda. Bu meslektekilerin hepsi gibi, yalnız başına yaşar, çevresinde yalnızca karıları ve ailesinin en yakın üyeleri bulunurdu. Sıradan insanlar, doğa üstü güçleri olanlara ne kadar saygı duyarlarsa duysunlar, onlarla birarada bulunmaktan kaçınırlardı. Ya kehanet, ya tedavi için gelir, hizmetin bedelini bir keçi veya başka hayvanla öderlerdi. işleri bitince de teşekkür edip çabucak uzaklaşırlardı onun yanından.

Vusamanzi'nin köyü, Tuti Misyon istasyonunun birkaç mil kuzeyinde kalıyordu. Tepe üzerinde, varlıklı bir toplumdur. Birçok kadınları, keçileri, tavukları, vadide bol bol mısır tarlaları vardı.

Gerillalar kopje'nin altındaki ormana yayıldılar. Sarah'ı elçi olarak yollayıp durumun güvenli olduğundan emin olmaya çalıştılar, ayrıca köy halkını kendilerinin ormanda olduğu konusunda da uyarmak istediler.

Vusamanzi adını boşu boşuna kazanmamıştı. Bu ismin anlamı, 'Suları yükselten' demektir. Zambezi'yi ve kollarını yönetebildiği söylenirdi. Gençliğinde, kendisine ücretini vermeyip aldatan genç bir reisin köyünü yıkmak için bir sel yollamıştı oraya. O günden bu yana, onun canını sıkan daha birkaç başka kişi de bu sulara esrarengiz biçimde boğularak ölmüştü. Vusamanzi isterse, suların kıyıya su içmeye gelen bir insanı bile içeriye çekecek biçimde kabardığı anlatılırdı. Böyle bir olayı gören falan yoktu ama, Vusamanzi artık ücretlerini toplamada pek de sıkıntıya uğruyor denilemezdi.

Saçları bembeyazdı. Kısa bir sakalı vardı. O da beyazdı. Zulu modeli, kürek biçiminde keserdi sakalını. Sarah herhalde geç doğmuş çocuklarından biriydi. Ama güzelliğini babasından almıştı. Yakışıklı adamdı Vusamanzi. Gururluydu. Artık sihirbaz doktor kılığını da bir kenara bırakmıştı. Basit bir kasık bağı takıyordu. Vücudu dimdik, incecik, sesi tok ve dengeliydi. Craig'i selâmladı.

Sarah'nın ona büyük saygı gösterdiği pek belliydi. Bira çanağını, genç karılardan birinin elinden aldı, diz çöküp babasına kendi sundu. Yaşlı babanın da ona hayatında özel bir yer verdiği anlaşılıyordu. Seviyordu bu çocuğunu. Ona sevgiyle gülümsedi. Sarah onun ayakları dibine oturdu, baba, Craig'in anlattıklarını dinlerken onun başını okşadı. Sonra onu, yemek pişirme işinde karılarına yardıma yolladı. Ormandaki gerillalara da yemek gidecekti elbette. Vusamanzi dikkatini bir kere daha Craig'e çevirdi.

«Tungata Zebiwe yani 'Adaleti Arayan' dediğiniz bu adam. Samson Kumalo olarak dünyaya gelmişti. Halkımızın ilk kralı Mzilikazi'nin soyundan gelir. Eskilerin kehanetlerini üzerinde taşıyan biridir. Shona askerleri onu esir aldıkları gece, ona sorumluluklarını bildirmek, kralın sırlarını açmak için ben çağırtmıştım onu buraya. Eğer hala sağsa, kızımın dedikleri doğruysa, onun kurtarmak için elinden geleni yapmak her Matabele'nin görevidir. Halkımızın geleceği onun elindedir. Size nasıl yardımcı olabilirim? Söyleyin yeter.»

Craig, «Yiyecek vererek zaten yardımcı oldunuz.» diye teşekkür etti ona. «Şimdi de bilgi istiyoruz.»

«Sor, Kuphela. Bildiğim her şeyi anlatırım.»

«Tuti Misyonu ile askerlerin kampı arasındaki yol buraya yakın, değil mi?»

«Şu tepelerin ardında.» diye gösterdi ihtiyar.

«Sarah'nın anlattığına bakılırsa her hafta bu yoldan kamyonlar gelirmiş. Hep aynı günde. Kamptaki askerlere ve tutuklulara yiyecek götürürlermiş.»

«Doğrudur. Her hafta, pazartesi, öğleden sonra, geç saatlerde kamyonlar buradan mısır ve diğer erzakla yüklü olarak geçerler Ertesi sabah da boş olarak dönerler.»

«Kaç kamyon?»

«İki, ara sırada üç.»

«Onları koruyan kaç asker var?»

«İki tane önde, şoför yanında, üç dört kişi de arkada. Bir tanesi hızlı ateş eden bir makinelinin başında, kamyonun tepesinde.» Craig kendi kendine, bir ağır makineli, diye tercüme etti. «Askerler çok tetiktedir, kamyonlar da hızlı gider.»

«Geçen pazartesi de vaktinde geldiler mi?» diye sordu Craig.

«Geldiler.» Vusamanzi ak saçlı kafasını salladı. Demek ki bu düzenin hala devam ettiği kanısında, diye karar verdi Craig, Buna kendisi de inanmalı, her şeyi bu varsayım üzerine kurmalıydı. Başka çare yoktu.

«Buradan misyon istasyonuna yol ne kadar?» diye sordu.

«Şuradan şuraya.» Sihirbaz doktor kolunu gökyüzündeki bir başka noktaya kaydırды, işaret ettiği uzaklık dört saat gibi gözüküyordu. Yaya bir insana göre. Demek ki on beş mil falan olmalıydı.

«Peki, buradan askerlerin kampına?»

Vusamanzi omuzlarını kaldırdı. «Yine o kadar.»

«Güzel.» Craig haritayı açtı. İki noktaya da aynı uzaklıkta olduklarına göre, nerede bulduklarını oldukça sağlıklı olarak tahmin edebilirdi. Zamanları ve uzaklıkları hesaplayıp haritanın kenarına not almaya koyuldu.

Sonunda başını kaldırdı. «Bir gün bekleyeceğiz.» dedi. «Adamlar dinlenecek, kendilerini

hazırlayacaklar.»

«Kadınlarım onları besler.» diye kabullendi Vusamanzi.

«Sonra, pazortesi günü, sizinkilerden bazıları baha yardım edecek.»

«Burada yalnızca kadınlar var.» dedi yaşlı adam.

«Bana do kadınlar gerekli... genç kadınlar... güzel kadınlar.»

***

Ertesi sabah şafaktan önce Craig'le Yoldaş Dikkat yanlarına bir koşucu alıp tepelerin ardındaki yolu keşfe gittiler. Tıpkı Craig'in hatırladığı gibi, kaba bir yoldu. Ağır kamyonlar oraya derin izler oymuşlardı. Ama Üçüncü Tugay iki yandaki bitki örtüsünü temizlemiş, pusu ihtimalini azaltmaya çalışmıştı Öğleden biraz önce. Peter Fungabera'nın onları öğle yemeği için durduğu yere vardılar. Craig belleğinin iyi çalıştığını bir kere daha anladı. Oradaki küçük köprüye, bir yokuştan inerek yaklaşıyordu. Sonra toprak yoldan bir süre gitmek gerekiyordu. Konvoy yavaşlamak, düşük vitese geçmek zorundaydı. Tam pusu kurulmaya elverişli yerd Craig koşucu haberciyi Vusamanzi'nin köyüne yollayıp ekibin geri kalanını oraya çağırttı. Beklerken Craig'le Yoldaş Dikkat planlarını bir kere daha gözden geçirip araziye uyumladılar.

Esas saldırı, köprüde yapılacaktı. Ama orada başarısızlığa uğrarlarsa, konvoyun geçmesini önleyecek bir de yedek planları olmalıydı. Gerillalar onların bulunduğu yere geldiği zaman Craig, Yoldaş Dikkat'i yanında beş adamla köprünün karşı tarafına. yolladı. Köprüden görünmeyecek bir yere yerleştiler, iri bir mhobahoba ağacını kesip yolun üzerine devirdiler, etkili bir barikat yarattılar. Orada komuta Yoldaş Dikkat'te olacaktı. Craig ise, köprü saldırısının koordinatörüydü.

«Shona dili bilen arkadaşlar hangileri?» diye sordu Craig,

«Şu arkadaş Shona kadar iyi konuşur, şu da biraz daha az.» «Onlar dövüşe katılmayacak. Onları kaybetmeyi göze alamayız.» diye emir verdi Craig, «Kamp için gerekli onlar.» Yoldaş Dikkat. «Onları avucumun içinde saklarım.» diye kabullendi.

«Şimdi gelelim kadınlara.»

Sarah köyden kendi üç üvey kardeşini seçmişti. Yaşları onaltıdan onsekize kadardı. Yaşlı sihirbazın kızları arasında en güzelleri bunlardı. Craig onlara oynayacakları rolü anlatırken kıkırdaştılar, başlarını eğdiler, ellerini ağızlarına kapattılar, utanmış gibi yaptılar. Ama bu serüvenden büyük zevk aldıkları da belliydi. Ömürleri boyunca bu kadar heyecanlı bir şey gelmemişti başlarına.

«Anladılar mı?» diye sordu Craig, Sarah'ya. «Bu iş tehlikeli bir iş. Ben ne diyorsam tam öyle yapmaları gerek.»

«Ben de onlarla olacağım.» diye güvence verdi Sarah. «Hep yanlarında olacağım.. bu gece de. Özellikle bu gece.» Kızları korumak içindi bu tedbir. Sarah kardeşleriyle genç gerillalar arasında yeralan bakışmaların farkındaydı. Gülüşen kızları oradan götürdü, çalı çırpıdan hazırladığı barınağa soktu, kendisi de barınağın kapısına yerleşti.

«Bu çalıların dikenleri, insan yiyen aslanı bile engeller. Kuphela.» diye açıkladı Craig'e. «Ama bir kızın canı fingirdemek istedi mi ona engel olacak tedbir yoktur. Bu gece pek iyi uyuyacak değilim.»

Sonunda Craig de uykusuz bir gece geçirmek zorunda kaldı. Yine rüya görüyordu. Bacağını mayın tarlasında kaybettikten sonra, iyileşme döneminde sık sık gördüğü kâbusların aynısıydı bunlar. Mayınlar arasına sıkışmıştı rüyasında. Uyanamıyordu da. Sonunda Sarah onu sarsarak uyandırdı. Craig öylesine titriyordu ki, dişleri birbirine vuruyordu. Terler gömleğini sıırılsıklam etmişti.

Sarah hemen anladı. Yanına oturup onun ellerini anlayışla tuttu, titremelerin geçmesini bekledi. Ondandan sonra, alçak sesle konuşmaya başladılar. Diğerlerini rahatsız etmemek için fısıldıyorlardı. Tungata'dan, SallyAnne'den söz ettiler. Her biri hayatta neler beklediğini, bunları elde etme şansının ne kadar olduğunu anlattı.

«Ben Yoldaş Bakan'la evlendiğim zaman. tüm Matabele kadınları adına konuşabilecek durumda olacağım. Erkekler onlara hep sürü muamelesi ediyor. Şimdi bile. Ben eğitilmiş bir hemşire ve

öğretmen olduğum halde, yine de ayrı yerde kadınların ateşi başında yemek yemek zorunda kalıyorum. O iş bittikten sonra, bir de ücret kampanyası açacağım. Matabele kadınlarının haklarına kavuşması, değerlerine göre muamele görmesi için bunlar şart.»

Craig, Sarah'ya karşı duyduğu saygının da artıp, sevgisinin düzeyine vardığını fark etti. Tungata Zebiw'e lâıyk bir kadındı bu kadın. Konuşurlarken Craig ertesi gün için duyduğu korkuları yenmeyi başardı. Gece hızla ilerledi. Bir ara Craig kolundaki saate bakıp şaşaladı.

«Dört olmuş. Vakit geldi.» diye fısıldadı. «Teşekkür ederim. Sarah. Ben pek cesur bir insan değilimdir. Yardımına ihtiyacım vardı.»

Sarah çevik bir hareketle ayağa kalktı, başını eğip ona baktı. «Kendine haksızlık ediyorsun. Bence çok cesur bir insansın.» dedi. sonra kız kardeşlerini uyandırmak üzere uzaklaştı.

Güneş tepedeydi. Craig nehrin karşı tarafında. İki kara kayanın arasındaki boşluğa uzanmış, yatıyordu. AK 47'si önünde hazır. Namlu tahta köprünün karşısındaki dar toprak yola dönüktü. Uzaklıkları adım adım Ölçmüştü. Yattığı yerden köprünün parmaklığına tam yüzyirmi metre vardı. Destekli atışta çok kolaydı bu mesafe.

«Ne olur. gereği olmasın. Tanrım.» diye dua etti. gözleri karşı kıyıyı bir kere daha taradı. Köprünün altında dört gerilla vardı. Yarı bellerine kadar soyunuktular. Tüfekleri de vardı ama, asıl silahları beş kademelik fil yaylarıydı. Craig bir gün önceki gösteriyi seyredene kadar bu silahlara pek de güvenmemişti. Yaylar sert, esnek tahtadandı. Uçları birbirine yeşil ceylan derisi şeritlerle bağlanmıştı. Bu şeritler kurutulmuş, demir gibi sertleştirilmişti. Kururken çektikleri için yayın şaftını da bükmüşlerdi. Yayın ipi örülmüş deriydi. Naylon kadar sağlamdı hemen hemen. Craig bile, o hatırı sayılır kuvvetine rağmen, bu yayları gerememişti. Herhalde elli kilodan fazla bir güç gerekiyordu. Ayrıca insanın parmaklarının nasırlı olması, göğüs ve kol kaslarının ona göre gelişmiş olması da şarttı.

Ok uçları çelikti. Kolay girmesi için iğne gibi sivriltilmişti.

Gerillalardan biri gösteri sırasında bu oklardan birini otuz metre uzaklıktan atmış, baobab ağacının gövdesine elli santim sokmuştu Baltayla kesip çıkarmak zorunda kalmışlardı oku. Aynı ok insana atılsa, bir tarafından girer, öteki tarafından çıkardı rahatça. Filin bile göğsünün bir yanından girip öte yanından çıkabilirdi.

Şu anda köprünün ayakları altında dört okçu hazır. On adam da kıyıda diz boyu suların içine çömelmişlerdi. Yalnızca kafalarının tepesi görünüyordu. Yamaç dik olduğu için o kıyıda geçenler göremezdi onları. Ayrıca, kıyı çalılarının yaprakları saklıyordu kafalarını.

Yaklaşan kamyonların motor sesi değişti. Vites küçültüp yokuşa sardırılmışlardı. Craig o tepeden aşağı yürümüş, çevrede durumu belirten iz var mı diye kontrol etmişti. Rodezyo polisindeki eğitimini kullanmıştı bunun için. Yan yatmış otlar, bitkiler, bir maden parıltısı, ya da kıyıda kumlarda ayak izi gibi şeyler aramıştı. Yoktu öyle bir ipucu.

«Şimdi başlıyoruz.» dedi Sarah. Kızkardeşiyle birlikte, Craig'in yanındaki kayanın ardında, hazır bekliyorlardı. Hakkı vardı. Artık plan değiştirmek için vakit çok geçti. Mecburdular.

«Haydi!» dedi Craig ona. Sarah ayağa kalktı, blucin ceketini sırtından çıkarıp yere attı. Kardeşleri de çabucak onun gibi yaptılar. Soyunup çırılçıplak kaldılar.

Boncuklu şeritlere asılı minik kasık örtüleri dışında, hiçbir şey yoktu üstlerinde. Örtüler tam kasıklarındaki tüylü kısımları kapatıyordu ama, kıyıya doğru koşarlarken kıpırdayıp açılmaktaydı. Dimdik, genç kalçaları ortadaydı. ince bellerinin altında biçimli çıkıntılar oluşturuyorlardı.

«Gülün!» diye seslendi Craig onların ardından. «Oyunlar oynayın.»

Çıplaklıklarından ötürü hiç utanç duydukları yoktu. Kırsal bölgelerde boncuklu örtücükler, bekâr Matabele kızları için hala geleneksel bir kılıktı. Sarah bile, kente, okumaya gidinceye kadar hep bunlardan giymişti.

Birbirlerine su atıp oynuyorlardı. Sular kara, parlak tenleri üzerinde ışıldıyordu. Gülüşlerinde heyecanlı, soluk soluğa bir hava vardı. Her erkeğe çekici gelirdi bu. Ama Craig, gerillaların pek etkilenmediğini görüyordu. Seyretmek için başlarını bile çevirmemişlerdi, işlerinde profesyoneldi bu adamlar. Tüm dikkatleri yaklaşan tehlikeye çevrilmişti.

Baştaki kamyon ilerdeki tepenin üzerinde belirdi. Beş tonluk bir Toyoto'ydu. Onları Botswana sınırına kadar izleyene pek benziyordu. Aynı kum rengine boyanmıştı. Tepesinde, ağır makinelinin başında bir asker görünüyordu. Arkadan ikinci zırhlı kamyon ortaya çıktı.

«Ne olur. üçüncüsü olmasın... Tanrım, iki tane olsun!» diye soludu Craig, AK 47'nin üzerine eğilip onu kucakladı. Namlu parlamasın diye üstüne otlar örtmüştü. Kendi elleri ve yüzü de nehir kenarındaki çamurlarla karaya boyanmıştı.

Kamyonlar iki taneydi. Yokuştan aşağı inmeye başladılar. Sarah ile kardeşleri diz boyu suda, ayaktaydılar. Askerlere el salladılar. Baştaki kamyon biraz yavaşladı, kızlar kalçalarını salladılar, tahrik edici kahkahalar attılar, ıslak, parlak memelerini titrettiler.

Ön kamyonun sürücü bölümünde iki adam vardı. Bir tanesi teğmendi. Craig bere rozetini görebiliyordu. Sırıtiyordu adam. Dişleri de rozeti kadar parlaktı. Şoföre bir şeyler söyledi, frenler gıcırdadı, kamyon köprü'nün hemen yakınında durdu. İkinci kamyon da onun gerisinde durmak zorunda kaldı.

Genç subay kapıyı açtı. kamyonun basamağında durdu. Arkadaki askerlerle tepedeki makineli görevlisi eğildiler, çapkın sözler haykırdılar. Kızlar Sarah'yı taklit ederek hemen suyun içine oturdular, vücutlarının alt kısmını sakladılar. İkinci kamyonun bazı askerler saf dışı kalmamak için indiler, öne gelip ötekilere katıldılar.

Kızların büyükçe olanlarından biri, baş parmağı ve işaret parmağıyla sinsi ve ayıp bir işaret yaptı, kıyıda kahkahalar patladı. Genç subay daha da edepsiz bir işaretle karşılık verdi, askerlerin hepsi kamyonun inip onun ardına yığıldılar. Yalnızca iki makineli görevlisi yerlerinde kalmışlardı.

Craig'in bakışları köprü'nün altına doğru döndü. Okçular doğruluyorlardı Köprü ayaklarını askerlerle aralarına almışlardı.

Nehirde Sarah ayağa kalktı. Önündeki örtünün bağlarını gevşetmişti, örtü elindeydi artık. Sanatsal tahrik hareketleriyle sallıyordu onu. Kıyıda adamlara doğru yürüdü. Sular oyluklarından süzülürken adamların gülmesi kesildi, ona bakakaldılar. O kalçasını abartmalı hareketlerle kıvrarak yaklaştı. Çok güzeldi. Güneş ışığı tenine plastik gibi bir parlaklık veriyordu. Sanki bu dünyadan olmayan bir yaratıktı. Craig yattığı yerden, karşığı adamların ruhsal durumunu tahmin edebiliyordu.

Sarah onların durduğu yerin, tam altında durdu, ellerini memelerinin altına dayayıp onları kaldırdı, başlarını askerlere doğru çevirdi. Tüm dikkatleri onun üzerindeydi artık. Tepedeki makineli görevlileri bile kendilerinden geçmiş, bakıyorlardı.

Arka tarafta dört okçu kıyıya çıkmışlardı. Diz çöküp yaylarını gererken ön kamyonun uzaklıkları on adımdan fazla değildi. Yaylar kavislendi. adamların sağ elleri dudaklarına doğru geriledi, ıslak kasları şişti, sonra oklar uçuverdi.

Hiçbir ses çıkmadı. Okların havadan geçişi bile duyulmadı. Yalnızca makineli görevlilerinden biri

yavaşça öne doğru kaydı, kamyonun yan tarafına devrildi, kafasıyla kollan aşağıya sarkarak olduğu yerde kaldı, öteki sırtını kavislendirdi, ağzı açıldı, hiç sesi çıkmadı, elini kendi sırtına götürüp oku çekmeye çalıştı. O sırada ikinci bir ok geldi ona. Acı içinde büküldü, devrilip gözden kayboldu.

Okçular hedeflerini değiştirdiler, bu sefer sessiz oklar kıyıdaki askerlere doğru uçmaya başladı... bir tanesi bağırdı. Aynı anda, yamacın altında çömelmiş bekleyen gerillalar yerlerinden fırladılar, okçulara doğru dönen askerlere arkalarından çullandılar. Bu sefer Craig homurtuları, bıçakların savruluşunu, hedefine vuruşunu duyabiliyordu. Bir panga, teğmenin bordo beresini de, kafasını da ikiye ayırırverdi.

Sarah geri dönüp koşmaya başladı, öbür kızları da toplayıp yanına aldı. Genç olanlardan bir tanesi, suyun derinleştiği yerde bir çığlık attı.

Bir tek el silah sesi duyuldu, askerlerin tümünün yere serilmesine bu kadarı yetti. Ama gerillalar hala uğraşıyorlardı o askerlerle. Kesiyor, biçiyor, doğruyorlardı.

«Sarah!» diye seslendi Craig, «Kızları ormana sok!» Sarah gömleğini kaptı, kız kardeşlerini çoban gibi ormana götürdü.

Craig, elinde AK'sıyla köprüye koştu. Gerillalar ölüleri soymakla meşguldüler. Bu işi ustalıkla yapıyor, kol saatlerini alıyor, cepleri, cüzdanları tertemiz ediyorlardı.

«Vurulan oldu mu?» diye sordu Craig, O bir tek tüfek sesi kuşkulandırmıştı onu. Ama kayıpları yoktu. Craig onlara soygunu bitirmeleri için iki dakika süre tanıdı, sonra bir ekip seçip tepeye yolladı, sürpriz olup gafil avlanmamak için tedbir aklı. Ölü Shona'ların başına döndü. «Gömün bunları» Kocaman mezarı önceki gün öğleden sonra kazıp hazırlamışlardı. Çıplak cesetleri oraya sürüklediler.

Kamyonlardan birinin yan tarafında kan izleri vardı. Makineli görevlisinin başından akan kanlardı bunlar.

«Şunu yıkayın!» Gerillalardan biri matarasını nehirden doldurup getirdi. «Üniformaları da yıkayın.» Bu sıcakta bir saat sürmezdi kuruması nasılsa.

Sarah döndüğünde, gömme ekibinin işi henüz bitmemişti. Genç kız giyinmişti yeni baştan.

«Kızları köye yolladım. Buraları iyi tanırlar. Bir şey olmaz.» dedi.

«İyi yapmışsın.» Craig öndeki kamyonun sürücü yerine çıktı. Anahtar kontağa takılıydı.

Gömme ekibi ormandan çıkıp geldi. Craig nöbetçileri geri çağırdı. İkinci kamyonu sürececek gerilla, motoru çalıştırdı, sonra herkes yerine bindi. İki kamyon köprüden geçip yamaca tırmanmaya başladılar. Tüm operasyon otuzbeş dakika sürmüştü. Devrik mhobahoba ağacına vardıklarında Yoldaş Dikkat ortaya çıktı, onlara yol gösterip yana saptırdı. Craig kamyonu kuytu bir yere parketti. gerillalar hemen iki taşıtı da çalı çırpıyla örttüler, bir başka ekip de yükü indirmeye koyuldu. Bir yandan barikat da kaldırılıyordu.

Kamyonlarda yüz kilo mısır ezmesi, kutu kutu konserve etler. battaniyeler, ilaçlar, sigaralar, cephanes, sabun, şeker, tuz gibi malzeme vardı. Gerillalar için çok değerliydi bunlar. Hepsini taşıyıp götürdüler. Craig bu malzemenin saklanacağını, sonradan gelinip alınacağını biliyordu. Fırsat olunca. Birkaç torba içinde de ölen askerlerin özel eşyaları vardı. Üçüncü Tugay üniformaları... hatta ünlü bordo berelerden de iki tane. Gerillalar o üniformaları giyerken Craig zamanı kontrol etti. Beşi biraz geçiyordu.

Tuti kampındaki telsizcinin akşamları saat yedide jeneratörü çalıştırıp normal raporunu verdiğini

hatırlıyordu, ön kamyondaki telsiz vericisini kontrol etti. Onbeş amper gücündeydi. Tuti kampıyla rahatlıkla konuşulurdu ama, Harare merkeziyle görüşmeye olanak yoktu. Buna sevindi.

Yoldaş Dikkat'i ve Sarah'yı yanına çağırdı, notlarına hep birlikte eğildiler. SallyAnne sabah saat 5:20'de Tuti hava pistinde olacak. 8:30'o kadar bekleyebilecekti. Craig kamptan hava pistine olan yolu üç saat olarak hesaplıyordu. Yoldaki ufak tefek aksilikleri de kapsayabilirdi bu süre. Demek ki kamptan 2;30'da çıkmaları en iyisiydi. Ama ne olursa olsun. 5:30'u da geçirmemeleri gerekiyordu.

Bu durumda kamp kapılarına geceyarısı dolaylarında varmaları iyi olurdu. İki buçuk saatte mevkileri ele geçirir, kamyonlara benzin doldurur, tutukluları serbest bırakır. Tungata'yı bulur, tekrar yola çıkarlardı.

«Pekâlâ.» dedi Craig, «Her ekip bana görevlerini tekrar saysın. önce sen. Sarah.»

«Ben tel makaslarını ve iki adamı alıp dosdoğru bir numaralı barakaya gidiyorum...» Craig onun yanına iki adam vermeyi uygun görmüştü. Belki Tungata yürüyemeyecek kadar zayıf düşmüş olabilirdi. Bir numaralı barakanın kulübeleri ötekilerden biraz ayrı yerdeydi Çevresinde ayrıca bir tel örgü daha vardı. Besbelli en tehlikeli tutuklular kapatılıyordu oraya. Sarah kampa götürüldüğünde. Tungata'yı oradan çıkarıp getirdiklerini görmüştü.

«Onu bulunca alıp. toplantı yerine getireceğiz. Ana kapının yanına. Kendi başına yürüyebilecek durumdaysa. İki adamımı geride bırakacağım, öteki tutukluların hücrelerine gidip kapıları açacak, herkesi serbest bırakacaklar.»

«Güzel.» iyi ezberlemişti.

«Şimdi ikinci ekip.»

«Beş adam. çevre kulelerindeki nöbetçilere...» Yoldaş Dikkat kendi talimatını tekrarladı.

«Tamam,» diye ayağa kalktı Craig, Ama bunların hepsi bir tek şeye bağlı. Bunu en az beş kere tekrarlamışındır ama bir kere daha söyleyeceğim. Telsizi onlar mesaj vermeden önce ele geçirmemiz şart. İlk silâh patladıktan sonra bunu yapmak için beş dakikamız var. İki dakika, telsiz operatörünün durumu anlaması sürer, iki dakika jeneratörün gerekli elektriği sağlamasına gider, bir dakika da Harare merkezini bulması ve uyarıyı vermesi için yeter. Eğer uyarmayı başarırsa hepimizin işi bitik demektir.» Saatini kontrol etti. «Yediyi beş geçiyor... mesajı şimdi verebiliriz. Shona dilini bilen adamın nerede?» Craig adama neler söylemesi gerektiğini dikkatle anlattı, zeki olduğunu görünce de sevindi.

«Onlara konvoyun yolda geciktiğini söyleyeceğim. Kamyonlardan biri arıza yaptı, ama onarılacak, diyeceğim. Sandığımızdan çok daha geç, gece varabileceğiz oraya, diyeceğim.»

«Tamam.»

«Soru sormaya başlarsa. 'Mesajımı alamıyorum, alıcıda parazit var.' diyeceğim, sonra geç kalacağız diye tekrarlayıp kapatacağım.»

Gerilla mesajı verirken Craig başında heyecanla bekliyor, kamp telsizcisinin Shona dilinde söylediği kelimeleri anlamadan dinliyordu. Adamın sesinde pek bir kuşku ya da telâş yoktu.

Gerilla vericiyi kapadı, mikrofonu tekrar Craig'e uzattı. «Anlaşıldı diyor. Bizi gece bekliyorlar.»

«Güzel. Şimdi artık yemek yiyelim ve dinlenelim.»

Ama Craig yemek yiyemedi. Midesi heyecan ve gerilimden altüsttü. Köprüdeki o vahşet de içini bulandırılıyordu. O ponga'lar. o birikmiş, taşan kin, o ceset parçalamalar! Çete savaşı sırasında da nice kere tanık olmuştu bu tür olaylara. Ama yine de alışmamıştı. Hâlâ içi bulanıyordu.

Craig öndeki kamyonun tentesi orasından dışarıyı gözetlerken. «Çok fazla mehtap var.» diye düşündü. Dolunaya dört gün kalmıştı. Gece o kadar parlaktı ki, yerde oluşan gölgelerin kenar çizgileri bile netti. Kamyon kaba yolda sarsılarak ilerlemekteydi.

Craig öne, şoför yanına binmeye cesaret edememişti. Elleriyle suratını siyaha boyadığı halde hem de. Dikkatli bir göz onun siyah olmadığını derhal onlardı çünkü. Şoförün yanına Yoldaş Dikkat oturmuştu. Üzerinde teğmenin komple üniforması. hatta armalı beresi vardı. Onun yanında. Shona dilini iyi konuşan adam şoförlük yapmaktaydı. İkinci bere de onun başındaydı. Ağır makineli dolu ve hazır, her birinin başında seçilmiş bir keskin nişancı görevdeydi. Komple üniforma bulup giyenlerden sekizi, kamyonun arkasında, açıkta yolculuk yapmaktaydılar. Diğerleri. Craig'le birlikte, tentenin altına çömelmiş. saklanmışlardı.

«Şu ana kadar her şey iyi gitti.» diye mırıldandı Sarah.

Craig, «Şu ana kadar.» diye kabullendi. «Ama ben başlangıçların kötü, sonuçların iyi olmasını tercih ederdim.» Craig'in yanındaki saca üç kere vuruldu. Yoldaş Dikkat, kamp göründü diye işaret veriyordu.

«Eh, şu ya da bu şekilde, artık dalıyoruz.» Craig döndü, tenteye açtığı delikten gözetlemeye çalıştı.

Kampın nöbetçi kuleleri, mehtabın altında petrol kuleleri gibi apaçık belliydi. İşte. dikenli tel de belliydi. Parıldıyordu. Derken birdenbire gökyüzü aydınlanıverdi. Projektörler eksenleri etrafında dönüp kampın dört bir yanını taradı. Her taraf öğle vakti gibi pırıl pırıl olmuştu.

«Jeneratör!» diye inledi Craig, «Ah. Tanrım, bizi karşılayabilmek için jeneratörü çalıştırdılar.»

İlk hatasını yapmıştı Craig, Her şeyin karanlıkta geçeceğini varsayarak hazırlamıştı planlarını. Yalnızca kamyonların farları olacak, nöbetçilerin gözlerini kamaştırıp akıllarını dağıtacak. Oysa ışıkların yakılıp kampın aydınlatılması, yeni gelen konvoyun kontrolünün yapılması, yükün boşaltılmasını kolaylaştırmak, o kadar mantıklıydı ki!

Artık olan olmuştu. Tek yapabilecekleri, o pırıl pırıl ışığa doğru yollarına devam etmektir. Craig çaresizdi. Işıklar onu tentenin altına çakmıştı, ön bölümde oturan Yoldaş Dikkatle bile konuşamazdı. Bunu önceden düşünmediği için kendi kendine küfürler yağdırarak gözünü gözetleme deliğine dayadı.

Nöbetçiler kapıları açmıyorlardı. Kapıya en yakın kulede bir ağır makineli tüfek, kum torbalarının ardında hazır. Craig namlunun onlar yaklaşırken kayarak hep üzerlerine doğrulmuş durumda kaldığına dikkat etti. Askerler kapıdan çıkıyorlardı. Dört er bir de subay.

Kamyon kampın ana kapısı karşısına geldiğinde, bir çavuş öne çıktı, avucunu havaya kaldırıp onları durdu. Kamyon durunca ters taraftaki pencereye yürüdü. Shona dilinde bir soru sordu. Bereli gerilla ona kolaylıkla cevap verdi. Ama çavuşun ses tonu yine de hemen değişti. Verilen cevabın doğru olmadığı belliydi. Adamın sesi yükseldi, aksileşti. Craig'in göremeyeceği bir yerde duruyordu ama, Craig arkadaki silahlı askerlerin tepkisini gördü. Tüfeklerini omuzlarına alıp birbirlerinden ayrılıyor, kamyonu ateş etmeye hazırlanıyorlardı. Blöf daha başlamadan foslamıştı.

Craig, tepesinde duran üniformalı gerillanın bacağına vurdu. gerilla sağ elinde, pimi çekik olarak tutmakta olduğu el bombasını savurdu. Bomba yüksekten, tembel bir eğri çizerek uçtu. tam makinelinin üzerine doğruldu.

Aynı anda Craig iki yanındaki adamlara alçak sesle, «Öldürün onları.» dedi.

AK'larının namlularını tentedeki yarıklardan uzattılar. Hedef uzaklığı on adım bile yoktu. ilk salvo, askerleri daha tüfeklerini kaldıramadan yakaladı. Çavuş dönüp nöbetçi odasına doğru koşmaya başladı ama Yoldaş Dikkat pencereden eğilip Tokareviyle onu sırtından iki kere vurdu.

Çavuş yere serilirken ilk el bombası kum torbalarının gerisinde patladı, makinelinin namlusu amaçsızca gökyüzüne dikildi, saklı nişancı uçuşan şarapnelle parçalandı.

«Kamyonu sür!» Craig kafasıyla omuzlarını tentenin yarığından dışarı çıkarmıştı. Açık pencereden şoföre haykırıyordu. «Kapıyı parçala, gir!» Toyota'nın güçlü dizeli kükredi. kamyon ileri atıldı. Korkunç bir çatırtı duyuldu, kamyon sarsıldı, bir an duraklar gibi oldu. sonra pırıl pırıl aydınlık avluya daldı, peşinden dikenli telin bir parçasını ve kapının tahtalarını da birlikte sürükledi.

Craig tepedeki makineliyi kullanan gerillanın yanına tırmandı.

«Solo...!» Makinelinin namlusunu kapıya yakın yerdeki nöbetçi barakasının kapısına çevirtti. Gerilla, o kapıdan fırlayan çıplak askerleri bir taradı, hepsi yıkıldılar.

«Sağdaki nöbetçi kulesi!» O kuledeki iki asker onlara ateş etmekteydi. Kırbaç gibi tepelerinde vınlıyordu kurşunlar. Makinelinin namlusu dondu, yükseldi, kurşunlar peşpeşe fırladı. Duvarlardan pencerelerden tahtalar, camlar uçtu, iki nöbetçi sırtüstü gittiler.

Craig, Sarah'yı, «Bir numaralı baraka tam karşıda.» diye uyardı. Sarah iki adamıyla birlikte arka tarafta çömelmiş, hazır bekliyordu. Toyota yavaşlarken atlayıp derhal koşmaya başladılar. Sarah'nın elinde tel makası hazır. İki gerilla onun önünde koşuyorlardı. Bir yandan kalçalarında tuttıkları silahlarla geriye doğru ateş etmekteydiler.

Craig kamyonun yan tarafından koyarak aşağıya indi. basamağa bastı, şoförün yanına tutundu.

«Kopje'ye sür.» diye bağırdı. «Telsizi almamız şart!»

Kopje dosdoğru karşılarındaydı ama oraya varmak için pırıl pırıl geçit töreni meydanını geçmeleri gerekiyordu. Meydanın karşı ucunda, beyaza badanalı duvar vardı. Duvarın bir ucu kopje'nin dibine kadar gidiyordu.

Craig arkasına doğru baktı. Sarah ile ekibi, barakanın oraya varmış, telleri kesmeye uğraşıyorlardı. O bakarken kesme işini bitirdiler, açtıkları delikten içeriye atılıp binanın kapısından daldılar.

Craig ikinci kamyonu aradı. O çevreyi turluyordu. Gürleye gürleye. Telin hemen içindeydi. Hangi nöbetçinin yanına varsa avlıyor, ağır makineliyle oraya mermiler yağdırıyordu. Dört kuleyi bitirmişlerdi bile. İki tane kalmıştı.

Patlayan el bombalarının ışığı Craig'in dikkatini nöbetçi kışlasına çekti. İkinci kamyon oraya saldırmak üzere bir grup gerilla indiriyordu. Craig onları çömelik durumda, el bombalarını fırlatırken gördü. Pencerelerden içeriye atıyorlardı. Bombalar potlarken onlar ileri doğru koşuyor, parlak projektörlerin altında ateş böcekleri gibi parıldıyorlardı.

İlk birkaç dakikada bütün kampın kontrolünü ele geçirmiş gibi bir duruma gelmişlerdi. Kuleleri temizlemiş, kapıdaki nöbetçi kulübesini çaresiz duruma getirmiş, iki asker kışlasının da canına okumuşlardı. Hepsi onlarındı artık. içinde bir zafer duygusunun kabardığını hissetti. Gözü karşıya, alanın ilerisindeki kopje'ye döndü. Her şey tamam, bir tek kopje değil, diye düşündü. O anda. kayalık tepenin üzerinden beyaz bir ışık ona doğru kayd. Ateş boncuklarından bir sicimdi sanki. Önce yavaş geliyordu ama, yaklaşırken hızı şaşılacak kadar arttı. Birden her yanlarını patlayan mermilerin sesleri kapladı, tozlar uçtu, kamyonun metalinde kurşunlar tın tın öttü.

Kamyon olduğu yerde deli gibi döndü, Craig şoföre haykırırken iki eliyle camın dışındaki dikiz aynasına sarıldı.

«Devam et... telsizi almamız şart!»

Şoför deliren direksiyonla boğuştu, kamyonun burnu tekrar kopje'ye doğru döndü, o sırada

makinelinin ikinci ateşi ona tekrar çarptı, ön cam bin parçaya bölündü, şoför oturduğu yerden kapının üzerine fırladı, göğsünün yarısı yokoldu. Kamyon yavaşladı. Adamın ayağı gaz pedalının üzerinden kayıyordu.

Craig kapının kulpuna bastırıp kanadı açtı. Şoförün vücudu kayıp dışarıya düştü. Craig hemen onun yerine oturdu, gaz pedalına tüm gücüyle bastı. Kamyon bir kere daha öne doğru fırladı.

Craig'in yanında. Yoldaş Dikkat, ön camın boş kalan yerinden AK'sıyla ateş ediyordu. Tepeden makineli buna da karşılık verdi, kulakları sağır edecek bir gümbürtü koptu. Mermiler havada karşılaşıp ortalığı ışığa boğarken Craig bir şey daha gördü.

Tepenin dibindeki kum torbalı yerlerin birinden, ananas boyunda kara bir cisim, arkasında alevden bir iz bırakarak onlara doğru uçmaktaydı. Craig bunun ne olduğunu hemen anladı. Ama o daha haykırıp uyarıda bulunamadan. RPG7 roketi onlara çarptı.

Kamyonun ön alt kısmına çarptı... onları kurtaran da bu oldu. Esas çarpma sarsıntısını sağlam motor bloku göğüsledi. Ama yine de ön kısım parçalandı, kamyon demir bir duvara toslamış gibi durdu. Toyota yok olan ön tekeri üzerinde bir tokla attı. Craig'i de açılan kapıdan dışarıya fırlattı.

Craig emekleyip dizleri üzerinde doğruldu. Tepedeki makinelinin namlusu ona doğru dönmekteydi. Bir dizi mermi, meydanın üzerine düşe düşe yaklaşırken, o yine kendini yamyassı yere attı.

Toyota enkazının çevresinde sersemlemiş, yaralı gerillalar doluydu. Devrik kamyonun altında da bir adam vardı. Bacakları ve kalçası, çelik kaportanın altında ezilmişti. Tuzağa tutulmuş bir tavşan gibi bağırıp duruyordu.

«Haydi, gelin!» diye bağırdı Craig, Sindebele dilinde. «Duvara ulaşın... duvara... oraya kaçın.»

Ayağa fırlayıp koşmaya başladı. Badanalı idam duvarı sağ taraflarında, yetmiş metre kadar uzaktaydı. Bir avuç insan onun sesini duydu, kalkıp onunla birlikte koşmaya başladılar.

Makineli tekrar onlara döndü, başının yanından vınlayan kurşunlar Craig'i sersemletti, ama kendini toplamayı başardı. Tam önünde koşan adam yıkıldı. İki bacağı birden isabet almıştı. Craig onun yanından geçerken adam sırtüstü döndü, elindeki AK'yı Craig'e fırlattı.

«Al Kuphela. Ben öldüm nasılsa.» Craig adımını aksatmadan tüfeği havada kaptı.

«Yaman askersin!» diye bağırdı yerdeki gerillaya. Az ilerde Yoldaş Dikkat duvara varmıştı. Bu sefer de makineli tekrar Craig'e doğru dönüyordu. Tozları uçura uçura döndüğü görülebilmekteydi.

Craig kendini duvarın köşesine, doğru ayaklarını ileri kaydırarak attı. Futbol oyuncusu gibi, sırtüstü kayarak gitti. Kurşunlar çok yakınından vınlayıp geçti. O yerde yuvarlanmaya devam etti. Duvara çarpana kadar öyle ilerledi, sonra kolları, bacakları birbirine dolaşarak yığıldı, soluk almaya çalıştı. Duvara varabilen yalnızca Yoldaş Dikkat ve iki arkadaşıydı. Ötekilerin hepsi ya kamyonunda ölmüş, ya da aradaki alanda avlanmışlardı.

«O makineliyi ele geçirmemiz şart!» diye soludu. Yoldaş Dikkat ona çarpık bir gülümseme sundu.

«Git de geçir. Kuphela... seni ilgiyle seyrederiz.» İkinci bir RPG roketi duvara çarptı, kulaklarını sağır etti. üstlerine ipince bir tozeledi.

Craig yan döndü. AK 47'yi kontrol etti. Doluydu. Yoldaş Dikkat ona bir dolu fişeklik daha uzattı. Craig, Tokorev'i kemerine soktu, iki el bombasını göğüs ceplerine tıktı.

Köşeden başını uzatıp baktığında, makinelinin kurşunları başının üstünde kalan duvarı bir daha taradı. Craig geri çekildi. Kopje'nin dibine uzaklık yüz metre ancak vardı. Ama yüz mil de olsa daha zor olamazdı. Çaresiz durumda çakılmışlardı. Tepedeki makineliyi yöneten, tüm alanı egemenliği

altında tutuyordu. Bu parlak ışıklar altında kimse, üzerine bir RPG roketi çekmeden kıpırdayamazdı zaten.

Craig kaygılı gözlerle ikinci kamyonu aradı. Ama RPG ateşe başlar başlamaz, şoför akıllılık edip onu binalardan birinin arkasına parketmiş olmalıydı. Öteki gerillalardan da ses yoktu. Hepsi bir sipere sinmişlerdi. Ne var ki, gereğinden çok fazla kayıp vermişlerdi.

«Böyle bitmemeli...» Craig kendi umutsuzluğu ve çaresizliği içinde boğuluyordu. «O makineliyi ele geçirmemiz şart!» Tepedeki silah, karşısında hedef kalmayınca sessizleşti... Derken birden, o sessizliğin içinde Craig'in kulağına bir şarkı geldi. Önce peşten, birkaç kişi. Sonra giderek güçlenen bir şarkı:

«Neden ağlıyorsunuz. Shongani'nin dulları Uç ayaklı tüfekler neden öyle gülüyor?» Eski savaş şarkısı sessizliğin içinde yüzlerce ağızdan haykırılıyordu.

«Neden ağlıyorsunuz. Shongani'nin dulları. Babalarınız kralın emrine uyuyor!»

Derken tutuklu barakalarından ortaya çıktılar. Bir yığın çıplak insan. Kimisi dermansız, sendeliyor, kimisi hızla koşuyor, ellerinde taşlar, tuğlalar, kulübelerinin çatılarından söktükleri tahta direklerle geliyorlardı. Birkaç tanesi, ölen nöbetçilerin silahlarını almıştı. Tepeye ve makineliye doğru saldırırken hepsi şarkı söylüyorlardı.

«Ah, Tanrım!» diye fısıldadı Craig, «Katliam olacak!»

En önde. elinde AK 47'siyle uzun boylu biri yürümekteydi. Ölümün iskelet biçiminde çizilmiş bir karikatürüne benziyordu. Diğerleri hep onun çevresindeydi Gerçi çok değişmişti ama, Craig nerede olsa tanırdı Tungata Zebiwe'yi.

«Sem. geri dön!» diye haykırdı. Arkadaşına kendi bildiği adıyla sesleniyordu. Tungata hiç aldırmaksızın yürümeye devam etti. Craig'in yandaşında Yoldaş Dikkat, «Ateşi onlar çekecek. bize fırsat doğuyor,» dedi gerçekçi bir düşünceyle.

Craig, «Evet, hazır ol,» diye karşılık verdi. Dikkat haklıydı. Hiç değilse boşu boşuna ölmüş olmazlardı adamlar. O konuşurken makineli tekrar ateş açtı.

«Dur!» Craig, Yoldaş Dikkat'in kolunu yakaladı. «Neredeyse şerit değiştirmek zorunda kalacak.» Son mermilerin atılmasını beklerken, bu atışların tutuklular arasında devirdiği adamları seyrediyordu.

Bir alev borusu gibi püskürüyordu makineli. Ama ön sıra yıkılırken arkadakiler onların yerini doldurmak üzere atılmaya başlamıştı. Tungata Zebiwe ise hala geliyordu. Hepsinin ilerisindeydi. Koşarken AK'sıyla ateş ediyordu. Tepedeki nişancı onu gördü, namlusunu ona doğrulttu, Tungata'nın çevresini toz duman sardı... bir mucize sonucu, o yine de ayakta kaldı... tam o sırada makineli de sustu.

«Silah boşaldı!» diye haykırdı Craig, «Koş! Koş! Koş!» Fırladılar. Birer mermi hızıyla önlerindeki boş alana atıldılar.

Başlarının üzerinden bir roket daha uçtu, Craig kendini yere atıp yuvarlandı. Roket aslında yüksekte geçiyordu. Panik içinde nişan alındığı belliydi. Meydanın karşısına kadar uçtu, oradaki yedek benzin deposuna çarptı. Benzin korkunç bir gürültüyle parladı, alevler otuz kırk metre yükseğe fişkırdı. Craig sıcak bir dalganın çevresini sardığını hissetti, ama koşmaya, ateş etmeye devam etti.

Yoldaş Dikkat ve diğer gerillalar onu geçiyorlardı. Takma bacağı işini zorlaştırıyordu. Ama o bir yandan koşarken bir yandan da kafasından hesaplar yapmaktaydı. Tecrübeli bir askerin makineliyi doldurması on saniye ancak sürerdi. Onlar duvarın yanından fırlayalı sekiz saniye olmuştu... dokuz...

on... şimdi gelecekti! Daha önlerinde yirmi adım vardı.

Yoldaş Dikkat kum torbalarına vardı, tırmanıp aştı.

O sırada Craig'e bir şey büyük bir hızla çarptı, kurşunlar çevresinde vınladı. O yine yere yatıp yuvarlandı, tekrar kalkarak koştu. Nişancı onun vere düştüğünü görünce namluyu başka tarafa çevirmişti. Tutukluları avlamaya çalışıyordu.

Craig vurulmuştu ama, yaralı değildi. Eskisi kadar güçlü koşabiliyordu. Birden anladı. Kurşun takma bacağına gelmişti. Gülmek istedi canı Durum öyle komik, kendisi öyle korku içindeydi ki.

«Bunu bana ancak bir tek kere yapabilirsiniz.» diye geçirdi aklından. Birden kendini kopje'nin dibinde buldu. Yukarı atıldı, en üstteki kum torbalarının kenarını yakaladı, kendini çekip üzerinden aştı, öteki tarafa atladı. Öbür yandaki dar atış platformunda buldu kendini. Burası bomboştu.

«Telsiz!» Tüm iradesini o noktaya yöneltmeye çalışıyordu. «Telsizi almak şort!» iletişim siperine atladı, koridor gibi yerden koşmaya başladı. Yol kıvrılıyordu. Ayak sesleri vardı ilerde. Bir çığlık koptu. O köşeyi dönerken. Yoldaş Dikkat de RPG'nin operasyonu ile görevli Üçüncü Tugay askerinin cesedi başından doğrulmaktaydı.

«Silahı sen kap.» diye emir verdi Craig ona. «Ben telsiz odasını alacağım.»

Kum torbalı geçide tırmandı, geçen ziyaretinde konuk kaldığı odanın bulunduğu koridoru geçti.

«Soldaki ilk kapıydı...» Oraya atıldı, kapıya perde olarak takılmış çuvalı yana savurdu, koridorun ilerisinden telsiz operatörünün telâşlı sesini duydu. Adam deli gibi bağıırıyordu. Craig olanca hızıyla ileri fırladı, kapıya varınca durdu.

Geç kalmıştı. Midesi olduğu yerde dönüp ağzına doğru yükseldi. Telsizci cihazın üzerine eğilmişti. Mikrofonu ağzının önünde iki eliyle tutuyor, uyarı mesajını İngilizce olarak veriyordu. Hem de üçüncü kere. Craig duraladığı sırada karşının cevabı da İngilizce olarak, açık seçik duyuldu.

«Mesaj alındı ve anlaşıldı.» dedi karşının telsizcisi. Harare'deki Üçüncü Tugay merkezi olmalıydı orası. «Bekleyin! Size derhal takviye kuvvet yollayacağız...»

Craig AK'sını ateşledi, kurşunlar telsizi parçaladı, telleri kopardı. isabet almayan telsizci, mikrofonu elinden bıraktı, kum torbaların oluşturduğu duvara yaslandı. Craig'e bakakaldı. Korkuyla bir şeyler geveliyordu. Craig AK'yı ona doğru salladı ama,.. bir türlü ateş edemedi.

Tam o anda koridordan, Craig'in arkasından bir otomatik ateş etti. Craig şaşırıldı. Telsizci bir an duvara çakılmış gibi oldu. sonra yere doğru kayıp bir külçe gibi yığıldı.

Craig'in yanı başından tok bir ses. «Her zaman yufka yürekliydin. Pufo.» dedi. Craig döndü, yanındaki kule gibi. upuzun, çıplak adama baktı, o yara bere içindeki suratı, o şahin gibi keskin gözleri gördü.

«Sam!» dedi zayıf bir sesle. «Seni tekrar görmek öyle güzel ki!»

Birinci kamyonun ön tarafını RPG tümüyle mahvetmişti. İkincinin de arka tekerlerini ağır makineli parçalamış bulunuyordu. Her ikisinin de benzin depoları boştu.

Craig ülkeden kaçış planlarını Tungata'ya elinden geldiği kadar kısaca anlattı.

«Saat sekiz en son şansımız. O saatte iniş pistinin oraya varamamışsak, ondan sonra ancak yaya kaçmamız gerek.»

«Piste yol otuz mil.» diye gülümsedi Tungata. «Burada başka taşıt yok. Fungabera iki gün önce giderken LandRover'i aldı.»

«Önü parçalanmış kamyonun arka tekerlerini alıp ötekine takabilirim. Ama benzin... Sam! Benzin bulmamız şart!»

İkisi birlikte, alev alev yanan depoya baktılar. Dumanlar arasında alevlerin boyu hala yüksekti. Onun ışığında, yerde yatan ölümler de görünüyordu. Askerlerin cesetlerini serbest kalan tutuklular parçalamıştı. Kaç kişi öldü acaba, diye merak etti Craig, Bunu düşünmek bile istemiyordu. Her ölünün sorumlusu doğrudan doğruya kendisiydi.

Tungata ona bakıyordu. Kışla binalarının dolaplarından bulduğu bir takım giysileri sırtına geçirmişti. Çoğu üstüne ufak geliyordu. Her yanından buram buram cezaevi kokuları yükselmekteydi.

«Sen hep böyleydin.» dedi Tungata yavaşça arkadaşına. «Ne zaman tatsız bir iş yapsak, böyle olursun. Fil avlarını hatırlıyorum... Arkadan on gün yemek yiyecezdin.»

Craig, «Birinin benzin deposunu ötekine aktarırım.» dedi hemen. Tungata'nın ne kadar gözlemci olduğunu unutmamıştı. Craig'in pişmanlığını bir anda hissetmişti o. «Tekerleri de değiştirmeye başlamaları için emir verebilirim. Ama bize benzin bulman şart. Sam! Bulman şart!» Craig döndü, topallayarak en yakındaki kamyona ilerledi. Tungata'nın bakışlarından kurtulduğuna için için şükretti.

Yoldaş Dikkat onu bekliyordu. «Ondört adam kaybettik Kuphela.» dedi.

«Üzgünüm.» Tanrım, ne kadar da yetersiz bir söz.

Gerilla. «Nasıl bir gün öleceklerdi.» diye omuz silkti. «Şimdi ne yapacağız?»

Kamyonların âlet kutularında yeterince araç gereç vardı. Adamların sayısı da. Kamyonun arkasını havaya kaldırıp altına kütükler tıkmaya bol bol yeterdi. Adamlar aksla tekerleri çıkarırken o da paçasını sıvadı, takma bacağını çıkarıp baktı. Mermi çelik baldırda bir delik açmıştı. Ama oynak bilek sağladı. Âlet kutusundan bir çekiç alıp deliklerin çevresini onardı, düzledi. Sonra bacağını tekrar yerine taktı. «Bir süre daha dayan.» dedi bacağına sert bir sesle, uzanıp onu okşadı, arka sağ tekerin vidalarına yardıma gitti.

Bir saat kadar sonra Tungata. işi biten kamyonun başına, Craig'le adamlarının yanına doğru yaklaştı. Craig dirseklerine kadar kapkara yağ içindeydi. Sarah. Tungata'nın peşinden yetişmeye çalışıyordu. Koca adamın yanında, elindeki o koca tüfeğe rağmen, ufacık bir kız çocuğu gibi kalmıştı.

«Benzin yok,» dedi Tungata. «Kampın her yanını aradık.» «Galiba onbeş litremiz var.» Craig doğruldu, yüzünün terini gömleğinin koluyla sildi. Yağlar yanağında kapkara bir iz bıraktı. «O bizi yirmi mil götürür. Şansımız varsa.» Saatine baktı. «Üç oldu... nasıl geçti bunca saat? SallyAnne iki saat sonra tepemizde olur. Yetişemeyeceğiz...»

«Craig, Sarah bana neler yaptığınızı anlattı. Onca tehlike, onca planlama,.. her şeyi...» Tungata alçak sesle konuşuyordu.

«Şimdi bunlara vaktimiz yok. Sam.»

«Yok, evet,» diye kabullendi oda. «Ben adamlarımla konuşmalıyım. Ondan Sonra gidebiliriz.»

Tungata kamyonun üzerine çıktı, meydan katliamından kurtulan tutuklular çevresini sardılar. Yüzlerini ona doğru kaldırmışlardı. Projektörlerin ışığında pırıl pırıldı yüzleri.

«Sizden ayrılmak zorundayım.» dedi Tungata onlara. Homurdanıp inlediler. «Ama gönlüm her zaman sizlerle beraber. Döneceğim güne kadar da öyle olacak. Babamın ruhu, anamın sütü adına yemin ediyorum... döneceğim.»

«Baba!» diye bağırdılar bir ağızdan. «Babamızsın sen bizim!»

«Shona kanka'ları yakında buraya varırlar. Ormana kaçıp saklanmanız gerek. Bulabildiğiniz tüm

silah ve yiyecekleri alıp bu adamlarla gidin.» Tungata onlara, Yoldaş Dikkat'in çevresindeki gerillaları gösterdi. «Onlar sizi güvenilir bir yere götürür. Orada benim dönüşümü beklersiniz. Hakkınız olanı alacak kadar güçlü döneceğim.» Tungata kollarını onlara doğru uzatıp hepsini kutsadı. «Huzurla gidin, dostlarım!»

Ona dokunabilmek için uzandılar. Bazıları çocuk gibi ağlıyordu. Sonra küçük gruplar halinde kampın kapısına doğru yürüdüler, dışardaki karanlığa adımlarını attılar.

Yoldaş Dikkat o kapıdan son çıkan oldu. Daha önce Craig'e yaklaşıp o ince, kurt gibi ifadesiyle sırıttı.

«Tüm çatışma boyunca hep en önde olduğun halde bir tek Shona bile öldürmedin... ne burada, ne de köprüde.» dedi. «Neden acaba. Kuphela?»

Craig, «Öldürme işini size bırakıyorum.» diye karşılık verdi ona. «O konuda siz benden çok daha ustasınız.»

«Garip bir adamsın, ey kitap yazarı... ama sana yine de minnettarız, ömrüm uzun olursa, günün birinde torunlarıma bugün birlikte yaptıklarımızı anlatırım.»

«Allahaismarladık dostum.» dedi Craig, elini uzattı. Avuç bilek, bilek avuç kavramasıyla el sıkıştılar. Bu derin saygı selâmıydı. Sonra Yoldaş Dikkat döndü, tüfeği omzunda uzaklaştı. karanlığın içinde görünmez oldu. Craig, Tungata ve Sarah, kamyonun başında yalnız kalmışlardı. Bu yalnızlık duygusu sessizleştiriyordu onları.

İlk konuşan Craig oldu. «Sam. telsizcinin merkeze mesajı verdiğini duydun. Fungabera'nın buraya takviye kuvvet yollayacağını biliyorsun. Harare ile bura arasında hazır bekleyen birlikler var mı?»

«Sanmıyorum.» dedi Tungata. «Karoi'de birkaç adam var ama, bu tür bir saldırıya cevap verecek bir kuvvet değil.»

«Pekâlâ, diyelim ki bir kuvvet hazırlayıp yola çıkarmaları bir saat sürdü. Tuti'ye varmaları da beş saat sürer...» Tungata'ya bakıp onaylamasını bekledi, o başını salladı.

«Misyona aşağı yukarı altıda gelirler. SallyAnne ise beş sularında gelmiş olur. Ucu ucuna bir hesap. Üstelik son beş mili yaya gitmek zorunda kalabiliriz. Hemen yola çıkalım.»

Onlar şoför yerine tırmanırken Craig kampın çevresine son bir kere göz attı. Alevler sönmüştü. Duman hala yükselmeye devam ediyordu. Projektörler ortalığı hala gündüz gibi aydınlatmaktaydı.

«Işıklar...» dedi Craig yüksek sesle. Bu ışıklarda onu tedirgin eden bir şey vardı. Jeneratör mü? Evet, oydu... jeneratörle ilgili bir şey vardı. Onu hatırlaması şarttı.

«Tamam!» diye yüksek sesle fısıldadı, kamyonu sıçradı. «Sam, jeneratör...» Kontağı açtı. kamyonu çılginca bir hızla sürdü. Motor odası tepenin arka tarafındaydı. Craig kamyonu binanın kapısına parket», merkez santralına daldı. Jeneratör yirmibeş kilovatlık bir Lister'di. Kocaman, yeşil bir makine. Benzin deposu da karşı duvara çakılmıştı. Craig depoya parmak eklemleriyle vurdu, tok bir ses geldi. Güven veren bir sestti bu.

«Dolu!» diye soludu Craig, «En azından kırk galon!»

Yol ölmek üzere olan bir piton gibi kıvrılıp duruyor, kamyon dopdolu deposuyla virajları sakarca, kazık gibi alıyordu. Craig direksiyona iki eliyle sarılıp döndürmek zorunda kalıyordu. Yokuşlar dikti. Vites küçüldükçe hızları azalıyor, bir yayanın hızına düşüyordu. Sonra tepenin öbür yanından inerken, güvenli sayılamayacak kadar hızlı iniyorlardı. Çukurlara rastladıkça. boş kamyon çılginca sarsılıyordu.

Craig köprüyü neredeyse kaçıracaktı. Son anda fark edip kıvrıldı, dar ahşap köprüden gürleyerek geçtiler.

«Saat?» diye sordu. Sarah ön paneldeki saate baktı. «Dört elli üç.»

Craig farların ilerisini görmeye çabaladı, ilk defa olarak ağaçların tepesindeki gökyüzünün rengini biraz açılmış buldu. Ağaçların silüetini görebiliyordu. Afrika'da şafağın ne kadar çabuk söktüğüne bir kere daha şaşıtı. Aşağıda, vadide de görüntüler kendilerini belli etmeye başlamışlardı. Telsizi açıp dinledi, kanalları aradı, hiçbir askeri yayın bulamadı. Yalnızca parazit vardı.

«Menzil içindeyseler, susuyorlar demektir!» diye söylendi, telsizi kapattı.

«On mil.» dedi Tungata.

«Yarım saat daha eder.» Craig Toyota'yı tepeden aşağı sürdü. Daha onlar tepenin eteğine varmadan, ortalık farları söndürebilecek kadar aydınlanmıştı. «Üzerimize dikkat çekmekte anlam yok.» dedi Craig,

Birden doğrulup dik oturdu. Motorun sesi değişmişti. Daha sert, daha yüksek çıkıyordu.

«Yoo. Tanrım, şimdi olmasın!» diye yalvardı. Birden anladı. Duyduğu Toyota'nın sesi değildi. Dışardan bir başka motorun sesi gelmekteydi. Giderek de artıyordu. Yon camı indirdi, başını rüzgâra doğru uzattı.

SallyAnne'in Cessna'sı arkalarından yaklaşıyordu. Yolun ancak yirmi metre üzerindeydi. Mavi ve gümüş rengi gövdesi, güneşin ilk ışıklarıyla pırıl pırıldı.

Craig bir sevinç çığlığı atıp elini çılgınlar gibi salladı.

Cessna kamyona hemen yetişti, yanı başında uçmaya başladı. SallyAnne'in o sevgili yüzü pilot yerinden Craig'e doğru baktı. Başına pembe bir eşarp bağlamıştı. Gözlerini o kalın kaşları çerçevesiyordu. Gülüyordu. Tanımıştı Craig'i. O da el salladı. sonra hızlanıp ilerledi, yükseldi, piste doğru uzaklaştı.

Ormandan çıktılar, misyon köyünün mısır tarlalarına daldılar. Kilisenin saç damı ve okulun çatısı güneşte parıldadı. Yol kenarındaki kulübelere birkaç uyuklu köylü çıktı, esneyerek, kaşınarak yürüyüp onların geçişine baktı.

Craig kamyonu yavaşlattı. Sarah pencereden onlara seslendi. «Askerler geliyor! Başımız dertte! Herkesi uyarın! Ormana kaçın, saklanın!»

Craig bu kadar ilerisini düşünmemişti. Üçüncü Tugay, yerli halktan fena öç alacaktı. Tekrar hızlandı. Pist artık bir kilometre ilerdeydi. Yırtık bayrağı alanın öbür ucundaki direktte dalgalanıyordu. Cessna yukarda tur atmaktaydı. Craig, SallyAnne'in iniş takımını açtığını, inmek üzere son dönüşünü yaptığını gördü.

«Bok!» dedi Tungata sert bir sesle. Sol taraflarından bir başka uçak hızla alçaldı. Çift motorluydu. Craig onu hemen tanıdı.

Eski bir Dakota yolcu uçağıydı. Kuzey Afrika çöl savaşlarından kalma. Rodezya iç savaşında da kullanılmıştı bunlar. Üzerine ışığı yansıtmayan, roket savıcı gri boya çekilmişti. Zimbabwe Hava Kuvvetlerinin amblemi göze çarpıyordu. Kanat kökünün hemen üzerindeki kapı açıktı. Üç adam duruyordu o kapıda. Kamuflaj üniforması ve miğfer giymişlerdi. Paraşütleri sırtlarında hazır. İki kişi kapının iki yanındaydı ama, arkalarında ötekiler de hazır.

«Paraşüt birliği» diye bağırdı Craig, Dakota onlara doğru dalış yaptı. O kadar alçaldı ki, pervanenin rüzgârı tarlalardaki mısırları eğip büktü. Uçak onların önüne geçti. Craig'le Tungata.

kapıdaki adamlardan birini aynı anda tanıdılar.

«Fungabera.» dedi Tungata hemen. «Ta kendisi!» Daha bu ağzından çıkarken Tungata kapıyı açmış, kamyonun tepesine tırmanmaya, yukardaki ağır makineliye ulaşmaya çalışıyordu, iriliğine ve zayıflığına rağmen öyle çevikti ki. Dakota menzilden çıkmadan makineliyi kontrolü altına alıp namluyu çevirmişti. Mermiler Dakota'nın sol kanadı altından uçtu. Pilotu korkutacak kadar yakın. Pilot paniğe kapılıp uçağı yükseltmek zorunda kaldı.

Craig, «Atlama yüksekliğine çıkıyorlar» diye bağırdı.

Fungabera mavili gümüşlü Cessna'yı elbette görmüş, tanımış olmalıydı. Cessna'nın onlar için kurtulma umudu olduğunu, kamyonun da piste doğru gitmekte olduğunu mutlaka anlamıştı. Paraşütçü, indirmek. Dakota'yı kondurmaktan çok daha çabuk olurdu. Cessna havalanamadan paraşütçüler meydanı ele geçireceklerdi. Güvenli atlayış için üçyüz metre gerekirdi. Ama bunlar kafadan çatlak askerlerdi. Dokoto yüzelli metrede yatay uçmaya başladı. Adamları pist boyunca atacaktı.

Cessna pistin karşı tarafındaki çitin üzerinde belirdi. Onlara doğru uçuyordu. Craig dönüp baktı. SallyAnne tekerleri yere değdirmişti. Hızla Toyota'ya doğru yaklaşıyordu.

Yukarda bir adamın ufacık görüntüsü belirdi, paraşütü hemen açıldı. Arkasından onu öbür paraşütçüler izledi. Gökyüzü bir anda mantarlarla doldu. Hepsi yemyeşil, sabah rüzgârında sallana sallana kahverengi toprağa doğru alçalmaya başladılar.

Cessna pistin ucuna vardı. 180 derecelik bir dönüş yaptı. Craig o zaman SallyAnne'in tehlikeyi görece kadar zeki olduğunu anladı. Rüzgârı arkasına alarak iniş yapmış, duramama tehlikesini göze almış, çabucak kalkma işini kolaylaştırmaya çalışmıştı. Kalkışta uçak yüklü olacaktı. Üstelik paraşütçülerin saldırıları altında bulunacaktı.

Kamyonun tepesinde Tungata göklere ateş edip duruyordu. ölçülü, kısa atışlar yapmaktaydı. Niyeti odam öldürmekten çok. paraşütçülerde çekingenlik yaratmaktı. Paraşüte asılı bir adam, hemen hemen imkânsız bir hedefti.

SallyAnne pilot kapısının açık kapısından sarkıyordu. Bağılıyor, onlara el sallıyordu. Motorunu çalıştırmıştı bile. Cessna frenleriyle duruyordu yerinde. Pistin sonuna vardıklarında Craig de fren yaptı. Toyota yan dönerek durdu. Uçakla askerlerin arasında bir tür koruyucu paravan oluşturacak biçimde durmuştu.

«İN çabuk!» diye bağırdı Craig, Sarah'ya. Kız atladı, uçağa doğru koştu. SallyAnne onu kolundan yakaladı, yukarı çekti, arka kanepeye attı.

Tepede Tungata son atışını yaptı. Paraşütçülerden üçü inmişti. Yeşil paraşütleri rüzgârda uçuşuyordu. Tungata'nın kurşunları onların arasından tozları havaya kaldırdı. Craig adamlardan birinin devrilip cansız yattığını gördü. Hemen AK 47'ye sarıldı. «Gidelim Sam, çabuk gidelim!» diye bağırdı.

Cessna'ya koşular. Tungata zayıf ve bitkin, basamakta tökezledi. Craig onu kaldırıp itmek zorunda kaldı.

SallyAnne daha Tungata binemedi frenleri bırakmıştı. Craig Cessna'nın yanı sıra koşuyordu. Tungata arka kanepeye yıkıldı. Craig atladı elleriyle sarıldı, AK tüfeği ve çanta onu engelliyordu ama yine de kendini yukarı çekmeyi başardı. Ön koltuğa SallyAnne'in yanına oturdu.

«Kapıyı kapayın!» diye bağırdı SallyAnne. Onlara bakmıyordu. Tüm dikkati pistteydi. Sarkık duran koltuk kayışı kapının arasına girmişti. Craig onunla boğuşuyordu. Uçağın hızı artarken Craig kayışı kurtarıp kapıyı kapamayı başardı. Başını kaldırdığında paraşütçülerin pistin kenarından

ortasına doğru koşmakta olduklarını. Cessna'nın yolunu kesmeye çalıştıklarını gördü.

Peter Fungabera'yı tanımak için miğferindeki general armasına ihtiyaç yoktu. Omuzlarının yapısı, başını tutuşu, kedi gibi zerafeti tipikti. Adamları arkasındaydı. Hemen hemen Cessna'nın tam karşısında sayılırlardı. Dört beş yüz adım ilerde.

SallyAnne levveyi kaldırdı, Cessna'nın burnu yükseldi, biraz sarsıldı, havalandı. Peter Fungabera ve adamları altta görünmez oldular. Ama uçak onların tam üzerinden geçmek zorundaydı.

«Ah. Tanrım!» SallyAnne'in sesi sohbet eder gibiydi. «Oldu olanlar!» Tam o bu sözleri söylerken Craig'in önündeki panel patlayıverdi. şeker tanesi gibi ince cam zerrecikleri her yana saçıldı. Hidrolik sıvı. Craig'in gömleğinin ön kısmını sıırılsıklam etti.

Kabinin tabanından makineli kurşunları girip duruyordu. Sonra da tepedeki saç delip çıkıyordu kurşunlar, inceikti gövde. İçerisi o deliklerden giren rüzgârla doldu.

Arka kanepede Sarah bir çığlık attı. motor sarsıldı. AK 47 kurşunlarıyla hop hop hopladı. Craig de altındaki koltuğun, madene çarpan kurşunlardan sarsıldığını duyuyordu. Kanatların gövdeye birleştiiği yerlerde ufacık delikler açılmıştı.

'SallyAnne kontrolü öne itti. Cessna tekrar piste doğru iniş geçti. Mideleri ağızlarına doğru yükseldi bu hızlı inişten. Ama makinelinin ateş açısından bir an için kurtulmuş oldular. Kahverengi toprak onlara doğru yaklaşıyordu. SallyAnne. Cessna'nın intihar dalışını son onda engelledi. Ama bu arada tekerler yere değmiş, onları otuz adım yukarı sıçratmıştı. Craig paraşütçülerin uçak üstlerine gelirken iki yana kaçıştıklarını gördü.

O vahşî dalış, hızlarını çok arttırmıştı. SallyAnne artık Cessna'yı kolayca çevirebildi, sol kanatları neredeyse yere degecek gibi oldu. Yüzü gerilim içinde, ön kol kasları şiş şişti. Cessna'nın burnunu havada tutmaya uğraşıyordu. ilerde, pistin sol tarafında, yüz metre kadar dışında, bir tek ağaç duruyordu. Otuz metre yüksekliğinde, yayık dallı bir morula ağacı.

SallyAnne uçağı bir an için düzledi, morula'ya doğru uçtu. Kanat ucu dış dallara dokunacak kadar yakından geçti. Cessna hemen hafif dönüş yaptı, ağacı araya aldı. arkadaki askerlerin görüş açısından kurtuldu.

Alçaktan uçmaya devam ediyordu. Tekerler tarlalardaki mısırlara değmekteydi. Güzel pilotun gözü dikiz aynasındaydı. Aracı ille de arada tutmaya çalışıyordu.

«Dakota nerede?» diye sordu Craig, Rüzgârda sesini duyurabilmek için bağırıyordu «İnecek.» diye karşılık verdi Tungata. Craig koltuğunda döndü, kocaman, gri uçağın piste doğru alçalmakta olduğunu gördü.

«İniş takımını toplayamıyorum.» SallyAnne'in parmakları düğmelerdeydi ama, iniş takımlarının yeşil uyarı ışığı sönmüyordu. «Orada hasar var. Takılmış.» Karşıdaki orman onlara yaklaşıyordu. SallyAnne Cessna'yı ağaçların boyuna kadar yükseltti, motorda bir hidrolik boru patladı, sıvı bir kere daha ortalara saçıldı, ön cam da hidrolik içinde kalmıştı.

«Göremiyorum!» diye bağırdı SallyAnne. Yan camı açtı, kanat ucu altındaki ufuk çizgisine bakarak uçmayı denedi.

«Âletlerimiz yok!» Craig ön panele bakıyordu. «Ne hız göstergesi, ne tırmanma, ne yapay ufuk, ne altimetre, ne gyro pusula...»

«İniş takımı ..» diye onun sözünü kesti SallyAnne. «Fazla ağır. Uçuş mesafemizi etkileyecek... varamayacağız!»

Hâlâ yükseliyordu. Başının üzerinde, cam hazne içindeki yağda duran pusulaya bakarak rotasını ayarladı. Motor tekledi, duracak gibi oldu, sonra yine çalıştı.

SallyAnne hızla motor gücünü ayarladı.

«Benzin bitmiş gibi bir sestü o.» diye fısıldadı. «Herhalde benzin borusunu vurmaya başardılar.» Uzanıp depo selektörünü «sancak»dan. «Çift depo» yazılı tarafa kaydırđı, Sonra başını kaldırıp Craig'e sırtıttı. «Merhaba! Seni korkunç özledim.»

«Ben de öyle.» Craig uzanıp onun bacağını sıktı.

«Saat kaç?» SallyAnne yine ciddileşmişti.

«05:17.» Craig yan camdan baktı. Tuti yolu kuzeye doğru yılan gibi kıvrılarak uzanıyordu. Onlar ilk tepelerin üzerindeydiler. Vusamanzi'nin köyü, yolun birkaç mil ilerisinde bir yerde olmalıydı.

Motor yine tekledi. SallyAnne'in yüz ifadesi kaygıyla doldu.

«Saat?» diye sordu tekrar.

«05.27.» dedi Craig,

«Artık hava pistinin görüşünden çıkmışızdır. Sesimiz de duyulmaz.»

«Fungabera ne nerede olduğumuzu bilebilir, ne de nereye gittiğimizi.»

Tungata ön koltuklara doğru eğildi. «Victoria Çağlayanında bir helikopterleri var. Zırhlı ve silahlı. Botswana sınırına doğrulduğumuzu anlarırsa, onu yolumuzu kesmek üzere yollarlar.» «Helikopter'den hızlı gideriz.» diye tahmin yürüttü Craig,

SallyAnne, «İniş takımları altta sallanırken değil ama,» diye ona karşı çıktı. O anda motor birden bütütün sustu.

Ortalık esrarengiz biçimde sessizleşiverdi. Yalnızca kabinin içinde dönüp duran rüzgar. Pervane birkaç saniye daha döndü, sonra zınk diye durdu, gökyüzüne doğru kıvrılıverdi.

SallyAnne yumuşacık bir sesle. «Eh. artık önemi de kalmadı.» dedi. «Motor durdu iniyoruz.» Cessna alttaki tepelik, sık ormanlı yere doğru yavaşça alçalırken, o da mecburi iniş hazırlıklarıyla meşgul oldu. Hızlarını kesmek amacıyla kanatları düzledi.

«Herkes kemer bağlasın.» dedi. «Omuz kayışlarındı da.» Benzin depolarını kapatıyordu. Çarpınca alev almayı önlemek için.

Craig'e. «Bir meydanlık görebiliyor musun?» diye sordu. Lekeli ön camdan umutsuz bakışlarla karşıyı görmeye savaşıyordu.

«Hiç yok.» Altlarındaki orman koyu yeşil bir şilte gibiydi.

«İki büyük ağaç bulmaya çalışacağım. Kanatları onların dallarına değdirmeyi ayarlayacağım.. hızımızı kesmeye yarar. Ama yine de şiddetli çarpacağız.» Yan camın altındaki kolla uğraşmaya başladı.

Tungata. «Camı kırayım sana istersen.» diye teklifte bulundu.

«İyi olur.» diye kabul etti SallyAnne.

Tungata öne eğildi, üç yumrukta Perspex levhayı çerçevesinden çıkardı. SallyAnne başını dışarı uzattı, gözlerini rüzgâra karşı kıstı.

Aşağısı onlara gittikçe daha büyük bir hızla yaklaşıyordu. Tepeler sanki büyüyor, çevrelerinde yükseliyordu. SallyAnne dar vadiye doğru planör gibi kayarak alçaldı. Hız göstergesi yoktu.

Tahminle uçuyordu. Craig lekeli ön camdan ağaçların tepelerini gördü.

«Kapıları açın!» diye emretti SallyAnne. «Uçak iyice durana kadar kemerler bağlı kalsın. Sonra son hızla dışarı atlayın, ince uzun köpekler gibi kaçın uzaklara!»

Burunu tekrar kaldırdı, Cessna durakladı, burun taş gibi indi. Ama SallyAnne bu inişi mikro saniyesine kadar hesaplamayı başarmıştı. Uçak yatay durumunu bozmadan ağaçların dallarına çarptı. Kanatlar hemen koptu, yolcular omuzlarının derisini yüzen bir hızla kayışlara doğru savruldu. Gerçi bu çarpma hızlarını büyük ölçüde kesmişti ama, uçağın kolları kopuk gövdesi ormanın tabanına taş gibi düştü. Sağa sola savruldu. hepsi koltuklarında sarsıldılar, gövde yan yattı, ilerdeki bir ağaca toslayıp nihayet durdu.

«Dışarı!» diye haykırdı SallyAnne. «Benzin kokuyor! Atlayıp kaçın!» Açık duran kapılar zaten kopmuş gitmişti. Kayışları çözüp taşlık yere atladılar, koşmaya başladılar.

Craig, SallyAnne'e yetişti. Başındaki eşarp uçmuş, siyah saçları arkasında dalgalanıyordu. Craig uzanıp kolunu onun omuzlarına sardı, onu yandaki bir hendeğe yöneltti, içine otladılar, kumluk tabana sindiler, birbirlerine sarıldılar.

«Yanacak mı?» diye sordu SallyAnne.

«Bekleyelim.» Craig ona sımsıkı sarılmıştı. Kulaklarını dikip patlama sesini beklediler.

Hiçbir şey olmadı. Ormanın sessizliği üstlerine kapandı. Fısıltıyla konuşmaya başladılar.

«Uçmayı melekler kadar iyi biliyorsun.» dedi Craig,

«Kanatsız melek.» Bir dakika daha beklediler.

Craig bu sefer, «İnce uzun köpek ne demek?» diye sordu.

«Tazı demek.» SallyAnne sinirden kıkır kıkır güldü. «Kısa uzun köpek de base.» Kucaklaşırlarken Craig kendisinin de kıkırdamakta olduğunu farkedip şaşırıldı.

«Bir baksana.» SallyAnne hala gülüyordu. Yavaşça kalktılar. hendeğin kenarından baktılar. Gövde parçalanmış, metali yaldız kâğıdı gibi buruş buruş olmuştu. Ama yangın falan yoktu. Hendekten çıktılar.

«Sam!» diye seslendi Craig, «Sarah!» İki kişi birlikte, vadinin kayalık tarafında sindikleri yerden ayağa kalktılar.

«İyi misiniz?» Dördü de sarsılmış, dördü de çürükler içindeydi. Sarah'nın burnu kanıyordu Yanağı yarılmıştı. Ama hiçbiri ağır yaralı değildi.

«Şimdi ne halt edeceğiz?» diye sordu Craig, Dördü orta yerde toplanmış, çaresiz bakışlarla birbirine bakıp duruyorlardı.

***

Cessna'nın yaralı gövdesini talan ettiler... bir âlet kutusu, bir ilk yardım çantası, bir el feneri, beş litrelik alüminyum matara. termal battaniyeler, malt tabletleri, tabanca, AK 47 tüfeği, cephane, haritalar... Craig pusulayı da uçağın tavanından söküp yanına aldı. Bundan sonra bir saat uğraşp izleri örtmeye, arama uçaklarının enkazı bulamaması için tedbir almaya çalıştılar. Tungata ile Craig kopuk kanatları sürükleyip hendeğe indirdiler, üzerlerini çalı çırpıyla, kopuk dallarla iyice örttüler.

Çalışırlarken iki kere yukarda uçak sesi duydular. Çift motorun titreşimini tanımamaya olanak yoktu.

«Dakota.» dedi SallyAnne.

«Bizi arıyorlar.»

SallyAnne. «Düşüğümüzü bilemezler.» diye itiraz etti.

«Yoo. emin olamazlar. Ama yara aldığımızı biliyorlardır.» dedi Craig «Düşme ihtimalimizin büyük olduğunu tahmin ederler. Herhalde bölgeyi taramak için yaya devriyeler çıkarırlar. Köylüleri sorguya çekerler.»

«Buradan ne kadar çabuk uzaklaşırsak...»

«Ne tarafa?»

«Ben bir şey önerebilir miyim?» dedi Sarah saygılı bir sesle. «Bize yemek gerek, bir de rehber gerek. Sanıyorum buradan babamın köyünü bulabilirim. O bizi saklar. Ne yapacağımıza karar verene kadar. Biz gitmeye hazır olana kadar.»

Craig, Tungata'ya baktı.

«Mantıklı bir öneri... itirazın var mı. Sam? Pekâlâ, öyle yapalım.» Uçağın yanından ayrılmadan önce Craig, SallyAnne'i bir kenara çekti.

«Üzıldün mü?» diye sordu. «Çok güzel bir uçaktı.»

«Makinelere karşı duygusal değilimdir.» diye başını iki yana salladı genç kadın. «Bir zamanlar yaman bir uçurtmaydı ama şimdi işi bitti. Ben sevgilerimi daha sıcak, yumuşak ve canlı şeylere saklarım.» Craig'in elini sıktı. «Gitme zamanı, sevgilim.»

Craig tüfeği omuzladı. öne düştü. Yarım mil ilerden gidiyor. yola izler koyuyordu. Tungata pek dermansızdı. O arkayı almıştı. izleri sile sile geliyordu. Kızlar ortada ilerlemekteydiler.

O gece kuru bir dere yatağını kazıp su bulmaya çalıştılar, termal battaniyelere sarınıp yatmadan önce birer malt tableti emdiler. İlk iki nöbeti kızlar aldı. Tungata ile Craig, daha zor olan geç saat nöbetleri için yazı tura attılar.

Ertesi sabah Craig çok kullanılmış bir patika buldu. Sarah onun yanına vardığında yolu hemen tanıdı. İki saat sonra. Vusamanzi'nin köyünün hemen altındaki ekili vadideydiler, ötekiler boy atmış mısırların arasında dinlenirlerken Sarah tepeye tırmandı, babasını bulmaya gitti. Bir saat sonra döndüğünde sihirbaz doktor da yanındaydı.

Yaşlı adam dosdoğru Tungata'ya yürüdü, onun önünde artritli dizleri üzerine çöktü, Tungata'nın bir ayağını kaldırıp kendi ak saçlı başı üzerine koydu. «Krallar oğlu, seni görüyorum.» diye selâmladı onu. «Büyük Mzilikazi'nin soyu, güçlü Kumalo, senin kölenim.»

«Kalk ayağa ihtiyar.» Tungata onu tutup kaldırdı. 'ihtiyar' derken, yaşlılara saygı sözü olan 'kehle' kelimesini kullanmıştı.

«Size içecek sunamadığım için beni bağışlayın ama, burası güvenli değil. Her taraf Shona

askerleriyle dolu. Sizi güvenli bir yere götürmem gerek. Orada dinlenir, kendinize gelirsiniz. Beni izleyin.»

Sıska bacakları üzerinde şaşılacak bir hızla yola koyuldu. Onu gözden kaçırmamak için onlar da hızlı yürümek zorunda kaldılar. Craig'in kolundaki saate göre iki saat kadar yürüdüler Son bir saati, dikenli çalılar arasından, parçalanmış kayalarla dolu arazi içindendi. Buralarda belirli bir patika yoktu. Yanlardaki tepelerin boğucu kapanıklığı sinir bozuyordu.

«Burayı sevmedim.» diye fısıldadı Tungata. Craig'e yavaşça. «Hiç kuş yok, hiç hayvan yok... bir uğursuzluk duygusu var burada. Yoo. uğursuzluk değil ama,.. esrarengizlik ve... kötülük.»

Craig çevresine bakındı. Kayalar demir fırında pişmiş gibi görünüyordu. Ağaçlar deforme ve çarpık çurpuktu. Kapkaraydılar. Dallarında yosunlar oluşmuştu. Tungata haklıydı. Hiç kuş sesi yoktu. Hayvanların kuru yapraklarda çıkardığı hışırtılı sesler de yoktu. Craig birden kendini güneş altında ürperir buldu.

«Sen de hissettin işte.» dedi Tungata. Tam o sırada ihtiyar birden gözden kayboldu. Sanki kocaman, kara bir kaya yutuvermişti onu. Craig oraya doğru koşarken içindeki batıl korkuyu bastırmaya çalışıyordu Vusamanzi'nin kaybolduğu noktaya vardı, çevresine bakındı... ihtiyar görünürlerde yoktu.

«Bu taraftan!»

Vusamanzi'nin sesi bir lahit içinden geliyormuş gibi yankılanıyordu. «Kayanın arkasından.»

Kaya kendi içine doğru katlanmış gibiydi. Arada bir insanın ancak sığabileceği dar bir yarık vardı. Craig köşeyi döndü. gözlerinin karanlığa alışması için duraladı.

Vusamanzi kayanın içindeki bir rafta duran gaz lambasını eline almıştı. Cebinden çıkardığı bir şişeden lambaya parafin dolduruyordu. Kibrit çakıp fitile tuttu.

«Gelin,» diye davet etti onları. Öne düşüp geçitte ilerledi.

Sarah, «Bu tepeler gizil mağaralarla, gizli geçitlerle dolu,» diye açıklamada bulundu. «Hep dolomit formasyonu bunlar.» Yüzelli metre kadar ilerde, koridor genişledi, bir oda oldu. Üstlerinde, çok yukarılardaki kubbe gibi damdan içeriye gün ışığı giriyordu. Vusamanzi lambayı söndürdü, yan tarafa koydu. Orada insan yapısı, taştan bir raf vardı. ilerde de bir ocak görünüyordu. içinde küller birikmişti. Yanı başında odunlar düzenli biçimde istiflenmiş, bekliyordu.

«Burası kutsal bir yer.» dedi Vusamanzi onlara. «Stajyer sihirbazlar, eğitimleri süresince burada kalırlar. Ben de gençliğimde babama burada çıraklık ettim, eski kehanetleri, sihir sanatlarını burada öğrendim.» Onlara oturmaları için işaret etti. Hepsi minnetle yerlere çöktüler. «Burada güvende olacaksınız. Askerler sizi bulamaz. Ne bir haftada, ne de bir ayda. Sonunda aramaktan usanırlar. İşte o zaman gidebilirsiniz. Size bir de rehber buluruz.»

Craig bunları tercüme edince SallyAnne. «Ürkütücü.» diye fısıldadı.

«Kadınlarımdan bazıları yiyecek getirecekler. Siz burada kaldığınız sürece iki günde bir gelecek, hem yiyecek, hem de haber getirecekler.»

Ortalık kararmadan. Sarah'nın iki üvey kardeşi mağaraya çıkageldi. iri çıkınları kafalarının üzerinde dengeleyerek taşıyorlardı. Hemen yemek hazırlama işine gömüldüler. Gülüşüyor, neşeyle şakalaşıyorlardı. Ateş de canlanmıştı. Odun kokusu, yemek kokusu, mağaranın o ürkütücü havasını biraz dağıtmayı başardı.

«Sen kadınlarla yemek zorundasın.» dedi Craig, SallyAnne'e. «Adet böyle. Direnirsen ihtiyar çok

rahatsız olur...»

SallyAnne, «O tatlı halinin altında, demek bencil erkek o da.» dedi.

Üç erkek, bira testisini elden ele geçirdiler, ortadaki çanaktan yediler. Bir yandan yaşlı adam Tungata'ya. ağzı dolu dolu bir şeyler anlatıyordu.

«İlk buluşmamızı ruhlar engelledi. Nkosi. O gece sizi bekledik ama, Shona'lar yakalamış. Hepimiz çok üzüldük. Ama ruhlar artık yumuşadı, sizi Shona'lardan kurtardı, bir araya gelmemizi sağladı.» Vusamanzi, yan gözle Craig'e baktı. «Sizinle konuşmam gereken çok önemli şeyler var... kabile konuları.»

Tungata, «Kurtulmamı ruhlar sağladı dedin.» diye cevap verdi. «Belki öyledir... ama eğer öyleyse, bu beyaz adam ruhların ajanı demektir. Kadınıyla birlikte beni kurtarmak için kendi hayatlarını tehlikeye attılar.»

«Ama yine de... bir beyaz o.» dedi ihtiyar, nezaketini bozmamaya çalışarak.

«Ailesi bu topraklarda yüz yıldır yaşıyor... o benim kardeşim.» Tungata açık konuşuyordu.

İhtiyar «Ona kefil oluyor musun. Nkosi?» diye direndi.

Tungata, «Konuş, ihtiyar,» diye tekrar güvence verdi. «Burada hepimiz dostuz.»

Sihirbaz içini çekti, kıpırdandı, bir lokma daha yemek alıp ağzına attı. «Efendim nasıl isterse.» diye kabullendi sonunda. Birden sordu. «Siz kralın mezarının koruyucusunuz, değil mi?»

Tungata'nın kara gözleri, ateşin ışığında pek uzun kapaklı görünüyordu.

«Bu konularda ne biliyorsun, ihtiyar?» diye sordu.

«Kumalo oğullarının erkeklik yaşına geldikleri zaman kralın mezarına götürüldüğünü, orada koruma yemini ettiğini biliyorum.»

Tungata hevesiz bir ifadeyle başını salladı. «Olabilir.» «Kehanetten haberin var mı?» diye sordu ihtiyar bu sefer.

Tungata evet anlamında başını salladı. «Kabile ihtiyaç içinde olduğu zaman büyük kral ortaya çıkacak ve onları kurtaracak.»

İhtiyar düzeltti. «Lobengula'nın ruhu bir ateş olarak çıkacak.»

«Evet,» dedi Tungata. «Lobengula ateşi.»

«Ama dahası var. Daha çok var... gerisini biliyor musun, Kumalo oğlu?»

«Sen bana söyle, ihtiyar.»

«Kehanet şöyle devam ediyor. Leopar yavrusu bir yemini bozacak, sonra zincirlerini kıracak. Leopar yavrusu önce kartal gibi uçacak, sonra balık gibi yüzecek. Bütün bunlar olduktan sonra, Lobengula'nın ateşi karanlıklardan sıyrılacak, ortaya çıkıp halkını kurtaracak.»

Hepsi sessiz kaldılar. Bu sözleri düşünüyorlardı.

«Leopar postu, Kumalo soyunun simgesidir.» diye hatırlattı Vusamanzi onlara. «Yani kehanetteki leopar yavrusu, Kumalo hanedan ailesinden gelen biri olmalı.»

Tungata dinlediğini belli edercesine homurdandı.

«Senin yemin bozup bozmadığını bilemem.» diye devam etti ihtiyar. «Ama Shona'lardan kaçmakla zincirini kırdığın ortada.»

«Ehhee.» diye başını salladı Tungata. Yüzünde hiç ifade yoktu.

«Tuti'den bir Indeki'ye binip kaçtın. Yani kartal gibi uçtun.»

Tungata tekrar başını salladı. Bir yandan İngilizce olarak Craig'e fısıldadı. «Bu eski kehanetlerin en güzel yanı. biraz esnetince her duruma uydurulabilmeleri. Her tekrarlanışta biraz bir şey kazanır, ya da biraz bir şey kaybederler. Güne ve zamana göre.» Sonra Sindebele diline döndü. «Çok zekisin, ihtiyar. Sihiri de iyi biliyorsun. Ama şimdi de bize balık gibi yüzmeyi anlat bakalım. Önceden söyleyeyim, ben hiç yüzmeye bilmem. Tek büyük korkum, boğularak ölmektir. Kendine başka bir balık araman gerekecek sanıyorum.»

Vusamanzi çenesindeki yağları sildi, ona gururlu bakışlarla baktı.

«Sana söylemem gereken bir şey dana var.» diye devam etti Tungata. «Ben Lobengula'nın mezarına girdim. Orası boş. Lobengula'nın cesedi gitmiş. Bu kehanet çoktan beri boşa çıkmış durumda.»

Tungata'nın bu sözleri ihtiyarı hiç sarımadı. Tekrar topukları üzerine oturdu, boynundaki boynuzun vidalı kapağını açtı.

«Kralın mezarına girdinse, demek koruma yeminini bozmuşsun.» dedi. Gözlerinde kurnaz ışıklar oynayıyordu. «Kehanetin o kısmı da tutuyor... değil mi?» Cevap beklemeksizin, boynuzdaki maddeden birazını ovucuna boşaltıp iki burun deliğine çaktı, hemen hapşırıldı. gözlerinden yaşlar boşalıp buruşuk yanaklarından aşağıya yuvarlandı.

«Yeminini bozdunsa, Nkosi, demek ki bunu önlemek elinde değildi. Seni buna atalarının ruhu zorladı. Suç sende değil. Ama şimdi izinle sana boş mezarın hikâyesini anlatayım.» Durakladı, sonra birden başka bir konuya sarmış gibi konuştu. «Uzun yıllar önce yaşamış. Taka-Taka adlı bir adamı duyan var mı aranızda?» İkisi birden evet anlamında başlarını salladılar.

Tungata başıyla Craig'i göstererek. «Taka-Taka bizim Pufo'nun ana tarafından büyük dedesidir.» dedi. «Lobengula'nın zamanında Taka-Taka ünlü bir beyaz askerdi. Kralın askerlerine karşı savaştı. Matabele'ler üzerine saldırdığında makinelisinden çıkan sesler yüzünden Taka-Taka diye isim takıldı ona.»

«Bizim ihtiyar Ralph Ballantyne.» dedi Craig de. «Rhodes'in sağ kolu sayılan adamlardan biri. Rodezya'nın da ilk başbakanı.» Tekrar Sindebele diline döndü. «Taka-Taka bugün Matapos tepelerinde. Lodzi'nin ve Cecil Rhodes'un mezarlarına yakın bir yerde gömülüdür.»

«Ta kendisi.» dedi Vusamanzi. Burnuna çektiği tozdan üst dudağına dökülenleri sildi. «Taka-Taka hem askerdi, hem de kabilenin kutsal yerlerinin soyguncusuydu. Büyük Zimbabwe'nin harabe kentinden o taş kuşları da o çalmıştı. Lobengula'nın mezarını soymak üzere bu tepelere gelen de yine oydu. Niyeti kralın ruhunu ayakta tutan ateş taşlarını çalmaktı.»

Craig de. Tungata da, ilgiyle öne doğru eğildiler. «Ben Taka-Taka'nın kendi hayatını anlattığı kitabı okudum...» Sir Ralph'ın bıraktığı anılar defteri, Craig'e kalan mirasın bir parçasıydı. Peter Fungabera onu King's Lynn'den çıkardığında, defterler orada kalmıştı. «Her şeyi Taka-Taka'nın kendi kaleminden okudum. Ama Lobengula'nın mezarına girdiğinden söz etmiyordu. Bu sözünü ettiğiniz ateş taşları nedir?»

İhtiyar elini havaya kaldırıp Craig'i susturdu. «Fazla hızlı gidiyorsun. Pufo.» diye azarladı onu. «Bırak da bu sırları bize Kumalo'nun oğlu anlatsın. Sen ateş taşlarını duydun mu. Tungata Zebiwe? Bir zamanlar Samson Kumalo olan adam?»

«O konuda bir şeyler dinledim.» dedi Tungata tedbirli bir biçimde. «Onların büyük bir elmas hazinesi olduğunu duydum. Lobengula'nın amaoda'ları toplamış hepsini. Beyaz adam Lodzi'nin güneydeki madeninde çalışırken...»

Craig onun sözünü kesecek oldu ama Tungata onu susturdu. «Daha sonra anlatırım sana.» diye söz verdi, tekrar yaşlı sihirbaza döndü.

Vusamanzi. «Bu duydukların doğru.» dedi ona. «Beş testi dolusu ateş taşı var.» Craig, «Ve bunları da Sir Ralph Taka-Taka çalmış, öyle mi? diye tahminde bulundu.

Sihirbaz ona sert sert baktı. «Sen kadınlar sofrasına gitmeliymişsin, Pufo. Onlor gibi çok konuşuyorsun.»

Craig gülümsemesini sakladı, arkaya çekilip sakin oturdu. Vusamanzi bu orada eteklerini tekrar düzeltti, konuşmaya başladı «Lobengula mezarına konup; mezarın kapısı bababir kardeşi sadık Gandang tarafından örüldükten sonra...»

«Ki o da benim dedemdi.» diye mırıldandı Tungata.

«Ki senin dedendi.» diye kabullendi ihtiyar. «Gandang kralın tüm hazinelerini do birlikte gömmüş olduğundan, Matabele halkını tekrar geriye götürdü. Lodzi ile ve bu Taka-Taka denilen adamla anlaşma yapmak istedi, kabile de yeni baştan beyaz adamın hükmüne girdi. Ama bir tek adam bu tepelerde kaldı. O da ünlü bir sihirbazdı. Adı İnsutşa, yani 'ok'tu. Kralın mezarını korumak üzere kalmıştı. Mezarın yakınına bir köy kurdu, karılarını oraya götürdü, onlar ona çocuklar doğurdular. Bu insutşa da benim dedemdi...» Karşısındakilerin ikisi de şaşaladılar. Vusamanzi bilgiç bilgiç onlara baktı. «Yaa. gördünüz mü ruhlar nasıl düzenliyor her şeyi? Hepsi planlı ve önceden kararlaştırılmış. Üçümüz birbirimize zaten tarih yüzünden, soylarımız yüzünden bağlıyız. Gandang. Taka-Taka ve İnsutşa. Ruhlar onların torunlarını da böyle inanılmaz bir biçimde biraraya topladı işte.»

«SallyAnne haklı... bu işler baştan sona pek esrarengiz,» dedi Craig, Vusamanzi yabancı dil kullanılmasına hemen kaşlarını çattı.

«Daha önce de söylediğim gibi bu Taka-Taka yaman bir serkeşti. Burnu sırtlan gibi koku alır, iştahı akbaba gibi doymak bilmezdi.» Vusamanzi bu sözleri zevkini çıkara çıkara söyleyip göz ucuyla Craig'e baktı.

Craig 'Anladık!' diye için için gülümsedi ama yüzündeki ifadeyi değiştirmemeyi başardı.

«Beş bira testisinin efsanesini duymuştun. Gandang'ın adamlarının arasına girdi. Kralın gömülmesi sırasında orada bulunanları aradı. Onlarla tatlı tatlı konuştu, kandırıcı sözler söyledi, onlara sığırlar, altın paralar vaadetti. Sonunda bir hain bulmayı başardı. Matabele denmeye lâayık olmayan bir köpekler köpeği. O çirkefin adını anmayacağım ama, şerefsiz mezarına tüküreyim onun.» Vusamanzi ateşin korları üzerine tükürdü.

«Bu köpek, Taka-Taka'yı kralın mezarına götürmeye söz verdi. Ama daha o götüremeden, beyaz adamlar arasında büyük bir savaş oldu. Taka-Taka kuzeye gitti, Hamba-Hamba adlı bir Alman induna'sıyla savaştı. Hamba-hamba demek, her yere giden ve hiç yakalanmayan demektir.» «Von Lettow Vorbeck.» diye tercüme etti Craig, Tungata başını evet anlamında salladı. «1914 savaşında doğu Afrika komutanıydı o.»

Vusamanzi devam etti. «Savaş bittiği zaman Taka-Taka döndü. Matabele hainini çağırtdı, o köpeği önlerine katıp bu tepelere geldiler. Dört beyaz adamdılar. Başlarında Taka-Taka vardı. Mezarı aradılar. Yirmi sekiz gün boyunca aradılar. Hain tam yerini hatırlayamıyordu. Mezar çok iyi saklanmıştı. Ama sonunda Taka-Taka'nın o sırtlan burnu, kokuyu aldı. Kralın mezarını açtı. orada arabayı, silahları buldu ama, asıl aradığı ceset de, beş testi elmas da gitmişti!»

«Onu ben de gördüm.» dedi Tungata. «Size demin söylemişim.» Hikayenin sonu beklendiği kadar parlak gelmemiş, hayal kırıcı olmuştu. Tungata bir elini havaya açtı, kayıtsızlığını belirtti. Craig omuz

silktili, ama Vusamanzi kararlı bir sesle devam etti.

«Söylentilere göre Taka-Taka öyle kızmış ki, yağmur fırtınaları gibi kükremiş. insan yiyen aslanlar gibi homurdanmış. Suratı önce kırmızı, sonra mor olmuş, en sonunda da kapkara kesilmiş.» Vusamanzi keyifle güldü. «Kafasından şapkasını çıkarıp yerlere atmış, silahını çekmiş, Matabele rehberi vurmaya çalışmış. Ama beyaz arkadaşları ona engel olmuşlar. O da o köpeği bir ağaca bağlamış, kiboko'yla dövmüş... sırtının etleri arasından kemikleri dışarı fırlayana kadar dövmüş. Ona rüşvet diye verdiği sığırlarla altınları geri almış, adamı bir daha dövmüş, sonra erkek filler gibi kükreyerek bu tepelerden ayrılmış, bir daha da dönmemiş.»

«Güzel bir masal.» dedi Tungata. «Çocuklarıma anlatırım.» Gerinip esnedi. «Artık geç oldu.» diye ekledi.

Vusamanzi gururla, «Masal daha bitmedi,» deyip elini Tungata'nın omzuna dayadı, kalkmasını engelledi.

«Dahası mı var?»

«Elbette var. Biraz daha geriye gitmemiz gerek. Taka-Taka'yla hain köpek bu tepelere ilk gelip mezarı aramaya başladıklarında, benim dedem İnsutşa hemen kuşkulanmış. Taka-Taka'yı tanımayan yokmuş. Hiçbir şeyi amaçsız yapmayacağını biliyorlarmış. Bunun üzerine insutşa karılarından en genç ve güzel üç tanesini Taka-Taka'nın kampına yollamış, ona armağan olarak yumurtalar, sütler sunmuş. Taka-Taka da kızların sorularını cevaplarırken bu tepelere gergedan avlamaya geldiğini söylemiş.» Vusamanzi durakladı. Craig'e baktı, açıkladı. «Taka-Taka aynı zamanda ünlü bir yalancıdır. Ama kadınlardan en güzeli, o hain Matabelenin yüzmek için nehre girmesini beklemiş. Suyun altında onun şeyine dokunmuş... hani derler ya, o ne kadar sertleşirse, erkeğin beyni o kadar Sulanır diye... o ne kadar kıpırdarsa erkeğin dili de o kadar çözülür diye... Kızın eli oradayken Matabele köpeğinin de dili çözülmüş, övünmek için. kendisine verilecek sığırları, altınları anlatmış, kız da bunları duyar duymaz benim dedemin köyüne koşmuş.»

Vusamanzi onların dikkatini çekmeyi yine başarmıştı. Bunun zevkini çıkarıyordu.

«Dedem çok kaygılanmış. Taka-Taka'nın kralın mezarını soymaya geldiğini anlamış. Günlerce oruç tutmuş, kemik atmış, fal bakmış, dört yardımcı sihirbaz doktorunu yanına çağırılmış.

Onlardan biri benim kendi babammış. Dolunayda yola çıkıp kralın mezarını açmışlar, kralın ruhunu sakinleştirmek için bir kurban kesmişler, sonra kralı kaldırıp saygıyla oradan taşımışlar, boş mezarı da tekrar örüp kapamışlar. Kralın cesedini güvenli bir yere götürüp saklamışlar. Beş testi parlak taş da yanına koymuşlar. Ama babamın bana anlattığına göre, telâşlarından testilerin birini düşürüp kırmışlar, düşen taşları toplayıp zebra derisinden bir keseye doldurmuşlar, testinin kırık parçalarını da eski mezarda bırakmışlar.»

Tungata alçak sesle. «Bir tane taşı demek çıraklar da. sihirbaz da görmemiş.» dedi. «Biz .orada kil testinin bir parçasıyla bir tane de taş bulduk.»

Vusamanzi gözlerinde pırıltılarla. «Hâlâ uykun varsa artık uyuyabilirsin.» diye izin verdi ona. «Ne? Dahasını mı dinlemek istiyorsun? Dahası yok kil Masal bitti.»

Tungata. «Kralın cesedini nereye götürmüşler?» diye sordu. «Yerini biliyor musun, bilge dede?»

Vusamanzi sırıttı. «Zamane gençleri arasında yaşlılara saygı gösteren birini bulmak gerçekten bir zevk,» dedi. «Ama soruna da cevap vereyim, Kumalo oğlu. Kralın cesedinin nerede olduğunu biliyorum. Bu sırrı bana babam verdi.»

«Beni o yere götürebilir misin?»

«Sana bu bulunduğumuz yer kutsal bir yerdir dememiş miydim? Elbette iyi bir nedeni vardır kutsal olmasının.»

«Ulu Tanrım»

«Burada, ha?» Craig'le Tungata bir ağızdan bağırılmışlardı. Vusamanzi mutlu mutlu kıkırdadı, kemikli dizlerini kucakladı. Onların gösterdiği tepkiden pek keyiflenmiş«.

«Sabah olunca sizi kralın mezarının olduğu yere götürürüm.» diye söz verdi. «Ama şu onda fazla konuşmaktan boğazım kurudu. Şu bira testisini uzatın bakalım ihtiyara.»

Craig uyandığında ilk gün ışığı mağaranın tavanındaki delikten içeriye süzülmekteydi. Süt gibi bir ışıktı. Ateşin dumanından mavileşiyordu Kızlar kahvaltıyı hazırlamaya başlamışlardı bile.

Kahvaltıyı ederlerken. Vusamanzi'nin de izniyle Craig, SallyAnne'e ve Sarah'ya Lobengula'nın ikinci kere gömülüşünün hikâyesini İngilizce olarak anlattı, ikisi de çok heyecanlandılar, keşif gezisine katılmak için heveslendiler.

«Ulaşması zor bir yerdir.» diye karşı koydu ihtiyar. «Hem kadın kısmının görmesi iyi olmaz.» Ama Sarah ona tatlı tatlı gülümsedi, uzanıp başını okşadı, kulağına bir şeyler fısıldadı, sonunda ihtiyar biraz daha terslenmek istediye bile teslim oldu.

Vusamanzi'nin talimatına göre birkaç basit hazırlık yaptılar. Mağaranın kenarındaki yassı bir taşın altında, yeni gizli koridorlar vardı. Bunlardan birinin ağzında ikinci bir gaz lambası buldular. Yanında iki balta, üç kangal da iyi kalite naylon ip duruyordu. ihtiyarın bunlara çok değer verdiği ortadaydı.

«Bu ipleri, çete savaşı sırasında Smithy'nin askerlerinden alıp özgürlüklerine kovuşturduk.» diye kasıldı.

Craig, «Özgürlüğe büyük bir darbe.» diye mırıldandı. SallyAnne kaşlarını çatıp onu susturdu.

Mağaradan ayrılan alt yollardan birine sapıp ilerlediler. Vusamanzi önde gidiyor, yol gösteriyordu. Lambalardan biri onun elindeydi. Peşinden Tungata, ip kangallarından birini taşıyarak geliyordu. Kızlar ortadaydı. Craig ikinci kangal ve öteki lambayla grubun en arkasında ilerlemekteydi.

Vusamanzi yürürken koridor daralıyor, kıvrılıyordu. Yol çatala ayrılınca o hiç kararsızlık göstermedi. Craig çakısını çıkardı, sağ çatalın duvarına bir işaret koydu, sonra onlara yetişmek için acele etti.

Tüneller ve mağaralar sistemi üç boyutlu bir labirentti. Sızan sular buradaki alçı taşını, gravyer peyniri gibi delik delik oymuştu. Bazı yerlerde dik bir kayanın yüzünden aşağıya inmek, bazı yerlerde de alçıdan doğal merdivenleri basamak basamak çıkmak zorunda kaldılar. Craig yolda her kıvrıma işaretler koydu. Hava soğuk ve nemliydi. Küf kokuyordu. Zaman zaman başlarının üzerinde gölgeli kanatların çırpılma sesini duyuyor, yarasaların çığlıklarıyla yerlerinden sıçırıyorlardı.

Yirmi dakika kadar sonra, üzeri kaygan, dümdüz bir yere geldiler. Yokuş aşağı iniyordu. O kadar dikti ki, lambaların ışığı dibini aydınlatamıyordu. Vusamanzi'nin önerisi üzerine iplerden birinin ucunu sütun gibi bir kayaya bağladılar, birer birer yirmi metrelik yerden aşağıya kayıp oradaki düzlüğe indiler. Burada kaya formasyonu bir garipti. İki jeolojik kütle hafifçe oynamış, aralarında yerin derinliklerine inen bir çatlak oluşmuştu. O kadar dardı ki, insan eliyle iki yandaki duvarlara dokunabiliyordu. Lambanın ışığı Craig'e tepeden baş aşağı asılmış yarasaları gösterdi.

Vusamanzi ikinci kangal ipi aça aça, yerdeki yarığın içine doğru dikkatle inmeye başladı. Aşağıya inildikçe yarık genişliyordu. Başlarının üzerindeki kısım yavaş yavaş karanlıklara gömüldü. Burası

Craig'e. Keops piramidinin ortasındaki galeriyi hatırlatıyordu. Canlı bir kayanın içinde korkulu bir yarık. Tehlikeli biçimde dik. Her adımda dengelerini bulabilmek için ipe sarılmak zorundaydılar. İpin de sonuna yaklaşıyorlardı. Vusamanzi birden durdu. Ayakları eğik bir taşın üzerine basmıştı. Elindeki lamba çevreyi biraz aydınlatıyordu. Dağdan yeni dönen kara bir Musa'ya benziyordu adam.

«Ne oldu?» diye sordu Craig,

Tungata. «Gel aşağıya.» diye emretti. Craig son meyili de indi, Vusamanzi ile diğerlerini eğik kayanın kenarına çömelmiş bir yeraltı gölüne bakar buldu..

«Şimdi ne olacak?» diye sordu SallyAnne. Sesi bu yerin gizliliğinin verdiği dehşetle hafif çıkıyordu.

Sular yükselmiş, aşağıya inen yolu doldurmuştu. Yirmi metre kadar ilerde, tavan da üzerinde durmakta oldukları kayanın eğimine paralel olarak suyun içine dalıp kayboluyordu.

Craig, Cessna'dan getirdikleri feneri ilk defa yaktı, suya tuttu. Uzun yıllar boyunca hareketsiz duran bu sudaki tüm tortular dibe çökmüştü artık. Dupduruydu su. Tabanın aynı eğimle ilerlere doğru batıp devam ettiğini görebildiler. Craig feneri söndürdü. Pili ziyan etmek doğru olmazdı.

«Eee, Sam,» deyip kolunu onun omzuna attı. «İşte balık gibi yüzme şansın böylece doğmuş oluyor.» Tungata'nın gülüşü kısacık ve içtenlikten uzaktı. Birlikte dönüp Vusamanzi'ye baktılar.

«Şimdi nereye, aziz peder?»

«Taka-Taka bu tepelere gelip, dedemle babamın da kralın cesedini kurtardıkları sırada, yedi yıllık bir kuraklık çekmiştik.

Kavrulmuştu topraklarımız. Bu delikteki suyun düzeyi şimdi olduğundan çok alttaydı. Ta oralarda.» Vusamanzi parmağını derinlere doğru uzattı. «Orada bu kayanın yeni bir uzantısı var. içine giren yoldan geçip Lobengula'nın cesedini oraya koydular. Aradan geçen yıllarda ülkemize bol bol bereket yağdı. Her geçen yıl, suyun düzeyi biraz daha yükseldi. Ben buraya ilk defa, babamla geldiğimde, sular şu sivri kayanın altındaydı...»

Craig feneri bir an için tekrar yaktı. Işık suyun on metre kadar altındaki çıkıntıyı gösterdi.

«Ama o zaman bile kralın mezarı su düzeyinin altındaydı.» «Demek mezarı hiç gözünle görmedin!» dedi Craig,

«Hiç,» diye karşılık verdi Vusamanzi. «Ama babam bana tarif etti.»

Craig suyun kenarına diz çöktü, elini batırdı, öyle soğuktu ki, bir anda ürpererek elini geri çekti, gömleğine kuruladı. Başını kaldırdığında Tungata onu sınava çekermiş gibi bakışlarla süzüyordu.

«Yoo, dur bir dakika, sevgili Matabele kardeşim,» dedi Craig hemen. «Bu bakışın ne anlama geldiğini çok iyi bilirim ben... unut gitsin aklın varsa.»

«Ben yüzme bilmiyorum. Pufo, dostum.»

«Boşver dedim.»

«İplerden birini senin beline bağlarız. Hiçbir tehlike kalmaz.»

«O ipleri al da...»

«Fener su geçirmiyor. Su altında da parlak.» diye devam etti Tungata.

«Tanrım!» dedi Craig acı bir sesle. «Afrika'nın bir numaralı kuralı: Başka çare kalmadı mı, en yakındaki beyaz suratı ara.»

«Hani saçma sapan bir bahis uğruna Limpopo nehrini nasıl yüzerek geçmiştin, unuttun mu? Bir sandık birasına...» dedi Tungata tatlı bir sesle.

«O gün sarhoştum, şimdi ayığım.» Craig destek bulmak için SallyAnne'e baktı, orada da hayal kırıklığına uğradı.

«Sen de mi!» dedi.

SallyAnne, «Limpopa'da girdaplar var, burada yok.» diye karşılık verdi.

Craig yavaş yavaş gömleğinin düğmelerini çözmeye başladı. Tungata gülümsedi, ipi hazırlamaya koyuldu. Craig bacağının kayışını açıp çıkarırken, onu bir kenara yatırırken hepsi ilgiyle baktılar. O iç donuyla, tek ayak üstünde suyun kenarında durdu. Tungata ipi beline bağladı.

«Pufo.» dedi Tungata alçak sesle. «Çıktığında sona kuru çamaşır gerekecek. Bunları neden ıslatıyorsun?»

«Sarah.» diye açıkladı Craig, Yan gözle genç kadına bakıyordu.

«O bir Matabele. Çıplaklık bizi utandırmaz.»

Sarah gülümsedi. «Bırak sırrını saklasın.» dedi. «Benim ondan sırrım kalmadı ama,» Craig o zaman onun köprüünün altındaki çıplak halini hatırladı. Kayanın kenarına oturup külotunu ayağından çekti, öteki giysilerin üzerine fırlattı. Kızların ikisi de bakışlarını kaçırmadılar. O kendini suya bıraktı, soğuktan soluğu boğazına tıkanı. Sakin kulaçlarla orta yere doğru yüzdü.

«Zaman tutun,» diye seslendi onlara. «Her altmış saniyede bir ipi iki kere hafifçe çekin. Üç dakika dolduğunda beni ne olursa olsun yukarıya çekin, tamam mı?»

«Tamam.» Tungata ipin geri kalanını iki ayağının arasına koymuştu. Azar azar salmaya hazırды.

Craig derin derin solumaya başladı. Ciğerlerini körük gibi şişirip şişirip boşaltıyor, içindeki karbon dioksitten kurtulmaya çalışıyordu. Tehlikeli bir hileydi bu. Acemi bir dalgıç, ciğerlerinde CO₂ oluşmadan, oksijen ihtiyacı yüzünden kendinden geçebilirdi. Çünkü CO₂ yeterli düzeye çıkmadıkça yeniden soluma isteği gelmezdi insana. Farkına varmadan boğulurdu o zaman. Sonunda bir ciğer dolusu hava çekti, bacaklarını çırpı, ördek gibi daldı, dosdoğru aşağıya ilerledi.

Yüzünde cam maske olmadığından görüşü fena halde çarpılıyordu. Fenerini on metre aşağıdaki kaya çıkıntısına çevirdi, hızla yüzdü. Basınç kulaklarında uğultu ve çınlamaya yapıyordu.

Oraya vardı, kayaya tutunup kendini itti. Artık suyun basıncı ciğerlerindeki havayı da sıkıştırdığından, daha hızlı inebiliyordu. Havuzun yokuş dibi bulanıklık içinde gözünün önünden akıp geçmekteydi. Yan döndü, bir kovuk aramak üzere duvarları gözden geçirdi.

Belindeki ip iki kere çekildi. Bir dakika dolmuştu. Aşağıda mezarın ağzını gördü. Hemen hemen yusuvarlaktı. Sol duvardaydı. Craig'e bir kuru kafanın boş göz çukurunu hatırlatıyordu.

Oraya yöneldi, oyuğun üzerindeki taşlara elini uzattı. Ağız bir insanın eğilerek geçebileceği kadar genişti. Ellerini duvarlarda kaydırdı. Sular orayı cilalamış, kayganlaştırmıştı. Craig buranın yeryüzünden sızan sular tarafından, binlerce yıl boyunca oyulmuş bir delik olduğunu hesapladı.

Birden korktu. Bu karanlık girişte insanın cesaretini kıran bir şey vardı. Başını kaldırıp suyun yüzüne baktı. Vusamanzi'nin feneri onüç ondört metre kadar yukarda parlıyordu. Buz gibi su, canlılığını da, cesaretini de tüketmekteydi. Son hızla tekrar yüze çıkmak istedi canı. Ciğerlerinde de o anda ilk pompalama hareketinin başladığını hissetti.

Belinde bir şey hissetti. Bir an paniğe kapıldı, sonra bunun işaret olduğunu anladı, iki dakika.

Limiti buydu hemen hemen.

Mezarın girişinden geçmek, içerde yukarı doğru yüzmek üzere kendini zorladı. Kanalizasyon kıvrımı gibi. dosdoğru yukarı kıvrılıyordu yol tekrar. Craig feneri ileriye tutarak bir yedi metre daha yüzdü. Ama dipten kaldırdığı tortu yüzünden su bulanıklaşmaya başlamıştı.

Birden koridor son buldu. Craig elini karşısına çıkan koyanın üzerinde kaydırdı. Ciğerleri istek dışı pompalama hareketlerine başlamıştı düzenli olarak. Kulaklarında bir ezgi çınılıyordu. Görüş hem tortulardan, hem baş dönmesinden iyice bulanıktı. Yine de kendini zorlayıp, tünelin son bulunduğu o noktayı her yandan muayene etmek istiyordu. Elini o kayada dolaştırıp durmaktaydı.

İnsan eliyle örülmüş bir duvarla karşı karşıya bulunduğunu çabucak anladı. Tüneli tıkamak için bilhassa yapılmıştı burası. Keyfi iyice kaçtı. İhtiyar sihirbaz doktorlar yine örmüşlerdi Lobengula mezarının kapısını. Sağlam ördüklerini anlamak için son kolan bir iki saniyesi yetti ona.

Arayıp yoklayan parmakları, karşısındaki kaya duvarın dip tarafında düzgün maden gibi bir şeye rastladı. Onu eline alıp duvardan ayrıldı, kendini tekrar aşağıya doğru itti. Panik duygusu artıyor, hava ihtiyacı büyüyordu. Kıvrımı dönüp ilk koridora tekrar çıktı. Maden nesneyi hala ovucunda taşıyordu.

Ta yukarda lamba parıldadı. Craig yukarı doğru yüzdü. Duyuları rüzgârda titreyen bir mum ışığı gibiydi artık. Bir karanlıklara gömülüyor, bir gözünün önünde yıldızlar uçuşuyordu. Beyni acıkmıştı. Ellerini, ayaklarını kurşun gibi ağırlaştırıran ilk uyuşmayı o sıra hissetti.

Birden belindeki ip sıkıştıverdi. Craig hızla yukarıya doğru çekilmekte olduğunu gördü. Üç dakika dolmuş. Tungata onu çıkarıyordu. Lambanın ışığı yukarda sersemletici biçimde oynadı; Craig ipin ucunda kendini balık gibi asılı hissetti, elinden bunu önleyecek bir şey gelmedi. Solumaya kalkıştı, buz gibi su boğazından aşağı saldırıp ciğerlerine girdi, bıçak gibi kesti.

Suyun yüzünü yararak çıktı. Tungata beline kadar sudaydı. Eğilmiş, ipi çekiyordu. Craig yukarı fırlar fırlamaz Tungata onu yakaladı. Göğsüne kalın, kaslı bir kol sarıldı, Craig kayaların üzerine alınıp yatırıldı.

İki kız kollarına asılıp onu daha yukarı çektiler. Craig ana karnındaki fetüs gibi kıvrılmış yatıyor, öksürüyor. ciğerlerindeki sudan sarsılıyor, soğuktan tir tir titriyordu.

SallyAnne onu yüzüstü çevirdi, iki eliyle sırtına yükledi. Craig'in boğazından suyla karışık kusmuk fırladı ama soluması yavaş yavaş rahatlardı. Sonunda doğrulup oturdu, elinin tersiyle ağızını sildi. SallyAnne kendi gömleğini çıkarmış, onunla onu hızlı hızlı kuruluyor. Masaj yapıyordu. Lamba ışığında Craig'in vücudu mavimsi bir renk almıştı. Titremesini kontrol altına alamıyordu.

«Nasılsın?» dedi Sarah.

«Harikulade.» diye soludu Craig, «Zindeleştirici bir yüzmenin üstüne yoktur.»

«Bir şeyi yok.» diye güvence verdi Tungata onlara. «Hırlamaya başladı mı durumu iyi demektir.»

Craig elini lamba fanusunun borusuna kapatıp ısınmaya çalıştı, titremesi biraz azaldı. Sarah bu orada Tungata'ya doğru eğildi, Craig'in vücudunun alt kısmına bakıp hain hain gülerek bir şeyler fisıldadı.

Tungata güldü, Amerikalı siyahların aksanını taklit ederek, «öyledir.» dedi. «Üstelik bu beyazlarda ritm de yoktur.»

Craig acele külotuna uzandı. SallyAnne büyük bir sadakatle onu savunmaya çalıştı. «Şu anda en iyi durumda değil ama,» dedi. «O suyu donma derecesinde.»

Craig'in ellerine kızıl kahverengi paslar bulaşmıştı. Bu izler külotuna da çıktığı zaman, duvarın dibinde bulduğu madeni nesneyi hatırladı. Bıraktığı yerde, kayanın kenarında yatıyordu hala.

Eline alırken, «Bir zincirin halkası.» dedi. «Öküz arabasından.»

Vusamanzi bir kenara sessizce çömelmiş. oturmaktaydı. «Kralın arabasının zinciri.» diye söze karıştı. «Büyükbabam kralın gövdesini aşağıya sarkıtmak için kullanmıştı onu.»

Tungata, «Demek kralın mezarını buldun!» dedi. Bu küçük maden halkası, bir hayali herkesin gözünde gerçeğe çevirmeye yetmişti.

«Sanırım.» Craig bacağını yerine takmaya koyuldu. «Ama asla emin olamayacağız. Bir geçit var. Vusamanzi'nin tarif ettiği gibi. Sivri kayanın daha beş metre kadar altında. Sola doğru giriyor. Yuvarlak bir delik. Oradan yol tekrar yukarı dönüyor. Girişten yedi metre kadar yukarda yol kocaman bir taş duvarla tıkanmış. Koca bloklar örülmüş. Kalınlığın ne kadar olduğunu anlamaya olanak yok. Tek kesin olan şey, orayı delmek için çok uğraşmak gerek. Benim orada yirmi saniye kadar zamanım vardı. Bir tek bloku yerinden oynatmaya yetmez. Dalma takımı olmadan kimse o kapaktan giremez.»

SallyAnne ıslak gömleğini beyaz sutyenin üzerine giymekle uğraşıyordu. Birden durdu, meydan okuyan gözlerle ona baktı. «Vazgeçemeyiz, Craig, sevgilim. Bırakıp gidemeyiz. Emin olmadan bu işi yüzüstü koyveremeyiz. Bilmemek mahveder beni... böylesine bir esrar! Yaşadığım sürece asla mutlu olamam.»

Craig alaycı bir sesle. «Ben önerilere açığım.» dedi. «Aranızda arka cebine bir scuba tıkmış olan var mı? İsterseniz Vusamanzi'ye bir keçi verelim, karşılığında suları boşaltsın bize. Musa'nın Kızıl Deniz'de yaptığı gibi.»

«Saçmalamayı bırak,» dedi SallyAnne.

«Haydi, arkadaşlar, zekânızı, yaratıcılığınızı kullanın... Ne? Yok mu kullanacak? Pekâlâ, o halde hemen ateşin ve ışığın bulunduğu yere dönelim.» Craig paslı halkayı tekrar suya attı.

«iyi uykular. Lobengula... iyi uykular rüzgâr kadar hızlı giden! Ateş taşlarını da yanında tut, şala gaşle, huzurla kal!»

Labirentin koridorlarından tekrar yukarıya tırmanma işi zor oldu. Hepsi sessiz ve sikkindiler. Craig her geçtikleri yerde, demin koydukları işaretleri kontrol ediyordu.

Esas mağaraya vardıklarında, ateşi tekrar tutuşturup suyu kaynatmaları birkaç dakika ancak sürdü.

Koyu, aşırı şekerli çay Craig'in son ürpertilerini de geçirdi, hepsine cesaret verdi.

«Benim köye dönmem gerek.» dedi Vusamanzi onlara. «Shona askerleri gelir de beni bulamazlarsa kuşkulanırlar... kadınlarıma eziyet etmeye kalkarlar. Orada olup onları korumam gerek. Benim sihrimden Shona'lar bile korkar.» Torbasını, atkısını, oymalı bastonunu topladı. «Siz her zaman mağarada kalın. Buradan çıkmak demek, askerlere yakalanma tehlikesini göze olmak demektir. Yiyeceğiniz var, suyunuz var, odununuz, battaniyeniz, lambalar için gazınız var. Dışarı çıkmanızı gerektirecek hiçbir şey yok. Kadınlarım öbürsü gün yeni yiyeceklerle gelir. Shona'lardan haberler getirirler.» Gidip Tungata'nın önünde diz çöktü. «Sağlıkla kal, Kumalo prensi. Yüreğim bana kehanetteki leopar yavrusunun sen olduğunu fısıldıyor. Lobengula'nın ruhuna ulaşacak yolu da nasılsa bulacağımı seziyorum.»

«Belki günün birinde buraya, kralın mezarına ulaşmak için gerekli özel makinelerle dönerim.»

«Belki.» dedi Vusamanzi. «Ben kurban kesip ruhlara danışacağım. Belki bana yolunu göstermeye razı olurlar.» Kapının ağzında duraklayıp onları selâmladı. «Durum güvenli olunca ben de gelirim.

Huzurla kalın, çocuklarım.» dedi. sonra da gitti.

Craig, elçimden bir duygu bizi uzun ve zor günlerin beklediğini söylüyor.» dedi. «O günleri geçirmek için burası da pek tatsız bir yer.» Hepsi de canlı, dur durak bilmeyen, zeki insanlardı. Kapalı yerde yaşama zorunluluğu onları hemen sıkıma başladı. Mağarayı ikiye böldüler. Ateşin başı toplanma yeri idi. İki yanda da her çifte ait özel bölümler vardı. Kayanın yüzünden sızıp duran sular, bir kaba toplandığı zaman her ihtiyaçlarına yetiyordu. Yıkılmaya bile. Geçitlerden birinde dosdoğru aşağıya inen bir delik vardı. Orası da tuvalet olarak kullanmaya uygundu. Ama okuyacak bir şey yoktu. Craig bunun acısını pek yoğun biçimde hissediyordu. Yazı yazacak kâğıt da yoktu. Sıkıntıyı gidermek için Sarah, SallyAnne'e Sindebele öğretmeye başladı. O kadar hızla aşama yaptılar ki. SallyAnne normal konuşmaları anlamaya, cevap vermeye bile başladı.

Tungata bu zorlama miskinlik günlerinde kendini çabucak toparladı. Sıskalığı gitti, yüzündeki yaralar iyileşti, canlılığı tekrar yerine geldi. Ateşin başındaki uzun sohbetleri genellikle Tungata açıyor, yönetiyordu. Craig'in eski günlerden çok iyi hatırladığı o önlenmez mizah duygusu, kısa zamanda ilk üzüntülü halini yenip tekrar ortaya çıktı.

SallyAnne komşu bir Güney Afrika ülkesini ırkçı ve ayrılıkçı politikasından ötürü eleştirmeye kalktığında. Tungata sinsi bir ciddiyetle ona itiraz etti.

«Yo, yo, Pendula...» Tungata ona Matabele'lerin dilinde bu adı uygun görmüştü. Anlamı, her şeye cevap veren, demektir. «Hayır, Pendula. Biz siyah Afrikalılara, onları suçlamak değil, her duamızda teşekkür etmek düşer. Ne de olsa bir çılgınlıkla yüzlerce kabileyi bir araya getirebiliyorlar. Birimiz ayağa kalkıp da 'Irkçı Boerler!' diye haykırdık mı, tüm diğer siyahlar birbiriyle döğüşmeyi kesiyor, hepimiz kardeş oluveriyoruz.»

SallyAnne ellerini çırptı. «Afrika Birliği örgütünün gelecek toplantısında bu sözleri söyleyişini duymak isterdim»

Tungata güldü. Artık iyi dost oluyorlardı. «Şükran duymamız gereken bir nokta daha var.» dedi.

«Anlatsana.»

«Oradaki kabilelerin bazıları Afrika'nın en savaşçı siyah kabileleridir. Zulu'lar var. Khosa'lar var. TsvVana'lar var. Biz zaten Shona'larla zor uğraşıyoruz. Ya bir de ötekiler serbest kalıp başımıza üşüşse? Yoo, bundan böyle benim ilkem ortada. Her gün, her beyaz Afrikalıyı öpeceksin!»

Sarah, SallyAnne'e, «Konuşturma onu,» diye yalvardı. «Günün birinde ağzı alışıacak, lâfını ciddiye olanların önünde de söyleyecek bunları.»

Arasına da Tungata o yoğun, karanlık ruhsal durumlarından birine gömülüyordu. «Tıpkı Kuzey İrlanda ve Filistin gibi, yalnız yüz kere daha büyük ve daha karışık,» diyordu. «Bizim Shona'larla olan bu durumumuz, tüm Afrika'nın sorununun mikroskobik bir örneği aslında.»

«Bir çözüm yolu düşünebiliyor musun?» dedi SallyAnne.

«Pek radikal ve pek zor bir çözüm,» diye anlattı Tungata ona. «Ondokuzuncu yüzyıl Avrupası kendi kargaşalıkları arasında Afrika kıtasını bölüşürken kabile sınırlarını hiç dikkate almamıştı. Oysa Afrika Birliği örgütünün tüzüğünde o sınırların kutsal ve dokunulmaz olduğu yazılıdır. Belki bir çözüm yolu olarak. kıtanın sınırlarını yeni baştan çizmek ve kabile sınırlarını da bu sefer gözönüne almak düşünülebilirdi. Ama Hindistan'la Pakistan'ın parsellenmesinden korkunç tecrübelerden sonra, hiçbir akli başında insan bu görüşü desteklemez. Geriye bir tek yol kalıyor bence. O da bir tür federal hükümet. Amerikan sistemine az da olsa benzeyen bir şey. Devlet sınırları içinde kabilelere ait iller olacak, içişlerinde bağımsız olacaklar.»

Bu konuşmalar, zaman bol olduğu için uzayıp gidiyordu. Kızların iyi vakit geçirmesi, bir yandan da bir şeyler öğrenmesi açısından. Craig'le Tungata sık sık buraların tarihini anlatır olmuşlardı. Limpopo ile Zambezi arasındaki alanda olanları. Her biri anlatırken, o tarihsel olaylarda kendi uluslarının, ailelerinin oynadığı rollere ağırlık veriyordu. Bu diyarın keşfi, işgali, parçalanmasına sebep olan çatışmalar bir bir dile getirildi.

İki gün peşpeşe, ateş başındaki konuşmalar mağaranın dışından gelen seslerle kesildi. Bir helikopter sesi vardı. O şaşmaz ıslık, o sarsıntı, pervanenin o dönüşü... Hepsi sessizleşip yukarıya, ta tepelerindeki deliğe doğru baktılar, ses kesilene kadar beklediler. Sonra konuşmaya başladıklarında konu değişti. kendilerini bu kadar inat ve ısrarla izleyen kuvvetlerden kurtulma şanslarının ne kadar olduğuna döndü.

İki günde bir, Vusamanzi'nin köyünden kadınlar geliyordu. Gecenin karanlığından yararlanarak şafağa yakın saatlerde geliyor, gökyüzünün onları görmesinden korunuyorlardı. Hem yiyecek, hem haber getirmekteydiler.

Üçüncü Tugayın birlikleri köye de gelmişti. Önce köyü kuşatmış, sonra saldırıp tüm kulübeleri aramışlardı. Genç kızlardan birine kelepçe takmış, ihtiyaçlara, yatalaklara tehditler savurmuşlardı. Ama Vusamanzi onların karşısına gururla dikilmiş, o korkunç şöhretinden yararlanmış, sihir korkusuyla sindirmişti askerleri. Sonunda askerler pek de değerli bir şeyler çalmadan çıkıp gitmişlerdi köyden. Bir tek kulübeyi bile yakmamış, birkaç tavuktan başka cana kıymamışlardı... ama geri döneceklerini söylemişlerdi giderken.

Beri yandan tüm bölgede amansız bir insan avı hala sürüp gitmekteydi. Yaya olsun, helikopterlerle olsun, Shona'lar ormanları ve tepeleri gün ışığında tarayıp durmaktaydılar. Kamptan serbest bırakılanlardan yüzlercesini yakalamışlardı bile. Kızlar onların koca kamyonlarla tekrar kampa taşındıklarını görmüşlerdi. Çıplak durumda, birbirine zincirlerle bağlı olarak.

Vusamanzi'nin bildiği kadarıyla. Shona'lar henüz düşen Cessna'yı bulmuş değillerdi. Ama durum, hala çok tehlikeliydi. Vusamanzi kızlarla tekrar haber yollamış, mağaradan asla çıkmamalarını bir kere daha tembihlemişti. Güvenli bir fırsat bulur bulmaz kendisi onları görmeye gelecekti.

Bu haber hepsini pek fena sıktı. Havayı neşelendirmek için Craig soytarılığının son gücünü göstermek zorunda kaldı. Sözü ikinci favori konuya çevirdi. Lobengula'nın mezarına ve orada var olduğunu sandıkları servete. Dalgıç ekibinin mezarı açmak için gereksinim duyacakları teçhizatı zaten bir çok kere ayrıntılarıyla tartışmışlardı. SallyAnne. Tungata'ya sordu. «Söylesene, Sam, eğer orada hazine varsa, ve eğer sen ona ulaşabilirsen, eğer hazine de sandığımız kadar büyükse... nasıl kullanacaksın onu?»

«Bana kalırsa onu Matabele halkının malı saymak gerekir. Sağlam bir yere yatırılmalı, geliri bu halkın yararına kullanılmalı. İlk adımda onlara daha iyi bir siyasal durum sağlamaya yarar. Açık konuşmak gerekirse, arkasında o tur parasal güç olan, bir temsilci. İngiltere ve Amerika Dışişleri Bakanlıklarının kendisini daha bir can kulağıyla dinlediğini görecektir. Onların müdahale etmesini sağlayabilir. Harare hükümeti de o zaman ciddiye alır bu halkı. Şu sıra bizler için tıkalı olan opsiyonlar, birden önümüzde açılır. «Daha sonra o parayla türlü türlü sosyal programların masrafı karşılanabilir... eğitim, sağlık, kadın hakları...» Bunları söyleyen Sarah'ydı. Çekingenliğini bir an için bir kenara bırakmıştı.

Craig de bir eklemede bulundu. «O parayla araziler alıp kabilenin hali hazırda sahip olduklarına ekleyebilirsin.» dedi. «Köylülere mali yardımda bulunur, traktör ve makine almalarını sağlar, kaliteli damızlık geliştirme programları yürütürsün.»

«Craig!» SallyAnne elini onun sağlam bacağına dayadı. «O mezar odasına ulaşmanın hiçbir yolu yok mu? Bir daha dalmayı deneyemez misin?»

«Sevgili kızım. istersen yüzüncü kere anlatayım. Belki her dalışımda bir tek taşı yerinden oynatmam mümkün olur. Yirmi dalış da beni öldürmeye yeter.»

«Off, Tanrım, ne kadar umutsuz!» diye ayağa fırladı SallyAnne. Bir ateşe, bir onlara doğru gidip gelmeye koyuldu. «Kendimi öyle çaresiz hissediyorum ki! Bir şeyler yapmazsak çıldıracağım galiba. Boğuluyormuşum gibi hissediyorum.. bir ciğer dolusu oksijene ihtiyacım var. Birkaç dakikalığına dışarı çıksak olmaz mı?» Hemen kendine geldi. «Yoo, olmaz, biliyorum. Bağışlayın beni. Saçmalık ettim.» Kolundaki saata baktı. «Tanrım. zaman duygumu tümenden yitirmişim. Gece yansını geçiyor, farkında mısınız?»

Craig'le SallyAnne. biçilmiş taze otlardan kurulu şilteleri üzerine uzanmışlardı. Otların üzerine tabaklanmış deriler yayılmış. şilte sağlamlanmıştı. Dudaklarını birbirinin kulağına dayayarak fisildaşıyor, mağaranın öteki tarafındaki çifti rahatsız etmemeye çalışıyorlardı.

«Onun hapse atılışında oynadığım rolden utanıyorum. Ne kadar harikulade bir insan, sevgilim! Bazen onu dinlerken kendimi öyle küçük hissediyorum ki!»

Craig, «Günün birinde büyük bir adam olabilir.» diye ona katıldı.

«Onu kurtarmak için buraya geri dönmek, belki senin de benim de. hayatımızda yaptığımız en önemli iş olabilir.»

«Başarırsak.» dedi Craig,

«Bu kalleş dünyada bir nebze de adalet olması şart ama,»

«Güzel bir düşünce.»

«Öp beni, Craig,»

Craig onun uyuyuşunu dinlemeye, solumasının yumuşak seslerine bayılıyordu. Vücudunun rahatlamasına, yalnızca kollarının arasına onu daha sıkı kucaklamak için kıpırdamasına hayrandı. Ama bu gece kendisi onun peşinden uyuyamadı.

Bilinçaltında bir şey onu batan nasır gibi rahatsız edip duruyordu. Yattığı yerde tedirginliği daha da arttı. Bu akşam biri bir şey söylemişti... o kadarının farkındaydı. Ama o sözün ne olduğunu tam hatırlayacağı sırada, zihni yeniden bulanıyordu. Sonunda eski bir yönteme başvurdu, zihnini tümüyle boşaltma yolunu seçti. Önünde bir çöp sepeti varmış gibi hayal ediyor, her ilgisiz düşüncüyü ortasından yırtıyor, buruşturuyor, o hayali sepete atıyordu.

«Tanrım!» dedi yüksek sesle. Birden doğrulup oturdu. SallyAnne de uykusundan uyanmıştı. O da doğruldu, saçlarını alnından kaldırırken uykulu uykulu bir şeyler geveledi.

Tungata mağaranın karşı tarafından. «Ne oldu?» diye seslendi.

«Oksijen!» diye bağırdı Craig, «SallyAnne söylemişti. Boğuluyorum. bir ciğer dolusu oksijen istiyorum demişti.»

«Anlamadım.» diye mırıldandı SallyAnne. Hâlâ pek mahmurdu.

«Sevgilim, uyan! Haydi!» Craig onu yavaşça sarstı. «Oksijen! Cessna'da yüksek uçuş tertibatı var. değil mi?»

«Ah, ulu tanrım!» Craig'e bakakalmıştı. «Neden daha önce aklımıza gelmedi?»

«Can yelekleri... onlar da var mı?»

«Var. Tanganika gölü üzerinde flamingo araştırmasını yaparken almıştım. Mecburdum. Koltuk minderlerinin altında.»

«Ya oksijen sistemi? Devri daim sistem mi o?»

«Evet,»

«Pufo!» Tungata lambayı yakmış, eline almış, geliyordu. Sarah çırılçıplak peşinde, mahmur bir köpek yavrusu gibi onu izlemekteydi. «Anlat bize, Pufo... neler oluyor?»

«Sam, güzel dostum benim,» diye sırttı Craig ona. Bir yandan pantolonuna uzandı. «Seninle ikimiz küçük bir gezintiye çıkıyoruz.»

«Şimdi mi?»

«Şimdi. Ortalık karanlıkken.»

Vusamanzi'nin köyüne kadar, yollarını aydınlatacak ay ışığı vardı. Tepeye varmadan kıvrıldılar, ihtiyarı telâşlandırmaktan kaçındılar. Köyün köpeklerinden biri onlara havladı ama, onlar patikayı bulup acele acele uzaklaştılar.

Gün ışıdığına hala patika üzerindeydiler.

İki kere saklanmak zorunda kaldılar. Birincisinde, neredeyse Shona askerlerinin bir devriyesine tosluyorlardı. Önde giden Tungata birden Craig'i işaretle tehlikeye karşı uyardı. Patikanın yan tarafındaki yüksek ve sarı fil otlarının orasına yattılar, devriye ekibi geçene kadar beklediler. Craig kalbinin çarptığını, ellerinin titrediğini hissetti.

«Bu işler için yaşlanıyorum artık.» diye fısıldadı.

Tungata. «Ben de.» diye ona katıldı.

İkincisinde helikopter motorunun sesi onları vaktinde uyardı, patikanın yanındaki hendeğe gizlendiler. Çirkin böcek, vadinin ilerisinden uçup geçti. Gövdenin kapısı açıktı. Oradaki makinelinin başında, miğferli bir asker duruyordu. Helikopter bir kere görünmez olduktan sonra bir daha dönmedi.

Patikaya ilk çıktıkları yeri neredeyse kaçııyorlardı. Bir mil geçtikten sonra farkına varıp geri döndüler. Enkaza yaklaştıklarında vakit akşama geliyordu.

Çok tedbirli adımlarla ilerlediler, çevreyi dolaşıp ayak izi aradılar, enkazın bulunup tuzak olarak gözlenmediğinden emin olmaya çalıştılar. Sonunda ilerlediler ve orayı tam kendi bıraktıkları gibi buldular.

Tungata yandaki yamaca tırmandı, elinde AK 47'siyle nöbet tuttu. Craig istedikleri malzemeyi sökmeye koyuldu. Dört şişe can yeleği, koltukların altındaydı. Çok iyi kalite mallardı. Şişirmek için karbon dioksit kartuşları vardı. Hava takviyesi yapmakta kullanılan, tek yönlü çalışan vanası da vardı. Yeleklere takılı bir düdüğü, bir de uzun ömürlü pille donanmış el feneri buldu. Pilot koltuğunun altında... Tanrım ne şans! Can yeleklerinin tamir takımı da vardı. Makasıyla, kazıyıcısıyla. İki tüp yapıştırıcısıyla.

Çelik oksijen tüpleri, yolcu koltuklarının arkasındaki duvara takılmıştı. Üç taneydiler. Her biri iki litre kapasiteliydi. Plastik borularla her koltuğun arkasına uzanıyor, uçları yüz maskeleriyle son buluyordu. Maskelerde ikişer vana vardı. Kullanan, içine saf oksijen çekiyor, dışarı ise kullanılmamış oksijen, su buharı ve karbon dioksit karışımını üflüyordu. Bu dışarı verilen karışım, iki madeni hazneden geçiyordu. Hazneler yer döşemelerinin altındaydı. Birincisinde silika jöle vardı. Su buharını yok ediyordu. İkinci haznenin içi ise alçı sodasıyla dolu olduğundan, karbon dioksidi

emiyordu. Saflaştırılmış oksijen tekrar yüz maskelerine doğru yola çıkıyordu. Sistemdeki saf oksijen basıncı, atmosfer basıncı düzeyine düştüğü anda, duvardaki üç tüp onu otomatik olarak takviye etmekteydi. Tüm bağlantı yerleri ve teçhizat birinci sınıfı.

Craig zamanın elverdiği kadar dikkatli çalışarak sistemi söktü, koltukların sağlam kılıflarını da çıkarıp torba olarak kullandı. Teçhizatı onlara doldurdu, iki ağır denk oluşturdu.

Islık çalıp Tungata'yı tepeden çağırdığında karanlık basmıştı bile. Birer denk omuzlayıp dönüş yoluna koyuldular.

Patıkaya çıktıkları zaman yarım saat harcayıp izlerini örtmeye çalıştılar. Patikadan sapış noktalarını askerlerin gözüne sokmakta gerek yoktu.

Craig kuşkulu bir sesle. «Gün ışığında da idare eder ml dersin?» diye sordu. «Enkazı gösteren yol işareti hiç işimize gelmez.»

«Bundan iyisini yapamayız.»

Patıkaya çıktılar, ağır yüklerine rağmen hızla yürümeye çalıştılar. Gidişlerinden bir saat erken döndüler. Mağaraya girdiklerinde şafak yeni sökmüştü.

Craig mağaraya adımını attığında SallyAnne hiçbir şey söylemedi. Yalnızca ateşin yanından ayağa kalktı, ona yaklaştı, yüzünü onun göğsüne dayadı. Sarah, Tungata'ya geleneksel reveransını yaptı, bira testisini getirdi, onu tezahüratla rahatsız etmeden önce dinlenmesini sağlamaya çalıştı. Tungata içtikten sonra Sarah onun yanına diz çöktü, ellerini onun dizlerine yumuşacık kenetledi, Sindebele dilinde, yavaşça. «Seni görüyorum. efendim, ama bulanık görüyorum, çünkü gözlerim sevinç gözyaşlarıyla dolu!» dedi.

***

Shona çavuşu tam otuz üç saattir dinlenmeksizin devriye dolaşıyordu. Bir önceki sabah, bir grup kaçakla karşılaşmışlar, üç dakikayı geçmeyen bir süre karşılıklı ateş açmışlardı. Sonra Matabele gerillaları ayrılıp dört gruba bölünmüştü. Çavuş yanında beş adamıyla bu gruplardan birinin peşine düşmüş, onları karanlığa kadar izlemiş, kayalık Zambezi kıyılarında kaybetmişti. Şimdi ekibini ikmal yapmak üzere geri döndürüyordu. Yeni emirleri de az sonra öğreneceklerdi.

Görevin uzunluğuna, ateşli çatışmanın sarsıntısına rağmen çavuş hala canlı ve uyanıktı. Adım atışında bir zindelik vardı. Patika boyunca ilerlerken durmadan sağına soluna bakıyor. gözlerinin akı pırıl pırıl görünüyordu.

Birden arkasındakilere. durmaları için bir işaret verdi. AK 47'sini sağ kalçasından sol kalçasına alıp o yanını korurken bir kenara saklandı. Adamlarının da yayılıp saklandığını duydu. Yol kenarındaki uzun fil otları orasına sindiler. Arıyor, bekliyorlardı. Çavuş bu orada, kendisini uyaran o küçük işareti incelemekteydi. Patikanın karşı tarafında bir gurup boylu ot sapları kırılmıştı. Ama sonra, kırıldığı belli olmasın diye özenle tekrar ayağa kaldırılmışlardı. Aradan geçen zamanda yine biraz sarktikları görünüyordu. Yolun kenarına pusu kuran insanın bıraktığı izdi bu... Tipik!

Çavuş iki dakika kadar, olduğu yerde yattı. Kimse ateş açmayınca, eğik durumda on adım koşup tekrar yattı. İki kere yuvarlandı, düşmana hedefini şaşırtmayı amaçladı, yine iki dakika bekledi.

Hâlâ ateş açan yoktu. Ölçülü hareketlerle, yavaşça kalktı, kırık otlara doğru yürüdü. Erkek izleri vardı. Küçük bir grup erkek. ya burada patikadan sapmış, ya da burada patikaya çıkmıştı. Sonra ayak izlerini süpürmüşlerdi. İnsan bu kadar zahmete ancak izleniyorsa girerdi. Çavuş bir ıslık çaldı, iz sürücüsünü çağırdı, onu ize sürdü.

İz sürücü patikaya dönüşü varsayarak başladı. İki dakika sonra rapor verdi. «İki adam. İkisi de çizmeli. Bir tanesi hafif topallayarak yürüyor. Vadiye doğru gitmişler. Altı ya da sekiz saat önce. Yani gece. Patikadan gitmişler ama onları izleyemeyiz. Aynı izler üzerinden başkaları da geçmiş.» Çavuş o zaman, «Nereye gittiklerini bulamıyorsak bari nereden geldiklerini bulalım.» dedi. «Geriye sür izleri!» Üç saat sonra çavuş Cessna'nın enkazını buldu.

***

Craig birkaç saat uyudu, sonra gaz lambasının ışığında oksijen teçhizatını su altında kullanılabilecek biçimde değiştirme işine başladı. Bu iş için, şişirme can yeleklerinden birini kullandı. Çelik tüpten bir miktar oksijen, ağızlıktaki tek yönlü vana kanalıyla torbaya verildi.

Craig bir yandan çalışırken, bir yandan do anlatıyordu. «Onbeş metre derinlikte, basınç iki atmosferi geçer. Lisede okuduğunuz fiziği hatırlasanıza : On metre su. bir atmosfer basınca eşit. Artı üzerindeki havanın basıncı, eder iki. tamam mı?» ilgiyle dinleyen öğrencilerinden üç ayrı onaylama sesi çıktı.

«Güzeli Demek benim rahatça soluk alabilmem için. oksijen ciğerime çevredeki suyunkine eşit bir basınçla girmeli. Torbadaki oksijenin yüzyüze kaldığı basınç da, benim yüzyüze kaldığım basınca eş olacak... tamam!» SallyAnne. «Babam hep söylerdi. Önemli olan kafayı çalıştırmak.» diye takdir etti onu.

«Bu iki haznedeki kimyasal maddeler, su buharıyla karbon dioksiti, benim soluk verdiğim havadan temizliyor. Sataştırılmış oksijen tekrar, bu boru aracılığıyla, tüpe dönüyor, ben de onu tekrar soluyorum.»

Yeni bağlantıları epoksi tutkalla yapıyordu.

«Tüpteki oksijeni kullandıkça, sırtıma takılı çelik tüpten oraya takviye yapacağım. işte böyle...» Siyahlı beyazlı şifrelerini değiştirip onu su geçirmez yapmaya uğraşıyordu.

«Birkaç sorun da yok değil tabii...» Craig maskenin biçimini değiştirip onu su geçirmez yapmaya uğraşıyordu.

«Örneğin?» dedi SallyAnne.

«Yüzebilirlik,» dedi Craig, «Tüpteki oksijeni kullandıkça, hafifliğim azalacak, çelik tüp de beni taş gibi aşağıya itecek. Plastik tüpe oksijen verdikçe de suyun üzerine doğru fırlama eğiliminde olacağım.»

«Onu nasıl önleyeceksin?»

«Mezarın ağzına inebilmek için ayaklarıma kayalar asacağım. Oraya varınca da, kendimi bağlayacağım.» Craig bir sırt paketi hazırlamaya çalışıyordu. İki hazneyi de, çelik oksijen tüpünü de oraya koyacaktı. Çelik tüpü, vanasına uzanabileceği bir yere dikkatle yerleştirdi. Vana omzunun üzerinde kalacaktı. .

«Ama yüzebilirlik en büyük sorun değil,» dedi bir yandan.

«Daha büyükleri de mi var?»

«istemediğin kadar.» diye sırttı Craig, «Saf oksijeni iki atmosferden fazla basınç altında, yani on metrenin aşağısında uzun süre solursan, öldürücü bir gaz oluyor... onu biliyor muydun? Tıpkı karbon mono oksit gibi. Hani otomobil egzozlarından çıkan!»

«Onu ne yapacaksın?»

«Pek çaresi yok. Yalnızca her dalışın süresini sınırlı tutabilirim, vücudumun tepkilerini dikkatle gözlemleyerek çalışırım orada.»

«Zehirlenme başlamadan önce ne kadar güvenli süren olduğunu hesaplasan...» Craig onun sözünü kesti. «Hayır. Formül çok karışık, hemde etki yapan değişkenler çok fazla. Benim vücut ağırlığımdan, suyun tam derinliğine kadar her şey hesaba giriyor. Bir de zehirlenmenin kümülotit etkisi var. Birikme etkisi yani. Her dalış, bir öncekinden daha tehlikeli sayılır.»

«Ah. sevgilim!» SallyAnne ona "baktı.

«Dalış sürelerini kısa tutacağız, aramızda bir dizi sinyal geliştireceğiz.» diye güvence verdi Craig, «Siz bana yukardan her dakika başında ip sinyali vereceksiniz. Benden cevap alamazsanız, ya da cevabım yeterince hızlı gelmezse, yeterince kararlı ve belirgin olmazsa, beni yukarı çekeceksiniz. Zehirlenme ağır ağır oluyor. Kendimden geçmeden önce, tepkilerimi etkileyip yavaşlatıyor. Bu bize biraz ipucu verebilir.» Hazırladığı cihazı dikkatle kenara koydu. Ateşin yakınına. Tutkalı çabuk kurusun diye.

«İyice yapışınca deneme yaparız, sonra da işe başlarız.»

«Ne kadar zaman sonra?»

«Bu tutkal yirmidört saatlik.»

«O kadar uzun mu?»

«Dinlenirsem oksijen zehirlenmesine karşı daha güçlü olurum.»

***

Orman helikopterinin iniş yapamayacağı kadar sıkı. Koca böcek, ağaçların tepesinde dönüp dururken. General Peter Fungabera'yı bir vinçle indirdiler.

Peter ince çelik kablonun ucunda döne döne, ağır ağır alçaldı. Pervanenin rüzgârı giydiği kamuflaj üniformasının gömleğini uçurup dalgalandırıyor. Yerin iki metre yukarısında kayışlardan kayd, aşağıya atladı, kedi gibi zarif bir hareketle düştü. Kendisini bekleyen Shona çavuşun selâmina karşılık verdi, yana çekildi, helikopterinin indirmekte olduğu ikinci adama baktı.

Albay Bukharin de kamuflaj üniforması ve miğfer giymişti. Yaralı suratı tropik güneşten hiç rahatsız olmuyordu. Yüzü kansız, o kutuplar kadar soğuk gözleriyle hemen hemen aynı solgunlukta. Shona çavuşunun yardım için uzattığı ellerden sıyrıldı, vadinin yukarısına doğru ilerledi. Peter Fungabera da adımını onunkine uydurdu. Cessna'nın enkazına varıncaya kadar ikisi de konuşmadılar.

«Kuşku yok mu?» diye sordu Bukharin.

«Plokosı ZSKYA. Unutmayın ki ben bu uçakla uçmuş biriyim.» diye karşılık verdi Peter Fungabera. Diz çöküp gövdenin altına baktı, oradaki deliklere parmağının ucuyla dokundu. «Başka kanıt gerekiyorsa, bizim makinelinin kurşun izleri de burada.»

«Ceset yok mu?»

«Yok.» Peter Fungabera doğruldu, pilot kabinine yaslandı. «Kan da yok, içindekilerin yaralandığına dair bir belirti de yok. Üstelik enkaz soyulmuş.»

«Yerli kabileler de soymuş olabilir.»

«Belki,» diye kabullendi Peter. «Ama ben pek sanmıyorum. iz sürücüler işaretleri inceledi, ben onların raporuna dayanıyorum. Oniki gün önce, uçak düştükten sonra buradan dört kişi ayrılmış. İki kadın, biri de adımları aksayan bir erkek. Son otuzaltı saat içinde iki erkek enkaza geri dönmüş. Aynı iki erkek olduğundan hemen hemen eminler. Çizmeler de uyuyor. Üstelik biri yine topal.»

«İkinci ziyaret sırasında, uçaktaki taşınabilir cihazların çoğu alınmış. İzlere bakılırsa o iki adam buradan ayrılırken daha ağır yük taşıyorlarmış. Altı mil ilerde, vadiye giden patikaya çıkmışlar. Ondan sonra izler karışıyor, başka trafikten bulanıyor.»

«Anlıyorum.» Bukharin ona bakıyordu. «Şimdi bana. vardığın öbür sonuçları anlat.»

«İki siyah, iki de beyaz bunlar. Onları kendi gözümle Tuti hava pistinde gördüm. Siyahlardan biri kesinlikle Bay Tungata Zebiwe... onu tanıdım.»

«Öyle umduğun için olmasın? Pazarlığımızı tamamına erdirmek için senin tek ve son umudun o.»

«Onu nerede olsa tanırım.»

«Uçaktan bile mi?»

«Evet, öyle.»

«Devam et,» dedi Bukharin.

«Öteki siyahı tanımadım. beyazları tanıyacak kadar bakamadım. Ama pilot olanı kesinlikle Jay adlı Amerikalı kadın olmalı. Uçağın asıl sahibi Dünya Yaban Hayatı Vakfı ama, kullanan her zaman oydu. Öteki beyaz da herhalde o kadının sevgilisi. İngiliz bir yazar. Heyecanlı romanlar yazıyor. Bir ayağı takma. Bu da ayak izlerini açıklıyor. Saydıklarımın son üçü önemsiz insanlar olup gözden çıkarılabilir. Önemli olanı Zebiwe. Onun hala sağ olduğunu do artık biliyoruz.»

«Senin elinden kaçtığını da biliyoruz. General.» dedi Bukharin.

«Uzun süre kaçabileceğini pek sanmıyorum.» Peter Fungabera, arkasında hazır ol duran çavuşa

döndü. «iyi iş başardın. Hem de çok iyi. Şu ana kadar.»

«Mambo!»

«Bence bu Matabele kopeğiyle beyaz dostlarını yerli halk saklıyor ve besliyor.»

«Mambo!»

«Onları sorguya çekmeliyiz.»

«Mambo!»

«En yakın köyden başlayalım. Hangisi?»

«Vusamanzi'nin köyü bir sonraki vadinin hemen arkasında.»

«Siz gidip köyü kuşatın. Kimse çıkmasın, kimse kaçmasın. Ne keçi. ne çocuk.»

«Mambo!»

«Köyü kuşattığınız zaman ben kendim gelip sorgulara nezaret edeceğim.»

***

Craig'le Tungata esas mağaradan Lobengula'nın havuzuna üç sefer yaptılar, uygulanmış dalma teçhizatını, yedek oksijen tüplerini, Craig'in hazırladığı su altı fenerlerini, odunları, Craig'i ısıtacak battaniyeleri, bir miktar yiyeceği aşağıya taşıdılar.

Bir süre tartıştıktan sonra, kızların nöbetleşe bir tanesinin üst mağarada beklemesi. Vusamanzi'nin habercilerini karşılaması, Shona devriyeleri gelirse aşağıdakileri uyarması kararlaştırıldı.

Dalış takımını denemeden önce Craig'le Tungata havuza inen yolu iyice incelediler. Shona'lar saldırırsa mağarayı savunmak için nerelere doğru çekilebileceklerini saptadılar. Gerçi ikisi de pek değinmiyordu ama, başka kurtuluş yolu olmadığını, tüm savunmanın o buz gibi havuzdan yapılması gerektiğini ikisi de biliyorlardı.

Tungata bir ara Tokarev'in dört mermisini bir keçi derisine sardı, ötekilerin gözünün önünde havuzun yakınındaki bir duvar kovuğuna yerleştirdi, bu yolla da durumu açıklamış oldu. Kızlar onu hastalıklı bir ifadeyle seyrediyorlardı. Craig gerçi dalış takımıyla meşgulmüş gibi görünmeye çalışıyordu ama, hepsi farkındaydılar durumun. işkenceye, zor ölüme karşı son çareleriydi bu onların. Herkese bir kurşun.

«Pekâlâ!» Craig'in sesi o ölgün mağarada fazla yüksek çınladı. «Ben bu cihazın beni ne kadar etkili şekilde boğabileceğin! denemeye gidiyorum.»

Tungata takımı kaldırdı. Craig diz çöktü, can yeleğini kafasından geçirdi. SallyAnne'le Sarah şişeyi ve hazneleri sırtına yerleştirdiler, sonra koltuk örtülerinden kesilip dikilmiş kayışlarla yerine bağladılar. Craig düğümleri kontrol etti. Eğer cihaz çalışmazsa hızla sırtından atabilmesi şarttı.

Sonunda havuza atladı, maskeyi ağızına ve burnuna geçirirken soğuktan ürperdi, kayışını başının arkasına geçirdi, göğsündeki torbayı oksijenle yarım doldurdu. Kenarda duran üç kişiye bir zafer işareti yaptı, suyun altına daldı.

Tam beklediği gibi, ilk sorunu suyun üstüne doğru itilmek oldu. Göğsündeki torbada bulunan hava, ölü balıklar gibi sırtüstü dönmesine yol açtı. Tek bacağıyla attığı tekmeler, tekrar dönmesini sağlayamadı. Tekrar kıyıya yüzdü, kaya ağırlıkları bağlama işinin tatsız deneylerine eğildi. Sonunda en iyi yolun, kucağında ağır bir kaya tutmak, onun kendisini başaşağı batırmasını sağlamak olduğunu keşfetti. Ama kayayı elinden bıraktığı anda. çaresiz yine yukarılara fırlıyordu.

«Neyse, hiç değilse takımın yapışma yerleri su almıyor bari.» dedi tekrar yüze çıktığında. «Oksijeni alabiliyorum. Maskenin kenarlarından bir hoyli su giriyor ama, pöf deyince savurabiliyorum.» Nasıl yaptığını onlara da gösterdi.

«Duvara ne zaman gidiyorsun?»

Craig isteksiz bir sesle, «Şimdi gideyim bari.» dedi.

***

«Sizlere baba gibi davranmak istediğimi anlamanızı istiyorum.» Peter Fungabera tatlı tatlı gülümsedi. «Hepinizi evlâdım gibi görüyorum.»

Vusamanzi nezaketle cevap verdi. «Maymun bağırtılarını ne kadar anlayabiliyorsam, bu Shona dilini de ancak o kadar anlayabiliyorum.» Peter Fungabera çavuşa sabırsız bir işaret yaptı.

«Nerede o çevirmen?»

«Neredeyse gelir, mambo.»

Değneğini oyluğuna vura vura köylülerin önünden geçti Peter Fungabera. Hepsini mısır tarlalarından az önce toplayıp getirmişlerdi. İhtiyar sihirbaz hariç, diğerleri hep kadınlarla çocuklardı. Kadınların bazıları sihirbazın kendisi kadar yaşlıydı. Bir kısmı da hala doğurgan yaşıyordu. Tombul bebeklerini sırtlarına bağlamışlardı. Kiminin çocuğu yanı başında duruyor, dizlerine sarılıyordu. Sümükleri burun deliklerinin çevresinde kurumuştı. Dudaklarının, gözlerinin kenarlarına bir yığın göze görünmez minik sinek konup kalkıyordu. Peter önlerinden geçerken ona derinliği ölçülmez gözlerle baktılar. Daha genç kadınlar da vardı Memeleri dik, ciltleri parlak yeni yetmeler, arada henüz sünnet bile edilmemiş erkek çocuklar. Peter Fungabera hepsine gülümsedi, onlar ifadesiz yüzlerle ona baktılar.

O için için, kendi kendine söz verdi. «Matabele köpekleri... gün batmadan bülbül gibi öttürürüm sizi nasılsa.» Sıranın sonuna varınca döndü, gerisin geri yürüdü, kulübelerden birinin gölgesine. Rus'un sessizce beklemekte olduğu yere geldi.

«İhtiyardan hiçbir şey öğrenemezsin.» Rus sigara ağızlığını ağzından çekip öksürdü, öksürürken elini ağzına kapadı. «Kupkuru kalmış bir adam. Acı da duymaz. ıstırap da çekmez. Gözlerine baksana! Fanatik!»

«Bence de. Bu sangama'lar kendilerini hipnotize etmeyi de bilirler. Acı duymayacaktır.»

Peter Fungabera kolunu sıvayıp saatine sabırsız gözlerle baktı. «Nerede kaldı tercüman?»

Güvendikleri bir Matabele'nin rehabilitasyon merkezinden oraya getirilmesini daha bir saat beklemek zorunda kaldılar. Peter Fungabera'nın önünde kendini diz üstü yere atan adam, kelepçeli ellerini havaya kaldıra kaldıra özürler mırıldanmaya başladı.

«Kalk ayağa!» Sonra çavuşa döndü. «Çıkarın şunun kelepçesini. ihtiyarı da buraya getirin.»

Vusamanzi'yi köy meydanının orta yerine getirdiler.

Fungabera, «Ona babası olduğumu söyle.» diye emir verdi.

«Mambo, diyor ki, babası insanmış, sırtlan değilmiş.»

«Söyle ona, hem kendisini, hem halkını seviyorum ama, beni çok gücendirdi.»

«Mambo, diyor ki, efendimizi mutsuz edebilmişse bunu onur soyacakmış.»

«Adamlarıma yalan söyledi.»

«Mambo, inşallah tekrar yapacak fırsat çıkar diyor.»

«Devletin dört düşmanını sakladığını ve beslediğini biliyorum.»

«Mambo, efendimizin aklını kaçırdığını söylüyor. Saklanmış devlet düşmanı yokmuş.»

«Pekâlâ. Şimdi bütün bu halka söyle. Hainlerin nerede saklandığını bilmek istiyorum. Eğer beni onların yanına götürürlerse, bu köyde kimseye bir zarar gelmeyecek.»

Tercüman kadınlarla çocuklardan oluşan sessiz grubun karşısında durdu. Uzun, hevesli bir

yakarıda bulundu. Ama sözleri bittiğinde onlar ona taş gibi bakmayı sürdürdüler. Bebeklerden bir tanesi avaz avaz ağlamaya başladı, annesi onu kolunun altından kaydırdı, kendi şiş memesini onun ağzına soktu. Tekrar sessizlik oldu.

«Çavuş!» Peter Fungabera aksi bir sesle bir takım emirler verdi. Vusamanzi'nin elleri arkasına doğru çekilip bileklerinden bağlandı. Askerlerden biri naylon ipten acele bir cellât ilmiği hazırladı, ortaya kurulmuş mısır deposunun yüksek direği üzerinden atıverdi. Vusamanzi'yi deponun tam altına ayaküstü diktiler, ilmiği boğazına geçirdiler.

«Şimdi söyle bu insanlara. içlerinden herhangi biri bizi hainlerin yanına götürmeye razı olduğu anda bu cezaya hemen son verilecek.»

Tercüman sesini yükseltti. Ama daha o sözlerini bitiremeden. Vusamanzi sert bir sesle söze karıştı. «Bu Shona domuzuna tek söz söyleyeni ebediyen lanetliyorum. Ne yapılırsa yapılsın. size sessiz kalmanızı emrediyorum. Bu emrime karşı gelen, ölümünden sonra beni karşısında bulur. Ben. Vusamanzi, suların efendisi, emrediyorum bunu size!»

«Başlayın!» diye emir verdi Peter Fungabera. Çavuş ipi çekip bolluğunu yok etti, ilmik ihtiyar adamın boynunda sıkıştı, yavaş yavaş Vusamanzi ayak parmakları üzerinde durmak zorunda kaldı.

«Yeter!» dedi Peter Fungabera. İpin ucunu kirişe tutturdular.

«Şimdi söyle, öne çıkıp konuşsunlar.»

Tercüman bekleyen kadınlara doğru yürüdü. Önce onları ikna etmeye çalıştı, sonra hiç utanma duymaksızın, açık açık yalvarmaya başladı. Ama Vusamanzi sert bakışlarla kadınlarına bakıyordu. Gerçi konuşabilecek durumda değildi ama, iradesiyle komuta ediyordu onlara.

«Ayaklarından birini kırın,» diye emretti Peter Fungabera. Çavuş, ihtiyar adamın karşısına geçti, ona iki kere tüfeğinin dipçiğiyle vurup Vusamanzi'nin sol ayağını iyice ezdi. Kadınlar o yaşlı kemiklerin çatırtısını duyar duymaz ağlaşmaya, ulumaya başladılar.

«Konuşun!» diye emir verdi Peter Fungabera.

Vusamanzi tek ayak üstünde duruyordu. İp çekilince boynu da bir yana bükülmüştü. Kırık ayağı balon gibi şişmeye başladı. eski boyunun üç katına çıktı, cildi gerildi, çatlamaya hazır. olgun bir meyve gibi kara kora parıldadı.

«Konuşun!» diye bağırdı Peter Fungabera ikinci kere. Kadınların ağıtları onun sesini bastırdı.

«Öteki ayağını da kır!» dedi bu sefer çavuşa Tüfeğin dipçiği Vusamanzi'nin sağ ayağındaki kemikleri kırarken ihtiyarın başı iyice yana devrilip ipe dayandı, çavuş bir adım geri çekildi, yaşlı adam boynundaki basıncı azaltmak için ağırlığını kırık ayakları üzerine aktarmaya umutsuz bir çaba gösterirken ona sırtarak baktı. Kadınların hepsi birden bağırmaya başlamıştı. Çocukların çığlıkları da acı dolu koroyu daha güçlendiriyordu. Yaşlı kadınlardan biri Vusamanzi'nin en büyük karısı, grubun arasından fırladı, iki sıksa kolunu uzatarak elli yıllık kocasına doğru atıldı.

«Bırakın onu!» dedi Peter Fungabera adamlarına. Geri çekildiler.

İncecik yaşlı kadın, kocasının yanına vardı, onu yukarıya kaldırmaya savaştı. Sevgi ve acıma duygularını bağıra bağıra dile getiriyordu. Tek başarabildiği gırtlaktaki baskıyı biraz hafifletip boğulma ıstırabını daha da uzatmak oldu. Vusamanzi'nin ağzı açıktı. Soluk almaya çalışıyordu. Dudaklarını beyaz bir köpük tabakası kaplamıştı. Sert, iniltili bir ses çıkarıyordu.

Peter Fungabera gülümseyerek. «Matabele horozunun ötüşüne. moruk tavuğunun gıdaklayışına bakın hele!» dedi. Askerleri neşeyle gülüştiler.

Uzun sürdü. Ama sonunda Vusamanzi asıldığı, sessiz kaldığı zaman suratı gökyüzüne doğru döndü, karısı ayaklarının dibine çöktü, bir öne, bir arkaya sallana sallana ağıtını sürdürdü.

Peter Fungabera, Rus'un yanına yürüdü. Bukharin bir sigara daha yakıp mırıldandı. «Haşın... ve etkisiz.»

«İhtiyarın konuşma ihtimali zaten yoktu. Ama onu saf dışı edip gerekli havayı yaratmak zorundaydık.» Peter fularının ucuyla çenesini, alnını kuruladı.

«Etkisiz diyorsunuz... şu kadınların suratlarına bir baksanıza» Fularını tekrar boynuna soktu, kadınlara doğru yürüdü.

«Sor bakalım, devlet düşmanları nereye saklanmış.» Ama tercüman konuşmaya başladığı anda, yaşlı kadın ayağa fırladı, öteki kadınlara doğru atıldı.

«Efendiniz konuşmadan öldü, gördünüz.» diye haykırdı. «Emrini de duydunuz. Dönecektir, biliyorsunuz!»

Peter Fungabera değneğini uzattı, pek bir güç harcamaksızın ucunu kadının kaburgaları arasına batırdı. Kadın bir haykırdı. sonra yıkıldı. Sıtmadan irileşmiş dalağı kolaylıkla patlamıştı.

«Atın şunu.» dedi Peter. Askerler kadını ayak bileklerin den yakalayıp kulübelerin arkasına çektiler.

«Sor bakalım, devletin düşman!an neredeymiş.»

Peter her birinin yüzlerine ayrı ayrı bakarak onların önlerinden yürüdü, her çift Matabele gözünde gördüğü korkunun derecesini ölçmeye çalıştı Seçimini yaparken hiç acele etmedi. sonunda içlerindeki en genç annenin önünde durdu. Kendisi çocuk sayılırdı henüz. Bebeğini sırtına mavi desenli bir bezle bağlamıştı.

Peter onun karşısında durdu, onu tepeden tırnağa süzdü, sonra uzanıp bileğinden yakaladı, yavaşça meydanın ortasına çekti. Orada meydan ateşi hala yanıyordu.

Peter küllenmek üzere olan kütükleri tekmeye birbirine yaklaştırdı, kızın bileğini tutarken onların tekrar alevlenmesini bekledi. Sonra kızın kolunu büktü, ona zorla diz çöktürdü. Öteki kadınlar yavaş yavaş sessizleştiler, dehşet içinde olup biteni izlediler.

Peter Fungabera mavi desenli bezi bollaştırdı, bebeği annesinin sırtından aldı Bebek erkekti. Tombuldu. Teninin rengi yaban balı gibiydi. Çıkık göbeği anasının sütüyle doluydu. Bilekleri şişmanlıktan kat kattı. Peter onu yavaşça havaya attı, tam düşerken tek ayak bileğinden yakaladı. Bebek bu haksızlığa karşı, şok içinde, avazı çıktığı kadar bağırdı. Peter'in elinde başaşağı sallanıyordu.

«Devletin düşmanları nerede saklanıyor?»

Çocuğun suratı, şişmeye, morarmaya başlıyordu.

«Bilmiyormuş.»

Peter Fungabera çocuğu alevlerin tam tepesine doğru kaldırdı.

Soruyu her soruşunda bebeği birkaç santim aşağıya indiriyordu.

«Bilmiyormuş.»

Peter birden elindeki kıvrım kıvrım kıvranan vücudu alevlerin ortasına indirdi. Çocuk bambaşka bir sesle bağırdı. Peter onu yukarı kaldırdı, annesinin gözü önünde salladı. Çocuğun kirpikleri. saçlarından tutam tutam bukleler yanmış gitmişti.

«Söyle ona, bu domuz yavrusunu ağır ağır kızartacağım, sonra da ona zorla yedireceğim.»

Kızcağız bebeğini kapmaya çalıştı ama Peter onu hemen uzaklaştırdı. Kız bu sefer bağırarak bir tek cümle söyledi, sonra onu defalarca tekrarladı, öteki kadınlar elleriyle yüzlerini kapadılar.

«Sizi oraya götüreceğini söylüyor.»

Peter Fungabera bebeği onun kucığına attı. Rus'un yanına döndü. Albay Bukharin başını eğerek hevesiz bir hayranlığı belirtmek zorunda kaldı.

***

Craig onbeş metre aşağıda, mezarın duvarı önündeydi. Bel kayışını bir kayaya dolamış, yükselmek için kendini oraya bağlamıştı. Can yeleklerinin birinden aldığı hafif sarı ışıklı fenerle duvarın taşlarını dikkatle inceliyor, bir zayıf noktasını bulmaya çalışıyordu. Suyun çarpıtığı görüşüne ek olarak, ellerini de kullanmakta, duvarın her yanını yoklamaktaydı. Duvarda hiçbir çatlak ya da yarık yoktu. Yalnızca alt kısımdaki taşlar, yukarıdakilerden çok daha iri ve kalındı. Herhalde duvar örülürken yakınlardaki iri taşlar bitince, yorulan yaşlı sihirbaz ve yamakları daha ufak taşlara dönmüş olmalıydılar. Ama en küçüğü bile yine insan kafasından iriydi.

Craig bunlardan birine sarıldı, yerinden oynatmaya uğraştı. Su ellerini yumuşatmıştı. Derisi yarıldığında biraz kan fişkırpı suya yayıldı. Acı duymadı. Soğuk uyuşturuyordu onu.

Derken birden sudaki kanları bastıran, daha koyu bir bulanıklık belirdi. Gösterdiği çabanın sonucu, uzun yıllardır hareketsiz duran toz ve kum tabakaları yerinden oynamıştı. Birkaç saniye içinde Craig hiç çevresini göremez oldu. Su çok kirlenmişti. Hemen feneri söndürdü, pillerin boşa gitmemesini sağladı. Ufacık toz zerrelere gözlerine batıyordu. Onları sımsıkı yumdu, yalnız elleriyle yoklayarak çalışmayı sürdürdü.

Karanlık da derece dereceydi ama, bu seferki mutlak bir karanlıktı. Fiziksel ağırlığı olan bir karanlıktı sanki. Onu eziyor. üzerindeki kayaları, su tabakasını olduğundan büyük hale getiriyordu. Ağzına çektiği oksijenin pis, kimyasal bir tadı vardı. Birkaç solukta bir, sular da maskenin içinde birikiyor, onu boğacak gibi oluyordu. Öksürmemeye zorluyordu kendini, öksürük nöbeti tutarsa maske yerinden oynayabilirdi.

Soğuk öldürücü bir hastalık gibiydi. Tüm gücünü emip tüketiyordu. Düşüncelerini, tepkilerini felce uğratarak, oksijen zehirlenmesine karşı ortamı daha kolaylaştırıyordu. Gelen her ip sinyalinden sonra, ikincisine kadar sanki yüzyıllar geçiyordu. Ama o ısrarlı bir kararlılıkla duvar üzerinde çalışmayı sürdürmekteydi. Vusamanzi'nin çoktan ölmüş atalarına, bu duvarı böyle düşüncesizce ördükleri için lânetler yağdırıyordu içinden.

Yarım saatlik süre dolduğunda, duvarın üst kısmından bir yığın kayayı çıkarmış, üst bedeninin, takılı tüplere rağmen sığabileceği bir tüneli bir metreye yakın derinleştirmeyi başarmıştı. Ama duvarın ne kadar kalın olduğu hala belli değildi.'

Son çıkardığı taşı bir tekmeyle aşağıya savurdu, rahatlayarak kendisini oraya bağlayan kayışı çözdü, önce aşağıya daldı. köşeyi döndü, sonra havuzun yukarısına doğru yükselmeye başladı.

Tungata yardım edip onu kayalara çekti. Çok takatsizdi Craig, Sırtındaki ağırlıklar do onu hep aşağıya çekiyordu. Tungata takımı onun başından çıkardı. Sarah bir kaba çay doldurdu. içine şeker attı.

«SallyAnne?» diye sordu Craig,

«Pendula yukarı mağarada nöbette.» diye karşılık verdi Tungata.

Craig çay kabını avucuna aldı, ateşe biraz daha sokuldu. Titriyordu.

«Duvarın tepesinde küçük bir kovuk açmayı başardım, onu bir metreye yakın derinleştirdim. Ama ne kalınlığı bilmeye olanak var, ne de daha kaç kere dalmak gerekeceğini.» Çayını yudumladı. «Bir şeyi unuttuk. Malları bulursak, taşımak için torbalar gerekli bana.»

Craig dilek diler gibi parmaklarını çaprazladı. Sarah da uğursuzluğu defedecek bir işaret yaptı. «O bira testileri herhalde kolay kırılır. İnsutşa birini kırmış bile. Taşınması da zor. Biçiminden ötürü. Koltuk örtülerinden yaptığım torbaları kullanmak zorundayız. Sarah nöbeti Pendula'dan devralırken onları da aşağıya yollasın.» Soğğun uyuşukluğu ateşin ve çayın etkisiyle geçerken başağrısı da

başladı. Craig bunun yüksek basınçlı oksijen solmaktan olduğunu biliyordu. Migrene benzer bir ağrıydı. inlemek istiyordu canı. İlk yardım çantasından üç ağrı kesici hap buldu, sıcak çayıyla yuttu.

Battaniyesine sarınıp ilaçların etki yapmasını bekledi. Tekrar dalma fikrinden o kadar nefret ediyordu ki, midesi bulanıyor, iradesi zayıflıyordu. Dalışı erteleyecek özür aramakta olduğunu fark etti. O buz gibi, boğucu, karanlık sulara dalmaktansa, neye olsa razıydı.

Tungata ateşin karşı tarafından sessizce ona bakıyordu. Craig battaniyeyi omuzlarından kaydırды, boş kabı Sarah'ya uzattı, ayağa kalktı. Başağrısı artık kulak arkalarında hafif bir zonklamaya dönüşmüştü.

«Tamam.» dedi. Tungata elini onun pazusuna dayadı, hafifçe sıktı, sonra oksijen takımını başından geçirdi.

Craig buz gibi suları tekrar çevresinde hissettiği onda ürperdi ama kendini zorlayıp daldı. Ağırılık taşı onu kolaylıkla derinlere götürdü. Hayalinde artık mezarın ağzını kurukafanın boş gözüne değil, kendisini yutmaya hazırlanan mitolojik bir Afrika canavarının dişsiz ağzına benzetiyordu.

Oradan girdi, eğri tünelden yukarıya doğru yüzdü, duvarda açtığı şekilsiz deliğin önünde kendini tekrar bağladı. Tortular yatışmıştı. Fenerin ışığında kayalar korkunç görünüyordu. Yeni bir klostrofobi kriziyle boğuştu, kendisini yine kör edecek toz toprağın kalkmasını bekledi. Uzandığında kaya zaten yırtık olan ellerini çok acıttı. Önce bir alçıtaşı kütesini kaldırdı, tortular yine başının çevresinde uçtu. Fenerini söndürdü, kör çalışmaya koyuldu.

Belindeki ip işaretleri, gerçekte olan tek ilişkiydi. Soğuğa ve karanlığa karşı duyduğu korkulan o işaretler her nasılsa bir dereceye kadar bastırıyordu. Yirmi dakika sonra yuttuğu ilaçların etkisi geçti, başağrısı tekrar başladı. Sanki şakaklarına çekiçle çiviler çakılıyordu.. çivilerin ucu gözlerine batıyordu.

«Daha on dakika dayanmam.» diye düşündü. «Hemen çıkayım.» Tam duvara arkasını döneceği sırada, iradesini toplamayı başardı.

«Beş dakika,» diye söz verdi kendi kendine. «Yalnızca beş dakika daha.» Bedenini açtığı kavuğa soktu, çelik oksijen tüpü kayalara çarpıp çan gibi çınladı. Elleriyle karşısındaki üçgen biçimindeki kayayı yokladı. Birkaç dakikadır hep aynı kayayla uğraşıyordu. Keşke araya sokup itecek bir demir çubuğum olsaydı, diye düşündü. Çubuk yerine parmaklarını kullanıyor, canı fena acıyordu. Onları kayanın arasına soktu, vücudunu kovuğun duvarına dayadı, oradan kuvvet alıp itti. Ağır ağır, her an biraz daha kuvvet alarak, her kasını sonuna kadar zorlayarak itti, karnına sancılar girmeye başladı.

Bir şey kıpırdadı. Taşın gıcırdatıldığını duydu. Bir daha yüklendi. Yarık, parmakları üzerine kapandı. Craig maskenin içine acıyla haykırdı. Parmağındaki acı, henüz kullanmadığı bir güç rezervinin de kapılarını açmış oldu. O gücü de kayaya yükledi, derken kaya kıpırdadı, yerinde sallandı, bir gürültü oldu. taş blokların düşmeye, kaymaya başladığı duyuldu.

Craig kovuğun içine uzanıp yaralı parmaklarını göğsüne bastırdı, maskesinin içinde inledi. Bağırıldığında içeriye dolan sular onu neredeyse boğmak üzereydi.

«Artık çıkıyorum.» diye karar verdi. «Yeter. Bu kadar dayanırım ancak.» Kovuktan çıkmak için elini karşıya uzatıp dayamaya uğraştı. Eli boşta kaldı. Craig hareketsiz yattı. Sular maskesinin içinde yüzüyordu. Bir karar vermeye çalıştı. Şu anda yukarıya çıkarsa, bir daha asla dalamayacağını seziyordu nedense.

Bir kere daha ileriye doğru uzandı. Eli bir yere değmeyince. yavaş yavaş ilerledi. Bağladığı kayış tutuyordu onu. Düğümü açtı, biraz daha ilerledi, bu sefer sırtındaki teçhizat taşların arasına sıkıştı.

Yarım yan döndü, onu kurtarmayı başardı. Karşısında hala hiçbir şey yoktu. Duvarın öte yanına geçmişti, içini batıl bir korku sardı.

Geriledi, sırtındaki tüp tekrar taşlara çarptı, bu sefer iyice sıkıştı. Kendini kurtarmak için çılgın bir mücadeleye girişti. Soluması çok zorlaşmıştı. Oksijene ihtiyacı çok fazlaydı. Vanaların mekanik gücü onu sağlamaya yetmiyordu. Kalbi çarpmaya, nabızı yükselmeye başladı, kulakları onu sağır edecek gibi uğuldadı.

Geri gidemiyordu. Tek sağlam bacağını çırptı, kesik bacağını kayalara dayadı, olanca gücüyle çabaladı. Çocuk doğmasına benzer biçimde birden ileri doğru kaydı, delikten geçti.

Çevresini hırsla yoklamaya çalıştı. Bir eli, içinde bulunduğu kuyunun yan duvarına değdi. Düzgün bir duvardı. Artık bir yere bağlı da olmadığından, oksijen torbasının dolu olması onu yukarı doğru itiyordu. İki kolunu uzattı, kafasının herhangi bir tavana toslamasını önlemeye çalıştı. Bir yandan duvarda tutunacak bir yer arıyordu. Duvar sabunlanmış cam gibi kaygandı. Yükseldikçe oksijen torbası, basıncın azalmasından Ötürü şişiyor, buna bağlı olarak da yükselme hızı artıyordu. Onu yavaşlatan tek etken, belindeki işaret ipiydi. Yıldırım gibi yükseliyordu. Kendini dengelenmeye çalıştı, fazla oksijen, maskesinin iki yanından dışarı püskürdü, sonunda tümüyle paniğe kapıldı. Korkunç karanlığın içinde, olabildiğine bir hızla yükselip duruyordu.

Birden suyun yüzüne vardı, sırtüstü döndü, şişe mantarı gibi yüzmeye başladı. Maskeyi hızla suratından sıyırdı, ciğer dolusu hava çekti içine. Temizdi hava. Yalnızca biraz kötü kokuyordu. Yarasa tersi kokusu. Suyun yüzünde sırtüstü yatmayı sürdürdü, o havayı minnetle soludu.

Belindeki ip sertçe çekildi. Peşpeşe altı kere. Tungata şifreli bir soru soruyordu. «iyi misin?» Craig hızla yükselirken herhalde Tungata'nın ayaklan dibindeki ip çok hızlı kaymış, onu telâşlandırmış olmalıydı. Craig ona güvence vermek için işaretini verdi, fenerinin düğmesini yokladı.

Soluk ışık, çoktan beri kör kalan gözlerini öyle kamaştırdı ki, deminki yanma duygusu hemen geri döndü. Gözlerini kırpıştırarak çevresine bakındı.

Bu sefer içinde bulunduğu kuyu hemen hemen dimdik, çekül doğrultusunda idi. Sihirbaz doktorlar duvara delikler açıp bir tahta merdiven oturtmak, öyle tırmanmak zorunda kalmışlardı. Merdivenin iki yan tahtaları iplerle bağlanarak sağlamlaştırılmış. yukarılara doğru uzanıyordu. Ama Craig'in zayıf ışığı tepeleri gösteremiyordu. Merdivenin üstü karanlıklara dalıp gözden kayboluyordu.

Craig yan tarafa doğru yüzdü, ilkel merdivenin boşamağına tutunup, ne tür bir yerde bulunduğunu değerlendirmeye çalıştı. Yine su yüzeyinde bulunduğuna göre, demek duvardan geçtikten sonra bir onbeş metreye yakın yükselmiş olmalıydı. U biçiminde bir yolculuk yapmıştı. İlk kısım, suya ilk girdiği baca, U'nun dibi, ilk dönemeçten duvara kadar olan kısım, son bölüm de, hızla yükseldiği bu son bacaydı.

Merdivenin tahtalarını yokladı. Gıcırıyor, biraz sarkıyordu ama, Craig'in ağırlığını taşıyordu. Tırmanırken dalış takımını çıkarıp suyun üzerinde yüzer durumda bırakmak zorunda kalacaktı. Ama daha önce biraz dinlenip kontrolünü kazanması şarttı. İki elini kafasına kaldırıp şakaklarını sıktı. Bu ağırlığa dayanmak çok güçtü.

O sırada belindeki ip birden gerildi. Üç işaret. Âcil durum çağrısı, ölüm tehlikesi işareti... büyük bir terslik olmalıydı. Tungata ondan yardım istiyordu.

Craig maskeyi tekrar yüzüne geçirdi. «Beni yukarıya çek!» sinyalinin verdi.

İp gerildi, onu hızla bacanın içinden aşağıya doğru çekti.

***

Genç Matabele annenin bebeğini sırtına bağlamasına izin verilmişti. Ama bileğini bir Üçüncü Tugay erine kelepçelemişlerdi.

Peter Fungabera bir ara sabırsızlığından, kaçakları helikopterle aramayı da düşünmüştü ama, sonunda yaya olarak, sessiz gitmeye karar vermişti. Avladığı insanların ne tür kimseler olduğunu biliyordu. Helikopterin sesi onları uyarır, tekrar ormana kaçmalarına çanak tutardı. Yine aynı nedenlerle, öncü birliği de küçük tutmuştu. Birer birer seçilmiş yirmi adam. Her biriyle şahsen ayrı ayrı konuşmuştu.

«Bu Matabele'yi sağ yakalamalıyız. Kendi hayatınız tehlikede olsa bile, onu sağ istiyorum.»

Onları buldukları zaman, helikopteri telsizle çağırmak kolaydı. Ayrıca üçyüz kişilik bir kuvvet getirip bölgeyi kuşatmak da kolaydı.

Öncü birlik hızla ilerliyordu. İriyarı Shona kızı sürükleyerek götürüyordu. O bir yandan kendi ihanetine ağlamakta, bir yandan da, yol çatalına ayrıldıkça ne tarafa sapacaklarını işaret etmekteydi.

«Köylüler onlara yiyecek veriyor anlaşılıyor.» diye fısıldadı Peter, Rus'a. «Bu patika sürekli kullanılmışa benziyor.»

«Pusu kurmaya elverişli bir yer.» Bukharin'in gözleri iki yandaki kayalık duvarlardaydı. «Yanlarında kaçaklardan bazıları olabilir.»

«Pusu kurarlarsa, onları bulduk demektir... keşke öyle olsa.» dedi Peter alçak sesle. Rus bu adamı seçmekle ne kadar iyi ettiğini bir kere daha düşündü. Bu adamın yürekli bir yanı vardı. Biraz şans yardım ederse. Moskova'da âmirleri orta Afrika'da kendilerine sağlam bir yer edindiler gitti demektir.

Bir kere ayaklarına yer ettikten sonra, bu Fungabera denilen adamı çok dikkatli bir kontrol altına olmak gerekirdi elbette. Kukla ipleriyle yönetilecek gorillerden değildi bu, ölçülemeyen bir derinliği vardı. O derinliği ölçmek de Bukharin'in görevi olacaktı. Kurnazlık ve incelik isterdi o iş. Heveslendi birden. Şu andaki avdan ne kadar hoşlanıyorsa, o görevi yapmaktan da bir o kadar hoşlanacaktı.

Yolun üzerinde. Peter Fungabera'nın peşi sıra rahat adımlarla ilerliyordu. Fazla bir güç harcamadan adımlarını uyduruyordu ona. Sınırları tatlı tatlı gerilmişti. Duyuları en keskin durumundaydı. İnsan avına özgü o benzersiz heyecan!

Ama bu avın, o Matabele'yi ele geçirmekle son bulmayacağını biliyordu. Ondan sonra da başkasını avlamak gerekecekti. Yine önemliydi oda, önünde yürüyen adamın sırtına baktı, zarif yürüyüşünü takdir etti. Uzun adımları, başını tutuşu, boynunun kıvrımı, kamuflaj üniformasındaki ter lekeleri... evet, hatta kokusu! Afrika'nın o tipik kokusu.

Bukharin gülümsedi. Amma da ödüller bekliyordu onu meslek hayatının son demlerinde! Matabele, Shona ve ülke.

Bu düşünceler Bukharin'in fiziksel duyularını hiç kısıtlamıyordu. Vadinin giderek daraldığının da, yamaçlardaki o deforme ağaçların da tümüyle farkındaydı. Uzanıp Peter'in omzuna dokundu, onun dikkatini de çevrenin değişen jeolojik formasyonuna çekti. Tam o anda, Matabele kız çığlık çığlığa bağırma başladı. Sesi kayalık doruklarda yankılandı, ormanda tekrarlana tekrarlana uzaklaştı. Anlaşılır gibi değildi ağzından çıkan sözler. Ama içerdiği uyarıyı yanlış anlamaya olanak yoktu.

Peter Fungabera iki koca adım atıp onun arkasına yanaştı, iki kolunu uzatıp kızın çenesinin altına sarıldı, bir çekişte başını arkaya büktü. Kızın boynu kulakla duyulabilecek şekilde kırıldı. çığlıkları da başladığı kadar apansız son buldu.

Cansız vücudu yere yığılırken Peter olduğu yerde döndü, askerlerine bir işaret verdi. Hemen harekete geçtiler, patikadan ayrılıp dağıldılar, bir kuşatma düzenine girdiler.

Herkes yerini alınca Peter dönüp Rus'a baktı, başını salladı. Bukharin ilerledi, onun yanına geldi. Birlikte yürüdüler. Silahları ellerinde hazır, adımları hızlı, dikkatliydi.

Belli belirsiz bir patika, onları bir kayanın dibine getirdi, sonra oracıktaki dapdar yarıktan son buldu. Peter'le Bukharin . ileri atılıp yarığın iki yanına sırtlarını dayadılar.

«Ah, tilki Matabele!» diye gülümsedi Peter. «Yakaladım onu sonunda!»

***

«Shona'lar geldi!» diye bir ıglık koptu mağaranın dışında. «Shona'lar sizi yakalamaya geldi! Kaçın! Shona'lar...» Kadın ıglığı birden yarı yerde Kesildi.

Sarah ateşin başından ayağa fırladı, tencerenin sacayağını devirdi, feneri yakaladığı gibi labirente daldı, aşağıya doğru koşmaya başladı.

Dik yokuşun başına gelince, seslenerek uyarıyı aşağıya, havuz başına bildirdi. «Shona'lar geldi, efendim! Yerimizi buldular!» Yankı, sesindeki korkuyu daha da abartıyordu.

«Yanına geliyorum!» diye kükredi Tungata. Hemen yukarıya atıldı, az Sonra fenerin ışığına çıktı, taş basamakları tırmandı, ipe tutundu, kendini çekti. Sarah'nın omuzlarına sarıldı.

«Neredeler?»

«Mağaranın kapısında... bir ses geldi... bir kadın sesi. Uyardı bizi. Korkusu belliydi. Sonra ses birden kesildi. Galiba öldürdüler onu.»

«Havuzun yanına in. Pendula'ya yardım et. Pufo'yu yukarı çekin.»

«Efendim... kurtuluş yok bize, değil mi?» «Savaşacağız. Belki savaşırken bir yol buluruz. Şimdi git. Pufo size ne yapılacağını söyler.»

Tungata AK 47'yi kapıp yukarıya çıkan yolda ilerledi, ana mağaraya doğruldu. Sarah ipe tutunup inmeye başladı. Telâşından. son birkaç metrelik yerden düştü, dizleri sıyrıldı.

«Pendula?» diye seslendi. Birinin kendisini avutmasına çok ihtiyacı vardı.

«Buradayım. Sarah. Yardım et bana!»

Oraya vardığında SallyAnne'i dizlerine kadar suya girmiş, ipi çekmeye çalışır buldu.

«Yardım et, takıldı!»

Sarah onun yanına sıçradı, ipin ucuna sarıldı.

«Shona'lar bizi buldu.» Bir yandan ipe asılıyordu.

«Evet, Demin sesini duyduk.»

«Ne yapacağız. Pendula?»

«Önce Craig'i çıkaralım. O bir şey düşünür.»

Birden ip teslim oldu. Onbeş metre aşağıda Craig kendini duvardaki dar delikten kurtarmayı başarmıştı. Kızlar onu yukarı çektiler.

Havuzun yüzünde oksijen balonları uçtu. Craig'in duru sulara yükselişini izlediler. Maske onu iğrenç bir deniz canavarı gibi gösteriyordu. Homurdanıyor, temiz hava alabilmek için öksürüyordu.

«Ne oldu?» diye sordu boğularak. Elleriyle kayanın kenarına sarıldı.

«Shona'lar geldi.» dediler kızlar bir ağızdan. Biri İngilizce, öteki Sindebele dilinde söylüyordu.

«Tanrım!» Craig koyanın üzerine yığıldı. «Tanrım!»

«Ne yapacağız. Craig?» ikisi birden acınacak bakışlarla ona bakıyorlardı. Bir yandan soğuk, bir yandan başağrısı... Craig felç olmuş gibiydi.

Birden çevrelerindeki hava sarsıldı. Sanki çalınmakta olan bir tamtam davulunun içindeydiler.

«Silah sesi!» diye fısıldadı Craig, Kulaklarını koruyabilmek için elleriyle kapattı. «Sam onlarla karşılaştı.»

«Onları ne kadar oyalayabilir?» «El bombalan ya da gazları var mı, ona bakar...» Craig doğruldu.

Fena halde titriyordu. Onlara baktı. Kızlar onun çaresizliğini hissedip bakışlarını kaçırdılar.

«Tabanca nerede?» diye sordu Sarah korku dolu bir sesle. Gözleri duvarları tarıyordu.

«Hayır!» dedi birden Craig, «Olmaz.» ilerleyip Sarah'yı kolundan yakaladı, sarsarak umutsuzluğunu geçirmeye çalıştı.

«Sen hiç dalma tüpü kullandın mı?» diye sordu SallyAnne'e. O başını iki yana salladı.

«Eh. denemenin tam zamanı!»

«Oraya giremem!» SallyAnne dehşet dolu bakışlarla havuza bakıyordu.

«İnsan mecbur olduğu her şeyi yapar. Dinle! Bir başka baca buldum. Yeni bir havuza açılıyor. Üç dört dakika ancak sürer...» «Hayır!» dedi SallyAnne. Kolunu ondan kurtarmaya çalıştı.

«Önce seni götüreceğim.» diye anlattı Craig, «Sonra gelip Sarah'yı alacağım.»

Siyah kız, «Ben burada ölmeyi tercih ederim. Pufu.» diye fısıldadı.

«Burada kalırsan, korkarım dileğin yerine gelir.»

Craig oksijen Tüpünü değiştirme işine başlamıştı bile. Dikkatini tekrar SallyAnne'e çevirdi.

«Kollarınla bana sarıl, ağır ağır, rahat rahat solu. Her soluğu içinde mümkün olduğu kadar uzun süre tut. sonra yavaşça sal. Duvardaki delik çok dar. Ama sen benden daha incesin. Kolay geçersin.» Oksijen takımını kaldırıp onun başından geçirdi, «Önce ben geçeceğim, sonra seni çekeceğim. Bir kere geçtik mi. artık dosdoğru yukarı. Yükselirken ciğerlerindeki oksijeni dışarı verme»

«Craig, korkuyorum.»

«Senden bunu duyacağımı hiç sanmazdım.»

Bellerine kadar suya girdiklerinde Craig maskeyi onun ağızına ve burnuna geçirdi.

«Mücadele etme.» dedi ona. «Gözlerini yum ve kendini rahat bırak. Ben seni çekerim. Sakın mücadele etme. Tanrı aşkına, savaşma benimle.»

SallyAnne başını sallayıp anladığını belirtti. Ortalık bir kere daha otomatik silah sesleriyle inledi.

«Bu seferki daha yakın.» diye miridendi Craig, «Sam geriliyor.» Yukarıdaki kayalarda duran Sarah'ya seslendi.

«Bacağımı uzat banal» Sarah uzattı. Craig onu kemerine astı. «Ben yokken bulabildiğin tüm yiyecekleri torbaya koy, hazırla. Yedek fenerlerle pilleri de... On dakikaya kalmaz, seni almaya gelirim.»

Ciğerlerini körük gibi çalıştırmaya başladı. Onları aşağıya çekecek kayayı göğsüne bastırmış, tutuyordu. SallyAnne'e işaret etti, o yaklaştı, kollarını onun koltuk altlarından geçirip sarıldı.

«Derin bir soluk al, sonra ölü taklidi yap.» diye emretti Craig, Kendi ciğerlerini de son defa doldurdu, sırtına sarılmış durumdaki SallyAnne'le birlikte sulara daldı, mezarın ağızına doğru hızla indiler.

Yarı yolda Craig, maskenin vanalarının çıtırtısını duydu. SallyAnne'i duvara doğru çekti. Sakin hareket etmeye çalışarak onun ellerini kendi bedeninden çözdü, deliğe arka arka girdi, onun iki elini bırakmadı. Bir yandan onu da çekiyordu. Oksijen tüpleri takılmadı. SallyAnne delikten rahatça geçti.

Craig onun tekrar soluduğunu duydu. «Aferin!» diye alkışladı onu için için. «Aferin cesur kızıma!» Şimdi de yukarı! Hızları artıyordu. Basınç kulaklarında ötüyordu. SallyAnne'in kaburgalarına sert bir hareketle dokundu, o ciğerindeki oksijeni salarken çıkan baloncukları gördü.

«Zeki kızım benim!» Onun elini kendi avucunda sıktı, o da karşılık verdi.

Yükseliş o kadar uzun sürdü ki. Craig yolunu kaybettiğinden korkmaya başladı. Belki de tünelin yanlış bir çatalına girmişti! Derken birden kendilerini suyun yüzünde buldular, hava almak için savaştılar.

Craig soluk soluğa uzanıp fenerini yaktı.

«Sana usta demek yetmez.» dedi. «Şampiyon gibi bir şeysin!»

Onu tahta merdivene doğru çekti, dalma takımını çıkarmaya başladı.

«Merdivene çık. Sudan dışarı.» diye homurdandı. «Al. şu bacağıma da basamağa bağla. Hemen dönerim.»

Takımı gereğince kuşanmak için vakit kaybetmedi. Hazneleri koltuk altlarına kıstırdı.

Onu aşağıya çekecek ağırlık taşı yoktu. Valfa basıp torbadaki oksijeni boşalttı. Tüpün ağırlığı onu aşağıya çekmeye başladı. Oksijeni kullanamadığından, yine kendi soluğuyla idare etmek zorundaydı. Merdivene tutunup körük hareketlerine başladı. Sonra derin bir soluk alıp daldı.

Duvardaki delikten önce kendi çıktı, takımı sonra çekti. Torba sönük olduğundan, geçmesi zor olmadı. Ama bacaya varınca, Tüpün vanasını açtı, torbaya oksijen doldu, bu onu yükseltmeye başladı. Craig çabucak yüze vurdu.

Sarah kayanın kenarına çömelmişti. Torbalar da hazırды.

«Haydi, gel.» diye soludu Craig,

«Pufö, yapamam!»

«Kıpırdat kışını!» diye fısıldadı Craig boğuk boğuk.

«Al torbaları. Ben kalıyorum.»

Craig uzanıp onun ayak bileğini yakaladı, aşağıya çekti. Sarah suya düşer düşmez onu kucakladı.

«Shona'lar sana neler yapar, biliyor musun sen?» Sert bir hareketle yeleşi ona giydirdi. Yukarda makineli bir round daha ateş etti, kurşunlar duvarlardan sekti.

Craig maskeyi de onun yüzüne geçirdi.

«Solu!» diye emretti. Sarah maskeden içine hava çekti.

«Gördün mü. ne kolaymış?» Başını evet anlamında salladı.

«Bak, maskeyi iki elinle yüzünde tut. Yavaş solu. Ben seni taşıyacağım. Hareketsiz yat. Kıpırdama!» O yine başını salladı. Craig torbaları kendi beline bağladı, ağırlık için kayalardan birine eline aldı. körük hareketlerine başladı.

Yukardan bir el bombasının patlaması duyuldu, bir şey yerde yuvarlandı, mağaranın içi masmavi fosforlu bir ışıkla aydınlandı.

Craig bir kolunun altına taşı, ötekinin altına Sarah'yı kısırmış durumda, hemen suya daldı. İnişin yarı yolunda Sarah solumoya çalıştı. Craig de o anda başlarının dertte olduğunu anladı. Sular maskenin içine dolmuş, soluk borusuna kaçıyor, onu öksürtüyordu. Vücudunun sarsıldığı hissedildi. Sarah debelenmeye. mücadele etmeye başladı. Craig onu zorlukla tutabiliyordu. Kız şaşılacak kadar güçlüydü. Kaskatı, ince vücudu Craig'in kollarında kıvranıp duruyordu.

Öbür bacanın ağzına vardılar. Craig taşı elinden atarken ağırlık durumları birden değişti. Sarah üste çıktı, dirseğini onun suratına savurdu. Bu vuruş Craig'i sersemletti, bir an için onu bırakmasına

yol açtı. Sarah kurtuldu, hızla yükselmeye başladı. Ayaklarını vuruyor, döne döne uzaklaşıyordu.

Craig atıldı, onu ayak bileğinden yakalamayı ancak başardı. Kendini deliğin kenarına bağladı, onu tekrar aşağıya çekti, fenerin ışığında genç kadının maskeyi de suratından fırlatıp atmış olduğunu gördü. Borusunun ucunda, başının çevresinde yüzüp duruyordu maske.

Craig onun vücudunu duvara doğru itti, o pençeleriyle saldırıp tırmalamaya çalıştı, karın altına tekme savurdu. Craig dizlerini karnına çekip kasığını korudu, onu yakalayıp arkasını döndürdü. Sırtından kavrayarak deliğe doğru soktu, itti. Kız korkudan ve panikten gelen manyakça bir kuvvetle karşı koyuyordu. Deliğin yarısına vardıkları sırada hortumun ucu kayanın bir yarığına girdi, onları oraya demirledi.

Craig hortumu kurtarmak için uğraşırken Sarah zayıf düşmeye başladı. Hareketleri spazmodik ve koordinasyonsuz oluyordu artık. Boğuluyordu Craig iki eliyle hortuma sarıldı, ayağını bir kayaya dayadı.

Kolunun ve vücudunun tüm gücüyle çekti... hortum oksijen torbasından çıktı. Gaz hemen gümüş baloncuklar halinde kaçmaya başladı. Sarah artık serbestti.

Craig onu delikten çıkardı, yukarıya doğru yüzdürmeye koyuldu. Tek ayağını çırpması, havasız oksijen takımının ağırlığına karşı onları pek yavaş yükseltiyordu. Üstelik belinde de yiyecek torbaları asılıydı.

Sarah ile boğuşurken verdiği mücadele de Craig'in oksijen rezervini tüketmişti. Ciğerlerinde sanki yangın vardı. Göğsü spazmodik biçimde inip kalkıyordu. Ayağını çırpmaya devam etti. Sarah kollarında hareketsizdi. Craig tüm çabalarına rağmen, artık ilerleyemediklerini hissediyordu. İkisi de yavaş yavaş boğuluyorlardı. Derken soluk alma ihtiyacı geçti. Daha fazla caba harcamaya değmez hale geldi. Kendini serbest bırakmak ve olacakları beklemek çok daha kolay gibi gelmeye başladı. Az sonra hafif bir ağrı hissetti. Kayıtsızlığına rağmen, onu merak etti. Birisinin kendisini saçlarından yakalamış, çekmekte olduğunu. ancak başı suyun üzerine çıktığı zaman anladı.

Yarı boğulmuş durumda bile durumu çözebildi. SallyAnne herhalde bellerindeki fenerin ışığını su altındayken görmüş, olup biteni tahmin etmişti. Hemen dalmış. Craig'i saçlarından yakalamış, yukarıya çıkarmıştı.

Soluma savaşı verirken, Sarah'nın kolunu hala tutmakta olduğunu da fark etti. Siyah kız yanbaşında, yüzü suların içinde, yüzüyordu.

«Yardım et.» dedi Craig kendi soluğuyla boğularak. «Çıkar onu!»

İkisi birlikte, çalışmaz durumdaki oksijen takımını Sarah'nın üzerinden çıkardılar, baygın durumdaki kıızı merdivenin ilk basamağına itip suyun dışına aldılar. SallyAnne onu yüzükoyun kendi kucağına yatırdı. Sarah orada, boğulmuş bir karakedi yavrusu gibi yatakaldı.

Craig parmağını onun ağzına soktu, dilinin boğazına doğru kıvramadığından emin olmaya çalıştı, parmağını bastırıp kusma refleksi yaratmaya uğraştı. Sarah'nın boğazından sular ve kusmuklar birlikte çıktı, kız küçük, koordinasyonsuz kıvrınma hareketleri yapmaya başladı.

Merdivene asılmış, suyun içinde durmakta dan Craig, onun ağzındaki kusmukları yıkadı, sonra kendi ağzını onunkine dayadı. soluğunu olanca gücüyle onun ciğerine verdi. Bu arada SallyAnne o hareketsiz vücudu tutabildiği kadar rahat tutmaya çalışıyordu.

«Solumaya başladı.»

Craig ağzını Sarah'ninkinden çekti. Kendi de yarı boğulma raddelerine geldiğinden, başı dönüyor,

halsizlik hissediyordu.

«Dalma takımının hesabı tamam.» diye fısıldadı. «Hortumu çıktı.» Eliyle çevreyi yoklayıp onu bulmaya çalıştı ama, takım artık diplere batmış, gitmişti.

«Sam!» diye fısıldadı bu sefer. «Gidip Sam'i almalıyım.» «Sevgilim, yapamazsın... elinden geleni yaptın. Öldüreceksin kendini.»

«Sam.» diye tekrarladı o. «Sam'a gitmeli.»

Sakar hareketlerle yiyecek torbalarını belinden çözdü, merdivene, takma bacağının yanına astı. Sonra merdivene sınımsı sarıldı, ağrıyan ciğerlerinin izin verdiği kadar derin solumaya çalıştı. Sarah öksürüyor, tıksırıyordu. Ama bir yandan da doğrulup oturmaya çalışıyordu. SallyAnne onu kaldırıp kucasına çocuk gibi oturttu.

«Craig, sevgilim, sağ salim dön.» diye yalvardı.

«Tamam!» Beş altı soluk daha çekti, sonra merdiveni itip kendini bıraktı, soğuk sular kafasının çevresine bir kere daha kapandı.

Esas bacanın su altında kalan kısmı, ta deliğin ağzına kadar fosforlu ışıklarla apaydınlıktı. Craig yukarıya doğru yükselirken ışığın yoğunluğu artıyor, elektriksi mavi bir renk çevresini sarıyordu.

Yüze çıktığı anda. her tarafın dönüp duran "dumanlarla, uçuşan alevlerle dolu olduğunu gördü. Soluk almak istediği anda boğazı ve göğsü sancımaya başladı, gözleri yanıp batmaya başladı, çevresini göremez oldu.

«Gözyaşı gazı.» dedi hemen. Shona'lar mağarayı gazla dolduruyorlardı.

Craig, Tungata'yı suyun içinde gördü Beline kadar gelen suda. bir kayanın gerisine çömelmişti. Gömleğinden bir parça yırtmış, suda ıslatıp ağzına, burnuna sarmıştı. Ama gözleri kıpkırmızıydı. Yaşlar boşalıyordu.

«Mağaranın içi asker dolu.» dedi Craig'e. Sesi ağzındaki paçavradan ötürü boğuk çıkıyordu. Elektronik megafonun sesi bozuk bir İngilizceyle çınladı.

«Derhal teslim olursanız size bir zarar gelmez.» Bu duyuruyu noktalamak istermiş gibi, hemen arkasından bir el bombası patladı, bir gözyaşı bombası daha yokuştan yuvarlanıp onların yanına indi. kayaya çarpıp kalakaldı, beyaz dumanlar tüttürmeye başladı.

«Merdivenleri indiler bile. Onlara engel olamadım.» Tungata kayanın arkasından eğilip yokuştan yukarı doğru, hızla bir raund ateş etti. Sonra AK'sını susturup eğildi.

«Son round.» diye homurdandı, boş tüfeği elinden suya attı, belindeki tabancaya uzandı.

«Haydi. gel. Sam.» diye soludu Craig, «Bu havuzun gerisinde başka yol var.»

«Ben yüzme bilmem.» Tungata tabancayı kontrol ediyor, kurşunları dolduruyordu.

«Sarah'yı götürdüm.» Craig gözyaşı gazlarının arasında zorlukla soluk alıyordu. «Seni de götürürüm.»

Tungata başını kaldırıp ona baktı.

«Güven bana, Sam.»

«Sarah sağ mı?»

«İnan bana. sağ.»

Tungata bir kararsızlık geçirdi. Suyu karşı duyduğu korkuyla mücadele ediyordu.

«Onlara teslim olamazsın,» dedi Craig ona. «Bu kadarını Sarah'ya da, halkına do borçlusun.»

Belki de Craig onu ikna edebilecek tek kozu oynamıştı. Tungata tabancayı tekrar beline soktu.

«Anlat, ne yapmam gerek.» dedi.

Bu gaz dolu yerde derin soluk olmaya olanak yoktu.

«Çekebildiğin kadar soluk çek, içinde tut, tut, kendini bir daha soluk almamak için zorla.» Gözyaşı gazı sanki Craig'in ciğerlerini yırtıyordu. Damarlarında buz gibi bir uyuşukluğun erimiş kurşun gibi dolaşmakta olduğunu hissediyordu. Yolculuk uzun ve zorlu olacaktı.

«Gel!» Tungata onu aşağıya çekti. «Temiz hava!» Kayanın arkasında, dip tarafta hala biraz temiz hava vardı. Craig onu oburca içine çekti.

Tungata'nın ellerini tuttu, çuval torbaya dayadı. «Sıkı tut.» diye emretti. Tungata başını sallayınca, son bir derin soluk aldı. birlikte sulara daldılar.

Duvara vardıklarında, onları deliğe kıştırarak koca oksijen tüpleri olmadığından Craig geri kalan kuvvetiyle Tungata'yı kolaylıkla öbür tarafa çekti. Ama çok yavaşlıyor, çok halsizleşiyordu. Soluma isteğini yine kaybetmişti. Oksijen açlığının belirtisiydi bu.

Duvarдан geçmişlerdi. Ama Craig bundan sonra ne yapması gerektiğini bilemiyor, hatırlayamıyordu. Yönünü bulamıyor, beyni ona oyunlar oynuyordu. Kendini kıkır kıkır güler buldu. O değerli hava, baloncuklar halinde dudaklarının arasından çıkıp dağılıyordu. Fenerin ışığı nefis bir zümrüt rengine dönüşmüştü. Gökkuşağı gibi tayfa ayrılıyordu. Çok güzeldi. Craig sarhoş gibi baka kaldı ona. Elinde olmadan sırtüstü dönmeye başladı. Pentatol iğnesinden sonra kendinden geçmek gibi güzel ve zevkliydi. Hava ağzından balon balon boşalıyor, değerli taşlar gibi parlıyordu. Onların yukarıya doğru yükselişine baktı.

«Yukarı!» diye düşündü mahmur mahmur. «Yukarı çıkmak gerek!» Tembel bir tekme savurdu, zayıf bir hareketle yukarı doğru biraz kaydı.

Birden belindeki kemer hızla çekildi. Tungata'nın bacaklarının fener ışığında lokomotif pistonları gibi gidip geldiğini gördü. Onları sarhoş gibi seyretti. Sonunda o bacaklar karanlıklara karışıp kayboldu. Craig içinden garip bir düşüncenin geçmekte olduğunu hissetti: «Eğer ölüm buysa, reklâmından iyiymiş.» Kendini yorgun bir kaderciliğe terk etti.

Acıyla uyandı, tekrar ölümün o rahat karanlığına dönmek istedi ama onu rahatsız eden, tartaklayan eller vardı. Merdivenin soğuk, kaba tahtaları orasına, burasına batıyordu. Ciğerlerinin yandığını, gözlerinin asit banyosundaymış gibi battığını hissetmekteydi. Sinir uçları capcanlıydı. Ağrıyan her kasını, her çiziğin sızlamasını, tenindeki her sıyrığın acısını hissediyordu.

Sesi o sırada duydu. Kulaklarını tıkamak geldi içinden.

«Craig! Craig, sevgilim, uyan!» Islak bir el, yanağında şakladı. Craig başını ondan kaçırmak için yana çevirdi.

«Ayılıyor!»

***

Bir kuyunun dibinde boğulmakta olan farelere benziyorlardı. Yarı bellerine kadar suyun dışında, o derme çata merdivene tutunmuşlardı. Hepsi soğuktan tir tir titriyordu.

İki kız alt basamak üzerine oturmuştu. Craig yan sırtıklardan birine koltuk altlarından kayışla asılıydı. Tungata onun yanbaşımda, kafasını tutuyor, yüzünün suya doğru sarkmasını engellemeye çalışıyordu.

Craig büyük bir çaba göstererek onların kaygılı suratlarına baktı, sonra zayıf bir ifadeyle Tungata'ya sırıttı. «Sam, bir de bana yüzme bilmem demiştin... amma kandırdın beni!»

«Burada kalamayız.» SallyAnne'in dişleri takırdıyordu.

«Bir tek yol var...» Hepsi başlarını kaldırıp yukarıya baktılar.

Merdiven altmış yıl önce kurulmuştu buraya. Sihirbaz doktorların tahtaları birbirine bağlamak için kullandığı ipler çürümüştü. İplikleri taras taras sarkıyordu. Tüm merdiven bir yana doğru sarkmış gibiydi. Ya da belki ilk yapanın gözü çekül doğrultusunu ayarlayamayacak kadar bozuktu.

Soruyu Sarah seslendirdi. «Hepimizi taşır mı dersiniz?» Craig'e düşünmek zor geliyordu henüz. Her şeyi bir perde arkasından seyrediyordu. Dermanı hiç yoktu.

«Birer birer.» diye mırıldandı, «Önce en hafif olanlar. SallyAnne. sonra Sarah...» Yukarı doğru uzanıp bacağını çözdü, indirdi. «İpi yanınızda götürün. Tepeye varınca torbaları, fenerleri çekersiniz.» SallyAnne söz dinleyerek ip kangalını omzuna vurdu, tırmanmaya başladı.

Çabucak, hafif adımlarla çıkıyordu ama, merdiven altında gıcırdamakta, sallanmaktaydı. Yukarılara ulaştığında fener gölgesini daha ileri, daha yukarı vurduruyordu. Sonunda öyle oldu ki, yerini ancak fenerin parıltısı belli eder hale geldi, derken bir ara o bile yok oldu.

«SallyAnne!»

«İyiyim!» diye yankılandı sesi kuyunun içinde. «Burada bir platform var.»

«Ne kadar büyük?»

«Yeterli. İpi sallıyorum.»

İp yılan gibi indi. Tungata torbaları bağladı.

«Çek bakalım!» Paketler sıçraya sıçraya yükseldi.

«Tamam. Sarah'yı yollayın.»

Sarah tırmanıp gözden kayboldu. Ta yukarlarda kızların fısıldaştığını duydular. Sonra ses geldi. «Tamam... sıra kimde?»

«Haydi. Sam!»

«Sen benden daha hafifsin.»

«Off. Tanrı aşkına, ne diyorsam onu yap!»

Tungata kolaylıkla tırmandı, ama merdiven, altında fena halde sallanmaya başladı. Basamaklardan bir tanesi koptu, kayıp düştü.

«Kafanı kolla!»

Craig hemen kafasını suyun altına soktu, tahta suyun yüzüne gürültüyle çarptı.

Tungata da görünmez oldu, sesi duyuldu. «Dikkatli ol. Pufo! Merdiven yıkılıyor!»

Craig kendini ilk basamağa çekti, takma bacağını yerine taktı.

«Amma özlemişim.» dedi. Onu sevgiyle okşadı, birkaç deneme tekmesi savurdu.

«Geliyorum!» diye seslendi.

Daha yarı yola varmamıştı ki, altında merdivenin tüm yapısının oynamaya başladığını hissetti, kendini fazla ani bir hareketle yukarı attı.

Yan tahtalardan biri büyük bir çatırtıyla kırıldı, merdiven olduğu gibi yana doğru çarpıldı. Ayakları altında üç dört basamak birden kırılıp suya düşerken Craig can havliyle öteki yan direğe sarıldı. Bacakları boşlukta sallanıyordu. Duvarda basacak gedik aradıkça merdivenin daha da sarsıldığını hissetmekteydi.

«Puf!»

«Takıldım burada Kıpırdasam hepsi yıkılacak lânet olası şeyin!»

«Dur!»

Birkaç saniye sessizlik oldu. Sonra Tungata'nın sesi yeniden duyuldu. «İpi yakala! Sonunda ilmik hazır.»

İp Craig'in olduğu yerin bir buçuk metre uzağına indi.

«Biraz sola salla Sam.» ilmik ona yaklaştı.

«Biraz daha! indir... daha aşağı indir!» Uzanabileceği yere gelmişti.

«Sıkı tut!» Craig atıldı, kolunu ilmikten geçirdi.

«Asılıyorum!» Elini merdivenden çekip ağırlığını ipe geçirdi. Tırmanamayacak kadar halsizdi.

«Çekin beni yukarı!»

Ağır ağır çekildi. Craig bu işi gerçekleştirmek için ne büyük bir kuvvet gerektiğinin farkındaydı. Tungata olmasa, asla başaramazdı yukarı çıkmayı.

Fener ışığının kuyu duvarlarındaki yansımasını gördü. SallyAnne'in kafası eğilip platformdan ona baktı.

«Az kaldı. Tutun!»

Kayalık platformun hizasına yükseldi. Tungata kovuğun içindeki duvara yaslanmış, ipin öbür ucundaki ilmiği kendi sırtıyla omuzlarından geçirmiş, boğazı şiş, ağzı açık, gösterdiği çabadan inleyerek çekiyordu ipi. Craig kolunu platformun kenarına attı. Tungata bir kere daha yüklenirken o ayaklarıyla havaya tekmeler savurup kendini karın üstü oraya almayı başardı.

Doğrulup oturabilmesi, çevresine ilgi gösterebilmesi için aradan birkaç dakika geçmesi gerekti. Dördü birarada ancak sığabilecekleri o kovuğun içinde titreyip durmaktaydılar. Düşey baca daha yukarılara doğru devam ediyor, karanlıklara dalıp görünmez oluyordu. Duvarlar dümdüz, tırmanılmaz türdendi. Sihirbaz doktorların kurduğu merdiven zaten bu platforma kadar geliyordu. Sessizlikte Craig bir yerlerde su damladığını duydu.

Yarasalar da onların sesinden rahatsız olmuş, bağırp duruyorlardı. SallyAnne feneri yukarı doğru tuttu, yine de bacanın tepesini göremedi.

Craig buldukları kayaya baktı. Eni ikibuçuk metreye yakındı. Duvar tarafına baktığında, içeriye giren yeni bir tünel gördü. Ana bacadan çok daha dar ve küçük, bu sefer yatay gidiyordu.

SallyAnne. «Gidecek tek yol bu galiba.» diye fısıldadı. «Sihirbaz doktorlar da oraya gitmiş.»

Kimse cevap vermedi. Tırmanmak hepsini çok yormuştu. Üşüyorlardı da.

«Yola devam etmemiz gerek.» diye direndi SallyAnne. Craig doğrudu, ciğerlerindeki gözyaşı gazından ötürü kötü kötü öksürdü, boğuk bir sesle. «Torbaları, ipi burada bırakın.» dedi. «ihtiyacımız olunca gelir alırız.»

Ayağa kalkacak kadar güvenemiyordu kendine. Çok zayıftı. Dengesi hiç yoktu. Bacanın karanlığı da pek yakınındaydı. Elleriyle dizleri üzerinde duvardaki yola doğru emekledi «Feneri verin.» SallyAnne ona uzattı. Craig delikten içeriye emekledi.

Bir geçit vardı. Evet, yirmi metre kadar gittikten sonra tavan biraz yükseldi, çömelir durumda ilerlemek mümkün oldu. Ötekiler de Craig'in peşindeydiler. Otuz metre daha gittikten Sonra Craig eğilerek son doğal kapıdan geçti, doğrulup dimdik durdu. Çevresine hızla artan bir hayranlıkla baktı. Arkasından gelenler ona tasladılar... o farkında bile olmadı. Çevre onu o derece etkilemişti.

Bir grup halinde, birbirinden destek bulmak istercesine yakın yakın duruyor, bakıyorlardı. Başları ağır ağır, sağa. sola. yukarı, aşağı dönüyordu.

«Tanrım, ne güzel!» diye fısıldadı SallyAnne. Feneri Craig'in elinden alıp yukarıya kaldırdı.

Işık dolu bir mağaraya girmişlerdi. Kristal bir mağara! Sayısız cağlar boyunca şeker gibi kristal kalsiyum, sızan sulardan süzülüp tavadan damlamış, duvarlardan akmış durmuştu. Yere damladığı yerlerde de donmuştu.

Parıldayan o gizemli ışıklar altında harikulâde heykelcikler oluşmuştu her tarafta. Duvarlarda eski Venedik dantellerini hatırlatan desenler, fenerin ışığında ince porselen gibiydi. Sarkıt ve dikitler tavanla yeri birleştiren sütunlar oluşturmuşlardı. Gök kuşağının her renginde, melek kanadı gibi şekiller vardı. Tepede koca sarkıtlar Demokles kılıcı gibi korkunçtu. Adam yiyen köpek balığının keskin dişlerini hatırlatıyorlardı. Kimisi de dev avizeler gibiydi. Ya da dev bir orgun boruları! Dikitler ise yerden dizi dizi. binbir biçimde, askeri birlikler gibi yükselmekteydi Kapişonlu rahipler, sedef pelerinliler, kurtlar, kamburlar, parlak zırhlı kahramanlar, balerinler, palyaçolar, kimi zarif, kimi iğrenç, hepsi de bir milyon minik kristal benekle feneri ışıl ışıl yansıtıyordu.

Birbirine sokulmuş durumda, kararsız, tek tek adımlarla ilerlediler. Dikitlerin orasına, tavandaki sarkıtlardan kırılıp yere düşmüş ok başı gibi parçalar saçılmıştı. Ayakları onlar üzerinde kayıyordu.

Craig tekrar durdu, ötekiler yine ona dokunacak kadar yakın. çevresine birikteler.

Mağaranın orta yeri açıktı. Yerlere dökülen kırıklar, süprüntüler temizlenmişti. Bu boş yere insan elleri, pırıl pırıl alçı taşından bir dikdörtgen kaide kurmuştu. Bu kaidenin üzerinde, dizlerini göğsüne çekmiş, sırtına leopar postu sarınmış bir insan vücudunun oturmakta olduğu görülüyordu.

«Lobengula.» Tungata hemen diz çöktü. «Rüzgâr gibi giden!» Lobengula'nın elleri dizlerine sarılmıştı. Mumyalanmış, kararmış. ufalmıştı eller. Tırnakları ölümden sonra da büyümeyi sürdürmüş, upuzun, kıvrık, predator tırnağı gibiydi. Lobengula bir zamanlar başına tüylerle, kürklerle süslü bir yüksek başlık giymiş olmalıydı herhalde. Ama artık o başlık düşmüştü başından. Yanında, yerde yatıyordu. Tüyleri hala mavi ve canlı, dün koparılmış gibiydi.

Belki rastlantı sonucu, ama herhalde bilerek, koca vücudu tavandaki su sızan yerlerden birinin tam altına koymuşlardı. Onlar bakarken tavandan bir damla daha damladı, kralın alınına düştü, suratından aşağı gözyaşı gibi yuvarlandı. Milyonlarca damla düşmüş olmalıydı bugüne kadar. Her damla da, o kafada kendi kalsiyum tortusunu bırakmış, mumyalamaya katkıda bulunmuştu.

Lobengula bir taş haline geliyordu. Başı daha şimdiden yarı saydam bir miğfer giymiş gibiydi. Eriyip akan mumun oluşturduğu tabakaya benzer bir şey. Akan tabaka, gözlerinin içini inci rengi bir kalıntıyla doldurmuştu. Dudaklarını çizmiş, çene biçimini belirginleştirmişti. Lobengulo'nun o

kusursuz beyaz dişleri, taş maskenin içinden onlara sırtıyordu.

Yarattığı etki doğaüstü ve korkunçtu. Sarah batıl korkularla ürperip SallyAnne'in eline sarıldı, sıktı, o da karşılık verdi. Craig bir fenerin ışığını o korkunç kafaya doğru tuttu, Sonra yavaşça alçalttı.

Lobengula'nın altındaki kaya kaidenin ön kısmına beş karanlık cisim sıralanmıştı. Dördü bira testisiydi. Kilden yapılmış, kenarına elmas deseni bordür geçirilmişti. Her testinin ağzı teke yumurtası zarıyla kapatılmıştı. Beşincisi ise bir torbaydı. Doğmamış zebra fetüsünden yapılmıştı.

«Sam, sen...» diye başladı Craig, Sonra sesi boğazına tıkanı. Hafifçe öksürüp boğazını temizledi, devam etti. «Sen onun soyundansın. Buradaki mallara dokunmaya hakkı olan tek kişi sensin.» Tungata. hala tek dizi yerde, bekliyordu. Cevap vermedi. Kralın değişen kafa biçimine bakıyor, sessizce dua ederken dudakları kıpırdıyordu. Acaba Hıristiyan tanrısına mı dua ediyor, yoksa atalarının ruhuna mı, diye merak etti Craig,

SallyAnne'in dişleri durmadan takırdıyordu. Mağarada duyulabilen tek ses de oydu. Craig kollarını iki kızın omuzlarına sardı, ikisi de ona minnetle yaslandılar. Bir yandan soğğun, bir yandan dehşetin etkisiyle titriyorlardı.

Tungata yavaşça ayağa kalktı, taş kaideye doğru adımını attı. «Seni görüyorum, büyük Lobengula.» dedi yüksek sesle. «Ben. Samson Kumalo. Senin kanını taşıyan adam. Kuşaklar sonrasında selâmlıyorum seni!» Yine kabile adını kullanıyordu. «Eğer ben kehanetteki leopar yavrusuysam. o zaman beni takdis et, ey kral. Ama ben o yavru değilsem, o zaman do Maşobane hazinesine uzanan elimi çarptır.»

Yavaşça uzandı, sağ elini siyah kil testilerden birine dayadı.

Craig soluğunu tutmakta olduğunu farkettil. Neyi beklediğini bilemiyordu. Belki de kralın olu boğazından çıkacak bir sesi, ya da tavandaki sarkıtlardan birinin düşüp hepsini yıldırım vurmuşçasına silip süpürmesini.

Sessizlik devam etti gitti, sonunda Tungata öteki elini de bira testisine uzattı, onu kaldırdı, kralın cesedini onunla selâmladı.

Bir çatırtı duyuldu, gevrek testi yarılıverdi. Dibi çıktı, mağaranın ışıl ışıl tabanını sönük gösterecek bir ışıklar akımı yerlere saçıldı. Elmaslar taş kaideye çarptı, sekti, yuvarlandı, piramitler gibi yığıldı, fenerin ışığında korlaşmış kömürler gibi göründü.

***

«Bunların elmas olduğuna inanamıyorum.» diye fisıldadı SallyAnne. «Çakıl taşına benziyor. Şirin, parlak çakıllar ama, çakıl işte yine de »

Dört testiyle zebra torbanın içindekileri, yiyecek çuvallarından birine boşaltmışlardı. Boş testiler yine kralın ayakları dibindeydi. Kralın karşısından uzaklaşıp kristal mağaranın giriş kapısına doğru çekildiler.

Craig, «Bir kere efsane yanılmış.» dedi. «Bu testiler birer galonluk değil, ufak enikonu.»

Tungata. «Ama yine de bu kadar elmas, hiç yoktan iyidir.» diye karşı çıktı.

Bacadaki merdivenin üst kısmından bir düzineye yakın basamak kurtarmışlardı. Bunlarla mağaranın tabanında bir ateş yaktılar. Elmasların başına çömelip oturduklarında. ıslak giysilerinden dumanlar tütmeye başladı.

«Eğer bunlar elmassa.» dedi SallyAnne. Hâlâ kuşku duyuyordu.

«Elmas,» dedi Craig, «Her biri elmas. Bak da gör!» Taşlardan birini seçti. Bir köşesi bıçak gibi keskindi seçtiği taşın. O kenarı fenerin camına hızla sürttü. Çıkan gıcırta hepsinin dişlerini uyuşturdu ama fenerin camı da boydan boya kesildi.

«İşte kanıtı! Bal gibi elmas!»

«Bu kadar kocaman, ha!» Sarah bulabildiği en küçük elması eline aldı. «En küçüğü bile parmağımın üst ekleminden iri.» Karşılaştırdı.

Craig, «Eski Matabele işçiler yalnızca ilk yıkamada göze çarpabilenleri almışlar.» diye açıkladı. «Ayrıca kesim ve perdah sırasında yüzde altmışını kaybedeceğini de unutmayın. O senin elindeki herhalde bezelye boyuna falan iner.»

«Renkler,» diye mırıldandı Tungata. «Onca değişik renk.» Kimisi yarı saydam, limon rengi, kimisi koyu amber veya konyak rengiydi. Aradaki her tonda da örnekler vardı. Kimi hiç renksiz, dağlarda eriyen karlar gibi duru. kiminin kenarları buzlu buzluysu.

«Şuradakine bakın!»

SallyAnne'in kaldırdığı taş, koyu morumsu lacivertti. Yer yer saks mavisi gibi parlıyordu.

«Ya şuna!» Bu seferki kesilmiş atardamardan fişkırان kanlar kadar kırmızıydı.

«Ya bu!» Yeşil, inanılmaz güzellikte, her ışıkla değişen bir başkası.

SallyAnne renkli taşlardan bir sırayı kendi önüne dizdi.

«Ne güzel.» dedi. Gruplandırıyordu onları. Sarılar, altın rengi, amberler bir sıraya, pembelerle kırmızılar da başka sıraya.

«Elmas ana renklerin herhangi birini kendine seçebilir. Başka taşlara özgü renkleri taklit etmekten âdeta zevk alır. Bunu ondördüncü yüzyıl gezgini John Mandeville yazmış. Ayrıca biçimi de normal küpten, oktahedron'a, ya da dodekohedron'a kadar her şey olabilir.» Bu açıklamalar Craig'den geliyordu.

SallyAnne ona takıldı. «Oktahedron da neyin nesi, ahpap?»

«Bir tek ortak tabanı olan iki kare piramit » «Vay canına! Peki ya dodekahedron?»

«Ortak yüzleri olan iki eşkenar dörtgen.»

«Nasıl bu kadar çok şey bilebiliyorsun?»

«Ben kitap yazdım, unuttun mu?» diye gülümsedi Craig, «O kitabın yansı Rhodes ve Kimberley'le,

bir de elmaslarla ilgiliydi.»

«Tamam. anladım!» SallyAnne hemen teslim oldu.

«Bu kadar da değil. Daha neler var. Elmas. ışığı en kusursuz biçimde yansıtan varlıktır. Kurşun kromat ondan fazla yansıtır. krizolit ondan fazla yayar ama, elmasın yansıtma, kırma ve yayma bileşimine rakip yoktur.»

«Durl» diye emir verdi SallyAnne. Ama yüzündeki ifade hala ilgi doluydu. Craig devam etti.

«Parlaklığı asla gitmez. Eski insanlar onu en iyi biçimde yontmayı bilmedikleri halde. İşte Ramalıların inciye daha çok değer vermesi de bundandı. Hindu sanatçıları bile Kohincor'un doğal yüzeylerini perdahlamakla yetindiler. Modern elmas kesicilerin o elması alıp, kütlesini yediyüz karat'tan yüzaltı karata indirdiklerini duysalar, ne büyük şoka kapılırlardı!»

«Yedi yüz karat ne kadardır?» diye bilmek istedi Sarah.

Craig, SallyAnne'in sıraladıkları arasından bir taş seçip ortaya koydu. Golf topu boyunda vardı.

«Bu yaklaşık üçyüz karat kadardır. Belki kesilince paragon olur. Yani yüz karatı aşkın birinci su elması. Ona bir isim takarlar. Büyük Moğol gibi. Orloff ya da Şah gibi. Sonra efsaneler anlatılmaya başlar.»

«Lobengula Ateşi.» diye tahmin yürüttü Sarah.

Craig, «Güzel!» diye başını salladı. «Uygun bir isim. Lobengula Ateşi!»

«Ne kadar?» dedi bu sefer Tungata. «Bu cici taş yığınının değeri ne kadar?»

Craig, «Allah bilir.» diye omuz silkti. «Bazılarında iş yok...» Çok koyu gri bir taşı eline aldı. Üzerindeki kusurlar ve siyah benekler, çıplak gözle bile görülebilecek durumdaydı. İçindeki çatlak izleri de yumuşacık yapraklar gibiydi. «Bu sanayi elması kalitesinde. Makine parçası olarak, ya da petrol sondajında kesici baş olarak falan kullanılır. Ama ötekilerden bazıları... buna verilecek tek cevap var... değeri, zengin bir adam ne para verirse. o kadardır. Hepsini aynı zamanda satmaya olanak yok Piyasa hepsini ememez. Her bir taşa özel bir alıcı bulmak, özel temaslar yapmak gerekecek.»

«Ne kadar Pufo?» diye direndi Tungata. «En az, ya da en çok kaç?»

«Emin ol bilemem. Tahmin yürütecek durumda bile değilim.»

Craig bir iri taş daha eline aldı. Kusurlu yüzeyleri, içinin gerçek ateşini saklayacak biçimde donuktu. «Çok yetenekli teknisyenler bunun üzerinde haftalarca çalışır. Belki de aylarca. Tüm kusurlarını keşfeder, tüm yapısını öğrenirler. Üzerinde pencere gibi bir yeri cilâlar, oradan içerisini incelerler. Mikroskobik biçimde hem de. Sonunda taşı ne biçim yontacaklarına karar verirler. Sinirleri çelik gibi güçlü bir usta kesici, kasap keseri gibi bir âletle onu tam istediği yerden yarar. Yanlış bir vuruş, koca taş paramparça eder, değeri olmayan yongalar halinde dağıtır. Cullinan elmasını kesen usta. vuruşu kusursuz olunca bayılmış diye anlatırlar.» Craig koca elmasa düşünceli gözlerle baktı. «Eğer bu da kusursuz olursa, değeri de 'D' olarak saptanırsa. belki bir milyon dolar paha biçilebilir.»

«Bir milyon dolar mı! Bir tek taşa mı?» dedi Sarah.

«Belki de daha fazla.» diye başını salladı Craig, «Belki çok daha fazla.»

SallyAnne iki avucuyla bir tomar taş alıp parmakları arasından akıttı. «Bir tek taş o kadar ederse, toplamı ne eder?»

«Belki yalnızca yüz milyon, belki de beş yüz milyon.» Craig'in sesi pek hafif çıkıyordu. Bu inanılmaz rakamlar hepsini bir tür depresyona doğru itti. Onlara beklenen taşkın neşeyi getirmedi.

SallyAnne son birkaç taşı elinden attı. Sanki taşlar parmaklarını yakmış gibi davrandı. Kollarıyla kendi bedenini kucakladı, ürperdi. Islak saçları tutam tutam sarkıyor, yanan ateş göz çukurlarını gölgeliyordu. Aslında hepsi yorgun, hepsi hasta gibiydi.

Tungata. «Şurada, şu halde oturan bizler, anlaşılan dünyanın en zengin insanlarıyız.» dedi. «Oysa hepsini, gökyüzüne bir an bakmak, özgürlüğü bir kere tatmak için feda etmeye de hazırız.»

«Pufo, anlat bize.» diye yalvardı Sarah. «Hikâyeler şöyle.»

«Evet,» diye ona katıldı SallyAnne de. «Senin işin bu. Bize elmasları anlat. Gerisini unutmamıza yardımcı ol. Haydi, bir hikâye söyle.»

«Pekâlâ.» dedi Craig, Tungata ateşe birkaç tahta parçası daha atarken o bir an düşündü. «Kohinoor kelimesinin Işık Dağı, demek olduğunu biliyor muydunuz siz? Baber, yani Fatih, onun değerini, bilinen dünyanın gündelik masraflarının yarısı olarak saptamış. Şimdi size, buna benzer ikinci bir taş bulunmaz gibi gelir. Oysa Delhi'de toplanan büyük mücevherlerin yalnızca bir tanesi o. O kent, hazine konusunda imparatorluk günlerindeki Roma'yı da, kibirli Babil'i bile gölgede bırakır. Delhi'nin öteki büyük mücevherlerinin de harikulâde adları vardır. Deniz Işığı. Ay tacı. Büyük Moğol...»

Craig onları durumlarının umutsuzluğu konusunda uzak tutacak hikâye bulmak için belleğini tarayıp duruyordu.

«De Sansy'nin ünlü Sansy elmasını emanet ettiği sadık hizmetkârı anlattı. Onu Fransa hazinesindeki elmalara eklesin diye Henry de Navarre'a yollamıştı. Hırsızlar bu yolculuğu duymuş. zavallı hizmetkâra ormanda pusu kurmuşlardı. Adamı öldürüp, giysilerini ve vücudunu aramışlar, elması bulamayınca, onu acele gömüp kaçmışlardı. «Yıllar sonra Monsieur de Sansy ormanda o mezarı buldu, hizmetkârının çürümüş vücudunun açılmasını emretti. Efsaneleşmiş elması adamın midesinde bulup çıkardılar.»

«İğrenç.» diye ürperdi SallyAnne.

«Belki. Ama her soylu elmasın, ilik donduran bir de hikâyesi vardır. İmparatorlar, racalar, sultanlar onlar için savaşlar vermişlerdir. Nice kimseler, düşmanlarını aç bırakmış, kızgın demirlerle dağlamış, gözlerini oymuş, kadınlar insan zehirlemiş, orospuluk yapmıştır. Bu uğurda saraylar yağmalanmış, tapınaklara saygısızlık edilmiştir. Her taşın geçmişinde, kuyruklu yıldız gibi vahşet ve kan öyküleri yatar. Yine de bu korkunç olayların hiçbiri. açgözlüleri yüksündürmez. Şah Şuja Bir zamanlar Runjeet Singh'in yani Pencap Aslanının karşısına getirilmiş. Açlıktan iskelete benzer durumdaymış. Karısı, ailesi elinden alınmış, hepsine işkence edilmiş, bunların sonucunda Büyük Moğol da elinden gitmiş. Bir zamanlar en yakın dostu olan adam, koca elması avucunda tutup zevkle seyretmiş ve sormuş: 'Söyle bakalım. Şah Şuja, ne değer biçiyorsun buna?'

«Şah Şuja, o halinde bile şöyle cevap vermiş. 'Onun değeri talihtir, çünkü Büyük Moğol her zaman galipler için etkin bir tılsım ola gelmiştir.'» Hikâye biterken Tungata homurdandı, parmağıyla önündeki hazineyi şöyle bir karıştırdı. «Şunlardan biri de bize biraz uğur getirseydi.» dedi.

Sonunda Craig'in hikâyeleri bitti, boğazı tıkandı. Sürekli konuşmak bir yandan, gözyaşı gazının etkisi bir yandan... ötekilerin de aklına neşeli bir söz gelmiyordu. iştah açmayan yiyeceklerini. ıslak mısır keklerini sessizce yediler, ateşin elden geldiği kadar yakınına uzanıp yattılar. Craig gözlerini yumup ötekilerin uyuyuşunu dinledi. Tüm yorgunluğuna rağmen beyni dönüp duruyor, kendi kuyruğunu kovalıyor, onu uyanık tutuyordu.

Bu mağaradan çıkmanın tek yolu, o göle inip ana bacadan yukarı çıkmaktı. Acaba Shona'lar çıkışı ne kadar süre kontrol altında tutarlardı? Onlar burada ne kadar, bir süre dayanabilirlerdi? Bir iki günlük yiyecek ancak vardı, sızan suları gerçi içebilirlerdi ama, her iki fenerin pilleri de tükenmeye yüz tutmuştu. İkisinin de ışığı sararıyor, hafifliyordu. Merdivenin tahtaları ateşi daha birkaç gün besleyebilirdi... ya ondan sonra? O soğuk, o karanlık! Ne kadar sürerdi delirmeleri? Suyu girip o korkunç yollardan geriye yüzmeyi, kendilerini bekleyen askerlere teslim olmayı ne zaman tercih ederlerdi acaba?»

Craig'in düşünceleri birden yanda kesildi. Üzerinde yatmakta olduğu kaya sarsıldı, titredi, o hemen emekler pozda doğruldu.

Mağaranın tavanından on kiloluk koca bir sarkıt koştuk, onların yattığı yerin biraz ilerisine, düşüp parçalandı. Ortalık toz doldu. Sarah bir korku çığılığı atarak uyandı. Tungata derin uykusundan ayılırken sağa sola tokatlar, tekmeler attı.

Titreşim birkaç saniye ancak sürdü, sonra ortalık yine sessizleşti. Yerin ta derinleri bile sessizdi. Ateşin kalıntı ışığında birbirinin yüzüne baktılar.

«Neydi o?» diye sordu SallyAnne. Craig'in canı cevap vermek istemiyordu. Tungata'ya baktı.

«Shona'lar.» dedi Tungata alçak sesle. «Sanırım ana bacayı dinamitlediler. Bizi buraya kapadılar.»

«Ah. Tanrım!» SallyAnne ellerini yavaşça ağzına götürdü.

«Diri diri gömüldük!» Bu sözle sonunda Sarah hepsine tercüman oldu.

***

Buldukları platformun kenarından suyun düzeyine kadar olan yükseklik 50 metreden biraz fazlaydı. Tungata oraya naylon ipi sarkıttı. Craig inmeye başladı. Kayıp düşeni öldürecek, ya da en azından sakatlayacak bir yükseklikti.

İpin bir ucunu, kristal mağaraya giden tünelin girişindeki sağlam, sütun gibi taşlara bağladılar. Craig bir kere daha. bacanın dibindeki suya doğru indi. Önce o sallantılı merdivenden yararlandı, suya yaklaştığı zaman da... bir kere daha daldı.

Bu tek dalış, en korkunç korkularını onaylamaya yetti. Ana bacaya çıkan tünel, yıkılmış koca kayalardan tıkalı durumdaydı. Sihirbaz doktorların ördüğü duvarın kalıntılarına ulaşmasına bile olanak yoktu. Tavandan düşen bir koca taş o yolu bile kapatmıştı. Üstelik korkunç biçimde tehlikeliydi oraları. Her şey dengesizdi. Yoklayan elleri, yeni bir kaya heyelânının yağmur gibi dökülmesine yetmişti.

Tünelden geri geri çıktı, haline şükrederek tekrar suyun yüzüne kaçtı. Tahta merdivenin kalıntılarına tutundu. O tünelde sıkışıp kalmanın korkusuyla soluk soluğaydı.

«Pufo! iyi misin?»

«İyiyim!» diye geri seslendi yukarı. «Ama haklı çıktın. Tünel dinamitlenmiş. Çıkış yok!»

Platforma tırmandığında hepsi onu bekliyorlardı. Yüzlerindeki ifade, ateşin ışığında pek ciddi, pek gergindi.

«Ne yapacağız?» diye sordu SallyAnne.

Craig dalıştan ve tırmanıştan hala soluk soluğa. «Yapılacak tek şey bu mağarayı adım adım, santim santim taramak.» dedi. «Her köşeyi, her girintiyi, her tünelin her kolunu. İkişer kişilik ekipler halinde çalışalım. Sam'la Sarah sol tarafı alsınlar. Lambayı dikkatli kullanın, pilleri boşa harcamayın.»

Craig'in Rolex'ine göre üç saat sonra yine hepsi ateşin başındaydılar. Fenerler artık pek hafif, sarı bir ışık verir olmuşlardı. Neredeyse büsbütün bitecekti piller.

Craig, «Mihrabın arka tarafından bir tünel bulduk.» diye rapor verdi. «Bir süre iyi gibi göründü, ama Sonra tıkanıp gitti. Ya siz? Bir umut var mı?» Craig bir yandan SallyAnne'in dizindeki sıyrığı silip temizliyordu. Oynak bir taşla basıp düşmüştü. Dizini yaralamıştı. Tungata, «Yok.» dedi. Craig yaralı dizi SallyAnne'in gömleğinden yırtılmış bir parçayla sardı. «Biz de birkaç tünele benzer giriş gördük ama, hepsi sonunda tıkanıp gitti.»

«Şimdi ne yapacağız?»

«Biraz bir şeyler yiyip dinleneceğiz. Uyku açığımızı kapatmamız şart. Kuvvetli olmaya mecburuz.» Craig bunun kaçamak bir cevap olduğunu daha ağzından çıkarken biliyordu ama, yine de yatar yatmaz uyudu.

Uyandığında SallyAnne onun göğsüne sarılmıştı. Uykusunda öksürüyordu. Bu soğuk, bu rutubet hepsini etkilemekteydi. Ama uyku Craig'e yeni baştan can vermiş gibiydi. Boğazı ve göğsü o gazdan hala berbat durumda olduğu halde, onları bile biraz yumuşamış gibi hissetti. Daha neşeliydi sanki şu anda. Kaya duvara yaslanıp yattı. SallyAnne'i kıpırdatmamaya, rahatsız etmemeye çalışıyordu. Tungata ateşin karşı tarafında horlamaktaydı. Homurdandı, döndü, horultusu kesildi.

Mağaradaki tek ses, sızan suların, damlayan suların sesiydi. Yoo derinden derine gelen bir ses daha vardı. O kadar hafifti ki. Craig onu önce kendi beyninin bir yankısı sandı. Tüm gücünü duyma duyusuna vermeye çalışarak dinledi. Ne sesi olduğunu anlamaya çalışırken canı sıkılıyordu.

«Tamam.» dedi sonunda. «Yarasalar!»

Platforma ilk vardığında aynı sesi daha belirgin biçimde duymuş olduğunu hatırladı. Bir süre yattığı yerde bunu düşündü. sonra SallyAnne'i göğsünün üzerinden kaydırıldı. SallyAnne'in boğazından hafif bir mırıltı çıktı, sonra kıvrıldı, tekrar uyudu.

Craig fenerlerden birini aldı, platforma, bacaya çıkan yola tekrar saptı. Feneri yalnızca bir iki kere yaktı. Pilleri tasarruflu kullanmak şarttı. Platforma varınca karanlıkta durdu. Sırtını duvara dayamış, olanca gücüyle dinliyordu.

Uzun sessizlik süreleri olmakta, bunu arasına suyun damlama sesi noktalamaktaydı. Derken birden, hafif bir çığlıklar korosu yankılandı, tekrar sessizlik oldu.

Craig feneri yaktı. Saat beşti. Sabahın beşi mi, akşamın beşi mi, ondan pek emin olamıyordu. Ama yarasalar mağaraya sokulduklarına göre, herhalde dışarısı gündüz olmalıydı şu sıra... Çömeldi, bir saat bekledi. İki bir saatine bakıyordu. Az Sonra uzaklardan yine yarasa sesleri duyuldu. Bu seferki deminkine benzemiyordu. Öyle uykuda bağırtılar değildi. Binlerce kanatlı fare, ava çıkmanın heyecanı içindeydi bu sefer.

Koro uzaklaştı, sessizleşti. Craig saatine tekrar baktı. Altı otuzbeş. Yukarlarda bir yerde, yarasaların sürü halinde mağaranın ağzından fırlayışlarını, kararmakta olan gökyüzüne dağılışlarını gözünün önüne getirebiliyordu.

Platformun kenarına doğru dikkatle ilerledi, duvara dayanarak dengesini korudu, eliyle bir kaya çıkıntısına tutundu, eğilip bacanın yukarısına doğru baktı, feneri mümkün olduğu kadar uzağa tuttu.

Zayıf sarı ışığın tek yapabildiği, tepedeki karanlıkları daha da korkunç göstermek oldu.

Bacanın kesiti yarım daire biçimindeydi. Karşı duvar yaklaşık üç metre kadar uzaktaydı. Craig yukarlara bakmaktan vazgeçti. karşı duvarı incelemeye koyuldu. Fenerin son pillerini acımasızca kullanıyordu.

Cam gibi dümdüzdü karşı duvar. Bu bacayı oyan sular düzlemiştir duvarları böyle. Ne tutacak yer vardı, ne basacak oyuk... bir tek... Platformun kenarından birkaç santim daha eğildi. Karşı duvarda, görebildiği alanın tam sınırında, çevreye göre daha koyu renk bir leke var gibiydi. Yukardaydı. Craig'in başı hizasında epey yukarda. Renk farkı mıydı o... yoksa bir çatlak mı vardı duvarda? Emin olamıyordu. Işık da soluyordu. Belki de gölge hilesiydi.

«Pufo?» Tungata'nın sesi arkasından duyulduğunda hemen içeriye doğru çekildi. «Ne oldu?»

«Bence kurtuluşa varmanın tek yolu.» Craig pil bitmesin diye feneri söndürdü.

«Bu bacaya tırmanmak mı?» Tungata'nın sesi inanmaz gibi çıkıyordu. «Kimse tırmanamaz buraya.»

«Yarasalar var... tepelerde bir yerde yuvalanıyorlar.»

«Yarasaların kanadı bulunur.» diye hatırlattı Tungata ona. Bir süre sonra sordu. «Ne kadar yukarda?»

«Bilmiyorum. Ama belki karşı duvarda bir çatlak olabilir. Öbür feneri yaksana... onun ışığı daha iyi.» ikisi birlikte eğilip baktılar.

«Ne dersin?»

«Bir şey var bence.»

«Oraya bir varabilsem!» Craig feneri tekrar söndürdü.

«Nasıl?»

«Bilmiyorum. Bırak da düşüneyim.»

Sırtlarını duvara verip oturdular. Omuzları birbirine ancak değiyordu.

Bir süre sonra Tungata mırıldandı. «Craig, eğer buradan kurtulursak... o elmaslardan... O elmaslardan sen de hisse almalısın.»

«Sus ne olursun. Sam... düşünüyorum.» Birkaç dakika daha geçti. «Sam, o direkler... Merdivenin yan direklerinden en uzun olanlar... sence yetişir mi karşı duvara?»

Platformda ikinci bir ateş yaktılar, bacanın içini titrek, güvensiz bir ışıkla aydınlattılar. Craig bir kere daha ipten aşağıya indi, merdivenin enkazını dikkatle yokladı. Tahtaların çoğu baltayla kesilmiş, kısaltılmıştı. Herhalde tünellerden, geçitlerden buraya taşınmayı kolaylaştırmak için. Ama yan direkler uzundu. En uzun olanı... aslında kalınlık olarak Craig'in bileğinden fazla değildi. Ama renginden, fildişi ağacı dedikleri ağaç olduğu belliydi. İngilizcesi de 'kurşun ağacı'ydı. Bilinen en sağlam, en dayanıklı ağaçlardan biriydi.

Craig onun önü sıra kayarak aşağıya inerken eliyle yokladı, boyunun yaklaşık beş metre olduğunu hesapladı, ipin bir ucunu bu direğin üst kısmına bağladı, bir yandan seslenerek yukardaki platforma neler yapmakta olduğuna dair bilgi verdi. Sonra çakısını çıkarıp direği merdivenin yapısına bağlayan çürük ipleri kesti. Bundan sonra korkunç bir an yaşadı. Direk merdivenden kurtulmuş, ipin ucunda, serbestçe, sarkaç gibi sallanır duruma geçmişti. Merdiven ise, iskeletin en sağlam kemiği gidince parçalanmaya başladı, bacadan aşağıya döküldü gitti.

Craig ipe asılıp kendini yukarı çekti, platforma uzandı, rahatladı. Soluğunu almayı başarinca, direğin bacada sallanıp durduğunu hatırladı. Merdivenin diğer parçalarının yerinde yeller esiyordu artık.

«Bu kolay kısmıydı,» diye uyarıda bulundu Craig,

Tungata'yla kendisi kuvvetlerini birleştirirken, iki kız da ipi rulo yapıyor, direğe yön veriyorlardı. Direği santim santim yukarıya çektiler, sonunda tepesi platformun kenarında belirdi. Onu hemen bağladılar, sonra Craig yüzüstü uzandı, ipin serbest ucunu direğin öbür ucuna takmaya uğraştı. Artık iki ucu da bağlı olduğuna göre, karşı duvara dayayıp köprü gibi kullanabilirlerdi.

Bir saat süren homurdanmalardan, çabalamalardan sonra, direğin öbür ucunu karşı duvara dayandırmayı başarmışlardı. Kendilerinden yana olan uç geriye, tünele doğru sokuluydu.

Dinlenirken Craig, «Karşı ucu yükseltmemiz gerek.» dedi. «O çatlağın içine sokmaya çalışmalıyız. Orası çatlaksa tabii.»

İki keresinde, direği kaybetmelerine ramak kaldı. Ellerinden fırladığı gibi, neredeyse kuyunun dibine düşecekti. Ama iki seferinde de onu iple yakalamayı başardılar, o yorucu çekme işine yeni baştan giriştiler.

Craig'in Rolex'ine göre vakit gece yarısını geçerken, direğin karşı ucu o ancak görülebilen koyu renk lekeye yaklaşmıştı.

«İki santim sağa.» diye homurdandı Craig. Direği yavaşça kıpırdattılar, ellerinde kaydığını hissettiler, sonra 'tink' diye bir ses oldu. direğin ucu karşı duvardaki çatlağın içine oturdu. Craig'le Tungata kendilerini dizüstü yere atıp sevinçle kucaklaştılar.

Sarah ateşe yeni tahta attı. parlakan ışıkta, başardıkları işi incelediler. Artık bacaya bir köprü kurmuşlardı. Buldukları platform'dan başlıyor, dik bir yokuş halinde yükseliyordu. Arka ucu, gerilerindeki duvarın dibine oturmuş, sağlamdı. Karşı ucu ise duvardaki o ince çatlağa oturmuştu.

«Birisinin bu köprüyü geçmesi gerek.» SallyAnne'in sesi pek hafif, pek dengesizdi.

Sarah. «Öte tarafa geçince ne olacak?» diye sordu Craig, «Geçtiğimiz zaman anlayacağız.» diye söz verdi onlara.

Tungata alçak sesle Craig'e. «Ben gideyim.» dedi.

«Hiç dağcılık tecrüben var mı?» Tungata başını iki yana salladı. Craig kesin bir sesle. «Olmaz o halde.» dedi. «Önce iki saat dinleneceğiz. Yemek yiyecek ve uyuyacağız.»

Ama hiçbiri uyuyamadılar. Craig onları iki saat dolmadan kaldırdı. Tungata'ya çımacı görevini nasıl yapacağını anlattı. İki ayağını dayayıp oturacak, ipi beline dolayacak, oradan sırtına, omuzlarına da dolaştıracaktı.

«İpi çok bol salma ama, beni çok da sıkma.» diye açıkladı Craig, «Düşersen, 'Düşüm' diye bağırırım, o zaman ipi böyle kavrar, tüm gücünle tutarsın, tamam mı?»

Kayışlardan biriyle fenerlerin tekini omzuna astı. İki kızı direğin alt ucuna yanyana oturttu, kendisi ata biner gibi direğin üzerine geçti, iki ayağı aşağıya sallanır durumda, elleriyle ağır ağır ilerledi. Tungata beline bağlı ipi yavaş yavaş salıyordu.

Birkaç adım gittikten sonra Craig direğin eğiminin işi çok zorlaştırdığını fark etti. Üzerine uzanıp yüzüstü yatmak, ayak bileklerini direğin çevresine çaprazlamak, oradan aldığı güçle kendini yukarıya doğru itmek zorunda kaldı. Ateşin ışığından çabucak çıktı, aşağının karanlığı onu büyüler gibi oldu. Hiç bakmıyordu aşağıya. Hareket ettikçe direk altında bel veriyor, karşı ucu duvardaki yarığa sürtünüyordu. Sonunda parmakları, karşı duvarın buz gibi kayalarına değdi.

O çatlağı bulmak için elleriyle yokladı, biçimini anladığı zaman keyfi biraz yerine gelir gibi oldu. Düşey olarak, yukarı doğru gidiyordu çatlak. Dış dudakları on santim kadar aralıktı. Direğin ucu ancak sığmıştı. Çatlak derinleştikçe, daralıyordu.

«Çatlakmış bal gibi!» diye seslendi ötekilere. «Bir tırmanmaya çalışacağım.»

«Dikkatli ol. Craig»

Amma budalaca bir söz, diye düşündü.

Sol kolunu uzanabildiği kadar yukarıya uzattı, yumruğunu sıkıp çatlağın içine, girebildiği kadar sokmaya çalıştı Yumruğunu daha sıkı, kıvırdı, biçimi değiştikçe yumruk şişti, çatlağa sağlamca oturdu. Craig o zaman ağırlığını ona yükleyip kendini dizüstü doğrulttu, direğin tepesinde dengesini bulmaya uğraştı. Tek dizini göğsüne doğru kıvırdı, uzanıp takma bileğinin kancasını kapattı. O bilek artık hareketsizdi.

Derin bir soluk aldı. yavaş sesle. «Tamam, başlıyoruz.» diye mırıldandı.

Boş eliyle uzandı, elini çatlağa soktu, bu sefer sağ yumruğunu sıkıştırarak tutundu. Her iki kolunun gücünü kullanarak direğin üzerinde dizüstü yükselmeyi başardı.

Alttaki elini bıraktı, çatlaktan çıkardı, uzanabildiği kadar yukarıya uzandı, tekrar çatlağa soktu, yumruğunu şişirdi. Kendini yukarı çektiğinde, direğin üzerinde, yüzü duvara dönük durumda. ayakta idi.

Takma ayağını çatlağa soktu. Hafif yana eğerek soktu, sonra ağırlığını verince çelik ayağın iki kenarı yandaki kayalara oturdu. Craig tırmandı, direği aşağıda bıraktı.

«Yaşasın çelik ayak!» diye homurdandı. Sağlam ayağı da, bacağı da, böyle bir yükü taşıyamazdı, özel tırmanma çizmeleri ve teçhizatı olmadan, asla.

Uzandı, iki eliyle tutundu, sırf kollarının gücüyle kendini yukarı çekti. Ağırlığı ellerine bindiği anda. ayağını yarıktan çekiyor, daha yukarılara kaldırıp yeni bir basma yeri buluyordu. Boylece

arasıra ellerine, arasıra ayaklarına bağımlı durumda adım adım yükseldi. İp de arkasından geliyordu.

Artık ateşin aydınlatabildiği yerden çıkmış, iyice karanlıklara dalmıştı. Yönünü bulmak için ancak dokunma duyusundan yararlanabiliyordu. Ayaklarının altındaki boşluk ise onu sanki emiyor, durmadan aşağıya çekiyordu. Her attığı adımı saymaktaydı. Her birini yarım metre olarak hesaplıyordu. Onbeş metre kadar tırmandığında, yumruğunu duvara oturtmak için daha içernelere, daha derin biçimde uzanmak zorunda olduğunu fark etti. Çatlak genişlemeye başlıyordu. Bunun sonucu olarak adımları daha kısaltmaya başlamıştı. Kollarına, bacaklarına giderek daha fazla yük biniyordu.

Taşlarla bu zorlama temastan eklemlerinin derileri yüzülmüş. her dokunuşu daha ıstıraplı hale getirmişti. Alışmadığı bu hareketlerden, oyluk içindeki kasları ateş gibi yanmaya başlamıştı.

Bu işe pek uzun süre devam edemezdi. Dinlenmesi şarttı. Duvara doğru yaslandığını, alnını soğuk taşlara değdirmeye çalıştığını fark etti. Duvara yaslanmak, ölmek demektir. Tırmanıcıların bildiği ilk kuraldı bu. Bir yeniklik ve umutsuzluk ifadesiydi. Craig de biliyordu. Biliyordu ama, önlemek için elinden bir şey gelmiyordu.

Hıçkırmakta olduğunu gördü. Yumruğunu kayanın yarığında çıkardı, parmaklarını açıp havada salladı, sonra ağzına götürdü, sıyrık yerleri yaladı. Öteki elini uzatırken, yaladığı yerlere kan gitmeye başladı.

«Pufo, neden durdun?» İp artık salınmıyordu. Tungata kaygılanmıştı.

«Craig, vazgeçme, sevgilim, ne olur vazgeçme!» SallyAnne onun duyduğu umutsuzluğu seziyordu. O seste, Craig'e yeni baştan güç veren bir nitelik vardı.

Craig ağır ağır kendini yukarı doğru itmeyi sürdürdü. Üst bedenini duvardan uzaklaştırdı, dengesini tekrar buldu, ağırlığını ayağına yükledi, yukarı uzandı... önce bir el, sonra öbürü, sol, sağ, sıkı tut, bacağı yukarı çek, adım at... bir daha... tüm ıstıraplı hareketler yeni baştan, sonra bir daha. Üç metre daha... altı metre... karanlıkta sayıp duruyordu.

Sağ elini uzat... boş... bir şey yoktu orada... Apaçık boşluk.

Çatlağı bulmak için deliler gibi yokladı... Yoktu. Derken eli yan taraftaki kayaya değdi. Çatlak artık geniş bir V biçimindeydi. insan vücudunu içine alacak kadar.»

«Şükür Tanrım, şükür sana, şükür sana...» Craig kendini oraya kaydırды, kalçalarını, omuzlarını yerleştirip kuvvet aldı, acıyan ellerini göğsüne doğru kıvrıdı.

«Craig!» Tungata'nın sesi bacada çın çın ötüyordu.

«Bir şeyim yok.» diye seslendi o da. «Bir yarık buldum, dinlemiyorum. Bana beş dakika tanı.»

Fazla uzun kalamayacağını kendi de biliyordu. Yoksa elleri kazık kesilir, bir daha işe yaramazdı. Şimdi de dinlenirken onları açıp kapıyordu.

«Tamam!» diye seslendi aşağıya. «Ben yola koyuluyorum.» Avuçlarını yarığın iki yanına dayayıp kendini Öyle yukarı itmeye çalıştı. Sırtı dayalı, yüzü bacanın karanlığına dönüktü.

Derken arkasındaki yarık daha da genişledi, iki kolunu iki yana dayayamaz oldu. Çaresiz yan dönmek zorunda kaldı. Omuzlarını bir duvara dayıyor, ayaklarıyla karşı duvarda yukarı yürüyor, omuzlarını kıpırdatıp avuçlarıyla itekleyerek üst bedenini de o düzeye getirmeye çalışıyordu. Hızla yükselirken birden yarık tekrar daraldı. Öyle daraldı ki. elini uzattığında araya parmaklarını bile sığdıramadığını gördü.

Bu sefer elini tepeye, yarığın dışına, orta bacanın duvarına doğru uzattı. Yetişebildiği yere kadar uzandı. Tutunacak hiçbir yer yoktu. Dümdüzdü bacanın duvarı.

«Yolun sonul» diye mırıldandı. Birden vücudunun her kası sessiz acı çılgınlıkları atmaya başladı. Bir yorgunluğun ağırlığı altında ezilmekte olduğunu hissediyordu. Bacadan aşağı, o tehlikeli yolculuğu yapmaya dermanı yoktu. O kayalık yarıktaki kendini askıya alıp bekleyecek dermanı da yoktu.

Derken birden, başının üzerinde bir yarasa, tiz bir çılgılık attı. O kadar yakından gelen bir sesteki ki, neredeyse duyduğu şoktan ellerini bırakacaktı. Kendine hakim oldu, bacakları bükülmek üzere olduğu halde, yan yan ilerleyip yarığın ta kenarına. bacaya açıldığı yere geldi. Yarasa tekrar bağırdı. Ona yüzlercesi cevap verdi. Şafak söküyordu herhalde. Yarasalar yukarda bir yerde, sığındıkları yuvaya dönüyorlardı.

Craig kendini dengeledi, dış taraftaki kolunu serbest bırakmaya savaştı. Boynuna astığı kayışın ucundaki feneri buldu, sonra başını çevirdi, daha çok dışarı kaymaya uğraştı. Tek omzunun bir noktasıyla tutunarak başını bacaya doğru iyice uzattı.

Feneri yaktı. Yarasalar birden telâşa kapıldılar. Panik çılgınlıkları kanat çırpmaları,.. Craig'in başının bir metre kadar yukarısında. ulaşamayacağı yerde, kayalık duvarda bir pencere vardı Oradan gelen sesler sanki bir trompetin boğazından geliyormuş gibi boğuktu. Uzandı, ama parmakları otuz santim kadar geride kaldı.

Daha ileriye uzanmaya çalışırken, fenerin sarı ışığı büsbütün tükendi. Ampulün içindeki kırmızı iplikler bir süre daha yanık kaldı, sonra onlar da söndü, karanlık tekrar Craig'i kucakladı, o da yarığın içine doğru çekildi.

Umutsuzluk içinde, işe yaramayan feneri elinden fırlatıp attı. Fener düşerken bacanın duvarlarına çarptı. Sonunda suya düşüşünün sesi duyuldu.

«Craig!»

«Bir şey yok. Feneri düşürdüm.» Kendi sesindeki çaresizliği kendi bile farketti. Karanlıkta o pencereye ulaşmaya tekrar çabaladı. Tırnakları taşların üzerinde boşuna kaydı. Yarıkla bacanın birleştiği V biçimindeki girintiye tekrar çekildi.

«Neler oluyor, Craig?»

«Olmuyor.» diye seslendi aşağıya. «Çıkış yolu yok. işim.: bitik. Meğer ki...» birden sustu.

«Ne oldu? Meğer ki ne?»

«Kızlardan biri gelip bana yardım ederse ancak...» Aşağıdaki karanlıkta bir sessizlik hüküm sürüyordu.

«Ben gelirim.» dedi Tungata sonunda.

«Olmaz. Çok ağırsın. Seni taşıyamam.»

Yine sessizlik... derken SallyAnne'in sesi duyuldu. «Anlat ne yapmam gerektiğini.»

«İpin ucuna bağlan. Gemici düğümü at.»

«Tamam.»

«Şimdi direğin üzerinden gel. Seni taşıyor olacağım.» Craig aşağıya baktığında, ateşin ışığında onun direğe tırmanışını görebiliyordu. İpin bolluğunu yavaş yavaş topladı, düşerse hemen tutabilecek şekilde gerginleştirdi.

«Geçtim.»

«Çatlağı bulabiliyor musun?»

«Evet,»

«Seni yukarı çekeceğim. Sen ayaklarını çatlağın içine basa basa bana yardımcı ol.»

«Peki,»

«Başla!»

Kızın tüm ağırlığını ipte hissetti, omzu yarılır gibi oldu.

«İt yukarı!» diye emir verdi. Yük hafifledi, o ipe sarıldı.

«İt yine!» Kız birkaç santim daha tırmandı.

«Bir daha!» Böyle böyle devam edip gidiyordu... birden SallyAnne bir çığlık attı. İp Craig'in omzunu yaktı... neredeyse yarığın içinden fırlıyordu.

Mücadele etti. Kendini orada kazıklaştırmaya uğraştı, avuçlarının derisi yüzüldü, sonunda kayıp giden ip durdu. SallyAnne hala bağıırıyordu. ipin ucu sarkaç gibi sallanıyor, kız boşlukta bir gidip bir geliyordu.

«Sus!» diye kükredi Craig ona. «Kendine hakim ol!» Bağıırmayı kesti, yavaş yavaş sallanış mesafesi de kısaldı.

«Ayağım kaydı!» Sesi bir hıçkırık gibiydi.

«Çatlağı tekrar bulabiliyor musun?»

«Evet,»

«Tamam... bana hazır olduğun zamanı bildir.»

«Hazırım!»

«İtmeye başla!»

Hiç sonu gelmeyecekti galiba. Sonunda birden SallyAnne'in ellerini kendi bacaklarında hissetti.

«Başardın,» diye fısıldadı. «Harika kadın seni!»

«Daha yukarı gidemem.» Kendine gelir gelmez ilk söylediği bu oldu.

«Zor olan o kısmıydı. Bundan Sonrası kolay.» Ona pencereyi söylemeyecekti... yani... henüz.

«Yarasaları dinle,» diye neşelendirmeye çalıştı onu. «Yüzeye yakın olmalıyız. Hem de çok yakın. Gün ışığını ilk göreceğimiz ânı düşünsene... o temiz havayı içimize ilk çekişimizi...»

«Devam etmeye hazırım.» dedi kız sonunda. Craig onu yukarı doğru ilerletti.

Yarık genişlediği anda onu kendi önüne, daha yukarı geçirdi. Bu durumda, elleriyle onun ayaklarına destek olabiliyor, nereye basacağına yön veriyordu. Kuvveti yetmediğinde onu yukarı doğru itmek de kolaylaşıyordu böyle olunca.

«Craig, Craig! Burası kapalı. Yol bitti. Çıkmaz burası!» Paniğe kapılmıştı. Hıçkırıklarını yutmaya çalışırken titrediğini hissediyordu Craig onun.

«Kes sesini!» diye terslendi. «Son bir çaba daha. Bir tek, sana söz veriyorum.»

Onun sakinleşmesini bekledi, sonra anlatmaya devam etti.

«Duvarda, senin başının hemen yukarısında bir pencere var. Arası ancak otuz kırk santim...»

«Oraya yetişemem.»

«Yetişirsin! Bal gibi yetişirsin. Ben vücudumla sana bir köprü kuracağım. Sen benim karnıma basacaksın. O zaman kolayca yetişeceksin oraya. Duyuyor musun beni? SallyAnne. cevap ver bana.»

«Hayır.» Sesi ancak duyulacak gibiydi. «Yapamam.»

«O zaman hiçbirimiz kurtulamayız.» dedi Craig sert bir sesle. «Tek kurtuluş yolumuz o. Ya yapacaksın, ya da burada çürüyeceğiz. Duyuyor musun?»

Onun hemen altına doğru yaklaştı, kalçalarının kendi midesi üzerine değmesini sağladı. Sonra kendini tüm gücüyle kazıklaştırdı. İki ayağını bacanın bir yanına, omuzlarını öbür yanına dayadı, SallyAnne'in hemen altına insandan bir köprü kurdu.

«Yavaşça bırak ellerini,» diye fısıldadı. «Mideme otur.»

«Craig, ben çok ağırım.»

«Yap dediğimi... Allah kahretsin, yap dediğimi!»

Ağırlığı Craig'e bindi, verdiği acı dayanılmaz oldu. Kasları yırtılıyordu Craig'in. Gözlerinde şimşekler uçuşmaya başladı.

«Şimdi doğrul!» diye patladı.

SallyAnne dizleri üzerine kalktı, diz kapakları Craig'e çarmıh çivileri gibi battı.

«Ayağa kalk.» diye inledi o. «Çabuk!»

SallyAnne altındaki bu dengesiz taban üzerinde sendeleyerek doğruldu.

«Uzan! Uzanabildiğin kadar yükseğe!»

«Craig, burada bir delik var!»

«İçine girebilir misin?» Cevap gelmedi. Kızın ağırlığı değişti. Craig elinde olmadan bir çığlık attı.

SallyAnne bir kere sekti, sonra ağırlık Craig'in üzerinden gitti. Craig onun ayak seslerini bacanın yan duvarında duydu. sonra arkasından kuyruk gibi sürüklediği ip sallandı.

«Craig, burası bir raf... bir mağara!»

«İpinin ucunu bağlayacak bir yer bul.» Bir dakika geçti, sonra bir daha... Craig dayanamayacaktı. Bacakları uyuşmuştu. Omuzlarına gelince...

«Bağladım! Sağlam oldu.»

Craig ipin ucuna asıldı, sapasağlamdı. Bileğine doladı, ayaklarını boşa bıraktı. Salladı, bacaya doğru savruldu.

İpe asılıp kendini yukarı çekti. Ellerini birbiri üzerine atarak tırmandı. Sonunda kendini yanlamasına üstteki pencerenin taş tabanına attı, SallyAnne onu yakaladığı gibi bağrına bastı. Craig konuşabilecek durumda değildi. Ona tıpkı anasına sarılan bir çocuk gibi sarıldı.

«Neler oluyor orada?» Tungata sabırsızlığını saklayamamıştı.

«Yeni bir yol bulduk.» diye seslendi Craig, «Bir yerinden yüzeye açılıyor olmalı. Yarasalar var çünkü.»

«Ne yapmamız gerek?»

«İpi size sallayacağım. Ucu ilmiikli olacak. Önce Sarah. Direği aşip o ilmiğin içine oturması gerek. İkimiz onu yukarı çekmeyi başarırız.» Fazla uzun bir mesaj olmuştu. «Anladın mı?»

«Evet, Yapmasını sağlarım.»

Craig ipin ucuna ilmiği attı. karanlığın içinde SallyAnne'in seçtiği bağlama yerine emekledi, orayı eliyle yokladı. Bir kaya çıkıntısıydı. Kenardan dört metre kadar gerideydi. Düğüm de sağlamdı. Craig geri döndü, ilmiikli ucu bacanın aşağısına doğru salladı. Yüzüstü yatıp yankılı karanlığa doğru bakmaya çalıştı. Ateşin aydınlığı çok aşağılarda kalmıştı. Körelmekte olan fırın ateşi gibi kızıldı.

Fısıldaştıkları duyuluyordu.

«Niye geç kalıyorsunuz?» diye sordu.

Hemen ardından, karanlık bir şekil gördü. Ateşin ışığında ancak belli oluyordu. Direk köprüde ileriye doğru ilerlemekteydi. Tek kişi olamayacak kadar iriydi. Craig birden anladı. Sarah ile Tungata birlikte geliyorlardı. Tungata onu karşıya geçiriyor, kendi sırtüstü ilerliyor, onu ardından çekiyordu. Pencerenin altına doğru yaklaşırken gözden kayboldular.

«Pufo, ipi sola doğru salla.»

Craig öyle yaptı, Tungata'nın yakaladığını hissetti.

«Tamam, Sarah ilmiğe oturdu.»

«Biz yukarı çekerken ayaklarıyla çatlağın içinde tırmanması gerektiğini anlat.»

SallyAnne, Craig'in tam arkasında oturuyordu. Craig'in omzundan aşan ip ona gelmekteydi. Craig ayaklarını yan duvara dayamıştı.

«Çek!» diye emir verdi. SallyAnne işin temposunu kaptı. Sarah gerçi ufak tefekti, zayıftı ama, çekmesi zor oldu, uzun sürdü. Craig'in avuçlarında tüm deri yüzülmüştü çünkü. Sarah'yı pencereye alabilmeleri beş dakika sürdü. Üçü birlikte serilip dinlendiler.

«Tamam. Sam. şimdi seni çekmeye hazırız.» ilmiği, bacadan tekrar salladı.

Artık üçü birlikte çekiyorlardı. Ardarda oturmuşlardı. Ama Tungata iri, ağır bir erkekti. Craig kızların gösterdikleri çabadan inlediklerini, hıçkırıklarını duyuyordu.

«Sam. kendini o yarığa sıkıştırabilir misin?» diye soludu Craig, «Biraz dinlenelim.»

Ağırlığın ipten çekildiğini hissetti. Üçü yine serilip dinlendiler.

«Pekâlâ! Yine başlayalım.»

Tungata bu sefer daha bile ağır geliyordu. Ama sonunda pencerenin içine girmeyi başardı. Bir süre kimsenin ağzından ses çıkmadı.

İlk konuşabilen Craig oldu. «Allah kahretsin, elmasları unuttuk! Lânet olası elmaslar orada kaldı!» Çıt diye bir ses duyuldu. Tungata fenerini yaktı, ortaya sarımsı bir ışık yayıldı. Hepsi gözlerini baykuş gibi kırpıştırarak birbirlerine baktılar. Tungata boğuk boğuk güldü.

«Neden o kadar ağırdım sanıyorsunuz siz? Torbayı kucağında tutuyordu. Pat pat okşadı, elmasların, birbirine çarparken çıkardığı ses, ceviz yiyen sincapların sesine benzedi.

«Kahraman!» Craig rahatlayarak homurdandı. «Ama feneri söndür. O pilde birkaç dakikalık hayat ya kaldı, ya kalmadı.»

Feneri birer anlığına yakıyorlardı. ilk ışık onlara, kayalık pencerenin alçak tavanlı bir mağaraya açıldığını göstermişti. O kadar genişti ki yan duvarları göremiyorlardı. Tavan silme yarasa doluydu. Başaşağı asılmış sallanırken, gözleri yansıyan fener beneği, çıplak suratları pembe ve iğrençti.

Mağaranın tabanı da onların dışkılarıyla bir halı gibi döşenmişti. Leş kokan bu dışkılar her çukuru doldurmuş, her pürüzü düzlemişti. Yokuş falan da değildi taban. Karanlıkta teması kaybetmemek için elele tutunup, hiç ayak sesi çıkarmadan. yumuşak zemin üzerinde ilerlediler.

Başta Tungata gidiyordu. Birkaç dakikada bir feneri yakıyor. ileriye bakıyor, yönünü ayarlıyordu. Craig en arkadaydı. ip kangalını omzuna vurmuştu. Yavaş yavaş taban yukarı doğru yokuş olmaya başladı, tavan da alçaldı.

«Durun.» dedi SallyAnne. «Feneri yakmayın bir daha.»

«Ne oldu?»

«İlerde... yokuşta. Hayal mi görüyorsunuz ben?» Karanlık da derece dereceydi. Craig karşıdaki siyahlığa baktı, yavaş yavaş orada bulanık bir bulut belirdi. Salt karanlığın derecesi azalıyordu.

«Işık.» diye fısıldadı. «Işık var orada.»

İleriye atıldılar. Telâşlarından birbirine çarpıyor, birbirini ite kaka koşuyor, gülüşüyorlardı. Işık güçlendikçe birbirlerinin silüetini görebilmeye başladılar. Gülmeleri bir isteriye dönüştü. Işık altın rengini aldı, onlar yarasa dışkılarıyla döşeli yumuşak yokuşta debelenerek tırmandılar.

Tavan yavaşça üstlerine doğru alçaldı. onları diz çökmeye zorladı, sonra yüzüstü yattılar. Işık gözlerini kamaştırıran, onları kör eden, enine bir çizgi halinde parladı. Pençeleriyle tırmanarak oraya doğru ilerlediler. Kurumuş dışkılar uçtu, yüzlerine, gözlerine bulaştı, boğazlarına kaçıp onları boğmaya çalıştı ama, onlar avaz avaz haykırarak yollarına sevinçle devam ettiler.

Craig, Sarah'nın hiç utanma duymaksızın hıçkırma hıçkırma ağladığını gördü. Yanaklarında yaşlar parıltıyordu. Tungata kükreyen kahkahalar atmaktaydı. Craig kendini ileri doğru attı. yarığa varmadan önce onun ayak bileğini yakalamayı başardı.

«Dur. Sam. Dikkatli ol.» Tungata bir tekmeyle onun elinden sıyrılıp ilerlemeye çalıştı ama Craig onu bırakmadı.

«Shona'lar. Dışarda Shona'lar vardır.»

Bu söz hepsini etkiledi, durmalarını sağladı. Mağaranın eşiğinde sessizce yattılar. Sevinçleri uçmuş gitmişti.

«Craig'le ben çıkıp bir keşif gezisi yapacağız.» Tungata dışkılarının' arasında arandı. tenis topu kadar bir koya bulup Craig'e uzattı. «Bulabildiğim en iyi silah bu. Siz kızlar burada kalacaksınız. Ben çağırana kadar... tamam mı?»

Craig yerdeki gübrelerden iki avuç dolusu aldı. suratını, kol ve bacaklarını karartmaya çalıştı. Sonra ip kangalını omzundan indirdi. Tungata'nın yanına emekledi. Artık kontrolü ona bırakmaktan hoşnuttu. Mağaradayken Craig liderdi. Ama dışarıyı Tungata'nın dünyasıydı. Sıra ormana geldi mi. Tungata leopardı.

Birkaç adımlık mesafeyi emekleyerek mağaranın ağzına vardılar. Kayalar arasında, enine, upuzun, alçacık, bıçak gibi bir yarıktı. Yüksekliği kırk kırkbeş santim ancak vardı. Önünde biten yüksek otlar, gözlerden saklıyordu onu. Doğuya dönüktü. Pırıl pırıl sabah güneşi gözlerini kör edecek gibi kamaştırıyordu. Bir süre sessiz yatıp gözlerini o aydınlığa alıştırmaya çalıştılar. Uzun günler geçirmişlerdi mağaranın karanlığında.

Sonra Tungata kara bir mamba gibi öne doğru kayd, arasından geçtiği yüksek otları kıpırdatmadı bile.

Craig içinden elliye kadar saydı, onu izledi. Bir yamaçta buldu kendini. Kayalar enine şeritler halindeydi. Üzerlerinde fil otları bitmişti. Doruğun hemen altındaydılar. Yamaç diklemesine aşağıya iniyor, ormanlık vadiye doğru alçalıyordu. Sabah güneşi sımsıcaktı. Craig iliklerinin ısındığını hissetti, zevklendi.

Tungata onun biraz aşağısında yatıyordu. Craig'e bir el işareti yaptı. «Sol yanımı koru.» Craig denilen mevkie dikkatle ilerledi. Dirsekleri üzerinde yürüyor, bacaklarını arkasından çekiyordu.

«Tora!» diye işaret verdi Tungata. On dakika boyunca, uzanmış durumda, aşağıdaki araziye

bakışlarıyla taradılar. Sonra iki yanlarını, üstlerini santim santim, çalı çalı, koya kaya. gözden geçirdiler.

«Temiz.» diye işaret verdi Craig, Tungata tepenin omzuna doğru biraz kaydı. Craig hemen arkasından gidiyor, ona destek olmaya hazır bulunuyordu.

Bir kuş onlara doğru uçu. Kara bir kuştı. Boyuna uymayan kocaman bir sarı gagası vardı. Kavisli. Bu yüzden ona Yahudi kanaryası denirdi. Bir garip uçuşu vardı. Yaklaştı. Tungata'nın biraz aşağısındaki alçak çalılara kondu... ama birden bir çığlık atıp tekrar havalandı, kanat çırpı çırpı uzaklaştı.

«Tehlike!» Tungata işareti verir vermez ikisi birlikte dondular.

Craig, kuşun havalandığı çalılara doğru baktı, onu neyin ürküttüğünü anlamaya çalıştı.

Bir şey kıpırdadı. Çok ufacık bir kıpırtı. O kadar yakındaydı ki. Craig kibritin çakılma sesini kolaylıkla duydu. Tanıdık ince bir duman havalandı, burun deliklerini yaktı. Bu arada Craig, bir madeni miğferin biçimini farkettil. Üzerine kamuflaj filesi geçirilmişti. Adam sigarasından bir soluk daha çekerken miğfer bir daha kıpırdandı.

Craig tüm manzarayı kavramıştı. Adam kamuflaj üniforması giymiş, destek üzerine yerleştirdiği hafif makinelinin başında yüzüstü yatıyordu. Silahın namlusuna da parlamasın diye çalı çırpı bağlamıştı.

«Kaç kişi?» Tungata bu soruyu işaretle soruyordu. Craig ikinci adamı o sıra gördü. Sırtını bodur çalının gövdesine dayamış, oturuyordu. Tepesindeki dallar, kaplan postu gibi çizgili kamuflaj üniformasıyla çok iyi uyuşmaktaydı. İri yarı adamdı. Başı açıktı. Kolunda çavuş şeritleri görünüyordu. Uzi makinelisini yanına yatırmıştı.

Craig tam iki diye sinyal vereceği sırada, çavuş göğüs cebinden bir sigara paketi çıkardı, karşısına uzattı. Gölgede sırtüstü yatmakta olan üçüncü adam doğrulup oturdu, paketi aldı. vurarak bir sigara fırlattı, sonra paketi bir dördüncüsüne attı. O dirseği üzerinde dönüp yakaladı, kendini ilk defa olarak gösterdi.

«Dört!» diye sinyal verdi Craig,

Makineli mevkiydi burası. Alt yamaçları kollamak için çok uygun bir yerdi. Peter Fungabera belli ki ana mağaradan başka çıkışlar da olabileceğini hesaplamıştı. Bu tepenin her yerini makineli kolluyordu. Onların bu mevkiin yukarısına çıkışları sırf şanstı. Silahı bekleyen adam yüzükoyun nöbetteyken, arkadaşları sırtüstü yatıyor, günler süren ödölsüz nöbetten bıkmış, dinleniyorlardı.

«Saldırı pozisyonuna geç.» diye sinyal verdi Tungata.

«Soru? Dört? Soru?» Craig şanslarının ne kadar olabileceğine kaygılanıyordu.

Tungata karşılık verdi. «Ustalıkla! Mecburuz!»

Craig kanının adrenaline dolduğunu fark etti. Sıcaklığı kollarına. bacaklarına yayılıyor, ağzı kuruyordu. Sağ elindeki taşı avuçladı.

O kadar yakındaydılar ki, asker sigarayı ağzından çektiğinde. üzerindeki ıslak tükürük bile belli oluyordu. Çevreleri çer çöple doluydu adamların. Paket kâğıtları, boş konserve kutuları, sigara izmaritleri. Silahlarını dikkatsiz biçimde sağa sola bırakmışlardı. Sırtüstü yatanı, kolunu gözlerinin üzerine atmıştı. Sigarası ağzında kandil gibi dimdik duruyordu. Sırtını ağaca veren çavuş, çakısıyla bir dal parçasını yontmaktaydı. Üçüncüsü gömleğinin düğmelerini açmış, göğsünde bit arıyordu. Yalnızca silahın başındaki dikkatliydi.

Tungata. Craig'in yakınına, kendi pozisyonuna doğru kayıyordu.

«Hazır mısın?» diye elini kaldırdı. Craig'e baktı.

«Olumlu.» Tungata'nın eli indi. İdam emri.

Craig daldı. Yuvarlanarak kendini aşağı attı, çakılı adama çarptı. Elindeki taşı adamın şakağına indirdiği anda, gereğinden fazla hızlı vurduğunu anladı. Kemiğin kırılma sesini duymuştu.

Çavuş sessiz, öne sarktı, aynı anda Craig hafif bir homurtu duydu. Tungata makinelinin başındakini haklamıştı. Craig dönüp bakmadı bile. Uzi makineliyi kaptığı gibi doğrulttu.

Bit arayan başını kaldırdı, çenesi sarktı. Craig namluyu onun suratına uzattı, çeliği yanağına değdirdi. gözlerine olanca dikkatiyle baktı, onu etkiledi, sessizliğini sağladı.

Tungata çavuşun düşen çakısını kapmıştı. Sırtüstü yatan askerin üzerine abandı, dizini adamın diyaframına dayadı, bastırıp ciğerlerindeki tüm havayı bir anda dışarı uğrattı, sonra çakıyı kulak altındaki yumuşak yere dayadı. Adam hala sırtüstüydü. Ciğerine tekrar hava çekme çabasıyla yüzü allak bullaktı.

Tungata fısıldadı. «Bağırın olursa husyelerini keser ağzına tıkarım.» Beş saniye dolmadan bitmişti her şey.

Tungata. Craig'in taşla vurduğu çavuşun yanına diz çöktü, parmağını şah damarına damarına dayadı. Birkaç saniye sonra başını iki yana salladı, cesedin üzerindeki üniformayı soymaya koyuldu. Kendisi giydi. Küçük geliyor, göğsünü sıkıyordu.

«Makinelinin üniformasını al.» diye emretti. Uzi'yi Craig'in elinden aldı. İki esire çevirdi.

Makineliye bakan askerin boynu kırılmıştı. Tungata miğferi geriye çekmiş, kayışı çene altına takılmıştı. Adamın üniforması ter ve tütün kokuyordu ama Craig'in üstüne iyi oldu. Miğferi fazla büyüktü. Ta gözlerine kadar iniyordu. Yine de yararlıydı. Uzamış, düz saçlarını Örtüyordu bari.

Tungata suratını esirlerden birininkine yaklaştırdı.

«Shona köpeklerin cesetlerini de yanında götür.» Craig'le Tungata silahlarını onlara çevrik tutarken. İki çıplak cesedi ayaklarından çeken adamlar onları mağaranın ağzından içeriye yuvarladılar.

İki kız şoka kapıldı, ses çıkarmadı.

«Soyunun,» dedi Tungata esirlere. Donla kaldıkları zaman Craig'e. «Bağla şunları.» dedi.

Craig onlara yüzüstü yatmalarını işaret etti. Ellerini arkaya çekip bileklerini bağladı, Sonra ayaklarını kıvrıp aynı ipi ayak bileklerinden geçirdi, onları kıpırdayamayacak duruma soktu. En son olarak çoraplarını ayaklarından çekip ağızlarına tıkadı. üstlerinden bağladı.

O çalışırken Tungata kızlara üniformaları giydireliyordu. Çok büyüktü onlara elbette. Ama paçalarını, kollarını kıvırdılar, pantolonların beline kuşak sardılar, ayarladılar.

«Suratını karart. Pendula,» diye emretti Tungata. O yerden pislikleri alıp suratına sürerken, «Ellerini de.» dedi. «Şimdi başını da ört.» Kendi üniformasının cebinden bir bere çekti, ona fırlattı.

«Haydi, gelin.» Tungata elmas torbasını sırtladı, tekrar yamaca çıktı. Boş kalan makineli mevziine yürüdü.

Eğilip bir asker heybesini kaptı, başaşağı salladı, Sonra kendi elmas torbasını onun içine tıkip tokasını sıkıca taktı, heybeyi omzuna vurdu.

Craig de öteki malzemeyi yağmalıyordu. Tungata'ya iki el bombası uzattı, kendi ceplerine iki tane

daha soktu. Bir Tokarev tabanca buldu. Sarah'ya verdi, ikinci bir Uzi'yi SallyAnne'e uzattı. Kendine de bir AK 47 bulmuştu. Beş yedek round kurşunla. Tungata ikinci Uzi'yi elinden bırakmıyordu. Craig bir şişe su buldu. onu da aldı. Acil durum çantasından bir paket çikolata çekti, kırdı, hepsi ağızlarını doldurdular, yola çıkmaya hazırlandılar. Çikolatanın tadı öyle nefisti ki Craig'in gözleri sulandı.

Tungata ağızı dolu dolu konuştu. «Ben başa geçiyorum. Vadiye inmeye çalışacağız. Ağaçları siper alarak.»

Yamaçtan dosdoğru aşağıya inmeyi seçmişlerdi. Sağlarında kalan alanın temiz olacağını varsaymışlardı.

Ağaçların hizasına gelemeden, helikopterin sesini duydular. Vadiden yukarıya doğru yaklaşıyordu. Henüz tepenin arka tarafındaydı ama, hızla geliyordu.

«Yatın yere!» diye haykırdı Craig, SallyAnne'i sırtından avucuyla yere doğru itiverdi. Birlikte devrilip suratlarını toprağa dayadılar. Ama o sırada pervanenin sesi değişti, yaklaşmaksızın devam etti. Tepenin ardında, onların göremediği yerde... duruyordu.

«İniyor.» dedi Sally Anne. Motorun sesi yokoldu.

«İndi.» SallyAnne başını kaldırdı. «İndi artık. Bak! Motoru sustu.» Sessizlik içinde, haykırılan emirleri duyabiliyorlardı.

«Pufo, buraya gel.» dedi Tungata. «Siz ikiniz, bekleyin.» Craig'le Tungata yamaçta yan yan ilerleyip başlarını yavaşça kaldırdılar, görmeye çalıştılar.

Aşağıda, vadinin çeyrek mil kadar ilerisinde, ağaçsız bir meydanlık vardı. Otlar yassılmıştı orada. Ağaçların tam kenarına da çardaklı bir çadır kurulmuştu. Helikopter o meydanın ortasında duruyor, pilot aşağıya iniyordu. Çadıra yakın yerde, ağaçların altında. Üçüncü Tugay askerleri göze çarpıyordu. Çadırın içinde üç dört kişinin bir masaya oturmuş olduğu gözüküyordu.

«İleri merkez.» diye mırıldandı Craig,

«Bu bizim girdiğimiz vadi. Ana mağara tam altımızda.»

«Haklısın.» Craig bu yükseklikten bakınca, tanıyamamıştı oraları.

«Galiba çekiliyorlar artık.» Tungata parmağını ağaçlara doğru uzattı. Askerlerden kurulu bir birlik, vadide aşağılara doğru uzaklaşıyordu.

«Herhalde esas bacayı dinamitledikten sonra kırksekiz saat beklediler, sonunda bizi ölmüş ve gömülmüş farzettiler.»

«Kaç kişi?» diye sordu Tungata.

«Görebiliyorum » Craig gözlerini kıstı. «En azından yirmi. Çadırdakileri hiç saymıyorum. Tepeleri bekleyenler de vardır elbette»

Tungata görülebilecek yerden geri çekildi. SallyAnne'e yaklaşması için bir işaret yaptı. Kız onun yanına emekledi.

Tungata parmağıyla helikopteri göstererek. «Şu makine sana ne diyor?» diye sordu.

«Süper Frelon.» Cevap hiç düşünmeden gelmişti.

«Binip uçabilir misin?»

«Ben her şeyle uçarım.»

Craig, «SallyAnne, ukalalığı kes.» diye fisıldadı öfkeyle. «Bunlardan biriyle uçtun mu hiç?»

«Süper Frelon'la değil ama helikopterlerle beşyüz saatlik uçuşum var.»

«Çalıştırıp uçurmak ne kadar sürer... yani sen yerine oturduktan Sonra?»

Bu sefer düşündü. «iki ya da üç dakika.» Craig başını iki yana salladı. «Fazla uzun.» dedi.

Tungata. «Pendula onu çalıştırırken biz nöbetçileri meydandan uzaklaştırırsak?» diye sordu.

Craig, «O zaman olabilir.» dedi.

«Oldu o halde.» Tungata planı hemen anlattı. «Ben vadinin başına doğru yürüyeceğim. Sen kızlarla meydanın kenarına in, tamam mı?» Craig başını salladı.

«Kırkbeş dakika sonra...» Gözü kolundoki saattaydı. «Tam dokuz buçukta ben sağa sola el bombaları atmaya. AK 47 ile ateş etmeye başlayacağım. Bu durumda Shona'ların çoğu meydandan uzaklaşır. Silah seslerini duyduğunuz anda siz helikoptere doğru koşun. Havalandığınız duyduğum zaman açık bir meydana koşacağım. Yoo, şurodoki yamacal» Parmağıyla gösterdi. «Şu kayanın tam altı. Shona'lar o zamana kadar bana ulaşamamış olur. Beni oradan alırsınız.»

«Yapalım.» Craig elindeki AK 47'yi Tungata'ya uzattı, yedek raundları da verdi. «Bir el bombasıyla Uzi bende kalsın,» dedi.

«Elmasları da al.» Tungata heybenin kayışını omzundan kaydırdı. Craig'e uzattı.

«Az sonra görüşürüz.» Craig heybeyi omzuna vurdu. Tungata yamaçtan aşağı ilerledi.

Craig iki kızı kayalar arasından meydanın kenarına indirdi. Ağaçlık kısma varmak içlerini çok rahatlattı. Bir hendek, yumuşak bir eğimle meydana kadar varıyordu. İçinden yürümeye koyuldular. Craig birkaç yüz metrede bir başını kaldırıp durumu kontrol ediyordu.

«Bu kadar yaklaşabiliriz ancak.» diye fısıldadı, kızlar hemen oracığa oturdular. Craig sırtındaki yükleri bıraktı, hendeğin konarından çevreye bir daha baktı.

Helikopter orta yerde duruyordu. Kendilerine uzaklığı yüzelli adım kadardı. Pilot tekerlerin yanına çömelmiş, oturuyordu.

«Hızı ne bunun?» diye fısıldadı.

«Emin değilim. Deposu doluyken sanırım altıyüz mil falan.»

«İnşallah deposu doludur.» Craig Rolex'ine baktı. «On dakika.» Cebinden çıkardığı çikolataları herkese dağıttı.

SallyAnne terlemiş, yanaklarındaki kara boyalar lekelenmişti. Craig toprağa mataradan su döktü, karıştırıp çamur yaptı, bozulan makyajı yeniledi. Sonra SallyAnne de aynı şeyi ona yaptı .

«İki dakika.» Craig saate bakıp yükseldi, hendeğin kenarından baktı.

Helikopterin pilotu ayağa kalkıp gerindi, sonra Süper Frelon'a bindi.

«Bir şeyler oluyor.» diye mırıldandı Craig,

Helikopter araya giriyor, çadırı görmesini engelliyordu. Ama orada da bir faaliyet olduğu belliydi.

Küçük bir grup, çadırdan çıkmaktaydı. Nöbetçiler selâm duruyor, sağa sola önemli önemli gidip geliyorlardı. Derken birden helikopterin pervanesi dönmeye başladı, sesi duyuldu. Egzos borularından mavi dumanlar yükseldi, motorun sesi de gümbürdedi.

İki subay çadırın önündeki gruptan ayrılıp meydanın ortasına helikoptere doğru ilerlediler.

«İşimiz zor.» diye mırıldandı Craig, «Çekiliyorlar.» Sonra birden şaşırdı. «Şu adam Peter Fungabera» Peter bordo beresini giymiş, alnına gümüş leopar armasını takmıştı. Göğsünde iki sıra

halinde parlak madalyaları göz alıyordu. Yakasına fular bağlamıştı. Değneği koltuğunun altında, bir yandan yürürken bir yandan da yanındaki uzun boylu, yaşlıca beyaz adamla bir şeyler konuşuyordu. Craig hiç görmemişti o adamı daha önce.

Beyaz adamın üzerinde haki safari ceketi vardı. Başlı açıktı. Saçları yok denecek kadar kısa kesilmişti. Kafa derisi de insanı tiksindirecek kadar akçıldı. Elindeki evrak çantası, bileğindeki kelepçeye zincirle tutturulmuş, kilitlenmişti. Peter Fungabera'nın anlattıklarını dinlemek için başını yana eğmiş, bekleyen helikoptere doğru ilerliyordu.

Çadırla helikopter arasındaki uzaklığın yarı yerinde ikisi birden durdular, heyecanlı heyecanlı tartışmaya başladılar. Beyaz adam boş kalan eliyle işaretler yapıyordu. Artık yeterince yaklaşmış olduklarından. Craig adamın gözlerinin kör sanılacak kadar açık renk olduğunu farkediyordu. Heykel gözü gibi. Cildi asırlık yara izleriyle benek benekti. İkisinin arasında, daha güçlü durumda olan oydu. O hakimdi konuşmalara. Hareketleri kaba. hemen hemen tiksinti doluydu. Sanki Peter Fungabera'yı saçma sapan, gereksiz, dikkate alınmaya, önem vermeye lâayık olmayan biri gibi görüyordu. Beri yandan Peter Fungabera, bir uçak kozasından sağ kurtulmuş gibi şaşkınlık içindeydi. Kafası karışmış bir hali vardı. Sesini yükseltti. Craig onun yalvaran tonunu duyabildi. Kelimeler anlaşılıyordu ama, bu ses bir yalvarmaydı kesinlikle. Craig'in tanıdığı Peter'e hiç benzemiyordu karşısındaki.

Beyaz odam eliyle 'tartışma bitmiştir' gibi bir işaret yaptı. Peter Fungabera'ya arkasını döndü, bir kere daha helikoptere doğru yöneldi.

O sırada uzaklarda bir el bombasının patladığı duyuldu, meydandakilerin ikisi birden durup vadiye, sesin geldiği tarafa doğru baktılar. Bu sefer aynı taraftan AK 47 otomatiklerinin sesi geliyordu. Çadırın çevresinde emirler çınladı, askerler meydanın kenarına koşup vadiye doğru inişe geçtiler.

Otomatik tüfek bir kere daha kükredi, herkesin dikkati o yana döndü. Craig heybesini aceleyle sırtladı.

«Haydi!» dedi. «Ne yapacağınızı biliyorsunuz!» Üçü birlikte hendekten çıkıp meydana daldılar.

«Acele etmeyin.» dedi Craig yavaşça. Birbirine yakın bir grup halinde, amaçlı adımlarla. Peter Fungabera ve arkadaşının durduğu yere doğru gidiyorlardı.

Craig el bombasını cebinden çıkardı, dişleriyle pimi çekti. Bombayı sol elinde tutuyordu. Sağ eliyle Uzi'yi taşımaktaydı. İçi dolu, ateşe hazır. Beş adım kala Peter Fungabera donup baktı. Craig'i çamur maskeye rağmen tanıdı... yüzündeki ifade gülünecek bir hal aldı.

«Bu kadar yakından seni ikiye biçerim.» diye uyardı Craig, Uzi'yi Peter'in bel hizasına kaldırmıştı. «El bombası da hazır. Yere bıraktığım anda hepimizi cehenneme postalar.» Helikopterin motoruna rağmen sözünü duyurabilmek için bağıırıyordu.

Beyaz adam dönüp ona baktı. Solgun soğuk gözleri vahşiydi.

Craig kızlara. «Pilota gidin.» diye emir verdi, ikisi birlikte helikopterin kapısından girdiler.

«Siz ikiniz.» dedi Craig karşısındaki adamlara. «Helikoptere yürüyün. Acele etmeyin ve bağırmayın.»

Craig onları üç adım arkalarından izliyordu. Onlar helikoptere varamadan, açık duran kapıda pilot belirdi. İki kolunu kafasının üzerine kaldırmıştı. Sarah, elinde Tokarev'iyle onun arkasındaydı.

«Çık dışarı!» diye emretti Craig ona. Pilot gözle görülebilecek şekilde rahatlayarak aşağıya atladı.

«Söyle arkadaşlarına. General Fungabera'yı rehine aldık.» dedi Craig bu sefer. «Saldıran olursa, onun hayatı tehlikeye gir. Anladın mı?»

«Evet,» diye başını salladı pilot.

Pilot minnet duygularıyla yola koyuldu ama, biraz ilerlediği anda koşmaya başladı.

«Binin!» Craig Uzi'yi sallayıp yol gösterdi. Peter Fungabera ona ateş saçan gözlerle baktı, kafası geniş omuzları üzerinde hain bir ifadeyle öne doğru sarktı.

«Sakın yapma.» dedi Craig bir adım gerileyerek. Peter Fungabera'nın halinde tüm umutlarını yitirmiş bir adamın ifadesi vardı. Artık kaybedecek şeyi kalmamış bir insanın ataklığını gösterebilirdi.

«Haydi!» dedi Craig, «Çık merdivenden!» Peter Fungabera ona doğru atıldı. Sanki öldürülmeyi istiyormuş gibi, Uzi'nin namlusuna doğru gitti. Ama Craig onu karşılamaya hazırды. Silâhı yükseltti, namluyu Peter Fungabera'nın kafasının yan tarafına çarptırdı. Onu dizüstü çökertmeye yetecek bir güçle.

Peter yıkılırken Craig, Uzi'yi beyaz adama çevirdi. Onun da bir şeylere kalkışacağını varsaymış, hazırlanmıştı.

«Yardım et, çıkar şunu merdivenlerden.» dedi Craig beyaz adama, Gerçi bileğine bağlı evrak çantası da zorluk yaratıyordu ama, Uzi'nin namlusu pek tehditkâr olduğundan, adam eğildi. Peter Fungabera'yı ayağa kaldırdı. Peter yediği darbeden hala sersem gibi, adamın kollan arasında sendeledi. Bir şeyler geveleyip duruyordu.

«Artık önemi yok... her şey zaten bitti.»

«Kes sesini, budala!» diye tısladı beyaz adam ona.

«Bindir onu helikoptere.» Craig Uzi'nin namlusunu beyaz adamın sırtına deşdirdi, ikisi birlikte telâşla merdivene yöneldiler.

«Tabancayı onların üzerinden çekme Sarah.» diye seslendi Craig, Omzunun üstünden arkaya bakıyordu. Helikopterin pilotu meydanın ucuna varmış gibiydi. «Çabuk olun!» diye hırladı Craig onlara. Beyaz adam Peter Fungabera'yı kapıdan içeriye itti, kendi de arkasından girdi. Zincirle bağlı evrak çantası elindeydi tabii.

Craig de içeriye daldı.

«Şuraya!» iki esire kereveti gösterdi. «Kendinizi kayışlayın!» Sarah'ya döndü. «Pendula'ya söyle, havalansın!»

Helikopter yükseldi, meydanın kenarına doğru seylrtti. Craig el bombasını açık kapıdan yan tarafa fırlattı. Bomba yamacın ta aşağısındaki ormana düştü, uzaklarda patladı. İnşallah oralardaki kargaşalığı daha da artırırdı.

Craig gelip Peter Fungabera'nın arkasında durdu. Uzi'yi onun ensesine dayadı, eğilip Peteğin belindeki Tokarev'i aldı, kendi cebine soktu, geriledi, kapıdaki teknisyen kayışlarını yerine taktı. kendini ve oradan geçebilecek başkalarını güvene aldı. Sarah pilot kabininden çıkarken Craig ona. «İkisini de sen kolla.» diye emretti, iskele kapısından gerilip ileriye doğru baktı.

Tungata'yı hemen gördü. Ağaçların arasından çıkmış, kayalık yamacın dibine gelmiş, iki kolunu başının üzerinde sallıyor. AK 47'sini havada çevirip duruyordu.

«Tutunun! Onu almak için alçalıyorum!» SallyAnne'in sesi. Craig'in başı üzerindeki alıcı verici telsizden çınladı.

Koca helikopter hızla Tungata'nın beklemekte olduğu yere doğru alçaldı. SallyAnne gövdeyi dengeledi, onun başı üzerinde durdu.

Tungata'nın her yanındaki otlar pervanenin rüzgârından yatıyor, üzerindeki üniforma vücudunu döğüyordu. AK 47'yi yana savurup yukarıya. Craig'e baktı. Helikopter biraz daha alçaldı. Craig eğildi, kolunu uzattı. Tungata sıçradı, birbirini dirseklerinden yakaladılar. Craig kolunu çekti, onu içeri aldı.

«Tamam!» diye sestendi alıcıya. «Yüksel!» O kadar çabuk yükseldiler ki. Craig'in dizleri büküldü.

Üçyüz metreyi Biraz geçince SallyAnne tırmanmayı kesti, batıya doğru döndü.

Tungata kerevette oturan iki kişiye baktı. Peter Fungabera'ya öfkeyle kaşlarını çattı. Ama Peter yerinde kaykılmış oturuyordu. Hâlâ gözleri kamaşmış durumdaydı.

«Nerede buldun bunları. Pufo?» diye sordu Tungata boğuk bir sesle.

«Bunlar sana küçük bir armağan. Sam.» Craig ona Uzi makineliyi uzattı. «İçi dolu, emniyeti açık. Bu iki dilberi sana emanet edebilir miyim?»

«Benim için büyük bir zevk olur.» Tungata tüfeği kerevette sessizce oturan iki kişiye çevirdi.

«Pendula'nın durumuna bir bakmak istiyorum.» Craig ön tarafa dönmek üzereyken esirlerden birinin oturuş biçimi dikkatini çekti, hemen ona döndü. beyaz tutuklu bu kargaşalıktan yararlanmış, bileğindeki kelepçenin kilidini açmıştı. Birden evrak çantasını açık duran kapıya doğru savuruverdi.

Craig bir refleks hareketiyle kendini yana fırlattı. Pas yakalayan basketçi gibi bir hareketti yaptığı. Eli uçan çantayı durdurdu, yönünü çarpıttı, çanta kapıdan fırlayacağı yerde gidip duvara çarptı. Craig bir dalış yaptı, onu kaptığı gibi göğsüne yasladı.

«Bu çanta herhalde çok ilginç olmalı.» diye gözlemde bulundu yumuşak sesle. Ayağa kalktı. «Bu herife dikkat ederdim senin yerinde olsam. Sam. Dilber olduğu kadar da hilekâr çünkü.»

Çanta elinde, pilot kabinine yöneldi. SallyAnne'in yanındaki ikinci pilot koltuğuna attı kendini. Sırtından elmasların heybesini çıkardı, koltuğun yanına dikkatle dayadı.

«Demek bu koca gemiyi de ucurabiliyorsun, kuş kız!»

SallyAnne ona sırıttı. Kara suratında dişleri bembeyaz parlıyordu.

«LandRover'i bıraktığımız o alana gidiyorum.»

«İyi fikir. Benzin durumu nasıl?»

«Bir depo dalu. Öteki de üç çeyrek... bize yeter.» Craig evrak çantasını kucağına koydu, kilitlerini kontrol etti. Şifreliydi.

«Sınıra yol ne kadar?» diye sordu.

«iki saat sürmez... yürüyerek gitmekten iyi. değil mi?»

«Devenin başı!» Craig de sırıttı.

Çakısının ucuyla şifreleri kurcaladı, evrak çantasının kapağını açtı. En üstte iki temiz gömlekle birkaç yedek çorap, bir şişe Rus votkası, ucuz bir cüzdan içinde dört pasaport vardı. Biri Fin, biri isveç, biri Doğu Alman, biri de Rus. Uçak bilekleri Aeroflot'dandı.

«Çok gezgin biri!» Craig votkanın kapağını açtı, bir yudum aldı. «Brrr!» dedi. «Bu gerçek Rus votkosı!» Şişeyi SallyAnne'e uzatıp gömlekleri kaldırdı. Altta üç yeşil dosya vardı. Üstlerinde Kiril alfabesiyle yazılar, orak ve çekiç amblemleri göze çarpıyordu.

«Rusça bu! Adam resmen ajan!»

En üstteki dosyayı açtığı anda ilgisi hemen arttı. «İngilizce olarak daktilo edilmiş!» İlk sayfayı

okudu, dosyaya gömüldü gitti. SallyAnne. «Ne diyor?» diye sorduğu zaman başını bile kaldırmadı.

Önce ilk dosyayı sonra öteki ikisini okudu, bitirdi. Yirmibeş dakika sonra başını kaldırdı. Yüzünde eğlenir gibi bir ifade vardı. Görmeyen gözlerle ön candan dışarı baktı.

«İnsan inanamıyor.» diye başını iki yana salladı. «Amma güveniyorlarmış kendilerine! Peter Fungabera anlayabilsin diye İngilizcesini bile daktilo etmişler. Saklama çabası falan hak getire, isimler bile şifreli değil.»

«Nedir o?» SallyAnne yan gözle ona bakıyordu.

«Akıl durduruyor.» Bir yudum votka daha aldı. «Sam bunları okumalı!»

Kalktı, helikopterin sarsıntısına göre kendini dengeledi. Tungata'nın yanına ilerledi.

Tungata ile Sarah, iki esirin karşısına oturmuşlardı. Tungata yedek koltuk kayışlarıyla onların el ve ayak bileklerini sıkıca bağlamıştı. Peter Fungabera biraz kendine gelmişe benziyordu. Tungata ile birbirlerine ateşli bakışlarını dikmişlerdi. Can düşmanı oldukları öyle belliydi ki!

«Sakin ol!» Craig, Tungata'nın yanında durdu.

«Uzi'yi bana ver.» Uzanıp onun elinden aldı. «Şimdi burada yazılanları okul» Çantayı Tungata'nın kucağına koydu.

Sonra döndü, tatlı bir sesle. «Tanıştığımıza çok sevindim. Albay Bukharin.» dedi Rus'a. «Moskova kışından hiç değilse bu yıl için kurtulduğunuza seviniyorsunuzdur, değil mi?» Uzi'yi onun göbeğine çevirdi.

«Ben Sovyetler Birliği diplomatik temsilcilerindenim ve...»

«Evet, Albayım, kartvizitinizi okudum.» Craig dosyaları gösterdi. «Buna karşılık ben de, susmazsanız size ciddi zararlar verebilecek bir kanun kaçağıyım.»

Peter Fungabera'ya döndü. «Umarım King's Lynn'e doğru dürüst bakıyorsundur. İçeri girerken ayaklarını silmeyi falan unutuyorsundur, ha?»

«Bir kere kurtuldun. Boy Mellow.» dedi Peter Fungabera hafif sesle. «Ben aynı hatayı iki kere yapmam.»

Craig elindeki tabancaya rağmen, hatta Peter'in kurban edilecek keçi gibi sımsıkı bağlanmış durumuna rağmen, yine de omurgasında bir ürperti duydu, o nefret dolu bakışa uzun süre dayanamadı, gözlerini yana, Tungata'ya çevirdi.

Tungata yeşil dosyaları hızla tarıyordu. Okudukça yüzündeki ifade inanmazlıktan çıkıyor, öfkeye dönüşüyordu.

«Bu nedir, biliyor musun. Pufo?»

Craig, «Bir ihtilâl planı.» diye başını salladı. «Açık seçik, İngilizce yazılmış... besbelli Peter Fungabera anlasın diye.»

«Her şeyi... her şeyi düşünmüşler. Şuna bak. idam edileceklerin listesi... adları birer birer sıralanıyor. Şunlar da işbirliği yapacağı tahmin edilenler. Darbe günü yayınlanacak radyo ve televizyon konuşmaları bile hazır!»

«Sayfa yirmi altı.» dedi Craig, «Oraya bak.»

Tungata hemen çevirdi. «Ben..!» Okudu. «Avrupa'da bir kliniğe yollanacaktım. Zihin çarpıtma tedavisi... akılsız bir hain! Matebele halkını ebedî esarete sürülecek biri!»

«Evet, Sam, sen tüm operasyonun kilidiydin. Fungabera seni o mağarada kaybedince, ana bacoyu dinamitlemek zorunda kalınca yenilgiyi kabul etmişti artık. Şu haline bak.»

Ama Tungata dinlemiyordu. Evrak çantasını içindekilerle birlikte Craig'in kucağına fırlattı. Fungabera'ya doğru eğildi,, suratları arasında otuz santim ya kalmış, ya kalmamıştı. Koca çenesini ileri doğru uzattı, gözlerine yavaş yavaş öfkenin kırmızılığı oturdu.

«Demek bu ülkeyi ve tüm halkını yeni bir esarete satacaktın... Smith'in rejimini bile solda sıfır bırakacak yeni bir emperyalizme... öyle mi? Kendi kabileni de, benimkini de. diğerlerini de buna mahkûm edecektin, ha? Çılgınlık bu...» Tungata hırsından tutarsız konuşmaya başladı. «Kuduz bir köpek... gözünü nüfuz hırsı bürümüş...»

Birden kükredi, kendini istemeksizin içinden gelen nefrete, haksızlık duygusuna teslim etti. Peter Fungabera'nın üzerine atıldı, onu bağlayan enli naylon kayışı kavradı, öbür eliyle koca Shona'nın tokasını açtı, onu oturduğu yerden kaldırdı. Yaralı bufalo boğolarına özgü bir güçle onu gövdenin açık duran kapısına doğru sürdü.

«Kuduz köpek!» diye kükredi. Daha Craig kıpırdayamadan.

Peter Fungabera'yı kapıdan dışarıya doğru itmeye başlamıştı bile.

Craig Uzi'yi Sarah'ya fırlatıp hemen Tungata'nın yanına seyirtti. Tungata. Peter Fungabera'nın ağırlığından, diz üstü çökmüştü. Bir koluyla kapının kenarına tutunmuş, ötekiyle Peter'i hala göğsünden itiyordu.

Peter Fungabera helikopterin dışına sarkmıştı. Kolları kayışla bağlı, durumu çaresizdi. Başı boynundan geriye doğru kıvrılmış. tepesindeki Tungata'nın yüzüne bakıyordu. Afrika'nın vahşi tepeleri sekiz yüz metre altındaydı. Kara kayalık doruklar, insan yiyen köpek balığının dişlerini hatırlatıyordu.

«Sam. dur!» Craig motor sesini bastırmak amacıyla bağırdı.

«Geber, kalleş, cânî...» Tungata kükrüyordu. Peter Fungabera'nın suratına haykırıp duruyordu.

O onda Peter Fungabera'nın kara gözlerinde gördüğü korku ifadesini Craig daha önce ömründe gördüğünü hatırlamıyordu. Ağzı açılmış, salyası dudaklarından iplik iplik uçuyor, ama boğazından ses çıkmıyordu.

«Dur, Sam!» diye haykırdı Craig tekrar. «Öldürme onu. Seni temize çıkaracak tek kişi o. Hepimizi de. Onu öldürürsen bir daha asla Zimbabwe'de yaşayamazsın...»

Tungata başını çevirip Craig'e baktı.

«Kendimizi temize çıkarmak için son şansımız!» Tungata'nın gözlerindeki kızıl öfke hafiflemeye başladı. Ama Peter Fungabera'nın gövdesini o rüzgara karşı tutmaktan kol kasları iyice kabarmıştı.

«Yardım et bana!» diye soludu. Craig bir anda emniyet kemerini yakaladı, tokasını kendi beline taktı, yüzükoyun yere yattı, ayak bileklerini koltuğun ayaklarına sardı, kayışa iki eliyle asıldı. İkisi birlikte Peter Fungabera'yı tekrar içeriye almayı başardılar. Korkudan ayakları öyle pelteleşmişti ki, ayakta durmak istediğinde, ağırlığını ikisi taşıyamadı.

Tungata onu kabinin arkasına doğru savurdu. Peter arka duvara tasladı, yere doğru kaydı, yan devrildi, dizleri doğmamış bebekler gibi karnına doğru çekildi, yenilginin ağırlığı altında kollarını başının üzerine kaldırıp kendini korumaya çalıştı, inledi.

Craig dengesiz adımlarla pilot kabinine tırmandı, yordımcı pilotun koltuğuna oturdu.

«Neler oluyor?» diye sordu SallyAnne.

«Ciddi bir şey değil. Sam'in Peter Fungabera'yı öldürmesini engelledim.»

«Ne diye zahmet ettin?» SallyAnne sesini duyurabilmek için bağıyordu. «Ben de gebertmek isterdim o damuzu.»

«Sevgilim. Harare'deki ABD Büyükelçiliğini bu telsizden bulabilir misin?»

SallyAnne düşündü. «Bu telsizle... sanmıyorum.»

«Onlara Cessna'nın kayıt numarasını ver. Bahse girerim, henüz kayıp diye kayda geçmemiştir.»

«Johannesburg üzerinden aramam gerek. Bu kadar uzaktan alabilecek gücü olan tek istasyon orası.»

«Nasıl bulursan bul... tek bana Morgan Oxford'la konuşma fırsatı ayarla.» Johannesburg sinyale hemen cevap verdi.

«Pozisyonunuzu bildirin, KiloYankeeAlpha.»

«Kuzey Botswana...» SallyAnne bunu uçuş süresine göre tahmin ediyordu. «Francistown'dan Maun'a giden yol üzerinde.»

«Harare'de görüşmek istediğiniz telefon kaç?»

«ABD Büyükelçiliğinden ihbarlı olarak Kültür Ataşesi Morgan Oxford. Üzgünüm ama telefon numarasını bilmiyorum.»

«Bir dakika.» Henüz bir dakika dolmadan Morgan Oxford'un sesi parazitler arasında duyuldu.

«Ben Oxford... kim arıyor?»

SallyAnne mikrofonu Craig'e uzattı, o dudaklarına doğru tuttu, verici düğmesine bastı.

«Morgan, ben Craig Mellow.»

«Vay canına!» Morgan'ın sesi sertleşti. «Ne cehennemdesin sen? Burada kıyamet kopuyor. SallyAnne nerede?»

«Morgan, dinle. Anlatacaklarım son derecede ciddi. Rus istihbarat teşkilâtından bir albayı, saldırganlık, ihtilâl teşebbüsü ve Afrika kıtasının güney yarısını ele geçirme planları konusunda. tüm belgeleri ve dosyalarıyla birlikte alıp sorguya çekmeye ne dersin?»

Birkaç saniye boyunca yalnızca parazit duyuldu, sonunda Morgan. «On saniye bekle,» dedi.

Aslında bekleyiş onlara on saniyeden çok uzunmuş gibi geldi. Neden sonra Morgan'ın sesi duyuldu.

«Başka bir şey söyleme... yalnızca bana bir randevu yeri ver.» «Harita koordinatlarını veriyorum...»

Craig, SallyAnne'in karaladığı rakamları okudu. «Orada bir acil pist var. Sana sinyal ateşi yakarım. Ne kadar sürer gelmen?»

«On saniye bekle.»

Bu sefer daha kısa sürdü. «Yarın şafakta.»

«Tamam.» dedi Craig, «Bekliyoruz.»

«Tamam, kapatıyorum.» Craig mikrofonu SallyAnne'e uzattı.

«Sınırı kırküç dakikaya kadar geçiyoruz,» dedi SallyAnne. «O çamurlu surat sana pek yakıştı. Öylesinin daha iyi olduğuna inancım artıyor yavaş yavaş.»

«Sen de bu halinle tam Vogue kapaklarına göresin zaten!»

SallyAnne suratına düşen saçları üfleterek atmaya çalıştı, ona dilini çıkardı.

***

Zimbabve ile Kuzey Botswana arasındaki sınırı geçtikten onyedici dakika sonra, kiraladıkları LandRover'i bıraktıkları yerde, tuz birikintisinin yanında bekler gördüler.

«Tanrım... Sarah'nın arkadaşları hala orada... amma adanmış tipler!»

Craig taşıtın yanındaki iki ufak tefek adamı seçebiliyordu. «Onları uyarsak fena olmaz. Hükümet amblemini gövdemizde görünce oteş açarlar belki.»

Sarah megafonu alıp, tam yaklaşırlarken Matabele'lere seslendi, onlara güvence verdi. Craig sonunda adamların tüfekleri indirdiklerini gördü, suratlarındaki neşeli gülüş ifadelerini okudu.

Jonas o sabah bir karaca vurmıştı. Şölen vardı. Yemekten sonra, iki esire gözcülük etme sırası için kura çektiler.

Ertesi sabah uçağın sesini ortalık henüz tam aydınlanmadan duydular. Craig LandRover'e binip piste sürdü, yoğun paçavraları iki baştan tutuşturdu. Uçak güneyden geliyordu. ABD Hava Kuvvetlerinin amblemini taşıyan Lockheed kargo uçaklarındandı. SallyAnne hemen tanıdı onu.

«NASA'nın Johannesburg seferlerinde kullandığı uçak bu,» dedi.

«Bizi amma da ciddiye aldılar,» diye mırıldandı Craig, Lockheed yavaş yavaş alçalıyordu,

SallyAnne, «iniş kalkış mesafesi şaşılacak kadar kısadır.» diye açıkladı. «Bak da gör.»

Dev uçak, Cessna'nınkine taş çıkaracak bir uzaklıkta durmayı başardı. Burun kısmı pelikan gagası gibi açıldı, beş odam. başlarında Morgan Oxford olmak üzere indiler.

Craig, «Konserve kutusundan beş sardalya.» diye söylendi. onları selâmlamak üzere ilerledi. Konukların hepsinin üzerinde tropik takım elbiseler, beyaz gömlekler, kravatlar vardı. Atletler gibi dengeli adımlarla yürüyorlardı.

«SallyAnne. Craig,» Morgan Oxford kısaca el sıkıştı, sonra Tungata'yı selâmladı. «Sizi elbette tanıyorum, Yoldaş Bakan. Bunlar da benim çalışma arkadaşlarım.» Onları birer birer tanıtmadan, sözlerini sürdürdü. «Söz konusu olan adamlar bunlar mı?» İki genç Matabele, esirleri silah zoruyla getirdiler.

«Vay canına!» diye bağırdı Morgan Oxford. «Bu General Fungabera... Craig, sen aklını mı kaçırdın?»

«Şuradaki yazıları oku.» diye evrak çantasını uzattı Craig, «Sonra sen bana söylersin kaçırıp kaçırmadığımı.»

«Lütfen burada bekleyin.» Morgan çantayı alıp uzaklaştı.

Jonas'la Aaron esirleri uçağa doğru yürüttüler. Amerikalılar karşılamak üzere yaklaştı.

Peter Fungabera'nın bilekleri hala uçağın naylon kayışlarıyla bağlıydı. Fiziksel cüssesi küçülmüştü sanki. Artık eskisi kadar etkileyici, eskisi kadar gamsız değildi. Yenilgi onu fena eziyordu. Yüzüne gri bir renk gelmişti. Tungata'nın yanından geçerken gözlerini kaldırmadı.

Tungata uzanıp onun çenesini yakaladı, parmaklarını yanaklarına bastırdı, ağzını zorla açtırdı, suratına baktı. Birkaç saniye, gözleri Peter Fungabera'nın gözlerine takıldı, sonra onu nefretle itti. Peter sendeledi. Amerikalılardan biri destek olmasa, yere yıkılacaktı.

Tungata tok bir sesle. «Her zorbanın içinde bir korkak yatar.» dedi. «Onu öldürmemi iyi ki engellemişsin. Pufo. Gökten düşüp bir anda gebermek onun gibiler için hafif kalır. Şimdi daha adil bir son bekliyor onu. Çek gözümün önünden lütfen, içimi bulandırıyor.»

Peter Fungabera ile Rus, Lockheed'e bindirildiler. Craig'le grubu, beklemek üzere yerlere oturdu.

Epey uzun süre beklediler. LandRover'in gölgesine sinmiş, çene çalıyor. Lockheed'in telsizinden gelen sesleri dinliyorlardı.

Craig, «Bu aslında uydu kanalıyla Washington'la konuşmak için kullanılan telsiz,» diye tahmin yürüttü.

Morgan'ın gelişi saat onu buldu. Yanında arkadaşlarından biri de vardı.

«Bu Albay Smith.» diye tanıştırdı onlara. Kimse adamın gerçek adının Smith olduğuna pek inanmadı. «Bize verdiğiniz malzemeyi değerlendirdik. Sonuç olarak, en azından şimdilik, malzemenin sahte olmadığına karar verdik.»

«Çok nazıksınız.» dedi Craig,

«Bay Tungata Zebiwe, bize değerli vaktinizin birazını ayırabilirseniz minnet duyarız. Washington'da sizinle konuşmak isteyen kimseler var. Ortak çıkarımıza olacaktır, sizi temin ederim.»

«Bu genç bayanın benimle gelmesini isterim.» diye Sarah'yı gösterdi Tungata.

«Elbette.» Morgan bu sefer Craig'le SallyAnne'e döndü. «Sizinki davet değil, bir emir... bizimle geliyorsunuz.»

Craig, «Ya helikopterle LondRover ne olacak?» diye sordu.

«Seni nasıl meşgul ettiklerini biliyorum.» diye affetti onu Craig, «Ben de deli gibi koşturup durdum zaten. Seni son defa Woshington'da görmüştüm...»

«Amerikan Dışişleriyle konuşmalar bir aya yakın sürdü, sonra da New York'da Zimbabwe büyükelçisiyle ve Dünya Bankasıyla temaslar başladı. Anlatacak o kadar çok şey var ki, neresinden başlayacağımı bilemiyorum.»

Henry Pickering bir öneride bulundu, «Önce Zimbabwe hükümetinden kopardığımız ödünlerle başlasanız...»

«Evet iyi olur.» dedi Tungata. «Bir kere hükümet kaçakçılıkla ilgili olarak aleyhimdeki hükümleri butlan olarak değerlendirdi ve...»

«Sam, bırak da bu kadarını yapsınlar artık...»

«O daha işin başı.» diye gülümsedi Tungata. «Senin Fungabera'ya imzaladığın itirafname de butlan sayıldı. Baskı altında imzalatıldığı anlaşıldı. Seni devletin düşmanı olarak ilân eden emirname kaldırıldı. Rholands hisselerinin Peter Fungabera'ya satış muamelesi iptal edildi. King's Lynn'le Zambezi Suları yine sana döndü.»

Craig tek kelime söyleyemeden ona bakıyordu. O devam etti. «Başbakan ikimiz tarafından işlenen tüm şiddet eylemlerinin öz savunma kapsamına girdiğini kabul etti. Seni Botswana sınırına doğru kovalayan Üçüncü Tugay askerlerini öldürmenden tut da. Super Frelon helikopterini çalmamıza kadar, hepsini. Kendisi şahsen af çıkarıp...» Craig başını iki yana sallamakla yetindi.

«Daha sonra Üçüncü Tugay. Matabeleland'dan geri çekildi. Tugay dağıtıldı, diğer ordu birliklerine kısım kısım bölüştürüldü. Halkıma karşı girişilen eylemlere son verildi. Tarafsız gözlemcilerin Matabele kabile topraklarına girmesine izin verildi. barışı kollamalarına olanak tanındı.»

«Haberlerin en iyisi bu, Sam!»

«Daha var, daha var.» diye güvence verdi Tungata. «Zimbabwe vatandaşlığım ve pasaportum bana iade edildi. Yurduma dönmeme izin var. Siyasal faaliyetlerimin kontrol altına alınmayacağı konusunda da söz veriyorlar. Hükümet, Matabele halkına federal bağımsızlık tanıyan bir tür

referandum düşünüyor. Buna karşılık ben de tüm etkinliğimi kullanıp silahlı asilere silahlarımı teslim etmeleri için telkinde bulunacağım, genel barışa gideceğiz.»

«Tüm elde etmek istediklerin bunlardı zaten. Sam... seni kutlarım!»

«Senin yardımınla oldu.» Tungata bu sefer Henry Pickering'e döndü. «Ona Lobengula Ateşi'ni anlatabilir miyim?»

«Dur!»

Henry Pickering ikisini kollarından tutup yemek salonuna yürüttü. «Önce yemeğe başlayalım.» dedi.

Salonun duvarları meşe lambriyle kaplıydı. Üç duvara asılı beş Remington tabloya pek yakışıyordu bu dekor. Dördüncü duvar, o eşsiz manzaraya bakan pencereden oluşuyordu. Perdeleri acıktı. Karşılarında Central Park vardı.

Masanın başında oturmakta olan Henry. Craig'e gülümsedi. «Hiçbir eksik kalmasın istedim.» deyip ona şarabın etiketini gösterdi.

«Vay canına! '61.»

«Eh. her zaman bestseller yazarı ağırlama onuruna erişemem...»

«Ne harika, değil mi?» diye atıldı SallyAnne. «Craig daha kitabı çıktığı hafta. New York Times listesinde bir numaraya geçti!»

Tungata, «Televizyon anlaşması ne oldu?» diye sordu.

«Henüz imzalanmadı.»

Henry, «Ama duyduğuma göre yakında imzalanacakmış.» deyip şarabın servisini yaptı. «Bayanlar ve Baylar. Craig Mellow'un son eserinin uzun ömürlü başarısına içmeyi öneriyorum.»

Gülerek içtiler. Craig kadehini hiç ağzına götürmeden itiraz etti «Haydi, başka bir şey söyleyin de ben de içebileyim.»

Henry Pickering bardağını tekrar kaldırdı.

«Lobengula Ateşine!» dedi. «Şimdi artık anlatabilirsin ona.»

«Eğer şu iki kadın çene çalmayı birazcık keserlerse...»

«Hak mı bu?» diye itiraz etti SallyAnne. «Biz çene çalmıyoruz... ciddi bir tartışma yapıyoruz.»

Tungata ona gülümsedi, devam etti. «Bildiğiniz gibi. Henry bize Lobengula'nın elmaslarım emanete alma ve değerlendirme konusunda yardımcı oldu. Harry Winston'un başta gelen uzmanları, sonunda ortaya bir tahmin çıkardılar...!»

«Söyle bize!» diye bağırdı SallyAnne. «Kaç paraymış?»

«Bildiğiniz gibi şu sıra elmas piyasası büyük bir depresyon döneminden geçiyor. İki yıl önce yetmiş bin dolara giden taşlar bugün yirmi bine zor gidiyor...»

«Sam. gırgırı kes!»

«Pekâlâ. Winston'un biçtiği değer altı yüz bin dolar...» Herkes bir ağızdan konuşmaya başladı. Tungata'nın onları susturması epey uzun sürdü.

«Başlangıçta karar verdiğimiz gibi, elmaslar güvenli bir fona yatırıldı. Craig'den de o vakfın garantörlerinden biri olmasını rica edeceğim.»

«Kabul ettim.»

«Ama içlerinden ondört taş, daha şimdiden satıldı. Bu satışa ben izin verdim. Elde edilen gelir beş milyon dolardı. Bu paranın tümü Dünya Bankasına verildi. Craig'e açılan kredinin ana para ve faiz borcunun silinmesi için.» Tungata iç cebinden iri bir zarf çekti. «İşte makbuzu. Pufo. Lobengula Ateşi'nden senin hissene düşen. Artık hiç borcun yok. King's Lynn ve Zambezi Suları senin.»

Craig zarfı parmakları arasında çevirdi. Tungata'ya baktı. Dilsiz kalmıştı. Tungata'nın gülümsemesi silindi, ona doğru eğildi, ciddî bir sesle konuştu. «Buna karşılık senden istediğim bir şey var. Pufo.»

«İste,» dedi Craig, «Ne istersen.»

«Afrika'ya döneceğine söz vermeni istiyorum. İkimizin de çok sevdiğimiz o topraklara karanlık çağın çökmesini önleyebilmek için senin gibi insanlara ihtiyacımız var.»

Craig masanın üzerinden uzanıp SallyAnne'in elini tuttu.

«Sen söyle ona» dedi.

«Evet, Sam, biz de seninle dönüyoruz.» diye açıkladı Sally Anne alçak sesle. «Söz!»

***

SallyAnne ile Craig, eski LandRover'i King's Lynn'e doğru sürdüler. Öğleden sonra güneşi altında otlaklar altın rengindeydi. Tepelerdeki ağaçlar. Afrika göklerine karşı dantel gibi bir desen oluşturuyordu.

Herkes onları jacaranda ağaçlarının altında beklemekteydi... tüm ev hizmetkârları. King's Lynn'in çobanları. Craig inip Shadrach'la kucaklaşırken, ihtiyar adamın içi boş ceket kolu havada sallandı.

«Üzülmeysin. Nkosi. benim tek kolla gördüğüm işi bu sersemler iki kolla göremez.»

Craig herkesin duyabileceği bir sesle, «Gel seninle bir pazarlık yapalım.» dedi. «Ben sana bir kol ödünç vereyim, sen bana bir bacak ödünç ver.» Shadrach güldü, güldü, yanaklarından yaşlar yeni gömleğine damlayana kadar güldü, sonunda en yeni karısı gelip onu çeke çeke götürdü.

Joseph onları balkonda bekliyordu. Kalabalığa girmemişti. Kar gibi beyaz önlüğü, başında yüksek aşçı külâhıyla pek heybetliydi.

«Sizi görüyorum, Nkosikazi.» diye selâmladı SallyAnne'i ciddi ciddi. Ama gözlerindeki şakacı pırıltıyı saklayamıyordu.

«Ben de seni görüyorum. Joseph. Düğünümüze de ikiyüz kişi davet etmeye karar verdim.» SallyAnne bu sözleri akıcı pir Sindebele'yle söylemişti. Joseph şaşkınlığından iki elini ağzına kapadı. İlk defa dengesini kaybetti.

«Ho!» deyip yamaklarına döndü.

«Artık Kingi Lingi'de esaslı bir hanımımız var, her saçma sözünüzü de anlayacak!» dedi onlara.

«İçinizden yalan söyleyenin, hile yapanın, hırsızlık edenin vay haline!»

Craig'le SallyAnne merdivenlerin tepesinde durdular. Eleleydiler. King's Lynn halkı onlara, yolcu karşılama şarkısını söylüyordu. Şarkı bitince Craig, SallyAnne'e baktı.

«Evine hoşgeldin. sevgilim,» dedi.

Kadınlar kıvrılarak dansederken, sırtlarına bağlı bebeklerin başları kuklalar gibi sallanırken, erkekler bağırarak tezahürat yaparken. Craig eğilip onu dudaklarından öptü.

Bitti